

**LETTERLIJKE EN PRACTICALE VERKLARING VAN HET
OUDE TESTAMENT**

EXODUS

DOOR

MATTHEW HENRY

OPNIEUW UIT HET ENGELS VERTAALD.

**VERMEERDERD MET EEN VOORREDE VAN
DR. H. BAVINCK**

TWEEDE DRUK.

**UITGAVE VAN J. H. KOK TE KAMPEN.
1912**

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2014**

Schepping**Vóór Chr. Mozes**

2421	1553	1	Mozes geboren, Ex. 2:1-10. (Terugrekenen vanaf de Uittocht). Uit het water gehaald door Egyptische prinses. Joodse bronnen noemen haar Thermutis. Zij was een prinses van de Hyksos. Een gedeelte van de Hyksos, die zich onderwierpen aan de heersers van het <i>Nieuwe Rijk</i> bleven waarschijnlijk in Noord-Egypte wonen. De Koningshuizen kunnen door huwelijk aan elkaar verbonden zijn. Joséfus citeert de -onbetrouwbare- Egyptische geschiedschrijver Manetho: ... "Nadat dan deze lieden [de Hebreëen] een lange tijd met de arbeid (in de steengroeven aan de oostzijde van de Nijl) hadden doorgebracht, baden zij de koning dat hij hun ongemakken wilde verzachten en hen de stad Avaris, voormaals Tryphon genoemd, en door de Herders [=Hyksos] bewoond, vergunne... dat zij zich met der woon aldaar neergezet hebben en bevonden dat die plaats tot een opstand bekwaam was..." Joséfus tegen Apion I boek, IV hfd.
	1534	20	Jozua geboren. Het verdrinkingsbevel was wellicht niet meer van kracht.
			(geen vast bewijs)
	1529	25	Farao Ahmose opgevolgd door zijn zoon Amenhotep I
2460	1514	40	Mozes vlucht naar Midian, Ex. 2:15
	1508	46	Thutmose I, een generaal van Amenhotep wordt Farao. Over zijn regeringsjaren is verschil, 10-30 jaar.
	1486	68	Thutmose II wordt Farao. Zijn beide zonen stierven jong, hij benoemt zijn enige dochter, Hatsjeput tot mederegentes. [Hatshepsut ruled jointly until 1473 , when she declared herself pharao, (publ. tourerypt.net.)] Egyptologen verschillen over de regeringsduur van Thutmose; Joséfus: 13 jaar.
2500	1474	80	In de herfst begint het nieuwe burgerlijke jaar in Israël. Het verlossingsjaar!
3:7			Wellicht heeft de Heere zich in deze tijd aan Mozes geopenbaard, Ex.

CHRONOLOGIE 4e HOOFDTIJDPERK

VAN DE UITTOCHT TOT DE TEMPELBOUW 480 JAAR

In Gen. 15: 13 zegt God tot Abraham: Uw *zaad* zal vreemd zijn in een land dat het hunne niet is en zij zullen hen verdrukken 400 jaren. Dit tijdperk ziet dus op de vreemdelingschap van Abrahams zaad te beginnen bij Izaaks geboorte, in Kanaän **en** de dienstbaarheid in Egypte tot de Uittocht, samen 400 jaar, zie Hand 7:6

De periode 400 jaar komt terug in Gal. 3:17, maar dan vermeerderd met 30 jaar, dus vanaf Abrahams roeping uit Ur. Zie ook Ex. 12:40

In Hand. 13:17-21 noemt Paulus een periode van 450 jaar. 'En daarna, omtrent 450 jaar, gaf Hij hun richters tot op Samuel de profeet'. Het schijnt dat Paulus bedoelt: Van geboorte Izaak tot Uittocht 400 jaar

In de woestijn	40 jaar
Tot dood Jozua	10 jaar Totaal 450

j.

Deze periode komt overeen met Gen. 15:16: "Het vierde geslacht zal wederkeren."

Voorbeelden van geslachten die in Egypte kwamen en waarvan het 4^e geslacht door Mozes uitgeleid werd:

Ruben-Pallu-Eliab-Dathan, Num. 26:7-9

Juda- Perez (Grieks Fares) - Esrom-Aram-Aminadab, Num. 1:7; 1 Kron. 2:3-10

Levi, (137) jaar - Kehath, (133) – Amram (137) - Aäron, Ex. 6:15

(Levi kwam in Egypte 1684 v.Chr.; Aäron werd geb. 1556 v.Chr. (128 tussenliggende jaren)

Mozes en Aäron gaan naar Farao, Ex. 5:1, waarsch. Thutmose II.

Mozes is 80 jaar, Ex 7:7

De dienst van Israël wordt verzwaard. 10 Plagen beginnen.

Als we gemiddeld voor elke plaag 2 weken + tussenruimte rekenen, Ex. 7:25, kunnen de 10 plagen ong. sept. -Joods nieuwjaar- begonnen zijn.

Er wordt in het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden een papyrus bewaard, het zgn. IPUWER papyrus waarop een Egyptisch priester een gedeelte van de 10 plagen beschrijft. Er staat onder meer letterlijk op:

Een plaag is door het land. Bloed is overal. De rivier is bloed.... De bomen zijn vergaan.... Er worden geen vruchten en geen kruid gevonden... Voorwaar, het graan is overal vergaan..... Er is geen licht in het land....

Overal zijn er die zijn broeder in de grond begraaft.....Het gekerm is door heel het land, samen met bewenen.

De koning is vergaan onder ongewone omstandigheden....

Schepping Vóór Chr.

2501 1473 mrt

7^e plaag toen de gerst in de aar was en het vlas in de halm, Ex. 9:31

Abib Abib wordt het hoofd van de maanden. Het kerkelijk jaar begint dus met 1 Abib, Ex. 12:2. Na de Bab. Gev. *Nisan* genoemd. Israël behield ook hun burgerlijk jaar. Het feest der inzameling, Loofhuttenfeest moest gehouden worden *als het jaar om is*, Ex 34:22.

- 10 Abib, ong. eind maart instelling van het Pasha, Ex. 12:2-14
 13 In de late namiddag moest het Pasha geslacht worden, Ex. 12:18+ 23:32
 In de diaspora is het gebruik van Pasha 1 dag later gevierd. De reden hiervan is o.a. omdat Pasha berekend wordt met de eerste nieuwe maan, die kon op de *grens* van de nieuwe dag vallen.
 14 Na zonsondergang begon de 14^e Abib, dan moest het Pasha gegeten worden, in de Paasnacht. In die nacht werden de eerstgeborenen in Egypte gedood, Ex. 11:4,5.
 Op de paasdag berooft Israël Egypte, Ex 12:36. Op deze dag vierde men later Paasfeest
 15 Na zonsondergang begon de nacht van 15 Abib, het feest van de ongezuurde broden, 7 dagen, Ex. 12:15. Num. 28:17
 Op de dag verzamelt Israël zich te Rameses (in de Nijldelta), Ex. 12:37; toen Egypte hun doden begroef, Num. 33:3

Zij verreisden, 600.000 man, zonder kinderen, Num. 33:3.

Joséfus schrijft in de Joodse Historie, II boek, 6e hfd. Nr 96:

"De Israëlieten togen uit Egypte in de maand Xantikus of Nisan de 15e der maand 430 jaar nadat onze vader Abraham in 't land Kanaän kwam en 215 jaar sedert dat Jacob voet in Egypte had gezet." (Zie Ex 12:40, zo behoort de Hebreeuwse tekst opgevat te worden)

Aan Apion schrijft Joséfus, 2e B, 1e hfd.:

..want het was in het 4e jaar der regering van Themosis dat de jooden uit Egypte trokken, ... (Elders zegt Jozefus dat Tuhtmose 13 jaar regeerde, zie jaar 1554 v.Chr.)

- 16 Israël verzamelt zich in Sukkot, vanwaar de reis uit Egypte begint, Ex. 13:18, 20, Jozua 5:10-12, op 16 Abib, Num. 33:3
 Israël is aan het eind van de woestijn Etham, Ex. 13:20, Num. 33:6

Ijar Begin van de 2^e maand Ijar of Zif; (duurde 29 dagen)
 Israël gaat door de Rode Zee Ex. 14:22
 Farao's leger verdrinkt, Ex 14:30. De lijken liggen aan de oever.

Volgens de literatuur moet Farao Thutmose II ongeveer 30 jaar geweest zijn toen hij stierf. ***Uit de röntgenfoto van zijn mummie blijkt dat hij in een uitgemergelde toestand verkeerde. Zijn huid is overdekt met ruwe plekken. Hij regeerde tot 30 april***, Farao doorgelicht, door J. E Harris (44)

- * Wie denkt hier niet aan de verdronken Farao die één maand (volgens Joséfus) na de Uittocht verdronk? Dus ong. eind april.
- * Bij de 10e plaag stierf de troonopvolger van Farao, Gen.12:29.
 De opvolger van Thutmose II is de dochter van Thutmose I: koningin Hatsjepet. Manetho schrijft over haar opmerkelijke

woorden: "Dat zij weer herstelde wat vernield was toen de Aziaten (Joden) nog in Avaris zaten". Joséfus tegen Apion, I boek.

* Hiermee bezig zijnde, verscheen de studie van H. Goedicke. *Na 20 jaar studie in historische documenten kwam hij tot de conclusie dat de Uittocht een ware gebeurtenis was en plaats vond in 1477.* Publicatie PZC, New York AFP, 1981.

Zeer opmerkelijk. In deze Chronologie wordt uitgegaan van 1473. (Door afronding is het jaar 1474/72 ook mogelijk.

Israël trekt in de woestijn Sur, 3 dagen na de Doortocht te Mara, Ex 15:23-26

15 15^e van de tweede maand komt Israël in Sin, Ex. 16:1. Zie Num. 33 voor meerdere haltes

16 In de volgende morgen, de 16^e, ligt het manna, Ex. 16:13
Israël strijdt te Rafidim tegen Amelek, Ex.17
Jethro bij Mozes, Ex.18

Siwan In de 3^e maand, Siwan, komt Israël bij de Sinaï Ex. 19:1

3 Mozes klimt op de Sinaï, de Heere belooft op de derde dag neer te dalen.

6 Op de 6^e dag van Siwan, dat is de 50^e dag na de Uittocht, Ex 19:15
De Joodse traditie, vanaf 70, getuigt eenstemmig dat de Wet gegeven werd op de 50^e dag na Pasha, dus de 50^e dag van de Uittocht. Deze dag werd ingesteld als Feest der eerstelingen, Ex. 23:16, Lev. 23:15-21. Grieks: pentecoste, het vijftigste; Pinksterfeest.

Mozes en Aäron klimmen op de berg, Ex. 19:24

De Heere kondigt de WET af, Ex. 20:1-22. Deuteron. 5

En diverse wetten, Ex. 21-23

Mozes keert terug naar het volk. God beveelt dat Aäron, Nadab, Abihu en 70 oudsten met hem opklimmen, Ex 24.

God openbaart Zich aan hen, Ex. 24:9-11

De oudsten en Aäron gaan terug, Mozes blijft er 40 dagen, Ex. 24:18

De Heere geeft Mozes de voorschriften voor de Tabernakeldienst, Ex.25 tot 31, daarna de 2 stenen tafelen Ex 31:18

Mozes keert terug, ong. eind van de 4^e maand, 2^e helft Thammuz. (juli)

Mozes bestraft Israëls zonde met het gouden kalf, Ex.32

Mozes klimt op de berg en bidt om verzoening, Ex 32:30-35

Mozes komt terug en spant de Tent der Samenkomst, -nog niet de Tabernakel- buiten het leger, Ex 33:7

Mozes klimt opnieuw op de berg. De Heere vernieuwt het verbroken verbond, Ex. 34.

Mozes komt na 40 dagen terug, Ex.34:28, ong. 1e helft Elul, de 6e maand.

Bezaleel en Aholib maken het tabernakelgereedschap, Ex. 36-39

Mozes ontvangt de Wetten, Leviticus 1 t/m 15

**Vòòr nà de
Chr.j.t UITTOCHT**

- 1472 2 Op de 1ste dag van de 1ste maand Abib wordt de Tabernakel opgericht, Ex. 40:2+17.
 In het begin van het 2e jaar na de Uittocht, dus na 1 jaar werken.
 Aäron wordt aangeteld tot hogepriester. Aäron was getrouwd met Eliseba, (Grieks Elisabeth), een dochter van Amminádab, zuster van Nahesson uit de stam van Juda, Ex. 6:22; Num. 1:7.
De hogepriesters waren dus van moeders kant uit de stam van Juda!
 Joséfus heeft een lijst samengesteld van al de hogepriesters, 69 of 70 tot Kajafas en nog 13 tot de verwoesting van Jeruzalem.
 De Tabernakel wordt ingewijd, Lev. 8:33 en 9
 Nadab en Abihu, zonen van Aäron sterven, Lev. 10 en 16
 Pasha wordt gehouden op 14 Abib, Num. 9:1-3
 Mozes ontvangt de Wetten Lev. 17 t/m 27 [Hebr. *bij*, niet: *op*] bij Sinaï, Lev. 25:1 tot Lev. 27:34
- Op de 1ste van de 2^e maand in het 2^e jaar opdracht tot volkstelling Num. 1:1; 3:39,40.
 22.273 zonen ouder dan 1 maand. (Zijn dus voor het grootste deel in Egypte geboren)
 Totaaltelling van de 12 stammen.
- Op de 20e van de 2e maand Ziv reist Israël vanuit Sinaï naar Paran, Num. 10:11 (ong. mei), 3 dagreizen van Horeb, Num. 10:33
 Israël in Hazaroth, Num. 11:35. (ong. juni)
 Israël te Kades-Barnéa in Paran, Num. 12:16, Deut. 1:19.
 12 verspieters uitgezonden, Num. 13.
- Na 40 dagen, ong. sept., komen de verspieters terug, Num. 14:34; in de dagen van de wijnoogst, Num. 13:20. Murmureren en straf.
 Israël moet 40 jaar omzwerven, met inbegrip van de 1,5 jaar die al verlopen waren, Num. 14:34. Kanttekening nr. 44, Gill.
 Begin 38 jarige omzwerving
 De mensen stierven van 20 jaar (in het 20^e jaar) en ouder, dus niemand van de 20 jarigen werd ouder dan hoogstens 57 jaar (19+38) voor ze in Kanaän kwamen behalve Jozua en Kaleb, Num. 14:38. Vandaar Mozes: Psalm 90: *Wij vergaan door uw toorn.*
 In de tijd van de omzwerving wordt er niets vermeld, behalve de opstand van Korach, enz Num. 16:17. Wanneer die heeft plaats gevonden is niet bekend, maar het is wellicht in het laatste termijn geweest, want Jozua herinnert de aanwezigen eraan, Joz. 22:17
- 1434 40 Israël komt in de woestijn Zin, Num. 20:1,22.

Zie voor volledige Chronologie door W. Westerbeke: www.theologie.nl

EEN VERKLARING MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN HET TWEEDE BOEK VAN MOZES, GENAAMD EXODUS

Mozes, (de dienstknecht des Heeren, in het schrijven voor Hem, zowel als in het handelen voor Hem; met de pen Gods zowel als met de staf Gods in zijn hand), heeft in het eerste boek van zijne geschiedenis ons de oorkonden bewaard en overgeleverd van de kerk, terwijl zij bestond in particuliere gezinnen; en nu komt hij ons in dit tweede boek een bericht geven van haar wasdom tot een grote natie; en gelijk het eerste ons de beste huishoudkunde toont, zo voorziet dit ons van de beste staatkunde. Het begin van het vorige boek toont ons hoe God de wereld geformeerd heeft voor Hem; het begin van dit boek toont ons hoe Hij zich Israël geformeerd heeft; en beiden om Zijn lof te vertellen, Jesaja 43:21. Daar hebben wij de schepping der wereld in geschiedenis, hier de verlossing der wereld in type. De Griekse vertalers noemden dit boek Exodus (hetgeen een vertrek betekent, of een uittocht), omdat het begint met de geschiedenis van de uittocht der kinderen Israëls uit Egypte.

Sommigen maken ene toespeling op de namen van dit en van het vorige boek, en merken op dat terstond na Genesis, hetwelk begin betekent, of oorsprong, Exodus volgt, hetwelk heengaan betekent, want een tijd om geboren te worden wordt onmiddellijk gevolgd door een tijd om te sterven.

Niet zodra hebben wij onze intrede in de wereld gedaan, of wij moeten reeds denken aan ons verscheiden, onzen uitgang uit de wereld. Als wij beginnen te leven, beginnen wij te sterven. De formering van Israël tot een volk was een nieuwe schepping. Gelijk in het begin de aarde van uit het water te voorschijn was gebracht, en toen versierd en vervuld werd, zo werd Israël eerst door de almachtige kracht Gods uit de Egyptische slavernij opgeheven, en toen verrijkt met Gods wet en tabernakel.

Dit boek geeft ons:

- I. De vervulling der belofte, tevoren gedaan aan Abraham, Hoofdstuk 1 - 19. En dan,
- II. De instelling der rechten en wetten, die daarna door Israël zijn waargenomen, Hoofdstuk 20 - 40.

Evenals Caesar, begint Mozes in dit boek met zijn eigen commentaren of gedenkschriften te boek te stellen; maar een meerder dan Caesar is hier. Van nu voortaan is de schrijver zelf de held van het verhaal, en geeft hij ons de geschiedenis van de dingen, waarvan hij zelf oog - en oorgetuige is geweest, *et quorum pars magna fait*, en waaraan hij zelf een zeer groot aandeel heeft gehad. Er zijn in dit boek meer typen van Christus dan misschien in enig ander boek van het Oude Testament, want Mozes heeft van Hem geschreven, Johannes 5:46. De wijze, waarop de mens verzoend wordt met God en in verbond en gemeenschap met Hem komt door een Middelaar, wordt hier op onderscheidene wijze voorgesteld, en het is ons van groot nut ter verklaring en opheldering van het Nieuwe Testament, nu wij dit bezitten ter verklaring van het Oude.

HOOFDSTUK 1

1 Dit nu zijn de namen der zonen van Israël, die in Egypte gekomen zijn, met Jakob; zij kwamen er in, elk met zijn huis. 2 Ruben, Simeon, Levi, en Juda; 3 Issaschar, Zebulon, en Benjamin; 4 Dan en Nafthali, Gad en Aser. 5 Al de zielen nu, die uit Jakobs heup voortgekomen zijn, waren zeventig zielen; doch Jozef was in Egypte. 6 Toen nu Jozef gestorven was, en al zijn broeders, en al dat geslacht, 7 Zo werden de kinderen Israëls vruchtbaar en wiesen overvloedig, en zij vermeerderden, en werden gans zeer machtig, zodat het land met hen vervuld werd. 8 Daarna stond een nieuwe koning op over Egypte, die Jozef niet gekend had; 9 Die zeide tot zijn volk: Ziet, het volk der kinderen Israëls is veel, ja, machtiger dan wij. 10 Komt aan, laat ons wijselijk tegen hetzelfde handelen, opdat het niet vermenigvuldige, en het geschiede, als er enige krijg voorvalt, dat het zich ook niet vervoege tot onze vijanden, en tegen ons strijde, en uit het land optrekke. 11 En zij zetten oversten der schattingen over hetzelfde, om het te verdrukken met hun lasten; want men bouwde voor Farao schatsteden, Pitom en Raamses. 12 Maar hoe meer zij het verdrukten, hoe meer het vermeerderde, en hoe meer het wies; zodat zij verdrietig waren vanwege de kinderen Israëls. 13 En de Egyptenaars deden de kinderen Israëls dienen met hardigheid; 14 Zodat zij hun het leven bitter maakten met harden dienst, in leem en in tichelstenen, en met allen dienst op het veld, met al hun dienst, dien zij hen deden dienen met hardigheid. 15 Daarenboven sprak de koning van Egypte tot de vroedvrouwen der Hebreënnen, welker ener naam Sifra, en de naam der andere Pua was; 16 En zeide: Wanneer gij de Hebreënnen in het baren helpt, en ziet haar op de stoelen; is het een zoon, zo doodt hem; maar is het een dochter, zo laat haar leven! 17 Doch de vroedvrouwen vreesden God, en deden niet, gelijk als de koning van Egypte tot haar gesproken had, maar zij behielden de knechtjes in het leven. 18 Toen riep de koning van Egypte de vroedvrouwen, en zeide tot haar: Waarom hebt gijlieden deze zaak gedaan, dat gij de knechtjes in het leven behouden hebt? 19 En de vroedvrouwen zeiden tot Farao: Omdat de Hebreënnen niet zijn gelijk de Egyptische vrouwen; want zij zijn sterk; eer de vroedvrouw tot haar komt, zo hebben zij gebaard. 20 Daarom deed God aan de vroedvrouwen goed; en dat volk vermeerderde, en het werd zeer machtig. 21 En het geschiedde, dewijl de vroedvrouwen God vreesden, zo bouwde Hij haar huizen. 22 Toen gebod Farao aan al zijn volk, zeggende: Alle zonen, die geboren worden, zult gij in de rivier werpen, maar al de dochteren in het leven behouden.

Wij hebben hier:

I. Gods goedheid over Israël door hen zeer te vermenigvuldigen, vers 1 - 7.

II. De boosaardigheid van de Egyptenaren tegen hen.

1. Door hen te verdrukken en tot slavernij te brengen, vers 8 - 14.

2. Door hun kinderen te vermoorden, vers 15 - 22. Wie dus door de hemel gezegend werden, zijn om die reden door het land, van Egypte vervloekt.

Exodus 1:1 - 7.

In deze verzen hebben wij:

1. Een opgave van de namen van de twaalf patriarchen, zoals zij genoemd worden, Handelingen 7:8. Hun namen worden in de Schrift dikwijls herhaald, opdat zij ons niet vreemd zouden voorkomen, zoals andere vreemde of moeilijk uit te spreken namen, maar ons doordat zij zo dikwijls voorkomen, samen bekend zullen zijn, ook om te tonen hoe dierbaar Gods geestelijk Israël Hem is, en hoe Hij zich in hen verlustigt.

2. De rekening, die gehouden was van het getal van Jakobs familie. Zij waren met hun allen zeventig zielen, vers 5, volgens de berekening die wij gehad hebben in Hoofdstuk 46:27. Dit was juist het getal van de natiën, door welke de aarde bevolkt werd, overeenkomstig de opgave ervan in Genesis 10. "Toen de Allerhoogste aan de volken de erfenis uitdeelde, toen Hij Adams kinderen vaneen scheidde, heeft Hij de landpalen van de volken gesteld naar het getal van de kinderen Israëls." zoals Mozes opmerkt, Deuteronomium 32:8. Er wordt hier nota van genomen, om het wonderbare van hun toeneming in Egypte in het licht te stellen. Het is goed dat zij wie zeer vermeerderd is, dikwijls gedenken hoe klein hun begin was, Job 8:7.

3. De dood van Jozef, vers 6. Al dat geslacht ging langzamerhand heen, misschien zijn al de zonen van Jakob ongeveer in dezelfde tijd gestorven, want er was niet meer dan zeven jaar verschil in leeftijd tussen de oudste en de jongste van hen, behalve Benjamin, en als de dood in een familie komt maakt hij soms in weinig tijd een einde hun allen. Toen Jozef, de steun van de familie, stierf zijn ook de anderen spoedig heengegaan. Wij moeten op onszelf, op onze broers, op allen met wie wij omgaan, zien, als stervenden als zich heenspoedende uit de wereld. Dit geslacht gaat voorbij, zoals het vorige voorbij is gegaan.

4. De wonderbare toeneming van Israël in Egypte, vers 7. Hier zijn vier woorden om dit aan te duiden, zij werden "vruchtbaar en wiesen overvloedig" zoals vissen of insecten, zodat zij "vermeerderden", en over het algemeen gezond en sterk zijnde, werden zij "gans zeer machtig", zodat zij de inwoners overtroffen in aantal, want het land was overal van hen vervuld, tenminste Gosen het hun toegewezen land, Genesis 47:6. Hoewel zij tevoren ongetwijfeld al aanmerkelijk waren toegenomen was het toch pas na de dood van Jozef, dat dit als iets buitengewoons de aandacht begon te trekken. Toen zij dus het voorrecht van zijn bescherming moesten missen, heeft God hun aantal tot hun bescherming gemaakt, en werden zij beter dan tevoren instaat om voor zichzelf te zorgen. Als God ons onze bloedverwanten en vrienden laat terwijl wij hen het meest nodig hebben, en hen wegneemt als zij beter gemist kunnen worden, zo laat ons erkennen dat Hij wijs is, en niet klagen dat Hij hard voor ons is.

Na de dood van Christus onze Jozef, begon Zijn Evangelie - Israël op zeer merkwaardige wijze toe te nemen. Zijn dood had daar invloed op, het was als het zaaïen van tarwegraan, dat zo het sterft veel vrucht voortbrengt, Johannes 12:24. Deze wonderbare toeneming was de vervulling van de belofte, lang geleden, gedaan aan de vaderen. Van de roeping van Abraham, toen God hem het eerst zei dat Hij hem tot een groot volk zou maken, tot aan de bevrijding van zijn zaad uit Egypte waren vier honderd dertig jaren verlopen, gedurende de eerste twee honderd vijftien jaren ervan waren zij vermeerderd tot niet meer dan zeventig zielen, maar in de laatste helft waren deze zeventig vermenigvuldigd tot zes honderd duizend strijd bare mannen. De leidingen van Gods voorzienigheid schijnen soms gedurende lange tijd in strijd met Zijn beloften, er tegen in te gaan, opdat het geloof van Zijn volk beproefd en Zijn macht des te meer verheerlijkt zal worden. En hoewel de vervulling van Gods beloften soms lang kan uitblijven, is zij toch altijd zeker. "Want het gezicht zal nog tot een bestemden tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen, en niet liegen, zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven." Habakuk 2:3.

Exodus 1:8 - 14

Eindelijk wordt het land van Egypte hier een huis van de dienstbaarheid voor Israël, terwijl het hun tot nu toe tot een gelukkige wijkplaats had gediend. De plaats, waar wij voldoening vinden, kan ons spoedig een plaats van verdrukking worden, en dat kan blijken het zwaarste kruis voor ons te zijn, waarvan wij gezegd hebben: Dit zal ons troosten. Die kunnen onze gezworen vijanden worden, wier ouders onze trouwe vrienden zijn geweest, ja, dezelfde personen, die ons hebben liefgehad, kunnen eindigen met ons te haten, en daarom: Laat af van de mens, en zeg van geen enkele plaats onder de hemel: Dit is mijn rust tot in eeuwigheid. Let hier op:

1. Dat de verplichtingen, die zij hadden aan Israël vanwege Jozef, vergeten waren, vers 8. Er stond een nieuwe koning op, na verscheidene koningen, die elkaar zijn opgevolgd in Jozefs tijd, die Jozef niet gekend had. Allen, die hem gekend hebben, hebben hem liefgehad en waren, om zijnen wil, vriendelijk voor zijn bloedverwanten, maar na zijn dood werd hij spoedig vergeten, en de herinnering aan de goede diensten, die hij bewezen had, was of niet bewaard, of niet geacht, en had geen invloed op hun raadslagen of besluiten. De beste en

nuttigste en aangenaamste diensten, bewezen aan mensen, worden zelden herdacht om vergolden te worden, hetzij aan henzelf bij hun leven, of aan hun nageslacht na hun dood, Prediker 9:5, 15. Daarom moet het onze grote zorg zijn God te dienen en Hem te behagen die niet onrechtvaardig is - al zijn de mensen het - dat Hij ons werk en de arbeid van de liefde zou vergeten, Hebrëen 6:10. Als wij alleen voor mensen werken, dan zullen onze werken met ons sterven, maar als wij voor God werken, dan zullen onze werken met ons volgen Openbaring 14:13. Deze koning van Egypte heeft Jozef niet gekend, en na hem stond er een op, die de onbeschaamdheid had om te zeggen: "Ik ken de HEERE niet", Exodus 5:2. Het is te vrezen dat zij, die hun andere weldoeners vergeten, ook hun opperste Weldoener niet zullen gedenken, 1 Johannes 4:20.

II. Er werden redenen van staat opgegeven om Israël hard te behandelen, vers 9, 10.

1. Zij worden voorgesteld als veel en machtiger dan de Egyptenaren, dat zij zeker niet geweest zijn, maar toen de koning van Egypte besloot hen te verdrukken, wilde hij dat zij daarvoor gehouden zouden worden, dat men hen als een zeer geducht volk zou aanzien.

2. Hier werd afgeleid dat zij, zo men geen zorg droeg om hen tenonder te houden, gevaarlijk zouden worden voor de regering, in geval van oorlog zich bij hun vijanden zouden voegen, en in opstand zouden komen tegen de koning van Egypte. Het is altijd de staatkunde van de vervolgers geweest, om Gods Israël als gevaarlijke lieden voor te stellen, koningen en landschappen schade aanbrengende, onbetrouwbaar, mensen die niet geduld mochten worden, ten einde enig voorwendsel te hebben voor de barbaarse handelwijze, die zij met hen voorhadden, Ezra 4:12 en verv, Esther 3:8.

Merk op: Wat zij vreesden was, dat zij zouden weggaan uit het land, daar zij hen waarschijnlijk hadden horen spreken van de belofte, gedaan aan hun vaderen, dat zij zich in Kanaän zouden vestigen. Het is de staatkunde van de vijanden van de kerk om de beloften van de God van de kerk op niets te doen uitlopen, maar het is tevergeefs, Gods raad zal bestaan.

3. Daarom worden nu maatregelen voorgesteld om hun toeneming tegen te gaan. "Komt aan, laat ons wijselijk tegen hetzelfde handelen, opdat het niet vermenigvuldige", de toeneming van Israël is het verdriet van Egypte, en de macht en staatkunde van de hel worden aangewend om haar tegen te gaan. Als de mensen goddeloos handelen, dan verbeelden zij zich gewoonlijk dat zij wijs handelen, maar op het laatst zal de dwaasheid van de zonde alle mensen openbaar worden.

III. De methode, die zij volgden om hen te onderdrukken en hun vermeerdering tegen te gaan, vers 11, 13. 14. De Israëlieten gedroegen zich zo vreedzaam en argeloos dat zij geen aanleiding konden vinden om hun de oorlog aan te doen, en hen daardoor te verzwakken. Daarom droegen zij zorg:

1. Om hen arm te houden door hen zware belastingen op te leggen, wat naar sommigen denken, begrepen is in de woorden, dat zij hen verdrukten met hun lasten.

2. Hierdoor hadden zij een afdoend middel om hen tot slaven te maken. De Israëlieten schenen een veel vlijtiger, arbeidzamer volk te zijn dan de Egyptenaren, en daarom droeg Farao zorg werk voor hen te vinden zowel in bouwen: "want men bouwde Farao schatsteden", (vers 11), als in de landbouw: "met allen dienst op het veld", (vers 14), en die diensten werden met de uiterste hardheid en strengheid van hen geëist. Er worden hier veel uitdrukkingen gebruikt om ons van de toestand van Gods volk op de hoogte te stellen. Zij zetten oversten

van de schattingen over hen, die bevel hadden, niet alleen om hun lasten op te leggen, maar ze zo zwaar te maken, dat het was om hen te verdrukken. Zij deden hen niet slechts dienen, wat voldoende was voor Farao's winst, maar zij deden hen dienen "met hardigheid" (vers 14), zodat hun het leven verbitterd werd. Dit deden zij:

- a. Om hun alle moed te benemen, alle vernuft en geestkracht in hen uit te doven.
- b. Om hun gezondheid te schaden en hun dagen te verkorten, en aldus hun getal te verminderen.
- c. Om hun de moed te benemen om te huwen, daar hun kinderen in slavernij geboren zouden worden.
- d. Om hen te noodzaken de Hebreëen te verlaten en zich met de Egyptenaren te vermengen. Aldus hoopten zij de naam Israël uit te roeien, zodat hij niet meer herdacht zou worden. En het is te vrezen, dat de verdrukking, die zij te lijden hadden die slechte uitwerking op hen had, dat velen er toegebracht werden om zich bij de Egyptenaren te voegen in hun afgodendienst, want wij lezen, Jozua 24:14, dat zij in Egypte andere goden gediend hebben, en hoewel er hier in deze geschiedenis geen melding van wordt gemaakt, vinden wij toch in Ezechiël 20:8, dat God gedreigd had hen hierom te zullen verdelgen, zelfs toen zij nog in Egypteland waren. Evenwel, zij bleven als een afzonderlijk volk bestaan, onvermengd met de Egyptenaren, en ook door hun andere gewoonten van hen onderscheiden, dat is van de HEERE geschied en het was wonderlijk.

IV. De wonderbare toeneming van de Israëlieten in weerwil van de verdrukking, waaronder zij zuchtten, vers 12, "hoe meer zij het verdrukten, hoe meer het vermeerderde, en hoe meer het wies," tot groot verdriet en ergernis van de Egyptenaren. Tijden van verdrukking zijn dikwijls tijden van toeneming geweest van de kerk. "Sub pondere crescit - Gedrukt zijnde, groeit zij."

Het Christendom werd het meest verspreid als het vervolgd werd, het bloed van de martelaren was het zaad der kerk. Zij, die raadsragen nemen tegen de HEERE en Zijn Israël, bedenken slechts ijdelheid Psalm 2:1, en scheppen daardoor zoveel te meer kwelling voor zichzelf. De hel en de aarde kunnen diegenen niet verminderen, die de hemel wil doen toenemen.

Exodus 1:15 - 22

De toorn van de Egyptenaren tegen Israël nam nog toe niettegenstaande al de verdrukking waarmee zij hen kwelden, en nu kwamen zij eindelijk tot de meest barbaarse en onmenselijke methode om het volk tenonder te brengen door hun kinderen te vermoorden. Het was vreemd dat zij niet liever twist zochten met de volwassen mannen, tegen wie zij misschien wel gelegenheid zouden kunnen vinden. Zo bloeddorstig te werk te gaan, tegen kleine kinderen, die iedereen erkennen zal onschuldig te zijn, was een zonde, waarvoor zij geen verontschuldiging of voorwendsel hadden. Er is in het verdorven hart van de mensen meer wreedheid, dan men zou denken Romeinen 3:15, 16.

De vijandschap, die in het zaad van de slang is tegen het zaad van de vrouw, ontbloot de mens van alle menselijkheid, dooft alle medelijden of barmhartigheid in hem uit. Men zou het niet mogelijk achten, dat mensen ooit zo barbaars en bloeddorstig kunnen zijn, als de vervolgers van Gods volk geweest zijn, Openbaring 17:9. Zelfs blijkbare onschuld is geen beschutting tegen de oude vijandschap, welk bloed is zo schuldeloos als het bloed van een pasgeboren kind? Toch wordt dit vergoten, overvloedig uitgestort als water, opgezogen met genot, alsof het melk of honing was. Farao en Herodes hebben zich volkomen als agenten betoond van die grote rode draak, die stond voor de vrouw, opdat hij haar kind zou verslinden, wanneer zij het zou gebaard hebben, Openbaring 12:3, 4. Pilatus heeft Christus overgeleverd om gekruisigd te worden, nadat hij erkend had geen schuld in Hem te hebben gevonden. Het is gelukkig voor ons, dat de mens wel het lichaam kan doden, maar dat dit ook alles is wat hij doen kan. Twee

bloeddorstige wetten worden hier getekend ter verdelging van alle kinderen van het mannelijk geslacht, die aan de Hebreëen geboren zouden worden.

1. Aan de vroedvrouwen wordt bevel gegeven hen te doden.

Merk op:

1. De orders, die haar gegeven werden, vers 15, 16. Het vermeerde de barbaarsheid van de beoogde terdoodbrenging, dat de vroedvrouwen aangesteld werden om haar te volvoeren, want hierdoor wilden zij haar niet alleen wreed, maar vals en verraderlijk maken, haar noodzaken misbruik te maken van het vertrouwen, dat in haar gesteld werd, hen te verderven, die zij moesten helpen en redden. Kon hij zich voorstellen, dat haar sekse zo'n wreedheid zou toestaan, haar ambt zich tot zo'n laaghartig verraad zou lenen? Zij, die zelf wreed zijn, denken anderen even wreed te zullen vinden of te kunnen maken, als zij zelf zijn. Farao's bedoeling was, dat de vroedvrouwen de kinderen zouden smoren zodra zij geboren waren, om dan de oorzaak van hun dood toe te schrijven aan de moeilijke verlossing, of aan het een of ander ongelukkig toeval, dat in zulke omstandigheden dikwijls voorkomt, Job 3:11.

De twee vroedvrouwen die hij hiertoe zocht te bewegen, worden hier genoemd, en misschien waren deze twee in die tijd, meer dan tachtig jaren vóór Israëls uittocht uit Egypte, voldoende om al de Hebreeuwse vrouwen te helpen, of tenminste zoveel van haar, als dicht bij het hof woonden, zoals met velen het geval was, wat duidelijk blijkt uit Hoofdstuk 2:5, 6, en tegen deze koesterde hij de meeste achterdocht. Zij worden de vroedvrouwen van de Hebreënnen genoemd, waarschijnlijk, niet omdat zij zelf Hebreënnen waren (Farao kon zeker niet verwachten, dat deze zo barbaars zouden zijn voor haar eigen volk) maar omdat de Hebreënnen gewoonlijk van haar diensten gebruik maakten, en Egyptische vrouwen waren, hoopte hij, dat zij naar zijn wil zouden doen.

2. Haar Godvruchtige ongehoorzaamheid aan dit goddeloos bevel, vers 17. Zij vreesden God, namen Zijn wet waar, en vreesden Zijn toorn meer dan die van Farao, en daarom behielden zij de kinderen in het leven. Indien de geboden van mensen op enigerlei wijze in strijd zijn met de geboden Gods, dan moeten wij God, en niet de mensen gehoorzamen Handelingen 4:19, 5:29. Geen macht op aarde kan ons machtigen, en nog veel minder verplichten of noodzaken, tegen God, onze Opperheer, te zondigen. Als de vreze Gods in het hart heerst, daar zal zij het bewaren voor de strik, die de buitensporige vrees voor mensen met zich brengt.

3. Hoe zij zich rechtvaardigden vanwege deze ongehoorzaamheid, toen men er haar van beschuldigde als van een misdaad, vers 18. Zij gaven er als reden voor op, waarvan God in Zijn genadige voorzienigheid haar voorzien scheen te hebben, namelijk dat zij te laat kwamen om het te kunnen doen, want over het algemeen waren de kinderen al geboren, als zij kwamen, vers 19. Ik zie geen reden om aan de waarheid hiervan te twijfelen, het is duidelijk dat de Hebreëen toen onder een buitengewone zegen van toeneming waren, die men wel kan veronderstellen deze uitwerking te hebben, dat de vrouwen voorspoedig en snel haar kinderen ter wereld brachten, en dat moeders en kinderen erg gezond en krachtig waren, zodat zij zelden de hulp van de vroedvrouwen nodig hadden. Dat werd door deze vroedvrouwen opgemerkt, en zij zagen er de vinger van God in, en hierdoor verkregen zij vrijmoedigheid om de koning ongehoorzaam te zijn ten gunste van hen, die aldus door de hemel begunstigd werden, en zij rechtvaardigden zich er mee tegenover Farao toen hij haar ter verantwoording riep Sommige van de oude Joodse schrijvers verklaren het aldus: Eer de vroedvrouw tot ze komt, bidden zij haar Vader in de hemel, en Hij verhoort ze, en zij baren. God komt Zijn volk in benauwdheid eerder te hulp dan alle andere helpers, en Hij komt hen dikwijls voor met zegeningen van het goede. Zulke verlossingen legden hen onder erg bijzondere verplichtingen.

4. Het loon, dat God haar schonk voor haar barmhartigheid aan Zijn volk, Hij deed haar goed, vers 20. God zal geen vriendelijkheid onbeloond laten, die aan Zijn volk wordt bewezen, daar Hij ze beschouwt als bewezen aan Hemzelf. Hij heeft in het bijzonder haar huizen gebouwd, vers 21, ze opgebouwd tot gezinnen, haar kinderen gezegend, en haar voorspoedig gemaakt in alles wat zij deden. De diensten, aan Gods volk bewezen, worden dikwijls beloond met weldaden, die met deze diensten van gelijke aard zijn. De vroedvrouwen hielden de huisgezinnen van de Israëlieten in stand en als beloning hiervoor bouwde God haar huizen. De beloning staat in verband met het beginsel waarnaar zij handelden, omdat zij God vreesden, bouwde Hij haar huizen. Godsvrucht en vroomheid zijn erg bevorderlijk aan uitwendige voorspoed, de vreze Gods in een huis zal helpen om het op te bouwen en te bevestigen. Dr. Lightfoot's denkbeeld hierover is, dat zij om haar Godsvrucht gehuwd waren aan Israëlieten en dat alzo door haar Hebreeuwse huisgezinnen opgebouwd werden.

II. Toen dit plan mislukte, gaf Farao openbare orders aan geheel zijn volk om al de kinderen van de Hebreëen, die van het mannelijk geslacht waren, te verdrinken, vers 22. Wij kunnen begrijpen dat allen met zware straffen bedreigd werden, die kennis droegen van de geboorte van een zoon aan een Israëliet en er geen mededeling van deden aan hen, die aangesteld waren om hem in de rivier te werpen. De vijanden van de kerk zijn rusteloos geweest in hun pogingen om de heiligen van de Allerhoogste te verstoren, Daniel 7:25, maar Die in de hemel woont zal lachen, de Heere zal hen bespotten, Psalm 2:4.

HOOFDSTUK 2

1 En een man van het huis van Levi ging, en nam een dochter van Levi. 2 En de vrouw werd zwanger, en baarde een zoon. Toen zij hem zag, dat hij schoon was, zo verborg zij hem drie maanden. 3 Doch als zij hem niet langer verbergen kon, zo nam zij voor hem een kistje van biezen, en belijmde het met lijn en met pek; en zij leide het knechtje daarin, en leide het in de biezen, aan de oever der rivier. 4 En zijn zuster stelde zich van verre, om te weten, wat hem gedaan zou worden. 5 En de dochter van Farao ging af, om zich te wassen in de rivier; en haar jonkvrouwen wandelden aan de kant der rivier; toen zij het kistje in het midden van de biezen zag, zo zond zij haar dienstmaagd heen, en liet het halen. 6 Toen zij het open deed, zo zag zij dat knechtje; en ziet, het jongskén weende; en zij werd met barmhartigheid bewogen over hetzelfde, en zij zeide: Dit is een van de knechtjes der Hebreënen! 7 Toen zeide zijn zuster tot Farao's dochter: Zal ik heengaan, en u een voedstervrouw uit de Hebreënen roepen, die dat knechtje voor u zoge? 8 En de dochter van Farao zeide tot haar: Ga heen. En de jonge maagd ging, en riep des knechtjes moeder. 9 Toen zeide Farao's dochter tot haar: Neem dit knechtje heen, en zoog het mij; ik zal u uw loon geven. En de vrouw nam het knechtje en zoogde het.

10 En toen het knechtje groot geworden was, zo bracht zij het tot Farao's dochter, en het werd haar ten zoon; en zij noemde zijn naam Mozes, en zeide: Want ik heb hem uit het water getogen. 11 En het geschiedde in die dagen, toen Mozes groot geworden was, dat hij uitging tot zijn broederen, en bezag hun lasten; en hij zag, dat een Egyptisch man een Hebreëwsen man uit zijn broederen sloeg. 12 En hij zag herwaarts en gindswaarts; en toen hij zag, dat er niemand was, zo versloeg hij de Egyptenaar, en verborg hem in het zand. 13 Des anderen daags ging hij wederom uit, en ziet, twee Hebreëwse mannen twistten; en hij zeide tot de ongerechte: Waarom slaat gij uw naaste? 14 Hij dan zeide: Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gezet? Zegt gij dit, om mij te doden, gelijk gij de Egyptenaar gedood hebt? Toen vreesde Mozes, en zeide: Voorwaar, deze zaak is bekend geworden!

15 Als nu Farao deze zaak hoorde, zo zocht hij Mozes te doden; doch Mozes vlood voor Farao's aangezicht, en woonde in het land Midian, en hij zat bij een waterput. 16 En de priester in Midian had zeven dochters, die kwamen om te putten, en vulden de drinkbakken, om de kudde haars vaders te drenken. 17 Toen kwamen de herders, en zij dreven haar van daar; doch Mozes stond op, en verlosté ze, en drenkte haar kudden. 18 En toen zij tot haar vader Rehuel kwamen, zo sprak hij: Waarom zijt gij heden zo haast wedergekomen? 19 Toen zeiden zij: Een Egyptisch man heeft ons verlost uit de hand der herderen; en hij heeft ook overvloedig voor ons geput, en de kudde gedrenkt. 20 En hij zeide tot zijn dochters: Waar is hij toch, waarom liet gij de man nu gaan? roept hem, dat hij brood etc. 21 En Mozes bewilligde bij de man te wonen; en hij gaf Mozes zijn dochter Zippora; 22 Die baarde een zoon; en hij noemde zijn naam Gersom; want hij zeide: Ik ben een vreemdeling geworden in een vreemd land.

23 En het geschiedde na vele dezer dagen, als de koning van Egypte gestorven was, dat de kinderen Israëls zuchtten en schreeuwden over de dienst; en hun gekrijt over hun dienst kwam op tot God. 24 En God hoorde hun gekerm, en God gedacht aan Zijn verbond met Abraham, met Izak, en met Jakob. 25 En God zag de kinderen Israëls aan, en God kende hen.

Dit hoofdstuk begint met de geschiedenis van Mozes, die man van naam, vermaard wegens zijn innige bekendheid met de hemel en zijn uitnemende arbeid op de aarde, en omdat hij het merkwaardigste type is geweest van Christus als Profeet, Verlosser, Wetgever en Middelaar, in heel het Oude Testament. De Joden hebben een boek over het leven van Mozes, waarin veel verhalen over hem voorkomen, die, naar wij reden hebben te denken, blote ficties zijn, maar wat hij over zichzelf te boek gesteld heeft, is wat waarop wij aan kunnen, want wij weten, dat zijn getuigenis waarachtig is, en dat het ons voldoende is, want het is wat de oneindige Wijsheid geschikt en gepast oordeelde om bedaard en ons overgeleverd te worden.

In dit Hoofdstuk hebben wij:

I. De gevaren, waaraan hij blootstond bij zijn geboorte en in zijn kinderjaren, vers 1 - 4.

II. Hoe hij in al deze gevaren bewaard werd, en in zijn kinderjaren en jeugd bevorderd werd, vers 5 - 10.

III. Zijn vrome keus op rijpere leeftijd, namelijk om het volk Gods te erkennen.

1. Hij bood hun zijn diensten aan, al direct, zo zij die wilden aannemen, vers 11 - 14 2. Hij trok zich terug om later zijn diensten te kunnen betonen, vers 15 - 22 IV. Het aanbreken van de dag van Israëls bevrijding, vers 23 - 25 Exodus 2:1 - 4 Mozes was een Leviet zowel van vaders als van moeders zijde. Jakob liet Levi onder een teken van ongenade, Genesis 49:5, maar toch spoedig daarna verschijnt Mozes, een afstammeling van hem, om een type te wezen van Christus, die in de gelijkheid van het zondige vlees is gekomen, en een vloek voor ons gemaakt is. Deze stam begon zich van de andere te onderscheiden door de geboorte van Mozes, zoals hij later ook in veel andere gevallen of omstandigheden, merkwaardig is geweest. Omtrent dit pasgeboren kind valt op te merken:

I. Hoe hij verborgen werd. Het schijnt juist op de tijd van zijn geboorte geweest te zijn, dat de wrede wet werd uitgevaardigd om al de zonen, die aan de Hebreeën geboren zouden worden, te vermoorden, en ongetwijfeld zijn er toen ook veel op die wijze omgekomen. De ouders van Mozes hadden Mirjam en Aäron beide ouder dan hij, geboren waren voordat die wet gemaakt was, zonder dat gevaar kunnen opvoeden, maar zij, die de wereld beginnen in vrede, weten niet door welke beroeringen zij getroffen kunnen worden, eer zij er door heen zijn gekomen. Waarschijnlijk was Mozes moeder in grote angst bij de verwachting van zijn geboorte, nu die wet van kracht was geworden, en was zij klaar te zeggen: Zalig zijn de onvruchtbaren, die niet gebaard hebben, Lukas 23:29. Beter onvruchtbaar te zijn, dan kinderen voort te brengen om vermoord te worden, Hosea 9:13. Toch blijkt dit kind de heerlijkheid te zijn van zijn vaders huis. Zo blijkt ook vaak wat wij het meest vrezen, in de uitkomst dat te wezen, wat onze grootste blijdschap uitmaakt. Let op de schoonheid in de leiding van Gods voorzienigheid: juist op het ogenblik, toen Farao's wreedheid tot het hoogste toppunt was gekomen werd de bevrijder geboren, hoewel hij als zodanig niet dan veel jaren later tevoorschijn trad. Als de mensen het plan beramen om de kerk te verderven, bereid God haar heil en verlossing. En Mozes, die later Israël uit dit diensthuis zou uitleiden, was bijna zelf als slachtoffer gevallen onder de woede van de verdrukker, God had dit zo beschikt opdat hij, als hem dit later meegedeeld zou zijn, bezield zou worden door een heilige ijver voor de verlossing van zijn broers uit de macht van zulke bloeddorstigen.

1. Zijn ouders bemerkten dat hij mooi was, buitengewoon mooi, "uitnemend schoon", Handelingen 7:20. Het kwam hun voor dat er een glans was in zijn gelaat, iets meer dan menselijke, een proeve van het glinsteren van zijn gelaat in latere jaren, Exodus 34:29. Soms geeft God al vroeg een proeve van Zijn gaven, en openbaart zich tijdig in hen, voor wie en door wie Hij van plan is grote dingen te doen. Zo heeft Hij vroeg grote kracht gelegd in Simson, Richteren 13, 24, 25, grote ijver in Samuël, 1 Samuel 2:18, en heeft Hij ook vroeg een verlossing gewrocht door David, 1 Samuel 17:37 en betoonde Hij al vroeg Zijn werk in Timotheus, 2 Timotheus 3:15.

2. Zij droegen dus des te meer zorg voor zijn behoud, omdat zij er een aanduiding in zagen van een vriendelijk voornemen van God ten opzichte van hem, en een gelukkig voorteken van iets groots. Een levend, werkzaam geloof kan aanmoediging vinden in de kleinste aanduiding van de Goddelijke gunst, een vriendelijke wenk van de Voorzienigheid volstaat om hen te bemoedigen, van wie hun geest onderzoekt. Drie maanden hebben zij hem in het een of ander geheim of afgelegen vertrek van hun eigen huis verborgen, waarschijnlijk wel met eigen levensgevaar indien het ontdekt was geworden. Hierin was Mozes een type van Christus, die in Zijn kinderjaren genoodzaakt was zich schuil te houden, en dat wel in Egypte, Mattheüs 2:13, en wonderbaarlijk bewaard werd toen veel onschuldigen om het leven gebracht werden. In Hebreeën 11:23 wordt gezegd dat de ouders van Mozes hem door het geloof hebben verborgen. Sommigen denken dat hun een bijzondere openbaring gedaan was, dat de bevrijder

uit hun lenden zou voortkomen, hoe dit zij, zij hadden de algemene belofte van Israëls bewaring, en in het geloof daaraan handelden zij, in dat geloof verborgen zij het kind, zonder de straf te vrezen, die op overtreding van het gebod van de koning gesteld was. Het is er zover vandaan dat geloof in Gods belofte het gebruik van de middelen verbiedt of vervangt, dat het eerder aanspoort om gebruik te maken van de wettige middelen om de zegen te verkrijgen. Ons is de plicht, van God zijn de uitkomsten. Geloof in God verheft ons boven de strik van de mensenvrees.

II. Hoe hij te vondeling werd gelegd. Aan het einde van drie maanden, toen waarschijnlijk beampten kwamen om naar verborgen gehouden kinderen te zoeken, zodat zij hem niet langer konden verbergen, (misschien begon toen ook hun geloof te wankelen), legden zij hem in een kistje van biezen aan de oever van de rivier, vers 3, en stelden zijn zusje op enige afstand om te zien wat er van hem worden zou, in wiens handen hij zou vallen, vers 4. God heeft het hun in het hart gegeven om dit te doen teneinde Zijn eigen bedoelingen tot stand te brengen, namelijk dat Mozes hierdoor Farao's dochter in handen zou komen en opdat door zijn ontkoming aan een dreigend gevaar een proeve gegeven zou worden van de verlossing van Gods kerk, die nu aan zo groot gevaar was blootgesteld. God draagt bijzonder zorg voor de uitgeworpenen Israëls, Psalm 147:2. Zij zijn Zijn uitgeworpenen, of verdrevenen Jesaja 16:4. Mozes scheen geheel verlaten door zijn nabestaanden, zijn eigen moeder durfde hem niet erkennen, maar nu heeft de HEERE hem aangenomen en beschermd, Psalm 27:10. In tijden van gevaar is het goed om op Gods voorzienigheid te steunen. Het zou een verzoeken geweest zijn van Gods voorzienigheid indien zij hun kind aldus te vondeling hadden gelegd als zij zelf het hadden kunnen bewaren en beschermen, maar nu zij dit niet konden, was het een kloekmoedig vertrouwen op Gods voorzienigheid. "Wie niet waagt, zal niet winnen." Indien ik omkom, zo kom ik om.

Exodus 2:5 - 10

Hier is:

1. Mozes bewaard van om te komen. Kom, en zie de plaats, waar die grote man lag, toen hij een kind was: hij lag in een van biezen gevlochten kistje aan de oever van de rivier. Als hij daar was blijven liggen, dan zou hij spoedig van honger zijn omgekomen, als hij al niet eerder in het water gespoeld was, of door een krokodil was verslonden. Als hij in andere handen was gevallen dan in die waarin hij gevallen was, zij zouden niets anders hebben willen of durven doen, dan hem direct in de rivier te werpen, maar Gods voorzienigheid brengt daar geen minder persoon dan de eigen dochter van Farao, juist op dat ogenblik wordt zij naar die plaats gebracht, waar het arme wicht hulpeloos lag, en brengt haar hart tot medelijden, dat zij durfde tonen, toen niemand anders dit durfde. Nooit heeft een kind zo tijdig en zo tot zijn welzijn gehuild, als dit kind, het knaapje huilde waardoor het medelijden van de vorstin werd opgewekt, zoals zij ongetwijfeld al door zijn mooiheid was bewogen, vers 5, 6. Diegenen zijn wel echt hardvochtig, die door geen medelijden worden bewogen voor hulpeloze kinderen. Hoe aandoenlijk stelt God Zijn ontferming over de Israëlieten in het algemeen voor in deze erbarmelijke toestand, Ezechiël 16:5, 6.

Het is in personen van rang erg belangrijk om kennis te nemen van het verdriet en de benauwdheid ook van de geringsten, hulpvaardig en barmhartig voor hen te zijn. Van Gods zorg over ons in onze kindsheid behoren wij dikwijls tot Zijn lof melding te maken. Hoewel wij niet aan dergelijk gevaar werden blootgesteld (en dat wij het niet waren, hebben wij aan Gods barmhartigheid te danken) was toch ook onze kindsheid omringd van gevaren, waaruit de HEERE ons verlost heeft, Psalm 22:10, 11. Dikwijls verwekt God vrienden aan Zijn volk zelfs onder hun vijanden. Farao zoekt wreedaardig Israëls verderf, maar zijn eigen dochter betoont liefderijk mededogen voor een Hebreeuws kind, en dat niet alleen, maar zonder het te

weten of te bedoelen, behoudt zij Israëls bevrijder in het leven. O HEERE! hoe wonderlijk is Uw raad! Hoe onnaspeurlijk zijn Uw wegen! 2. Mozes wèl voorzien van een voedster, geen mindere dan zijn eigen moeder, vers 7 - 9 Farao's dochter vindt het goed en geschikt, dat hij een Hebreeuwse voedster zou hebben, (het zou ook wel jammer zijn, dat zo'n mooi kind gezoogd zou worden door een vrouw uit een misschien gemengd ras) en de zuster van Mozes heeft handig haar moeder die plaats weten te bezorgen, tot groot voordeel van het kind, want moeders zijn de beste voedsters, en zij, die de zegen ontvangen van de borsten, zowel als van de baarmoeder, doen niet recht als zij ze niet geven aan hen, om wier wil zij ze ontvangen hebben. Het was ook een onuitsprekelijke voldoening voor de moeder, die haar zoon ontving als een leven uit de doden, en nu zonder angst of vrees hem bij zich kon houden. Haar vervoering van blijdschap bij die gelukkige keer zou wel genoeg zijn geweest om haar ook door een minder scherpziend oog dan dat van Salomo 1 Koningen 3:37, als de ware moeder te doen herkennen, als daar het minste vermoeden van gerezen was.

3. Mozes bevordert om de zoon van Farao's dochter te zijn, vers 10. Zijn ouders hebben hierin wellicht niet alleen toegegeven aan de noodzakelijkheid, daar zij hem voor haar opgevoed hebben, maar waren erg verheugd met de eer, die aan hun zoon te beurt viel, want de glimlachjes van de wereld zijn een sterkere verzoeking dan haar dreigementen, en kunnen moeilijker worden weerstaan. De overlevering van de Joden zegt, dat Farao's dochter zelf geen kind had, en dat zij het enige kind was van haar vader, zodat Mozes, toen zij hem aannam als haar zoon, veel kans had om op de troon te komen. Hoe dit zij, zeker is het dat hij mettertijd alle kans had op grote bevordering aan het hof, en intussen genoot hij het voorrecht en het voordeel van de beste opvoeding en het onderwijs van de beste leermeesters, en een man van zeer groot verstand zijnde, werd hij een meester in al de wettige wijsheid van de Egyptenaren, Handelingen 7:22.

Het behaagt God in Zijn voorzienigheid soms om de armen op te richten uit het stof om hen te doen zitten bij de prinsen, Psalm 113:7, 8. Velen, die door hun geboorte bestemd schijnen om hun leven door te brengen in armoede, worden door wondere gebeurtenissen en leidingen van Gods voorzienigheid aan het boven einde van de wereld geplaatst, teneinde de mensen te doen weten dat de hemel regeert. Voor hen, die Hij bestemd heeft om grote diensten te bewijzen vindt Hij de middelen en wegen om er hen bekwaam toe te maken. Door zijn opvoeding aan het hof is Mozes des te meer geschikt om een vorst te zijn, koning in Jeshurun, te wezen, door zijn opvoeding aan een geleerd hof, (want dat was het Egyptische in die tijd) is hij des te meer geschikt en bekwaam om een geschiedschrijver te zijn, en daar hij aan het hof van Egypte was opgevoed, kon hij zoveel geschikter gebruikt worden, om in de Naam van God gezant aan dat hof te wezen.

4. Mozes genoemd. De Joden zeggen ons dat zijn vader hem bij zijn besnijdenis Joachim genoemd heeft, maar Farao's dochter noemde hem Mozes, uit het water getrokken, zoals in de Egyptische taal de betekenis is van die naam. Het noemen van de Joodse wetgever bij een Egyptische naam is een gelukkig voorteken voor de heidenwereld, en geeft hoop op de dag, wanneer gezegd zal worden: Gezegend zij Mijn volk, de Egyptenaars, Jesaja 19:25. En zijn onderricht aan het hof was een onderpand voor de vervulling van die belofte: koningen zullen uw voedsterheren zijn, hun vorstinnen uw zoogvrouwen, Jesaja 49:23.

Exodus 2:11 - 15

Mozes had aan het hof van Farao de eerste veertig jaren van zijn leven doorgebracht, zich toebereidende voor zijn werk, en nu was het tijd voor hem om handelend op te treden en:

I. Kloekmoedig erkent en omhelst hij de zaak van Gods volk. "En het geschiedde in die dagen, toen Mozes groot geworden was, dat hij uitging tot zijn broederen en bezag hun

lasten" vers 11. De beste verklaring van deze woorden hebben wij van een door Gods Geest gedreven schrijver, Hebreëen 11:24 - 26, waar ons gezegd wordt, dat dit aanduidt:

1. Zijn heilige minachting van de eer en de genietingen van het Egyptische hof, hij weigerde een zoon van Farao's dochter genoemd te worden, want hij ging uit. De verzoeking was inderdaad erg sterk, hij had een goede gelegenheid (zoals wij zeggen) om zijn fortuin te maken, en ook om, door zijn invloed aan het hof, nuttig en dienstig te zijn voor Israël. Door dankbaarheid zowel als door zijn eigen belang was hij verplicht aan Farao's dochter en toch heeft hij door het geloof een heerlijke overwinning behaald over zijn verzoeking. Hij achtte het een hogere eer en een groter voorrecht een zoon van Abraham dan de zoon van Farao's dochter te wezen.

2. Zijn tedere belangstelling in zijn arme broeders in hun dienstbaarheid, met wie (hoewel hij dit gemakkelijk had kunnen vermijden) hij verkoos kwalijk behandeld te worden. "Hij bezag hun lasten", als iemand, die niet slechts medelijden met hen had, maar besloten was lotgenoot met hen te zijn, en te hunner bescherming zijn leven te wagen.

II. Hij geeft te kennen van de grote dingen, die hij later voor God en Israël doen zou, in twee kleine gevallen, die in bijzonder door Stefanus worden verhaald, Handelingen 7:23 en verv, met de bedoeling om aan te tonen hoe hun vaders altijd de Heilige Geest hebben weerstaan, vers 51, ook in Mozes zelf toen hij voor het eerst als hun bevrijder optrad, moedwillig hun ogen sluitende voor die dageraad van hun bevrijding. Ongetwijfeld voelde hij zich onder de leiding en de aandrift van God in wat hij deed, en dat hij er op buitengewone wijze door God toe geroepen was.

Merk nu op:

1. Dat Mozes later gebruikt zou worden om plagen te brengen over de Egyptenaren voor het kwaad, dat zij de God van Israël aandeden, en als blijkt hiervan doodde hij de Egyptenaar, die de Hebreëer had geslagen, vers 11, 12. Waarschijnlijk was het één van de Egyptische aandrijvers, die hij de Hebreeuwse slaaf zag mishandelen, die, naar sommigen denken een bloedverwant was van Mozes, een man uit dezelfde stam. Het was door een bijzondere volmacht van de hemel (waardoor echter geen precedent voor gewone gevallen gesteld wordt) dat Mozes de Egyptenaar versloeg en zijn verdrukte broeder verlost. Volgens de Joodse overlevering heeft hij hem met geen wapen gedood, maar zoals Petrus Ananias en Saffira gedood heeft, namelijk door het woord van zijn mond. Zijn verberging van hem in het zand betekende dat later Farao en al zijn Egyptenaars onder de macht van Mozes' staf in het zand van de Rode Zee begraven zouden worden. Zijn zorg om die daad van de gerechtigheid in het geheim te volvoeren, als niemand het zag, was een nodige maatregel van voorzichtigheid daar het slechts een proefneming was, zijn geloof misschien nog zwak was, en hij wat hij deed, met enige aarzeling deed. Zij, die er toe komen om een groot geloof te hebben zijn met klein geloof begonnen, en in het begin hebben zij bevend gesproken.

2. Mozes zal later Israël regeren, en als blijkt daarvan zien wij hem hier een poging doen om aan een ruzie tussen twee Hebreëen een einde te maken, waarbij hij toen al, evenals later gedurende veertig jaren, hun manieren moest verdragen.

Merk hier op:

A. De ongelukkige ruzie, die Mozes ziet tussen twee Hebreëen, vers 13. Het blijkt niet wat er de aanleiding toe was, maar waar die ook in bestaan moge hebben, zeker was het ontijdig en ongepast, dat twee Hebreëen met elkaar ruziën, terwijl zij allen zo streng geregeerd en zo zwaar verdrukt werden door de Egyptenaren. Werden zij niet genoeg geslagen door de Egyptenaren, dat zij ook nog elkaar moeten slaan? Zelfs de gemeenschap in lijden verbindt Gods volk niet altijd zo aan elkaar als men redelijkerwijs zou kunnen verwachten. Als God

mensen verwekt, die het middel zijn om heil te werken voor de kerk dan zullen deze genoeg te doen vinden, niet alleen om Egyptische verdrukkers tegen te staan, maar om ruzieachtige Israëlieten met elkaar te verzoenen.

B. Op welke manier hij met hen handelde. Hij merkte wie de verdeeldheid teweegbracht, het onrecht deed, en op zachtmoedige wijze praatte hij met hem, om hem zijn onrecht te doen inzien. "Waarom slaat gij uw naaste?" De onrechtvaardige Egyptenaar werd gedood, de onrechtvaardige Hebreëer alleen berispt, want wat de eerste deed kwam voort uit ingewortelde boosaardigheid, terwijl, naar wij kunnen onderstellen, wat de laatste deed alleen in een plotselinge opwelling van boosheid gedaan werd. De wijze God maakt een verschil en naar Zijn voorbeeld zullen ook alle wijze regeerders een verschil maken - tussen de ene overtreder en de andere, naar de verschillende aard van dezelfde overtreding. Mozes probeerde hen met elkaar te verzoenen, wat een goede dienst is, aldus horen wij ook Christus dikwijls Zijn discipelen bestraffen om hun ruzie, Lukas 9:46 en verv., 22:24 en verv. Want Hij was een profeet als Mozes een genezende profeet, een vredemaker, die Zijn broeders bezocht met het doel om hun vijandschap te doden.

De bestraffing, die Mozes toen gaf aan deze man, kan nog van nut zijn: "Waarom slaat gij uw naaste?" Zijn naaste te slaan is slecht in iedereen maar in bijzonder de Hebreëen, slaan met de tong of de hand, hetzij bij wijze van vervolging, of bij wijze van strijd en twist. Zie de persoon, die u slaat, hij is uw naaste, uw medeschepsel, uw medechristen, uw mededienstknecht, uw medegenoot in lijden. Geef de reden: "Waarom slaat gij?" Misschien was het om in het geheel geen reden, of om geen billijke reden, of om iets, dat niet de moeite waard is om van te spreken.

C. De slechte uitslag van zijn poging, vers 14. "Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gezet?" zei hij. Die het onrecht deed ruziede aldus met Mozes, die het onrecht leed scheen wel tot vrede geneigd, maar die het deed was lichtgeraakt. Ongeduldig te zijn onder bestraffing is een teken van schuld, en het is dikwijls lichter hem, die onrecht lijdt, tot verdragen van het onrecht te bewegen, dan hem, die het onrecht doet, de overtuiging te doen dragen van het onrecht gedaan te hebben 1 Corinthiërs 6:6 - 8 Het was een erg wijze en zachtmoedige bestraffing, die Mozes deze ruzieachtige Hebreëer gaf, maar hij kan haar niet dragen, hij slaat de verzen tegen de prikkels Handelingen 9:5, en doet zijn bestraffer weervragen waarbij hij zijn gezag betwist. Wie heeft u tot een overste gesteld?

Men behoeft niet met groot gezag bekleed te zijn, om iemand op vriendelijke wijze te bestraffen, het is een daad van vriendelijkheid, maar deze man wil het slechts als een daad van heerschappij oefenen beschouwen, en stelt zijn bestraffer voor als heerszuchtig en verwaand. Zo zullen de mensen als goede gesprekken en een gepaste bestraffing hun mishagen, het preken noemen alsof men geen woord voor God en tegen de zonde kan spreken, zonder aanmatigend te zijn. Maar Mozes was wel echt een overste en rechter, en hij wist het, en hij dacht dat de Hebreëen dit zouden begrijpen en zich met hem zouden verenigen, maar zij stonden zichzelf in het licht, en verstieten hem, Handelingen 7:25, 27.

D. Hij verwijt hem dat hij de Egyptenaar gedood heeft: Zegt gij dit om mij te doden? Zie welk een lage verklaring de boosaardigheid geeft van de beste woorden en daden. Omdat Mozes hem bestraft, wordt hij dadelijk beschuldigd van de bedoeling hem te doden. Een aanslag op zijn zonde wordt uitgelegd als een aanslag op zijn leven, en zijn doden van de Egyptenaar werd genoegzaam geacht om die verdenking te rechtvaardigen, alsof Mozes geen verschil maakte tussen een Egyptenaar en een Hebreëer. Daar Mozes, om een mishandelde Hebreëer recht te doen, een Egyptenaar had verslagen, en daarmee zijn eigen leven in de waagschaal had gesteld, had hij zich aan hem behoren te onderwerpen, niet alleen als een vriend van de

Hebreeën, maar als een vriend, die meer dan gewone macht en ijver had. Maar hij werpt hem datgene voor de voeten als een misdaad, wat dapper gedaan was, en een daad moest wezen van de beloofde verlossing. Indien de Hebreeën de wenk begrepen hadden en tot Mozes waren gekomen als tot hun hoofd en aanvoerder, dan zouden zij waarschijnlijk toen bevrijd zijn geworden, maar daar zij hun bevrijder minachtten, werd hun bevrijding rechtvaardig uitgesteld, en bleef hun slavernij nog veertig jaren aanhouden, zoals later hun minachten van Kanaän hen nog veertig jaar er buiten heeft gehouden. Ik wilde, maar gij hebt niet gewild. De mensen weten niet wat zij doen, weten niet hoe vijandig zij zijn aan hun eigen belang, als zij getrouwe bestraffing en bestraffers weerstaan en verachten.

Toen de Hebreeën twistten met Mozes, zond God hem weg naar Midian, en niet dan veertig jaren later hebben zij weer van hem gehoord, en alzo werd wat tot hun vrede diende, voor hun ogen verborgen, omdat zij de dag van hun bezoeking niet hebben bekend. En wat Mozes betreft, wij kunnen het als een neer slaan en grote ontmoediging voor hem beschouwen. Nu verkoos hij met het volk van God kwalijk behandeld te worden, en nam hij de versmaadheid van Christus aan, en reeds bij het begin ondervindt hij deze kwalijke behandeling en deze versmaadheid van hen, en dit was een zware op - de - proefstelling van zijn besluit. Hij zou wel gezegd kunnen hebben: "Als dit de geest, de gezindheid, is van de Hebreeën, dan zal ik maar weer naar het hof gaan, en de zoon wezen van Farao's dochter." Wij moeten er ons voor wachten, om vanwege de dwaasheid en onhebbelijkheid van sommige belijders van Godsdienst, vooroordelen op te vatten tegen de manier van doen van Gods volk in het algemeen. Het is niets nieuws, dat de beste vrienden van de kerk zeer veel tegenstand ontmoeten, en ontmoedigd worden in hun poging om te genezen en te behouden, zelfs door de kinderen van hun eigen moeder. Christus zelf is door de bouwlieden verworpen geworden, en wordt nog verworpen door hen, die Hij zou willen behouden.

E. Mozes vlucht daarom naar Midian. Zover bleek de hem aangedane belediging een vriendelijkheid voor hem. Hij begreep dat het doden van de Egyptenaar ontdekt was, en zo had hij tijd om te ontkomen, terwijl anders Farao in zijn toorn hem had kunnen overvallen en doden. God kan zelfs de twist van de tongen zo leiden, dat er voor Zijn volk goeds uit voortkomt. Aan Farao werd het bericht gebracht (en het is al goed zo het hem niet gebracht werd door de Hebreeër, die Mozes had bestraft) dat hij de Egyptenaar had gedood, en direkt werden bevelschriften uitgevaardigd om Mozes gevangen te nemen, wat hem noodzaakte voor zijn eigen veiligheid te zorgen door naar het land van Midian te vluchten, vers 15.

(1). Mozes deed dit uit voorzichtige zorg voor zijn eigen leven. Indien dit nu zijn verlaten was van Egypte, waarnaar de apostel verwijst, als gedaan zijnde in het geloof, Hebreeën 11:27, dan leert het ons dat, wanneer wij te eniger tijd in moeilijkheid en gevaar zijn, omdat wij onze plicht doen, de genade van het geloof ons goed te hulp zal komen voor het kiezen van de juiste middelen voor ons behoud. Maar daar wordt gezegd, dat hij de toorn van de koning niet vreesde, en hier wordt gezegd, dat hij vreesde, vers 14. Hij vreesde niet met een vrees van aarzeling of wantrouwen, van schrik en ontsteltenis, die verzwakt en pijn heeft, maar met een vrees, die tot direct handelen leidt en hem opwekte om op de weg te gaan die de Voorzienigheid voor zijn behoud heeft geopend.

(2). God beschikte het aldus tot wijze en heilige doeleinden. De zaken waren nog niet rijp voor Israëls bevrijding. De mate van Egypte's ongerechtigheid was nog niet vol, de Hebreeën waren nog niet genoeg verootmoedigd, ook waren zij nog niet tot zo'n aantal vermenigvuldigd als God bedoelde. Mozes moet ook nog verder bekwaam gemaakt worden tot de dienst, en daarom wordt hem aangewezen om zich voor het tegenwoordige terug te trekken, totdat de bestemde tijd om Israël genadig te wezen, gekomen zou zijn. God leidde Mozes naar Midian, omdat de Midianieten het zaad Abrahams waren, en de aanbidding van

de ware God hadden behouden zodat hij zich niet slechts veilig maar ook aangenaam onder hen kon vestigen. Later zal hij Israël door dit land heen moeten voeren, en om dit te beter te kunnen had hij nu een goede gelegenheid om er bekend mee te worden. Hier kwam hij nu aan en zat neer bij een waterput, vermoeid, in nadenken verzonken, in verlegenheid wachtende om te zien waarheen de Heere hem zou leiden. Het was wel een grote verandering voor hem, daar hij kort tevoren nog gerust en in overvloed aan Farao's hof leefde. Aldus beproefde God zijn geloof, en het werd bevonden tot lof, en eer en heerlijkheid.

Exodus 2:16 - 22

Mozes krijgt hier een vestiging in Midian, zoals zijn vader Jakob er een in Syrië had gekregen, Genesis 29:2 en verv. En beide voorbeelden behoren ons aan te moedigen om op Gods voorzienigheid te vertrouwen en haar leiding te volgen. Gebeurtenissen, die van weinig belang en zuiver toevallig schijnen zullen later blijken door Gods wijsheid beraamd te zijn tot heilrijke doeleinden en van grote gevolgen voor Zijn volk. Een toevallig voorval van korte duur heeft soms de grootste en gelukkigste wending in iemands leven gebracht.

1. Ten opzichte van de zeven dochters van Rehuel, de priester, of overste, van Midian valt op te merken:

1. Dat zij nederig en zeer ijverig waren, volgens de gewoonte van het land kwamen zij om water te putten voor de kudde van haar vader vers 16. Indien haar vader een overste, of vorst, was, dan leert ons dit dat zelfs zij, die van een hoge geboorte zijn, tot de aanzienlijken behoren van hun land, zich toch met de een of andere nuttige werkzaamheid moeten bezighouden, en wat hun hand te doen vindt, moeten doen met al hun macht. Luiheid is niemand tot eer. Indien haar vader een priester was, dan leert ons dit dat zeker kinderen van leraren voorbeelden moeten zijn van nederigheid en ijverigheid.

2. Zij waren zedig en bescheiden en wilden deze Egyptische vreemdeling niet vragen om mee naar huis te gaan, hoewel hij een mooie man en een voornaam hoveling was voordat haar vader om hem zond. Zedigheid is het sieraad van deze sekse.

II. Betreffende Mozes, hij werd voor een Egyptenaar aangezien, vers 19, en vreemdelingen moeten zich zulke vergissingen laten begaan, maar het is opmerkelijk:

1. Hoe bereid hij was de dochters van Rehuel te helpen om water te putten voor haar kudden. Hoewel opgevoed tot geleerdheid en aan een hof, wist hij toch zijn handen te gebruiken voor zulk werk, als dit nodig was, ook heeft hij van de Egyptenaren niet geleerd schaapherders te verachten. Zij, die een wetenschappelijke opleiding gehad hebben, behoren toch geen vreemdelingen te zijn voor handenarbeid want zij weten niet hoe zij in de weg van de Voorzienigheid er toe gebracht kunnen worden, om voor zichzelf te moeten werken, of welke gelegenheid God hun kan geven om voor anderen van dienst te kunnen zijn. Deze jonge vrouwen schijnen tegenstand ontmoet te hebben bij haar werk, meer dan waartegen zij en haar helpsters bestand waren, de herders van een naburige vorst, zoals sommigen denken, of wel enige lediglopers, die zich herders noemden, dreven ze vandaar. Maar Mozes, hoewel hij in ellendige omstandigheden verkeerde en het hem droevig te moede was, stond op en verlostte ze, en na haar van de herders bevrijd te hebben hielp hij haar om de kudden te drenken. Dit deed hij niet alleen uit beleefdheid voor de dochters van Rehuel (hoewel ook dit erg keurig voor hem was) maar omdat hij, waar hij zich ook bevond,

a. Het beminde om gerechtigheid te doen en ter verdediging op te treden van hen, aan wie hij onrecht zag geschieden wat iedereen behoort te doen voor zoveel dit in zijn vermogen is.

b. Omdat hij het beminde goed te doen. Overal, waar wij door Gods voorzienigheid heengeleid worden moeten wij wensen en proberen nuttig te zijn, en als wij het goed niet kunnen doen, dat wij zouden willen, dan moeten wij bereid zijn het goed te doen, dat wij kunnen. En aan wie getrouw is in weinig, zal meer toevertrouwd worden.

2. Hoe goed hij voor zijn dienstvaardigheid beloond werd. Toen de jonge vrouwen haar vader bekendmaakten met de vriendelijkheid die de vreemdeling haar had bewezen, zond hij heen om hem in zijn huis te nodigen, en maakte toen veel werk van hem, vers 20. Zo zal God de vriendelijkheid belonen, die te eniger tijd aan Zijn kinderen wordt bewezen, zij, die dit doen, zullen hun loon geenszins verliezen. Mozes wist spoedig de achting en genegenheid van deze vorst van Midian te verwerven, die hem in zijn huis nam, en hem na verloop van tijd zijn dochter ten huwelijk gaf, vers 21. Zij baarde Mozes een zoon, die hij Gersom noemde, d.i. een vreemdeling aldaar, vers 22, opdat, zo God hem ooit een eigen huis gaf, hij het land in gedachte zou houden, waarin hij een vreemdeling is geweest. Deze vestiging nu van Mozes in Midian was door Gods voorzienigheid bestemd:

a. Om hem voor het tegenwoordige te beschutten. God zal ten dage van hun benauwdheid een schuilplaats vinden voor Zijn volk, ja Hij zelf zal hun ten schuilplaats wezen en hen beveiligen, hetzij onder de hemel of in de hemel. Maar: B. Het was ook bedoeld om hem toe te bereiden voor het grote werk, waartoe hij bestemd was. Zijn wijze van leven in Midian, waar hij de kudde hoedde van zijn schoonvader, (er zelf geen hebbende om te hoeden) zal hem nuttig zijn: a. Om hem te harden tegen armoede en ontbering, ten einde te leren gebrek te lijden, zowel als overvloed te hebben. God zal hen, die Hij van plan is te verhogen, eerst vernederen.

b. Om hem te wennen aan nadenken en stille beoefening van Godsvrucht. Egypte heeft hem opgevoed om een geleerde, een beschaafd man, een staatsman en krijgsman te zijn, al welke begaafdheden hem later nuttig en van dienst zullen zijn, doch een ding ontbrak hem nog, waaraan het hof van Egypte hem niet kon helpen. Hij, die alles door Goddelijke openbaring zal hebben te doen, moet door langdurige ervaring weten wat het is, om een leven van gemeenschap met God te leiden, en hiervoor zal de eenzaamheid en de afzondering van het leven van een schaapherder in Midian zeer bevorderlijk zijn. Door zijn vroeger leven was hij toebereid om te heersen in Jeshurun, maar door zijn later leven werd hij toebereid om met God te spreken op de berg Horeb, in welke omgeving hij veel van zijn tijd doorbracht. Zij, die weten wat het is om alleen te zijn met God in heilige oefening van de Godsvrucht, zijn bekend met heerlijker genietingen, dan Mozes ooit aan het hof van Farao gesmaakt heeft.

Exodus 2:23 - 25

Hier is:

1. De voortdurende van Israëls slavernij in Egypte, vers 23. Het vermoorden van hun kinderen heeft waarschijnlijk niet voortgeduurd, dit deel van hun verdrukking had slechts plaats in het tijdperk van Mozes' geboorte, en diende er als kenmerk van. De Egyptenaren namen nu genoegen met hun toeneming, daar zij bemerkten dat Egypte verrijkt werd door hun arbeid, en nu zij hun tot slaven waren, bekommerden zij zich niet om hun aantal. Zij waren er dus alleen op bedacht om hen allen aan de arbeid te houden, en van hun arbeid zoveel mogelijk voordeel te trekken. Als de ene Farao stierf, stond een ander op in zijn plaats, die zich door dezelfde grondbeginselen liet leiden, en even wreed was voor Israël als zijn voorgangers. Was er soms een weinig verslapping, weldra was de strengheid weer even hard als ooit tevoren, en daar Israël waarschijnlijk meer toenam naarmate het meer verdrukt werd, werd het, hoe meer het toenam, ook zoveel te meer verdrukt. Soms laat God het toe, dat de roede van de goddelozen lang en zwaar drukt op de rechtvaardigen. Indien Mozes in Midian ooit was begonnen te

denken, hoeveel beter zijn toestand zou zijn, als hij onder de hovelingen was gebleven, dan heeft hij ook moeten denken, hoeveel erger hij geweest zou zijn, indien hij het lot van zijn broeders had gedeeld. Het was een grote vermindering van staat voor hem om schapen te hoeden in Midian, maar het was toch beter dan tichelstenen te maken in Egypte. Het nadenken over de beproevingen van onze broeders moet ons helpen om tevreden te zijn onder onze eigen beproeving.

2. De inleiding tot hun eindelijke verlossing.

a. Zij "zuchtten en schreeuwden", vers 23. Eindelijk begonnen zij nu eens in hun benauwdheid aan God te denken, zich van de afgoden, die zij gediend hadden, Ezechiël 20:8, af te wenden en tot Hem weer te keren. Tot nu toe hadden zij zich verbitterd tegen de werktuigen van hun benauwdheid, maar God was niet in al hun gedachten. "En die huichelachtig zijn, leggen toorn op, zij roepen niet, als Hij hen gebonden heeft.", Job 36:13. Maar eer God hen ontbond, heeft Hij het hun in het hart gegeven om tot Hem te roepen, zoals dit verklaard wordt in Numeri 20:16. Het is een teken dat God tot ons komt met verlossing, als Hij ons hart neigt en bekwaam maakt om tot Hem te roepen.

b. God hoorde, vers 24, 25. De Naam van God is hier met nadruk geplaatst voor vier verschillende uitdrukkingen om een vriendelijk voornemen omtrent hen aan te duiden.

Ten eerste. "God hoorde hun gekerm", dat is: Hij heeft doen blijken dat Hij acht gaf op hun klagen. Het gekerm van de verdrukten roept luid in de oren van de rechtvaardige God, van Wien de wrake is, speciaal het gekerm van Gods geestelijk Israël. Hij kent de lasten, waaronder zij zuchten, en de zegeningen waarnaar zij zuchten, en dat door deze zuchtingen de gezegende Geest in hen bidt.

Ten tweede. "God gedacht aan Zijn verbond", dat Hij scheen vergeten te hebben, maar waaraan Hij steeds gedachtig is. Hierop had God het oog, en niet op enigerlei verdienste van hen, in wat Hij voor hen deed. Zie Leviticus 26:42.

Ten derde. "God zag de kinderen Israëls aan". Mozes zag hen aan, en had medelijden met hen, vers 11,, maar nu zag God hen aan, en hielp hen.

Ten vierde. "God kende hen", kende hen als de Zijnen. Die veelvuldige herhaling van de Naam van God hier geeft te kennen dat wij nu iets groots hebben te verwachten "Opus Deo dignum. Een werk, Gode waardig." Zijn ogen, die de gehele aarde doorlopen zijn nu op Israël gevestigd om zich sterk te betonen, zich tot hun behoefte als God te tonen.

HOOFDSTUK 3

1 En Mozes hoedde de kudde van Jethro, zijn schoonvader, de priester in Midian; en hij leidde de kudde achter de woestijn, en hij kwam aan de berg Gods, aan Horeb. 2 En de Engel des HEEREN verscheen hem in een vuurvlam uit het midden van een braambos; en hij zag, en ziet, het braambos brandde in het vuur, en het braambos werd niet verteerd. 3 En Mozes zeide: Ik zal mij nu daarheen wenden, en bezien dat grote gezicht, waarom het braambos niet verbrandt.

4 Toen de HEERE zag, dat hij zich daarheen wendde, om te bezien, zo riep God tot hem uit het midden van het braambos, en zeide: Mozes, Mozes! En hij zeide: Zie, hier ben ik! 5 En Hij zeide: Nader hier niet toe; trek uw schoenen uit van uw voeten; want de plaats, waarop gij staat, is heilig land. 6 Hij zeide voorts: Ik ben de God uws vaders, de God van Abraham, de God van Izak en de God van Jakob. En Mozes verborg zijn aangezicht, want hij vreesde God aan te zien. 7 En de HEERE zeide: Ik heb zeer wel gezien de verdrukking Mijns volks, hetwelk in Egypte is, en heb hun geschrei gehoord, vanwege hun drijvers; want Ik heb hun smarten bekend. 8 Daarom ben Ik nedergekomen, dat Ik het verlosse uit de hand der Egyptenaren, en het opvoere uit dit land, naar een goed en ruim land, naar een land, vloeiende van melk en honig, tot de plaats der Kanaänieten, en der Hethieten, en der Amorieten, en der Ferezieten, en der Hevieten, en der Jebusieten. 9 En nu, zie, het geschrei der kinderen Israëls is tot Mij gekomen; en ook heb Ik gezien de verdrukking, waarmede de Egyptenaars hen verdrukken. 10 Zo kom nu, en Ik zal u tot Farao zenden, opdat gij Mijn volk (de kinderen Israëls) uit Egypte voert. 11 Toen zeide Mozes tot God: Wie ben ik, dat ik tot Farao zou gaan; en dat ik de kinderen Israëls uit Egypte zou voeren? 12 Hij dan zeide: Ik zal voorzeker met u zijn, en dit zal u een teken zijn, dat Ik u gezonden heb: wanneer gij dit volk uit Egypte geleid hebt, zult gijlieden God dienen op dezen berg.

13 Toen zeide Mozes tot God: Zie, wanneer ik kom tot de kinderen Israëls, en zeg tot hen: De God uwer vaders heeft mij tot ulieden gezonden; en zij mij zeggen: Hoe is Zijn naam? wat zal ik tot hen zeggen? 14 En God zeide tot Mozes: IK ZAL ZIJN, Die IK ZIJN ZAL! Ook zeide Hij: Alzo zult gij tot de kinderen Israëls zeggen: IK ZAL ZIJN heeft mij tot ulieden gezonden! 15 Toen zeide God verder tot Mozes: Aldus zult gij tot de kinderen Israëls zeggen: De HEERE, de God uwer vaders, de God van Abraham, de God van Izak, en de God van Jakob, heeft mij tot ulieden gezonden; dat is Mijn Naam eeuwiglijk, en dat is Mijn gedachtenis van geslacht tot geslacht. 16 Ga heen, en verzamel de oudsten van Israël, en zeg tot hen: De HEERE, de God uwer vaders, is mij verschenen, de God van Abraham, Izak en Jakob, zeggende: Ik heb ulieden getrouwelijk bezocht, en hetgeen ulieden in Egypte is aangedaan; 17 Daarom heb Ik gezegd: Ik zal ulieden uit de verdrukking van Egypte opvoeren, tot het land der Kanaänieten, en der Hethieten, en der Amorieten, en der Ferezieten, en der Hevieten, en der Jebusieten; tot het land, vloeiende van melk en honig. 18 En zij zullen uw stem horen; en gij zult gaan, gij en de oudsten van Israël, tot de koning van Egypte, en gijlieden zult tot hem zeggen: De HEERE, de God der Hebreërs, is ons ontmoet; zo laat ons nu toch gaan de weg van drie dagen in de woestijn, opdat wij de HEERE, onzen God, offeren! 19 Doch Ik weet, dat de koning van Egypte ulieden niet zal laten gaan, ook niet door een sterke hand. 20 Want Ik zal Mijn hand uitstrekken, en Egypte slaan met al Mijn wonderen, die Ik in het midden van hetzelfde doen zal; daarna zal hij ulieden laten vertrekken. 21 En Ik zal dit volk genade geven in de ogen der Egyptenaren; en het zal geschieden, wanneer gijlieden uitgaan zult, zo zult gij niet ledig uitgaan. 22 Maar elke vrouw zal van haar naburin, en van de waardin haars huizes, eisen zilveren vaten, en gouden vaten, en klederen; die zult gijlieden op uw zonen, en op uw dochteren leggen, en gij zult Egypte beroven.

Evenals vóór de komst van Christus gedurende vele eeuwen de profetie had opgehouden, opdat de herleving en vervolmaking er van in die grote Profeet zoveel merkwaardiger zou zijn, zo had ook (voorzoveel blijkt) gedurende enige eeuwen vóór de komst van Mozes, onder de patriarchen het visioen opgehouden, opdat Gods verschijningen aan hem tot heil en verlossing van Israël des te meer welkom zouden zijn, en in dit hoofdstuk hebben wij Gods eerste verschijning aan hem in het braambos, en het gesprek of de beraadslaging tussen God en Mozes bij deze verschijning. Hier is:

I. Hoe het God behaagde aan Mozes Zijn heerlijkheid te ontdekken bij het braambos, terwijl het aan Mozes verboden wordt er toe te naderen, vers 1 - 5.

II. Een algemene verklaring van Gods genade ten opzichte van Zijn volk, die beminden waren om der vaderen wil, vers 6.

III. Een bijzondere kennisgeving van Gods voornemen betreffende de verlossing van Israël uit Egypte.

1. Hij verzekert aan Mozes, dat dit nu gebeuren zal. vers 7 - 9.
2. Hij draagt hem op om hiervoor als gezant op te treden bij Farao, vers 10, en bij Israël vers 16.
3. Hij weerlegt Mozes tegenwerping betreffende zijn eigen onbekwaamheid en onwaardigheid vers 11, 12.
4. Hij geeft hem volledige instructie voor wat hij zowel aan Farao als aan Israël moet zeggen, vers 13 - 18.
5. Hij zegt hem van tevoren wat de uitkomst zijn zal, vers 19 - 22

Exodus 3:1 - 6

De jaren van het leven van Mozes zijn op merkwaardige wijze verdeeld in drie veertigtallen. Het eerste veertigtal bracht hij door als een prins aan Farao's hof, het tweede als een herder in Midian, het derde als koning in Jeshurun, zo veranderlijk is het leven van de mensen, speciaal van Godvruchtige mensen. Zijn tweede veertigtal had hij nu voleindigd, toen hij de opdracht ontving om Israël uit te voeren uit Egypte. Het duurt soms lang eer God Zijn dienstknechten roept tot het werk, dat Hij vanouds voor hen bestemd had, en waarvoor Hij hen genadig heeft toebereid. Mozes was geboren om Israëls bevrijder te zijn, en toch wordt hem geen woord hiervan gezegd, vóór hij tachtig jaar oud is. Merk nu op:

I. Hoe deze verschijning van God hem bezig vond, hij hoedde de kudde, dat is: weidde de schapen, dicht bij de berg Horeb. Een armzalig werk voor een man van zijn opvoeding en gaven, toch is hij er tevreden mee, en zo leert hij in hoge mate nederig en zachtmoedig te zijn, waardoor hij in de Heilige Schrift meer beroemd is geworden dan door al zijn geleerdheid. In het beroep of bedrijf, waartoe wij geroepen zijn, behoren wij te blijven, en niet naar verandering te haken. Zelfs diegenen, die bekwaam en bevoegd zijn voor hoge ambten en gewichtige diensten, moeten het niet vreemd achten dat zij leven in armoede en onbekendheid, het is voor hen het lot geweest van Mozes, die niets anders heeft kunnen verwachten, dan dat hij zou sterven zoals hij vele jaren geleefd heeft, namelijk als een arm gering schaapherder.

Laat hen, die denken als levend begraven te zijn, tevreden wezen om als een lamp of kaars licht te geven in hun graf, en wachten totdat Gods tijd komt om die kaars op een kandelaar te stellen. Aldus werkzaam zijnde, werd Mozes geëerd en verwaardigd met dit visioen. God zal ijverigheid altijd aanmoedigen. Toen de herders de nachtwacht hielden over hun kudde, Lukas 2:8, ontvingen zij het bericht van de geboorte van de Zaligmaker. Satan bemint het ons lui en ledig te vinden, maar God behaagt het ons aan het werk te vinden. Afzondering is erg bevorderlijk - aan gemeenschap met God. Als wij alleen zijn, is de Vader met ons. Mozes zag meer van God in een woestijn, dan hij ooit aan Farao's hof van Hem gezien had.

II. Wat de verschijning was. Tot zijn grote verwondering zag hij een braambos branden, zonder vuur te zien, hetzij van de hemel of van de aarde, om het aan te steken, en wat nog het vreemdste was: het brandde maar werd niet verteerd, vers 2. Het was een Engel des HEEREN, die hem verscheen. Sommigen denken dat het een geschapen engel was, die in de taal sprak van Hem, die hem zond, anderen, dat het de tweede persoon was in de Goddelijke Drieëenheid, de Engel des verbonds, die zelf Jehovah is. Het was een buitengewone openbaring van de Goddelijke tegenwoordigheid en heerlijkheid, wat zichtbaar was werd voortgebracht door de dienst van een Engel, maar hij hoorde er God in spreken tot hem.

1. Hij zag een vlam van vuur, want onze God is een verterend vuur. Toen aan Abraham Israëls verlossing uit Egypte beloofd was, zag hij een vurige fakkel, of brandende lamp, wat het licht van de blijdschap betekende, welke door die verlossing veroorzaakt werd, Genesis 15:17, maar nu schijnt dit licht helderder, als een vlam van vuur, want in die verlossing bracht Hij schrik en verderf voor Zijn vijanden, licht en warmte aan Zijn volk, en spreidde Hij Zijn heerlijkheid tentoon voor allen, zie Jesaja 10:17.

2. Dit vuur was niet in een statige, hoge cederboom, maar in een braambos, een doornig bos, zoals de eigenlijke betekenis is van het woord, want God verkiest het zwakke en verachte van de wereld, zoals Mozes, die nu een arme schaapherder was, om er de wijzen mee te beschamen, Hij verlustigt zich er in het nederige te versieren en te kronen.

3. Het braambos brandde, maar werd niet verteerd, een zinnebeeld van de kerk, die nu in dienstbaarheid was in Egypte, brandende in de tichelovens, maar toch niet verteerd, twijfelmoedig, doch niet mismoedig, neergeworpen, doch niet verdorven.

III. Mozes' begeerte om dit buitengewone gezicht te bezien, vers 3. "Ik zal mij nu daarheen wenden en bezien". Hij spreekt als iemand, die een stoutmoedige, onderzoekende geest heeft. Wat het ook mocht wezen, hij wilde er de betekenis van kennen. De geopenbaarde dingen zijn voor ons, en wij behoren er een nauwkeurig onderzoek naar in te stellen.

IV. De uitnodiging, die hij ontving, om naderbij te komen, maar met de waarschuwing om niet al te dicht te naderen, en niet te roekeloos.

1. God heeft hem genadig geroepen waarop hij bereidvaardig antwoordde, vers 4. Toen God zag, dat hij het branden van het braambos opmerkte en zich daarheen wilde wenden om het te zien, en daarvoor zijn werk verliet, toen heeft God hem geroepen. Indien hij er onverschillig voor was geweest, er geen acht op had geslagen denkende, dat het een "ignis fatuus - een dwaallicht" was, iets, dat niet de moeite waard was om er kennis van te nemen, dan zou God waarschijnlijk heengegaan zijn zonder iets tot hem te zeggen, maar toen hij zich daarheen wendde, riep God hem. Zij, die gemeenschap willen hebben met God, moeten acht op Hem geven en tot Hem naderen in de inzetten, waarin het Hem behaagt zich en Zijn macht en heerlijkheid te openbaren, zij moeten tot de schat komen, al is die ook in een aarden vat. Zij, die God echt zoeken, zullen Hem vinden, Hem vinden als hun beloner. Komt tot God, en Hij zal tot u komen. God riep hem bij zijn naam: "Mozes Mozes!" Wat hij hoorde moest hem nog meer verwonderen dan wat hij zag. Het woord des HEEREN ging altijd gepaard aan de heerlijkheid des HEEREN, want ieder Goddelijk visioen was bestemd voor een Goddelijke openbaring, Job 4:16 en verv, 33:14 - 16

De roepingen Gods zijn krachtig:

a. Als de Geest van God ze tot een particuliere roeping maakt en ons bij name roept. Het woord roept: "O alle gij dorstigen!" Door de toepassing hiervan roept de Geest: O gij, die of die! "Ik ken u bij name", Exodus 33:12.

b. De roepingen Gods zijn krachtig, als wij er gehoorzaam op antwoorden, zoals Mozes hier: "Zie, hier ben ik!", wat spreekt mijn HEERE tot Zijn knecht? Hier ben ik, niet slechts om te horen wat gezegd wordt, maar om te doen wat mij wordt bevolen."

2. God gaf hem een nodige waarschuwing tegen roekeloosheid en oneerbiedigheid in zijn naderen.

a. Hij moet op een afstand blijven, nader komen maar niet al te nabij, zo nabij, dat hij kan horen, maar niet zo nabij om te kunnen gluren, zijn weetgierigheid moet bevredigd worden,

maar niet zijn nieuwsgierigheid, en er moet worden zorggedragen, dat gemeenzaamheid geen vrijpostigheid teweegbrengt. Bij al ons naderen tot God behoren wij een diep besef te hebben van de oneindige afstand tussen ons en God, Prediker 5:1. Of, dit kan ook beschouwd worden als eigen te zijn aan de Oud Testamentische boodschap, die een boodschap was van donkerheid, dienstbaarheid en verschrikking, waarvan het Evangelie ons gelukkig heeft bevrijd, daar het ons vrijmoedigheid geeft om in te gaan in het heiligdom en ons nodigt naderbij te komen.

b. Hij moet zijn eerbied tonen en zijn bereidvaardigheid om te gehoorzamen: "trek uw schoenen uit van uw voeten", als een dienstknecht, het uittrekken van de schoenen was toen wat het afnemen van de hoed nu is: een teken van eerbied en onderdanigheid. "De plaats, waar gij op staat" is - voor het ogenblik - heilig land, heilig gemaakt door deze bijzondere openbaring van de Goddelijke tegenwoordigheid aldaar, en treed dus, zolang deze duurt, niet met uw verontreinigde schoenen op dat land." Bewaar uw voet, Prediker 4:17. Wij behoren met plechtige voorbereiding tot God te naderen en ofschoon de lichamelijke oefening tot weinig nut is, moeten wij toch God verheerlijken met ons lichaam en door een ernstige en eerbiedige houding bij de aanbidding van God door onze innerlijke eerbied te kennen geven, alles zorgvuldig vermijdende wat lichtvaardig of ruw schijnt, en niet in overeenstemming is met het ontzaglijke van de eredienst van God.

V. De plechtige bekendmaking door God van Zijn Naam, waarbij Hij aan Mozes bekend wilde zijn, vers 6. "Ik ben de God uws vaders, de God van Abraham, de God van Izak en de God van Jakob."

1. Hij laat hem weten dat het God is, die met hem spreekt, ten einde hem op te wekken tot eerbied en aandacht, tot geloof en gehoorzaamheid, want om die allen op te wekken is dat een woord genoeg: "Ik ben de HEERE." Laat ons altijd het Woord horen, als zijnde Gods Woord, 1 Thessalonicenzen 2:13.

2. Hij wil gekend zijn als de God van zijn vaders, zijn Godvruchtige vader Amram, en de God van Abraham, Izak en Jakob, de God van zijn voorvaderen en van Israëls voorvaderen, voor wie God thans zal verschijnen. Hiermee bedoelde God:

a. Mozes te onderrichten in de kennis van een andere wereld, en zijn geloof te versterken in een toekomstige staat. Aldus wordt dit uitgelegd door onze Heere Jezus, de beste Schriftverklaarder, die daaraan het bewijs ontleent tegenover de Sadduceeën, dat de doden opgewekt zullen worden. Mozes heeft het aangewezen bij het doornenbos, zegt Hij, Lukas 20:37, dat is: "God heeft het hem daar aangewezen, en, in hem, aan ons," Mattheüs 22:31 en verv. Abraham was dood, en toch is God de God van Abraham, dus leeft Abrahams ziel, met welke God in betrekking staat, en om zijn ziel volkomen gelukkig te maken, moet ter bestemder tijd zijn lichaam herleven. De belofte gedaan aan de vaders, dat God hun God zei zijn, moet een toekomstige zaligheid insluiten, want in deze wereld heeft Hij nooit iets voor hen gedaan, dat volkomen beantwoordt aan het uitgestrekte en veelomvattende van dat grote woord, maar nu Hij hun een stad bereid heeft schaamt zich God hun niet om hun God genoemd te worden, Hebreeën 11:16, zie ook Handelingen 26:6, 7, 24:15.

b. Om aan Mozes de verzekering te geven van de vervulling van al die bijzondere beloften, gedaan aan de vaders, hij kan er gerust staat op maken, want uit deze woorden blijkt, dat God gedacht aan Zijn Verbond, Hoofdstuk 2:24. Gods Verbondsbetrekking tot ons als onze God is onze beste steun in de slechtste tijden en een grote aanmoediging voor ons geloof in bijzondere beloften. Als wij ons bewust zijn van onze eigen grote onwaardigheid, dan kunnen wij troost verlangen uit Gods betrekking tot onze vaders, 2 Kronieken 20:6.

VI. De plechtige indruk, die dit op Mozes gemaakt heeft, hij verborg zijn aangezicht, als iemand die zich schaamt, en ook bevreesd is God aan te zien. Nu hij wist dat het een Goddelijk licht was, werden zijn ogen er door verblind. Hij was voor het brandend braambos niet bang, voor hij er God in bemerkte. Ja, hoewel God zich de God van zijn vaders noemde, een God in verbond met hem, was hij toch bang. Hoe meer wij van God zien, hoe meer reden wij zullen zien om Hem met eerbied en Godvruchtigheid te aanbidden. Zelfs de openbaringen van Gods genade en verbondsliefde moeten onze ootmoedige eerbied voor Hem vermeerderen.

Exodus 3:7 - 10

Nu Mozes zijn schoenen had uitgetrokken, (want ongetwijfeld heeft hij aan het hem gegeven bevel, vers 5, gehoorzaamd) en zijn gelaat had bedekt, komt God tot de zaak, die Hij nu besloten had te zullen doen, namelijk Israël uit te voeren uit Egypte. Thans, na nog veertig jaren van Israëls dienstbaarheid en Mozes' ballingschap, nu wij kunnen veronderstellen dat beide hij en zij begonnen te wanhopen, zij van bevrijd te worden, en hij van hun bevrijder te zijn, thans is eindelijk de tijd gekomen, het jaar van de verlost. God komt dikwijls om Zijn volk te verlossen, als zij niet meer naar Hem uitzien. Zal Hij ook geloof vinden? Lukas 18:8.

1. Hier zien wij hoe God kennis neemt van de verdrukking van Israël, vers 7, 9. "Ik heb zeer wel gezien de verdrukking Mijns volks" niet alleen: Ik heb gezien, maar Ik heb nauwkeurig waargenomen. God heeft kennis genomen van drie dingen:

a. Hun smarten, vers 7. Waarschijnlijk was het hun niet vergund hun grieven voor Farao bloot te leggen, of zich bij zijn gerechtshoven over hun aandrijvers te beklagen, zij durfden nauwelijks elkaar hun leed klagen, maar God heeft hun tranen opgemerkt. Zelfs de verborgen smart van Gods volk is Hem bekend.

b. Hun geschrei. Ik heb hun geschrei gehoord, vers 7, het is tot Mij gekomen, vers 9. God is niet doof voor het verdriet van Zijn verdrukte volk.

c. De tirannie van hun vervolgers: Ik heb gezien de verdrukking, vers 9. Gelijk de geringsten van de verdrukten niet beneden de kennisneming Gods zijn, zo zijn de hoogsten en grootsten van hun verdrukken niet boven Zijn bedwingende macht, maar Hij zal hen zeker om deze dingen bezoeken. 2. Nu hebben wij hier Gods belofte van hun spoedige bevrijding, vers 8. "Daarom ben Ik neergekomen, dat Ik het verlosse". a. Dit geeft Zijn besluit te kennen om hen te verlossen, ook dat Zijn hart er op gezet was, zodat het snel en krachtadig gedaan zal worden, en door middelen buiten de gewone weg van de Voorzienigheid. Als God iets buitengewoons doet, dan wordt Hij gezegd neer te komen om het te doen, zoals Jesaja 64:1.

2. Deze bevrijding was een type van onze verlossing door Christus, en daarin is het eeuwige Woord in waarheid neergekomen van de hemel om ons te verlossen. Het was Zijn boodschap in de wereld. Hij beloofde tevens hun gelukkige vestiging in het land Kanaän dat zij van slavernij tot vrijheid, van armoede tot overvloed, van zware arbeid en zwoegen tot rust zouden komen, en van de onzekere toestand van pachters, aan wie ieder ogenblik de pacht opgezegd kan worden, tot de rustige, eerbare toestand van heren en grondeigenaars. Als God door Zijn genade iemand verlost uit het geestelijk Egypte, zal Hij hem ook tot het hemelse Kanaän brengen.

3. De opdracht, die Hij hiertoe geeft aan Mozes, vers 10. Hij wordt niet alleen tot Israël gezonden als een profeet, om hun de verzekering te geven van hun spoedige bevrijding, (zelfs dit zou al een grote gunst geweest zijn) maar hij wordt gezonden als een gezant tot Farao, om met hem te onderhandelen, of liever, als heraut, om hun vrijlating te eisen, en hem, in geval van weigering, de oorlog te verklaren en tot Israël wordt hij gezonden als een vorst om hen te

leiden en het bevel over hen te voeren. Aldus is hij genomen van achter de zogende schapen om een veel edeler herdersambt uit te oefenen, zoals David, Psalm 78:71. God is de fontein van macht, en de machten, die er zijn, die zijn van God verordend. Dezelfde hand, die nu een schaapherder uit een woestijn haalde, om de planter te zijn van de Joodse kerk, heeft later vissers uit hun boten gehaald, om de planters te zijn van de Christelijke Kerk, opdat de uitnemendheid van de kracht zij van God.

Exodus 3:11 - 15

God, tot Mozes gesproken hebbende, geeft ook hem vrijheid tot spreken, waarvan hij hier gebruik maakt, en I. Hij wijst op zijn onbekwaamheid voor de dienst waartoe hij wordt geroepen, vers 11. "Wie ben ik"? Hij acht zich die eer onwaardig, en niet par negotio - er niet tegen opgewassen. Hij denkt dat hij er geen moed voor heeft, en dus niet tot Farao kon gaan met een eis, die hem het hoofd zou kunnen kosten. Hij denkt dat hem verstand en beleid ontbreken, en dat hij de kinderen Israëls dus niet uit Egypte kon voeren. Zij zijn ongewapend, aan geen tucht gewend, helemaal ontmoedigd, ten enenmale onbekwaam om zichzelf te helpen, het is gewoon onmogelijk hen uit te leiden.

1. Mozes was, onder allen die toen leefden zonder enige vergelijking, het geschiktst voor dit werk, uitmuntend in geleerdheid, wijsheid, ervaring, kloekmoedigheid, geloof en heiligheid, en toch zegt hij: "Wie ben ik?" Hoe geschikter iemand is voor de dienst, hoe lager dunk hij gewoonlijk van zichzelf heeft, zie Richteren 9:8 en verv.

2. De moeilijkheden, aan dit werk verbonden, waren inderdaad erg groot, groot genoeg om zelfs de moed en het geloof van een Mozes te verschrikken. Zelfs zij, die als verstandige en gelovige werktuigen tot heil van de kerk gebruikt worden, kunnen wel in het eerst ontmoedigd zijn door de moeilijkheden, die zich voordoen.

3. Mozes was vol van moed toen hij de Egyptenaar versloeg, maar nu ontzonk hem de moed, want Godvruchtige mensen zijn niet altijd even ijverig en stoutmoedig.

4. Toch is Mozes de man, die het eindelijk doet, want God geeft de nederige genade. Een bescheiden begin is een zeer goed voorteken.

II. God beantwoordt zijn tegenwerping, vers 12.

1. Hij belooft hem Zijn tegenwoordigheid, "Ik zal voorzeker met u zijn," en dat is genoeg. Zij, die zwak zijn in zichzelf, kunnen nog wonderen doen als zij krachtig zijn in de HEERE en in de sterkte van Zijn macht, en zij, die het minste vertrouwen hebben in zichzelf kunnen het meeste vertrouwen hebben in God. Gods tegenwoordigheid geeft eer aan de onwaardigen, wijsheid en kracht aan de zwakken en dwazen, maakt dat de grootste moeilijkheden tot niet worden, en is genoeg om alle tegenwerpingen tot zwijgen te brengen.

2. Hij verzekert hem welslagen, en speciaal dat zij op deze berg God zullen aanbidden. Die verlossingen zijn het kostelijks die ons een deur openen van vrijheid om God te aanbidden. Als God ons gelegenheid en een hart geeft om Hem te dienen, dan is dit een gelukkige, bemoedigende voorproef van nog verdere voor ons bestemde zegeningen.

III. Hij verzoekt om instructies voor de uitvoering van zijn opdracht, en ontvangt ze. Hij verlangt te weten bij welke Naam God zich nu bekend wil maken, vers 13.

1. Hij veronderstelt dat de kinderen Israëls hem zullen vragen: "Hoe Zijn naam?" Die vraag zullen zij doen, hetzij:

a. Om Mozes in verlegenheid te brengen, want hij voorzag moeilijkheden, niet alleen in zijn handelen met Farao, om van hem toestemming te verkrijgen voor hun vertrek, maar ook in het handelen met hen om hen gewillig te maken om te vertrekken. Zij zullen bezwaar maken en geneigd zijn tot vitten en bedillen, zij zullen hem vragen zijn geloofsbrieven over te leggen, en waarschijnlijk zal dit de op - de - proefstelling zien: "Kent hij de Naam van God? Heeft hij het wachtwoord?" Eens werd hem gevraagd: Wie heeft u tot een overste of rechter over ons gezet? Toen had hij geen antwoord gereed, en hij wilde niet weer aldus in verlegenheid worden gebracht, maar kunnen zeggen in wiens naam hij kwam.

b. Zij zullen hem die vraag doen voor hun eigen inlichting. Het is te vrezen dat zij in Egypte zeer onwetend waren geworden, waartoe heeft medegewerkt hun harde arbeid, hun gebrek aan leraren en hun verlies van de Sabbat zodat hun nog de eerste beginselen van de orakelen Gods geleerd moesten worden. Of wel: de vraag: "Wat is Zijn naam?" was zoveel als een vragen naar de aard van de bedeling, die zij nu hadden te wachten: "Hoe zal God er ons in bekend worden, en waarop kunnen wij van Hem staatmaken?"

2. Hij verlangt instructies voor het antwoord dat hij hun zal geven. "wat zal ik tot hen zeggen?", op welke naam zal ik mij beroepen tot een bewijs van mijn gezag? Ik moet iets groots, iets buitengewoons tot hen zeggen, wat zal dit wezen? Indien ik gaan moet, zo laat mij volledige instructies hebben, opdat ik niet tevergeefs loop. Het is van het grootste belang voor ons om in de Naam van God tot de mensen te spreken, en er goed op voorbereid te zijn. Zij, die willen weten wat zij moeten zeggen, moeten tot God gaan, tot het Woord van Zijn genade en tot de troon van de genade om instructies te verkrijgen, Ezechiël 2:7, 3:4, 10:17. Wanneer wij ook iets te doen hebben met God, altijd is het wenselijk om te weten en onze plicht om te bedenken wat Zijn Naam is.

IV. God geeft hem direct volledige instructies omtrent deze zaak: bij twee Namen wil God bekend zijn.

1. Bij een NAAM, die aanduidt wat Hij is in zichzelf, vers 14. "IK ZAL ZIJN, DIE IK ZIJN ZAL!" Dit verklaart Zijn NAAM Jehova, en betekent:

a. Dat Hij uit zichzelf bestaat, van niemand afhankelijk is. De grootste en beste mens ter wereld moet zeggen: Door de genade Gods ben ik wat ik ben, maar onze God zegt het volstrekt en onbepaald. En het is meer dan enig schepsel, mens of engel zeggen kan: "Ik ben wat Ik ben", uit zichzelf bestaande kan het niet anders of Hij moet ook in zichzelf genoegzaam zijn, en de onuitputtelijke fontein van leven en zaligheid wezen.

b. Dat Hij eeuwig is en onveranderlijk, en altijd dezelfde, gisteren, heden en tot in eeuwigheid zal Hij zijn wat Hij zijn zal en wat Hij is, zie Openbaring 1:8.

c. Dat wij hem door geen vragen of zoeken kunnen ontdekken, het is een NAAM, die alle vrijpostig of nieuwsgierig vragen naar God in bedwang houdt, en inderdaad zegt: Waarom vraagt gij dus naar Mijn NAAM, daar die toch een geheim is, Richteren 13:18. Spreuken 30:4. Vragen wij: Wat is God? Het zij ons genoeg te weten dat Hij is wat Hij is, wat Hij altijd was, en altijd zijn zal. "Wat een klein stukje van de zaak hebben wij van Hem gehoord?" Job 26:14.

d. Dat Hij waar is en getrouw aan al Zijn beloften, onveranderlijk in Zijn woord zowel als in Zijn wezen, en geen man, dat Hij zou liegen. Laat Israël dit weten: "IK ZAL ZIJN heeft mij tot ulieden gezonden!"

2. Een NAAM, die te kennen geeft wat Hij is voor Zijn volk. Opdat die NAAM, IK BEN hen niet in spanning of onzekerheid zou houden wordt hem verder gezegd om ook gebruik te maken van een andere Naam van God, die hun meer gemeenzaam bekend en ook begrijpelijker voor hen is, vers 15. De HEERE, de God uwer vaders, de God van Abraham, de God van Izaak, en de God van Jakob heeft mij tot ulieden gezonden, dat is mijn Naam eeuwiglijk, en dat is Mijn gedachtenis van geslacht tot geslacht." Aldus heeft God zich aan hem bekend gemaakt, vers 6, en aldus moet hij Hem aan hen bekend maken:

a. Ten einde de Godsdienst van hun vaders onder hen te doen herleven, want het is te vrezen dat die zeer in verval onder hen was geraakt, ja bijna verloren was. Dat was nodig om hen toe te bereiden voor hun verlossing Psalm 80:20.

b. Ten einde hun verwachting op te wekken van de spoedige vervulling van de beloften, gedaan aan hun vaders. Abraham, Izaak en Jakob worden speciaal genoemd omdat met Abraham het verbond het eerst werd opgericht, dat met Izaak en Jakob dikwijls en nadrukkelijk werd vernieuwd, en deze drie werden onderscheiden van hun broeders en verkoren om de bewaarders te zijn van het verbond, toen hun broeders verworpen werden. God wil dit tot Zijn Naam hebben in eeuwigheid en het was en is en zal zijn de Naam, bij welke de aanbidders Hem kennen en onderscheiden van alle valse goden, zie 1 Koningen 18:36. Gods verbondsbetrekking tot Zijn volk is wat Hij steeds indachtig zal zijn, waarin Hij roemt, en dat Hij wil dat wij nooit zullen vergeten, maar er Hem de eer van zullen toebrengen. Indien Hij wil dat dit van geslacht tot geslacht Zijn gedachtenis is, dan is er alle reden voor ons om het ook tot onze gedachtenis te maken, wat zij is heerlijk en kostelijk.

Exodus 3:16 - 22

Mozes ontvangt meer hier bijzondere instructies omtrent zijn werk, en hem wordt van tevoren de goede uitslag ervan meegedeeld.

1. Hij moet handelen met de oudsten van Israël en de verwachting van een spoedig vertrek naar Kanaän bij hen opwekken, vers 16,17, Hij moet hun als een trouw gezant meedelen wat God tot hem gezegd heeft. Wat de leraren van God hebben ontvangen, moeten zij aan de gemeente overleveren, en niets van wat nuttig is terughouden. Leg daar de nadruk op, vers 17, "Daarom heb Ik heb gezegd: Ik zal ulieden uit de verdrukking van Egypte opvoeren", dat is genoeg om hen te overtuigen: Ik heb het gezegd, en: Zou Hij het zeggen en niet doen? Voor ons zijn zeggen en doen twee, maar niet voor God, want Hij is één van zin, wie zal Hem dan af keren? "Ik heb het gezegd en geheel de wereld kan het niet tegenspreken", Zijn raad zal bestaan. Bij de oudsten van Israël zal hij welslagen, wordt hem gezegd, vers 18. "zij zullen uw stem horen", en u niet verstoten, zoals zij veertig jaren geleden gedaan hebben. Hij, die door Zijn genade het hart neigt en het oor opent, kon van tevoren zeggen: Zij zullen uw stem horen, daar Hij besloten had hen gewillig te maken in de dag van Zijn heirkraft.

2. Hij moet handelen met de koning van Egypte, vers 18.

a. Zij moeten niet beginnen met een eis, maar met een nederig verzoek die zachte en onderdanige methode moet eerst beproefd worden, zelfs bij iemand, op wie - dit was zeker - zij geen uitwerking zou hebben: "Wij smeken u, laat ons gaan".

b. Zij moeten Farao slechts verlof vragen om naar de berg Sinaï te gaan ter aanbidding van God, en hem niet zeggen dat zij voor goed weggaan naar Kanaän, dat zou direct afgewezen zijn, maar dit was een bescheiden en redelijk verzoek, en zijn weigering ervan was volstrekt niet goed te keuren maar rechtvaardigde hen in hun geheel verlaten van zijn koninkrijk. Indien hij hun geen verlof wilde geven om te gaan offeren bij de berg Sinaï, dan gaan zij met recht zonder verlof heen om zich te vestigen in Kanaän. De roepingen en bevelen, die God

aan de zondaren doet toekomen, zijn in zichzelf zo volkomen redelijk en zij worden op zo zachtmoedige, vriendelijke wijze tot hen gebracht, dat de ongehoorzame wel voor altijd de mond gestopt moet zijn. Wat betreft zijn welslagen bij Farao, wordt hem hier gezegd: a. Dat noch nederig verzoek noch overreding of nederig vertoog iets bij hem zal vermogen, nee, ook zelfs geen machtige uitgestrekte hand van tekenen en wonderen, vers 19. "Ik weet dat de koning van Egypte ulieden niet zal laten gaan." God zendt Zijn boden tot hen, wier hardheid en hardnekkigheid Hij kent en voorziet, opdat het blijke dat Hij wil, dat zij zich zullen bekeren en leven b. Dat plagen hem er toe zullen dwingen vers 20, "Ik zal Egypte slaan en daarna zal hij u laten vertrekken." Diegenen zullen voorzeker gebroken worden door de kracht van Gods hand, die zich niet willen buigen voor de kracht van Zijn Woord, wij kunnen er zeker van wezen dat als God oordeelt Hij zal overwinnen.

c. Dat zijn volk vriendelijker voor hen zal wezen, en hen bij hun vertrek voorzien zal van overvloed van zilveren en gouden vaten en klederen, tot hun grote verrijking, vers 21, 22. "Ik zal dit volk genade geven in de ogen van de Egyptenaren".

Ten eerste: God maakt soms niet alleen dat de vijanden van Zijn volk met hen bevredigd worden, maar dat zij hun vriendelijkheid betonen.

Ten tweede: God heeft veel middelen om de rekeningen te vereffenen tussen hen, die onrecht lijden, en hen, die hun onrecht doen, de verdrukte recht te doen, en hen, die onrecht gedaan hebben, te noodzaken om vergoeding te doen, want Hij is gezeten op de rechterstoel en oordeelt in rechtmatigheid.

HOOFDSTUK 4

1 Toen antwoordde Mozes, en zeide: Maar zie, zij zullen mij niet geloven, noch mijn stem horen; want zij zullen zeggen: De HEERE is u niet verschenen! 2 En de HEERE zeide tot hem: Wat is er in uw hand? En hij zeide: Een staf. 3 En Hij zeide: Werp hem ter aarde. En hij wierp hem ter aarde! Toen werd hij tot een slang; en Mozes vlood van haar. 4 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Strek uw hand uit, en grijp haar bij haar staart! Toen strekte hij zijn hand uit, en vatte haar, en zij werd tot een staf in zijn hand. 5 Opdat zij geloven, dat u verschenen is de HEERE, de God hunner vaders, de God van Abraham, de God van Izak, en de God van Jakob. 6 En de HEERE zeide verder tot hem: Steek nu uw hand in uw boezem. En hij stak zijn hand in zijn boezem; daarna trok hij ze uit, en ziet, zijn hand was melaats, wit als sneeuw. 7 En Hij zeide: Steek uw hand wederom in uw boezem. En hij stak zijn hand wederom in zijn boezem; daarna trok hij ze uit zijn boezem, en ziet, zij was weder als zijn ander vlees. 8 En het zal geschieden, zo zij u niet geloven, noch naar de stem van het eerste teken horen, zo zullen zij de stem van het laatste teken geloven. 9 En het zal geschieden, zo zij ook deze twee tekenen niet geloven, noch naar uw stem horen, zo neem van de wateren der rivier, en giet ze op het droge; zo zullen de wateren, die gij uit de rivier zult nemen, diezelfde zullen tot bloed worden op het droge. 10 Toen zeide Mozes tot de HEERE: Och Heere! ik ben geen man wel ter tale, noch van gisteren, noch van eergisteren, noch van toen af, toen Gij tot Uw knecht gesproken hebt; want ik ben zwaar van mond, en zwaar van tong. 11 En de HEERE zeide tot hem: Wie heeft de mens de mond gemaakt, of wie heeft de stomme, of dove, of ziende, of blinde gemaakt? Ben Ik het niet, de HEERE? 12 En nu ga henen, en Ik zal met uw mond zijn, en zal u leren, wat gij spreken zult. 13 Doch hij zeide: Och, Heere! zend toch door de hand desgenen, dien Gij zoudt zenden. 14 Toen ontstak de toorn des HEEREN over Mozes, en Hij zeide: is niet Aaron, de Leviet, uw broeder? Ik weet, dat hij zeer wel spreken zal, en ook, zie, hij zal uitgaan u tegemoet; wanneer hij u ziet, zo zal hij in zijn hart verblijd zijn. 15 Gij dan zult tot hem spreken, en de woorden in zijn mond leggen; en Ik zal met uw mond, en met zijn mond zijn; en Ik zal ulieden leren, wat gij doen zult. 16 En hij zal voor u tot het volk spreken; en het zal geschieden, dat hij u tot een mond zal zijn, en gij zult hem tot een god zijn. 17 Neem dan dezen staf in uw hand, waarmee gij die tekenen doen zult. 18 Toen ging Mozes heen, en keerde weder tot Jethro, zijn schoonvader, en zeide tot hem: Laat mij toch gaan, dat ik wederkeren tot mijn broederen, die in Egypte zijn, en zie, of zij nog leven. Jethro dan zeide tot Mozes: Ga in vrede! 19 Ook zeide de HEERE tot Mozes in Midian: Ga heen, keer weder in Egypte, want al de mannen zijn dood, die uw ziel zochten. 20 Mozes dan nam zijn vrouw, en zijn zonen, en voerde hen op een ezel, en keerde weder in Egypteland; en Mozes nam de staf Gods in zijn hand. 21 En de HEERE zeide tot Mozes: Terwijl gij heentrekt, om weder in Egypte te keren, zie toe, dat gij al de wonderen doet voor Farao, die Ik in uw hand gesteld heb; doch Ik zal zijn hart verstokken, dat hij het volk niet zal laten gaan. 22 Dan zult gij tot Farao zeggen: Alzo zegt de HEERE: Mijn zoon, Mijn eerstgeborene, is Israël. 23 En Ik heb tot u gezegd: Laat Mijn zoon trekken, dat hij Mij diene! maar gij hebt geweigerd hem te laten trekken; zie, Ik zal uw zoon, uw eerstgeborene doden! 24 En het geschiedde op de weg, in de herberg, dat de HEERE hem tegenkwam, en zocht hem te doden. 25 Toen nam Zippora een stenen mes en besneed de voorhuid haars zoons, en wierp die voor zijn voeten, en zeide: Voorwaar, gij zijt mij een bloedbruidegom! 26 En Hij liet van hem af. Toen zeide zij: Bloedbruidegom! vanwege de besnijdenis. 27 De HEERE zeide ook tot Aaron: Ga Mozes tegemoet in de woestijn. En hij ging, en ontmoette hem aan de berg Gods, en hij kuste hem. 28 En Mozes gaf Aaron te kennen al de woorden des HEEREN, Die hem gezonden had, en al de tekenen, die Hij hem bevolen had. 29 Toen ging Mozes en Aaron, en zij verzamelden al de oudsten der kinderen Israëls. 30 En Aaron sprak al de woorden, die de HEERE tot Mozes gesproken had; en hij deed de tekenen voor de ogen des volks. 31 En het volk geloofde, en zij hoorden, dat de HEERE de kinderen Israëls bezocht, en dat Hij hun verdrukking zag, en zij neigden hun hoofden, en aanbaden.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De voortzetting van het gesprek tussen God en Mozes aan het braambos, betreffende de grote zaak van Israëls uitvoering uit Egypte.

1. Mozes komt met de tegenwerping van het ongeloof van het volk. vers 1, en God neemt dit bezwaar weg door hem macht te geven om wonderen te doen.

a. Hij zal zijn staf in een slang veranderen, en dan weer de slang in een staf, vers 2 - 5.

- b. Hij zal zijn hand melaats maken, en dan weer gezond, vers 6 - 8 c. Hij zal water in bloed veranderen, vers 9.
- 2. Mozes maakt bezwaar omdat hij zwaar van mond en zwaar van tong is, vers 10 en vraagt om voor verontschuldigd gehouden te mogen worden van te gaan, vers 13, maar God neemt dit bezwaar weg:
 - a. Door te beloven met hem te zullen zijn, vers 11, 12.
 - b. Door hem voor die opdracht Aäron toe te voegen, vers 14 - 16 c. Door zelfs op de staf in zijn hand eer te leggen, vers 17.

II. Het begin van Mozes tenuitvoerbrenging van zijn opdracht.

- 1. Hij ontvangt verlof van zijn schoonvader om terug te keren naar Egypte. vers 18.
- 2. Hij ontvangt nadere instructies en verdere aanmoediging van God, vers 19 - 23.
- 3. Hij verhaast zijn vertrek, en neemt zijn gezin mee, vers 20.
- 4. Hij ondervindt enige moeilijkheid op de weg vanwege de besnijdenis van zijn zoon, vers 24 - 26.
- 5. Hij heeft het genoeg van zijn broeder Aäron te ontmoeten, vers 27 - 28.
- 6. Hij geeft, tot hun grote vreugde, zijn opdracht te kennen aan de oudsten van Israël, vers 29 - 31 En aldus werden voor deze grote verlossing de raderen in beweging gebracht.

Exodus 4:1 - 9

Het was een zeer grote eer, waartoe Mozes geroepen werd, toen God hem de opdracht gaf om Israël uit te voeren uit Egypte, maar toch kan hij er nauwelijks toe bewogen worden om die opdracht te aanvaarden, en als hij haar ten laatste aanneemt, is het nog met grote tegenzin, wat wij eerder aan een nederig wantrouwen van zichzelf moeten toeschrijven dan aan een ongelovig wantrouwen van God en van Zijn woord en macht. Zij, die door God bestemd zijn om verhoogd te worden, worden door Hem met ootmoed bekleed, die het bekwaamst zijn voor de dienst, zijn het minst verwaand.

I. Mozes voert als bezwaar aan, dat naar alle waarschijnlijkheid het volk zijn stem niet zal horen, vers 1. Dat is: dat zij hem niet op zijn woord zullen geloven, tenzij hij hun een teken toonde en hem was nog niet gezegd, dat hij dit doen moest. Deze tegenwerping kan niet worden gerechtvaardigd, omdat zij in tegenspraak is met wat God gezegd heeft, Hoofdstuk 3:18 :Zij zullen uw stem horen. Als God zegt: Zij zullen, dan hoort Mozes niet te zeggen: Zij zullen niet. Zeker bedoelt hij: "Misschien zullen zij in het eerst niet," of, "sommigen van hen zullen niet." Indien er tegensprekers onder hen zijn, die zijn opdracht in twijfel trekken, hoe moet hij dan met hen handelen? En wat moet hij doen om hen tot overtuiging te brengen? Hij dacht hoe zij hem eens verworpen hebben, en hij vreesde dat het nu weer zo gaan zou. Tegenwoordige mismoedigheid ontstaat dikwijls uit vroegere teleurstellingen. Wijze en Godvruchtige mensen koesteren soms een ongunstiger mening over de lieden, dan zij verdienen. Mozes zei: vers 1. Zij zullen mij niet geloven, en toch heeft hij zich hierin gelukkig vergist, want in vers 31 wordt gezegd: het volk geloofde, maar toen waren ook eerst de tekenen, door God aangewezen, voor hun ogen gedaan.

II. God machtigt hem om wonderen te werken, wijst hem speciaal drie aan, waarvan twee nu direct tot zijn eigen overtuiging gewerkt werden. Echte wonderen zijn de overtuigendste uitwendige bewijzen van een Goddelijke zending. Daarom heeft onze Heiland zich dikwijls beroepen op Zijn werken, zoals in Johannes 5:36, en Nicodémus verklaart er zich door overtuigd, Johannes 3:2. daar aan Mozes hier een bijzondere opdracht gegeven is om de

rechter en wetgever van Israël te zijn, wordt aan zijn lastbrief dit zegel gehecht, en wordt hij bij zijn komst tot Israël door deze geloofsbrieven ondersteund.

1. De staf in zijn hand wordt tot onderwerp gemaakt van een wonder, een dubbel wonder. Zij wordt slechts uit zijn hand geworpen, en zij wordt een slang, hij neemt haar op, en zij wordt weer een staf, vers 2 - 4 Nu was hier:

a. Een Goddelijke macht geopenbaard in die verandering zelf: dat een droge stok veranderd zou worden in een levende slang, die zo schrikwekkend is dat Mozes zelf tot wie zij zich dreigend gekeerd scheen te hebben, van haar wegkroop, hoewel, naar wij kunnen veronderstellen, in die woestijn slangen niet vreemd voor hem waren, maar wat door een wonder werd voortgebracht, was altijd het beste en krachtigste in zijn soort, zoals het water, dat in wijn werd veranderd, en dat toen die levende slang weer tot een droge stok werd, dat was het doen des HEEREN.

b. Hier was eer gelegd op Mozes: daar die verandering gemaakt werd op zijn eenvoudig neerwerpen en wederopnemen, zonder een toverformule of bezwering. Dat hij aldus gemachtigd werd om onder God buiten de gewone loop van de natuur en van de voorzienigheid te handelen, was een bewijs van zijn gezag en van zijn macht om, onder God, een nieuwe bedeling vast te stellen van het Koninkrijk van de genade. Wij kunnen ons ons niet voorstellen, dat de God van de waarheid een macht als deze aan een bedrieger zou verlenen.

c. In het wonder zelf lag een betekenis: Farao had de roede van Israël in een slang verkeerd, hen voorstellende als gevaarlijk voor zijn rijk, Hoofdstuk 1:10, hen in het stof doen kruipen en hun verderf en ondergang zoekende, maar nu zullen zij weer in een roede verkeerd worden. Of wel: Farao had de roede van de regering verkeerd in een slang van verdrukking, waarvoor Mozes zelf naar Midian gevlucht was maar door middel van Mozes was het toneel nu veranderd.

d. Er was een directe strekking in om de kinderen Israëls er van te overtuigen, dat Mozes in waarheid van God was gezonden, om te doen wat hij deed, vers 5. Wonderen zijn tot een teken voor de ongelovigen, 1 Corinthiërs 14:22.

2. Vervolgens werd zijn hand tot het onderwerp van een wonder gemaakt. Hij steekt haar in zijn boezem, en toen hij ze er uittrok was zij melaats, hij steekt haar weer in dezelfde plaats, en trekt ze er uit, gezond en wel, vers 6, 7. Dat betekende:

a. Dat Mozes door de kracht Gods zware ziekten over Egypte zou brengen, die, op zijn gebed, weggenomen, opgeheven zullen worden.

b. Dat, doordat de Israëlieten in Egypte melaats waren geworden, verontreinigd door zonde en bijna verteerd door verdrukking (een melaatse is als een dode), Numeri 12:1 zij, door in Mozes' boezem genomen te worden, gereinigd en geheel zouden worden, en al hun grieven zouden worden hersteld.

c. Dat Mozes niet in zijn eigen kracht, noch tot zijn eigen lof wonderen zou werken, maar door de kracht van God en tot Zijn verheerlijking, die melaatse hand van Mozes maakt, dat voor altijd de roem is uitgesloten. Nu werd verondersteld dat, zo het eerste teken hen niet zou overtuigen, het tweede die overtuiging wél zou teweegbrengen. God is bereid om de waarheid van Zijn Woord meer overvloedig aan te tonen, en is niet zuinig met Zijn bewijzen, de menigte en de verscheidenheid van de wonderen bevestigen het getuigenis.

3. Hij ontvangt bevel om, als hij in Egypte zou gekomen zijn, water uit de rivier in bloed te verkeren, vers 9. Dit geschiedde in het eerst als een teken, maar toen Farao er geen geloof aan sloeg, werd daarna al het water van de rivier in bloed veranderd, en toen werd het een plaag. God beveelt hem dit wonder te doen ingeval dat de eerste twee wonderen hen nog niet tot

overtuiging gebracht zouden hebben. Aan het ongeloof moet geen verontschuldiging worden gelaten, het moet schuldig worden bevonden aan moedwillige hardnekkigheid. Van het volk van Israël had God gezegd, Exodus 3:18 :Zij "zullen horen", toch verordineert Hij dat voor hun overtuiging deze wonderen gedaan zullen worden, want Hij die het doel heeft verordineerd, heeft ook de middelen verordineerd.

Exodus 4:10 - 17

Mozes blijft nog onwillig voor het werk, dat God voor hem bestemd had, tot overtredens toe, want nu kunnen wij het niet meer toeschrijven aan zijn nederigheid of bescheidenheid, maar moeten erkennen dat er al te veel lafhartigheid, traagheid en ongeloof in was.

Merk op:

I. Hoe Mozes zich van dit werk zocht te verontschuldigen.

1. Hij voert aan dat hij geen goed spreker is, vers 10. "Och HEERE! ik ben geen man wel ter tale." Hij was een groot wijsgeer, staatsman en Godegeleerde, maar geen redenaar, een man met een helder hoofd, een groot en diep denker, en van een gezond oordeel, maar hij was niet welbespraakt, kon zich niet gemakkelijk uiten, en daarom achtte hij zich ongeschikt om tot voorname mannen over grote en belangrijke zaken te spreken, in gevaar om door de Egyptenaren tot zwijgen te worden gebracht.

a. Laat ons hierbij opmerken, dat wij de mensen niet moeten beoordelen naar hun vaardigheid in het spreken, Mozes was machtig in woorden, Handelingen 7:22, en toch niet welbespraakt, wat hij zei was sterk en gespierd, en ter zake, en het vloeyde als de dauw, Deuteronomium 32:2, hoewel hij in zijn voordracht die vaardigheid, en gemakelijkheid, en sierlijkheid niet had van sommigen, die toch geen tiende deel hebben van zijn verstand. De rede - of spraak - van Paulus was verachtelijk, 2 Corinthiërs 10:10. Veel wijsheid en grote waarde kan verborgen liggen onder een langzame, aarzelende wijze van spreken.

b. Soms behaagt het God om diegenen als Zijn boodschappers te kiezen, die van nature het minst begaafd zijn, opdat Zijn genade zoveel helderder in hen zal uitblinken. Christus' discipelen waren geen redenaars, voordat de Geest hen tot redenaars had gemaakt.

2. Toen dit zijn bezwaar was teniet gedaan, en al zijn verontschuldigen weerlegd waren, vroeg hij aan God om iemand anders te zenden om die boodschap te volbrengen en hem in Midian te laten om schapen te hoeden, vers 13. "Doch hij zeide: Och, HEERE! zend toch door de hand desgenen, dien Gij zoudt zenden." Gij kunt voorzeker iemand vinden, die er veel meer geschikt voor is dan ik. Een onwillig hart zal de armzaligste verschoning aangrijpen, en zal een werk, waarin moeilijkheid en gevaar gelegen is, graag op iemand anders schuiven.

II. Hoe God zich verwaardigt om op al zijn verontschuldigen te antwoorden, hoewel de toorn des HEEREN over hem was ontstoken, vers 14, bleef Hij toch met hem redeneren, totdat Hij hem had overwonnen. Zelfs het wantrouwen van onszelf zal, als het te ver gaat en ons of afhoudt van onze plicht, of ons belemmert in het doen van onze plicht, of ons de moed beneemt om afhankelijk te zijn van God, Hem zeer mishagen. Gods toorn wordt terecht ontstoken door onze onwilligheid om Hem te dienen, en Hij heeft alle reden om dit erg verkeerd aan te merken, want Hij is zo'n weldoener, dat Hij ons vooruit is, en zo'n beloner dat Hij nooit achterstallig bij ons is. God is terecht boos op hen, die Hij toch niet verwerpt, Hij verwaardigt zich om zelfs met zijn ondeugende kinderen de zaak te beredeneren en overwint hen, zoals Hij hier Mozes overwonnen heeft, met genade en goedheid.

a. Tegenover de zwakheid van Mozes herinnert Hij hem hier aan Zijn eigen macht vers 11.

A. Zijn macht in wat Mozes als bezwaar aanvoert: "En de HEERE zeide tot hem: Wie heeft de mens de mond gemaakt, of wie heeft de stomme, of dove, of ziende, of blinde gemaakt?"

Ben Ik het niet, de HEERE?" Mozes wist dat God de mens gemaakt heeft, maar nu moet hij er aan herinnerd worden dat God de mens de mond gemaakt heeft. Als wij het oog hebben op God als Schepper, zal ons dit helpen over zeer veel van de moeilijkheden, die zich voordoen op de weg van onze plicht, Psalm 124:8. Als Schepper van de natuur heeft God ons het vermogen gegeven van de spraak, en van Hem, de fontein van alle gaven en genade, komt de bekwaamheid om goed te spreken, de mond en wijsheid, Lukas 21:15, de tong van de geleerden, Jesaja 50:4, Hij stort genade uit in de lippen, Psalm 45:3.

B. Zijn macht in het algemeen over de andere vermogens, wie anders dan God heeft de stomme of dove of ziende of blinde gemaakt? Ten eerste. De volkomenheid van onze vermogens is Zijn werk, Hij maakt de ziende, Hij formeerde het oog, Psalm 94:9 - "Toen opende Hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden." Lukas 24, 45.

Ten tweede. Ook de onvolkomenheid er van is van Hem, Hij maakt de stomme en dove en blinde. Is er enig kwaad van die aard en heeft de HEERE het niet gedaan? Ongetwijfeld heeft Hij het gedaan en steeds in wijsheid en rechtvaardigheid en tot Zijn verheerlijking Johannes 9:3. Farao en de Egyptenaren werden geestelijk doof en blind gemaakt, zoals Jesaja 6:9, 10. Maar God wist hoe met hen te handelen en eer door hen te verkrijgen.

b. Om hem te bemoedigen in zijn grote onderneming, herhaalt Hij de belofte van Zijn tegenwoordigheid, niet alleen in het algemeen: "Ik zal met u zijn", Exodus 3:12, maar in het bijzonder: "Ik zal met uw mond zijn, zodat de onvolkomenheid van uw spraak geen nadeel zal opleveren voor uw boodschap." Het blijkt niet dat God dit gebrek - waarin het ook moge bestaan hebben - onmiddellijk heeft weggenomen, maar Hij deed wat er mee gelijk stond: Hij leerde hem wat hij moest zeggen, en liet dan de zaak zichzelf aanbevelen, indien anderen met meer sierlijkheid hebben gesproken, heeft toch niemand met meer macht gesproken. Zij, die door God gebruikt worden om voor Hem te spreken, moeten tot Hem gaan om instructies, en het zal hun gegeven worden wat zij zullen spreken, Mattheüs 10:19.

c. Hij voegt hem Aäron toe voor zijn opdracht. Hij belooft dat Aäron hem te van zijn tijd zal ontmoeten, en dat deze blij zal zijn hem te zien, daar zij waarschijnlijk elkaar in vele jaren niet gezien hadden, vers 14. Hij beveelt hem Aäron als zijn woordvoerder te gebruiken, vers 16. God zou Mozes wegens zijn onwilligheid om gebruikt te worden geheel opzij kunnen zetten, maar Hij heeft zijn zwakheid in aanmerking genomen, en geeft hem een helper.

Merk op:

(1). Dat twee beter zijn dan één, Prediker 4:9. God zal Zijn twee getuigen hebben, Openbaring 13:3, opdat uit hun mond ieder woord bestaan zal.

(2). Aäron was de broer van Mozes, de Goddelijke wijsheid beschikte het zo, dat hun natuurlijke genegenheid voor elkaar hun eenheid zou versterken bij de gezamenlijke uitvoering van hun opdracht. Christus heeft Zijn discipelen twee aan twee uitgezonden, en sommigen van die paren waren broeders.

(3). Aäron was de oudste broer, en toch was hij bereid en gewillig om onder Mozes gebruikt te worden in deze zaak omdat God het zo wilde. d Aäron kon goed spreken, en toch was hij de mindere van Mozes in wijsheid. God deelt Zijn gaven verschillend uit aan de kinderen van de mensen, opdat wij zien zullen hoe wij elkaar nodig hebben, en ieder iets zal kunnen bijdragen tot welzijn van het geheel, 1 Corinthiërs 12:21. De tong van Aäron met het hoofd en het hart van Mozes zou iemand volkomen geschikt maken voor dit gezantschap. God belooft: "Ik zal met uw mond en zijn mond zijn." Zelfs Aäron, die goed kon spreken, kon toch niet ter zake spreken, tenzij God met zijn mond was, zonder de voortdurende hulp van de Goddelijke genade zullen de beste gaven het doel nog missen.

(4). Hij beveelt hem de staf in zijn hand mee te nemen, vers 17, om aan te duiden dat hij zijn onderneming eerder door doen dan door spreken ten uitvoer zal brengen. De tekenen, die hij

met deze staf doen zal, zullen ruim opwegen tegen zijn gebrek aan welsprekendheid, een wonder zal hem meer dienst doen dan al de redekunde van de wereld. "Neem deze staf", de staf, die hij droeg als herder, opdat hij zich de geringe staat niet zou schamen, waaruit God hem riep. Deze herdersstaf moet zijn staf van gezag zijn, en moet hem beide tot zwaard en tot scepter dienen.

Exodus 4:18 - 23

I. Mozes krijgt verlof van zijn schoonvader, om naar Egypte terug te keren, vers 18. Zijn schoonvader was vriendelijk voor hem geweest toen hij een vreemdeling was, en daarom wil hij nu niet zo onbeleefd zijn om zijn familie, noch zo onrechtvaardig om zijn dienst, te verlaten, zonder er hem kennis van te geven. De eer van toegelaten te zijn tot gemeenschap met God en van gebruikt te worden in Zijn dienst, ontheft ons niet van onze plicht ten opzichte van onze bloedverwanten en beroepsbetrekkingen in deze wereld. Voorzoveel blijkt, heeft Mozes aan zijn schoonvader niets gezegd van Gods heerlijke openbaring aan hem, voor zulke gunstbewijzen moeten wij God dankbaar zijn, maar er ons niet op beroemen voor de mensen.

II. Hij ontvangt nog verdere bemoediging en onderricht van God voor zijn werk. Nadat God hem aan het braambos was verschenen om gemeenschap met hem te openen, schijnt Hij meermalen tot hem gesproken te hebben, naar dit nodig was, maar met minder ontzagwekkende plechtigheid, en:

1. Hij verzekert Mozes dat het gevaar voor hem geweken is. Welke nieuwe vijanden hij zich ook mocht maken door zijn onderneming zijn oude vijanden, al "want al de mannen zijn dood, die uw ziel zochten", vers 19. Misschien was er wel enige verborgen vrees van in hun handen te zullen vallen, in de onwil van Mozes om naar Egypte te gaan, hoewel hij dit niet graag erkende, maar zich beriep op zijn onwaardigheid, onbekwaamheid, gebrek aan welsprekendheid, enz. God kent alle verzoeken van Zijn volk, en Hij weet hoe hen te wapenen tegen hun verborgen vrees Psalm 142:3, 4.

2. Hij beveelt hem de wonderen te doen, niet alleen voor de oudsten van Israël, maar voor Farao, vers 21. Er waren aan het hof van Farao misschien nog sommigen in leven, die zich Mozes herinnerden, toen hij de zoon van Farao's dochter was, en hem menigmaal dwaas genoemd hadden vanwege zijn opgeven van de eer van die betrekking, maar nu wordt hij teruggezonden naar het hof, bekleed met een grotere en hogere macht, dan waartoe Farao's dochter hem kon bevorderen, zodat het bleek, dat hij niets verloren had bij zijn keus, die wonderdoende staf versierde Mozes' hand meer dan de scepter van Egypte haar had kunnen versieren. Zij, die met minachting neerzien op wereldse eer, zullen beloond worden met de eer, die van God komt en die de echte eer is.

3. Opdat Farao's hardnekkigheid hem geen verwondering of ontmoediging zou baren, zegt God hem van tevoren, dat Hij "zijn hart zal verstokken". Farao had zijn hart verhard tegen het zuchten en kermen van de verdrukte Israëlieten het innerlijke van zijn barmhartigheid voor hen toegesloten, en nu wordt zijn hart in de weg van een rechtvaardig oordeel door God verhard tegen de overtuiging van de wonderen en de verschrikking van de plagen. Leraren moeten het verwachten, dat zij aan velen tevergeefs arbeiden, wij moeten het niet vreemd achten, als wij mensen ontmoeten op wie de krachtigste argumenten geen invloed of uitwerking hebben, ons oordeel is bij de HEERE.

4. Er worden hem woorden in de mond gelegd, die hij tot Farao moet spreken, vers 22, 23. God heeft hem beloofd: "Ik zal u leren wat gij spreken zult", vers 12, en hier leert Hij het hem.

a. Hij moet zijn boodschap brengen in de Naam van de grote Jehovah. "Alzo zegt de HEERE!" Dit is de eerste maal, dat die inleiding door enig mens is gebruikt, welke later zo veelvuldig gebruikt is door al de profeten. Hetzij nu Farao zal horen hetzij hij het zal laten, Mozes moet hem zeggen: "Alzo zegt de HEERE!"

b. Hij moet Farao bekendmaken met Israëls betrekking tot God en met Gods zorg over Israël. "Is Israël een knecht of is hij een ingeborene des huizes?", Jeremia 2:14. Neen, "Israël is Mijn zoon, Mijn eerstgeborene", (Hosea 11, 1), kostelijk in Mijn ogen, verheerlijkt, en Mijn dierbaar, en moet niet aldus beledigd en mishandeld worden.

c. Hij moet vrijlating voor hen eisen. "Laat Mijn zoon trekken, niet slechts Mijn knecht, die gij het recht niet hebt terug te houden, maar Mijn zoon, wiens vrijheid en eer mij zeer ter harte gaan. Het is Mijn zoon, Mijn zoon, die Mij dient, en daarom moet hij verschoond, moet voor hem gepleit worden, Maleachi 3:17.

d. Hij moet Farao dreigen met de dood van de eerstgeborenen van Egypte In geval van een weigering. "Ik zal uw zoon, uw eerstgeborene doden." Laat de mensen verwachten zelf behandeld te worden, zoals zij Gods volk behandelen, bij de verkeerde bewijst God zich een worstelaar.

III. Mozes heeft zich, toen God hem verzekerde, vers 19, dat de mannen, die zijn ziel zochten, dood waren, bereid voor die tocht, direct volgt in vers 20, Mozes dan nam zijn vrouw en zijn zonen, en keerde weer in Egypteland. Hoewel het bederf veel tegenwerpingen maakt tegen de dienst, waartoe God ons roept, zal de genade toch de bovenhand behouden om aan het hemels gezicht gehoorzaam te wezen.

Exodus 4:24 - 31

Mozes is hier op weg naar Egypte, en er wordt ons gezegd, dat:

1. God hem tegenkwam in toorn, vers 24 - 26 Dit is een zeer moeilijke plaats in de geschiedenis, er is veel voortreffelijks over geschreven om die zaak op te helderen, en wij zullen trachten er een nuttig gebruik van te maken. Hier is:

1. De zonde van Mozes, welke bestond in het nalaten van zijn zoon te besnijden, wat mogelijk een gevolg was van zijn ongelijk huwelijk met een Midianietische, die te toegeeflijk of al te teerhartig was voor haar kind, terwijl Mozes te toegeeflijk was voor haar. Het is ons nodig om zeer zorgvuldig te waken over ons eigen hart, opdat geen liefde voor iemand van onze bloedverwanten de overhand heeft over onze liefde tot God en ons afhoudt van onze plicht jegens Hem. Aan Eli wordt ten laste gelegd dat hij zijn zonen meer eerde dan God, 1 Samuel 2:29. zie ook Mattheüs 10:37. Zelfs Godvruchtige mensen zijn er aan onderhevig om te verkoelen in hun ijver voor God en hun plicht, als zij lang van de omgang met gelovigen verstoken zijn geweest, eenzaamheid heeft haar nuttige zijde, die echter zelden opweegt tegen het verlies van Christelijke gemeenschapsoefening.

2. Gods misnoegen op hem. Hij kwam hem hier tegen, en zocht hem, waarschijnlijk door een zwaard in de hand van een engel, te doden. Een grote verandering voorwaar! Kort geleden had God met hem gesproken als met een vriend, en hem een grote zaak toevertrouwd, en nu gaat Hij tegen hem uit als tegen een vijand. Verzuim, of nalatigheid, is zonde, en moet in het gericht komen, speciaal de minachting, het veronachtzamen van de zegelen van het Verbond, want het is een teken, dat wij de beloften van het Verbond onderschatten, en dat de voorwaarden er van ons mishagen. Als iemand een koop gesloten heeft en die koop niet wil bezegelen en bevestigen, dan kan men met recht van hem denken, dat hij er niet mee

ingenomen is, en ook geen plan heeft om er bij te blijven. God neemt kennis van, en met grote boosheid over de zonde van Zijn eigen volk. Als zij hun plicht veronachtzamen, dan kunnen zij verwachten daarvan te zullen horen door hun eigen geweten, en het misschien ook te voelen door tegenspoeden. Om die reden zijn er velen zwak en ziek, zoals naar sommigen denken, Mozes hier geweest is.

3. De snelle vervulling van de plicht, wegens het verzuim waarvan God thans een twist met hem had. Zijn zoon moet besneden worden, hijzelf is niet instaat om het te doen, daarom, in dit geval van noodzakelijkheid Zippora het doet, hetzij met hartstochtelijke woorden, waarin zij haar afkeer van deze ritus te kennen geeft, of tenminste van de toepassing ervan op zo'n jong kind, en dat wel terwijl zij op reis waren, (zoals het mij toeschijnt) of wel met gepaste woorden, waarmee zij plechtig uitspreekt het gehuwd zijn aan God van dit kind door het Verbond van de besnijdenis, zoals sommigen het opvatten, of haar dankbaarheid aan God, dat Hij haar man gespaard heeft, hem nieuw leven schenkende, en daarmee haar, als het ware, een nieuw huwelijk met hem gevende, nadat zij haar zoon besneden had, zoals weer anderen hier lezen. Ik kan hier geen bepaald oordeel over hebben, maar wij leren:

a. Dat als God ons ontdekt wat er verkeerd is in ons leven, dan moeten wij ons met alle ijver erop toeleggen om er spoedig verbetering in te brengen, en speciaal moeten wij terugkeren tot de plicht, die wij veronachtzaamd hebben.

b. Het wegdoen van onze zonden is volstrekt noodzakelijk voor het wegnemen van Gods oordelen, dit is de stem in iedere roede, zij roept ons om weer te keren tot Hem, die ons slaat.

4. Hoe Mozes hierop losgelaten werd: Hij "liet van hem af." (vers 26) De ziekte verdween, de verderfengel trok zich terug, en alles was wel. Alleen Zippora kan de angst niet vergeten, die zij had gehad, maar wil - zeer onredelijk - Mozes een bloedbruidegom noemen, omdat hij haar verplicht had het kind te besnijden, en - waarschijnlijk - heeft hij hen bij deze gelegenheid teruggezonden naar zijn schoonvader opdat zij hem niet nog verdere ellende zou veroorzaken. Als wij tot God weerkeren in de weg van de plicht, dan zal Hij tot ons weerkeren in de weg van genade en goedertierenheid, neem de oorzaak weg, en de uitwerking zal ophouden. Wij moeten ons vast voornemen om het geduldig te dragen, als onze ijver voor God en Zijn inzettingen verkeerd voorgesteld en tegengewerkt wordt door sommigen, die zichzelf en ons en hun plicht beter moesten kennen, zoals Davids ijver verkeerd uitgelegd werd door Michal maar zo dit gering of zo dit bloedig is, dan moeten het nog meer zijn. Als wij een bijzondere dienst voor God hebben te verrichten, dan moeten wij wat er ons waarschijnlijk in zou hinderen zo ver van ons wegdoen als wij kunnen. Volg Mij, laat de doden hun doden begraven.

II. Hoe Aäron hem tegenkwam in liefde, vers 27, 28.

1. God zond Aäron om hem tegemoet te gaan, en zei hem waar hij hem zou vinden, in de woestijn, die tegen Midian lag. Gods voorzienigheid moet erkend worden in de troostrijke ontmoetingen van bloedverwanten en vrienden.

2. Aäron maakte zoveel haast in gehoorzaamheid aan zijn God en in liefde voor zijn broeder, dat hij hem ontmoette "aan de berg Gods" (vers 27), de plaats waar God hem had ontmoet. (Exodus 3:1)

3. Zij hebben elkaar teder omhelsd hoe meer zij Gods onmiddellijke leiding zagen in hun ontmoeting, hoe aangenamer hun het weerzien was. Zij kusten elkaar, niet alleen ten teken

van broederlijke genegenheid en in herinnering aan oude bekendheid met elkaar, maar als een onderpand van hun hartelijke samenwerking in het werk, waartoe zij beide geroepen waren.

4. Mozes deelde aan zijn broeder de opdracht mede, die hij had ontvangen, met al de instructies en de geloofsbrieven, die er aan toegevoegd waren, vers 28. Wat wij van God weten moeten wij aan anderen tot hun voordeel meedelen en zij, die mededienstknechten zijn van God in hetzelfde werk, moeten vrij met elkaar omgaan, en trachten elkaar goed en ten volle te begrijpen.

III. Hoe de oudsten van Israël hem tegenkwamen in geloof en gehoorzaamheid. Toen Mozes en Aäron in het eerst hun opdracht in Egypte bekendmaakten, zeiden wat hun geboden was te zeggen en, ter bevestiging hiervan, deden wat hun geboden was te doen, viel hun een betere ontvangst te beurt, dan zij zich hadden voorgesteld, vers 29 31.

1. De Israëlieten schonken hun geloof, het volk geloofde, zoals God voorzien had, Hoofdstuk 2:18, wetende dat niemand de werken kon doen, die zij deden, tenzij God met hem is. Zij gaven God de eer, zij bogen hun hoofden en aanbaden, waarin zij niet alleen hun eerbiedige dank uitdrukten aan God, die hun een verlosser verwekt en gezonden had, maar ook hun blijmoedige bereidvaardigheid om de orders op te volgen en zich naar de methode van hun bevrijding te schikken.

HOOFDSTUK 5

1 En daarna gingen Mozes en Aaron heen, en zeiden tot Farao: Alzo zegt de HEERE, de God van Israël: Laat Mijn volk trekken, dat het Mij een feest houde in de woestijn! 2 Maar Farao zeide: Wie is de HEERE, Wiens stem ik gehoorzamen zou, om Israël te laten trekken? Ik ken de HEERE niet, en ik zal ook Israël niet laten trekken. 3 Zij dan zeiden: De God der Hebreëren is ons ontmoet; zo laat ons toch heentrekken, de weg van drie dagen in de woestijn, en de HEERE, onzen God, offeren, dat Hij ons niet overkome met pestilentie, of met het zwaard. 4 Toen zeide de koning van Egypte tot hen: Gij, Mozes en Aaron! waarom trekt gij het volk af van hun werken? Gaat heen tot uw lasten. 5 Verder zeide Farao: Ziet, het volk des lands is alreeds te veel; en zoudt gijlieden hen doen rusten van hun lasten? 6 Daarom beval Farao, ten zelfden dage, aan de aandrijvers onder het volk, en deszelfs ambtlieden, zeggende: 7 Gij zult voortaan aan deze lieden geen stro meer geven, tot het maken der tichelstenen, als gisteren en eergisteren; laat hen zelven heengaan, en stro voor zichzelf verzamelen. 8 En het getal der tichelstenen, die zij gisteren en eergisteren gemaakt hebben, zult gij hun opleggen; gij zult daarvan niet verminderen; want zij gaan ledig; daarom roepen zij, zeggende: Laat ons gaan, laat ons onzen God offeren! 9 Men verzware de dienst over deze mannen, dat zij daaraan te doen hebben, en zich niet vergapen aan leugenachtige woorden. 10 Toen gingen de aandrijvers des volks uit, en deszelfs ambtlieden, en spraken tot het volk, zeggende: Zo zegt Farao: Ik zal ulieden geen stro geven. 11 Gaat gij zelve heen, haalt u stro, waar gij het vindt; doch van uw dienst zal niet verminderd worden. 12 Toen verstrooide zich het volk in het ganse land van Egypte, dat het stoppelen verzamelde, voor stro. 13 En de aandrijvers drongen aan, zeggende: Voleindigt uw werken, elk dagwerk op zijn dag, gelijk toen er stro was. 14 En de ambtlieden der kinderen Israëls, die Farao's aandrijvers over hen gesteld hadden, werden geslagen, en men zeide: Waarom hebt gijlieden uw gezette werk niet voleindigd, in het maken der tichelstenen, gelijk te voren, alzo ook gisteren en heden? 15 Derhalve gingen de ambtlieden der kinderen Israëls, en schreeuwden tot Farao, zeggende: Waarom doet gij uw knechten alzo? 16 Aan uw knechten wordt geen stro gegeven, en zij zeggen tot ons: Maakt de tichelstenen; en ziet, uw knechten worden geslagen, doch de schuld is uws volks! 17 Hij dan zeide: Gijlieden gaat ledig, ledig gaat gij; daarom zegt gij: Laat ons gaan, laat ons de HEERE offeren! 18 Zo gaat nu heen, arbeidt; doch stro zal u niet gegeven worden; evenwel zult gij het getal der tichelstenen leveren. 19 Toen zagen de ambtlieden der kinderen Israëls, dat het kwalijk met hen stond, dewijl men zeide: Gij zult niet minderen van uw tichelstenen, van het dagwerk op zijn dag. 20 En zij ontmoetten Mozes en Aaron, die tegen hen over stonden, toen zij van Farao uitgingen. 21 En zeiden tot hen: De HEERE zie op u, en richte het, dewijl dat gij onzen reuk hebt stinkende gemaakt voor Farao, en voor zijn knechten, gevende een zwaard in hun handen, om ons te doden. 22 Toen keerde Mozes weder tot de HEERE, en zeide: Heere! waarom hebt Gij dit volk kwaad gedaan, waarom hebt Gij mij nu gezonden? 23 Want van toen af, dat ik tot Farao ben ingegaan, om in Uw naam te spreken, heeft hij dit volk kwaad gedaan; en Gij hebt Uw volk geenszins verlost.

Mozes en Aäron handelen hier met Farao om verlof van hem te verkrijgen voor het volk om in de woestijn te gaan aanbidden.

I. Zij eisen verlof in de Naam van God, vers 1, en op hun eis antwoordt hij met een trotsering van God, vers 2.

II. Zij verzoeken om verlof in de naam van Israël, vers 3, en hij antwoordt op hun verzoek met nog strenger orders om Israël te verdrukken, vers 4 - 9. Deze wrede orders worden:

1. door de aandrijvers ten uitvoer gebracht, vers 10 - 14.
2. Er wordt tevergeefs over geklaagd bij Farao, vers 14 - 19.
3. Er wordt door het volk over geklaagd bij Mozes, vers 20, 21, en door hem bij God, vers 22, 23.

Exodus 5:1 - 2

Mozes en Aäron hebben hun boodschap overgeleverd aan de oudsten van Israël, bij wie zij een goed onthaal vonden, en nu moeten zij gaan handelen met Farao, tot wie zij met gevaar van hun leven komt speciaal Mozes, die misschien vogelvrij was verklaard omdat hij veertig jaar geleden de Egyptenaar had gedood, zou het zijn hoofd hebben kunnen kosten, indien een

van de oude hovelingen zich dit tegen hem had herinnerd. Hoe dit zij: de boodschap zelf was onaangenaam, en trof Farao in zijn eer en zijn belangen, twee tere punten, toch geven deze trouwe gezanten kloekmoedig hun boodschap over, of hij haar zal willen horen of niet. 1. Zij doen het verzoek op Godvruchtige, vrijmoedige wijze, vers 1. "Alzo zegt de HEERE, de God van Israël: Laat Mijn volk trekken." Voor zijn handelen met de oudsten van Israël wordt aan Mozes bevolen God de God van hun vaders te noemen, maar als zij met Farao handelen, dan noemen zij Hem de God van Israël, en het is de eerste maal, dat wij Hem aldus genoemd vinden in de Schrift. In Genesis 33:20 wordt Hij de God genoemd van Israël, de persoon maar hier is het Israël, het volk. Zij zijn juist begonnen tot een volk geformeerd te worden, en nu wordt God hun God genoemd. Waarschijnlijk was aan Mozes bevolen Hem aldus te noemen, dit kan tenminste afgeleid worden uit Hoofdstuk. 4:22. Mijn zoon is Israël. Het is in die grote naam, dat zij hun boodschap overgeven: Laat Mijn volk trekken.

a. Zij waren Gods volk, en daarom behoort Farao hen niet in dienstbaarheid te houden. God zal Zijn volk erkennen, al zijn zij ook nog zo arm en gering en Hij zal een tijd vinden om hun zaak te bepleiten. "De Israëlieten zijn slaven in Egypte maar zij zijn Mijn volk", zegt God, "en Ik zei, niet altijd dulden, dat zij vertreden worden", zie Jesaja 52:4, 5.

b. Hij verwachtte aanbidding en offeranden van hen, en daarom moeten zij heengaan waar zij hun Godsdienst vrij kunnen verrichten, zonder aanstoot te geven of te ontvangen van de Egyptenaren. God verlost Zijn volk uit de hand van hun vijanden, opdat zij Hem kunnen dienen, dienen met blijdschap, opdat zij Hem een feest zullen houden, wat zij kunnen zolang zij Zijn gunst en tegenwoordigheid hebben, zelfs in een woestijn, een dor en onvruchtbaar land.

2. Farao's antwoord is goddeloos stoutmoedig, vers 2. "Wie is de HEERE, Wiens stem ik gehoorzamen zou?" Opgeëist zijnde om zich over te geven, steekt hij aldus de vlag van de trotsering uit, snoeft tegen Mozes en God, die hem zendt, en weigert bepaald en volstrekt om Israël te laten trekken. Hij wil er niet over onderhandelen, ja niet eens dulden dat er over gesproken werd.

Merk op:

a. Hoe minachtend hij spreekt van de God van Israël: "Wie is Jehovah?" Ik ken hem niet en bekommer mij om hem niet, ik waardeer noch vrees hem". Het is een vreemde naam, waarvan hij nooit tevoren gehoord heeft, maar hij neemt zich voor er zich niet door te laten verschrikken. Israël was nu een veracht verdrukt volk, beschouwd als de staart van de natiën, en naar hun aard en hoedanigheid schatte Farao hun God, en komt tot de gevolgtrekking dat Hij onder de goden geen betere figuur maakt, dan Zijn volk onder de natiën. Verharde vervolgers zijn nog boosaardiger tegen God dan tegen Zijn volk. Zie Exodus 37:23. Onwetendheid en minachting van God zijn op de bodem van al de slechtheid, die er is in de wereld. De mensen kennen de HEERE niet of hebben zeer minne gedachten van Hem, en daarom gehoorzamen zij Zijn stem niet, en willen niets voor Hem laten of opgeven.

b. Hoe hovaardig hij spreekt van zichzelf: "wiens stem ik gehoorzamen zou, ik, de koning van Egypte, van een groot volk, zou gehoorzamen aan de God van Israël, een arm tot slavernij gebracht volk? Zal ik, die heers over het Israël Gods, de God van Israël gehoorzamen? Neen, dat is beneden mij, ik versmaad het om op Zijn eis te antwoorden". De kinderen van de ongehoorzaamheid zijn kinderen van de hoogmoed, Job 41:25 Efeziërs 5:6. Hovaardige mensen achten zich te goed om zich zelfs voor God te buigen, en willen onder geen gezag of bedwang zijn, Jesaja 43:2, 4. Hierin is de kern van de twist: God moet regeren, maar de mens wil niet geregeerd worden. "Ik wil dat Mijn wil geschiede", zegt God, "maar ik wil mijn eigen zin en wil doen", zegt de zondaar.

c. Hoe beslist hij het verzoek afwijst: Ik zal ook Israël niet laten trekken. Van alle zondaars is er geen zo hardnekkig, of zo moeilijk te bewegen om de zonde na te laten, als de vervolgers.

Exodus 5:3 - 9

Bevindende dat Farao hoegenaamd geen eerbied had voor God, willen Mozes en Aäron nu zien, of hij enig begrip had voor Israël en verzoeken hem nederig om verlof om te gaan offeren, maar tevergeefs.

1. Hun verzoek is zeer nederig en bescheiden, vers 3. Zij klagen niet over de hardheid en strengheid, waarmee zij geregeerd worden. Zij wijzen erop dat het plan voor de reis, die zij wilden doen, niet bij henzelf is opgekomen, maar dat hun God hen ontmoet is en hen er toe geroepen heeft. Zij vragen met alle onderdanigheid: laat ons toch heengaan. De arme bedient zich van smekingen. Hoewel God bij vorsten, die verdekken, kan eisen, behoort het ons hen nederig te smeken. Wat zij vragen is heel billijk, slechts een korte vakantie voor een driedaagse reis in de woestijn, en dat wel voor een goed doel, wij willen de HEERE onze God offeren, zoals andere mensen hun goden offeren", en zij geven er eindelijk nog een goede reden voor op: "Opdat, zo wij Zijn aanbidding helemaal niet doen, Hij ons niet met het een of ander overkome, en dan zal Farao zijn vazallen kwijt zijn".

2. Farao's weigering van hun verzoek is zeer barbaars en onredelijk, vers 4 – 9.

A. Zijn vermoedens waren zeer onredelijk. Dat het volk lui was, en dat zij daarom spraken van te gaan offeren. De steden, die zij voor Farao bouwden, en de andere vruchten van hun arbeid, getuigden voor hen, dat zij niet lui waren, toch stelt hij hen aldus voor ten einde een voorwendsel te hebben om hun lasten te vermeerderen. Dat Mozes en Aäron hen lui maakten door "leugenachtige woorden", vers 9. Gods woorden worden hier "leugenachtige woorden" genoemd, en zij, die hen tot het beste en noodzakelijkste werk riepen, werden beschuldigd van hen lui te maken. De boosaardigheid van Satan heeft de dienst en de aanbidding Gods dikwijls voorgesteld als een geschikte bezigheid alleen voor diegenen, die niets anders te doen hebben, de bezigheid slechts van de luiaards, terwijl het in waarheid de allernoodzakelijkste plicht is van hen, die het werkzaamst zijn in deze wereld.

B. Zijn besluiten, die hij hierop nam, waren uiterst barbaars:

a. Mozes en Aäron zelf moeten tot hun lasten gaan, vers 4, zij zijn Israëlieten, en hoe God hen nu ook van de overigen onderscheiden heeft, Farao maakt geen verschil, zij moeten in de gemene slavernij van hun natie delen. Vervolgers hebben er altijd een bijzonder genoegen in gevonden om de leraren van de kerk te smaden en te verdrukken.

b. Er moet het gewone aantal tichelstenen geleverd worden zonder dat hun, als gewoonlijk, stro wordt verschaft om met het leem te vermengen, of om ze er mee te branden, ten einde aldus meer werk op te leggen aan de mensen, indien zij dit werk volbrachten dan zouden zij onder de zware arbeid wel spoedig bezwijken, en zo zij het niet volbrachten, zou het hen blootstellen aan straf.

Exodus 5:10 - 14

Farao's bevelen worden hier ten uitvoer gebracht, stro wordt geweigerd, maar het werk wordt niet verminderd.

1. De Egyptische aandrijvers waren zeer streng. Daar Farao ongerechte inzettingen ingezet heeft, zijn de aandrijvers gereed de moeite aan te doen die hij had voorgeschreven. Wrede vorsten zullen nooit gebrek hebben aan wrede werktuigen, die hen rechtvaardigen ook in wat het meest onredelijk is. Deze aandrijvers drongen er op aan, dat dagelijks dezelfde hoeveelheid werk geleverd zou worden, als toen er stro was, vers 13. Zie hoe nodig het ons is te bidden verlost te worden van de ongeschikte en boze mensen, 2 Thessalonicenzen 3:2. De

vijandschap van het zaad van de slang tegen het zaad van de vrouw is zo heftig, dat zij door al de wetten van de rede, van de eer, van de menselijkheid en heel gewone rechtvaardigheid heen breekt.

2. Hierdoor werd het volk verstrooid over het hele land van Egypte, om stoppelen te verzamelen, vers 12. Hierdoor werd Farao's onrechtvaardige en barbaarse behandeling aan iedereen in het koninkrijk bekend en werd misschien het medelijden van al hun burens met hen opgewekt, zodat Farao's regering zelfs zijn eigen onderdanen minder welgevallig werd, welwillendheid wordt nooit verkregen door vervolging.

3. De Israëlitische ambtlieden in het bijzonder werden erg hard behandeld, vers 14. Die de vaders waren van de huizen Israëls, hebben die eer duur moeten betalen, want direct van hen werd de dienst geëist, en zij werden geslagen, als die diensten niet volbracht waren. Zie hier: a. Hoe treurig een zaak slavernij is, en hoeveel reden wij hebben om God te danken, dat wij een vrij volk zijn, en niet verdrukt worden. Vrijheid en eigendom zijn kostbare juwelen in de ogen van hen, van wie diensten en bezittingen afhankelijk zijn van de genade van een willekeurige macht.

b. Welke teleurstellingen wij dikwijls ondervinden, nadat er hoop in ons opgewekt werd. De Israëlieten waren nu onlangs aangemoedigd om op bevrijding te hopen, maar zie, zij zijn in nog grotere benauwdheid. Dit leert ons, dat wij ons altijd moeten verheugen met beving.

c. Welke vreemde maatregelen God soms neemt, om Zijn volk te verlossen, dikwijls brengt Hij hen in de uiterste nood juist op tijd, dat Hij voor hun verlossing verschijnt. De laagste eb gaat de hoogste vloed vooraf, en zeer bewolkte morgens brengen gewoonlijk de mooiste helderste dagen, Deuteronomium 32:36. Gods tijd om te helpen is wanneer de zaken op het slechtst zijn, en Gods voorzienigheid maakt de paradox tot waarheid: Hoe erger, hoe beter.

Exodus 5:15 - 23 Het was wel een zeer grote verlegenheid waarin de ambtlieden zich bevonden, toen zij of hen moesten mishandelen, die onder hen stonden, of zelf mishandeld worden door hen, die over hen gesteld waren, maar het schijnt dat zij, veeleer dan tirannen te zijn, liever zelf getiranniseerd wilden worden, en zij werden het.

Merk op, hoe zij in deze hachelijke omstandigheden:

1. Een rechtvaardige klacht indienen bij Farao: zij gingen en schreeuwden tot Farao vers 15. Waarheen zouden zij zich wenden om hun grieven bloot te leggen, dan tot de opperste macht, die verordeneerd is tot bescherming van hen, aan wie onrecht wordt aangedaan? Hoe slecht Farao ook was, hadden zijn onderdanen toch vrijheid, om zich bij hem te beklagen, er was geen wet tegen petitioneren, en het was een zeer bescheiden, doch aandoenlijke voorstelling van hun toestand, vers 16 uw knechten worden geslagen, (en wel zeer streng ongetwijfeld, nu er zo'n gisting heerste) doch de schuld is van uw volk, de schuld van de aandrijvers, die ons weigeren wat nodig is om ons werk te kunnen doen. Het is iets heel gewoons, dat diegenen het strengst zijn in hun afkeuring van anderen, die zelf het afkeurenswaardigst zijn. Maar wat hielp hun klagen? Niets, wat erg was, werd er slechts nog erger door.

1. Farao hoonde hen, vers 17. Toen zij zich bijna doodgewerkt hadden, zei hij hun, dat zij lui waren. Zij ondergingen de vermoeienis van hard werken, en toch werd hun luiheid ten laste gelegd, terwijl er geen andere grond was voor die beschuldiging, dan dat zij gezegd hadden: laat ons heengaan om te offeren. De beste daden worden zeer dikwijls met de slechtste namen bestempeld, een heilige ijver in het beste van alle werk wordt door velen uitgemaakt als een schuldig veronachtzamen van de zaken van deze wereld. Het is gelukkig voor ons, dat mensen onze rechters niet zullen wezen, maar een God, die de beginselen kent waaruit wij handelen.

Zij, die ijverig zijn in het brengen van offeranden aan de HEERE, zullen bij God aan het oordeel ontkomen van de beschuldigende dienstknecht, maar niet bij de mensen.

2. Hij liet hun lasten blijven wat zij waren: Gaat nu heen, arbeidt, vers 18. Van de goddelozen komt goddeloosheid voort, wat kan men van onrechtvaardigen anders dan nog meer onrechtvaardigheid verwachten?

II. Hoe onrechtvaardig zij zich over Mozes en Aäron beklagden, vers 21. "De HEERE zie op u, en richte het." Dat was niet billijk. Mozes en Aäron hadden voldoende getoond hoe van harte zij de vrijheid van Israël genegen waren, en toch, omdat de dingen niet direct zo voorspoedig gingen, als zij gehoopt hadden, worden zij gesmaad als medeplichtig aan hun slavernij. Zij hadden zich behoren te verootmoedigen voor God, en de schande van hun zonde zichzelf moeten wijten, waardoor het goede van hen afgewend werd, maar, in plaats hiervan, beledigen zij hun beste vrienden en twisten met hen die de werktuigen zullen zijn van hun bevrijding, omdat zich enige moeilijkheden en hindernissen voordoen in de totstandbrenging ervan. Zij, die geroepen worden tot de openbare dienst van God en hun geslacht, moeten verwachten beproefd te worden niet slechts door de boosaardige dreigementen van hun trotse vijanden, maar ook door de onrechtvaardige en onvriendelijke bedilling van onnadenkende vrienden, die alleen naar de uiterlijke schijn oordelen en zeer weinig doorzicht hebben. Wat nu heeft Mozes gedaan in deze benauwdheid? Het bedroefde hem in zijn hart, dat de uitkomst niet beantwoordde aan zijn verwachting, maar die eerder tegensprak, en hun verwijtingen waren snijpend, als een zwaard in zijn gebeente, maar:

1. Hij wendde zich tot de HEERE, vers 22 om er Hem mee bekend te maken, en Hem de zaak voor te stellen. Hij wist dat wat hij gezegd en gedaan had, naar Goddelijke aanwijzing gezegd en gedaan was, daarom acht hij dat de afkeuring die hij er om ontving, op God terugviel, en, evenals Hizkia, spreidt hij het uit voor de HEERE, als belanghebbende bij de zaak, en beroept zich op Hem. Vergelijk hiermee Jeremia 20:7 - 9 Als wij ons te op een bepaalde tijd in verlegenheid bevinden op de weg van onze plicht, en niet weten hoe te handelen, dan moeten wij de toevlucht nemen tot God, en in gelovig, vurig gebed onze zaak voor Hem blootleggen. Als wij terugtrekken, laat het zijn tot Hem, en niet verder.

2. Hij kwam tot Hem met zijn bezwaar. Hij wist de leiding van Gods voorzienigheid niet overeen te brengen met de beloften en de opdracht, die hij had ontvangen. Is dit nu Gods neerkomen om Israël te verlossen? Moet ik, die gehoopt had een zegen voor hen te zijn, een gesel voor hen worden? Door deze poging om hen uit de kuil te halen, zijn zij er slechte dieper in gezonken." Nu vraagt hij:

A. "HEERE! waarom hebt Gij dit volk kwaad gedaan?" Zelfs dan, als God in genade tot Zijn volk komt, gebruikt Hij soms methodes, die hen kunnen doen denken, dat hun slechts kwaad gedaan wordt. Als de werktuigen ter bevrijding zich richten om te helpen, worden zij bevonden slechts te hinderen, en datgene wordt een strik, wat men gehoopt had tot welzijn te zullen strekken. God laat dit toe, opdat wij leren af te laten van de mens en niet langer te steunen op ondergeschikte oorzaken. Als het volk van God denkt mishandeld te zijn, dan moeten zij tot God gaan in het gebed en bij Hem pleiten, en dat is de weg om, op Gods tijd, een betere behandeling te verkrijgen.

Mozes vraagt verder: B. Waarom hebt Gij mij nu gezonden. Aldus:

- a. Klaagt hij over de slechte uitslag van zijn poging. "Farao heeft dit volk kwaad gedaan, en hun verlossing schijnt geen stap dichterbij gekomen." Het kan niet anders dan

zwaar drukken op de geest van degenen, die God in Zijn dienst gebruikt, om te zien dat hun arbeid geen goed doet, en nog veel meer om te zien, dat hij kwaad doet, toevallig, maar niet alzo bedoeld. Het is voor een Godvruchtig leraar verdrietig te bemerken, dat zijn pogingen om de mensen van zonde te overtuigen en tot bekering te brengen, slechts hun bederf prikkelen, hen in hun vooroordelen bevestigen, hun hart verharden en hen verzegelen in hun ongeloof. Dit maakt dat hij, evenals de profeet, Ezechiël 3:14, bitter bedroefd heengaat.

- b. Of, b. Hij vraagt wat nu verder gedaan moet worden. "Waarom hebt Gij mij nu gezonden?" dat is: "Welke methode moet ik nu volgen, om mijn opdracht te volvoeren?" Teleurstellingen in ons werk moeten ons niet wegdrijven van onze God, maar ons doen bedenken waarom wij gezonden zijn.

Exodus 5:24

Wij zien hier: Hoe God Mozes' klachten tot zwijgen brengt met de verzekering van te zullen welslagen in zijn zending, terwijl Hij de belofte herhaalt, die Hij hem gedaan heeft, Hoofdstuk 3:20. Daarna zal hij ulieden laten vertrekken. Toen Mozes zo ten einde raad was wensende dat hij maar in Midian was gebleven, veeleer dan in Egypte te komen, om wat reeds erg was nog erger te doen worden, en hij helemaal niet wist wat te doen, Exodus 5:22 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Nu zult gij zien, wat Ik aan Farao doen zal, want door een machtige hand zal hij hen laten trekken, ja, door een machtige hand zal hij hen uit zijn land drijven." nu de zaak tot een crisis is gekomen, de dingen zo erg zijn geworden als zij kunnen zijn, Farao op het toppunt is van zijn hoogmoed, en Israël in de diepte van de ellende, nu is het Mijn tijd om te verschijnen." Zie Psalm 12:6. Nu zal Ik opstaan.

De uiterste nood van de mens is de gelegenheid voor God om te helpen en te redden. Mozes verwachtte wat God doen zou, maar nu zal hij zien wat Hij doen zal, nu zal hij eindelijk Zijn dag zien Job 24:1. Mozes had beproefd wat hij kon doen, en hij kon niets uitrichten. "Wel", zegt God, "nu zult gij zien wat Ik zal doen laat Mij maar begaan met deze trotsaard, Job 40:6, 7 De bevrijding van Gods kerk zal tot stand komen, als God zelf het werk ter hand neemt. Door een machtige hand, dat is: door een machtige hand hiertoe genoodzaakt zal hij hen laten trekken. Zoals sommigen door de machtige hand van Gods genade tot hun plicht worden gebracht, en gewillig worden gemaakt ten dage van Zijn heirkracht, zo worden anderen het door de machtige hand van Zijn gerechtigheid, welke hen breekt, die niet willen buigen.

HOOFDSTUK 6

1 (5:24) Toen zeide de HEERE tot Mozes: Nu zult gij zien, wat Ik aan Farao doen zal; want door een machtige hand zal hij hen laten trekken, ja, door een machtige hand zal hij hen uit zijn land drijven. 2 (6:1) Verder sprak God tot Mozes, en zeide tot hem: Ik ben de HEERE, 3 (6:2) En Ik ben aan Abraham, Izak, en Jakob verschenen, als God de Almachtige; doch met Mijn Naam HEERE ben Ik hun niet bekend geweest. 4 (6:3) En ook heb Ik Mijn verbond met hen opgericht, dat Ik hun geven zou het land Kanaän, het land hunner vreemdelingschappen, waarin zij vreemdelingen geweest zijn. 5 (6:4) En ook heb Ik gehoord het gekerm der kinderen Israëls, die de Egyptenaars in dienstbaarheid houden, en Ik heb aan Mijn verbond gedacht. 6 (6:5) Derhalve zeg tot de kinderen Israëls: Ik ben de HEERE! en Ik zal ulieden uitleiden van onder de lasten der Egyptenaren, en Ik zal u redden uit hun dienstbaarheid, en zal u verlossen door een uitgestrekte arm, en door grote gerichten; 7 (6:6) En Ik zal ulieden tot Mijn volk aannemen, en Ik zal u tot een God zijn; en gijlieden zult bekennen, dat Ik de HEERE uw God ben, Die u uitleide van onder de lasten der Egyptenaren. 8 (6:7) En Ik zal ulieden brengen in dat land, waarover Ik Mijn hand opgeheven heb, dat Ik het aan Abraham, Izak, en Jakob geven zou; en Ik zal het ulieden geven tot een erfdeel, Ik, de HEERE! 9 (6:8)

En Mozes sprak also tot de kinderen Israëls; doch zij hoorden naar Mozes niet, vanwege de benauwdheid des geestes, en vanwege de harde dienstbaarheid. 10 (6:9) Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: 11 (6:10) Ga heen, spreek tot Farao, de koning van Egypte, dat hij de kinderen Israëls uit zijn land trekken late. 12 (6:11) Doch Mozes sprak voor de HEERE, zeggende: Zie, de kinderen Israëls hebben naar mij niet gehoord; hoe zou mij dan Farao horen? daartoe ben ik onbesneden van lippen. 13 (6:12) Evenwel sprak de HEERE tot Mozes en tot Aaron, en gaf hun bevel aan de kinderen Israëls, en aan Farao, de koning van Egypte, om de kinderen Israëls uit Egypteland te leiden. 14 (6:13)

Dit zijn de hoofden van ieder huis hunner vaderen: de zonen van Ruben, de eerstgeborene van Israël, zijn Hanoeh en Pallu, Hezron en Charmi; dit zijn de huisgezinnen van Ruben. 15 (6:14) En de zonen van Simeon: Jemuel, en Jamin, en Ohad, en Jachin, en Zohar, en Saul, de zoon ener Kanaänietische; dit zijn de huisgezinnen van Simeon. 16 (6:15)

Dit nu zijn de namen der zonen van Levi, naar hun geboorten: Gerson, en Kehath, en Merari. En de jaren des levens van Levi waren honderd zeven en dertig jaren. 17 (6:16) De zonen van Gerson: Libni en Simeï, naar hun huisgezinnen. 18 (6:17) En de zonen van Kehath: Amram, en Jizhar, en Hebron, en Uzziel, en de jaren des levens van Kehath waren honderd drie en dertig jaren. 19 (6:18) En de zonen van Merari: Machli en Musi; dit zijn de huisgezinnen van Levi, naar hun geboorten. 20 (6:19) En Amram nam Jochebed, zijn moei, zich tot een huisvrouw, en zij baarde hem Aaron en Mozes; en de jaren des levens van Amram waren honderd zeven en dertig jaren. 21 (6:20) En de zonen van Jizhar: Korah, en Nefeg, en Zichri. 22 (6:21) En de zonen van Uzziel: Misael, en Elzafan, en Sithri. 23 (6:22)

En Aaron nam zich tot een vrouw Eliseba, dochter van Amminadab, zuster van Nahesson; en zij baarde hem Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar. 24 (6:23) En de zonen van Korah waren: Assir, en Elkana, en Abiasaf; dat zijn de huisgezinnen der Korachieten. 25 (6:24) En Eleazar, de zoon van Aaron, nam voor zich een van de dochteren van Putiel tot een vrouw; en zij baarde hem Pinehas. Dit zijn de hoofden van de vaderen der Levieten, naar hun huisgezinnen. 26 (6:25)

Dit is Aaron en Mozes, tot welke de HEERE zeide: Leidt de kinderen Israëls uit Egypteland, naar hun heiren. 27 (6:26) Dezen zijn het, die tot Farao, de koning van Egypte, spraken, opdat zij de kinderen Israëls uit Egypte leidden; dit is Mozes en Aaron. 28 (6:27) En het geschiedde te dien dage, als de HEERE tot Mozes sprak in Egypteland; 29 (6:28) Zo sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Ik ben de HEERE! spreek tot Farao, de koning van Egypte, alles, wat Ik tot u spreek. 30 (6:29) Toen zeide Mozes voor het aangezicht des HEEREN: Zie, ik ben onbesneden van lippen; hoe zal dan Farao naar mij horen?

In dit hoofdstuk geeft God aan Mozes nog verdere instructies over wat hij tot de kinderen Israëls tot hun overtuiging moet zeggen, vers 1 - 7, maar zonder dat het veel baatte vers 8. Hij zendt hem weer tot Farao, vers 9, 10. Mozes heeft hier bezwaar tegen, vers 11, waarop hem en zijn broeder strikt bevolen wordt om hun opdracht te volvoeren, vers 12. Hier is een uittreksel uit het geslachtsregister van de stammen Ruben en Simeon, ter inleiding van dat van Levi, ten einde de stamboom van Mozes en Aäron duidelijk te doen uitkomen, vers 13 - 24,

en dan eindigt het hoofdstuk met een herhaling van zoveel uit de voorafgaande geschiedenis als nodig was ter voorbereiding voor het volgende hoofdstuk.

Exodus 6:1 - 8 I. God geeft hier aan Mozes nadere instructies, opdat hij en het volk van Israël aangemoedigd zouden worden om te hopen op een heerlijke uitkomst van deze zaak. Ontleen troost:

1. Aan de NAAM Jehovah, vers 1, 2. Hij begint met dit: "Ik ben Jehovah," hetzelfde als: "Ik ben die Ik ben," de fontein van het zijn of bestaan, zaligheid en oneindige volkomenheid. De patriarchen kenden die NAAM, maar zij kenden hem in deze zaak niet in zijn betekenis. God wilde thans bekend zijn bij Zijn NAAM Jehovah, dat is:

- a. Een God, die volbrengt wat Hij heeft beloofd, en aldus vertrouwen geeft in Zijn beloften.
- b. Een God, die voleindigt wat Hij heeft begonnen Zijn eigen werk voleindigt. In de geschiedenis van de schepping wordt God nooit Jehovah genoemd, voordat de hemel en de aarde gemaakt waren, Genesis 2:4. Als de zaligheid van de heiligen vervolmaakt is in het eeuwige leven, dan zal Hij gekend wezen bij Zijn NAAM Jehovah, Openbaring 22:13, en intussen zullen zij Hem voor hun kracht en ondersteuning, El - Shaddai een almachtige, algenoegzame God bevinden, Micha 7:20.

2. Aan Zijn Verbond, vers 3. Ik heb Mijn Verbond met hen opgericht. De verbonden, die God maakt, zijn opgericht, zo vastgesteld als Gods macht en waarheid ze vaststellen kan. Wij kunnen er ons alles op wagen.

3. Aan Zijn mededogen, vers 4. Ook heb Ik gehoord het gekerm van de kinderen Israëls, Hij bedoelt het gekerm bij gelegenheid van de laatste verdrukking, die hun aangedaan was. God neemt nota van de toeneming van de rampen van Zijn volk, en merkt op hoe hun vijanden machtig over hen worden.

4. Aan Zijn tegenwoordig voornemen en besluit, vers 5 - 7 Hier is regel op regel, om hun te verzekeren dat zij triomfantelijk uitgevoerd zullen worden uit Egypte, vers 5, en in het bezit zullen gesteld worden van het land Kanaän, vers 7. Ik zal ulieden uitleiden, Ik zal u redden, Ik zal u verlossen, Ik zal ulieden brengen in dat land, en Ik zal het ulieder geven. Laat de mens zich schamen wegens zijn ongeloof, dat zulke herhalingen nodig maakt en laat aan God de eer worden toegebracht voor Zijn neerbuigende genade, die ons die herhaalde verzekeringen schenkt tot onze geruststelling en voldoening.

5. Aan Zijn genadige bedoelingen in dit alles, die groot waren en Hem betaamden, vers 6.

a. Hij bedoelde hun geluk: Ik zal ulieden tot Mijn volk aannemen, een bijzonder volk, en Ik zal u tot een God zijn, meer dan dit behoeven wij niet te vragen, kunnen wij niet hebben, om ons gelukkig te maken.

b. Hij bedoelde Zijn eigen heerlijkheid: Gijlieden zult erkennen dat Ik de HEERE, uw God ben. God zal Zijn eigen doeleinden tot stand brengen, en wij zullen er niet bij tekortkomen, indien ook wij Zijn eer voornamelijk op het oog hebben. Nu zou men zo denken dat deze goede woorden, deze troostrijke woorden de ontmoedigde Israëlieten opgebeurd zouden hebben, zodat zij er hun ellende door vergaten, maar het tegendeel geschiedde. Hun ellende maakte hen onverschillig voor Gods beloften, vers 8, zij hoorden naar Mozes niet vanwege de benauwdheid van de geest.

Dat is: A. Zij waren zo vervuld van hun moeilijkheden, dat zij geen acht op hem gaven.

B. Zij waren zo terneergeslagen door de teleurstellingen, die zij nu kortelings hadden ondervonden, dat zij hem niet geloofden.

C. Zij waren zo bang voor Farao's macht en toorn, dat zij niet de minste stap durfden doen, die tot hun bevrijding leiden kon. Als de mensen zo helemaal terneergeslagen zijn, doen zij de

vertroosting van zich weg, die hun deel zouden kunnen zijn, en zo staan zij zichzelf in het licht. Zie Jesaja 28:12. Sterke hartstochten stellen zich tegen sterke vertroosting. Door toegeven aan ontevredenheid en gemelijkheid beroven wij ons van de vertroosting, die wij zouden kunnen ontvangen uit Gods woord en van Zijn voorzienigheid, en zo hebben wij het dan onszelf te wijten, als wij ongetroost zijn.

Exodus 6:9 - 12

1. God zendt Mozes hier voor de tweede maal tot Farao, vers 10, en wel met dezelfde boodschap als tevoren, namelijk hem te gebieden de kinderen Israëls uit zijn land te laten trekken. God herhaalt Zijn geboden eer Hij met Zijn straffen komt. Zij, die dikwijls tevergeefs geroepen waren om af te laten van hun zonden, moeten er telkens en nogmaals toe geroepen worden, of dat zij horen zullen, of dat zij het laten zullen, Ezechiël 3:11. Van God wordt gezegd, dat Hij de zondaren "behoudt" door Zijn profeten, Hosea 6:5, wat de herhaling aanduidt van de slagen, "Hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen!" 2. Als iemand, die ontmoedigd is en de zaak maar wil opgeven, maakt Mozes tegenwerpingen, vers 11.

Hij pleit:

a. Op de onwaarschijnlijkheid, dat Farao zal willen horen: "Zie, de kinderen Israëls hebben naar mij niet gehoord, " zij geven geen acht op wat ik gezegd heb, slaan er geen geloof aan, hoe kan ik dan verwachten, dat Farao naar mij zal willen horen? Als de benauwdheid van de geest "hen doof heeft gemaakt voor wat hen kalm gemaakt en vertroost zou hebben, dan zal de toorn van zijn geest, zijn hoogmoed en onbeschaamdheid hem doof maken voor wat hem slechts nog meer prikkelen en vertoornen kan". Indien Gods belijdend volk niet naar Zijn boden hoort, hoe is het dan te denken, dat Zijn erkende vijand naar hen zal horen? De verkeerdheid en onhandelbaarheid van hen, die Christenen genoemd worden ontmoedigen de leraren, en zouden hen bijna doen wanhopen aan welslagen, als zij met atheïsten en wereldsgezinden hebben te handelen. Wij zouden gaarne het middel willen wezen om Israëlieten te verenigen, hen te beschaven en te reinigen, hen te vertroosten en toch vrede te brengen, maar indien zij niet naar ons willen horen, hoe zullen wij dan iets uitrichten bij hen, van wie wij redelijkerwijs niet zoveel aandacht of gezeggelijkheid kunnen verwachten. Maar bij God zijn alle dingen mogelijk.

b. Hij pleit op het gebrekkige van zijn spraakvermogen. "Daarbij ben ik onbesneden van lippen." Dat wordt herhaald in vers 29. Hij was zich bewust dat hij zich niet goed en gemakkelijk kon uiten, dat hij de taal niet in zijn macht had, zijn gaven waren van een andere aard. Op deze tegenwerping had God tevoren reeds genoegzaam geantwoord, en daarom had hij er nu niet weer mee moeten komen, want de vrede van de genade kan altijd een natuurlijk gebrek vergoeden. Onze zwakheden en gebreken moeten ons wel verootmoedigen, maar niet ontmoedigen om ons best te doen in de dienst van God. Zijn kracht wordt in onze zwakheid volbracht.

2. Weer voegt God Aäron toe aan Mozes voor deze opdracht, en Hij maakt een einde aan de twist door tussenbeide te komen met Zijn gezag, en hun beide plechtig een opdracht te geven, die zij naar de trouw en gehoorzaamheid, welke zij hun grote HEERE en Gebieder schuldig zijn, met alle mogelijke spoed hebben te volvoeren. Als Mozes zijn reeds nietig verklaarde argumenten herhaalt, zal er niet met hem geredeneerd worden, maar God geeft hem en Aäron een opdracht zowel aan de kinderen Israëls als aan Farao, vers 12. Gods gezag is voldoende om alle tegenwerpingen tot zwijgen te brengen, en verplicht ons tot gehoorzaamheid, zonder murmureren of tegenspreken Filippenzen 2:14. Mozes zelf had het, evenals Timotheus, 1 Timotheus 6:13, nodig, dat hem bevelen worden gegeven.

Exodus 6:13 - 29

Wij hebben hier een geslachtslijst, geen oneindige, zoals die, welke door de apostel veroordeeld worden, 1 Timotheus 1:4, want zij eindigt in de twee grote patriotten, Mozes en Aäron, en is hier gegeven om aan te tonen, dat zij Israëlieten waren been van het been en vlees van het vlees van hen, die zij gezonden waren om te verlossen, hun verwekt uit hun broeders, zoals ook Christus dit wezen zal, die de Profeet en Priester, de Verlosser en Wetgever zal zijn van het volk Israël, en wiens geslachtslijst ook, evenals deze, zorgvuldig bewaard is gebleven. De hoofden van de huizen van drie van de stammen worden hier genoemd, overeenkomende met het bericht, dat wij hadden in Genesis 46.

Dr. Lightfoot is van mening, dat Ruben Simeon en Levi hier aldus geëerd worden, omdat deze door hun stervende vader als onder een merk van eerloosheid werden gelaten, Ruben om de bloedschande, die hij had bedreven, en Simeon en Levi om hun moord op de Sichemieten, en nu wilde Mozes hun een bijzondere eer aandoen, ten einde Gods genade te verheerlijken in hun berouw en de vergeving, die hun geschonken werd, als een voorbeeld voor hen, die daarna zouden geloven. De eerste twee schijnen echter veeleer vermeld te worden ter wille van de derde namelijk Levi van wie Mozes en Aäron afstamden, en al de priesters van de Joodse kerk. Aldus werd de stam van Levi reeds vroeg onderscheiden.

Merk hier op:

1. Dat Kehath, van wie Mozes en Aäron en alle hogepriesters afstammen, een jongere zoon was van Levi, vers 15. Gods gunsten worden niet altijd geschonken naar rang van ouderdom, de Goddelijke vrijmacht geeft dikwijls aan de jongere de voorkeur boven de oudere.

2. Dat de leeftijd van Levi, Kehath en Amram de vader, de grootvader en de overgrootvader van Mozes, hier vermeld worden, die allen tot een hoge ouderdom zijn gekomen, Levi werd honderd zeven en dertig, Kehath honderd drie en dertig en Amram honderd zeven en dertig jaren. Mozes zelf bleef in leeftijd ver bij hen achter, en noemde zeventig of tachtig jaar de gewone leeftijd van de mensen, Psalm 90:10, want, nu Gods Israël was vermenigvuldigd en tot een groot volk was geworden, en de Goddelijke openbaring door de hand van Mozes op schrift was gesteld en niet langer toevertrouwd aan overlevering, hebben de twee grote redenen voor het lange leven van de patriarchen opgehouden te bestaan, en daarom worden de mensen voortaan mindere levensjaren toebedeeld.

3. Dat Aäron Eliseba (dezelfde naam als die van de vrouw van Zacharias, Elisabeth, zoals Miriam dezelfde naam is als Maria) huwde, de dochter van Amminadab, een van de hoofden van de vaders van de stam van Juda, want huwelijken van personen uit de stammen van Levi en Juda zijn dikwijls voorgekomen, vers 22.

4. Het moet niet voorbijgezien worden, dat Mozes het huwelijk heeft vermeld van zijn vader Amram met Jochebed, zijn eigen tante, vers 19, en uit Numeri 26:59 blijkt dat zij de zuster was van zijn vader zijn halve zuster tenminste. Zulk een huwelijk werd later verboden, als zijnde bloedschennis, Leviticus 18:12 wat dus als een vlek op zijn stamboom beschouwd kan worden, al heeft dat huwelijk ook plaatsgehad voordat deze wet werd gegeven, maar Mozes verbergt het niet, want hij heeft zijn eigen lof of roem niet gezocht, maar schreef met een oprechte liefde voor de waarheid, of die waarheid gunstig of ongunstig voor hem was.

5. Hij besluit met een bijzonder teken van eer voor de personen, van wie hij schreef, ofschoon hij zelf een van hen was, vers 25, 26. "Dit is Aäron en Mozes," die door God verkoren werden om Zijn gevolmachtigden te zijn bij deze onderhandeling. Dezen waren het, tot wie God heeft gesproken, vers 25, "en die tot Farao, de koning van Egypte spraken" ten behoeve van Israël,

vers 26. Gemeenschapsoefening met God en dienen van de kerk zijn dingen, die meer dan iets anders waren eer bijzetten aan de mensen. Diegenen zijn waarlijk groot, met wie God omgang heeft en die Hij gebruikt in Zijn dienst. Zodanigen waren Mozes en Aäron en, iets van deze eer hebben alle heiligen, die door God tot koningen en priesters zijn gemaakt. Aan het einde van het hoofdstuk keert hij terug tot zijn verhaal, dat hier enigszins plotseling door hem onderbroken werd, vers 13, en hij herhaalt: a. De opdracht, die God hem gaf om aan Farao zijn boodschap over te leveren, vers 28. "Spreek," als een getrouw gezant, alles wat Ik tot u spreek. Zij, die op Gods boodschap uit zijn, moeten niet nalaten de hele raad van God te verkondigen.

b. Zijn tegenwerping, vers 29. Zij, die eens zonder na te denken hebben gesproken, behoren dit dikwijls met berouw en verdriet te herdenken zoals Mozes dit hier schijnt te doen.

HOOFDSTUK 7

1 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Zie, Ik heb u tot een God gezet over Farao; en Aaron, uw broeder, zal uw profeet zijn. 2 Gij zult spreken alles, wat Ik u gebieden zal; en Aaron, uw broeder, zal tot Farao spreken, dat hij de kinderen Israëls uit zijn land trekken laat. 3 Doch Ik zal Farao's hart verharder; en Ik zal Mijn tekenen en Mijn wonderheden in Egypteland vermenigvuldigen. 4 Farao nu zal naar ulieden niet horen, en Ik zal Mijn hand aan Egypte leggen, en voeren Mijn heiren, Mijn volk, de kinderen Israëls, uit Egypteland, door grote gerichten. 5 Dan zullen de Egyptenaars weten, dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik Mijn hand over Egypte uitstrekke, en de kinderen Israëls uit het midden van hen uitleide. 6 Toen deed Mozes en Aaron, als hun de HEERE geboden had, alzo deden zij. 7 En Mozes was tachtig jaar oud, en Aaron was drie en tachtig jaar oud, toen zij tot Farao spraken. 8 En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende: 9 Wanneer Farao tot ulieden spreken zal, zeggende: Doet een wonder teken voor ulieden; zo zult gij tot Aaron zeggen: Neem uw staf, en werp hem voor Farao's aangezicht neder; hij zal tot een draak worden.

10 Toen ging Mozes en Aaron tot Farao henen in, en deden alzo, gelijk de HEERE geboden had; en Aaron wierp zijn staf neder voor Farao's aangezicht, en voor het aangezicht zijner knechten; en hij werd tot een draak. 11 Farao nu riep ook de wijzen en de guichelaars; en de Egyptische tovenaars deden ook alzo met hun bezweringen. 12 Want een iegelijk wierp zijn staf neder, en zij werden tot draken; maar Aarons staf verslond hun staven. 13 Doch Farao's hart verstokte, zodat hij naar hen niet hoorde, gelijk de HEERE gesproken had. 14 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Farao's hart is zwaar; hij weigert het volk te laten trekken. 15 Ga heen tot Farao in de morgenstond; zie, hij zal uitgaan naar het water toe, zo stel u tegen hem over aan de oever der rivier, en de staf, die in een slang is veranderd geweest, zult gij in uw hand nemen. 16 En gij zult tot hem zeggen: de HEERE, de God der Hebreëren, heeft mij tot u gezonden, zeggende: Laat Mijn volk trekken, dat het Mij diene in de woestijn; doch zie, gij hebt tot nu toe niet gehoord. 17 Zo zegt de HEERE: Daaraan zult gij weten, dat Ik de HEERE ben; zie, ik zal met dezen staf, die in mijn hand is, op het water, dat in deze rivier is, slaan, en het zal in bloed veranderd worden. 18 En de vis in de rivier zal sterven, zodat de rivier zal stinken; en de Egyptenaars zullen vermoeid worden, dat zij het water uit de rivier drinken mogen.

19 Verder zeide de HEERE tot Mozes: zeg tot Aaron: Neem uw staf, en steek uw hand uit over de wateren der Egyptenaren, over hun stromen, over hun rivieren, en over hun poelen, en over alle vergadering hunner wateren, dat zij bloed worden; en er zij bloed in het ganse Egypteland, beide in houten en in stenen vaten. 20 Mozes nu en Aaron deden alzo, gelijk de HEERE geboden had; en hij hief de staf op, en sloeg het water, dat in de rivier was, voor de ogen van Farao, en voor de ogen van zijn knechten; en al het water in de rivier werd in bloed veranderd. 21 En de vis, die in de rivier was, stierf; en de rivier stonk, zodat de Egyptenaars het water uit de rivier niet drinken konden; en er was bloed in het ganse Egypteland. 22 Doch de Egyptische tovenaars deden ook alzo met hun bezweringen; zodat Farao's hart verstokte, en hij hoorde naar hen niet, gelijk als de HEERE gesproken had. 23 En Farao keerde zich om, en ging naar zijn huis; en hij zette zijn hart daar ook niet op. 24 Doch alle Egyptenaars groeven rondom de rivier, om water te drinken; want zij konden van het water der rivier niet drinken. 25 Alzo werden zeven dagen vervuld, nadat de HEERE de rivier geslagen had.

In dit hoofdstuk:

I. Eindigt de ruzie tussen God en Mozes, en Mozes begeeft zich tot de uitvoering van zijn opdracht in gehoorzaamheid aan Gods bevel, vers 1 - 7.

II. Begint de ruzie tussen Mozes en Farao, en het was een grote op-de-proefstelling van kracht en macht, Mozes eist in de Naam van God Israëls bevrijding, Farao weigert haar.

1. De strijd is tussen de macht van de grote God en de macht van een hovaardig vorst, en in de uitkomst zal het blijken, dat God zal overwinnen als Hij oordeelt. Mozes legt nadruk op de eis, die hij aan Farao gedaan heeft door een wonder zijn staf in een slang verkerende, maar Farao verhardt zijn hart tegen zijn overtuiging, vers 13.

2. Hij straft zijn ongehoorzaamheid met een plaag, de eerste van de tien, het water in bloed veranderende, maar Farao verhardt zijn hart tegen die kastijding, Exodus 7:1 - 7

I. God moedigt hier Mozes aan om tot Farao te gaan, en brengt eindelijk al zijn moedeloosheid tot bedaren.

a. Hij bekleedt hem met grote macht en gezag, vers 1. "Ik heb u tot een god gezet over Farao," dat is: tot Mijn vertegenwoordiger in deze zaak, zoals ook magistraten goden genoemd worden, omdat zij Zijn plaatsvervangers zijn. Hij was gemachtigd om te spreken en te handelen in de Naam en de plaats van God, en onder de leiding van God was hij begiftigd met een Goddelijke macht om datgene te doen wat boven de kracht van de natuur is, en bekleed met een Goddelijk gezag om gehoorzaamheid te eisen van een vrijmachtig vorst, en ongehoorzaamheid te straffen. Mozes was een god, maar hij was slechts tot een god gemaakt, of gesteld, niet door zijn wezen, hij was geen god dan bij opdracht. Hij was een god, maar slechts aan Farao tot God gesteld. De levende en ware God is God voor heel de wereld. Het is een voorbeeld van Gods inschikkelijkheid, en een bewijs dat Zijn gedachten over ons gedachten van vrede zijn, dat Hij, als Hij met mensen handelt, door mensen handelt, wier verschrikking ons niet bevreesd zal maken.

b. Nogmaals benoemt Hij zijn broeder Aäron tot zijn hulp, die geen man was van onbesneden lippen, maar een waardig spreker. "Hij zal uw profeet zijn", dat is: "hij zal voor u tot Farao spreken, zoals profeten tot de kinderen der mensen spreken voor God. Gij zult, als een god, de plagen opleggen en wegnemen, en Aäron, als een profeet, zal ze aankondigen en er Farao mee dreigen.

c. Hij zegt er hem het ergste van, namelijk dat Farao niet naar hem zal willen horen, maar dat het werk toch ten laatste gedaan zal worden, Israël zal worden verlost, opdat God er in verheerlijkt worde, vers 4, 5. De Egyptenaren, die de HEERE niet wilden kennen, zullen genoodzaakt zijn Hem te kennen. Het is voor de boodschappers van God voldoening genoeg, dat zij, niettegenstaande alle tegenspraak en tegenstand, die zij ontmoeten, toch zover hun doel zullen bereiken, dat God verheerlijkt zal worden in het welslagen van hun zending en heel Zijn uitverkoren Israël verlost zal worden, en dan hebben zij geen reden om te zeggen, dat zij tevergeefs hebben gearbeid. Zie hier, hoe God zich verheerlijkt: Hij doet de mensen weten dat Hij is Jehova, aan Israël heeft Hij het doen weten door de vervulling van Zijn belofte aan hen, Hoofdstuk 6:3, en aan de Egyptenaren doet Hij het weten door de uitstorting van Zijn toorn over hen, en aldus wordt Gods Naam verhoogd beide in hen, die behouden worden, en in hen, die omkomen. Zie ook op wat wijze Hij dit doet, Hij vernedert de hoogmoedige, en verhoogt de nederige, Lukas 1:51, 52. Als God Zijn hand tevergeefs uitstrekt tot de zondaren, dan zal Hij ten laatste Zijn hand op hen leggen, en wie kan er het gewicht van dragen?

II. Mozes en Aäron begeven zich zonder verder tegenspreken tot hun werk: "Toen deed Mozes en Aäron, als hun de HEERE geboden had" vers 6. Alles wel overwogen zijnde, was hun gehoorzaamheid wel waardig geloofd te worden, zoals de psalmist hen ook geloofd heeft Psalm 105, zij waren Zijn Woord niet weerspannig, namelijk Mozes en Aäron, die hij vermeldt in vers 26. Zo is ook Jona, hoewel hij er in het eerst zeer afkerig van was, eindelijk toch naar Ninevé gegaan. Er wordt nota genomen van de ouderdom van Mozes en Aäron, toen zij die heerlijke dienst op zich namen. Aäron de oudste (en toch de ondergeschikte in het ambt) was drie en tachtig jaar, Mozes was tachtig, beide waren zij mannen van hoge ernst en diepe ervaring, wier leeftijd eerwaardig was, en wier veelheid van jaren wijsheid te kennen gaf. Jozef, die slechts een dienaar van Farao wezen moest, werd bevorderd toen hij dertig jaren oud was, maar Mozes die Farao tot een god moest wezen, werd hiertoe niet verwaardigd vóór hij tachtig jaren oud was. Het hoorde dat hij lang moest wachten op zo'n eer, en zich lang moest voorbereiden tot zo'n dienst.

Exodus 7:8 - 13

Toen Mozes zich voor de eerste maal tot Farao had begeven, heeft hij hem slechts zijn instructies overgelegd, nu wordt hem bevolen zijn geloofsbrieven over te leggen, en hij volgt dit bevel op.

1. Het wordt verondersteld, dat Farao van hen, die hem deze eis deden, zou vorderen dat zij een wonder zullen doen, opdat zij door een daad, die blijkbaar bovennatuurlijk is, zouden bewijzen, dat zij hun opdracht van de God van de natuur hadden ontvangen. Farao zal zeggen: Doet een wonderteken voor u, niet met de begeerte om overtuigd te worden, maar in de hoop dat zij er geen kunnen doen, en dan zal hij een schijn van verontschuldiging hebben, dat hij hun geen geloof schenkt.

2. Zo wordt hun dan bevel gegeven om de staf in een slang te veranderen, overeenkomstig hun instructies Hoofdstuk 4:3. Dezelfde staf, die het signaal zal geven voor andere wonderen, is nu zelf het onderwerp van een wonder, teneinde er eer en vermaardheid aan te geven. Aaron wierp zijn staf op de grond, en hij werd terstond tot een slang, vers 10. Dit was geschikt, niet alleen om Farao's verbazing op te wekken, maar om hem te doen schrikken. Slangen zijn schadelijke, verschrikkelijke dieren, eenvoudig het feit van de daad, die aldus wonderdadig werd voortgebracht, zou zijn hart hebben kunnen verzachten om die God te vrezen, door wiens macht zij was voortgebracht. Dit eerste wonder was wel geen plaag, maar het stond gelijk met de bedreiging van een plaag. Indien het Farao niet deed gevoelen, deed het hem toch vrezen, en dit is Gods wijze van doen met zondaren - Hij komt trapsgewijze tot hen.

3. Het wonder, hoewel te duidelijk om ontkend te worden, is verzwakt, en de overtuiging er van teniet gedaan, door de tovenaars, die het namaakten, vers 11, 12. Mozes was oorspronkelijk onderwezen in de geleerdheid van de Egyptenaren, en nu denken zij dat hij zich gedurende de langen tijd, die hij in de eenzaamheid heeft doorgebracht, in de magische kunsten heeft geoefend en vervolmaakt, daarom wordt nu om de tovenaars gezonden, teneinde met hen te wedijveren. En sommigen denken dat degenen, die van dat bedrijf waren, een bijzondere wrok tegen de Hebreëen koesterden, reeds van de tijd af, dat Jozef hen allen te schande had gemaakt, toen hij de droom heeft uitgelegd, waarvan zij niets wisten te maken, waarom nu ook deze tovenaars wegens die blaam op hun voorgangers Mozes hebben tegengestaan, zoals verklaard wordt in 2 Timotheüs 3:8. Hun staven werden slangen, wezenlijke slangen, sommigen denken dat het geschiedde door de kracht Gods, buiten hun bedoeling of verwachting om, teneinde Farao's hart te verharden. Anderen denken dat het geschiedde door de macht van boze engelen, die listiglijk slangen in de plaats van de staven wisten te stellen, terwijl God voor wijze en heilige doeleinden het zinsbedrog toeliet, opdat diegenen een leugen zouden geloven, die de waarheid niet wilden aannemen, en dat de Heere hierin rechtvaardig was. Toch zou dit hebben kunnen helpen om Farao zó te doen schrikken, dat hij er Mozes' eis door inwilligde, ten einde verlost te worden van deze schrikkelijke, onverklaarbare fenomeen, waarvan hij zich aan alle zijden omringd zag. Maar voor het zaad van de slang waren deze slangen geen verschrikking. God laat de leugengeest toe vreemde, wonderlijke dingen te doen, opdat het geloof van sommigen verzocht en openbaar worde, Deuteronomium 13:3, 1 Corinthiërs 11:19, het ongeloof van anderen bevestigd worde, en die vuil is nog vuil worde, 4. Maar in deze strijd draagt Mozes blijkbaar de overwinning weg, de slang, waarin Aärons staf veranderd was, verslond de anderen, hetgeen genoegzaam was om Farao te doen zien aan welke zijde het recht was. Groot is de waarheid, en zij zal overmogen. De zaak van God zal ten slotte ongetwijfeld zegevieren over alle mededinging en tegenspraak en alleen regeren, Daniël 2:44. Op Farao had dit alles echter geen invloed. Daar de tovenaars ook slangen hadden voortgebracht, kon hij nu met de tegenwerping aankomen, dat de zaak

tussen hen en Mozes betwistbaar was, want iedere schijn van tegenstand tegen de waarheid en de minste poging om haar het hoofd te bieden dienen hen, die tegen het licht en de liefde er van bevooroordeeld zijn, nog ter rechtvaardiging van hun ongeloof.

Exodus 7:14 - 25

Hier is de eerste van de tien plagen: het water werd in bloed verkeerdt. Dit was:

1. Een ontzettende en zeer zware plaag: eenvoudig het gezicht van zo'n grote daar stromende rivier van bloed, zuiver bloed hoogrood ongetwijfeld, moest het volk wel met afgrijzen vervullen, maar de gevolgen er van waren nog veel erger. Niets is meer algemeen dan water, zo wijs heeft de voorzienigheid van God het beschikt en zo vriendelijk, dat hetgeen zo nodig is voor het menselijke leven goedkoop en bijna overal te verkrijgen is, maar nu moeten de Egyptenaren of bloed drinken, of van dorst sterven. Zeer veel van hun voedsel bestond uit vis, Numeri 11:5, maar de verandering van het water was de dood voor de vissen, het was een verderf in dat element vers 21, de vis stierf. In de zondvloed zijn de vissen aan de dood opkomen, omdat zij toen misschien niet zoveel bijgedragen hebben tot de weelde van de mensen als later, maar in dit bijzonder oordeel zijn ze omgekomen, Psalm 105:29, "Hij doodde hun vissen." En als lang daarna Egypte met een andere verwoesting wordt bedreigd, wordt zeer bijzonder de teleurstelling opgemerkt van hen, die vijvers voor de vissen maken, Jesaja 19:10. Egypte was een aangenaam land, maar de hinderlijke stank van dode vissen, die langzamerhand tot bederf overgaan, heeft het toen zeer onaangenaam gemaakt.

2. Het was een rechtvaardige plaag, waarmee de Egyptenaren rechtvaardig bezocht werden. Want:

a. De Nijl, de rivier van Egypte, was hun afgod. Zij en hun land ontleenden er zoveel voordeel aan, dat zij er meer eer aan bewezen dan aan de Schepper. Daar de ware bron en oorsprong van de Nijl hun onbekend was, bewezen zij alle eer aan zijn wateren, daarom heeft God hen hier gestraft, en datgene in bloed veranderd, waarvan zij een god hadden gemaakt. Het schepsel, dat wij verafgoden, neemt God rechtvaardig van ons weg, of Hij maakt het ons tot bitterheid. Wat wij tot een mededinger van Hem maken, maakt Hij tot een gesel voor ons.

b. Zij hadden de rivier roodgekleurd met het bloed van de Hebreeuwse kinderen, en nu heeft God de rivier geheel bloed doen worden, en zo gaf Hij hun bloed te drinken, want zij waren het waardig, Openbaring 16:6. Er heeft nooit iemand dorst gehad naar bloed, of hij heeft er vroeg of laat genoeg van gehad.

c. Het was een betekenisvolle plaag. Egypte was grotelijks afhankelijk van zijn rivier, Zacharia 14:18, zodat zij in dat slaan van de rivier bedreigd werden met de vernietiging van al de voortbrengselen van hun land, totdat het eindelijk kwam tot hun eerstgeborenen, en deze rode rivier een ontzettend voorteken werd van de ondergang van Farao en geheel zijn krijgsmacht in de Rode Zee. Op deze plaag van Egypte wordt gewezen in de voorzegging van het verderf van de vijanden van de Nieuw Testamentische kerk, Openbaring 16:3, 4. Maar daar wordt de zee, zowel als de rivieren en waterfonteinen, in bloed veranderd want geestelijke oordelen reiken verder en treffen dieper, dan tijdelijke oordelen. Eindelijk, laat mij ten opzichte van deze plaag, in het algemeen opmerken, dat een van de eerste wonderen, door Mozes gewrocht, was het veranderen van water in bloed, maar dat een van de eerste wonderen, gewrocht door onze Heere Jezus bestond in het veranderen van water in wijn want de wet is door Mozes gegeven, en zij was een bedeling van dood en verschrikking, maar genade en waarheid, die, evenals wijn, het hart verheugen, is door Jezus Christus geworden. Nu wordt:

I. Aan Mozes bevel gegeven om aan Farao kennis te geven, dat deze plaag komen zou. Farao's hart is zwaar, vers 14, ga dus tot hem en beproef, wat dit zal uitwerken om het te

verzachten, vers 15. Mozes zal wellicht niet in Farao's audiëntiezaal, waar hij gehoor verleent aan de gezanten, worden toegelaten, daarom wordt hem bevolen, hem aan de oever van de rivier op te wachten, waar God voorzag dat hij die morgen komen zou, hetzij voor een aangename morgenwandeling, of om er zijn aanbidding van de rivier te verrichten, (want aldus zullen alle volken wandelen, een ieder in de naam van zijn god, zij zullen niet falen hun god iedere morgen aanbidding toe te brengen. Daar moet Mozes hem opnieuw opeisen om zich te onderwerpen, en hem, zo hij mocht weigeren, het oordeel aankondigen hetwelk in dat geval over de rivier komen zal, aan welke oever zij nu stonden.

Er wordt hem aldus tevoren kennis van gegeven, opdat zij niet kunnen zeggen dat het bij toeval was, of het aan een andere oorzaak zouden toeschrijven, maar het zou blijken geschied te zijn door de macht van de God van de Hebreeën, en als straf voor hun hardnekkigheid. Aan Mozes wordt uitdrukkelijk geboden de staf mee te nemen opdat Farao bij het zien van die staf zou schrikken, die nog zo kortelings over de staven van de tovenaars had gezegevierd. Nu kunnen wij hieruit leren:

1. Dat de oordelen van God Hem van tevoren bekend zijn. Hij weet, wat Hij doen zal in toorn, zowel als in genade. Iedere verdelging is een bepaalde, verordeneerde verdelging, Jesaja 10:23.

2. Dat de mensen niet ontkomen kunnen aan de verschrikkingen van de toorn van God, omdat zij niet buiten het gehoor van hun eigen geweten kunnen komen, Hij, die hun hart gemaakt heeft, kan maken dat Zijn zwaard het treft.

3. Dat God waarschuwt, voordat Hij wondt, want Hij is lankmoedig, niet begerende dat iemand omkomt, maar dat allen tot bekering komen.

II. Aäron, die de staf droeg, krijgt bevel om de plaag te doen komen. door de rivier met de staf te slaan, vers 19, 20. Het geschiedde onder de ogen van Farao en zijn dienaren, want de ware wonderen van God werden niet gewrocht zoals de leugenwonderen van Satan door hen, die daar piepten en mompelden, de waarheid zoekt geen schuilhoeken. Onmiddellijk werd een verbazingwekkende verandering gewrocht, al de wateren, niet slechts het water in de rivier, maar ook in al hun vijvers en poelen, werd in bloed veranderd.

1. Zie hier de almachtige kracht van God. Elk schepsel is datgene voor ons, wat Hij het doet zijn, water of bloed.

2. Zie de veranderlijkheid van alle dingen onder de zon. Wat heden water is, kan morgen bloed zijn, hetgeen altijd ijdel is, kan weldra verdrietelijk of kwellend worden. Een rivier is, op zijn best genomen, voorbijgaand, maar de goddelijke gerechtigheid kan haar schadelijk maken.

3. Zie welk een kwaad de zonde doet. Als de dingen, die ons tot lieflijkheid zijn geweest, blijken een kruis voor ons te zijn, dan hebben wij dit onszelf te wijten. Het is de zonde, die water in bloed verandert.

III. Farao poogt het wonder het hoofd te bieden, omdat hij besloten is zich niet te verootmoedigen onder de plaag. Hij zendt om de tovenaars, en onder Gods toelating doen zij met hun bezweringen het wonder na, vers 22, en dit strekt aan Farao tot een voorwendsel om zijn hart ook daar niet op te zetten, vers 23, en het was wel een zeer armzalig voorwendsel. Indien zij de rivier van bloed weer in water hadden kunnen veranderen, dan zou dit inderdaad een wonder geweest zijn, dan zouden zij hun macht hebben getoond, en Farao zou hun

verplicht zijn geweest als zijn weldoeners. Maar dat zij, toen er zo'n schaarste van water was, er nog meer van in bloed veranderden, alleen maar om hun kunst te tonen geeft duidelijk te kennen, dat het slechts het doel is van de duivel zijn volgelingen te misleiden, niet hun een wezenlijke vriendelijkheid te bewijzen, maar hen te beletten om zichzelf een wezenlijke vriendelijkheid te bewijzen door zich te bekeren en zich tot God te wenden.

IV. Intussen zoeken de Egyptenaren hulp en verlichting tegen deze plaag, door rondom de rivier te graven om drinkwater te vinden, vers 24. Waarschijnlijk hebben zij met grote moeite ook wel wat water gevonden, daar God in het midden van Zijn toorn gedacht aan zijn barmhartigheid, want Hij is vol van ontferming, en wilde de onderdanen niet al te veel laten lijden voor de hardnekkigheid van hun koning.

V. De plaag duurde zeven dagen, vers 25. Gedurende al die tijd heeft het hoogmoedige hart van Farao hem niet eens toegelaten om Mozes te verzoeken, dat hij zou bidden om de opheffing er van. "Zo leggen zij, die met het hart huichelachtig zijn, toorn op, zij roepen niet als Hij hen gebonden heeft," Job 36:13. Geen wonder dus, dat Zijn toorn niet wordt afgewend, maar dat Zijn hand nog uitgestrekt is.

HOOFDSTUK 8

1 Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Ga in tot Farao, en zeg tot hem: Zo zegt de HEERE: Laat Mijn volk trekken, dat zij Mij dienen. 2 En indien gij het weigert te laten trekken, zie, zo zal ik uw ganse landpaal met vorsen slaan; 3 Dat de rivier van vorsen zal krielen, die zullen opkomen, en in uw huis komen, en in uw slaapkamer, ja, op uw bed; ook in de huizen uwer knechten, en op uw volk, en in uw bakovens, en in uw baktroggen. 4 En de vorsen zullen opkomen, op u, en op uw volk, en op al uw knechten. 5 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Zeg tot Aaron: Strek uw hand uit met uw staf, over de stromen, en over de rivieren, en over de poelen; en doe vorsen opkomen over Egypteland. 6 En Aaron strekte zijn hand uit over de wateren van Egypte, en er kwamen vorsen op en bedekten Egypteland. 7 Toen deden de tovenaars ook also, met hun bezweringen; en zij deden vorsen over Egypteland opkomen. 8 En Farao riep Mozes en Aaron, en zeide: Bidt vuriglijk tot de HEERE, dat Hij de vorsen van mij en van mijn volk wegneme; zo zal ik het volk trekken laten, dat zij de HEERE offeren. 9 Doch Mozes zeide tot Farao: Heb de eer boven mij! Tegen wanneer zal ik voor u, en voor uw knechten, en voor uw volk, vuriglijk bidden, om deze vorsen van u en van uw huizen te verdelgen, dat zij alleen in de rivier overblijven? 10 Hij dan zeide: Tegen morgen. En hij zeide: Het zij naar uw woord, opdat gij weet, dat er niemand is, gelijk de HEERE, onze God. 11 Zo zullen de vorsen van u, en van uw huizen, en van uw knechten, en van uw volk wijken; zij zullen alleen in de rivier overblijven.

12 Toen ging Mozes en Aaron uit van Farao; en Mozes riep tot de HEERE, ter oorzaak der vorsen, die Hij Farao had opgelegd. 13 En de HEERE deed naar het woord van Mozes; en de vorsen stierven, uit de huizen, uit de voorzalen, en uit de velden. 14 En zij vergaderden ze samen bij hopen, en het land stonk. 15 Toen nu Farao zag, dat er verademing was, verzwaarde hij zijn hart, dat hij naar hen niet hoorde, gelijk als de HEERE gesproken had. 16 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Zeg tot Aaron: Strek uw staf uit, en sla het stof der aarde, dat het tot luizen worde, in het ganse Egypteland. 17 En zij deden also; want Aaron strekte zijn hand uit met zijn staf, en sloeg het stof der aarde, en er werden vele luizen aan de mensen, en aan het vee; al het stof der aarde werd luizen, in het ganse Egypteland. 18 De tovenaars deden ook also met hun bezweringen, opdat zij luizen voortbrachten; doch zij konden niet; zo waren de luizen aan de mensen, en aan het vee. 19 Toen zeiden de tovenaars tot Farao: Dit is Gods vinger! Doch Farao's hart verstijfde, zodat hij naar hen niet hoorde, gelijk de HEERE gesproken had.

20 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Maak u morgen vroeg op, en stel u voor Farao's aangezicht; zie, hij zal aan het water uitgaan, en zeg tot hem: Zo zegt de HEERE: Laat Mijn volk trekken, dat zij Mij dienen; 21 Want zo gij Mijn volk niet laat trekken, zie, zo zal Ik een vermenging van ongedierte zenden op u, en op uw knechten, en op uw volk, en in uw huizen; also dat de huizen der Egyptenaren met deze vermenging zullen vervuld worden, en ook het aardrijk, waarop zij zijn. 22 En Ik zal te dien dage het land Gosen, waarin Mijn volk woont, afzonderen, dat daar geen vermenging van ongedierte zij, opdat gij weet, dat Ik, de HEERE, in het midden dezes lands ben. 23 En Ik zal een verlossing zetten tussen Mijn volk en tussen uw volk; tegen morgen zal dit teken geschieden! 24 En de HEERE deed also; en er kwam een zware vermenging van ongedierte in het huis van Farao, en in de huizen van zijn knechten, en over het ganse Egypteland; het land werd verdorven van deze vermenging. 25 Toen riep Farao Mozes en Aaron, en zeide: Gaat heen, en offert uwen God in dit land. 26 Mozes dan zeide: Het is niet recht, dat men also doe; want wij zouden der Egyptenaren gruwel de HEERE, onzen God, mogen offeren; zie, indien wij der Egyptenaren gruwel voor hun ogen offerden, zouden zij ons niet stenigen? 27 Laat ons de weg van drie dagen in de woestijn gaan, dat wij de HEERE onzen God offeren, gelijk Hij tot ons zeggen zal. 28 Toen zeide Farao: Ik zal u trekken laten, dat gijlieden de HEERE, uwen God, offert in de woestijn; alleen, dat gijlieden in het gaan geenszins te verre trekt! Bidt vuriglijk voor mij. 29 Mozes nu zeide: Zie, ik ga van u, en zal tot de HEERE vuriglijk bidden, dat deze vermenging van ongedierte van Farao, van zijn knechten, en van zijn volk morgen wegwijke! Alleen, dat Farao niet meer bedriegelijk handele, dit volk niet latende gaan, om de HEERE te offeren. 30 Toen ging Mozes uit van Farao, en bad vuriglijk tot de HEERE. 31 En de HEERE deed naar het woord van Mozes, en de vermenging van ongedierte week van Farao, van zijn knechten, en van zijn volk; er bleef niet een over. 32 Doch Farao verzwaarde zijn hart ook op ditmaal, en hij liet het volk niet trekken.

In dit hoofdstuk worden nog drie van de Egyptische plagen verhaald.

I. Die van de kikvorsen.

1. Bedreigd in vers 1 - 4.
2. Gekomen, vers 5, 6.
3. Nagebootst door de tovenaars, vers 7.
4. Weggenomen, op het nederig verzoek van Farao, vers 8 - 14, die echter zijn hart verhardt, en, in weerwil van zijn belofte, terwijl de plaag aanhield, vers 8, weigert om Israël te laten trekken, vers 15.

II. De plaag van de luizen, vers 16,17. Door welke:

1. De tovenaars beschaamd en in het nauw werden gebracht, vers 18,19, en toch
2. Farao's hart nog verhard werd, vers 19.

III. De vermenging van ongedierte.

1. Farao wordt er tevoren van verwittigd, vers 20, 21, waarbij hem ook gezegd werd dat het land Gosen zou vrij blijven van die plaag, vers 22, 23.
2. De plaag is teweeggebracht, vers 24.
3. Farao onderhandelt met Mozes over de bevrijding van Israël, en vernedert zich, vers 25 - 29.
4. Hierop wordt de plaag opgeven, vers 31, en Farao's hart opnieuw verhard, vers 32.

Exodus 8:1 - 15

Farao wordt hier eerst gedreigd, en daarna geplaagd met kikvorsen, zoals later in dit hoofdstuk met luizen en een vermenging van ongedierte, kleine, onbeduidende, verachtelijke dieren, maar hun ontzettend groot aantal maakte ze tot zware plagen voor de Egyptenaren. God had hen kunnen plagen met leeuwen beren wolven of gieren, of andere roofvogels, maar Hij verkoos het te doen door deze verachtelijke werktuigen:

1. Om Zijn eigen macht te verheerlijken. Hij is de Heere van de legerscharen van geheel de schepping, heeft alle schepselen in Zijn macht, en doet met hen wat Hem behaagt. Terecht heeft men gezegd, dat de macht van God evenzeer getoond wordt in het maken van een mier als in het maken van een olifant, zo is ook Zijn voorzienigheid in het dienen van Zijn eigen doeleinden even krachtig en afdoende door de minsten van Zijn schepselen als door de grootste en sterkste, opdat de uitnemendheid van de kracht, in oordeel zowel als in goedertierenheid, is van God en niet van het schepsel. Zie hoeveel reden wij hebben om ontzag te hebben voor die God, die als het Hem behaagt, het kleinste in de schepping tegen ons kan wapenen. Als God onze vijand is, dan voeren alle schepselen oorlog tegen ons.

2. Om Farao's hoogmoed te vernederen en zijn onbeschaamdheid te straffen. Welk een vernedering moet het voor die hovaardige vorst geweest zijn, om op de knieën gebracht te worden, genoodzaakt zich te onderwerpen, en dat wel door zulke geringe, verachtelijke middelen! Gewoonlijk is ieder kind wel instaat om over deze aanvallers te zegevieren, maar nu zijn hun scharen zó talrijk en hun aanvallen zó krachtig, dat Farao met al zijn wagens en ruiters er niet tegen bestand is. Aldus stort Hij verachting uit over de prinsen, die Hem en Zijn heerschappij denken te verachten, en doet Hij hen, die Hem niet willen erkennen als hun meerdere, weten dat Hij, als het Hem behaagt, hen door het geringste schepsel kan doen honen en vertreden. Ten opzichte nu van de plaag van de kikvorsen kunnen wij opmerken:

I. Hoe er mee gedreigd werd. Mozes heeft zich ongetwijfeld tot de goddelijke majesteit gewend om nieuwe instructies te verkrijgen, en (terwijl de rivier misschien nog bloed is) wordt hem hier bevolen kennis te geven aan Farao van wederom een ander oordeel, dat over hem komen zal indien hij hardnekkig blijft: Indien gij weigert Mijn volk te laten trekken, vers 1,2, het is op uw gevaar. God straft de mensen niet voor de zonde dan wanneer zij er in volharden. "Indien hij zich niet bekeert, zo zal Hij Zijn zwaard wetten," Psalm 7:13, hetgeen

gunst aanduidt indien hij zich bekeert. Zo ook hier: Indien gij weigert, zo zal Ik uw landpale slaan, te kennen gevende, dat, indien Farao toegaf, de twist terstond zou eindigen. De plaag waarmee hij bedreigd werd in geval van weigering, was ontzettend uitgebreid, de kikvorsen zullen zo'n inval bij hen doen, dat zij er geen rust door zullen hebben in hun huizen, in hun bed, aan hun tafel, zij zullen geen rust hebben om te eten of te drinken, of te slapen, waar zij ook zijn zullen, overal zullen zij er door gekweld worden, vers 3, 4. Gods vloek zal een mens vervolgen, overal waar hij heengaat, zwaar op hem drukken bij alles wat hij doet. Zie Deuteronomium 28:16 en verv. Er is aan Gods oordelen geen ontkomen.

II. Hoe die plaag werd opgelegd. Daar Farao de waarschuwing in de wind sloeg en helemaal niet geneigd was aan Gods eis te voldoen, wordt aan Aäron bevolen om de legerscharen te doen aanrukken, en met de staf in zijn uitgestrekte hand het sein te geven tot de oorlog. "Dictum, factum - zo gezegd, zo gedaan," het leger wordt gemonsterd en onder bevel en aanvoering van een onzichtbare macht, komen zwermen van kikvorsen op in het land, en, met al hun kunst en al hun macht kunnen de Egyptenaren hun voortgang niet beletten. Vergelijk dit met de profetie van een leger van sprinkhanen en rupsen, Joël 2:2 enz, zie ook Jesaja 34:16, 17. Op de roepstem van God kwamen kikvorsen op en bedekten Egypteland. God heeft velerlei middelen om de gerusten te beroeren.

III. Hoe het de tovenaars toegelaten werd het na te bootsen, vers 7. Ook zij deden kikvorsen opkomen, maar zij konden die, welke op Gods bevel waren opgekomen, niet wegnemen. De onreine geesten, die uit de mond van de draak kwamen, worden gezegd de kikvorsen gelijk te zijn, welke uitgaan tot de koningen van de aarde om hen te bedriegen, Openbaring 16:13, welke Schriftuurplaats waarschijnlijk zinspeelt op deze kikvorsen, want het volgt op de verandering van water in bloed. De draak wilde, evenals de tovenaars er mee bedriegen, maar God wilde er diegene mee verderven, die bedrogen willen zijn.

IV. Hoe Farao zich boog onder deze plaag het was voor de eerste maal, vers 8. Hij verzoekt Mozes om te bidden om de wegneming van de kikvorsen, en hij belooft het volk te laten trekken. Hij, die kort tevoren met de uiterste minachting had gesproken, beide van God en van Mozes, wil zich nu graag verplicht rekenen aan de barmhartigheid van God en het gebed van Mozes. Aan hen, die God trotseren en het gebed minachten, zal in de dag van de benauwdheid vroeg of laat geleerd worden, hun behoefte aan beide in te zien, en dan zullen zij roepen: Heere, Heere, Mattheüs 7:22. Zij, die gespot hebben met het gebed, zijn er toe gebracht er om te verzoeken, en de rijke man, die Lazarus had geminacht, heeft hem aangezocht om een druppel water voor hem te verkrijgen.

V. Hoe Mozes de tijd vaststelt met Farao, en toen door het gebed bij God heeft overmocht om de plaag van de kikvorsen op te heffen. Om te tonen, dat hetgeen hij deed, niet afhankelijk was van de samenkomst of de oppositie van de planeten, of van het gelukkige van het een uur boven het andere, zegt Mozes aan Farao, dat hij zelf de tijd maar moet bepalen. "Nullum occurrit tempus regi - Geen tegenwerping tegen de tijd, door de koning bepaald". Heb de eer boven mij, vers 9, zeg mij tegen wanneer ik voor u vuriglijk zal bidden. Dit was bedoeld om Farao te overtuigen, opdat zo zijn ogen niet geopend werden door de plaag, zij door het wegnemen er van geopend zouden worden. Zo verschillend zijn Gods methodes om de mensen tot bekering te brengen. Farao stelt de tijd voor morgen, vers 10. En waarom niet terstond? Hield hij zoveel van zijn gasten, dat hij ze nog een nacht bij zich wil houden? Neen, maar waarschijnlijk hoopte hij dat zij vanzelf, voor morgen, zouden weggaan, en dan zou hij verlost zijn van de plaag, zonder er aan God of Mozes voor verplicht te zijn. Mozes stemt er echter in toe: "Het zij naar uw woord, het zal geschieden op de door u bepaalde tijd, opdat gij

weet, dat - wat de tovenaars ook mogen zeggen of voorgeven, er niemand is gelijk de Heere, onze God." Niemand heeft zoveel macht over de schepselen als Hij, en niemand is zo bereid om hun vergiffenis te schenken, die zich voor Hem verootmoedigen. Het grote doel, van de oordelen zowel als van de goedertierenheden en zegeningen, is ons ervan te overtuigen, dat er niemand is gelijk de Heere, onze God, niemand zo wijs, zo machtig, zo goed, geen vijand zo geducht, geen vriend zo begerenswaardig en zo kostelijk. Hierop wendt Mozes zich tot God en bidt vurig tot Hem om wegneming van de kikvorsen vers 12. Wij moeten bidden voor onze vijanden en vervolgers, zelfs voor de ergsten onder hen, zoals ook Christus gedaan heeft.

Tengevolge van Mozes' bede zijn de kikvorsen, die de ene dag opkwamen, de volgenden of de tweede dag daarna, omgekomen. Allen stierven zij, vers 13, en opdat het zou blijken, dat het wezenlijke kikvorsen waren, werden hun dode lichamen op hopen bij elkaar geharkt, zodat hun stank hinderlijk werd, vers 14. De grote Opperheer van de wereld maakt van het leven en de dood van Zijn schepselen het gebruik, dat Hem behaagt, en Hij die een bestaan gaf om tot een doeleinde te dienen kan, zonder tekort te doen aan Zijn gerechtigheid, het terstond terug eisen om tot een ander doeleinde te dienen.

VI. Wat het gevolg was van de plaag, vers 15. Toen nu Farao zag, dat er verademing was, heeft hij, zonder te denken aan hetgeen hij nog zo kort geleden had ervaren en gevoeld, of aan hetgeen hij reden had te vrezen, zijn hart verhard. Zolang het hart niet door Gods genade vernieuwd is, zullen de indrukken, door de kracht van de beproeving teweeggebracht, niet blijvend zijn, de overtuiging neemt af en de beloften, die afgeperst waren, worden vergeten. Zolang de luchtgesteldheid niet veranderd is, zal hetgeen dooit in de zon, weer bevroren in de schaduw. Gods geduld en lankmoedigheid worden door onboetvaardige zondaren schandelijk misbruikt. Door de verademing, die Hij hun schenkt om hen tot bekering te brengen, worden zij verhard, en terwijl Hij hun genadig een wapenstilstand verleent ten einde tot vrede te komen, nemen zij die gelegenheid waar, om hun verslagen troepen weer te verzamelen, ten einde in hun ongeloof te volharden. Zie Prediker 8:11, Psalm 78:34 en verv.

Exodus 8:16 - 19

Hier is een kort bericht omtrent de plaag van de luizen. Het blijkt niet, dat die plaag tevoren aangekondigd was. Farao's misbruik van de verademing, die hem was toegestaan, had er hem genoegzaam op kunnen voorbereiden om weer een plaag te verwachten, want als het wegnemen van een beproeving ons verhardt, en ons aldus van het nut en voordeel er van berooft, dan kunnen wij tot de gevolgtrekking komen, dat zij heengaaf met het voornemen van terug te komen of om voor erger plaats te maken.

I. Merk op, hoe deze plaag van de luizen de Egyptenaren werd opgelegd, vers 16, 17. De kikvorsen werden uit het water te voorschijn gebracht, maar deze luizen uit het stof van de aarde, want uit ieder deel van de schepping kan God een gesel halen, om er hen mee te kastijden, die tegen Hem rebelleren. Hij heeft vele pijlen in Zijn pijlkoker. Zelfs het stof van de aarde gehoorzaamt Hem. "Vrees dus niet, gij wormpje Jakobs," want God kan u, zo het Hem behaagt, als een scherpe, nieuwe dorsslede gebruiken, Jesaja 41:14, 15. Deze luizen waren ongetwijfeld een grote kwelling, zowel als ergerlijk voor de Egyptenaren. Zij hadden verademing, doch slechts voor een poosje, Openbaring 11:14. Het tweede wee was weggegaan, maar ziet, het derde wee kwam haast.

II. Hoe de tovenaars er door te schande werden, vers 18. Zij poogden het na te bootsen, maar konden niet. Toen zij in de nabootsing faalden, schijnen zij gepoogd te hebben de plaag weg te nemen, want er volgt hier: zo waren de luizen aan de mensen en aan het vee, in weerwil van hen. Dit dwong hen te erkennen, dat zij overmeesterd waren, Dit is de vinger van God, vers

19, dat is: Die beteugeling, welke ons opgelegd is, moet uit de macht van God voortkomen." God houdt de duivel geketend, en stelt hem perken, beide als bedrieger en als verderver, tot hiertoe zal hij komen en niet verder. De agenten van de duivel hebben, als God het hun toeliet, grote dingen kunnen doen, maar als Hij beslag op hen legde, al was het ook maar met Zijn vinger, dan konden zij niets doen. De onmacht van de tovenaars in dit laatste geval toonde vanwaar zij hun macht hadden in de vorige gevallen, die groter schenen, en dat zij geen macht hadden tegen Mozes, dan die hun van boven was gegeven. Vroeg of laat zal God zelfs aan Zijn vijanden de erkenning afdwingen van Zijn vrijmacht en oppermacht. Zeker is het, dat zij zich ten slotte zullen hebben te onderwerpen, zoals Julianus de afvallige zich gewonnen gaf, toen hij met stervende lippen beled: Gij hebt overwonnen, Galileëër! God zal de tegenstanders niet alleen te sterk zijn, maar hen noodzaken om het te erkennen.

III. Hoe Farao in weerwil hiervan zich al meer en meer verhardde, vers 19. Zelf degenen, die hem bedrogen hadden, zeiden nu genoeg om hem uit de droom te helpen, hem zijn dwaling te doen inzien, en toch werd hij gedurig hardnekkiger. Zij, die door Gods woord en de leidingen van Zijn voorzienigheid niet beter gemaakt worden, worden er gewoonlijk nog slechter door gemaakt.

Exodus 8:20 - 32

In dit bericht van de plaag van de zwermen ongedierte wordt ons gezegd:

I. Hoe er, evenals met de plaag van de kikvorsen, mee bedreigd werd vóór zij kwam. Aan Mozes wordt bevolen, vers 20, 's morgens vroeg op te staan ten einde Farao te ontmoeten als hij afkwam naar het water, en daar zijn eis te vernieuwen. Zij, die voor God en hun geslacht grote dingen tot stand willen brengen, moeten vroeg opstaan, en de tijd uitkopen in de morgen. Farao was vroeg op om zijn afgodische aanbidding van de rivier te verrichten, en zullen wij dan voor meer slaap en meer sluimering zijn, als er een dienst te verrichten is, die in de groten dag ons ten goede aangerekend zal worden? Zij, die zich Gods getrouwe dienstknechten willen betonen, moeten het aangezicht van de mensen niet vrezen. Mozes moet zich voor Farao's aangezicht stellen, zo trots als hij was, en hem zeggen hetgeen in de hoogste mate vernederend voor hem was, moet hem uitdagen om - zo hij weigert zijn gevangenen los te laten - de strijd aan te binden met een legerschare van zwermen ongedierte, dat aan Gods orders zou gehoorzamen, als Farao Hem niet wil gehoorzamen. Zie een dergelijke bedreiging in Jesaja 7:18. "dat de Heere zal de vliegen en de bijen tot zich zal fluiten" om op te komen en Zijn doeleinden te dienen.

II. Hoe de Egyptenaren en de Hebreëen op merkwaardige wijze van elkaar onderscheiden zullen zijn in deze plaag, vers 22, 23. Waarschijnlijk is dit onderscheid bij de vorige plagen niet zo opvallend geweest, als bij deze. Gelijk de plaag van de luizen meer overtuigend was dan de daaraan voorafgaande doordat de onmacht van de tovenaars er bij uitkwam, zo was deze het door het merkbare verschil tussen de Egyptenaren en de Hebreëen. Farao moet te weten gedaan worden, dat God de Heere is in het midden van dit land, en hieraan zal dit met ontwijfelbare zekerheid geweten worden:

1. Zwermen van dit ongedierte, deze vliegen die in het wilde schijnen rond te vliegen, zullen blijkbaar en duidelijk onder de leiding zijn van een denkend, albesturend Wezen, terwijl zij boven het bestuur of de leiding zijn van de mens. "Tot hiertoe zullen zij gaan," zegt Mozes, "en daarheen zullen zij niet gaan," en zo geschiedde het, juist en nauwkeurig, waaruit bleek dat Hij, die het zei, dezelfde was als Hij, die het deed, namelijk een Wezen van oneindige wijsheid en macht.

2. De dienaren en aanbidders van de grote Jehova zullen er voor bewaard worden om te delen in de algemene rampen van de plaatsen, waarin zij wonen, zodat de plaag, die al hun naburen kwelt, hen niet zal naderen, en dit zal het onbetwistbaar bewijs zijn dat God de Heere is in het midden van dit land. Voeg deze beide samen, en het blijkt dat "de ogen van de Heere de gehele aarde doorlopen," en ook de lucht doorlopen, om datgene te leiden en te besturen, wat ons heel toevallig schijnt te zijn, tot het een of andere grote doeleinde, ten einde "zich sterk te bewijzen aan degenen, wier hart volkomen naar Hem uitgaat" 2 Kronieken 16:9.

Merk op hoe dit herhaald wordt, vers 23, Ik zal een verlossing stellen tussen uw volk en Mijn volk. De Heere kent degene, die de Zijnen zijn, en Hij zal doen blijken, misschien reeds in deze wereld, en zeer zeker in de andere wereld, dat Hij hen zich heeft afgezonderd. Er zal een dag komen, dat gijlieden wederom zien zult het onderscheid tussen de rechtvaardige en de goddeloze, Maleachi 3:18, tussen de schapen en de bokken, Mattheüs 25:32, Ezechiël 34:17, al zijn zij thans ook dooreen gemengd.

III. Hoe de plaag werd opgelegd, de dag na dien, waarop er mee gedreigd werd, kwamen steekvliegen in zwermen, vers 24, allerlei soort van vliegen, zodanigen, "dat die hen verteerden," Psalm 78:45. De overste van de macht van de lucht heeft er in geroemd "Beëlzebub, de god van de vliegen" te zijn, maar hier wordt het bewezen, dat hij ook hierin een bedrieger en overweldiger is, want zelfs met zwermen van vliegen strijdt God tegen zijn rijk en heeft de overhand.

IV. Na die aanval wil Farao parlementeren en onderhandelt met Mozes over de loslating van zijn gevangenen, maar zie met welk een tegenzin hij zich onderwerpt.

1. Hij stemt er in toe, dat zij aan hun God zullen offeren, mits dat zij het in Egypteland zullen doen vers 25. God kan verdraagzaamheid voor Zijn aanbidding ontwringen zelfs van hen, die er de wezenlijke vijanden van zijn. Onder het striemen van de roede stemt Farao er in toe, dat zij offeranden doen, en wil hij aan het Israël van God gewetensvrijheid toestaan zelfs in zijn eigen land. Maar Mozes wil die concessie niet aannemen, hij kan het niet, vers 26. Het zou Gode een verfoeisel zijn, indien zij de Egyptische offers offerden, en het zou de Egyptenaren een gruwel wezen, indien zij aan God hun eigen offers offerden, zoals zij behoorden te doen, zodat zij in Egypteland niet konden offeren zonder zich bloot te stellen aan het ongenoegen, hetzij van hun God, of van hun meesters, daarom dringt hij er op aan om de weg van drie dagen in de woestijn te gaan, vers 27. Zij, die op een voor God welbehagelijke wijze willen offeren, moeten:

a. Zich afscheiden van de goddelozen en wereldsgezinden, want wij kunnen niet tegelijk gemeenschap hebben met de werken van de duisternis en met de Vader van de lichten, met Christus en met Belial, 2 Corinthiërs 6:14 en verv., Psalm 26:4, 6.

b. Zij moeten zich terugtrekken uit het rumoer van de wereld, opdat zij er niet door afgeleid worden. Israël kan het feest van de Heere noch tussen de steenovens, noch tussen de vleespotten van Egypte houden, neen, Wij willen in de woestijn gaan, Hosea 2:12, Hooglied 7:11.

c. Zij moeten het goddelijk bevel opvolgen: "Wij zullen offeren aan God gelijk Hij tot ons zeggen zal, en niet anders." Hoewel zij tot de uiterste graad van slavernij onder Farao waren gekomen, moeten zij toch in de aanbidding van God Zijn bevelen, en niet Farao's bevelen gehoorzamen.

2. Toen dit voorstel werd afgewezen, stemde hij er in toe dat zij in de woestijn zullen gaan, mits niet te ver, niet zo ver, dat hij hen niet terug zal kunnen halen, vers 28. Waarschijnlijk had hij wel van hun voornemen gehoord om naar Kanaän te gaan, en vermoedde hij dat zij,

eenmaal Egypte verlaten hebbende, er nooit zouden terugkeren. Toen hij dus genoodzaakt was in hun vertrek te bewilligen (de zwermen van ongedierte, de vliegen van allerlei soort, gonsden hem de noodzakelijkheid er van in de oren) wilde hij hen toch niet buiten zijn bereik laten gaan. Aldus zullen sommige zondaren, onder de macht en de benauwdheid van de overtuiging van zonde gekomen, hun zonden wel laten, maar zij willen er toch niet ver weg van gaan, want als de schrik voorbij is, keren zij er toe terug. Wij zien hier een worsteling tussen Farao's overtuiging en zijn bederf. Zijn overtuiging zei: "Laat hen gaan", zijn bederf zei: "maar niet te ver weg", maar hij hield het met zijn bederf tegen zijn overtuiging, en dat was zijn ondergang. Mozes nam dit voorstel in zover aan, dat hij er de opheffing van de plaag voor beloofde, vers 29.

Zie hier:

A. Hoe bereid God is onderwerping van de zondaar aan te nemen. Farao zegt slechts: Bidt vuriglijk voor mij, (hoewel het met leedwezen is, dat hij zich aldus vernedert) en Mozes belooft terstond: Ik zal tot de Heere vurig bidden, opdat hij zien zou wat de bedoeling van God was met de plaag, niet hem ten verderve te brengen, maar hem tot bekering te doen komen. Met welk een welgevallen heeft God gezegd, 1 Koningen 21 - 29. "Hebt gij gezien, dat Achab zich vernedert voor Mijn aangezicht?"

B. Hoe nodig het voor ons is vermaand te worden om in onze onderwerping oprecht te zijn. Alleen dat Farao niet meer bedrieglijk handele. Zij, die bedrieglijk handelen, worden met recht gewantrouwd, en moeten er voor gewaarschuwd worden niet meer tot dwaasheid weer te keren, nadat God nog eens van vrede heeft gesproken. Dwaalt niet, God laat zich niet bespotten, als wij denken God te bedriegen met een nagmaakte bekering en een schijn van onderwerping, dan zullen wij ten slotte ondervinden, dat wij op noodlottige wijze onze eigen ziel hebben bedrogen. Eindelijk. Het gevolg van dit alles was, dat God genadig de plaag heeft weggenomen, vers 20, 31, maar dat Farao trouweloos tot zijn verharding wederkeerde, en het volk niet liet trekken, vers 32. Zijn hoogmoed liet hem niet toe om zulk een bloem van zijn kroon op te geven, als zijn heerschappij over Israël was, en zijn geldgierigheid liet hem niet toe om afstand te doen van zo'n bron van inkomsten, als hun arbeid hem bezorgde. Heersende lusten en begeerlijkheden verbreken de sterkste banden, en maken de mensen onbeschaamd aanmatigend en ergerlijk trouweloos. Laat de zonden dus niet over ons heersen, want indien zij wèl over ons heersen zullen zij ons naar ziel en lichaam ten verderve voeren.

HOOFDSTUK 9

1 Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Ga in tot Farao, en spreek tot hem: Alzo zegt de HEERE, de God der Hebreëen: Laat Mijn volk trekken, dat het Mij diene. 2 Want zo gij hen weigert te laten trekken, en gij hen nog met geweld ophoudt, 3 Zie, de hand des HEEREN zal zijn over uw vee, dat in het veld is, over de paarden, over de ezelen, over de kemelen, over de runderen, en over het klein vee, door een zeer zware pestilentie. 4 En de HEERE zal een afzondering maken tussen het vee der Israëlieten, en tussen het vee der Egyptenaren, dat er niets sterft van al wat van de kinderen Israëls is. 5 En de HEERE bestemde een zekeren tijd, zeggende: Morgen zal de HEERE deze zaak in dit land doen. 6 En de HEERE deed deze zaak des anderen daags; en al het vee der Egyptenaren stierf; maar van het vee der kinderen Israëls stierf niet een. 7 En Farao zond er heen, en ziet, van het vee van Israël was niet tot een toe gestorven. Doch het hart van Farao werd verzaamd, en hij liet het volk niet trekken.

8 Toen zeide de HEERE tot Mozes en tot Aaron: Neemt gijlieden uw vuisten vol as uit de oven; en Mozes strooide die naar de hemel voor de ogen van Farao. 9 En zij zal tot klein stof worden over het ganse Egypteland; en zij zal aan de mensen, en aan het vee worden tot zweren, uitbrekende met blaren, in het ganse Egypteland. 10 En zij namen as uit de oven, en stonden voor Farao's aangezicht; en Mozes strooide die naar de hemel; toen werden er zweren, uitbrekende met blaren, aan de mensen en aan het vee; 11 Alzo dat de tovenaars voor Mozes niet staan konden, vanwege de zweren; want aan de tovenaars waren zweren, en aan al de Egyptenaren. 12 Doch de HEERE verstokte Farao's hart, dat hij naar hen niet hoorde, gelijk de HEERE tot Mozes gesproken had.

13 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Maak u morgen vroeg op, en stel u voor Farao's aangezicht, en zeg tot hem: Zo zegt de HEERE, de God der Hebreëen: Laat Mijn volk trekken, dat zij Mij dienen. 14 Want ditmaal zal Ik al Mijn plagen in uw hart zenden, en over uw knechten, en over uw volk, opdat gij weet, dat er niemand is gelijk Ik, op de ganse aarde. 15 Want nu heb Ik Mijn hand uitgestrekt, opdat Ik u en uw volk met de pestilentie zou slaan, en dat gij van de aarde zoudt verdelgd worden. 16 Maar waarlijk, daarom heb Ik u verwekt, opdat Ik Mijn kracht aan u betoonde, en opdat men Mijn Naam vertelle op de ganse aarde. 17 Verheft gij uzelfen nog tegen Mijn volk, dat gij het niet wilt laten trekken? 18 Zie, Ik zal morgen omtrent dezen tijd een zeer zwaren hagel doen regenen, desgelijks in Egypte niet geweest is van dien dag af, dat het gegrond is, tot nu toe. 19 En nu, zend heen, vergader uw vee, en alles wat gij op het veld hebt; alle mens en gedierte, dat op het veld gevonden zal worden, en niet in huis verzameld zal zijn, als deze hagel op hen vallen zal, zo zullen zij sterven. 20 Wie onder Farao's knechten des HEEREN woord vreesde, die deed zijn knechten en zijn vee in de huizen vlieden; 21 Doch die zijn hart niet zette tot des HEEREN woord, die liet zijn knechten en zijn vee op het veld.

22 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Strek uw hand uit naar de hemel, en er zal hagel zijn in het ganse Egypteland; over de mensen, en over het vee, en over al het kruid des velds in Egypteland. 23 Toen strekte Mozes zijn staf naar de hemel; en de HEERE gaf donder en hagel, en het vuur schoot naar de aarde; en de HEERE liet hagel regenen over Egypteland. 24 En er was hagel, en vuur in het midden des hagels vervangen; hij was zeer zwaar; desgelijks is in het ganse Egypteland nooit geweest, sedert het tot een volk geweest is. 25 En de hagel sloeg, in het ganse Egypteland, alles wat op het veld was, van de mensen af tot de beesten toe; ook sloeg de hagel al het kruid des velds, en verbrak al het geboomte des velds. 26 Alleen in het land Gosen, waar de kinderen Israëls waren, daar was geen hagel. 27 Toen schikte Farao heen, en hij riep Mozes en Aaron, en zeide tot hen: Ik heb mij ditmaal verzondigd; de HEERE is rechtvaardig; ik daarentegen en mijn volk zijn goddelozen! 28 Bidt vuriglijk tot de HEERE (want het is genoeg), dat geen donder Gods noch hagel meer zij; dan zal ik ulieden trekken laten, en gij zult niet langer blijven. 29 Toen zeide Mozes tot hem: Wanneer ik ter stad uitgegaan zal zijn, zo zal ik mijn handen uitbreiden voor de HEERE; de donder zal ophouden, en de hagel zal niet meer zijn; opdat gij weet, dat de aarde des HEEREN is! 30 Nochtans u en uw knechten aangaande, weet ik, dat gijlieden voor het aangezicht van de HEERE God nog niet vrezen zult. 31 Het vlas nu, en de gerst werd geslagen; want de gerst was in de aar, en het vlas was in de halm. 32 Maar de tarwe en de spelt werden niet geslagen; want zij waren bedekt. 33 Zo ging Mozes van Farao ter stad uit, en breidde zijn handen tot de HEERE; de donder en de hagel hielden op, en de regen werd niet meer uitgegoten op de aarde. 34 Toen Farao zag, dat de regen en hagel, en de donder ophielden, zo verzondigde hij zich verder, en hij verzaamde zijn hart, hij en zijn knechten. 35 Alzo werd Farao's

hart verstokt, dat hij de kinderen Israëls niet trekken liet, gelijk als de HEERE gesproken had door Mozes. In dit hoofdstuk hebben wij een bericht van nog drie plagen over Egypte.

I. Sterfte onder het vee, vers 1 - 7.

II. Zweren aan mensen en dieren, vers 8 - 12 III. Hagel met donder en bliksemen.

1. Van deze plaag wordt vooraf kennis gegeven, vers 13 - 21.

2. Zij komt over hen met grote verschrikking, vers 22 - 26.

3. In zijn angst onderhandelt Farao nogmaals met Mozes, maar breekt terstond zijn woord, vers 27 - 35

Exodus 9:1 - 7

I. Hier wordt kennis gegeven van nog een plaag, namelijk die van de veepest. Toen Farao's hart verhard werd, nadat hij onder de vorige plaag geneigd scheen tot toegeven, werd Mozes tot hem gezonden om hem te zeggen, dat er weer een plaag komen zal om te zien wat deze doen zou om de indrukken, door de vorige plagen teweeggebracht, weer te verlevendigen. Aldus wordt de toorn van God geopenbaard van de hemel, beide in Zijn woord en in Zijn werken, over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van de mensen.

1. Mozes gaf Farao het middel aan de hand om die plaag te voorkomen, Laat Mijn volk trekken, vers 1. Dit bleef nog de eis van God, God wil Israël losgelaten hebben, Farao kant zich hier tegen aan, en nu is de vraag wiens woord zal bestaan. Zie hoe naijverig God is op Zijn volk, als het jaar van Zijn verlostien gekomen is, zal Hij Egypte tot hun losgeld geven. Dat koninkrijk zal veeleer te gronde gaan, dan dat Israël niet verlost zou worden. Zie hoe redelijk Gods eisen zijn, waar Hij om vraagt is slechts het Zijne, zij zijn Mijn volk, en daarom: laat hen trekken.

2. Hij beschrijft de plaag, die komen zou indien hij weigerde, vers 2, 8. De hand van de Heere is onmiddellijk, zonder dat Aärons hand wordt uitgestrekt, over het vee, waarvan veel door een soort besmettelijke ziekte zal sterven, en wel vee van allerlei aard. Dit was een groot verlies voor de eigenaars. Zij hadden Israël arm gemaakt. en nu zal God hen arm maken. De hand Gods moet erkend worden, zelfs in de ziekte en het sterven van vee, of van enigerlei andere schade er in, want geen musje valt ter aarde zonder onze Vader.

3. Als een bewijs, dat het Gods hand er in is, en van Zijn bijzondere gunst jegens Zijn volk, voorzegt hij, dat er van het vee van de Israëlieten niets zal sterven, hoewel die dieren dezelfde lucht inademen en hetzelfde water dronken als het vee van de Egyptenaren, vers 4. De Heere zal een afzondering maken. Als Gods oordelen zijn uitgegaan, dan kunnen zij wel de rechtvaardigen en de goddelozen treffen maar toch zal God zo'n onderscheid maken, dat zij voor de een niet hetzelfde zijn, wat zij voor de ander zullen wezen, zie Jesaja 27:7. De voorzienigheid van God moet met dankbaarheid erkend worden in het leven van het vee, want Hij behoudt mensen en beesten, Psalm 36:7.

4. Om die waarschuwing nog opmerkelijker te maken, wordt er een tijd voor bepaald, vers 5. Morgen zal het gedaan worden. Wij weten niet wat een dag brengen zal, en daarom kunnen wij niet zeggen wat wij morgen doen zullen, maar God kan het.

II. De plaag is gekomen. Het vee stierf, vers 6. Door de zonde van de mens is het schepsel aan de ijdelheid onderworpen, daar het naar zijn aard en vermogen beide zijn goddeloosheid dient en deelt in zijn straf, zoals in de zondvloed, Romeinen 8:20, 22. Farao en de Egyptenaars zondigden, maar wat hebben deze schapen gedaan? Toch zijn zij geplaagd, zie Jeremia 12:4.

Vanwege de boosheid van degenen, die in het land wonen, vergaan de beesten. De Egyptenaars hebben later, en sommigen denken ook nu, hun vee aanbeden, het was onder hen, dat de Israëlieten hebben geleerd een god te maken van een kalf. Daarom komt in dit dier de plaag over hen. Het is rechtvaardig in God om datgene van ons weg te nemen, waar wij een afgod van maken, of het een bitterheid voor ons te maken, zie Jesaja 19:1.

III. Het onderscheid, dat gemaakt is tussen het vee van de Egyptenaren en dat van de Israëlieten naar het woord van God. Van het vee van de kinderen van Israël stierf niet een, vers 6, 7. Zorgt God voor ossen? Ja, Zijn voorzienigheid strekt zich uit over het geringste van Zijn schepselen. Maar het is ook om onzentwil geschreven, opdat wij, vertrouwend op God, en Hem gesteld hebbende tot onze toevlucht, "niet zullen vrezen voor de pestilentie, die in de donkerheid wandelt, ja zelfs niet als er duizend aan onze zijde vallen, en tienduizend aan onze rechterhand", Psalm 91:6, 7. Farao liet zien, of het vee van de Israëlieten ook besmet was, niet om zijn consciëntie, maar zijn nieuwsgierigheid te bevredigen, of wel met het doel, om bij wijze van weerwraak zijn verliezen met hun vee te vergoeden. En daar hij niets goeds voorhad met dit onderzoek, heeft het rapport, dat hem gebracht werd, ook geen indruk op hem gemaakt integendeel, zijn hart werd er slechts nog meer door verhard. Voor hen, die willens blind zijn, zullen zelfs de methodes van de overtuiging, die verordeneerd zijn ten leven, een reuk des doods ten dode blijken te wezen.

Exodus 9:8 - 12

Merk hier op betreffende de plaag van de zweren:

1. Dat God, toen de sterfte onder hun vee geen uitwerking op hen had, een plaag zond, die hun eigen lichaam aangreep en hen zwaar deed lijden. Als de kleinere oordelen hun werk niet doen, dan zal God grotere zenden. Laat ons dus ons verootmoedigen onder de machtige hand van God, en uitgaan om Hem te ontmoeten op de weg van Zijn oordelen, opdat Zijn toorn van ons worde afgewend.

2. Het sein, waarmee de plaag opgeroepen werd, was het strooien van warme as uit de oven naar de hemel, vers 8 - 10, hetgeen de verhitte lucht aanduidde met zodanige besmetting, dat er in het lichaam van de Egyptenaren erge zweren door teweeggebracht werden, die even schadelijk als pijnlijk waren. Terstond na het strooien van de as kwam er een hete, verschroeiende dauw neer uit de lucht, die blaren trok op het lichaam, waar hij op viel. Soms toont God aan de mensen hun zonde in hun straf. Zij hadden Israël verdrukt in de steenovens, en nu wordt de as van de ovens een even grote verschrikking voor hen gemaakt, als ooit de aandrijvers een verschrikking voor de Israëlieten geweest zijn.

3. De plaag zelf was zeer zwaar: een gewone uitslag zou dit reeds zijn, inzonderheid voor hen, die een teer gestel hebben, maar deze uitslag was ontsteking, zoals die van Job. Later werd die ziekte "zweren van Egypte" genoemd, Deuteronomium 28:27, alsof het een nieuwe kwaal was, waarvan nooit tevoren gehoord was, en die daarna altijd onder die naam bekend is gebleven. Wonden, of zweren, op het lichaam moeten beschouwd worden als een straf op de zonde, en er moet naar geluisterd worden als naar een roepstem tot bekering.

4. De tovenaars zelf waren met deze zweren bezocht, vers 11.

1. Aldus werden zij gestraft beide:

a. Voor hun medewerken om Farao's hart te verharden zoals Elymas gestraft werd voor het verkeren van de rechte wegen van de Heere. God zal streng afrekenen met hen, die de handen sterken van de goddelozen in hun goddeloosheid.

En b. Ook voor hun voorgeven dat zij de vorige plagen konden nadoen en ze voor zich en Farao tot een spel maakten. Zij, die luizen wilden voortbrengen, zullen, zeer tegen hun zin en wil, zweren voortbrengen. Met Gods oordelen is het slecht spelen, gevaarlijker dan het spelen met vuur. Drijft de spot niet, opdat uw banden niet vaster gemaakt worden.

2. Aldus worden zij beschaamd voor het aangezicht van hun bewonderaars. Hoe zwak waren hun bezweringen, daar zij niet eens zichzelf konden beveiligen! De duivel kan hen niet beschermen, die in verbond met hem zijn!

3. Aldus werden zij verdreven van het veld. Tevoren was hun macht reeds onder bedwang Hoofdstuk 8:18, maar zij bleven Mozes het hoofd bieden en stijfden Farao in zijn ongeloof, totdat zij nu eindelijk tot terugtrekken zijn genoodzaakt, en niet bestaan kunnen voor Mozes, waarop de apostel zinspeelt, 2 Timotheus 3:9, als hij zegt dat hun uitzinnigheid allen openbaar zal worden.

4. Farao bleef hardnekkig, want nu heeft de Heere zijn hart verstokt, vers 12. Tevoren had hij zijn hart verhard en de genade Gods weerstaan, en nu geeft God hem rechtvaardiglijk over aan de begeerlijkheden van zijn hart, aan een verkeerde zin en een kracht van de dwaling, aan Satan toelatende hem te verblinden en te verharderen, en van nu voortaan alles schikkende om hem hoe langer hoe hardnekkiger te maken. Moedwillige hardheid wordt in het algemeen gestraft met gerechtelijke verharding. Als de mensen hun ogen sluiten tegen het licht, dan is het rechtvaardig in God dat Hij hun ogen toesluit. Laat ons dit vrezen als het zwaarste oordeel, waaronder de mens, aan deze zijde van de hel, komen kan.

Exodus 9:13 - 21

Hier is een algemene verklaring van de toorn van God tegen Farao vanwege zijn hardnekkigheid. Hoewel God zijn hart verhard heeft, vers 12, moet Mozes toch telkens weer met Gods eis tot hem komen. God weerhoudt Zijn genade, maar eist toch gehoorzaamheid om hem te straffen voor zijn eis aan de kinderen van Israël om tichelstenen te maken, terwijl hij hun het daartoe benodigde stro weigerde. God wilde ook een voorbeeld tonen van lankmoedigheid, en hoe Hij wacht om een ongehoorzaam en tegensprekend volk genadig te zijn. Zesmaal is de eis te vergeefs gedaan, maar Mozes moet hem voor de zevende maal doen: Laat Mijn volk trekken, vers 13. Aan Mozes wordt bevolen hem, hetzij dat hij het horen zal, hetzij dat hij het laten zal, een schrikkelijke boodschap te brengen.

1. Hij moet hem zeggen dat hij ten verderve is opgeschreven, dat hij nu ten doelwit gesteld wordt, waarop God al de pijlen van Zijn toorn zal afschieten, vers 14, 15. Ditmaal zal Ik al Mijn plagen zenden. Nu er in Farao geen plaats is voor berouw, kan niets zijn volkomen verderf afwenden, want dat alleen, namelijk berouw, had het kunnen afweren. Nu God begint zijn hart te verharderen, is zijn toestand hopeloos. "Ik zal Mijn plagen in uw hart zenden, niet slechts tijdelijke plagen op uw lichaam, maar geestelijke plagen in uw ziel." God kan plagen zenden in het hart, hetzij door het ongevoelig hetzij door het hopeloos te maken - en dat zijn de ergste plagen. Farao moet nu geen verademing verwachten, geen wapenstilstand, niets anders dan door plaag op plaag te worden vervolgd, totdat hij helemaal verteerd is. Als God oordeelt, zal Hij overwinnen, niemand heeft ooit zijn hart tegen Hem verhard en voorspoed gehad.

2. Hij moet hem zeggen dat hij in de geschiedenis vermeld zal blijven als een gedenkteken van Gods gerechtigheid en van de sterkte van Zijn toorn, vers 16 "Daarom heb Ik u verwekt op de troon in deze tijd, en u totnutoe de schok van de plagen doen doorstaan, ten einde in u

Mijn macht te tonen." Godsvoorzienigheid heeft het zo beschikt, dat Mozes met een man van zo'n woest, halsstarrig karakter had te handelen, en bij die onderhandeling was alles zo geregeld, dat het een bij uitnemendheid gedenkwaardig voorbeeld werd van de macht, die God had in het vernederen en ten onder te brengen van de hoogmoedigste van Zijn vijanden. Alles heeft er toe medegewerkt om te doen uitkomen, dat Gods naam, dat is: Zijn onbetwistbare opperheerschappij, Zijn onweerstaanbare macht, en Zijn onbuigzame gerechtigheid, op de gehele aarde bekend zal gemaakt worden, niet slechts aan alle plaatsen, maar door alle eeuwen, zolang de aarde bestaat. God heft soms zeer slechte mensen op tot eer en macht, spaart hen lang, en laat hen ondraaglijk onbeschaamd en onbeschoft worden, opdat Hij des te meer verheerlijkt zal worden in hun eindelijk verderf.

Zie hoe de naburige volken in die tijd God verheerlijkt hebben in het verderf van Farao, Hoofdstuk 18:11. Nu weet ik, zei Jethro toen, dat de Heere groter is dan alle goden. De apostel verklaart Gods soevereiniteit met dit voorbeeld, Romeinen 9:17. Ten einde God in deze voornemens en besluiten te rechtvaardigen, wordt aan Mozes bevolen hem te vragen, vers 17 : Verheft gij uzelf nog tegen Mijn volk? Farao was een groot koning, Gods volk bestond op zijn best genomen, uit arme herders, en nu uit arme slaven en toch zal Farao tot de ondergang worden gebracht, als hij zichzelf tegen hen verheft want dat wordt dan beschouwd als een zichzelf verheffen tegen God. Het was niet de eerste maal, dat Hij om hunnentwil koningen heeft bestraft. Laat hen weten, dat Hij Zijn volk niet zal laten vertreden en beledigen, ja zelfs niet door de machtigsten onder hen.

II. Hier is een bijzondere voorzegging van de plaag van de hagel, vers 18, en een genaderijke raad aan Farao en zijn volk om hun knechten en hun vee uit het veld te doen komen, teneinde beschut te zijn tegen de hagel, vers 19. Als Gods gerechtigheid verderf dreigt, toont Zijn goedertierenheid terzelfder tijd een weg ter ontkoming er van, zó weinig wil Hij dat iemand zal omkomen. Zie hier welke zorg God droeg, niet slechts om te onderscheiden tussen Egyptenaren en Israëlieten, maar ook tussen sommige Egyptenaren en anderen. Indien Farao niet wil toegeven en aldus het oordeel zelf voorkomen, zal toch aan hen, die nog enige vrees voor God hebben en nog beven voor Zijn woord, gelegenheid gegeven worden om er zich voor te behoeden van in het oordeel te delen. Zij, die de waarschuwing ter harte nemen, kunnen zich beschutten, en zij, die haar niet ter harte nemen, hebben het zichzelf te wijten, indien zij onder de overvloeiende gesel vallen, en onder de hagel, die de toevlucht van de leugen zal wegvagen, Jesaja 28:17. Zie de verschillende uitwerking van deze waarschuwing.

1. Sommigen vreesden het woord van de Heere en deden hun knechten en hun vee in de hulzen vluchten. vers 20, zoals Noach gedaan heeft, Hebreeën 11:7, en het was verstandig van hen. Zelfs onder Farao's knechten waren sommigen, die beefden voor het woord van God, en zullen de zonen van Israël er dan niet voor beven? Maar:

2. Anderen geloofden het niet, ofschoon bij iedere plaag die Mozes voorzegd had, de voorzegging juist en nauwkeurig uitkwam, en of schoon, al meenden zij ook redenen te hebben om hieraan te twijfelen, het hun geen grote schade gedaan zou hebben om hun vee voor een dag in huis te houden, en zij dus, al ware de zaak ook twijfelachtig geweest, de veiliger weg gekozen zouden hebben, maar zij waren roekeloos genoeg, om in trotsering van de waarheid, van Mozes en de macht van God (en van beide hadden zij, tot hun schade, al ervaring genoeg) hun vee op het veld te laten, daar Farao zelf hun waarschijnlijk het voorbeeld van die trotse vermetelheid had gegeven, vers 21. Hardnekkig ongeloof is doof voor iedere eerlijke waarschuwing en de verstandigste raad, en zo blijft het bloed van hen, die omkomen, op hun eigen hoofd.

Exodus 9:22 - 35

De bedreigde plaag van de hagel wordt hier door de machtige hand en staf van Mozes opgeroepen, vers 22, 23, en zij gehoorzaamt de oproeping, of liever het gebod van God, want "vuur en hagel doen Gods woord," Psalm 148:8. En hier wordt ons gezegd:

I. Welke verwoestingen hij aanrichtte op de aarde. De donder en het hemelvuur (of bliksem) maakten de plaag nog meer ontzagwekkend en meer verwoestend, vers 23, 24. God maakt de wolken niet slechts tot Zijn voorraadkamers, van waar Hij vettigheid doet druipen op Zijn volk, maar tot Zijn wapenhuis van waar Hij, als het Hem behaagt, een ontzaglijke trein van geschut kan doen voortkomen, om er Zijn vijanden mee te vernielen. Hij zelf spreekt van "de schatkamers van de hagel," die Hij "ophoudt tot de tijd van de benauwdheid, tot de dag van de strijd en de oorlog," Job 38:22, 23. Ontzettende verwoesting werd door die hagel aangericht in het land van Egypte. Mens en dier werd er door gedood, gras en kruid neergeslagen en bomen gebroken, vers 25. Het koren, dat reeds boven de grond was, werd vernield, alleen datgene bleef bewaard dat nog niet ontsproten was, vers 31,32. God heeft velerlei middelen om "het koren weg te nemen op Zijn tijd," Hosea 2:8, hetzij door een stille verborgen verwoesting, of door een knetterende hagelslag. Bij deze plaag hebben de vurige kolen hun vee gedood, zowel als de hagel, Psalm 78:47, 48, zie ook Psalm 105:32, 33. Misschien zinspeelt David hierop als hij, wijzende op Gods glorievolle verschijning ter verdelging van Zijn vijanden, spreekt van de hagel en de vurige kolen, die Hij onder hen wierp Psalm 18:13, 14. En er wordt duidelijk op gezinspeeld in het uitgieten van de zevende schaal, Openbaring 16:21. In vers 26 wordt er op gewezen, dat het land Gosen generlei letsel ondervond van deze plaag. God heeft het bestuur over de wolken, en doet regenen of hagelen over de ene stad en niet over de andere, hetzij in goedertierenheid en zegen of in oordeel.

II. In welk een ontsteltenis Farao er door gekomen is, zie de uitwerking, die het op hem had:

1. Hij verootmoedigde zich voor Mozes in de taal van berouw, vers 27,28. Niemand zou beter hebben kunnen spreken. Hij erkent dat hij het aan het verkeerde einde heeft in zijn strijd met de God van de Hebreëen: "Ik heb gezondigd door die strijd zolang vol te houden." Hij erkent de billijkheid van Gods handelwijze jegens hem, de Heere is rechtvaardig, en moet als Hij spreekt, gerechtvaardigd worden, al is het ook, dat Hij spreekt in donderslagen en bliksemen hij veroordeelt zich en zijn land: "Ik en mijn volk zijn goddeloos, en wij verdienen wat over ons gebracht is." Hij verzoekt om Mozes' gebed: Bidt vuriglijk tot de Heere, dat deze ontzettende plaag weggenomen worde." Eindelijk: hij belooft zijn gevangenen los te zullen laten: dan zal ik u laten trekken. Wat zou men meer kunnen begeren? En toch was zijn hart onder dit alles verhard. De verschrikkingen van de roede dwingen dikwijls bekentenissen af van berouw van hen die geen berouw hebben en niet boetvaardig zijn. Onder de overrompeling en pijn van de beproeving zijn zij opgeschrikt en zeggen dan wat gepast en van belang is, niet omdat zij diep getroffen zijn, maar omdat zij weten dat zij het behoorden te wezen, en dat het gepast is het te zeggen.

2. Hierop wordt Mozes zijn voorspraak bij God. Hoewel hij alle reden had om te denken, dat hij terstond berouw zal hebben van zijn berouw, en hem dit ook zegt, vers 30, belooft hij toch zijn vriend te wezen aan het hof van de hemel. Zelfs voor hen, van wie wij weinig hoop kunnen koesteren, moeten wij toch blijven bidden, en hen blijven vermanen, 1 Samuel 12:23. Merk op: A. De plaats, die Mozes uitkoos om er zijn voorbede te doen: hij ging de stad uit, vers 33, niet slechts voor afzondering in zijn gemeenschapsoefening met God, maar om te tonen dat hij zich naar buiten, op het open veld durfde wagen, in weerwil van de hagel en de bliksem, die Farao en zijn knechten binnenshuis hielden, wetende dat iedere hagelsteen door God bestuurd wordt, die hem niet wilde schaden. Vrede met God maakt dat de mens beveiligd is tegen het onweer, want de donder is de stem van zijn Vader.

b. De houding: hij breidde zijn handen uit tot de Heere, een uitwendige uitdrukking van vurige begeerte en ootmoedige verwachting. Zij, die tot God komen om genade, moeten gereed staan om haar te ontvangen.

c. Wat Mozes beoogde met zijn voorbede voor hem: opdat gij weet, en er van overtuigd zijt, dat de aarde van de Heere is vers 29, dat is: dat God soevereine heerschappij heeft over alle schepselen, dat zij allen door Hem geregeerd en bestuurd worden, en dat ook gij u dus door Hem moet laten regeren. Zie hoe verschillende methodes God gebruikt om de mensen tot bezinning te brengen. Oordelen worden gezonden, en oordelen worden weggenomen alles tot hetzelfde doel, namelijk de mensen te doen weten, dat de Heere regeert.

d. De uitslag er van.

(1). Hij overmocht bij God, vers 33.

Maar: (2). Bij Farao heeft hij niet overmocht: die verzondigde zich nog verder, en hij verzwaarde zijn hart, vers 34, 35. Evenals het gebed van Elia, heeft ook het gebed van Mozes de hemel geopend en gesloten, Jakobus 5:17, 18, en zo is ook de macht van de twee getuigen van God, Openbaring 11:6, maar noch Mozes, noch Elia, noch deze twee getuigen vermochten het harde hart van de mensen tot onderwerping te brengen. Door het ontzettend oordeel werd Farao tot toegeven verschrikt, maar toen het oordeel was opgeheven verdween zijn overtuiging, en waren zijn schone beloften vergeten. Er moet weinig geloof worden geschonken aan bekentenissen, die op de pijnbank worden afgelegd. Zij, die door oordelen en zegeningen van Gods goedertierenheid niet beter gemaakt worden, worden er gewoonlijk slechter door.

HOOFDSTUK 10

1 Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Ga in tot Farao; want Ik heb zijn hart verzaamd, ook het hart zijner knechten, opdat Ik deze Mijn tekenen in het midden van hen zette; 2 En opdat gij voor de oren uwer kinderen en uwer kindskinderen moogt vertellen, wat Ik in Egypte uitgericht heb, en Mijn tekenen, die Ik onder hen gesteld heb; opdat gijlieden weet, dat Ik de HEERE ben. 3 Zo gingen Mozes en Aaron tot Farao, en zeiden tot hem: Zo zegt de HEERE, de God der Hebreë: Hoe lang weigert gij u voor Mijn aangezicht te verootmoedigen? Laat Mijn volk trekken, dat zij Mij dienen. 4 Want indien gij weigert Mijn volk te laten trekken, zie, zo zal Ik morgen sprinkhanen in uw landpale brengen. 5 En zij zullen het gezicht des lands bedekken, also dat men de aarde niet zal kunnen zien; en zij zullen afeten het overige van hetgeen ontkomen is, hetgeen ulieden overgebleven was van de hagel; zij zullen ook al het geboomte afeten, dat ulieden uit het veld voortkomt. 6 En zij zullen vervullen uw huizen, en de huizen van al uw knechten, en de huizen van alle Egyptenaren; dewelke uw vaders, noch de vaderen uwer vaders gezien hebben, van dien dag af, dat zij op de aardbodem geweest zijn, tot op dezen dag. En hij keerde zich om, en ging uit van Farao. 7 En de knechten van Farao zeiden tot hem: Hoe lang zal ons deze tot een strik zijn, laat de mannen trekken, dat zij de HEERE hun God dienen! weet gij nog niet, dat Egypte verloren is? 8 Toen werden Mozes en Aaron weder tot Farao gebracht, en hij zeide tot hen: Gaat henen, dient de HEERE, uw God! wie en wie zijn zij, die gaan zullen? 9 En Mozes zeide: Wij zullen gaan met onze jonge en met onze oude lieden; met onze zonen en met onze dochteren, met onze schapen en met onze runderen zullen wij gaan; want wij hebben een feest des HEEREN. 10 Toen zeide hij tot hen: De HEERE zij also met ulieden, gelijk ik u en uw kleine kinderen zal trekken laten: ziet toe, want er is kwaad voor ulieder aangezicht! 11 Niet also gij, mannen, gaat nu heen, en dient de HEERE; want dat hebt gijlieden verzocht! En men dreef hen uit van Farao's aangezicht.

12 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Strek uw hand uit over Egypteland, om de sprinkhanen, dat zij opkomen over Egypteland, en al het kruid des lands opeten, al wat de hagel heeft over gelaten. 13 Toen strekte Mozes zijn staf over Egypteland, en de HEERE bracht een oostenwind in dat land, dien gehele dag en dien gansen nacht; het geschiedde des morgens, dat de oostenwind de sprinkhanen opbracht. 14 En de sprinkhanen kwamen op over het ganse Egypteland, en lieten zich neder aan al de palen der Egyptenaren, zeer zwaar; voor dezen zijn dergelijke sprinkhanen, als deze, nooit geweest, en na dezen zullen er zulke niet wezen; 15 Want zij bedekten het gezicht des gansen lands, also dat het land verduisterd werd; en zij aten al het kruid des lands op, en al de vruchten der bomen, die de hagel had over gelaten; en er bleef niets groens aan de bomen, noch aan de kruiden des velds, in het ganse Egypteland. 16 Toen haastte Farao, om Mozes en Aaron te roepen, en zeide: Ik heb gezondigd tegen de HEERE, uw God, en tegen ulieden. 17 En nu vergeeft mij toch mijn zonde alleen ditmaal, en bidt vuriglijk tot de HEERE, uw God, dat Hij slechts dezen dood van mij wegneme. 18 En hij ging uit van Farao, en bad vuriglijk tot de HEERE. 19 Toen keerde de HEERE een zeer sterken westenwind, die hief de sprinkhanen op, en wierp ze in de Schelfzee; er bleef niet een sprinkhaan over in al de landpalen van Egypte. 20 Doch de HEERE verstokte Farao's hart, dat hij de kinderen Israëls niet liet trekken.

21 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Strek uw hand uit naar de hemel, en er zal duisternis komen over Egypteland, dat men de duisternis tasten zal. 22 Als Mozes zijn hand uitstreckte naar de hemel, werd er een dikke duisternis in het ganse Egypteland, drie dagen. 23 Zij zagen de een de ander niet; er stond ook niemand op van zijn plaats, in drie dagen; maar bij al de kinderen Israëls was het licht in hun woningen. 24 Toen riep Farao Mozes, en zeide: Gaat heen, dient de HEERE! alleen uw schapen en uw runderen zullen vast blijven; ook zullen uw kinderkens met u gaan. 25 Doch Mozes zeide: Ook zult gij slachtofferen en brandofferen in onze handen geven, die wij de HEERE, onzen God, doen mogen; 26 En ons vee zal ook met ons gaan, er zal niet een klauw achterblijven; want van hetzelfde zullen wij nemen, om de HEERE, onzen God, te dienen; want wij weten niet, waarmede wij de HEERE, onzen God, dienen zullen, totdat wij daar komen. 27 Doch de HEERE verhardde Farao's hart; en hij wilde hen niet laten trekken. 28 Maar Farao zeide tot hem: Ga van mij! wacht u, dat gij niet meer mijn aangezicht ziet; want op welken dag gij mijn aangezicht zult zien, zult gij sterven! 29 Mozes nu zeide: Gij hebt recht gesproken; ik zal niet meer uw aangezicht zien! In dit hoofdstuk hebben wij het bericht van de achtste en negende van de Egyptische plagen, die van de sprinkhanen en van de duisternis.

I. Sprinkhanenplaag.

1. God deelt aan Mozes de betekenis mee van deze ontzettende beschikkingen van zijn voorzienigheid, vers 1 - 2.
2. Hij dreigt met de sprinkhanen, vers 3 - 6.
3. door overreding van zijn knechten is Farao bereid om nogmaals met Mozes te onderhandelen vers 7 - 9, maar zij kunnen tot geen overeenkomst geraken, vers 10, 11.
4. De sprinkhanen komen, vers 12 - 15.
5. Farao roept Peccavi, ik heb gezondigd, vers 16, 17, waarop Mozes bidt om de wegneming van de plaag, en zij wordt weggenomen, maar Farao's hart blijft verhard, vers 18 - 20.

II. betreffende de plaag van de duisternis

1. Zij wordt opgelegd, vers 21 - 23.
2. Nogmaals onderhandelt Farao met Mozes over zijn onderwerping, maar de onderhandeling wordt plotseling afgebroken, vers 24 - 29

Exodus 10:1 – 11

I. Mozes wordt hier onderricht. Wij kunnen wel veronderstellen, dat hij voor zich verbaasd was, zowel over Farao's hardnekkigheid, als over Gods strengheid. Hij kon ook wel niet anders dan bewogen zijn door medelijden met de Egyptenaren bij al die verwoestingen over het land, en kon zich ook niet voorstellen waar die strijd ten slotte op zou uitlopen. Nu zegt God hem hier wat Zijn bedoeling is: niet alleen Israëls verlossing, maar ook de verheerlijking van Zijn naam. Opdat gij moogt vertellen in uw geschriften, die tot aan het einde van de wereld zullen blijven bestaan, wat Ik in Egypte uitgericht hebt, vers 1, 2. De tien plagen van Egypte moeten opgelegd worden, opdat zij aan de volgende geslachten verhaald zullen worden als onloochenbare bewijzen:

1. Van Gods albesturende macht in het rijk van de natuur, Zijn heerschappij over al de schepselen, en Zijn macht om ze te gebruiken, hetzij om Zijn gerechtigheid te dienen, of om er onder te lijden, overeenkomstig de raad van Zijn wil.

2. Van Gods zegevierende macht over het rijk van Satan, om de boosheid ten onder te houden en de onbeschaamdheid van Zijn vijanden en die van de kerk te straffen. Deze plagen zijn blijvende gedenktekenen van de grootheid Gods, het geluk van de kerk en de zondigheid van de zonde, en ook een blijvende waarschuwing aan de kinderen van de mensen in alle eeuwen, om de Heere niet tot ijver te verwekken, of met hun Maker te twisten. Het voordeel van dit onderricht aan de wereld weegt ruimschoots op tegen de kosten er van.

II. Farao wordt bestraft, vers 3. Zo zegt de Heere, de God van de arme, geminachte, vervolgte Hebreëën: Hoe lang weigert gij u voor Mijn aangezicht te verootmoedigen? Met recht wordt van de voornaamste, de aanzienlijkste mensen verwacht, dat zij zich voor het aangezicht van de grote God verootmoedigen, en het is voor hun verantwoording zo zij het weigeren. Dit is meer dan eens Gods twist geweest met vasten: Belsazar "heeft zijn hart niet vernederd" Daniel 5:22, Zedekia "verootmoedigde zich niet voor het aangezicht van de profeet Jeremia," 2 Kronieken 36:12. Hen, die zich niet willen verootmoedigen, zal God vernederen. Farao heeft soms voorgewend zich te verootmoedigen maar er werd geen acht op geslagen, omdat hij er evenmin oprecht als standvastig in was.

III. Farao wordt met de plaag van de sprinkhanen bedreigd, vers 4 - 6. De hagel had de vruchten van de aarde geslagen, maar deze sprinkhanen zullen opkomen en ze verslinden, en dat niet alleen, zij zullen hun huizen vervullen terwijl de vroegere invallen van die insecten tot hun landerijen beperkt bleven. Dit zal erger wezen dan al de rampen van die aard, die ooit

bekend waren. Toen Mozes zijn boodschap had overgeleverd en geen beter antwoord verwachtte dan hij tevoren ontvangen had keerde hij zich om en ging uit van Farao, vers 6. Zo heeft Christus ook Zijn discipelen bevolen weg te gaan van hen, die hen niet wilden ontvangen, en "het stof van hun voeten te schudden als een getuigenis tegen hen," en dan is het verderf niet ver van degenen, die door de boodschappers van de Heere rechtvaardig worden verlaten, 1 Samuel 15:27 en verv.

IV. Farao's dienaren, zijn staatsministers of de leden van zijn raad treden tussenbeide en bewegen hem tot enigerlei overeenkomst zien te komen met Mozes, vers 7. Gelijk hun plicht was stellen zij hem de jammerlijke toestand voor het rijk, (Egypte is verdorven) en raden hem om zijn gevangenen los te laten (Laat de mannen trekken), want zij vonden dat Mozes hun tot een strik zal zijn, zolang dit niet is geschied, en het zou beter zijn dadelijk in te willigen, dan er ten slotte toe gedwongen te worden. De Israëlieten waren de Egyptenaren tot een lastige steen geworden, en nu willen de vorsten van Egypte hen eindelijk wel gaarne kwijt wezen, Zacharia 12:3. Het is te betreuren, (en, zo mogelijk, te voorkomen) dat een gehele natie ten verderve wordt gebracht om de hoogmoed en de weerstrevendheid van haar vorsten, "Salus populi suprema lex - Het welzijn van het volk te behartigen is de hoogste wet."

V. Een nieuwe onderhandeling wordt nu geopend tussen Farao en Mozes, waarbij Farao er in bewilligt, dat de Israëlieten in de woestijn zullen gaan om te offeren, maar het geschil betreft de vraag: wie gaan zal, vers 8.

1. Mozes staat er op, dat zij geheel hun gezin zullen meenemen en ook al hun roerend goed vers 9. Zij, die God dienen, moeten Hem dienen met alles wat zij hebben. Mozes voert aan: "Wij moeten een feest houden, en daarom moeten wij ons gezin meenemen om het feest met hen te vieren, en onze schapen en runderen, die wij moeten slachten en eten ter ere van onze God.

2. Farao wil hier volstrekt niet in bewilligen Hij wil de mannen laten gaan, voorgevende dat dit alles was, wat zij verlangden, hoewel er in de vorige onderhandelingen in het geheel niet over gesproken was, maar wat de kinderen aangaat, hij besluit deze als gijzelaars terug te houden, teneinde hen tot terugkeren te dwingen, vers 10, 11. Nog meer: hij wordt in toorn ontstoken en zweert, dat zij hun kinderen niet van de plaats zullen brengen, hun verzekerende, dat het op hun gevaar zou zijn, indien zij het wél deden. Satan doet alles wat hij kan om hen, die zelf God dienen, te verhinderen om hun kinderen er toe te brengen om Hem te dienen. Hij is een gezworen vijand van vroege godsvrucht, wetende hoe verderfelijke zij is voor zijn rijk. Wij hebben reden om bij alles wat ons er van afhoudt om onze kinderen ten uiterste te bewegen om zich tot de dienst van God te begeven, de hand van Satan te vermoeden.

3. Hierop wordt de onderhandeling plotseling afgebroken, zij die, van Farao waren uitgegaan, vers 6, werden nu van Farao's aangezicht uitgedreven. Diegenen zullen spoedig hun oordeel vernemen, die het niet dragen kunnen, dat zij op hun plicht worden gewezen. Zie 2 Kronieken 25:16 "Quos Deus destruct, eos dementat - Die God wil verderven geeft Hij over aan verdwaasdheid." Nooit is iemand zo verdwaasd geweest, als Farao het geweest is tot zijn eigen verderf.

Exodus 10:12 - 20

I. Hier is de inval van de sprinkhanen in het land, het legerscharen van de Heere, Joël 2:11. God gebiedt Mozes zijn hand uit te strekken, vers 12, om ze als het ware herwaarts te wenken, want zij kwamen op de wenk, toen strekte Mozes zijn staf uit, vers 13. Vergel. Hfd. 9:22, 23.

Mozes schrijft het toe aan het uitstrekken, niet van zijn hand, maar van de staf van God het ingestelde teken van Gods tegenwoordigheid bij hem. De sprinkhanen gehoorzamen aan de oproep, en vliegen op de vleugels van de wind, van de oostenwind, maar niet alleen de sprinkhanen maar ook kevers zonder getal, komen, zoals ons meegedeeld wordt in Psalm 105:34, 35. Een geducht leger van ruiters en voetknechten zou gemakkelijker te weerstaan zijn geweest, dat dit leger van insecten. Wie kan dan bestaan voor het aangezicht van de grote God?

II. De verwoesting, die zij aanrichtten, vers 15. Zij bedekten het oppervlak van het hele land, en zij aten al het kruid van het land op. De aarde heeft God de kinderen van de mensen gegeven, maar als het Hem behaagt, kan Hij hun bezit verstoren, en sprinkhanen en kevers zenden om hen uit het bezit te verdringen. Kruiden groeien ten diepste voor de mensen, maar als het God behaagt, zullen deze verachtelijke insecten niet slechts deelgenoten met hen zijn, maar hen beroven, hun het brood uit de mond weg-eten. Laat ons dan niet werken voor de woning en de spijs, die aan deze verwoestingen zijn blootgesteld, maar voor die welke blijven tot in het eeuwige leven, en niet aldus overweldigd of aldus verdorven kunnen worden.

III. Farao's onderwerping hierop, vers 16,17. Hij had Mozes en Aäron van zich uitgedreven vers 11, hun waarschijnlijk zeggende, dat hij nu niets meer van doen met hen wilde hebben. Nu echter laat hij hen in allerijl tot zich roepen, en richt nu met evenveel beleefdheid het woord tot hen, als hij hen tevoren met verachting van zich weg had gezonden. De dag zal komen, wanneer zij, die hun raadgevers hebben afgewezen en hun bestraffingen hebben veracht, zeer blij zijn zullen met hun belangstelling, en hun voorbede graag zullen inroepen. De dwaze maagden smeken de wijze maagden "om van haar olie te geven." Zie ook Psalm 141:6.

1. Farao bekent schuld: Ik heb gezondigd tegen de Heere, uw God, en tegen u. Nu ziet hij zijn dwaasheid in zijn smaden en beledigen van God en Zijn gezanten, en schijnt er tenminste berouw van te hebben. Als God de mensen overtuigt van zonde en er hen om verootmoedigt, dan zal hun minachting van Gods dienstknechten en van het woord van de Heere in hun mond voorzeker mee in rekening komen, en zwaar op hun geweten drukken. Sommigen denken dat Farao door te zeggen: "De Heere, uw God", eigenlijk te kennen wilde geven: "De Heere zal mijn God niet zijn". Velen handelen met God als met een machtigen vijand, met wie zij niet gaarne in oorlog willen zijn, maar willen niet met Hem handelen als met hun rechtmatige vorst, aan wie zij zich met trouw en liefde willen onderwerpen. Ware boetvaardigen betreuren de zonde als begaan tegen God, hun God, aan wie zij trouw en gehoorzaamheid verschuldigd zijn.

2. Hij vraagt om vergeving, niet aan God, zoals boetvaardigen behoren te doen, maar aan Mozes, hetgeen meer verschoonbaar in hem was, omdat Mozes door een bijzondere opdracht aan Farao tot een God was gesteld, en zo hij iemands zonden vergeeft, die worden zij vergeven. Als hij bidt: vergeeft mij toch ditmaal, belooft hij hiermede niet weer op die wijze te zullen zondigen. Toch schijnt hij er afkerig van die belofte bepaaldelijk af te leggen, en ook zegt hij niet, dat hij het volk zal laten trekken. Een berouw in schijn bedriegt de mensen gewoonlijk met algemene beloften, maar wil zich niet tegen bepaalde zonden verbinden.

3. Hij gebruikt Mozes en Aäron om voor hem te bidden. Er zijn van degenen, die in benauwdheid de hulp van het gebed van een ander inroepen, maar niet geneigd zijn zelf te bidden, waardoor zij tonen, dat zij geen ware liefde hebben tot God en geen lust hebben om gemeenschap met Hem te oefenen. Farao wenst dat zij bidden, dat slechts deze dood van hem

weggenomen worde, niet deze zonde, hij bidt de plaag af van de sprinkhanen, niet de plaag van een verhard hart, die toch oneindig meer gevaarlijk was.

IV. De wegneming van het oordeel op het gebed van Mozes, vers 18, 19. Dit was:

1. Een even groot voorbeeld van Gods macht als het oordeel zelf. Een oostenwind bracht de sprinkhanen, en nu komt een westenwind ze wegvoeren. In welk punt van het kompas de wind ook zij, altijd doet hij Gods woord, en draait overeenkomstig Zijn raad. De wind blaast waarheen hij wil ten opzichte van ons bestuur er over, maar niet ten opzichte van Gods bestuur er over, Hij zendt hem rechtuit onder de gehele hemel.

2. Het was ook een even groot blijk van Mozes' gezag, en een even sterke bevestiging van zijn opdracht en van zijn invloed bij God, die "de vrede maakt en het kwaad schept," Jesaja 45:7. En hiermede heeft hij niet slechts de eerbied afgedwongen van de Egyptenaren, maar zich ook hun genegenheid aanbevolen, want gelijk het oordeel op zijn oproep gekomen is, zo geschiedde de wegneming er van als verhoring van zijn gebed. Hij heeft de treurige dag van leed en ellende niet gewenst, al heeft hij er ook mee gedreigd, zijn opdracht ging wel tegen Egypte, maar zijn gebed was voor Egypte, hetgeen een goede reden was waarom zij hem zouden liefhebben, al was het ook dat zij hem vreesden.

3. Het was ook een even sterke reden voor hun bekering, hun berouw, als het oordeel zelf, want hieruit bleek, dat God bereid is om te vergeven, spoedig geneigd om genade te betonen. Indien Hij reeds op een bekentenis van berouw en de uitwendige tekenen van verootmoediging een bijzonder oordeel wegneemt, zoals Hij het dikwijls van Farao heeft weggenomen, of het uitstelt, zoals Hij in Achabs geval gedaan heeft, wat zal Hij dan niet doen, als wij oprecht zijn, en hoe welkom zullen ware boetvaardigen Hem dan niet wezen! O mocht deze goedheid Gods ons tot bekering leiden! V. Farao's terugkeren tot zijn goddeloos besluit om het volk niet te laten trekken, vers 20, door de rechtvaardige hand van God op hem, zijn hart verhardende en hem stijvende in zijn hardnekkigheid. Zij, die hun overtuiging gesmoord hebben, haar weerstaan hebben, verbeuren er de weldaad van, en worden dan rechtvaardiglijk overgegeven aan de lusten van hun eigen hart, die (hoe sterk hun overtuiging ook zij) hun te sterk blijken te zijn.

Exodus 10:21 - 29 I. Hier is de plaag van de duisternis over Egypte gebracht, en het was een zeer vreeslijke, ontzettende plaag, derhalve zij als de eerste van de tien genoemd wordt, Psalm 105:28, hoewel zij een van de laatste was. In de verwoesting van het geestelijk Egypte wordt zij voortgebracht door "de vijfde schaal, die uitgegoten wordt op de troon van het beest", Openbaring 16:10, "en zijn rijk is verduisterd geworden."

Omtrent deze plaag valt bijzonder op te merken:

1. Dat het een algehele duisternis was. Wij hebben reden te denken dat niet slechts de hemellichten omfloerst waren, maar dat ook hun vuren en kaarsen uitgeblust werden door de vochtige, kleverige dampen, waardoor deze duisternis veroorzaakt werd, want er wordt gezegd in vers 23 :zij zagen de een de ander niet. De goddeloze wordt er mee gedreigd, Job 18:5, 6, dat "de vonk van zijn vuur niet zal glinsteren (de spranken, namelijk die hij ontstoken heeft," zoals zij genoemd worden in Jesaja 50:1, en dat "het licht zal verduisteren in zijn tent." De hel is "de buitenste duisternis, het licht van de kaars zal in u niet meer schijnen," Openbaring 18:23.

2. Dat het een duisternis was, die men kon tasten, die gevoeld kon worden met hun vingers in de oorzaken er van, (zo dicht en dik waren de dampen) gevoeld kon worden, denken sommigen, in haar uitwerkselen, door hun ogen die gestoken werden van pijn, en nog

pijnlijker werden door ze te wrijven. Er wordt gesproken van zware pijn als uitwerking van die duisternis Openbaring 16:10, hetgeen een toespeling hierop is.

3. Ongetwijfeld waren zij er door verbaasd en verschrikt. Hierbij vergeleken was de wolk van sprinkhanen, die het land verduisterd hadden vers 15, nog niets. De overlevering van de Joden zegt dat zij in deze duisternis verschrikt werden door verschijningen van boze geesten of liever door verschrikkelijke geluiden en fluisteringen, die zij maakten, of (hetgeen niet minder verschrikkelijk is) door de angst van hun eigen geweten, en dit is de plaag die, naar sommigen denken, bedoeld is in Psalm 78:49, (want anders wordt zij daar in het geheel niet vermeld) Hij zond onder hen de hitte van Zijn toorn, verbolgenheid en verstoordheid en benauwdheid met uitzending van de boden van veel kwaads, want hun, voor wie de duivel een bedrieger was, zal hij ten slotte een verschrikking wezen.

4. Zij hield drie dagen aan, zes nachten (zegt bisschop Hall) aaneen, zo lang waren zij gevangen gehouden door die ketenen van de duisternis, en de helderste paleizen werden tot kerkerholen. Niemand stond op van zijn plaats, vers 23. Zij waren allen gevangen in hun huizen, en de schrik heeft hen zo bevangen, dat slechts weinigen onder hen de moed hadden om van hun stoel naar hun bed te gaan, of van hun bed naar een stoel. Aldus "zwegen zij in duisternis," 1 Samuel 2:9. Nu had Farao tijd om na te denken, zo hij hem slechts had willen gebruiken. Geestelijke duisternis is geestelijke gevangenschap terwijl Satan de ogen van de mensen verblindt, zodat zij niet zien bindt hij hun handen en voeten, opdat zij niet werken voor God, noch zich hemelwaarts bewegen. Zij zijn gezeten in duisternis.

5. Het was rechtvaardig in God hen aldus te straffen. Farao en zijn volk hadden gerebelleerd tegen het licht van het woord van God, dat Mozes tot hen had gesproken, rechtvaardig worden zij dus gestraft met duisternis, want zij hadden haar lief en verkozen haar boven het licht. De blindheid van hun geest brengt deze duisternis van de lucht over hen, nooit was iemands geest zó verblind als die van Farao, nooit was de lucht zó verduisterd als die van Egypte. Door hun wreedheid zouden de Egyptenaren de lamp van Israël willen uitblussen en hun kool uitblussen, daarom heeft God rechtvaardig hun lichten uitgeblust. Vergelijk dit met de straf van de Sodomieten, Genesis 19:11. Laat ons vrezen voor de gevolgen van de zonde, indien drie dagen van duisternis zo schrikkelijk waren, wat zal de eeuwige duisternis dan niet wezen!

6. Intussen was het bij de kinderen Israëls licht in hun woningen, vers 23, niet alleen in het land Gosen, waar de meesten van hen woonden, maar ook in de woningen van hen, die onder de Egyptenaren verstrooid waren. Dat sommigen van hen aldus verstrooid zijn geweest, blijkt uit het teken ter onderscheiding, dat hun later bevolen was aan de posten van hun deuren te maken, Hoofdstuk 12:7. Dit is een voorbeeld van:

a. De macht van God boven de gewone kracht van de natuur. Wij moeten niet denken dat het zo maar vanzelf spreekt, dat wij delen in de algemene zegeningen en weldaden, en er dus aan God geen dank voor verschuldigd zijn. Hij zou een onderscheid kunnen maken, en ons onthouden wat Hij aan anderen geeft. Wel laat Hij gewoonlijk Zijn zon schijnen over de rechtvaardigen en de onrechtvaardigen, maar Hij zou een verschil kunnen maken, en wij moeten erkennen dat het Zijn genade is, als Hij het niet doet.

b. De bijzondere gunst voor Zijn volk, zij wandelen in het licht, als anderen eindeloos in dikke duisternis ronddwalen. Aan alle plaatsen waar een Israëliet is, één, die waarlijk een Israëliet is, al is het ook in deze duistere wereld, daar is licht, daar is een kind van het licht, en voor wie licht gezaaid is, en die door de opgang uit de hoogte wordt bezocht. Wie zou, toen God dit onderscheid maakte tussen de Israëlieten en de Egyptenaren, niet aan de armoedigste hut van een Israëliet de voorkeur hebben gegeven boven het mooiste paleis van een

Egyptenaar? Nog is er een wezenlijk verschil, hoewel niet zo merkbaar, tussen het huis van de goddelozen, waarin de vloek van de Heere is, en de woning van de rechtvaardigen, "die door Hem wordt gezegend," Spreuken 3:33. Wij moeten geloven in dat verschil en er ons naar gedragen. Sommigen gronden een gissing op het woord in Psalm 105:28 : "Hij zond duisternis, en maakte het duister, en zij waren Zijn woord niet weerspanning," dat de Israëlieten gedurende deze driedaagse duisternis besneden werden, ten einde hun paasfeest, dat nu naderde, te kunnen vieren, en dat dit het woord was, waaraan zij niet weerspanning waren, want van hun besnijdenis toen zij het land Kanaän binnenkwamen, wordt gesproken als van een tweede algemene besnijdenis, Jozua 5:2. Hoe dit nu zij, indien het God had behaagd, dan zouden de Israëlieten gedurende deze drie dagen van duisternis voor de Egyptenaren, toen het voor hen zelf licht was, hebben kunnen vertrekken, zonder er Farao verlof voor te vragen, maar God wilde hen uitvoeren door een hoge hand, en niet steelsgewijze of in haast, Jesaja 52:12.

II. Hier is de indruk, op Farao teweeggebracht door deze plaag, welke tamelijk gelijk was aan die, welke door de vorige plagen bij hem teweeggebracht werd.

1. Het heeft hem in zoverre wakker geschud, dat hij de onderhandeling met Mozes en Aäron weer aanknoopte, en er nu eindelijk in toestemde, dat zij hun kinderen zouden medenemen, hij wilde nu slechts hun vee als onderpand houden, vers 24. Het is het gewone doen van de zondaren om aldus met loven en bieden bij de Almachtige aan te komen, sommige zonden zullen zij nalaten, maar niet alle, voor een tijd zullen zij aflaten van hun zonden, maar niet voor altijd. Zij willen Hem een deel van hun hart toestaan, maar de wereld en het vlees moeten het met Hem delen, en aldus spotten zij met God, maar bedriegen zichzelf. Mozes besluit om niets van zijn eis te laten vallen, ons vee zal ook met ons gaan, vers 26. De voorwaarden van de verzoening zijn zo vastgesteld, dat de mensen, hoe zij ze ook betwisten, ze toch niet kunnen veranderen of er van kunnen afdingen. Wij moeten toestemmen in de eis van Gods wil, want wij kunnen niet verwachten dat Hij zal toestemmen in de voorwaarden van onze lusten. Boodschappers van God moeten altijd aan die regel gebonden zijn: "laat hen tot u weerkeren, maar gij zult tot hen niet weerkeren," Jeremia 15:19.

Mozes geeft een zeer goede reden op, waarom zij hun vee moeten meenemen, zij moeten gaan offeren en daarom moeten zij meenemen hetgeen daartoe nodig is. Welk aantal en welke soort van offers geëist zullen worden, wisten zij nog niet, en dus moesten zij alles meenemen wat zij hadden. Met onszelf en onze kinderen moeten wij ook al onze wereldlijke bezittingen de dienst van God toewijden, omdat wij niet weten welk gebruik God maken wil van hetgeen wij hebben, noch op welke wijze wij geroepen kunnen worden om er God mee te eren.

2. Maar toen hij zijn eigen voorwaarden niet kon opleggen, werd hij zó verbitterd, dat hij de onderhandelingen plotseling afbrak, en het besluit nam in het geheel niet meer te onderhandelen. Thans is de toorn over hem gekomen tot het einde, en hij werd tot het uiterste beledigend, vers 28. Mozes wordt in toorn weggezonden, op straffe van de dood hem verboden weer aan het hof te komen, ja hem werd verboden Farao ook elders te ontmoeten, zoals hij hem placht te ontmoeten aan de oever van de rivier: op welke dag gij mijn aangezicht zult zien, zult gij sterven. Ontzettende waanzin! Had hij dan niet ondervonden dat Mozes plagen over hem kon brengen zonder zijn aangezicht te zien? Of had hij vergeten, hoe dikwijls hij om hem had gezonden als zijn arts, om hem te genezen, en hem van zijn plagen te verlossen, dat hij hem nu moet gebieden om nooit meer tot hem te naderen?

Onmachtige boosaardigheid! Hem met de dood te dreigen, die gewapend was met zulk een macht, en aan wiens genade hij zich zo dikwijls had overgegeven. Waartoe zal verharding van hart en minachting van Gods woord en geboden de mensen al niet brengen! Mozes hield hem

aan zijn woord, vers 29. Ik zal niet meer uw aangezicht zien, dat is: "na ditmaal", want deze onderhandeling werd niet afgebroken dan Hoofdstuk 11:8, toen Mozes van Farao uitging in hitte van de toorn, en hem zei hoe spoedig hij van zin zou veranderen, en zijn trots gemoed verslagen zou worden, hetgeen vervuld werd, Hoofdstuk 12:31, toen Farao Mozes nederig smeekte om te vertrekken, zodat Mozes na dit onderhoud niet meer tot hem kwam, vóór hij geroepen werd. Als de mensen Gods woord van zich wegdrijven, laat Hij rechtvaardig hen in hun zinsbegoochelingen blijven, en antwoordt hun naar de menigte van hun afgoden. Toen de Gadarenen begeerden dat Christus van hen zou weggaan heeft Hij hen terstond verlaten.

HOOFDSTUK 11

1 Want de HEERE had tot Mozes gesproken: Ik zal nog een plaag over Farao, en over Egypte brengen, daarna zal hij ulieden van hier laten trekken; als hij u geheel zal laten trekken, zo zal hij u haastelijk van hier uitdrijven. 2 Spreek nu voor de oren des volks, dat ieder man van zijn naaste, en iedere vrouw van haar naaste zilveren vaten en gouden vaten eise. 3 En de HEERE gaf het volk genade in de ogen der Egyptenaren; ook was de man Mozes zeer groot in Egypteland voor de ogen van Farao's knechten, en voor de ogen des volks. 4 Verder zeide Mozes: Zo heeft de HEERE gezegd: Omtrent middernacht zal Ik uitgaan door het midden van Egypte; 5 En alle eerstgeborenen in Egypteland zullen sterven, van Farao's eerstgeborene af, die op zijn troon zitten zou, tot de eerstgeborene der dienstmaagd, die achter de molen is, en alle eerstgeborenen van het vee. 6 En er zal een groot geschrei zijn in het ganse Egypteland, desgelijke nooit geweest is, en desgelijke niet meer wezen zal. 7 Maar bij alle kinderen Israëls zal niet een hond zijn tong verroeren, van de mensen af tot de beesten toe; opdat gijlieden weet, dat de HEERE tussen de Egyptenaren en tussen de Israëlieten een afzondering maakt. 8 Dan zullen al deze uw knechten tot mij afkomen, en zich voor mij neigen, zeggende: Trek uit, gij en al het volk, dat uw voetstappen volgt; en daarna zal ik uitgaan. En hij ging uit van Farao in hitte des toorns.

9 De HEERE dan had tot Mozes gesproken: Farao zal naar ulieden niet horen, opdat Mijn wonderen in Egypteland vermenigvuldigd worden. 10 En Mozes en Aaron hebben al deze wonderen gedaan voor Farao's aangezicht; doch de HEERE verhardde Farao's hart, dat hij de kinderen Israëls uit zijn land niet trekken liet.

Farao had Mozes bevolen van uit zijn tegenwoordigheid heen te gaan, Hoofdstuk 10:28, en Mozes had beloofd, dat dit de laatste maal zou zijn, dat hij hem met zijn tegenwoordigheid lastig zou vallen, maar hij besluit om toch, eer hij van hem heenging, te zeggen wat hij te zeggen had. Dientengevolge hebben wij in dit hoofdstuk:

I. De instructies, door God aan Mozes gegeven, en waarnaar hij nu te handelen had vers 1, 2, alsook de gunst, die Israël en Mozes hadden in de ogen van de Egyptenaren, vers 3.

II. De laatste boodschap die Mozes aan Farao overbracht betreffende de dood van de eerstgeborenen, vers 4 - 8

III. Een herhaling van de voorzegging van de verharding van Farao's hart, vers 9, en hoe die voorzegging uitkwam, vers 10.

Exodus 11:1 - 3

Hier is:

1. De hoge gunst, waarin Mozes en Israël stonden bij God.

a. Mozes was een gunstgenoot van de hemel, want God wil voor hem niet verbergen wat Hij doen zal. God stelt hem niet alleen aan om Zijn boodschappen over te brengen, maar deelt hem, als de man van Zijn raad, Zijn voornemen mee, dat Hij nog een plaag - en niet meer - over Farao zal brengen, door welke Hij de verlossing van Israël zal voltooien, vers 1. Mozes verlangde dit ontzettende werk tot een einde te zien komen, verlangde Egypte niet meer geplaagd te zien, en Israël niet meer verdrukt. "Welnu", zegt God "het einde is nabij, de strijd zal weldra vervuld zijn, het doel bereikt. Farao zal genoodzaakt zijn zich overwonnen te verklaren, en de strijd op te geven." Na al de vorige plagen zegt God: Ik zal nog een plaag over Farao en over Egypte brengen. Zo is ook, na al de oordelen over de zondaren in deze wereld, nog een, dat over hen gebracht zal worden in de andere wereld, hetgeen diegenen volkomen vernederen zal, die door niets anders vernederd werden.

b. De Israëlieten waren gunstgenoten van de hemel, want God zelf omhelst hun zaak, en draagt er zorg voor, dat zij voor al hun moeite in dienst van de Egyptenaren betaald zullen worden. Dit was de laatste dag van hun dienstbaarheid, zij waren op het punt van heen te gaan, en hun meesters, die hen mishandeld hadden in hun werk, zouden hun nu nog hun loon onthouden hebben, en hen ledig hebben weggezonden, terwijl de arme Israëlieten zó naar hun vrijheid verlangden, dat zij daarmee, ook zonder betaling, tevreden zouden geweest zijn, en

zich verheugd hebben, om hun vrijheid - op welke voorwaarden dan ook - te verkrijgen. Maar Hij, "die de verdrukke recht doet," heeft er in voorzien, dat de arbeiders hun loon niet zouden verliezen, en gebod hun het nu, bij hun vertrek op te eisen, vers 2, in zilveren vaten en gouden vaten. Ter voorbereiding hiervoor heeft God door Zijn plagen de Egyptenaren nu even verlangend gemaakt naar hun heengaan op elke voorwaarde, als de Egyptenaren tevoren door hun strengheid en mishandelingen hen verlangend hadden gemaakt om op elke voorwaarde te vertrekken. Hoewel de geduldige Israëlieten tevreden waren om hun loon te verliezen, wilde God toch niet dat zij zonder dat zouden heengaan. Op de een of andere wijze zal God recht laten wedervaren aan de verdrukten, die in ootmoedig stilzwijgen Hem hun zaak overgeven, en Hij zal er voor zorgen, dat niemand iets door geduldig lijden zal verliezen, evenmin als door de dienst, die zij gedaan hebben.

2. De hoge gunst en achting, waarin Mozes en Israël stonden bij de Egyptenaren, vers 3.

a. Zelfs het volk, dat gehaat en geminacht was, werd nu geacht en geëerbiedigd. De wonderen, ten behoeve van hen gedaan, deden hun eer aan, en maakten hen tot personen van aanzien en gewicht. Hoe groot worden zij niet voor wie God strijdt! Aldus gaf de Heere het volk genade in de ogen van de Egyptenaren, door te doen blijken in hoe hoge gunst zij bij Hem stonden. Hij veranderde ook de geest, de gezindheid van de Egyptenaren jegens hen, Hij gaf hun barmhartigheid voor het aangezicht van hun verdrukpers.

b. De man Mozes was zeer groot. Hoe kon het ook anders, als zij zagen met wat macht hij bekleed was, en welke wonderen door zijn hand werden gewrocht? Zo zijn ook de apostelen, hoewel zij lieden van gering aanzien waren, in grote achting gehouden bij het volk, Handelingen 5:13. Die God eren zal Hij eren, en wat hen betreft, die zich Hem getrouw betonen: er zal een dag komen, wanneer zij groot, zeer groot zullen zijn in de ogen van de wereld, zelfs in de ogen van hen, die nu met de grootste minachting op hen neerzien. En hoewel Farao Mozes haatte, waren er onder Farao's knechten, die hem achtten en eerden. Zo waren er ook in het huis van de keizer, zelfs in dat van Nero, sommigen, die achting hadden voor Paulus, Filippenzen 1:13.

Exodus 11:4 - 10

Aan Farao wordt hier kennis gegeven van de laatste plaag, die nu over hem en de Egyptenaars komen zal, namelijk de dood van alle eerstgeborenen in Egypte. Met die plaag werden zij het eerst gedreigd, Hoofdstuk 4:23. Ik zal uw zoon, uw eerstgeborene doden, Hoofdstuk 4:23, maar zij werd het laatst over hen gebracht, de mindere oordelen werden beproefd, en als deze het werk gedaan hadden dan zou dit voorkomen zijn. Zie hoe traag God is tot toorn, en hoe Hij ontmoet wil worden op de dag van Zijn oordelen, zó, dat Zijn toorn wordt afgewend, en inzonderheid hoe dierbaar in Zijn ogen het leven van mensen is. Indien de dood van hun vee hen verootmoedigd en verbeterd had, dan zouden hun kinderen gespaard zijn. Maar als de mensen van het trapsewijze komen van de oordelen van God geen goed gebruik willen maken, dan hebben zij het zichzelf te wijten, als zij aan het eind ondervinden, dat het ergste voor het laatste bewaard werd.

1. De plaag zelf wordt hier in bijzonderheden voorzegd, vers 4 - 6. De tijd is bepaald, omtrent middernacht, en wel de eerstvolgende middernacht, in het holst van de nacht, als allen slapen, zullen al hun eerstgeborenen de slaap van de dood slapen, niet stil en onmerkbaar, zodat het niet voor de morgen ontdekt zou worden, maar zó dat de gezinnen te middernacht gewekt zullen worden om hen te zien sterven. De uitgebreidheid van die plaag wordt beschreven, vers 5. De prins, die de troonopvolger had moeten zijn, was niet te hoog om er door bereikt te worden, noch de slavin aan de molen te gering om er door te worden opgemerkt. Aan Mozes

en Aäron wordt niet geboden deze plaag op te roepen, neen Ik zal uitgaan, zegt de Here, vers 4. Vreeslijk is het te vallen in de handen van de levende God, wat is de hel anders dan dat?

2. De bijzondere bescherming, waaronder de kinderen van Israël zijn zullen, en het duidelijk merkbare verschil, dat er gemaakt zal worden tussen hen en de Egyptenaren, terwijl een engel het zwaard trok tegen de Egyptenaren, zou zelfs geen hond blaffen bij iemand uit de kinderen Israëls, vers 7. Hierin is een proef gegeven van het verschil, dat in de grote dag gemaakt zal worden tussen volken van God en Zijn vijanden. Indien de mensen wisten, welk een verschil God maakt, en tot in eeuwigheid zal doen voortduren, tussen hen, die Hem dienen, en hen, die Hem niet dienen, dan zou de godsdienst voor hun niet zo'n onverschillige zaak zijn, als zij er nu van maken, en er niet met zoveel onverschilligheid in handelen, als zij nu doen.

3. Hoe Farao's knechten zich ootmoedig aan Mozes zullen onderwerpen, en hoe onderdanig zij hem zullen smeken heen te gaan vers 8. Zij zullen afkomen en zich voor mij neigen. De trotse vijanden van God en Zijn Israël zullen eindelijk vallen, Openbaring 3:9, en bevonden worden leugenaars te zijn, Deuteronomium 33:29. Nu wordt gezegd dat Mozes, toen hij zijn boodschap had overgegeven, van Farao uitging in hitte van de toorn, hoewel hij de zachtmoedigste mens op aarde was. Waarschijnlijk verwachtte hij, dat het blote dreigen met de dood van de eerstgeborenen Farao tot toegeven bewogen zou hebben, inzonderheid daar Farao toch reeds in zoverre had toegegeven, en gezien had hoe nauwkeurig Mozes' voorzeggingen allen zijn uitgekomen. Maar het had die uitwerking niet, zijn hoogmoedig hart wilde niet buigen, neen, zelfs niet om de eerstgeborenen in zijn rijk te redden, geen wonder, dat de mensen van geen ondeugden teruggehouden worden door hun het vooruitzicht te openen op de eeuwige rampzaligheid, als zelfs het nabijzijnd gevaar van te verliezen alles wat hun dierbaar is in deze wereld hen niet verschrikt. Mozes werd toen tot een heilige toorn verwekt daar hij evenals onze Heiland later, "bedroefd was over de verharding van zijn hart," Markus 3:5.

Het is een grote kwelling van de geest voor godvruchtige leraren, om de mensen doof te zien voor alle waarschuwingen, die hun gegeven worden, en dat zij roekeloos hun verderf tegemoet gaan in weerwil van alle vriendelijke pogingen om het te voorkomen. Zo ging Ezechiël "bitterlijk bedroefd" heen Ezechiël 3:14, omdat God hem gezegd had, dat het huis Israëls niet naar hem zal willen horen, vers 7. Toornig te zijn op niets anders dan de zonde, is het middel om niet in toorn te zondigen. Mozes, aldus gewezen hebbende op de ontroering, die Farao's hardnekkigheid hem veroorzaakt had, wijst er nu ook op, dat God hem dit tevoren gezegd had, vers 9.

De Heere had tot Mozes gesproken: Farao zal naar u niet horen. De Schrift heeft het ongeloof voorzien van hen, die het evangelie zullen horen opdat het geen verwondering zou baren en geen struikelblok voor ons zou zijn, Johannes 12:37, 38, Romeinen 10:16. Laat ons nooit minne gedachten koesteren van het evangelie van Christus om de minachting, die de mensen er in het algemeen aan betonen, want ons werd vooruit gezegd welk een koud onthaal het zou vinden. Hij geeft een korte herhaling van hetgeen hij tevoren hieromtrent gezegd had, vers 10, namelijk dat Mozes al deze wonderen gedaan heeft, zoals zij hier verhaald zijn, voor Farao, (hij zelf was er ooggetuige van) en toch niet heeft kunnen overmogen, hetgeen een stellig teken was, dat God zelf, in de weg van een rechtvaardig oordeel, zijn hart had verhard. Zo was de verwerping van het Christus' Evangelie door de Joden zo'n grote ongerijmdheid, dat er gemakkelijk uit was af te leiden, dat "God hun een geest van diepe slaap had gegeven," Romeinen 11:8.

HOOFDSTUK 12

1 De HEERE nu had tot Mozes en tot Aaron in Egypteland gesproken, zeggende: 2 Deze zelfde maand zal ulieden het hoofd der maanden zijn; zij zal u de eerste van de maanden des jaars zijn. 3 Spreekt tot de ganse vergadering van Israël, zeggende: Aan de tienden dezer maand neme een iegelijk een lam, naar de huizen der vaderen, een lam voor een huis. 4 Maar indien een huis te klein is voor een lam, zo neme hij het en zijn nabuur, de naaste aan zijn huis, naar het getal der zielen, een iegelijk naar dat hij eten kan; gij zult rekening maken naar het lam. 5 Gij zult een volkomen lam hebben, een manneken, een jaar oud; van de schapen of van de geitenbokken zult gij het nemen. 6 En gij zult het in bewaring hebben tot de veertienden dag dezer maand; en de ganse gemeente der vergadering van Israël zal het slachten tussen twee avonden. 7 En zij zullen van het bloed nemen, en strijken het aan de beide zijposten, en aan de bovendorpel, aan de huizen, in welke zij het eten zullen. 8 En zij zullen het vlees eten in denzelfden nacht, aan het vuur gebraden, met ongezuurde broden; zij zullen het met bittere saus eten. 9 Gij zult daarvan niet rauw eten, ook geenszins in water gezoden; maar aan het vuur gebraden, zijn hoofd met zijn schenkelen en met zijn ingewand. 10 Gij zult daarvan ook niet laten overblijven tot de morgen; maar hetgeen daarvan overblijft tot de morgen, zult gij met vuur verbranden.

11 Aldus nu zult gij het eten: uw lenden zullen opgeschort zijn, uw schoenen aan uw voeten, en uw staf in uw hand; en gij zult het met haast eten; het is des HEEREN pascha. 12 Want Ik zal in dezen nacht door Egypteland gaan, en alle eerstgeborenen in Egypteland slaan, van de mensen af tot de beesten toe; en Ik zal gerichten oefenen aan al de goden der Egyptenaren, Ik, de HEERE! 13 En dat bloed zal ulieden tot een teken zijn aan de huizen, waarin gij zijt; wanneer Ik het bloed zie, zal Ik ulieden voorbijgaan; en er zal geen plaag onder ulieden ten verderve zijn, wanneer Ik Egypteland slaan zal. 14 En deze dag zal ulieden wezen ter gedachtenis, en gij zult hem de HEERE tot een feest vieren; gij zult hem vieren onder uw geslachten tot een eeuwige inzetting. 15 Zeven dagen zult gijlieden ongezuurde broden eten; maar aan de eersten dag zult gij het zuurdeeg wegdoen uit uw huizen; want wie het gedeseemde eet, van de eersten dag af tot op de zevenden dag, diezelve ziel zal uitgeroeid worden uit Israël. 16 En op de eersten dag zal er een heilige verzameling zijn; ook zult gij een heilige verzameling hebben op de zevenden dag; er zal geen werk op denzelfden gedaan worden; maar wat van iedere ziel gegeten zal worden, datzelve alleen mag van ulieden toegemaakt worden. 17 Zo onderhoudt dan de ongezuurde broden, dewijl Ik even aan denzelfden dag ulieder heiren uit Egypteland geleid zal hebben; daarom zult gij dezen dag houden, onder uw geslachten, tot een eeuwige inzetting. 18 In de eerste maand, aan de veertienden dag der maand, in de avond, zult gij ongezuurde broden eten, tot de een en twintigsten dag der maand, in de avond. 19 Dat er zeven dagen lang geen zuurdesem in uw huizen gevonden worde, want al wie het gedeseemde eten zal, diezelve ziel zal uit de vergadering van Israël uitgeroeid worden, hij zij een vreemdeling of een ingeborene des lands. 20 Gij zult niets eten, dat gedeseemd is; in al uw woningen zult gij ongezuurde broden eten. 21 Mozes dan riep al de oudsten van Israël, en zeide tot hen: Leest uit, en neemt u lammeren voor uw huisgezinnen, en slacht het pascha. 22 Neemt dan een bundelken hysop, en doopt het in het bloed, dat in een bekken zal wezen; en strijkt aan de bovendorpel, en aan de beide zijposten van dat bloed, hetwelk in het bekken zijn zal; doch u aangaande, niemand zal uitgaan uit de deur van zijn huis, tot aan de morgen. 23 Want de HEERE zal doorgaan, om de Egyptenaren te slaan; doch wanneer Hij het bloed zien zal aan de bovendorpel en aan de twee zijposten, zo zal de HEERE de deur voorbijgaan, en de verdere niet toelaten in uw huizen te komen om te slaan. 24 Onderhoudt dan deze zaak, tot een inzetting voor u en voor uw kinderen, tot in eeuwigheid. 25 En het zal geschieden, als gij in dat land komt, dat u de HEERE geven zal, gelijk Hij gesproken heeft, zo zult gij dezen dienst onderhouden. 26 En het zal geschieden, wanneer uw kinderen tot u zullen zeggen: Wat hebt gij daar voor een dienst? 27 Zo zult gij zeggen: Dit is de HEERE een paasoffer, Die voor de huizen der kinderen Israëls voorbijging in Egypte, toen Hij de Egyptenaars sloeg, en onze huizen bevrijdde!

Toen boog zich het volk en neigde zich. 28 En de kinderen Israëls gingen en deden het, gelijk als de HEERE Mozes en Aaron geboden had, also deden zij. 29 En het geschiedde ter middernacht, dat de HEERE al de eerstgeborenen in Egypteland sloeg, van de eerstgeborene van Farao af, die op zijn troon zitten zou, tot op de eerstgeborene van de gevangene, die in het gevangenhuis was, en alle eerstgeborenen der beesten. 30 En Farao stond op bij nacht, hij en al zijn knechten, en al de Egyptenaars; en er was een groot geschrei in Egypte; want er was geen huis, waarin niet een dode was. 31 Toen riep hij Mozes en Aaron in de nacht, en zeide: Maakt u op, trekt uit het midden van mijn volk,

zo gijlieden als de kinderen van Israël; en gaat heen, dient de HEERE, gelijk gijlieden gesproken hebt. 32 Neemt ook met u uw schapen en uw runderen, zoals gijlieden gesproken hebt, en gaat heen, en zegent mij ook. 33 En de Egyptenaars hielden sterk aan bij het volk, haastende, om die uit het land te drijven; want zij zeiden: Wij zijn allen dood! 34 En het volk nam zijn deeg op, eer het gedeseemd was, hun deegklompen, gebonden in hun klederen, op hun schouderen.

35 De kinderen Israëls nu hadden gedaan naar het woord van Mozes, en hadden van de Egyptenaren geeist zilveren vaten, en gouden vaten, en klederen. 36 Daartoe had de HEERE het volk genade gegeven in de ogen der Egyptenaren, dat zij hun hun begeerte deden; en zij beroofden de Egyptenaren. 37 Alzo reisden de kinderen Israëls uit van Rameses naar Sukkoth, omtrent zeshonderd duizend te voet, mannen alleen, behalve de kinderkens. 38 En veel vermengd volk trok ook met hen op, en schapen, en runderen, gans veel vee. 39 En zij bakten van het deeg, dat zij uit Egypte gebracht hadden, ongezuurde koeken; want het was niet gedeseemd; overmits zij uit Egypte uitgedreven werden, zodat zij niet vertoeven konden, noch ook tering voor zich bereiden. 40 De tijd nu der woning, dien de kinderen Israëls in Egypte gewoond hebben, is vierhonderd jaren en dertig jaren. 41 En het geschiedde ten einde van de vierhonderd en dertig jaren, zo is het even op denzelfden dag geschied, dat al de heiren des HEEREN uit Egypteland gegaan zijn. 42 Dezen nacht zal men de HEERE op het vlijtigst houden, omdat Hij hen uit Egypteland geleid heeft; deze is de nacht des HEEREN, die op het vlijtigst moet gehouden worden, van al de kinderen Israëls, onder hun geslachten. 43 Voorts zeide de HEERE tot Mozes en Aaron: Dit is de inzetting van het pascha: geen zoon eens vreemdelings zal daarvan eten. 44 Doch alle knecht van iedereen, die voor geld gekocht is, nadat gij hem zult besneden hebben, dan zal hij daarvan eten. 45 Geen uitlander noch huurling zal er van eten. 46 In een huis zal het gegeten worden; gij zult van het vlees niet buiten uit het huis dragen, en gij zult geen been daaraan breken. 47 De ganse vergadering van Israël zal het doen. 48 Als nu een vreemdeling bij u verkeert, en de HEERE het pascha houden zal, dat alles, wat mannelijk is, bij hem besneden worde, en dan kome hij daartoe, om dat te houden, en hij zal wezen als een ingeborene des lands; maar geen onbesnedene zal daarvan eten. 49 Enerlei wet zij voor de ingeborene, en de vreemdeling, die als vreemdeling in het midden van u verkeert. 50 En alle kinderen Israëls deden het; gelijk als de HEERE Mozes en Aaron geboden had, alzo deden zij. 51 En het geschiedde even tenzelfden dage, dat de HEERE de kinderen Israëls uit Egypteland leidde, naar hun heiren.

Dit hoofdstuk geeft een bericht van een van de gedenkwaardigste inzettingen en een van de gedenkwaardigste handelingen van Gods voorzienigheid, die in het Oude Testament vermeld zijn.

I. Geen van de inzettingen van de Joodse kerk was meer uitnemend dan die van het Pesach en van geen er van wordt ook zo dikwijls melding gemaakt in het Nieuwe Testament, en wij hebben hier het bericht van de instelling er van. De inzetting bestond uit drie delen.

1. Het slachten en eten van het paaslam, vers 1 - 6, 8 - 11.
2. Het sprengen van het bloed op de deurposten, waarvan als een afzonderlijke zaak gesproken wordt, Hebr. 11:28, en dat bijzonder eigen was aan dit eerste Pesach vers 7, met de reden er voor, vers 13.
3. Het feest van de ongehevelde broden op de zeven volgende dagen. Dit wijst eigenlijk op hetgeen later voor het waarnemen van deze inzetting gedaan moest worden, vers 14 - 20 Deze inzetting wordt bekend gemaakt aan het volk, en zij worden onderricht omtrent de waarneming.
 - a. Van dit eerste Pesach, vers 21 - 23.
 - b. Van de latere Pesach's, vers 24 - 27. En de gehoorzaamheid van de Israëlieten aan deze orders, vers 28.

II. Geen van de leidingen van Gods voorzienigheid betreffende de Joodse kerk was meer treffend, of wordt meer vaker vermeld, dan de bevrijding van de kinderen Israëls uit Egypte.

1. De eerstgeborenen van de Egyptenaren worden gedood, vers 29, 30.

2. Er worden terstond orders gegeven om hen vrij te laten, vers 31 - 33 - 3 Zij beginnen hun tocht:

- a. Beladen met hun eigen goederen, vers 34.
- b. Verrijkt met de buit van Egypte vers 35, 36.
- c. Vergezeld door een gemengde schare vers 37, 33.
- d. Zich moettende behelpen zo goed zij konden voor hun ogenblikkelijke behoeften, vers 39.
- e. Deze gebeurtenis wordt gedateerd vers 40 - 42

III. Eindelijk een korte herhaling ten besluite:

- a. Van deze gedenkwaardige inzetting, met enige toevoegingen vers 43 - 49
- b. Van die gedenkwaardige handeling van Gods voorzienigheid, vers 50, 51.

Exodus 12:1 - 20

Mozes en Aäron ontvangen hier van de Heere wat zij daarna aan het volk zullen overleveren betreffende de inzetting van het Pesach, waaraan een order voorafgaat voor een nieuwe tijdrekening in hun maanden, vers 1, 2. Deze zelfde maand zal ulieden het hoofd van de maanden zijn. Tot nu toe hadden zij het jaar omstreeks het midden van onze maand September laten aanvangen, maar van nu voortaan moeten zij het omstreeks het midden van onze maand Maart laten beginnen, tenminste voor hun kerkelijke rekeningen. Het is goed om de dag te beginnen, en het jaar te beginnen, en inzonderheid ons leven te beginnen met God. In deze nieuwe tijdrekening begon het jaar in de lente, die het gelaat van het aardrijk vernieuwt, en werd gebruikt als een beeld van de komst van Christus, Hooglied 2:11, 12. Wij kunnen veronderstellen dat Mozes, terwijl hij de tien plagen over Egypte bracht, de Israëlieten aanbevolen heeft om zich gereed te houden voor hun vertrek, waarvoor het bevel ieder ogenblik gegeven kon worden. Waarschijnlijk had hij hen langzamerhand van de plaatsen, waarheen zij verstrooid waren, bij elkaar gebracht, want zij worden hier de vergadering van Israël genoemd, vers 3, en aan hen, als vergadering, worden deze orders gezonden. Het is licht te begrijpen hoe groot hun verbazing en haast was, en toch moeten zij zich nu met de viering van eene godsdienstplechtigheid bezighouden tot eer van God. Als ons hoofd het volst is van zorg, en onze handen het volst zijn van werk, moeten wij toch onze godsdienst niet vergeten, en ons niet ongeschikt laten worden voor oefeningen van de godsvrucht.

I. God gebod dat in de nacht, wanneer zij uit Egypte gaan zullen, in al hun gezinnen een lam geslacht zou worden, of dat twee of drie gezinnen, als zij klein waren, tezamen een lam zouden slachten. Het lam moest vier dagen tevoren gereed gehouden zijn, en in die namiddag moesten zij het slachten, als een offer vers 6, niet in strikte zin, want het werd niet op het altaar geofferd, maar als een godsdienstige plechtigheid, Gods goedheid jegens hen erkennende, niet slechts door hen te bewaren voor, maar ook door hen te verlossen door, de plagen, die over Egypte gebracht werden. Let op de oudheid van de huisgodsdienst, en op het gerieflijke, dat kleine gezinnen zich kunnen samenvoegen voor de aanbidding van God, ten einde haar meer plechtig te maken.

II. Het lam, aldus geslacht zijnde, moest gebraden worden om het te eten, en het moest gegeten worden met ongezuurde broden en bittere kruiden, omdat zij het met haast moesten eten, vers 11, en er niets van moesten overlaten tot de morgen, want God wilde dat zij van Hem afhankelijk zouden zijn voor hun dagelijks brood, en niet bezorgd zouden zijn tegen de morgen. Hij, die hen leidde, zou hen ook voeden.

III. Eer zij het vlees aten van het lam, moesten zij van het bloed aan de deurposten strijken, vers 7. Hierdoor werden hun huizen onderscheiden van die van de Egyptenaren, en aldus hun

eerstgeborenen beveiligd voor het zwaard van de verderfengel, vers 12, 13. Er moest in die nacht een verschrikkelijk werk gedaan worden in Egypte, al de eerstgeborenen van mensen en beesten moesten gedood worden, en er moest gericht geoefend worden aan de goden van Egypte. Mozes maakt in dit hoofdstuk geen melding van de vervulling hiervan, maar wel spreekt hij er van in Numeri 33:4.

Het is zeer waarschijnlijk, dat de afgoden, die de Egyptenaren aanbaden, vernield werden, die uit metaal vervaardigd waren, smolten, die uit hout waren gemaakt, verbrandden, en die van steen werden vergruizeld, waaruit Jethro tot de gevolgtrekking komt, dat de Heere groter is dan alle goden. Dezelfde engel, die hun eerstgeborenen doodde, verbrak hun afgoden, die hun niet minder dierbaar waren. Om Israël te beschermen tegen deze plaag, werd hun geboden het bloed van het lam aan de deurposten te strijken, hun doen hiervan zal aangenomen worden als een blijk van hun geloof in de waarschuwingen van God en van hun gehoorzaamheid aan Zijn geboden. In tijden van algemene rampen zal God Zijn eigen volk beveiligen en een teken aan hen stellen, zij zullen verborgen worden of in de hemel, of onder de hemel, bewaard hetzij van de slag van het oordeel, of tenminste van de prikkel er van. In tijden van algemene rampen is het bloed van de besprenging de veiligheid van de heiligen, dat is het, hetwelk hen tekent voor God, het geweten bevredigt, en hun vrijmoedigheid geeft om toe te gaan tot de troon van de genade, en aldus een muur ter beschutting rondom hen wordt, en een muur ter afscheiding tussen hen en de kinderen van deze wereld.

IV. Het moest jaarlijks gehouden worden als een feest van de Heere in hun geslachten, waaraan het feest van de ongezuurde broden verbonden werd, gedurende hetwelk zij zeven dagen lang geen ander dan ongedesemd brood moesten eten, ter herinnering, dat zij gedurende vele dagen na hun uittocht uit Egypte, noodzakelijkerwijs tot zulk brood beperkt waren vers 14 - 20 Dit gebod werd hun ingeprent zó, dat zij er geen vergissing mee konden begaan, en ook ter opwekking van hen, die in Egypte misschien over het algemeen wel stompzinnig en onverschillig zijn geworden omtrent de zaken van de godsdienst tot een naarstig onderhouden van de inzetting. Nu was er ongetwijfeld veel van het evangelie in deze inzetting. In het Nieuwe Testament wordt er dikwijls naar verwezen en aan ons is het Evangelie er in verkondigd, en "niet alleen aan hen, die niet sterk zouden zien op het einde," Hebreëen 4:2, 2 Corintheërs 3:13.

1. Het paaslam was een type, Christus is ons Paaslam, 1 Corintheërs 5:7.

a. Het moest een lam zijn, en Christus is het "Lam Gods," Johannes 1:29, in de Openbaring dikwijls het Lam genoemd, zachtmoedig en onschuldig als een lam, stom voor het aangezicht van zijn scheerders, en voor die het slacht.

b. Het moest een mannetje zijn, een jaar oud, vers 5, in de bloei van zijn leven. Christus heeft zichzelf geofferd in het midden van zijn dagen, niet in Zijn kindsheid met de kinderen te Bethlehem. Het duidt de kracht en genoegzaamheid aan van de Heere Jezus, bij wie hulp was besteld.

c. Het moest een volkomen lam wezen vers 5, waarmee de reinheid van de Heere Jezus wordt aangeduid, een "onbevlekt" lam, 1 Petrus 1:19. De rechter, die Hem veroordeelde (alsof Zijn terechtstaan slechts het onderzoek betrof, dat van de offers gedaan werd, namelijk of zij al of niet zonder gebrek waren) verklaarde Hem onschuldig.

d. Het moest vier dagen tevoren afgezonderd worden, vers 3. 6, aanduidende de bestemming van de Heere Jezus om een Zaligmaker te zijn, beide in voornemen en in belofte. Het is zeer opmerkelijk dat, gelijk Christus tijdens het paasfeest gekruisigd werd, zo heeft Hij ook vier dagen tevoren Zijn plechtige intocht gedaan in Jeruzalem, dus op dezelfde dag, dat het paaslam afgezonderd moest worden.

e. Het moest geslacht worden, en aan het vuur gebraden worden, vers 6 - 9, aanduidende het vreeslijk lijden van de Heere Jezus tot aan de dood, ja de dood aan het kruis. De toorn Gods is als vuur, en Christus is een vloek voor ons geworden.

f. Het moest door de gehele vergadering geslacht worden tussen de twee avonden, dat is: tussen drie uur en zes uur. Christus heeft geleden "in het einde der eeuwen," Hebréeën 9:26, door de hand van de Joden, door geheel de menigte van hen, Lukas 23:18, en ten goede van geheel Zijn geestelijk Israël.

g. (geen been moest daaraan gebroken worden, vers 46, hetgeen uitdrukkelijk gezegd wordt vervuld te zijn in Christus, Johannes 19:33, 36, waarmee de onverbroken kracht van de Heere Jezus wordt aangeduid.

2. Het besprengen met het bloed was een type.

a. Het was niet genoeg, dat het bloed van het lam vergoten werd, het moest ook aan de deurposten gestreken worden, aanduidende de toepassing van Christus' verdiensten op onze ziel, wij moeten "de verzoening krijgen," Romeinen 5:11.

b. Het moest met een bundeltje hysop gedoopt in het bekken, aan de deurposten gestreken worden, vers 22. Het eeuwig verbond is, gelijk het bekken, de bewaarplaats van dit bloed, de voordelen en voorrechten, die er door verkregen zijn, zijn daar voor ons bewaard. Geloof is het bundeltje hysop, waarmee wij de beloften op onszelf toepassen en de voordelen van het bloed van Christus, die er in weggelegd zijn.

c. Het moest gestreken worden aan de deurposten, waarmee wordt aangeduid, dat wij openlijk ons geloof in Christus moeten belijden, en Hem moeten gehoorzamen, als degenen, die zich hun afhankelijkheid van Hem niet schamen. Het merkteken van het beest kan ontvangen worden in het voorhoofd of aan de hand, maar het zegel van het Lam is altijd in het voorhoofd, Openbaring 7:3. Er is een bijweg naar de hel, maar geen bijweg naar de hemel, neen, dat is een verheven baan, Jesaja 35:8.

d. Het moest gestreken worden op de bovendorpel en de zijposten, maar niet op de drempel, vers 7, hetgeen een waarschuwing voor ons is om het bloed van het testament "niet onrein te achten," het niet te vertreden, Hebréeën 10:29. Het is dierbaar bloed en moet ons dierbaar zijn.

e. Het bloed, aldus gesprengd, was een middel om de Israëlieten voor de verderfengel te bewaren, die geen werk had te verrichten waar het bloed was. Als het bloed van Christus gesprengd is op ons geweten, dan zal het ons beschermen tegen de toorn Gods, de vloek van de wet en de verdoemenis van de hel, Romeinen 8:1.

3. Het plechtig eten van het lam was een type van onze evangelieplicht jegens Christus.

a. Het paaslam werd geslacht niet om het alleen maar aan te zien, het moest gegeten worden, zo moeten wij door het geloof Christus tot ons eigendom maken, zoals wij doen met hetgeen wij eten, en wij moeten geestelijke kracht en voedsel van Hem ontvangen, verlustiging en verzadiging in Hem vinden, zoals wij hebben door te eten en te drinken als wij hongerig en dorstig zijn, zie Johannes 6:53 - 55 b. Het moest geheel gegeten worden, zij, die door het geloof zich voeden met Christus, moeten zich voeden met de gehele Christus, zij moeten Christus nemen en Zijn juk, Christus en Zijn kruis, zowel als Christus en Zijn kroon. "Is Christus gedeeld?" Zij, die veel van Christus verzamelen, houden niets over.

c. Het moest terstond gegeten worden, niet uitgesteld tot morgen, vers 10. Heden is Christus geofferd, en Hij moet aangenomen worden terwijl het nog heden genoemd is, eer wij de slaap van de doods slapen.

d. Het moest met bittere kruiden gegeten worden, vers 8, ter nagedachtenis aan de bitterheid van hun slavernij in Egypte, wij moeten ons voeden met Christus met smart en verbreking van

het hart bij de herdenking van onze zonde, dat zal een heerlijken smaak geven aan het paaslam, als de zonde ons bitter is geworden, zal Christus ons zoet zijn.

e. Het moest in de houding van hen, die tot vertrekken gereed zijn, gegeten worden vers 11. Als wij door het geloof ons voeden met Christus, dan moeten wij volstrekt en voorgoed uitgaan van de heerschappij van de zonde, Farao's juk van ons afschudden, los zijn van de wereld en van alles, dat erin is, voor Christus alles verlaten, en dit als geen slechte koop beschouwen. Hebreeën 13:13, 14.

4. Het feest van de ongezuurde broden was een type of afschaduwing van het christelijk leven, 1 Corintheërs 5:7,8. Christus Jezus, de Heere, ontvangen hebbende,

a. moeten wij een feest houden van heilige blijdschap, ons voortdurend verlustigende in Christus Jezus. Generlei werk moet gedaan worden, vers 16, geen zorg toegelaten of er aan toegegeven worden, die onbestaanbaar is met, of nadelig is aan, deze heilige blijdschap. Als ware gelovigen niet voortdurend feestvieren, dan is dit hun eigen schuld.

b. Het moet een feest zijn van ongezuurde broden, gevierd in liefde zonder het zuurdesem van de boosheid, en in oprechtheid, zonder de zuurdesem van de geveinsdheid. De wet op het paasfeest was zeer strikt en streng, en de Joden waren dit in hun gewoonten en gebruiken, zodat er geen zuurdesem in hun huizen gevonden werd, vers 19. Al het oude zuurdesem van de zonde moet ver weg van ons worden gedaan, met de uiterste zorg en met de grootste afschuw, zo wij het feest willen vieren van een heilig leven tot eer van Christus.

c. Het was een eeuwige inzet, vers 17. Zolang wij leven moeten wij ons voeden met Christus, en ons altijd in Hem verblijden met een dankbaar melding maken van de grote dingen, die Hij voor ons gedaan heeft.

Exodus 12:21 - 28

Als een getrouw huisverzorger van God leert Mozes hier de kinderen Israëls te onderhouden alles, wat God hem had geboden, en ongetwijfeld heeft hij hun die instructies even ruim en uitvoerig gegeven als hij ze heeft ontvangen, hoewel zij niet zo uitvoerig vermeld zijn. Er wordt hier nog bijgevoegd:

1. Dat in die nacht, toen de eerstgeborenen van de Egyptenaren gedood werden, geen Israëliet vóór de morgen buiten zijn huis moest gaan, dat is: niet voor tegen de morgen, wanneer zij geroepen zullen worden om uit Egypte te gaan, vers 22. Niet alsof de verderfengel een Israëliet niet ook op straat van een Egyptenaar zou kunnen onderscheiden maar God wilde hun te kennen geven, dat zij hun veiligheid verschuldigd waren aan het bloed van de besprenging, het was op hun gevaar zo zij zich buiten de bescherming daarvan stelden, en ook, dat zij, die door God als de Zijnen getekend zijn, zich niet met de boosdoeners moeten vermengen, zie Jesaja 26:20, 21. Zij moesten niet uitgaan uit de deur van hun huizen, opdat zij niet zouden ronddwalen en uit zijn als het bevel tot vertrekken gegeven werd, zij moesten in huis blijven en wachten op het heil van de Heere, en het is goed om aldus te wachten.

2. Dat zij later hun kinderen zorgvuldig de betekenis van deze dienst moesten leren vers 26, 27.

Merk op:

a. De vraag, die de kinderen zullen doen betreffende deze plechtigheid, (die zij spoedig in het gezin zouden opmerken)" Wat hebt gij daar voor een dienst? Wat betekent al die zorg en nauwkeurigheid voor het eten van dit lam en dit ongezuurd brood meer dan voor gewoon voedsel? Waartoe zo'n verschil tussen die maaltijd en andere maaltijden?" Het is goed kinderen weetgierig te zien omtrent de dingen Gods, en het is te hopen dat zij, die zorgvuldig vragen naar de weg, hem zullen vinden. Christus zelf heeft toen Hij een kind was, de leraren "gehoord en ondervraagd," Lukas 2:46. Het is voor ons allen nodig om de betekenis recht te

verstaan van de heilige inzettingen, waarin wij God aanbidden, wat er de aard en het doel van is, wat betekend en wat bedoeld wordt, wat de plicht is, die er van ons in verwacht wordt, en wat de voordelen zijn, die wij er door kunnen verwachten. Iedere inzetting heeft een betekenis: van sommige inzettingen, zoals die van de sacramenten is de betekenis niet zo duidelijk en blijkbaar als van anderen, daarom is het ons nodig te onderzoeken, "opdat wij de Heere het blinde niet offeren", maar een redelijke dienst doen. Indien wij onwetend zijn omtrent heilige inzettingen, of er een verkeerd begrip van hebben, dan kunnen wij er God niet in behagen, en er voor onszelf geen nut of voordeel van hebben.

b. Het antwoord, dat de ouders op die vraag moeten geven, vers 27. Gij zult zeggen: Dit is een paasoffer voor de Heere, dat is: "Door het slachten en offeren van dit lam houden wij in gedachtenis het werk van wonder en genade, dat God voor onze vaders gedaan heeft, toen Hij, om de weg te bereiden voor onze verlossing uit het diensthuis, de eerstgeborenen van de Egyptenaren heeft gedood, en hen aldus gedwongen heeft onze vrijlating te ondertekenen. En hoewel er ook bij ons zonden waren tegen de Heere, onze God, waarvoor de verderfengel toen hij uitging om gericht te oefenen, ook onze eerstgeborenen rechtvaardig had kunnen doden, heeft God genadig het familieoffer van een lam aangewezen en aangenomen in de plaats van de eerstgeborenen, zoals vanouds de ram in de plaats van Izak, en in elk huis, waar het lam geslacht werd, was de eerstgeborene behouden". De herhaling van deze plechtigheid met ieder wederkerend jaar was bestemd:

Ten eerste. Ter gedachtenis, om terug te zien, opdat zij zouden gedenken wat grote dingen God voor hen en hun vaders gedaan heeft. Het woord Pesach betekent een sprong of overgang, het is een voorbijgaan, want de verderfengel ging de huizen van de Israëlieten voorbij en heeft hun eerstgeborenen niet gedood. Als God een algeheel verderf brengt over Zijn volk, dan zegt Hij, "Ik zal het voortaan niet meer voorbijgaan" Amos 7:8, 8, 2:aanduidende hoe dikwijls Hij het voorbijgegaan was, zoals nu de verderfengel hun huizen voorbijging. Onderscheidende gunsten leggen bijzondere verplichtingen op. Als "duizend vallen aan onze zijde en tienduizend aan onze rechterhand," terwijl wij gespaard blijven, en onze ziel - dat is ons leven - ons tot een buit zal zijn, dan behoren wij daar diep door getroffen te zijn. Als in oorlog of de pest de pijl van de dood ons voorbijging, over ons heenging, diegene trof, die naast ons stond, en ons heeft gemist, dan moeten wij niet zeggen, dat het toevallig was, dat wij gespaard bleven, maar door de leiding van de voorzienigheid van onze God. Vroegere gunsten jegens onszelf of jegens onze vaders moeten niet vergeten worden maar in eeuwige gedachtenis worden gehouden, opdat God worde geprezen, ons geloof in Hem worde aangemoedigd. en ons hart verruimd worde in Zijn dienst.

Ten tweede. Zij was bedoeld om voorwaarts te doen zien als een onderpand van het grote offer van het Lam Gods in de volheid van de tijd, in de plaats van ons en onze eerstgeborenen. Wij waren blootgesteld aan het zwaard van de verderfengel, maar Christus, ons Pesach, was voor ons geofferd. Zijn dood was ons leven, en aldus was Hij "het Lam, geslacht van voor de grondlegging van de wereld," van de grondlegging van de Joodse kerk. Mozes hield het Pesach door het geloof in Christus, want het einde van de wet is Christus tot rechtvaardigheid. Het volk ontving deze instructies met eerbied en bereidwillige gehoorzaamheid.

1. Toen boog zich het volk en aanbad, vers 27, waarmee zij hun onderwerping te kennen gaven aan deze inzetting als een wet, en hun dankbaarheid er voor als een gunst en voorrecht. Als God ons een wet geeft, moeten wij Hem ere geven, als Hij spreekt, moeten wij het hoofd buigen en aanbidden.

2. Zij gingen en deden het, zoals het hun geboden was, vers 28. Hier was niets van die ontevredenheid en het murmureren onder hen, waarvan wij lezen in Hoofdstuk 5:20 - 21 De

plagen van Egypte hadden hun goed gedaan, en hun verwachting opgewekt van een heerlijke bevrijding, waaraan zij tevoren gewanhoopt hadden, en nu gingen zij uit om haar op de voorgeschreven weg te ontmoeten. De vervulling van Gods goedertierenheden jegens ons moet gewacht worden in een ootmoedige waarneming van Zijn inzetten.

Exodus 12:29 - 36

1. Hier zien wij de zonen van de Egyptenaren namelijk hun eerstgeborenen, gedood, vers 29 - 30. Indien Farao de waarschuwing ter harte had willen nemen, die hem door deze plaag was gegeven, en Israël had losgelaten, hoeveel dierbare en kostelijke levens zouden dan niet gespaard zijn gebleven! Maar zie wat een hardnekkig ongeloof niet al brengt over de mensen.

Merk op:

1. De tijd, wanneer deze slag werd toegebracht, het was te middernacht, hetgeen er het ontzettende nog van vermeerderde. De drie vorige nachten waren verschrikkelijk gemaakt door de plaag van de duisternis, die getast kon worden en ongetwijfeld hun rust had verstoord, en toen zij nu op een rustige nachtrust hoopten, werd te middernacht het alarmsein gegeven. Toen de verderfengel zijn zwaard trok tegen Jeruzalem, was het dag, 2 Samuel 24:15, waardoor het minder ontzettend was, maar het verderf over de Egyptenaren was door "een pest die in de donkerheid wandelt," Psalm 91:6. Weldra zal te middernacht het geroep worden gehoord: Zie, de Bruidgom komt.

2. Op wie de plaag viel, op hun eerstgeborenen, de vreugde en hoop van hun gezinnen. Zij hadden de Hebreeuwse kinderen gedood, en nu doodde God die van hen. Aldus bezoekt Hij de ongerechtigheid van de vaders aan de kinderen, en God is niet onrechtvaardig, als Hij toorn over ons brengt.

3. Hoe ver zij reikte, van de troon tot het gevangenhuis, vorst en boer staan gelijk voor Gods rechterstoel, want bij Hem is geen aanneming van een persoon: zie Job 34:19, 20. Nu "waren de verslagenen van de Heere vermenigvuldigd, menigten, menigten vallen in dit dal van de dorswagens" of van de "beslissing," toen de twist tussen God en Farao beslist moest worden.

4. Welk een kreet er toen opging, er was een groot geschrei in Egypte, een algemene klacht, een rouwbedrijf voor hun enige zonen (bij velen) en bij allen voor hun eerstgeborenen. Als iemand in de nachts plotseling ziek wordt, dan roept men de burens, maar voor de Egyptenaren was er geen hulp, geen troost bij hun burens, daar allen door dezelfde ramp waren getroffen. Laat ons hieruit leren: a. Te beven voor God, en "te vrezen voor Zijn oordelen," Psalm 1 - 19:120. Wie kan voor Hem bestaan? Wie durft Hem weerstaan? b. Gode dankbaar te wezen voor de dagelijkse bewaring van onszelf en ons gezin, aan zoveel gevaren blootgesteld zijnde, hebben wij reden te zeggen: "Het zijn de goedertierenheden van de Heere, dat wij niet vernield zijn." II. Gods zonen, Zijn eerstgeborenen, behouden, verlost. Dit oordeel heeft Farao overwonnen, hem genoodzaakt zich op genade of ongenade over te geven. De mensen zouden beter doen met maar terstond Gods voorwaarden aan te nemen, want hoe lang zij ook tegenstand bieden, nooit zal Hij hun voorwaarden aannemen. Nu is Farao's hoogmoed neergeworpen, en hij bewilligt in alles wat Mozes had geëist: Dient de Heere, gelijk gijlieden gesproken hebt, vers 31, neemt ook met u uw schapen en uw runderen, zoals gij gesproken hebt, vers 32.

Gods woord zal bestaan, en wij winnen niets met het te betwisten, of met dralen en uitstellen om ons er aan te onderwerpen. Tot nu toe was het de Israëlieten niet vergund heen te gaan, maar nu zijn de zaken tot het uiterste gekomen, en tengevolge daarvan:

1. Wordt hun bevolen heen te gaan, vers 31. Maakt u op, trekt uit het midden van mijn volk. Farao had aan Mozes gezegd dat hij zijn aangezicht niet meer zien zou, maar nu zond hij om hem, diegenen zullen God vroeg zoeken in hun benauwdheid, die Hem tevoren weerstaan hebben. Hij was nu in zo'n angst, dat hij in de nacht orders gaf voor hun vrijlating, vreemde dat, zo hij langer uitstelde hij zelf nu het eerst zou vallen. En dat hij hen wegzond, niet als mensen die gehaat waren, (gelijk de heidense geschiedschrijvers deze zaak hebben voorgesteld) maar als mensen die gevreesd waren, wordt duidelijk gezien in zijn nederig verzoek aan hen, vers 32 "en zegent mij ook. Bidt voor mij, dat mij geen plagen mogen treffen vanwege hetgeen geschied is, nadat gij zult heengegaan zijn." Zij, die vijanden zijn van de kerk van God, zijn vijanden van zichzelf, en vroeg of laat zal hen geleerd worden dit in te zien.

2. Zij worden door de Egyptenaren gedrongen om te vertrekken, Wij zijn allen dood! riepen zij, vers 33. Als de dood in ons huis komt, dan is het tijdig en gepast om aan onze eigen dood te denken. Zijn onze bloedverwanten gestorven? Hieruit is gemakkelijk af te leiden, dat wij stervende zijn, ja in eigenlijke zin reeds dood zijn. Op dit denkbeeld dringen zij de Israëlieten om te vertrekken, hetgeen aan de Israëlieten een groot voordeel gaf bij het eisen van hun gouden en zilveren vaten vers 35, 36. Toen de Egyptenaren hen drongen om heen te gaan, konden zij hun gemakkelijk zeggen dat zij hen arm hadden gehouden, en dat zij niet met een lege beurs zo'n reis konden ondernemen, als zij hun wilden geven hetgeen, waarmee zij de kosten er van konden bestrijden, dan wilden zij heengaan. En dit heeft de goddelijke wijsheid bedoeld met de dingen tot dit uiterste te laten komen, namelijk dat zij, door geducht te worden voor de Egyptenaren, van hen konden krijgen wat zij vroegen. De Heere heeft ook door Zijn invloed op de geest van de mensen het hart van de Egyptenaren geneigd om hun te geven wat zij begeerden, waarmee zij waarschijnlijk bedoelden verzoening te doen opdat de plaag zou ophouden, zoals de Filistijnen, toen zij de ark terugzonden er, met het oog op dit precedent, een geschenk mee gezonden hebben, als een zoenoffer, 1 Samuel 6:3 - 6. De Israëlieten mochten hetgeen zij van de Egyptenaren aldus eisten ontvangen en behouden:

- a. Even rechtmatig, als dienstknechten loon ontvangen van hun meesters voor werk, dat zij verricht hebben, en het opeisen als het hun onthouden wordt.
- b. Even rechtmatig als overwinnaars in de oorlog de buit nemen van de vijanden, die zij ten onder hebben gebracht. Farao was in opstand tegen de God van de Hebreëen, waardoor hij alles wat hij bezat, had verbeurd.
- c. Even rechtmatig als onderdanen de goederen aannemen, die hun door hun vorst worden geschonken. God is de soevereine eigenaar van de aarde en van haar volheid, en als Hij iets van de een neemt en het aan de ander geeft, wie kan dan tot Hem zeggen: Wat doet gij? Het was op Gods uitdrukkelijk bevel en volgens Zijn aanwijzing, dat de Israëlieten deden wat zij deden, hetgeen voldoende was om hen te rechtvaardigen en te verdedigen, maar wat zij deden zal anderen (die zich op zo'n volmacht niet kunnen beroepen) het recht niet geven om hetzelfde te doen.

Laat ons gedenken:

- A. Dat de Koning van de koningen geen kwaad of onrecht kan doen.
- B. Dat Hij de verdrukte recht zal doen, Psalm 146:7. En zo is het dan, dat "het vermogen van de zondaar dikwijls blijkt weggelegd voor de rechtvaardige," Spreuken 13:22, Job 27:16, 17.

Exodus 12:37 - 42

Hier is het vertrek van de kinderen van Israël uit Egypte, daar zij hun vrijlating verkregen hebben. Zij vertrokken zonder uitstel of zonder een meer gelegen tijd af te wachten. Farao was nu in een goede gemoedsstemming, maar zij hadden reden te denken dat hij er niet lang in zou blijven, en daarom was het geen tijd van dralen. Wij hebben hier een bericht:

1. Van hun aantal, omtrent zes honderd duizend te voet, vers 37, behalve de vrouwen en kinderen, die wij, dunkt mij, op niet minder dan nog twaalf maal honderd duizend kunnen veronderstellen. Welk een machtige toeneming van zeventig zielen in weinig meer dan twee honderd jaren! Zie de kracht en uitwerking van die zegen, als God het gebiedt: "Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt." Dit was een type van de menigten, die in de evangeliekerk gebracht werden, toen zij gesticht werd, "alzo wies het woord van de Heere met macht, en nam de overhand."

2. Van hun gevolg, vers 38, veel vermengd volk trok ook met hen op, afhankelijk van die grote familie, sommigen misschien graag bereid om hun land te verlaten, omdat het verwoest was door de plagen, en zoals wij zeggen, hun fortuin te zoeken met de Israëlieten, anderen gingen mee uit nieuwsgierigheid, om de plechtigheden te zien van de offeranden van de Israëlieten aan hun God, waarvan zoveel gesproken was, en verwachtende heerlijke verschijningen van God aan hen te zien in het veld van Zoan, Psalm 78:12. Waarschijnlijk bestond het grootste deel van die gemengde menigte uit ruw, onnadenkend volk, die de schare volgden zonder te weten waarom, wij zullen later zien dat zij hun tot een strik waren, Numeri 11:4 - en het is waarschijnlijk, dat zij spoedig daarna, toen zij begrepen dat de kinderen van Israël gedurende veertig jaren in de woestijn zullen blijven, hen verlaten hebben en naar Egypte zijn weergekeerd. Er zijn altijd onder de Israëlieten zulken geweest, die geen Israëlieten waren en nog zijn er geveinsden in de kerk, die veel kwaad doen, maar die ten slotte van haar afgeschud zullen worden.

3. Van hun goederen. Zij hadden schapen en runderen, zeer veel vee. Hiervan wordt nota genomen, omdat het lang duurde eer Farao hun wilde toestaan hun goederen mee te nemen, grotendeels bestaande uit vee, Genesis 46:32.

4. Van hun provisie voor het kamp, die zeer armoedig en schaal was. Zij brachten in hun reiszakken, gebonden op hun schouders enig deeg mee uit Egypte, vers 34. Zij hadden het bereid om het de volgende dag te bakken met het oog op hun vertrek, dat zij begrepen nu zeer nabij te zijn, maar nog enige uren vroeger dan zij dachten, weggehaast zijnde namen zij het deeg zoals het was, ongezuurd en toen zij te Sukkoth, hun eerste pleisterplaats, kwamen, bakten zij er ongezuurde koeken van, en nu waren deze dus natuurlijk wel flauw van smaak, maar de vrijheid, waartoe zij gekomen waren, maakte het tot de meest vreugdevolle maaltijd, die zij ooit gehad hadden. De dienstknechten van God moeten geen slaven zijn van hun eetlust, en niet de genietingen van de zinnen tot de hoogste graad van volmaaktheid willen opvoeren. Wij moeten bereid zijn om ons met droog brood tevreden te houden, ja met ongezuurd brood, veeleer dan onze dienst voor God te veronachtzamen of uit te stellen, als degene voor wie spijs en drank het is Gods wil te doen.

5. Van de dagtekening van deze grote gebeurtenis. Het was juist vier honderd en dertig jaren sedert de belofte, gedaan aan Abraham (gelijk de apostel het verklaart Galaten 3:17) bij zijn eerste komst in Kanaän, gedurende al welke tijd de kinderen van Israël, dat is de Hebreeën, het onderscheiden, verkoren zaad, vreemdelingen waren in een land, dat het hunne niet was, hetzij Kanaän of Egypte. Zolang is de belofte van God aan Abraham van een vestiging on vervuld gebleven, maar nu begonnen de dingen mee te werken tot de vervulling er van. De

eerste dag van de tocht van Abrahams zaad naar Kanaän was (op de dag af naar het schijnt) juist vier honderd en dertig jaren na de belofte, gedaan aan Abraham, Genesis 12:2, "Ik zal u tot een groot volk maken." Zie hoe stipt God is op Zijn tijd, al worden Zijn beloften ook niet snel of spoedig vervuld, op hun tijd zullen zij vervuld worden.

6. Van het gedenkwaardige er van, vers 42. Deze nacht zal men de Heere op het ijverigst houden.

a. De leidingen van God van die eerste nacht waren zeer opmerkelijk, opmerkelijk was het verderf van de Egyptenaren, en van de Israëlieten bevrijding er door. God heeft zich hierdoor doen opmerken.

b. De inzettingen van die nacht moesten bij zijn jaarlijkse terugkeer zorgvuldig waargenomen worden. Dit is de nacht van de Heere, de merkwaardige nacht, die op het ijverigst moet gehouden worden van al de kinderen van Israël onder hun geslachten. De grote dingen, die God doet voor Zijn volk moeten hun niet wezen als het wonder van een dag, zoals wij zeggen, maar de gedachtenis er van moet bewaard blijven tot in alle eeuwen, in het bijzonder het werk van onze verlossing door Christus. Deze eerste paasnacht was een nacht van de Heere, die ijverig gehouden moest worden, maar de laatste paasnacht, waarin Christus verraden werd, (en waardoor het eerste Pesach en al de andere ceremoniële inzettingen vervangen en opgeheven werden) was een nacht des Heeren, die nog veel ijveriger waargenomen moet worden, toen een juk, veel zwaarder dan dat van Egypte, van onze schouders werd genomen en ons een land, beter dan Kanaän, werd voorgesteld. Dat was een tijdelijke bevrijding, die herdacht en gevierd moest worden in hun geslachten, deze is een eeuwige verlossing, die gevierd moet worden in de lof van de heiligen tot in alle eeuwigheid.

Exodus 12:43 - 51

Er worden hier nog enige voorschriften gegeven betreffende het Pesach, zoals het in latere tijden gehouden moest worden.

1. De hele vergadering van Israëlieten moet het houden, vers 47. Allen, die delen in Gods goedertierenheden, moeten zich verenigen in lof en dankzegging er voor. Hoewel het in de afzonderlijke gezinnen gehouden werd, werd het toch beschouwd als de daad van de hele vergadering, want de kleinere gemeenten vormden tezamen de grote gemeente. Het Nieuw Testamentische Pesach, het Avondmaal van de Heere, behoort door niemand verzuimd te worden, die instaat is het te vieren. Wie tevreden en gerust de gedachtenisviering van zo'n grote verlossing kan verzuimen of veronachtzamen, is de naam van Israëliet niet waardig.

2. Geen vreemdeling, die onbesneden was, mocht toegelaten worden om er van te eten vers 43, 45, 48. Niemand mocht aanzitten dan zij, die inkwamen door de deur, en zo mag ook niemand tot de versterkende inzetting van het avondmaal van de Heere naderen, die niet eerst onderworpen is aan de inzetting van de doop. Wij moeten wedergeboren zijn door het woord, eer wij er door gevoed kunnen worden. En niemand zal delen in het voordeel, de vrucht, van Christus' offerande die niet eerst besneden is van hart, Colossenzen 2:11.

3. Alle vreemdelingen, die besneden waren mochten toegelaten worden om van het paasmaal te eten, zelfs dienstknechten, vers 44. Indien zij door de besnijdenis zich schuldenaars wilden maken aan de wet in haar lasten, dan waren zij welkom om te delen in de blijdschap van haar plechtige feesten, maar niet anders. Slechts wordt te kennen gegeven, in vers 48, dat zij die hoofden van gezinnen waren, niet slechts zelf besneden moesten zijn, maar er voor moesten zorgen, dat ook al de mannelijke leden van hun gezin besneden waren. Indien wij ons in oprechtheid en met de ijver, die de zaak vereist en verdient aan God overgeven, dan zullen

wij, met onszelf, Hem ook alles overgeven wat wij hebben, en al het mogelijke doen om al het onze ook het Zijne te doen wezen. Hierin is reeds vroeg een aanduiding van gunst jegens de arme heidenen, namelijk dat de vreemdeling, zo hij besneden is, op gelijke bodem staat met de geboren Israëliet. Enerlei wet voor de ingeborene en de vreemdeling, vers 49. Dit leerden de Joden, dat het hun toewijding was aan God, en niet hun afkomst van Abraham, die hun recht gaf op deze voorrechten. Een oprecht proseliet was even welkom voor het Pesach als de ingeboren Israëliet, Jesaja 56:6, 7.

4. In een huis zal het gegeten worden, vers 46, ter aangename gemeenschap, opdat zij zich samen verheugen, en elkaar onder het eten er van zouden stichten. Er mocht niets van naar een andere plaats gebracht worden of overgelaten worden voor een andere tijd, want God wilde niet dat zij zó ingenomen zouden zijn door zorg voor hun vertrek, dat zij ongeschikt werden om er van te genieten, maar dat zij goedsmoeds Egypte zouden verlaten en de woestijn ingaan, en ten teken daarvan een goed maal zouden nuttigen. Als de papisten hun gewijde ouwel van huis tot huis dragen, is dit niet alleen bijgelovig op zichzelf, maar in tegenspraak met deze typische wet van het Pesach, waarbij het verboden was om enig deel van het lam elders heen te brengen. Het hoofdstuk eindigt met een herhaling van de gehele zaak, dat de kinderen van Israël deden zoals hun geboden was, en dat God voor hen deed wat Hij beloofd had, vers 50, 51, want Hij zal voorzeker allen, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak van eeuwige zaligheid worden.

HOOFDSTUK 13

1 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: 2 Heilig Mij alle eerstgeborenen; wat enige baarmoeder opent onder de kinderen Israëls, van mensen en van beesten, dat is Mijn. 3 Verder zeide Mozes tot het volk: Gedenkt aan dezen zelfden dag, op welchen gijlieden uit Egypte, uit het diensthuis, gegaan zijt; want de HEERE heeft u door een sterke hand van hier uitgevoerd; daarom zal het gedeseemde niet gegeten worden. 4 Heden gaat gijlieden uit, in de maand Abib. 5 En het zal geschieden, als u de HEERE zal gebracht hebben in het land der Kanaänieten, en der Hethieten, en der Amorieten, en der Hevieten, en der Jebusieten, hetwelk Hij uw vaders gezworen heeft u te geven, een land vloeiende van melk en honig; zo zult gij dezen dienst houden in deze maand. 6 Zeven dagen zult gij ongezuurde broden eten, en aan de zevenden dag zal de HEERE een feest zijn. 7 Zeven dagen zullen ongezuurde broden gegeten worden, en het gedeseemde zal bij u niet gezien worden, ja, er zal geen zuurdeeg bij u gezien worden, in al uw palen. 8 En gij zult uw zoon te kennen geven te dienzelven dage, zeggende: Dit is om hetgeen de HEERE mij gedaan heeft, toen ik uit Egypte uittoog. 9 En het zal u zijn tot een teken op uw hand, en tot een gedachtenis tussen uw ogen, opdat de wet des HEEREN in uw mond zij, omdat u de HEERE door een sterke hand uit Egypte uitgevoerd heeft. 10 Daarom onderhoudt deze inzetting ter bestemde tijd, van jaar tot jaar. 11 Het zal ook geschieden, wanneer u de HEERE in het land der Kanaänieten zal gebracht hebben, gelijk Hij u en uw vaders gezworen heeft, en Hij het u zal gegeven hebben; 12 Zo zult gij tot de HEERE doen overgaan alles, wat de baarmoeder opent; ook alles, wat de baarmoeder opent van de vrucht der beesten, die gij hebben zult; de mannetjes zullen des HEEREN zijn. 13 Doch al wat de baarmoeder der ezelin opent, zult gij lossen met een lam; wanneer gij het nu niet lost, zo zult gij het de nek breken; maar alle eerstgeborenen des mensen onder uw zonen zult gij lossen. 14 Wanneer het geschieden zal, dat uw zoon u morgen zal vragen, zeggende: Wat is dat, zo zult gij tot hem zeggen: De HEERE heeft ons door een sterke hand uit Egypte, uit het diensthuis, uitgevoerd.

15 Want het geschiedde, toen Farao zich verhardde ons te laten trekken, zo doodde de HEERE alle eerstgeborenen in Egypteland, van des mensen eerstgeborene af, tot de eerstgeborene der beesten; daarom offer ik de HEERE de mannetjes van alles, wat de baarmoeder opent; doch alle eerstgeborenen mijner zonen los ik. 16 En het zal tot een teken zijn op uw hand, en tot voorhoofdspannelen tussen uw ogen; want de HEERE heeft door een sterke hand ons uit Egypte uitgevoerd.

17 En het is geschied, toen Farao het volk had laten trekken, zo leidde hen God niet op de weg van het land der Filistijnen, hoewel die nader was; want God zeide: Dat het de volke niet rouwe, als zij de strijd zien zouden, en wederkeren naar Egypte. 18 Maar God leidde het volk om, langs de weg van de woestijn der Schelfzee. De kinderen Israëls nu togen bij vijven uit Egypteland.

19 En Mozes nam de beenderen van Jozef met zich; want hij had met een zwaren eed de kinderen Israëls bezworen, zeggende: God zal ulieden voorzeker bezoeken; voert dan mijn beenderen met ulieden op van hier! 20 Alzo reisden zij uit Sukkoth; en zij legerden zich in Etham, aan het einde der woestijn. 21 En de HEERE toog voor hun aangezicht, des daags in een wolkkolom, dat Hij hen op de weg leidde, en des nachts in een vuurkolom, dat Hij hen lichtte, om voort te gaan dag en nacht. 22 Hij nam de wolkkolom des daags, noch de vuurkolom des nachts niet weg van het aangezicht des volks.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. De geboden, die God aan Israël heeft gegeven:

1. Om alle eerstgeborenen Hem toe te wijden, vers 1, 2.
- 2 Om hun verlossing uit Egypte in gedachtenis te houden, vers 3, 4, en ter herinnering er van het feest van de ongezuurde broden te vieren, vers 5 - 7.
- 3 De wetenschap hiervan zeer zorgvuldig voort te planten bij hun kinderen, vers 6 - 10.
- 4 Voor God de eerstelingen van hun vee af te sonderen, vers 11 - 13, en ook dat aan hun kinderen uit te leggen, vers 14 - 16.

II. De zorg, die God droeg voor Israël, nadat Hij hen uit Egypte had uitgevoerd.

1. Hun weg voor hen kiezende, vers 17, 18.
2. Hen leidende op de weg, vers 20 - 22.
3. En hun zorg voor Jozefs gebeente, vers 19.

Exodus 13:1 - 10

Hier wordt zorg gedragen om de gedachtenis te bewaren:

I. Van de bewaring van Israëls eerstgeborenen, toen de eerstgeborenen van de Egyptenaren gedood werden. Ter gedachtenis van die onderscheidende gunst en in erkentelijkheid er voor, moesten in alle tijden de eerstgeborenen aan God gewijd worden als Zijn bijzonder eigendom, vers 2, en gelost worden, vers 13. God, die door het recht van de schepping, de eigenaar en Opperheer is van alle schepselen, maakt hier in het bijzonder aanspraak, door recht van bescherming, op alle eerstgeborenen van de Israëlieten: Heilig Mij alle eerstgeborenen. De ouders moesten zich niet als deelhebbenden beschouwen in hun eerstgeborenen, voordat zij hen eerst plechtig aan de Heere hadden voorgesteld, Zijn recht op hen hadden erkend, en hen tot een zekere prijs van Hem terug hadden ontvangen. Hetgeen door een bijzondere, onderscheidende goedertierenheid voor ons gespaard werd, behoort op bijzondere wijze toegewijd te worden aan Gods eer, tenminste behoren in dankerkentenis er voor werken van godsvrucht en barmhartigheid gedaan te worden, wanneer ons ons leven of het leven van onze kinderen als een buit werd gegeven. God, die de eerste en de beste is, moet het eerste en het beste ontvangen, en aan Hem behoren wij af te staan hetgeen ons het dierbaarst en het kostelijkst is. De eerstgeborenen waren de vreugde en de hoop van hun families: daarom zullen zij voor Mij zijn, zegt God. Hieruit zal blijken dat wij God boven alles liefhebben (zoals wij Hem behoren lief te hebben) als wij bereid zijn aan Hem af staan wat wij het meest in de wereld liefhebben. Het is "de gemeente van de eerstgeborenen, die Gode geheiligd is", Hebr. 12:23. Christus is de eerstgeborene onder vele broeders, Romeinen 8:29 en krachtens hun vereniging met Hem zijn alle wedergeborenen, allen, die van boven geboren zijn, als eerstgeborenen gerekend. Er is voortreffelijkheid in hoogheid en sterkte in hen, en indien zij kinderen zijn, dan zijn zij ook erfgenamen.

II. Ook de gedachtenis van hun uitgaan in Egypte moet bewaard blijven, vers 3. "Gedenkt aan deze zelfde dag, gedenkt hem als de merkwaardigste dag van uw leven, de geboortedag van uw natie, of de dag, toen zij meerderjarig werd, om niet langer onder de roede te zijn." Aldus moet ook de dag van Christus' opstanding herdacht worden, want daarin zijn wij met Christus uit het diensthuis van de dood opgestaan. De Schrift zegt ons niet uitdrukkelijk op welke dag van het jaar Christus is opgestaan, (zoals Mozes aan de Israëlieten zei op welke dag van het jaar zij uit Egypte zijn uitgevoerd, opdat zij die dag jaarlijks zouden gedenken) maar wel zeer nauwkeurig welke dag van de week het was, duidelijk te kennen gevende, dat hij als de dag van een uitnemender verlossing en van groter gewicht, wekelijks herdacht moest worden. Gedenkt hem, want de Heere heeft u door een sterke hand van hier uitgevoerd. Hoe meer er van God en Zijn kracht in een verlossing gezien wordt, hoe gedenkwaardiger zij is. Opdat nu die dag in gedachtenis zou blijven:

1. Moeten zij het feest van de ongezuurde broden houden, vers 5 - 7. Het was niet genoeg dat zij hem herdachten, zij moeten er een gedachtenisviering van hebben op de wijze, die God vastgesteld heeft, en de ingestelde middelen gebruiken om er de gedachtenis van te bewaren. Zo moeten wij onder het evangelie niet slechts Christus gedenken, maar 'doen voor Zijn gedachtenis' wat Hij bevolen en ingesteld heeft. Let er op, hoe streng het verbod is van het zuurdeeg, vers 7, het gedesemde mocht niet slechts niet gegeten worden, maar het moest ook in al hun palen niet gezien worden. Dienovereenkomstig was het de gewoonte van de Joden om voor het paasfeest alle gezuurd brood uit hun huizen te werpen, zij moeten het of verbranden, of begraven, of het verkruimelen en in de wind strooien. Met aangestoken kaarsen zochten zij naarstig en nauwkeurig in al de hoeken van hun huis, of er ook nog enig zuurdeeg in overgebleven was. Die zorg en nauwkeurigheid voor deze zaak hadden ten doel:

- a. Om plechtigheid bij te zetten aan het feest, zodat het bijgevolg ook meer opgemerkt zou worden door de kinderen, die zullen vragen: "Waarom geschiedt dit alles?"
- b. Om ons te leren hoe zorgzaam wij moeten wezen, om alle zonde van ons weg te doen, 1 Corintheërs 5:7.

2. Zij moeten hun kinderen de betekenis er van leren, en hun de geschiedenis verhalen van hun verlossing uit Egypte, vers 8. Er moet gezorgd worden om de kinderen bijtijds te onderwijzen in de kennis van God. Hier is een aloude wet voor het catechiseren. Het is inzonderheid nuttig om de kinderen bijtijds bekend te maken met de verhalen van de Schrift, zodat zij er gemeenzaam mee worden. Wij zijn dit verschuldigd aan de eer van God en aan het welzijn van de ziel van onze kinderen, om hun de grote daden te vertellen, die God voor Zijn kerk gedaan heeft, zowel die, welke wij met onze eigen ogen gezien hebben in onze dag, waarvan wij met onze oren gehoord hebben en die onze vaders ons verteld hebben. Gij zult uw zoon te kennen geven op die dag ten dage namelijk van het feest, wat God gedaan heeft. Als zij de inzetting waarnamen moesten zij haar verklaren. Alles is schoon op zijn tijd. Het Pesach is ingesteld tot een teken en tot een gedachtenis, opdat de wet van de Heere in uw mond zij. Wij moeten de herinnering bewaren aan Gods werken, ten einde onder de invloed te blijven van Gods wet. En zij, die Gods wet in hun hart hebben moeten haar in hun mond hebben, en er dikwijls van spreken, ten einde zelf er meer door bewogen te worden om er aan te gehoorzamen, en anderen te onderwijzen.

Exodus 13:11 - 16

1. Wij hebben hier nog meer aanwijzingen betreffende het toewijden van hun eerstgeborenen aan God.

a. De eerstelingen van hun vee moesten aan God gewijd worden, als een deel van hun bezittingen. De eerstelingen van reine dieren, kalveren, lammeren en geiten, moesten als het mannetjes waren, geofferd worden, Exodus 22:30, Numeri 18:17, 18. Die van onreine dieren, zoals veulens, moesten gelost worden met een lam, of hun nek moest gebroken worden. Want alles wat onrein is, (zoals wij allen van nature zijn) zal, zo het niet gelost wordt, verdelgd worden vers 11 – 13.

b. De eerstgeborenen van hun kinderen moesten gelost worden, en volstrekt niet geofferd, zoals de heidenen hun kinderen aan de Moloch offerden. De prijs van de lossing van de eerstgeborenen was vastgesteld bij de wet, Numeri 18:16, vijf sikkelen. Wij waren allen onderhevig aan de toorn en de vloek Gods, door het bloed van Christus zijn wij verlost opdat wij bij "de gemeente van de eerstgeborenen" gevoegd zouden worden. Zij moesten hun kinderen, zowel als de eerstelingen van de onreine dieren, lossen, want onze kinderen zijn van nature bevlekt: "Wie zal een reine geven uit de onreine?"

2. Nadere aanwijzingen betreffende het onderwijzen van hun kinderen en van allen van het opkomend geslacht van tijd tot tijd, betreffende deze zaak. Er wordt verondersteld dat zij, al de eerstelingen aldus toegewijd zijnde, zouden vragen, wat daar de betekenis van was, en hun ouders en onderwijzers moesten hun de betekenis er van leren, vers 14 - 15, namelijk dat Gods bijzonder eigendom van hun eerstgeborenen en van al hun eerstelingen gegrond was op Zijn bijzondere bewaring van hen, van het zwaard van de verderfengel. Aldus verlost zijnde, moeten zij Hem dienen. Kinderen moeten er toe geleid en aangemoedigd worden om hun ouders vragen te doen betreffende de dingen van God, hetgeen misschien wel de nuttigste wijze van catechiseren is, en de ouders moeten zelf nuttige kennis opdoen opdat zij altijd in staat zijn om op hun vragen te antwoorden. Zal ooit de kennis van God de aarde bedekken, zoals de wateren de bodem van de zee dan moeten eerst de fonteynen van het onderwijs in het gezin opengebroken worden. Wij moeten allen instaat zijn om de reden op te geven voor

hetgeen wij doen in de godsdienst. Evenals de sacramenten geheiligd zijn door het woord, zo moeten zij er ook door verklaard en verstaan worden. Gods dienst is redelijk en is Hem welbehaaglijk, als wij hem met verstand waarnemen, wetende wat wij doen en waarom wij het doen.

Er moet op gelet worden, hoe dikwijls in dit hoofdstuk gezegd is, dat de Heere hen door een sterke hand, vers 3, 9, 14, 16, heeft uitgevoerd uit Egypte. Hoe meer tegenstand wordt geboden aan de ten uitvoer bringing van Gods voornemens, hoe meer er Zijn kracht en sterkte in worden verheerlijkt. Het is een sterke hand, die harde harten overwint. Soms wordt gezegd dat God verlossing werkt 'niet door kracht noch geweld,' Zacharia 4:6, niet door zulke zichtbare tentoonspreidingen van Zijn macht, als hier verhaald wordt. Hun nakomelingen, die in Kanaän geboren zullen zijn, zullen moeten zeggen: De Heere heeft ons uit Egypte uitgevoerd, vers 14, 16. Goedertierenheden, bewezen aan onze vaders, zijn goedertierenheden, bewezen aan ons, wij oogsten er het voordeel van, en daarom moeten wij er een dankbare herinnering aan bewaren. Wij staan op de bodem van vorige uitredingen, en waren in de lenden van onze voorouders, toen zij verlost werden. En nog veel meer reden hebben wij om te zeggen, dat in de dood en de opstanding van Jezus Christus wij verlost zijn.

Exodus 13:17 - 22

1. Hier is Gods kiezen van de weg, vers 17, 18. Hij was hun gids, Mozes gaf hun slechts de richting aan, zoals hij haar van de Heere had ontvangen. Bij de mens is zijn weg niet, Jeremia 10:23. Hij kan "zijn weg overdenken," er het plan van maken, maar met dat al is het God, die "zijn gang stuurt," Spreuken 16:9. De mens wikt, maar God beschikt, en in Zijn beschikking moeten wij berusten, en er ons toe zetten om de leiding van Zijn voorzienigheid te volgen. Er waren twee wegen, die van Egypte naar Kanaän leidden. De ene, die de kortste was liep van het noorden van Egypte naar het zuiden van Kanaän in ongeveer vier of vijf dagreizen, de andere was een omweg door de woestijn, en dat was de weg, waarin God verkoos Zijn volk Israël te leiden, vers 18.

1. Er waren veel redenen, waarom God hen door de weg van de woestijn van de Schelfzee leidde. De Egyptenaars moesten in de Schelfzee verdrinken, de Israëlieten moesten verootmoedigd en verzocht worden in de woestijn, Deuteronomium 8:2. God had het aan Mozes gegeven tot een teken, Hoofdstuk 3:12. Gijlieden zult God dienen op deze berg. Telkens en nogmaals hadden zij aan Farao gezegd, dat zij drie dagreizen in de woestijn moesten gaan om te offeren, en daarom was het nodig dat hun mars in die richting ging, want anders zou met recht tegen hen als tegen blijkbare veinsaards geroepen zijn. Eer zij in het strijdperk traden met hun vijanden, moesten de zaken geregeld worden tussen hen en hun God, er moesten wetten worden gegeven, verordeningen ingesteld worden, verbonden worden verzegeld, het oorspronkelijke contract moest bevestigd worden, en om dit alles te doen was het nodig, dat zij in de afzondering kwamen van een woestijn, de enige binnenkamer voor zo'n menigte. De grote heirbaan zou voor zulke handelingen de geschikte plaats niet zijn. In Deuteronomium 32:10 wordt gezegd: Hij voerde hem rondom, enige honderden mijlen rondom, en toch: "Hij leidde hen op een rechte weg," Psalm 107:7. Gods weg is de rechte weg, al schijnt hij ook een omweg te zijn. Als wij denken dat Hij Zijn volk niet langs de kortste weg leidt, kunnen wij er toch zeker van zijn, dat Hij hen langs de beste weg leidt, en dat zal blijken, als wij aan het eind van onze reis gekomen zijn. Oordeelt niet voor de tijd.

2. Er was nog een reden, waarom God hen niet leidde langs de kortste weg, die hen na enige dagmarsen, naar het land van de Filistijnen zou hebben gebracht (want dat was het deel van Kanaän, dat het dichtst bij Egypte lag). Die reden was, dat zij nog niet geschikt waren voor de

oorlog, en wel het allerm minst voor strijd met de Filistijnen, vers 17. Hun moed was terneergeslagen door de slavernij, het viel hun niet licht om zo opeens hun handen van de troffel tot het zwaard te brengen. De Filistijnen waren geduchte vijanden, te sterk en te woest om door onbedreven rekruten te worden bevochten, het was gepaster dat zij beginnen zouden met de Amalekieten, en voor de strijd in Kanaän toebereid zouden worden door allerlei moeilijkheden te ondervinden in de woestijn. God maakt de beproevingen van Zijn volk evenredig aan hun kracht, en zal hen niet laten verzocht worden boven hetgeen zij vermogen 1 Corinthiërs 13:10. Als men die belofte vergelijkt met de voorafgaande verzen, dan schijnt zij naar die gebeurtenis te verwijzen als een voorbeeld er van. God weet wat maaksel wij zijn, en let op onze zwakheid en lafhartigheid, en zal ons door kleinere beproevingen toebereiden voor de grotere. God wordt gezegd Israël uit Egypte gevoerd te hebben "gelijk de arend zijn jongen," Deuteronomium 32:11, daar hij ze geleidelijk leert vliegen.

Daar er nu orders gegeven zijn omtrent de weg, die zij zouden gaan, wordt ons gezegd:

a. Dat zij opgingen, niet als een verwarde hoop, maar in goede orde, bij gelederen. Zij gingen gewapend of geharnast, vers 18 Zij togen bij vijven, zoals sommigen lezen, volgens nog anderen: in vijf afdelingen. Zij togen als een leger met banieren, hetgeen veel bijdroeg tot hun kracht en eer.

b. Zij namen het gebeente van Jozef met zich mee, vers 19, en waarschijnlijk ook die van de andere zonen van Jakob, tenzij deze (zoals sommigen denken) heimelijk reeds naar Kanaän overgebracht waren, Handelingen 7:16, afzonderlijk, na het sterven van ieder van hen. Jozef had inzonderheid bevolen dat zijn gebeente opgevoerd zou worden, als God hen bezocht, Genesis 50:25, 26, zodat hun opvoeren van zijn gebeente niet slechts de nakoming was van de eed, die hun vaderen aan Jozef hadden gezworen, maar ook een erkenning van de vervulling van Gods belofte aan hen door Jozef, dat Hij hen zou bezoeken en hen zou uitvoeren uit het land van Egypte, en een aanmoediging voor hun geloof en hun hoop, dat Hij ook het andere deel van de belofte zou vervullen, namelijk dat Hij hen naar Kanaän zou brengen, in de verwachting waarvan zij dit gebeente meevoerden terwijl zij reisden in de woestijn. "Jozefs gebeente moeten ten slotte rusten", konden zij denken, "en dan zullen ook wij rusten." Er wordt gezegd dat Mozes dit gebeente meenam, Mozes was nu een zeer groot man, en dat is Jozef in zijn dag ook geweest, toch was hij nu slechts een kist vol dorre beenderen, dat was alles wat er van hem in de wereld overbleef, hetgeen een waarschuwing kon zijn voor Mozes, hem toeroepende om te gedenken aan zijn sterfelijkheid. Ik heb wel gezegd: gij zijt goden, dit was uitdrukkelijk gezegd aan Mozes, Hoofdstuk 7:1, nochtans zult gij sterven als een mens.

II. Hier is de leiding, waarmee zij gezegend waren op de weg, vers 21, 22. De Heere toog voor hun aangezicht in een wolkkolom. Tot aan de eerste twee pleisterplaatsen was het genoeg, dat God aan Mozes zei in welke richting zij gaan moesten, hij kende het land en de weg zeer goed, maar nu zij aan de rand van de woestijn kwamen, vers 20 hadden zij behoefte aan een gids, en zij hadden een voortreffelijke, een, die oneindig wijs, vriendelijk en getrouw is: de Heere ging voor hun aangezicht, de Shechina, of verschijning van de goddelijke majesteit, die Christus voorafschaduwde, of wel een voorafgaande openbaring van het eeuwige Woord, dat in de volheid van de tijd vlees zou worden en onder ons zou wonen, Christus was met de kerk in de woestijn, 1 Corinthiërs 10:9. Nu "is hun Koning voor hun aangezicht heengegaan, de Heere in hun spits", Micha 2:13. God zal hen, die Hij in een woestijn heeft gebracht, daar niet verlaten, Hij zal hen zorgzaam er door heen leiden. Wij kunnen ons voorstellen welk een voldoening het voor Mozes en de vrome Israëlieten was, om zeker te wezen dat zij zich onder goddelijke leiding bevonden. Zij, die aldus geleid werden, behoeften niet te vrezen van te zullen verdwalen, zij behoeften niet te vrezen door de nacht te worden overvallen, die aldus voorgelicht werden, noch beroofd te zullen worden, die aldus

beschermd werden. Zij, die zich de heerlijkheid van God ten doel en het woord van God ten regel stellen, de Geest van God om hun genegenheden te leiden en de voorzienigheid van God om hun zaken te besturen, kunnen vertrouwen dat de Heere voor hun aangezicht heengaat, even waarlijk en wezenlijk als Hij voor het aangezicht van Israël ging in de woestijn, al is het ook niet op zo zichtbare wijze, wij moeten door geloof leven.

1. Zij hadden zichtbare blijken van het heengaan van God voor hun aangezicht. Zij allen zagen een verschijnsel van de hemel als van een zuil of kolom, dat op de heldere dag als een wolk was, en in de duistere nacht als een vuur. Gewoonlijk zien wij dat hetgeen ons in de nacht een vlam toeschijnt, over dag als rook is, en zo was ook dit. God gaf hun dit zichtbaar bewijs van Zijn tegenwoordigheid in mededogen om tegemoet te komen aan de zwakheid van hun geloof, en in inschikkelijkheid jegens die staat van kindsheid van de kerk, die het nodig maakte, dat er aldus in hun eigen taal tot hen gestameld zou worden. Maar: zalig zijn zij, die niet gezien hebben, en nochtans geloofd hebben in de genadige tegenwoordigheid van God met hen, overeenkomstig Zijn belofte.

2. Zij hadden merkbare uitwerkselen van het heengaan van God voor hun aangezicht in deze kolom. Want: a. Zij wees hun de weg in deze grote, huilende wildernis, waarin geen gebaande weg, geen pad, geen spoor was, waarvan zij geen kaarten hadden en geen gidsen om hen er door heen te leiden. Als zij op mars waren, ging deze kolom voor hen uit met een snelheid, die zij konden volgen en wees hun de plaats aan waar zij moesten kamperen, naar de oneindige wijsheid het geschikt oordeelde, hetgeen hen tegelijk onthief van zorg en beveiligde tegen gevaar zowel bij hun voortgaan als bij hun rusten.

b. Zij beschutte hen overdag tegen de hitte, die daar op sommige tijden van het jaar zeer groot is.

c. Zij verschaftte hun licht bij nacht, als zij het nodig hadden, en te allen tijde maakte zij hun kamp aangenaam, en de woestijn, waarin zij zich bevonden, minder verschrikkelijk.

III. Dit waren voortdurende wonderen, vers 22. Hij nam de wolkkolom overdag en de vuurkolom s' nachts niet weg van het aangezicht van het volk, neen, zelfs dan niet, als zij haar minder nodig schenen te hebben, wanneer zij door bewoonde streken reisden, neen, ook niet als zij murmureerden en tergend waren, zij heeft hen niet verlaten vóór zij aan de grenzen van Kanaän kwamen. Het was een wolk, die door geen wind uiteengedreven kon worden. Deze gunst werd lang daarna dankbaar erkend, Nehemia 9:19, Psalm 78:14. Er was iets geestelijks in deze wolk - en vuurkolom.

1. De kinderen Israëls zijn in Mozes gedoopt in deze wolk, die, naar sommigen denken, dauw op hen afdroop, 1 Corinthiërs 10:2. Door onder deze wolk te komen, gaven zij te kennen dat zij zich stelden onder de leiding en het bevel van God door de dienst van Mozes. Bescherming brengt de verplichting mee van gehoorzaamheid en trouw, die wolk was het teken van Gods bescherming, en werd aldus mee het teken van hun verplichting om trouw en gehoorzaamheid te betonen. Aldus werden zij bij hun intrede in de woestijn als het ware ingeleid tot en toegelaten onder de regering en het bestuur Gods door de dienst van Mozes.

2. Sommigen achten dat deze wolk een type was van Christus. De wolk van Zijn menselijke natuur was een sluier voor het licht en het vuur van Zijn Goddelijke natuur. Wij vinden Hem, Openbaring 10:1, "bekleed met een wolk, en Zijn voeten waren als pilaren van vuur." Christus is onze weg, het licht en de gids op de weg.

3. Zij betekende de bijzondere leiding en bescherming, waaronder Christus' kerk is in deze wereld. God zelf is de bewaarder Israëls en "Hij sluimert noch slaapt," Psalm 121:4, Jesaja 27:3. Er is een beschutting gemaakt, niet slechts over Zions vergaderingen, maar ook over alle woningen in Zion, zie Jesaja 4:5, 6. Ja meer, ieder Israëliet is verborgen onder de schaduw van de vleugelen van God, Psalm 17:8. Engelen van wie de dienst in deze wolk gebruikt werd, worden gebruikt hun ten goede, en legeren zich rondom hen. Welgelukzalig zijt gij, o Israël, wie is u gelijk!

HOOFDSTUK 14

1 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: 2 Spreek tot de kinderen Israëls, dat zij wederkeren, en zich legeren voor Pi-hachiroth, tussen Migdol en tussen de zee, voor Baal - Zefon; daar tegenover zult gij u legeren aan de zee. 3 Farao dan zal zeggen van de kinderen Israëls: Zij zijn verward in het land; die woestijn heeft hen besloten. 4 En Ik zal Farao's hart verstokken, dat hij hen najage; en Ik zal aan Farao en aan al zijn heir verheerlijkt worden, also dat de Egyptenaars zullen weten, dat Ik de HEERE ben. En zij deden also. 5 Toen nu de koning van Egypte werd gebodschapt, dat het volk vluchtte, zo is het hart van Farao en van zijn knechten veranderd tegen het volk, en zij zeiden: Waarom hebben wij dat gedaan, dat wij Israël hebben laten trekken, dat zij ons niet dienden? 6 En hij spande zijn wagen aan, en nam zijn volk met zich. 7 En hij nam zeshonderd uitgelezen wagens, ja, al de wagens van Egypte, en de hoofdlieden over die allen. 8 Want de HEERE verstokte het hart van Farao, de koning van Egypte, dat hij de kinderen Israëls najaagde; doch de kinderen Israëls waren door een hoge hand uitgegaan.

9 En de Egyptenaars jaagden hen na, en achterhaalden hen, daar zij zich gelegerd hadden aan de zee; al de paarden, de wagens van Farao en zijn ruiters, en zijn heir; nevens Pi - hachiroth, voor Baal - zefon. 10 Als Farao nabij gekomen was, zo hieven de kinderen Israëls hun ogen op, en ziet, de Egyptenaars togen achter hen; en zij vreesden zeer; toen riepen de kinderen Israëls tot de HEERE. 11 En zij zeiden tot Mozes: Hebt gij ons daarom, omdat er in Egypte gans geen graven waren, weggenomen, opdat wij in deze woestijn sterven zouden? Waarom hebt gij ons dat gedaan, dat gij ons uit Egypte uitgevoerd hebt? 12 Is dit niet het woord, dat wij in Egypte tot u spraken, zeggende: Houd af van ons, en laat ons de Egyptenaren dienen? Want het ware ons beter geweest de Egyptenaren te dienen, dan in deze woestijn te sterven. 13 Doch Mozes zeide tot het volk: Vreest niet, staat vast, en ziet het heil des HEEREN, dat Hij heden aan ulieden doen zal, want de Egyptenaars, die gij heden gezien hebt, zult gij niet weder zien in eeuwigheid.

14 De HEERE zal voor ulieden strijden, en gij zult stil zijn. 15 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Wat roept gij tot Mij? Zeg de kinderen Israëls, dat zij voorttrekken. 16 En gij, hef uw staf op, en strek uw hand uit over de zee, en klief dezelve, dat de kinderen Israëls door het midden der zee gaan op het droge. 17 En Ik, zie, Ik zal het hart der Egyptenaren verstokken, dat zij na hen daarin gaan; en Ik zal verheerlijkt worden aan Farao en aan al zijn heir, aan zijn wagenen en aan zijn ruiters. 18 En de Egyptenaars zullen weten, dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik verheerlijkt zal worden aan Farao, aan zijn wagenen en aan zijn ruiters. 19 En de Engel Gods, Die voor het heir van Israël ging, vertrok, en ging achter hen; de wolkkolom vertrok ook van hun aangezicht, en stond achter hen. 20 En zij kwam tussen het leger der Egyptenaren, en tussen het leger van Israël; en de wolk was te gelijk duisternis en verlichtte de nacht; zodat de een tot de ander niet naderde de gansen nacht.

21 Toen Mozes zijn hand uitstreckte over de zee, zo deed de HEERE de zee weggaan, door een sterken oostenwind, dien gansen nacht, en maakte de zee droog, en de wateren werden gekliefd. 22 En de kinderen Israëls zijn ingegaan in het midden van de zee, op het droge; en de wateren waren hun een muur, aan hun rechter hand en aan hun linkerhand. 23 En de Egyptenaars vervolgden hen, en gingen in, achter hen, al de paarden van Farao, zijn wagenen en zijn ruiters, in het midden van de zee. 24 En het geschiedde in dezelfde morgenwake, dat de HEERE, in de kolom des vuurs en der wolk, zag op het leger der Egyptenaren; en Hij verschrikte het leger der Egyptenaren. 25 En Hij stiet de raderen hunner wagenen weg, en deed ze zwaarlijk voortvaren. Toen zeiden de Egyptenaars: Laat ons vlieden van het aangezicht van Israël, want de HEERE strijdt voor hen tegen de Egyptenaars. 26 En de HEERE zeide tot Mozes: Strek uw hand uit over de zee, dat de wateren wederkeren over de Egyptenaars, over hun wagenen en over hun ruiters.

27 Toen strekte Mozes zijn hand uit over de zee; en de zee kwam weder, tegen het naken van de morgenstond, tot haar kracht; en de Egyptenaars vluchtten die tegemoet; en de HEERE stortte de Egyptenaars in het midden der zee. 28 Want als de wateren wederkeerden, zo bedekten zij de wagenen en de ruiters van het ganse heir van Farao, dat hen nagevolgd was in de zee; er bleef niet een van hen over. 29 Maar de kinderen Israëls gingen op het droge, in het midden der zee; en de wateren waren hun een muur, aan hun rechter hand en aan hun linkerhand.

30 Alzo verloor de HEERE Israël aan dien dag uit de hand der Egyptenaren; en Israël zag de Egyptenaren dood aan de oever der zee. 31 Ook zag Israël de grote hand, die de HEERE aan de Egyptenaren bewezen had; en het volk vreesde de HEERE, en geloofde in de HEERE, en aan Mozes, Zijn knecht.

Het vertrek van de kinderen Israëls uit Egypte, hetwelk in waarheid de geboorte was van de Joodse kerk, wordt nog gedenkwaardiger gemaakt door meerdere wonderwerken, die terstond daarna gewrocht werden. Getuige de verhalen van dit hoofdstuk, welks inhoud met de sleutel er toe wij hebben in Hebréeën 11:29. Zij gingen door de Rode zee als door het droge, hetwelk de Egyptenaren, ook verzoekende, zijn verdronken, en dit deden zij door het geloof, hetgeen aanduidt dat er iets geestelijks en typisch in was. Hier is:

I De uiterste nood en het gevaar, waarin Israël zich bevond aan de Rode Zee.

1. Er wordt vooraf kennis van gegeven aan Mozes, vers 1 - 4.
- 2 De oorzaak er van was Farao's heftige vervolging van hen, vers 5 - 9.
- 3 Israëls grote ontsteltenis, vers 10 - 12.
- 4 Mozes poogt hen te bemoedigen, vers 13, 14.

II Hoe God hen wonderbaarlijk gered heeft uit deze benauwdheid.

1. Mozes wordt hieromtrent onderricht, vers 15 - 18.
- 2 Er worden linies gesteld tussen het leger van Israël en het leger van Farao, die niet geforceerd konden worden, vers 19, 20. Door de goddelijke macht wordt de Rode Zee gekliefd, vers 21, en gemaakt:
 - a tot een weg voor de Israëlieten, die er veilig doorheen gingen, vers 22, 29. Maar:
 - b. Voor de Egyptenaren werd zij tot een hinderlaag gemaakt, waarin zij gevallen zijn, vers 23 - 25, en tot een graf, waarin zij allen begraven zijn vers 26 - 28.
 - c. De indruk hierdoor teweeggebracht op de Israëlieten, vers 30 - 31

Exodus 14:1 - 9

Wij hebben hier:

1. Instructies, gegeven aan Mozes, betreffende Israëls bewegingen en legeringen, die zó verrassend waren, dat zij, indien Mozes er tevoren geen uitdrukkelijke orders voor ontvangen had, nauwelijks bewogen waren geworden om de wolk - en vuurkolom te volgen. Opdat hier nu geen moeilijkheid of ontevredenheid over zijn zou, wordt aan Mozes tevoren gezegd:

1. Waarheen zij gaan moeten, vers 1, 2. Zij waren tot aan de rand van de woestijn gekomen, Hoofdstuk 13:20, nog een paar dagreizen zouden hen tot Horeb gebracht hebben, de bestemde plaats, waar zij God moesten dienen. Maar in plaats van nu voorwaarts te gaan, wordt hun bevolen terug te keren rechts van Kanaän, en naar de Rode Zee te gaan. Toen zij te Etham gelegerd waren, was er geen zee in de weg om hun voortgang te beletten, maar God zelf gebiedt hun naar die engte te gaan, hetgeen hun de verzekering kon geven, dat Hij, als Zijn doeleinden volbracht waren, hen zonder falen weer uit die engte uit zou voeren. God brengt soms moeilijkheden op de weg van de verlossing van Zijn volk, ten einde de heerlijkheid te hebben van ze te overwinnen en er Zijn volk over heen te helpen.

2. Wat God bedoelde met deze zo vreemde orders. Mozes zou Hem een onbepaalde, onvoorwaardelijke gehoorzaamheid betoond hebben, al had Hij er hem geen reden voor opgegeven, maar zal Hij voor Mozes verbergen wat Hij doet? Neen, Mozes zal weten:

- a. Dat Farao voornemens is Israël te verderven, vers 4.
- b. Dat God daarom het voornemen heeft Farao te verderven, en Hij kiest die weg om dit voornemen te volvoeren, vers 4. Farao's schranderheid zal hem tot de gevolgtrekking brengen, dat Israël verward was in de woestijn, en aldus een gemakkelijke prooi voor hem zou zijn, en opdat hij des te meer geneigd zou zijn dit te denken, beveelt God, dat zij nog verder van de weg zouden gaan, om in nog groter verwarring geraakt te schijnen, zodat hij nu kon onderstellen, dat zij zich in een toestand van grote verlegenheid en gevaar bevonden. En

aldus - zegt God - zal Ik aan Farao verheerlijkt worden. Daar alle mensen gemaakt zijn tot eer van hun Maker, zal Hij aan hen verheerlijkt worden, door wie Hij niet verheerlijkt wordt. Hetgeen het verderf schijnt te wezen voor de kerk, wordt dikwijls zo geleid dat het het verderf wordt van de vijanden van de kerk, wier hoogmoed en boosaardigheid door de leidingen van Gods voorzienigheid gevoed worden, ten einde hen rijp te maken voor het verderf.

II. Farao's najagen van Israël, waarmee hij terwijl hij zijn eigen boosaardigheid en wraaklust bevredigt, meewerkt tot de vervulling van Gods raad omtrent hem. Hem werd gebodschapt dat het volk vluchtte, vers 5. Toen hij hun verlof gaf om heen te gaan, was hij in grote angst, maar niet zodra was die angst een weinig tot bedaren gekomen, of hij was vergeten, of wilde misschien niet erkennen, dat zij met zijn toestemming waren vertrokken, en daarom was het hem niet ongevallig dat het voorgesteld werd als een opstand tegen zijn gezag, een opzeggen van hun trouw en gehoorzaamheid aan hem. Aldus kan wat gemakkelijk te rechtvaardigen is gemakkelijk veroordeeld worden door het in een vals daglicht te plaatsen. Hierop:

1. Denkt hij er aan met berouw, dat hij hun vertrek oogluikend had toegelaten. Hoewel er alle reden voor was dat zij Israël hadden laten trekken, waren Farao en zijn knechten er toch toornig om op zichzelf: Waarom hebben wij dat gedaan? a. Het was hun leed het grieve hen, dat Israël vrij was, dat zij het profijt van hun arbeid kwijt waren, en het genoeg niet meer hadden om hen te straffen. Voor trotse verdrukkers is het spijs en drank om de heiligen van de Allerhoogste te vertreden en tot hun zielen te zeggen: Buigt u neer dat wij over u gaan, en daarom grieft het hen, dat hun nu de handen gebonden zijn. De vrijheid van Gods volk is een bittere kwelling voor hun vijanden, Esther 5:12, 13, Handelingen 5:17, 33. Het verzwaarde hun verdriet, dat zij zelf er in bewilligd hadden, daar zij nu bedachten dat zij het hadden kunnen verhinderen, dat zij niet hadden behoeven toe te geven, al hadden zij dan ook tot het uiterste moeten volhouden. Aldus maakt God nijd en toorn van de mensen tegen Zijn volk tot een kwelling voor henzelf, Psalm 112:10. Zij hadden wél gedaan met Israël te laten trekken en zij zouden er met tevredenheid van gemoed aan hebben kunnen denken, indien zij het uit een eerlijk, oprecht beginsel gedaan hadden, maar, het gedaan hebbende door er toe gedwongen te zijn, noemden zij zich duizendmaal dwaas dat zij het gedaan hebben, en wensten hartstochtelijk het weer ongedaan te maken. Het is iets heel gewoons, maar iets dat zeer ongerijmd en misdadig is, dat de mensen berouw hebben van hun goede daden, hun rechtvaardigheid en barmhartigheid, ja zelfs hun berouw berouwt hun. Zie een voorbeeld van iets dergelijks in Jeremia 34:10, 11.

2. Hij besluit om hen, zo mogelijk, terug te brengen, of anders wraak op hen te oefenen. Te dien einde brengt hij een leger op de been monstert al zijn legermacht van wagens en ruiters, vers 17, 18, (want hij schijnt geen voetvolk meegenomen te hebben, omdat de zaak van de konings haast had) en zo twijfelt hij niet of hij zal hen weer terugvoeren in slavernij, vers 6, 7. Men kan zich gemakkelijk voorstellen in welk een staat van woede Farao zich nu bevond, brullende gelijk een leeuw als hij geen buit heeft, hoe zijn hoogmoedig hart de vernedering nog dieper maakte, zwol van toorn, van geen nederlaag wilde weten, hijgde naar wraak, nu zijn al de plagen alsof zij er nooit geweest waren, de treurige sombere begrafenissen van de eerstgeborenen zijn vergeten, hij kan aan niets anders denken dan Israël zijn toorn te doen gevoelen. Nu denkt hij Gode zelf te sterk te zullen zijn, immers, hoe zou hij anders kunnen hopen een volk ten onder te zullen brengen, dat Hem zo dierbaar is? God gaf hem over aan deze bedenkselen van zijn hart, en heeft het aldus verhard. In vers 8 wordt gezegd, dat de kinderen Israëls met een hoge hand) waren uitgegaan, dat is: met zeer veel kloekmoedigheid, juichende in hun bevrijding, en vastbesloten om door de moeilijkheden, die zich op hun weg zouden voordoen, heen te breken, maar de Egyptenaars joegen hen na, vers 9. Zij, die in volle

ernst hun aangezicht hemelwaarts richten en godzalig willen leven in Christus Jezus, moeten verwachten door Satans verzoeking en verschrikkingen achtervolgd en aangevallen te worden. Hij zal niemand gedwee uit zijn dienst laten weggaan, noch van hen uitgaan zonder hen te scheuren, Markus 9:26.

Exodus 14:10 - 14

1. Wij hebben hier de angst, waarin de kinderen Israëls zich bevonden, toen zij bespeurden dat Farao hen najoeg, vers 10. De woede en sterkte van de vijand en hun eigen zwakheid waren hun wel bekend, wel waren zij talrijk, maar zij waren allen te voet, ongewapend en ongeïnduct, ontzenuwd door hun langdurige dienstbaarheid, en (hetgeen het ergste was) door de ligging van hun kamp waren zij nu ingesloten, zodat geen ontkoming mogelijk was. Aan de ene kant was Pi - Hachiroth, een reeks van hobbelige ontoegankelijke rotsen, aan de anderen kant Migdol en Baäl - Zefon, forten met garnizoenen - naar sommigen denken - aan de grenzen van Egypte, zodat er voor hen geen andere weg open was dan naar boven, en van daar is hun uitredding gekomen. Wij kunnen ons op de weg van de plicht bevinden, God volgende en ons heenspoedende naar de hemel, en toch in grote benauwdheid zijn, "in alles verdrukt," 2 Corinthiërs 4:8. Geen wonder, dat zij in deze benauwdheid zeer verschrikt en bevreesd waren. Hun vader Jakob had zich in gelijk gevaar bevonden, Genesis 32:7, als er van buiten strijd is, dan kan het niet anders, of er is van binnen vrees. Wat nu was de vrucht van deze vrees? Naar die vrucht was, was de vrees goed of kwaad.

1. Sommigen van hen riepen tot de Heere, hun vrees bracht hen er toe om te bidden en dat was een goede uitwerking er van. God brengt ons in benauwdheid, ten einde ons op de knieën te brengen.

2. Anderen barstten uit in verwijten tegen Mozes, hun vrees bracht hen tot murmureren, vers 11, 12. Zij achtten zich verloren en, alsof de arm van God plotseling verkort was en Hij heden niet even machtig was om wonderen te doen als gisteren, zij wanhopen aan redding en kunnen op niets anders rekenen dan in de woestijn te sterven. Hoe onverschoonbaar was hun wantrouwen! Zagen zij zich dan niet onder de leiding en bescherming van een pilaar van de hemel? En kan de almachtige kracht hun falen, of de oneindige goedheid hun ontrouw worden? Maar dit was nog niet het ergste, zij twisten met Mozes omdat hij hen uitgevoerd had uit Egypte, en in dat twisten met hem beledigen zij God zelf, en verwekken Hem tot toorn, wiens gunst nu hun enige toevlucht was. Gelijk de Egyptenaren toornig waren op zichzelf om de beste daad, die zij ooit gedaan hadden, zo waren de Israëlieten toornig op God om de grootste vriendelijkheid, die hun ooit bewezen was, zo groot zijn de domheden van het ongelooft. Hier geven zij te kennen:

a. Een lage minachting van vrijheid, daar zij boven haar de voorkeur geven aan slavernij alleen maar omdat aan de vrijheid enige moeilijkheden verbonden waren. Mensen van een edelaardig gemoed zouden gezegd hebben: "Laat komen wat wil, het is beter op het veld van eer te sterven, dan in de ketenen van de slavernij te leven," maar onder de leiding van God kon het niet verkeerd met hen gaan, en daarom hadden zij kunnen zeggen: "Beter als Gods vrije mensen in de open lucht van een woestijn te leven, dan als de slaven van de Egyptenaren in de rook van de steenovens." Maar omdat zij nu voor het ogenblik in verlegenheid zijn vertoort het hen dat zij niet levend begraven zijn gelaten in hun diensthuis.

b. Lage ondankbaarheid jegens Mozes, die getrouw het middel is geweest tot hun bevrijding, zij veroordelen hem alsof hij hen hard en onvriendelijk had behandeld, terwijl het toch onbetwistbaar bleek, dat wat hij ook deed, en hoe hetgeen hij deed ook mocht uitkomen, door hem gedaan werd op bevel en aanwijzing van God, en hun welzijn bedoelde. Wat zij in een

vorige gisting, toen zij vanwege de benauwdheid van de geest naar Mozes niet hoorden, gezegd hebben, herhalen en rechtvaardigen zij nu in dit: Wij zeiden in Egypte: Houd af van ons, en het was slecht het te zeggen, maar toch meer te verontschuldigen, omdat zij toen nog niet zoveel ondervinding hadden als nu van Gods optreden ten gunste van hen. Maar zij hadden even spoedig de wonderen van genade vergeten, als de Egyptenaren de wonderen van de toorn hadden vergeten, en zij hebben, zowel als de Egyptenaren, hun hart verhard, tot hun verderf ten slotte. Evenals Egypte na de tien plagen, zo is Israël na tienmaal de Heere verzocht te hebben - het was nu de eerste maal - veroordeeld om in de woestijn te sterven, Numeri 14:22.

II. De tijdige bemoediging, die God hun gaf in deze benauwdheid, vers 13, 14. Hij heeft deze dwazen niet geantwoord naar hun dwaasheid. God verdroeg hun terging, en heeft niet, (gelijk Hij rechtvaardig had kunnen doen) hun veranderlijkheden gekozen, en hun vrezen over hen doen komen, en daarom kon Mozes ook wel de belediging voorbijzien, die zij hem aandeden. In plaats van hen te bestraffen, vertroost hij hen, en met een bewonderenswaardige kalmte en tegenwoordigheid van geest, is hij evenmin door het dreigen van Egypte ontmoedigd, als door het beven en sidderen van Israël, maar brengt hij hun murmureren tot zwijgen door de verzekering van een snelle en volkomen uitredding: Vreest niet. Het is onze plicht en ons belang, om als wij niet uit onze moeilijkheden kunnen komen, ons toch te verheffen boven onze vrees, zodat die slechts dient om ons aan het bidden te brengen en te doen wat wij kunnen, maar niet zo de overhand over ons krijgt, dat zij ons geloof en onze hoop doet bezwijken.

1. Hij verzekert hun dat God hen zal verlossen, dat Hij hun redding op zich zal nemen, de Heere zal voor u strijden, en dat Hij die verlossing zal werken door de algehele ondergang van hun vervolgers. Mozes zelf was hiervan overtuigd, en hij wilde dat ook zij die overtuiging zouden hebben, hoewel hij vooralsnog niet wist, hoe of waardoor het zou geschieden. God had hem verzekerd dat Farao en zijn leger ten verderve zouden gaan, en hij vertroost hen met dezelfde vertroosting, waarmee hij vertroost was geworden.

2. Hij zegt hun het alles aan God over te laten, in stille verwachting van hetgeen geschieden zou. "Staat vast, en denkt er niet aan uzelf te redden, hetzij door te strijden of door te vluchten, wacht op Gods orders, bedenkt niet zelf wat gij doen moet maar volgt uw leider, wacht op de verschijningen van God, let er op, opdat gij ziet hoe dwaas gij zijt in ze te wantrouwen. Stelt uzelf gerust, weest kalm door een volkomen vertrouwen in God en hebt een blijde, vredige verwachting van de grote verlossing, die God nu voor u zal werken. Zwijgt stil, gij behoeft niet eens een juichkreet aan te heffen tegen de vijand, zoals later, Jozua 9:16. Het werk zal gedaan worden zonder uw medewerking". Als God zelf Zijn volk in de engte brengt, dan zal Hij zelf een weg ontdekken, om hen er uit te voeren. In tijden van grote moeilijkheid en grote verwachting zullen wij wijs doen met onze geest kalm en rustig te houden, want dan zijn wij in de beste gemoedsgesteldheid zowel om ons eigen werk te doen, als om het werk Gods te aanschouwen. "Stilzitten zal uw sterkte zijn," Jesaja 30:7, want Egypte zal tevergeefs helpen en tevergeefs dreigen.

Exodus 14:15 - 20

Wij hebben hier:

I. Aanwijzingen, gegeven aan Israëls leider.

1. Wat hij zelf moet doen. Hij moet voor het ogenblik ophouden met bidden en zich tot het werk begeven, vers 15. Wat roept gij tot Mij? Hoewel Mozes verzekerd was van de gelukkige

uitredding uit deze moeilijkheid, heeft hij toch het gebed niet veronachtzaamd. Wij lezen van geen woord dat hij in het gebed gezegd heeft, maar hij heeft zijn hart opgeheven tot God. God verstond de taal er van en gaf er acht op. Mozes stille gebeden van geloof hebben bij God meer overmocht dan Israëls luide kreten van vrees, vers 10. Het ware gebed is een roepen tot God, en is de taal zowel van een natuurlijk als van een zeer dringend verlangen. Er kan in het bidden een waar roepen zijn tot God, ook als de stem niet wordt gehoord, zoals het bidden van Hanna, 1 Samuel 1:13. Maar is God misnoegd op Mozes omdat hij bidt? Neen, Hij doet deze vraag: Wat roept gij tot Mij?

a. Ter overtuiging van zijn geloof. "Waartoe houdt gij nog aan in uw smeking? Zij is reeds verhoord, er is al genoeg gezegd, spreek er niet meer van." Ik heb uw gebed aangenomen, staat er in het Chaldeeus.

b. Om zijn ijver aan te vuren. Mozes had nog iets anders te doen dan te bidden, hij moest het bevel voeren over het leger van de Israëlieten, en hij moest nu op zijn post zijn. Alles is schoon op zijn tijd.

2. Wat hij Israël moest bevelen te doen: Zeg de kinderen Israëls dat zij voorttrekken. Sommigen denken dat Mozes niet zozeer gebeden had om Israëls redding (daarvan was hij zeker) als wel om vergeving voor hun murmureren, en dat Gods bevel om voorwaarts te gaan de aanduiding was van hun vergeving. Wij kunnen niet goedsmoeds voorwaarts gaan of wij moeten de bewustheid hebben van verzoend te zijn met God. Mozes had hun gezegd vast te staan en orders van God te verwachten, en nu zijn die orders gegeven. Zij dachten dat zij bevel zouden ontvangen om of rechts of links te gaan. "Neen", zegt God, "zeg hun voorwaarts te gaan, regelrecht naar de zee", alsof er een vloot van transportschepen klaar lag, om hen over te voeren. Als wij ons op de weg van de plicht bevinden, dan moeten wij, al liggen er ook moeilijkheden op die weg, voorwaarts gaan en niet in stomme verbazing blijven staan. Wij moeten doen wat voor ons ligt, en de uitkomst overlaten aan God, de middelen gebruiken, en de uitslag er van voor Zijn rekening laten.

3. Wat hij verwachten kan dat God doen zal. Laat de kinderen Israëls zo ver zij kunnen op droge grond gaan, en dan zal God de zee klieven en er een doortocht voor hen in openen, vers 16 - 18 Het is Gods voornemen en bedoelen niet slechts om de Israëlieten te verlossen, maar ook om de Egyptenaars te verderven, en dienovereenkomstig is de beschikking van Zijn raad.

a. Hij zal gunst betonen aan Israël, de wateren zullen verdeeld worden om hen door te laten, vers 16. Dezelfde macht had de wateren voor hen kunnen doen stollen om er over heen te gaan, maar Gods oneindige wijsheid verkoos de wateren voor hen te verdelen of te klieven om hen er door heen te laten gaan, want altijd wordt die weg ter verlossing gekozen, die het meest verootmoedigend is. Zo wordt met het oog hierop gezegd: "Hij leidde hen door de afgronden, gelijk een beest dat afgaat in de valleien, en aldus heeft Hij zich een heerlijker naam gemaakt," Jesaja 63:13, 14.

b. Hij zal aan Farao verheerlijkt worden. Als wij de verschuldigde eer niet geven aan de Heere, in wie en door wie wij leven, dan zal Hij de hand op ons leggen, en er voor zorgen dat Hij de Hem toekomende eer toch ontvangt. God zal door geen mens verliezen lijden. Daarom wordt hier gedreigd: Ik, zie Ik, zal het hart van de Egyptenaren verstokken. Die wijze van uitdrukking is opmerkelijk: Ik, zie Ik zal het doen. Ik, die het mag doen, dat is de taal van Zijn vrijmacht, wij mogen er niet toe meewerken om iemands hart te verstokken, en mogen niets nalaten dat tot verzachting er van kan bijdragen, maar Gods genade behoort Hem. Hij zal zich ontfemen, over wie Hij zich ontfemt, en wie Hij wil verhardt Hij. Ik, die het kan doen dat is de taal van Zijn almacht, niemand anders dan de Almachtige kan het hart week maken, Job 22:16, en evenmin kan iemand anders het hard maken. Ik, die het zal doen, want dat is de taal

van Zijn gerechtigheid, het is rechtvaardig in God, diegenen onder de indruk van Zijn toorn te brengen, die lang de invloed van Zijn genade weerstaan hebben. Er wordt van gesproken bij wijze van een triomferen over zijn hardnekkige, laatdunkende rebel, "Ik, zie Ik, zal afdoende maatregelen nemen om hem te vernederen, hij die zijn hoofd niet wilde buigen, zal breken". Het is een uitdrukking zoals in Jesaja 1:24. "O wee! Ik zal Mij troosten over Mijn wederpartijders."

II. Een wacht gesteld over het leger van Israël aan de zijde, waar het nu het meest bloot lag, namelijk in de achterhoede, vers 19, 20. De engel Gods, van wiens dienst gebruik werd gemaakt in de wolk - en vuurkolom, vertrok van voor het leger van Israël, waar zij nu geen gids nodig hadden, (er was geen gevaar dat zij van de weg door de zee zouden afdwalen, en zij hadden ook geen ander woord van bevel nodig dan om voorwaarts te gaan) en ging achter hen waar zij nu een wachter nodig hadden, (de Egyptenaren waren reeds gereed hun achterhoede aan te vallen, en zo was dan de wolk - en vuurkolom een scheidingsmuur tussen hen. Daar was zij - namelijk de wolk - en vuurkolom - nuttig voor de Israëlieten, niet slechts om hen te beschermen, maar ook om hun licht te geven bij het heentrekken door de zee, en terzelfder tijd bracht zij de Egyptenaren in verwarring, zodat zij hun prooi uit het oog verloren juist op het ogenblik toen zij gereed stonden de handen aan hen te slaan. Het woord en de voorzienigheid van God hebben een zwarte en donkere zijde, die naar de zonde en de zondaren gekeerd is, maar een heldere, lieflijke zijde naar hen gericht, die waarlijk Israëlieten zijn. Hetgeen een reuk des levens ten leven is voor sommigen, is een reuk des doods ten dode voor anderen.

Dit was niet de eerste maal, dat Hij, die in het begin "scheiding maakte tussen het licht en tussen de duisternis," Genesis 1:4, en ook nu nog beide formeert, Jesaja 45:7, terzelfder tijd duisternis heeft toebedeeld aan de Egyptenaren en licht aan de Israëlieten, een voorbeeld van het eindeloze onderscheid dat gemaakt zal worden tussen het erfdeel van de heiligen in het licht en de buitenste duisternis, die tot in eeuwigheid het deel zal zijn van de geveinsden. God zal het kostelijke van het snode uittrekken.

Exodus 14:21 - 31 Wij hebben hier de geschiedenis van het wonderwerk, waarvan zo dikwijls melding wordt gemaakt, beide in het Oude en het Nieuwe Testament, het splijten van de Schelfzee voor de kinderen van Israël. Het was de schrik van de Kanaänieten, Jozua 2:9, 10, de juichende lof van de Israëlieten, Psalm 114:3, 106:9, 136:13, 14. Het was een type van de doop, 1 Corinthiërs 10:1, 2. Israëls doorgaan door de zee was een type van de bekering van zielen, Jesaja 11:15, en de ondergang van de Egyptenaren er in was een type van het laatste verderf van alle onboetvaardige zondaren, Openbaring 20:14. Hier is:

I. Een voorbeeld van Gods almachtige kracht in het rijk van de natuur, door het splijten van de zee en het openen van een doortocht door de wateren. Het was een baai, golf, of zeearm, ongeveer een uur gaans breed, waarvan het water verdeeld werd, vers 21. Het ingestelde teken, waarvan gebruik werd gemaakt, was het uitstrekken van Mozes hand over de zee, om aan te duiden dat het geschiedde op zijn gebed, ter bekrachtiging van zijn zending en ten gunste van het volk, dat hij aanvoerde. Het natuurlijke teken was een sterke oostenwind, aanduidende, dat het geschiedde door de kracht van God, aan wie de winden en zeeën gehoorzamen. Als er in het boek van Job een plaats is, die verwijst naar de wonderen, gewrocht voor Israëls bevrijding uit Egypte, dan is het deze: "door Zijn kracht klieft Hij de zee, en door Zijn verstand verslaat Hij haar verheffing," of, zoals het oorspronkelijke het heeft, "verslaat Hij Rahab," dat is: Egypte, Job 26:12. God kan Zijn volk door de grootste moeilijkheden heen brengen en een weg banen waar geen weg is. De God van de natuur heeft

zich niet aan haar wetten gebonden, maar zal, als het Hem behaagt er zich van ontheffen, en dan zal het vuur niet branden en het water niet vloeien.

II. Een voorbeeld van Zijn grote gunst jegens Israël. Zij trokken door de zee naar de tegenoverliggende oever, (want ik kan niet zoals sommigen, veronderstellen, dat zij een omweg maakten, en er weer aan dezelfde zijde uitkwamen) vers 22, 29, zij gingen op het droge in het midden van de zee. En de wolkkolom, de heerlijkheid van de Heere, was hun achterscherm, Jesaja 58:8, en opdat de Egyptenaars hen niet in de flank zouden aanvallen, was het water voor hun een muur aan hun rechter - en aan hun linkerhand. Mozes en Aäron hebben waarschijnlijk het eerst de voet op dit onbetreden pad gezet, en toen ging heel Israël hen achterna, en deze tocht over het pad van het grote water zal later hun tocht door de woestijn minder verschrikkelijk maken. Zij, die God waren gevolgd door de zee, behoefden niet te vrezen om Hem te volgen, waar Hij hen ook heen zou leiden. Die tocht door de zee geschiedde bij nacht, maar die nacht werd door geen maneschijn verlicht, want het was zeven dagen na volle maan, zodat zij geen ander licht hadden dan het licht van de wolk - en vuurkolom. Hierdoor werd die tocht nog ontzaglijker, maar waar God ons leidt zal Hij ons ook licht geven, zolang wij Zijn leiding volgen, zal het ons aan Zijn vertroosting niet ontbreken.

Dit is geschied en te boek gesteld ten einde in alle eeuwen het volk van God aan te moedigen om ook in de grootste benauwdheden op Hem te vertrouwen. Wat kan Hij niet doen, die dit gedaan heeft? Wat zal Hij niet doen voor hen, die Hem vrezen en liefhebben, die dit voor deze murmurerende, ongelovige Israëlieten gedaan heeft, die toch beminden waren ter wille van hun vaders, en om ter wille van een overblijfsel onder hen? Wij bevinden dat lang daarna de heiligen zich tot deelgenoten hebben gemaakt in de triomf van deze tocht, Psalm 66:6, "Hij heeft de zee veranderd in het droge zij zijn te voet doorgegaan door de rivier, daar hebben wij ons in Hem verblijd, " en zie hoe van dit wonderwerk gebruik wordt gemaakt, Psalm 77:12, 17, 20.

III. Een voorbeeld van Zijn rechtvaardige toorn op de vijanden van Zijn volk, de Egyptenaars. Merk hier op:

1. Hoe verdwaasd zij waren. In de hitte van hun vervolgen en najagen gingen zij achter hen aan in het midden van de zee, vers 23. "Wel"! dachten zij, "kunnen wij niet gaan waar Israël zich gewaagd heeft?" Een of twee maal hadden de Egyptische tovenaars met hun toverijen gedaan wat Mozes deed. Farao herinnerde zich dit, maar hij vergat hoe zij ten slotte in de klem zijn gebracht, en hun machteloosheid is gebleken. Zij waren overvloedig voorzien van wagens en paarden, terwijl de Israëlieten te voet waren. Farao had gezegd: Ik ken de Heere niet, en hier bleek dat hij Hem niet kende, want anders zou hij dat waagstuk niet ondernomen hebben. Niemand is zo stoutmoedig of vermetel als zij die blind zijn. Woede tegen Israël maakte hen aldus vermetel en onbezonnen. Gedurende lange tijd hadden zij hun hart verhard, en nu heeft God hen verhard tot hun verderf, en voor hun ogen verborgen hetgeen tot hun vrede en veiligheid kon dienen. "Zeker, het net wordt tevergeefs gespreid voor de ogen van allerlei gevogelte," Spreuken 1:17, maar de Egyptenaars waren zó verblind, dat zij "zich haastten naar de strik," Spreuken 7:23. Het verderf van de zondaars wordt over hen gebracht door hun eigen verwaandheid, die hen hals over kop in de afgrond stort. Zij zijn zelfmoordenaars.

2. Hoe zij ontrust werden en in verwarring geraakten, vers 24, 25. Gedurende enige tijd marcheerden zij door het gespleten water even veilig en triomfantelijk als Israël, niet twijfelende, of zij zouden weldra hun doel bereikt hebben. Maar in de morgenstond zag de Heere in de vuurkolom en van de wolk op het leger van de Egyptenaren, en Hij verschrikte

het leger van de Egyptenaren. Zij zagen of hoorden iets uit de vuurkolom en uit de wolk, dat hen in de uiterste ontsteltenis bracht en hun een besef gaf van hun verderf vóór het nog over hen was gekomen. Nu is het gebleken dat "het gejuich van de goddelozen van korte duur is," Job 20:5 I), en dat God middelen heeft om de zondaars tot wanhoop te brengen, eer Hij hen in het verderf stort. Hij snijdt de geest van de vorsten af als druiven. en is voor de koningen van de aarde vreeslijk.

a. Zij hadden gesnoefd en geroemd, alsof de overwinning van hun was, maar nu waren zij verbaasd en verslagen, door een panische schrik overweldigd.

b. Zij hadden onzinnig gedreven, maar nu dreven zij zwaar, bij iedere schrede werd hun het voortgaan moeilijker, de weg werd diep, hun hart werd treurig, de raderen vielen af van de wagens, de wagenassen werden gebroken. Aldus kan God het geweld weerhouden van hen, die Zijn volk vervolgen.

c. Zij waren Israël achterna geijld, zoals de havik de sidderende duif, maar nu riepen zij: "Laat ons vlieden van het aangezicht van Israël," dat hun "als een vurige fakkel was onder de schoven," Zacharia 12:6. Israël is nu plotseling even schrikwekkend voor hen geworden, als zij het voor Israël geweest zijn. Zij hadden Israël met rust kunnen laten, maar zij wilden niet, nu willen zij van het aangezicht Israëls vlieden, en kunnen niet. De mensen willen niet overtuigd worden vóór het te laat is, dat zij, die zich met Gods volk bemoeien, dit doen tot hun eigen schade en nadeel. Als de Heere zal komen met tienduizenden van Zijn heiligen om gericht te oefenen, dan zullen de machtigen zich tevergeefs zoeken te beschutten onder rotsen en bergen van het aangezicht van Israël en van de Koning van Israël, Openbaring 6:15. Vergelijk met deze geschiedenis Job 27:20 en verv.

3. Hoe zij allen, zodra de kinderen Israëls veilig aan de oever waren gekomen, verdronken zijn. Aan Mozes was bevel gegeven om zijn hand uit te strekken over de zee, en daarmee het sein te geven aan de wateren om zich weer te sluiten, zoals zij tevoren op het woord van bevel zich hadden geopend en een muur hadden gevormd aan hun rechter en aan hun linkerhand, vers 29. Hij volgde het bevel op, en onmiddellijk keerden de wateren weer in hun plaats en overstelpten het leger van de Egyptenaren, vers 27, 28. Farao en zijn dienstknechten, die elkaar verhard hadden in de zonde, zijn nu tezamen gevallen, niet een is ontkomen. Een oude overlevering zegt dat Farao's tovenaars, Jannes en Jambres, met de overigen zijn omgekomen, zoals Bileam omgekomen is met de Midianieten, die hij had verleid, Numeri 31:8. En nu wreekte God aan de Egyptenaren het bloed van de eerstgeborenen, die zij hadden verdronken, en het kapitaal wordt terugbetaald met interest, het wordt dubbel gerekend, volwassen Egyptenaren voor pasgeboren Israëlieten, aldus is de Heere rechtvaardig en is het bloed van Zijn volks dierbaar in Zijn ogen. Psalm 72:14.

God rekende af met Farao voor al zijn trots, beledigend gedrag tegenover Mozes, zijn gezant. Als men de boodschappers van de Heere bespot en misleidt, dan zal men een gewis verderf over zich brengen. Nu is God "aan Farao verheerlijkt," neerziende op die hoogmoedige en hem vernederende, Job 40:6. Kom en zie de verwoestingen, die Hij heeft aangericht, en schrijf het, niet in water, maar met een ijzeren griffel voor eeuwig en eeuwig in een rots. Hier ligt die bloeddorstige tiran, die zijn Maker heeft getart, Zijn eisen, Zijn bedreigingen en Zijn oordelen in de wind heeft geslagen, een rebel tegen God en een slaaf van zijn eigen barbaarse hartstochten, ontbloot van alle menselijkheid, deugd en ware eer, hier ligt hij, begraven in de afgrond, als een eeuwig gedenkteken van de goddelijke gerechtigheid. Hier verzonk hij in de afgrond, hoewel hij een schrik was voor de machtigen in het land van de levenden. "Dit is Farao en zijn gehele menigte," Ezechiël 31:18.

IV. Wij zien hier hoe de kinderen van Israël nota hebben genomen van het wonder, dat God voor hen had gewrocht, en de goede indruk die dit voor het ogenblik op hen heeft gemaakt.

1. Zij zagen de Egyptenaars dood aan de oever van de zee, vers 30. Gods voorzienigheid heeft het zo beschikt, dat de volgende vloed de lijken aangespoeld heeft.

a. Ter meerdere schande voor de Egyptenaren. Nu werden de wilde dieren en de roofvogels opgeroepen om "het vlees van de koningen en het vlees van de oversten over duizend en het vlees van de sterken te eten," Openbaring 19:17, 18. De Egyptenaars waren zeer kieskeurig voor het balsemen van de dode lichamen van hun groten, maar hier wordt de uiterste verachting uitgestort over alle rijksgroten van Egypte. Zie hoe zij daar liggen, hopen op hopen, als mest op de oppervlakte van de aarde.

b. Tot grotere triomf van de Israëlieten, en om hen meer onder het gevoel te brengen van hun verlossing, want het oog doet het hart aan. Zie Jesaja 66:24. "Zij zullen heen uitgaan, en zij zullen de dode lichamen van de lieden zien, die tegen Mij overtreden hebben." Waarschijnlijk hebben zij toen de verslagenen beroofd, en tevoren gouden en zilveren vaten van hun naburen geleend hebbende, (die zij nu wegens deze trouwbreuk in hen na te jagen, niet verplicht waren terug te geven) verkregen zij nu ook wapens van hen, waarvan zij, naar sommigen denken, tevoren niet voorzien waren. "Zo heeft God de kop van de leviathan verpletterd, en hem tot spijs gegeven aan het volk in dorre plaatsen," Psalm 74:14.

2. Het zien van dit grote wonder heeft hen zeer aangedaan, nu vreesden zij de Heere, en geloofden in de Heere en aan Mozes Zijn knecht, vers 31. Nu schaamden zij zich over hun murmureringen en hun mistrouwen, en in de goede gemoedsgesteldheid, waarin zij nu waren, namen zij zich voor om nooit meer te wanhopen aan hulp van de hemel, neen, zelfs in de grootste benauwdheid niet, nooit zullen zij meer twisten met Mozes, of van terugkeren naar Egypte spreken. Zij waren nu in Mozes gedoopt in de zee, 1 Corintiërs 10:2.

Dit grote werk, dat God door de dienst van Mozes voor hen gewrocht heeft, verplichtte hen om, onder God, zijn leiding en aanwijzingen te volgen. Dit bevestigde hun geloof in de beloften, die nog vervuld moesten worden en aldus triomfantelijk uit Egypte uitgevoerd zijnde, twijfelden zij niet, of zij zouden weldra in Kanaän komen, daar zij zo'n God hadden om op te vertrouwen, en zo'n middelaar tussen hen en Hem. O, dat er zo'n hart in hen geweest ware, als er nu in hen scheen te zijn! Gevoelige, merkbare zegeningen, maken, als zij nog nieuw zijn, merkbare indrukken, maar bij velen verflauwen die indrukken zeer snel. Zolang zij de werken van God zien, en er de weldaad van ondervinden, vrezen zij Hem en vertrouwen op Hem, maar spoedig vergeten zij Zijn werken, en dan veronachtzamen zij Hem. Hoe goed zou het voor ons zijn, als wij altijd in de goede gemoedsgesteldheid waren, waarin wij soms zijn!

HOOFDSTUK 15

1 Toen zong Mozes en de kinderen Israëls de HEERE dit lied, en spraken, zeggende: Ik zal de HEERE zingen; want Hij is hogelijk verheven! Het paard en zijn ruiters heeft Hij in de zee geworpen. 2 De HEERE is mijn Kracht en Lied, en Hij is mij tot een Heil geweest; deze is mijn God; daarom zal ik Hem een liefelijke woning maken; Hij is mijns vaders God, dies zal ik Hem verheffen! 3 De HEERE is een krijgsman; HEERE is Zijn Naam! 4 Hij heeft Farao's wagenen en zijn heir in de zee geworpen; en de keure zijner hoofdlieden zijn verdronken in de Schelfzee. 5 De afgronden hebben hen bedekt; zij zijn in de diepten gezonken als een steen. 6 O HEERE! Uw rechterhand is verheerlijkt geworden in macht; Uw rechterhand, o HEERE! heeft de vijand verbroken! 7 En door Uw grote hoogheid hebt Gij, die tegen U opstonden, omgeworpen; Gij hebt Uw brandenden toorn uitgezonden, die hen verteerd heeft als een stoppel. 8 En door het geblaas van Uw neus zijn de wateren opgehoopt geworden; de stromen hebben overeind gestaan, als een hoop; de afgronden zijn stijf geworden in het hart der zee. 9 De vijand zeide: Ik zal vervolgen, ik zal achterhalen, ik zal de buit delen, mijn ziel zal van hen vervuld worden, ik zal mijn zwaard uittrekken, mijn hand zal hen uitroeien. 10 Gij hebt met Uw wind geblazen; de zee heeft hen gedekt, zij zonken onder als lood in geweldige wateren! 11 O HEERE! wie is als Gij onder de goden? wie is als Gij, verheerlijkt in heiligheid, vreselijk in lofzangen, doende wonder? 12 Gij hebt Uw rechterhand uitgestrekt, de aarde heeft hen verslonden! 13 Gij leiddet door Uw weldadigheid dit volk, dat Gij verlost hebt; Gij voert hen zachtkens door Uw sterkte tot de liefelijke woning Uwer heiligheid. 14 De volken hebben het gehoord, zij zullen sidderen; weedom heeft de ingezetenen van Palestina bevangen. 15 Dan zullen de vorsten van Edom verbaasd wezen; beving zal de machtigen der Moabieten bevangen; al de ingezetenen van Kanaän zullen versmelten! 16 Verschrikking en vrees zal op hen vallen; door de grootheid van Uw arm zullen zij verstommen, als een steen, totdat Uw volk, HEERE! henen doorkome; totdat dit volk henen doorkome, dat Gij verworven hebt. 17 Die zult Gij inbrengen, en planten hen op de berg Uwer erfenis, ter plaatse, welke Gij, o HEERE! gemaakt hebt tot Uw woning, het heiligdom, hetwelk Uw handen gesticht hebben, o HEERE! 18 De HEERE zal in eeuwigheid en geduriglijk regeren! 19 Want Farao's paard, met zijn wagen, met zijn ruiters, zijn in de zee gekomen, en de HEERE heeft de wateren der zee over hen doen wederkeren; maar de kinderen Israëls zijn op het droge in het midden van de zee gegaan.

20 En Mirjam, de profetes, Aarons zuster, nam een trommel in haar hand; en al de vrouwen gingen uit, haar na, met trommelen en met reien. 21 Toen antwoordde Mirjam hunlieden: Zingt de HEERE; want Hij is hogelijk verheven! Hij heeft het paard met zijn ruiters in de zee gestort! 22 Hierna deed Mozes de Israëlieten voortreizen van de Schelfzee af; en zij trokken uit tot in de woestijn Sur, en zij gingen drie dagen in de woestijn, en vonden geen water. 23 Toen kwamen zij te Mara; doch zij konden het water van Mara niet drinken, want het was bitter; daarom werd derzelver naam genoemd Mara. 24 Toen murmureerde het volk tegen Mozes, zeggende: Wat zullen wij drinken? 25 Hij dan riep tot de HEERE; en de HEERE wees hem een hout, dat wierp hij in dat water; toen werd het water zoet. Aldaar stelde Hij het volk een inzetting en recht, en aldaar verzocht Hij hetzelve, 26 En zeide: Is het, dat gij met ernst naar de stem des HEEREN uws Gods horen zult, en doen, wat recht is in Zijn ogen, en uw oren neigt tot Zijn geboden, en houdt al Zijn inzettingen; zo zal Ik geen van de krankheden op u leggen, die Ik op Egypteland gelegd heb; want Ik ben de HEERE, uw Heelmeester! 27 Toen kwamen zij te Elim, en daar waren twaalf waterfonteinen, en zeventig palmbomen; en zij legerden zich aldaar aan de wateren.

In dit hoofdstuk ziet Israël terug op Egypte met een lofzang voor hun bevrijding. Hier is:

1. Het lied zelf, vers 1 - 19.
2. Het plechtige zingen er van, vers 20, 21.

II. Israël gaat voorwaarts in de woestijn, vers 22, en daar:

1. Hun ontevredenheid aan het water van Mara, vers 23, 24, en de hulp, die zij in die nood verkregen, vers 25, 26.
2. Hun voldoening in de wateren van Elim, vers 27.

Exodus 15:1 - 21

Gelezen hebbende hoe die volkomen overwinning van Israël over de Egyptenaren was verkregen, wordt ons hier meegedeeld hoe zij bezongen werd. Zij, die stil moesten zijn terwijl de verlossing gewerkt werd, Hoofdstuk 14:14, moeten nu zij gewerkt is niet stil zijn, hoe minder zij toen te doen hadden, hoe meer zij nu te doen hebben, indien God door Zijn onmiddellijke kracht verlossing tot stand brengt, dan strekt Hem dit zoveel te meer tot eer. Mozes heeft, ongetwijfeld door goddelijke ingeving, dit lied samengesteld, en het de kinderen Israëls overgegeven om gezongen te worden voordat zij de plaats verlieten, waar zij de Egyptenaars dood aan de oever zagen liggen.

Merk op:

1. Zij drukten hun blijdschap in God uit en hun dankbaarheid aan Hem, door te zingen, het is bijna natuurlijk voor ons om aldus uiting te geven aan onze vreugde en het juichen van onze ziel. Uit dit voorbeeld blijkt dat het zingen van psalmen als een daad van godsverering in de kerk van Christus gebruikelijk was voordat de ceremoniële wet was gegeven, en dus daarvan geen deel uitmaakte noch er door opgeheven werd. Zingen is evenzeer de taal van heilige vreugde, als bidden de taal is van heilige begeerte.

2. Mozes, die hen voorgedaan was door de zee, gaat hen voor in het lied, en dicht het voor hen. Zij, die een werkzaam aandeel nemen in de openbare dienst, moeten zich niet onzijdig houden in de openbare lofzegging.

3. Toen de zegen, het gunstbewijs, nog nieuw was, en zij er nog diep door getroffen waren, hebben zij dit lied gezongen. Als wij een bijzondere zege van God ontvangen hebben behoren wij snel en vaardig te zijn in Hem er voor te loven, voordat de tijd en de bedriegelijkheid van ons eigen hart de goede indrukken uitwissen, die er door gemaakt werden. David zong zijn triomfzang ten dage, toen de Heere hem verlost had, 2 Samuel 22:1. "Bis dat qui cito dat - Hij geeft tweemaal, die spoedig geeft." 4. Toen zij in de Heere geloofden, Hoofdstuk 14:31, hebben zij dit lied gezongen. Het was een lied van geloof, dit verband wordt aangeduid in Psalm 106:12, "Toen geloofden zij aan Zijn woorden, zij zongen Zijn lof," als de mens gelooft met het hart, dan moet er aldus belijdenis worden gedaan. Hier is: Het lied zelf, en het is een aloud lied, het oudste dat wij kennen.

Het is een bewonderenswaardig gedicht, de stijl is verheven en prachtig, de beeldspraak levendig en gepast en het geheel uiterst treffend. Het is een heilig lied, gewijd aan de eer Gods, en bedoeld om Zijn naam groot te maken en Zijn lof te zingen. Zijn lof alleen, en niet in het minst om de mens, om enige mens, te verheerlijken, heiligheid van de Heere is er op gegrift, en in het zingen er van eerden zij de Heere. Het is een typisch lied. De triomfen van de evangeliekerk in de val van haar vijanden worden uitgedrukt in het lied van Mozes en van het Lam, en van dat lied wordt gezegd, dat het gezongen wordt aan de glazen zee, zoals dit gezongen werd aan de Schelfzee, Openbaring 15:2, 3. Laat ons opmerken wat Mozes in dit lied voornamelijk op het oog heeft.

1. Hij geeft eer aan God en juicht in Hem dit is het eerst in zijn bedoeling, vers 1. Ik zal de Heere zingen. Al onze blijdschap moet eindigen in God, en al onze lof Hem geofferd worden, Hem, de Vader van de lichten en Vader van alle barmhartigheden, want Hij heeft

overwonnen. Allen, die God liefhebben, juichen in Zijn overwinningen, wat Zijn eer is, moet onze blijdschap zijn.

Israëlieten verblijden zich in God, vers 2,

a. Als hun eigen God, en daarom hun kracht en lied en heil, zalig dus het volk wiens God de Heere is, zij behoeven niets meer om hen gelukkig te maken. Zij hebben werk te doen, tegen verzoeken te strijden en beproevingen te dragen, en zij zijn in zichzelf zwak, maar Hij versterkt hen, Zijn genade is hun kracht. Om velerlei oorzaak zijn zij dikwijls in smart, maar in Hem hebben zij vertroosting, Hij is hun lied, zonde, dood en hel dreigen hen, maar Hij is, en zal zijn, hun heil, zie Jesaja 12:2.

b. Als de God van hun vaders. Zij merken dit op omdat zij, zich wel bewust zijnde van hun eigen onwaardigheid en zonde, reden hadden te denken dat God wat Hij voor hen gedaan had, ter wille van hun vaders gedaan heeft, Deuteronomium 4:37. De kinderen van het verbond moeten gebruik maken van betrekking van hun vaders tot God als hun God, tot hun vertroosting, waarschuwing en opwekking.

c. Als een God van oneindige macht vers 3. De Heere is een krijgsman, dat is. machtig, wèl instaat om te strijden met hen die hun Maker weerstreven, en zal hun voorzeker te sterk blijken.

d. Als een God van onvergelykelijke volmaaktheid, vers 11. O Heere, wie is als Gij onder de goden. Dit is reine lof en een verheven uitdrukking van ootmoedige aanbidding.

Het is:

Ten eerste, een uitdaging van alle andere goden om zich met Hem gelijk te stellen, "laat hun voorbeden en hun hoogste aanspraken doen gelden, toch zal niemand van hen zich bij Hem durven vergelijken." Egypte was bekend om de menigte van zijn goden, maar de God van de Hebreëen was hun te sterk en heeft hen allen verslagen, Numeri 33:4, Deuteronomium 32:23 - 39 De vorsten en machthebbers van de wereld worden goden genoemd, maar zij zijn zwak en sterfelijk, geen van hen kan vergeleken worden bij Jehovah, de almachtige en eeuwige God.

Ten tweede. Het is een belijdenis van Zijn oneindige volkomenheden, als overtreffend en ongeëvenaard. God moet geëerd en aanbeden worden als een wezen van zo oneindige volkomenheid, dat er niemand Hem gelijk is, als een, die in alles de voorrang heeft en moet hebben, Psalm 89:7.

Meer in het bijzonder:

1. Hij is: verheerlijkt in heiligheid, Zijn heiligheid is Zijn heerlijkheid. Het is de eigenschap, die de engelen in Hem loven Jesaja 6:3. Zijn heiligheid bleek in het verderf van Farao, Zijn haat tegen de zonde en Zijn toorn tegen hardnekkige zondaren. Zij bleek in de verlossing van Israël, Zijn verlustiging in het heilig zaad, en Zijn getrouwheid aan Zijn eigen belofte. God is rijk in genade, dat is Zijn schat, verheerlijkt in heiligheid, dat is Zijn eer. Laat ons bij de herinnering aan Zijn heiligheid altijd danken.

2. Vreeslijk in lofzangen, hetgeen het onderwerp is van onze lof is vreugdevol voor de dienstknechten Gods, maar ontzettend en zeer vreeslijk voor Zijn vijanden, Psalm 66:1 - 3. Of wel, het bestuurt ons in de wijze van ons loven van God, wij moeten Hem loven met ootmoedig, heilig ontzag, en de Heere dienen met vreze. Zelfs onze geestelijke blijdschap moet in evenwicht gehouden worden door een godsdienstige vreze.

3. Doende wonderen, Hij is wonderbaar voor allen, daar Hij boven de kracht en de gewone loop van de natuur is, wonderbaar, inzonderheid voor ons, voor wie Zijn wonderen gewrocht worden, voor ons, die zo onwaardig zijn, dat wij weinig reden hadden ze te verwachten. Het

waren wonderen van kracht, en wonderen van genade, in beide moest God ootmoedig worden aanbeden.

2. Hij beschrijft de verlossing, waarin zij nu juichten, omdat het lied bestemd was, niet alleen om toen en voor dat ogenblik hun dankbaarheid op te wekken en er uitdrukking aan te geven, maar om de gedachtenis van dit wonder voor alle latere eeuwen te bewaren.

Twee dingen moesten opgemerkt worden.

a. Het verderf van de vijand, het water was gekliefd, vers 8. De stromen hebben overeind gestaan als een hoop, Farao en geheel zijn leger is bedolven onder het water. Het paard en zijn ruiters konden niet ontkomen, vers 1, de wagens en de keur van zijn hoofdlieden gingen de zee in, en werden er overstelpt, vers 19. De diepten, de zee, bedekten hen, en de trotse wateren gingen over de trotse zondaren, zij zijn gezonken als een steen, als lood, vers 5,10, onder het gewicht van hun schuld en van Gods toorn. Hun zonde had hen hard gemaakt als een steen, en nu zijn zij rechtvaardig gezonken als een steen. Ja, de aarde heeft hen verslonden, vers 12, hun dode lichamen zonken in het zand, waarin zij aangespoeld waren, en dat hen inzoog. De hele schepping voert strijd tegen hen, tegen wie de Schepper strijdt. Dit alles was het doen van de Heere, Zijn doen alleen. Het was een daad van Zijn macht, Uw rechterhand, o Heere, niet de onze, heeft de vijand verbroken, vers 6. Het was door het geblaas van Uw neus, vers 8, en Uw wind, vers 10, en het uitstrekken van Uw rechterhand, vers 12. Het was een voorbeeld van Zijn alles - overtreffende macht, vers 7, door Uw grote hoogheid, en het was de uitoefening van Zijn gerechtigheid. Gij hebt Uw brandende toorn uitgezonden, vers 7. Het verderf van de Egyptenaren was des te meer merkwaardig vanwege hun hoogmoed en verwatenheid, en hun vreemde verzekerdheid van wel te slagen, vers 9. De vijand zei: Ik zal vervolgen.

Hier is: Ten eerste. Grote verwaandheid, als zij vervolgen, twijfelen zij er niet aan, of zij zullen achterhalen, en als zij achterhalen, twijfelen zij niet of zij zullen overwinnen, en zo'n beslissende overwinning behalen, dat zij de buit delen. Het is iets heel gewoons, dat de mensen zich het meest verheugen in de hoop op succes, als zij op het punt zijn van in het verderf te worden gestort, hetgeen hun verderf dan nog zoveel te meer vreeslijk maakt. Zie Jesaja 37:24, 25.

Ten tweede. Grote wreedheid, niets dan doden en vernielen, dat zal zijn lust bevredigen, en het is wel een zeer barbaarse lust, die slechts door zoveel bloed bevredigd kan worden. Het is een wrede haat, waarmee de kerk gehaat wordt, haar vijanden zijn bloeddorstig.

Hiervan wordt nota genomen, om aan te tonen:

1. Dat God de hovaardigen weerstaat, en er behagen in schept hen te vernederen, die zich verheffen. Hij, die zegt: "ik wil, en ik wil of God wil of niet" zal te weten komen dat in hetgeen hij trots doet of onderneemt, God boven hem is.

2. Dat zij, die dorsten naar bloed, er genoeg van zullen hebben. Zij, die zo graag verwoesten, zullen verwoest worden, want wij weten wie gezegd heeft: Mijn is de wraak, Ik zal het vergelden.

b. De bescherming en leiding van Israël, vers 13. Gij leidt door Uw weldadigheid dit volk, Gij hebt hen uitgeleid uit het diensthuis van Egypte, hen uitgeleid uit de gevaren van de Schelfzee, vers 19, maar de kinderen van Israël zijn op het droge in het midden van de zee gegaan. Het verderf van de goddelozen dient tot contrast van de verlossing van Israël, ten einde er het grote en heerlijke van te doen uitkomen, Jesaja 45:13 - 15

c. Hij beijvert zich om dit wonderbare verschijnen van God voor hen ten nutte te maken.

A. Om hen op te wekken om God te dienen in aanmerking hiervan, vers 2. Ik zal Hem een lieflijke woning maken. Daar God hen had bewaard en een schuilplaats voor hen had bereid waarin zij veilig en gerust waren, besluiten zij kosten noch moeite te sparen om een tabernakel op te richten tot Zijn eer, en daar zullen zij Hem verhogen en tot Zijn lof vermelden hoe Hij aan Farao verheerlijkt is geworden. Nu had God hen verhoogd, hen groot en verheven gemaakt, en daarom zullen zij Hem verhogen, door van Zijn oneindige grootheid en hoogheid te spreken. Het moet ons voortdurend streven zijn om door Zijn naam te loven en Zijn belangen te dienen, God te verhogen, en voor ons is het een voordeel, een bevordering om daarmee werkzaam te zijn.

B. Om hen aan te moedigen om op God te vertrouwen, zo overtuigd is deze psalmist van de gelukkige voltooiing van de verlossing, die zo roemrijk is begonnen, dat hij er op ziet als in werkelijkheid reeds volbracht, vers 13 "Gij hebt door Uw weldadigheid dit volk, dat Gij verlost hebt, geleid) Gij hebt hen zachtens door Uw sterkte tot de lieflijke woning van Uw heiligheid gevoerd. Gij hebt hen aldus op de weg er heen gebracht en te bestemder tijd zult Gij hen ook aan het einde van die weg brengen", want Gods werk is volkomen, of, Gij hebt hen geleid om in Uw heilige woning in de hemel Uw lof te zingen. God zal hen, die Hij onder Zijn hoede en leiding genomen heeft, tot Zijn heilige woning brengen, thans door het geloof, en weldra in de genieting er van.

Deze grote uitredding was in tweeërlei opzicht bemoedigend.

Ten eerste. Het was zo'n voorbeeld van Gods macht dat hun vijanden er door verschrikt en moedeloos zullen worden, vers 14 - 16. Het blote bericht van de nederlaag en het verderf van de Egyptenaren zal genoeg zijn om voor meer dan de helft al hun andere vijanden tenonder te brengen, hun moed zal er door terneer geslagen zijn, en dat zal zeer veel bijdragen om hun macht en hun invloed te vernietigen. De Filistijnen, de Moabieten de Edomieten en de Kanaänieten (Israël zal met ieder van deze volken te strijden hebben) zullen er door verschrikt worden en tot de gevolgtrekking komen, dat het tevergeefs is om tegen Israël te strijden, als een God van zodanige macht voor hen strijdt. Het had deze uitwerking, de Edomieten vreesden hen, Deuteronomium 2:4, evenzo ook de Moabieten, Numeri 22:3, en de Kanaänieten, Jozua 2:9, 10, 5:1. Aldus zond God Zijn schrik voor hun aangezicht Hoofdstuk 23:27, en heeft Hij de geest van de vorsten afgesneden.

Ten tweede. Het was zo'n begin van Gods gunst over hen, dat het hun een onderpand was van de voleindiging van Zijn goedheid. Dit was slechts voor nog iets meer, vers 17. Die zult Gij inbrengen. Als Hij hen aldus, in weerwil van hun onwaardigheid en de moeilijkheden op de weg van hun ontkoming, uit Egypte heeft gebracht, dan zal Hij hen ook in Kanaän brengen, want heeft Hij begonnen (aldus begonnen) en zal Hij niet voleinden? Onze ervaringen van Gods macht en gunst moeten gebruikt worden ter ondersteuning van onze hoop, "Gij hebt - en daarom kunt Gij niet slechts, maar, naar wij vertrouwen, zult Gij ook", is een goede wijze van redeneren.

Merk op: die zult Gij inbrengen en planten hen op de berg van Uw erfenis, ter plaatse, welke Gij, o Heere, gemaakt hebt tot Uw woning. Het is goed wonen waar God woont, in Zijn kerk op aarde, Psalm 27:4, in Zijn kerk in de hemel, Johannes 17:24. Als Hij zegt: "Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid", dan moeten wij zeggen: "Laat het ook onze rust zijn."

Eindelijk. De vaste grond van de bemoediging, die zij aan dit wonderwerk ontleen, is vers 18. De Heere zal in eeuwigheid en gedurig regeren. Zij hadden nu het einde gezien van Farao's regering, maar de tijd zelf zal geen einde maken aan Jehovah's regering die, gelijk Hij zelf, eeuwig is, en aan geen verandering onderworpen. Het is de onuitsprekelijke vertroosting van alle getrouwe onderdanen van God, niet slechts dat Hij overal en met onbetwistbare

soevereiniteit regeert, maar dat Hij eeuwig zal regeren, dat er aan Zijn heerschappij geen einde zal zijn.

II. Het plechtige zingen van dit lied, vers 20, 21. Mirjam, (of Maria, het is dezelfde naam) ging voor in een vergadering van de vrouwen, om naar de gewoonte van haar sekse in die tijd, als zij uitdrukking wilden geven aan een gevoel van blijdschap, met trommelen en met reien dit lied te zingen. Mozes hief de psalm aan met de mannen, en daarna Mirjam met de vrouwen, merkwaardige overwinningen plachten altijd door de dochters van Israël bezongen te worden, 1 Samuel 18:6, 7, en zo is ook deze overwinning bezongen. In Micha 6:4 wordt gezegd, dat Hij voor hun aangezicht heen gezonden heeft Mozes, Aäron en Mirjam, hoewel wij niet lezen dat Mirjam, behalve dit, iets merkwaardigs gedaan heeft. Maar diegenen worden een grote zegen geacht voor een volk, die hen voorgaan en helpen in het loven van God.

Exodus 15:22 - 27

Mozes schijnt met moeite bij Israël bereikt te hebben om die zeeoever van de overwinning te verlaten, waar zij dit lied hadden gezongen. Zij waren zó ingenomen met dit gezicht, of met het lied, of met het beroven van de dode lichamen, dat zij niet geneigd waren voorwaarts te gaan, maar Mozes heeft hen toch met veel moeite van de Schelfzee in een woestijn gebracht. De genoegens op onze weg naar Kanaän moeten onze voortgang niet vertragen maar hem bespoedigen, al is het ook dat wie een woestijn vóór ons hebben. Nu wordt ons hier gezegd:

I. Dat zij in de woestijn van Sur geen water hadden, vers 22. Dit was een zware beproeving voor de nog onervaren reizigers, waardoor hun blijdschap getemperd werd, maar aldus wilde God hen bereiden op moeilijkheden. David heeft in een land, dor en mat en zonder water, God gezocht, Psalm 63:1.

II. Dat zij te Mara water hadden, maar het was bitter, zodat zij, hoewel zij reeds drie dagen zonder water geweest waren, het toch niet konden drinken, hetzij omdat het uiterst onaangenaam van smaak was, of waarschijnlijk schadelijk voor hun gezondheid, of zó brak dat het hun dorst eerder deed toenemen dan leste, vers 23. God kan datgene bitter voor ons maken, waarvan wij ons de meeste voldoening beloofden, en doet dit dikwijls in de woestijn van deze wereld, opdat ons gebrek en onze teleurstelling in het schepsel ons zullen uitdrijven naar de Schepper, in wiens gunst alleen ware lieflijkheid gesmaakt wordt. In deze benauwdheid nu:

1. Maakte het volk zich boos en twistte met Mozes, alsof hij hen kwalijk behandeld had. "Wat zullen wij drinken?" is hun geroep, vers 24. De grootste blijdschap en de vurigste hoop worden bij hen, die slechts door de zinnen leven en niet door het geloof, spoedig in de grootste smart en het somberste vrezen veranderd.

2. Mozes bad, vers 25. Hij riep tot de Heere. De klachten, die zij tot hem brachten, bracht hij tot God, van wie, niettegenstaande zijn verheffing, hij zich voortdurend afhankelijk erkende. Het is voor overheidspersonen en leraren de grootste verlichting van hun zorg als zij over wie zij gesteld zijn, het hun moeilijk maken, dat zij door het gebed toegang hebben tot God, Hij is de gids van de gidsen van de kerk, en tot Hem, als de opperherder, hebben de onderherders zich bij alle gelegenheden te wenden.

3. God heeft genadig voor hen voorzien. Hij wees Mozes een boom aan, die hij in het water wierp, tengevolge waarvan het water plotseling zoet werd. Sommigen denken dat dit hout de bijzondere eigenschap had, om die uitwerking teweeg te brengen, omdat gezegd is: de Heere wees hem een hout. God moet erkend worden, niet alleen in de schepping van dingen, die

nuttig zijn voor de mens, maar ook in de ontdekking van de nuttigheid er van. Het kan ook wezen dat dit slechts een teken was en volstrekt niet een middel, voor de zoetmaking van het water, evenmin als de koperen slang een middel ter genezing was, of het zout, dat Elisa in het water van Jericho heeft geworpen. Sommigen maken dit hout tot een type van het kruis van Christus, dat voor alle gelovigen het bittere water van de beproeving zoet maakt, en hen instaat stelt om zich te verblijden in de verdrukking. Naar luid van de overlevering van de Joden moet het hout van deze boom zelf bitter geweest zijn, terwijl het toch het water van Mara zoet heeft gemaakt, de bitterheid van Christus' lijden en dood verandert de eigenschap van ons lijden en onze dood.

4. Bij deze gelegenheid heeft God hun duidelijk te verstaan gegeven dat zij, nu zij van de Egyptenaren verlost en in de woestijn gekomen waren, wel hadden acht te geven op zichzelf, want dat het hun, al naar zij zich gedroegen, goed of slecht zou gaan, aldaar stelde Hij het volk een inzetting en een recht regelde Hij de zaken met hen, aldaar verzocht Hij het, dat is: daar liet Hij hen in de proeftijd komen voor Zijn gunst. In 't kort zegt Hij hun, vers 26.

a. Wat Hij van hen verwachtte, en dat was, in een woord, gehoorzaamheid. Zij moeten met ernst naar Zijn stem horen, hun oren neigen naar Zijn geboden, ten einde hun plicht te kennen en opdat zij niet door onwetendheid zouden overtreden, en zij moeten zorg dragen om in alle opzichten te doen wat recht is in Gods ogen, en al Zijn inzettingen houden. Zij moeten niet denken, dat zij, nu zij uit hun slavernij in Egypte verlost zijn, geen Heere boven zich hadden, maar hun eigen meesters waren, neen, zij moeten, omdat God hun banden heeft losgemaakt, zich als Zijn dienstknechten beschouwen, Psalm 116:16, Lukas 1:74, 75.

b. Wat zij dan van Hem kunnen verwachten: Ik zal geen van de ziekten op u leggen, die Ik op de Egyptenaren gelegd heb, dat is: "Ik zal geen van de plagen van Egypte over u doen komen." Dit geeft te kennen dat, zo zij weerstrevend en ongehoorzaam zijn, dezelfde plagen, die over hun vijanden gebracht waren, ook over hen gebracht zullen worden, aldus luidt de bedreiging, Deuteronomium 28:60. Gelijk oordelen van God over Egypte gunstbetoningen waren aan Israël, daar zij de weg baanden voor hun verlossing zo waren zij ook waarschuwingen voor Israël en bestemd om hun ontzag in te boezemen, en hen daardoor tot gehoorzaamheid te brengen. Laat de Israëlieten niet denken dat God, omdat Hij hen hogelijk geëerd heeft in de grote dingen, die Hij voor hen gedaan heeft, en hen aan de gehele wereld als Zijn gunstgenoten heeft doen kennen daarom hun zonden oogluikend zou toelaten, en hen zou laten doen wat zij wilden. Nee, God is geen aannemer des persoons, een oproerige Israëliet zal het niet beter gaan dan een oproerige Egyptenaar, en dat hebben zij tot hun schade ondervonden eer zij in Kanaän kwamen. "Maar indien gij gehoorzaam zult zijn dan zult gij veilig en gelukkig zijn", de bedreiging is slechts stilzwijgend te kennen gegeven maar de belofte is bepaald uitgedrukt: "Ik ben de Heere, uw heilmeester, en zal zorgen voor uw welzijn, waar gij ook heengaat." God is de grote heilmeester. Als wij wèl zijn, dan is Hij het, die ons wèl maakt en houdt, Hij is het, die ons herstelt. Hij is ons leven en de lengte van onze dagen.

III. Dat zij te Elim goed water hadden, en in overvloed vers 27. God kan wel voor een tijd, Zijn volk bevelen om zich bij de wateren van Mara te legeren, maar dat zal toch niet altijd hun lot wezen. Zie hoe wisselvallig onze toestand is in deze wereld, van beter naar erger, van erger naar beter, laat ons dus leren vernederd te worden en overvloed te hebben, blij te zijn, als niet blij zijnde als wij overvloed hebben, en te wenen, als niet wenende, wanneer wij ontledigd zijn. Hier waren twaalf waterfonteinen, voor hun behoefte, een voor elke stam, opdat zij niet zouden twisten om water, zoals hun vaders soms gedaan hebben, en voor hun genoeg waren er zeventig palmbomen, onder de schaduw waarvan zij konden uitrusten. God kan zelfs in de woestijn van deze wereld plaatsen van verkwikking vinden voor Zijn

volk, waterfonteinen in het dal van Baca, opdat zij niet verflauwen en bezwijken in hun zielen door voortdurende vermoeidheid, maar welk genot of genoegten wij ook smaken in het land van onze vreemdelingschap, toch moeten wij bedenken, dat wij er slechts tijdelijk bij gekampeerd zijn, en dat wij hier geen blijvende stad hebben.

HOOFDSTUK 16

1 Toen zij van Elim gereisd waren, zo kwam de ganse vergadering der kinderen Israëls in de woestijn Sin, welke is tussen Elim en tussen Sinai, aan de vijftienden dag der tweede maand, nadat zij uit Egypteland uitgegaan waren. 2 En de ganse vergadering der kinderen Israëls murmureerde tegen Mozes en tegen Aaron, in de woestijn. 3 En de kinderen Israëls zeiden tot hen: Och, dat wij in Egypteland gestorven waren door de hand des HEEREN, toen wij bij de vleespotten zaten, toen wij tot verzadiging brood aten! Want gijlieden hebt ons uitgeleid in deze woestijn, om deze ganse gemeente door de honger te doden. 4 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Zie, Ik zal voor ulieden brood uit de hemel regenen; en het volk zal uitgaan, en verzamelen elke dagmaat op haar dag; opdat Ik het verzoeken, of het in Mijn wet ga, of niet. 5 En het zal geschieden op de zesden dag, dat zij bereiden zullen hetgeen zij ingebracht zullen hebben; dat zal dubbel zijn boven hetgeen zij dagelijks zullen verzamelen. 6 Toen zeiden Mozes en Aaron tot al de kinderen Israëls: Aan de avond, dan zult gij weten, dat u de HEERE uit Egypteland uitgeleid heeft; 7 En morgen, dan zult gij des HEEREN heerlijkheid zien, dewijl Hij uw murmuringen tegen de HEERE gehoord heeft; want wat zijn wij, dat gij tegen ons murmureert? 8 Voorts zeide Mozes: Als de HEERE ulieden aan de avond vlees te eten zal geven, en aan de morgen brood tot verzadiging, het zal zijn, omdat de HEERE uw murmuringen gehoord heeft, die gij tegen Hem murmureert; want wat zijn wij? Uw murmuringen zijn niet tegen ons, maar tegen de HEERE.

9 Daarna zeide Mozes tot Aaron: Zeg tot de ganse vergadering der kinderen Israëls: Nadert voor het aangezicht des HEEREN, want Hij heeft uw murmuringen gehoord. 10 En het geschiedde, als Aaron tot de ganse vergadering der kinderen Israëls sprak, en zij zich naar de woestijn keerden, zo ziet, de heerlijkheid des HEEREN verscheen in de wolk. 11 Ook heeft de HEERE tot Mozes gesproken, zeggende: 12 Ik heb de murmuringen van de kinderen Israëls gehoord; spreek tot hen, zeggende: Tussen de twee avonden zult gij vlees eten, en aan de morgen zult gij met brood verzadigd worden; en gij zult weten, dat Ik de HEERE uw God ben. 13 En het geschiedde aan de avond, dat er kwakkelen opkwamen, en het leger bedekten; en aan de morgen lag de dauw rondom het leger. 14 Als nu de liggende dauw opgevaren was, zo ziet, over de woestijn was een klein rond ding, klein als de rijm, op de aarde. 15 Toen het de kinderen Israëls zagen, zo zeiden zij, de een tot de ander: Het is Man, want zij wisten niet wat het was. Mozes dan zeide tot hen: Dit is het brood, hetwelk de HEERE ulieden te eten gegeven heeft. 16 Dit is het woord, dat de HEERE geboden heeft: Verzamelt daarvan een ieder naar dat hij eten mag, een gomer voor een hoofd, naar het getal van uw zielen; ieder zal nemen voor degenen, die in zijn tent zijn. 17 En de kinderen Israëls deden alzo, en verzamelden, de een veel en de ander weinig. 18 Doch als zij het met de gomer maten, zo had hij, die veel verzameld had, niets over, en dien, die weinig verzameld had, ontbrak niet; een iegelijk verzamelde zoveel, als hij eten mocht.

19 En Mozes zeide tot hen: Niemand late daarvan over tot de morgen. 20 Doch zij hoorden niet naar Mozes, maar sommige mannen lieten daarvan over tot de morgen. Toen wiesen er wormen in, en het werd stinkende; dies werd Mozes zeer toornig op hen. 21 Zij nu verzamelden het allen morgen, een iegelijk naardat hij eten mocht; want als de zon heet werd, zo versmolt het. 22 En het geschiedde op de zesden dag, dat zij dubbel brood verzamelden, twee gomers voor een; en al de oversten der vergadering kwamen en verkondigden het aan Mozes. 23 Hij dan zeide tot hen: Dit is het, dat de HEERE gesproken heeft: Morgen is de rust, de heilige sabbat des HEEREN! wat gij bakken zoudt, bakt dat, en ziedt, wat gij zieden zoudt; en al wat over blijft, legt het op voor u in bewaring tot de morgen. 24 En zij leidden het op tot de morgen, gelijk als Mozes geboden had; en het stonk niet, en er was geen worm in.

25 Toen zeide Mozes: Eet dat heden, want het is heden de sabbat des HEEREN; gij zult het heden op het veld niet vinden. 26 Zes dagen zult gij het verzamelen; doch op de zevenden dag is het sabbat, op denzelfden zal het niet zijn. 27 En het geschiedde aan de zevenden dag, dat sommigen van het volk uitgingen, om te verzamelen; doch zij vonden niet. 28 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Hoe lang weigert gijlieden te houden Mijn geboden en Mijn wetten? 29 Ziet, omdat de HEERE ulieden de sabbat gegeven heeft, daarom geeft Hij u aan de zesden dag voor twee dagen brood; een ieder blijve in zijn plaats! dat niemand uit zijn plaats ga op de zevenden dag! 30 Alzo rustte het volk op de zevenden dag. 31 En het huis Israëls noemde deszelfs naam Man; en het was als korianderzaad, wit, en de smaak daarvan was als honigkoeken. 32 Voorts zeide Mozes: Dit is het woord, hetwelk de HEERE bevolen heeft: Vul een gomer daarvan tot bewaring voor uw geslachten, opdat zij zien het brood, dat Ik ulieden heb te eten gegeven in deze woestijn, toen Ik u uit Egypteland uitleidde.

33 Ook zeide Mozes tot Aaron: Neem een kruik, en doe een gomer vol Man daarin; en zet die voor het aangezicht des HEEREN, tot bewaring voor uw geslachten. 34 Gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had, also zette ze Aaron voor de getuigenis tot bewaring. 35 En de kinderen Israëls aten Man veertig jaren, totdat zij in een bewoond land kwamen; zij aten Man, totdat zij kwamen aan de pale van het land Kanaän. 36 Een gomer nu is het tiende deel van een efa.

Dit hoofdstuk geeft ons een bericht van de proviandering van Israëls leger.

I. Hun klacht over gebrek aan brood, vers 1 - 3

II. God geeft hun tevoren kennis van de voorziening die Hij voor hen maken zal, vers 4 - 12

III. Het zenden van het manna, vers 13 - 15

IV. De wetten en verordeningen betreffende het manna.

1. Dat zij het dagelijks moesten verzamelen voor hun dagelijks brood vers 16 - 21.
2. Dat zij op de zesde dag een dubbele hoeveelheid moesten verzamelen, vers 22 - 26.
3. Dat zij er geen op de zevende dag moesten verwachten, vers 27 - 31.
4. Dat zij er een kruik vol van moesten bewaren tot een gedachtenis, vers 32.

Exodus 16:1 - 12

Het leger van Israël schijnt, toen zij op de vijftiende dag van de eerste maand uit Egypte getogen zijn, voor een maand provisie meegenomen te hebben, die op de vijftiende dag van de tweede maand geheel uitgeput was, en nu hebben wij hier:

I. Hun ontevredenheid en murmuring bij deze gelegenheid, vers 2, 3. De gehele vergadering, of het merendeel, deed mee in deze muiterij. Het was niet onmiddellijk tegen God, dat zij murmureerden, maar (hetgeen er mee gelijkstond) tegen Mozes en Aäron, de plaatsvervangers onder hen.

1. Zij rekenen er op gedood te zullen worden in de woestijn, niets minder, en wel bij het eerste verschijnen van een ramp. Als het de Heere behaagd had hen te doden, dan had Hij dit gemakkelijk kunnen doen bij de Rode Zee, maar toen heeft Hij hen bewaard, en nu kon Hij even gemakkelijk in hun behoefte voorzien. Het toont groot wantrouwen van God en van Zijn macht en goedheid om in elke benauwdheid en zodra er gevaar schijnt te komen, aan het leven te wanhopen en van niets anders te spreken dan van nu wel spoedig gedood te zullen worden.

2. Op hatelijke wijze beschuldigen zij Mozes van het plan om hen te laten doodhonger in de woestijn, toen hij hen uit Egypte heeft gevoerd, terwijl toch hetgeen hij gedaan had, op bevel was van God en met het doel om hun welzijn te bevorderen. Het is niets nieuws, dat daden van de grootste goedheid en vriendelijkheid verkeerd uitgelegd, ja laaghartig als het grootste onrecht worden voorgesteld, in de zwartste kleuren worden afgeschilderd.

3. Zij onderschatten dermate hun bevrijding, dat zij wensen in Egypte te zijn gestorven, ja door de hand van de Heere te zijn gestorven, dat is, door een van de plagen, die de Egyptenaren hebben afgesneden, alsof het niet de hand van de Heere, maar die van Mozes was die hen in deze woestijn van de honger had gevoerd. Gewoonlijk zeggen de mensen van een pijn, een ziekte, of een wond, waarvan zij de tweede of ondergeschikte oorzaken niet zien: "Het was wat het de Heere behaagd heeft", alsof dit niet ook zo was met hetgeen door de hand van mensen of door een ongeval komt. Ongehoorde dwaasheid! Zij willen liever sterven bij de vleespotten van Egypte, waar hun geen voedsel ontbrak, dan leven onder de leiding van de hemelse wolk - en vuurkolom, terwijl door de hand van God voorzien wordt in hun behoeften. Zij verklaren dat het beter zou geweest zijn gevallen te zijn in het verderf van Gods vijanden, dan de vaderlijke tucht te dragen van Zijn kinderen. Wij kunnen niet denken

dat zij het in Egypte heel bijzonder ruim hadden, hoe hoog zij nu ook opgeven van de vleespotten, en zij konden ook niet bang zijn om in de woestijn van honger te zullen sterven, daar zij toch hun runderen en schapen bij zich hadden, maar ontevredenheid vergroot en verheerlijkt het verledene en verlaagt en hoont het tegenwoordige, zonder zich aan waarheid of rede te storen. Niemands spreken is ongerijmder dan van murmureerders. Hun ongeduld, hun ondankbaarheid en wantrouwen van God waren nog zo veel te erger, nu zij zo onlangs zulke wonderdadige gunstbewijzen hadden ontvangen, en zulke overtuigende bewijzen dat God hen ook in de grootste nood kon helpen, en werkelijk goedertierenheid en zegeningen voor hen had weggelegd. Zie hoe spoedig zij "Zijn werken vergaten, en weerspanning waren aan de Schelfzee," Psalm 106:7 - 13 Ervaringen van Gods goedertierenheden verzworen ten zeerste ons wantrouwen en murmureren.

II. Hoe God genadig zorg droeg voor hun onderhoud. Rechtvaardig had Hij kunnen zeggen: "Ik zal vuur en zwavel op deze murmureerders doen regenen en hen verteren", maar juist het tegendeel. Hij belooft brood op hen te doen regenen.

Merk op:

1. Hoe God aan Mozes Zijn vriendelijke voornemens mededeelt, opdat hij niet ongerust zou zijn onder hun murmureren, of in verzoeking zou zijn om te wensen dat hij hen maar in Egypte had gelaten.

a. Hij let op de klachten van het volk, vers 12. Ik heb de murmuringen van de kinderen van Israël gehoord. Als een God van ontfermens nam Hij kennis van hun nood, die de aanleiding was van hun murmureren, als een heilig en rechtvaardig God nam Hij kennis van hun laag, onwaardig berispen van Mozes, Zijn knecht, en was zeer misnoegd op hen. Als wij beginnen te tobben en ongerust te zijn, dan moeten wij bedenken dat God al onze murmuringen hoort, al zijn zij ook stil, al zijn het slechts murmuringen in het hart. Vorsten, ouders, meesters horen niet al het murmureren tegen hen van hun ondergeschikten, en het is goed, dat zij het niet horen, want zij zouden het wellicht niet kunnen dragen, maar God hoort het, en toch verdraagt Hij het. Wij moeten niet denken, dat God, omdat Hij niet terstond wraak doet aan de mensen vanwege hun zonden, er daarom ook niet op let, ze niet opmerkt, neen, Hij hoort de murmuringen van Israël, en heeft verdriet aan dit geslacht, en toch blijft Hij voor hen zorgen, zoals een teder vader voor een ondeugend kind.

b. Hij belooft hun spoedige, genoegzame en voortdurende voorziening in hun behoeften, vers 4. De mens uit de aarde gemaakt zijnde, heeft zijn Maker hem wijselijk voedsel uit de aarde verordeneerd Psalm 104:14. Maar het volk van Israël, een type zijnde van de kerk, de gemeente van de eerstgeborenen, die in de hemel opgeschreven zijn en van boven zijn geboren, en zelf zich onder de onmiddellijke leiding en regering van de hemel bevindende, hun voorrechten, wetten en opdrachten van de hemel ontvangende ontvingen zij ook hun spijs van de hemel, hun wet door bestellingen van engelen gegeven zijnde, hebben zij ook engelenbrood gegeten. Zie wat God bedoelde door deze voorziening voor hen te maken: Opdat Ik het beproeve, of het in Mijn wet ga of niet. Aldus beproefde Hij hen, of zij op Hem wilden vertrouwen, in de wet van het geloof wilden wandelen, of niet, of zij tevreden waren om van de hand in de tand te leven, en (hoewel zij nu ongerust waren, omdat hun proviand op was) tevreden konden zijn met het brood van de dag in de dag, en op God konden vertrouwen voor het brood van morgen. Aldus beproefde Hij hen ook, of zij Hem wilden dienen, altijd getrouw zouden blijven aan zo'n goede Meester, die zo goed zorgde voor Zijn dienstknechten, en hiermede heeft Hij voor de gehele wereld in de uitkomst doen blijken welk een ondankbaar volk zij waren, die door niets tot het besef van hun plicht gebracht konden worden. Er wordt hun "genade bewezen, en toch leren zij geen gerechtigheid," Jesaja 26:10.

2. Hoe Mozes zoals God hem bevolen had deze voornemens aan Israël bekendmaakte, hier was Aäron zijn profeet, zoals hij het ook bij Farao geweest is. Mozes zei aan Aäron wat hij tot de vergadering van de kinderen van Israël moest zeggen, vers 9, en sommigen denken dat Mozes, terwijl Aäron de vergadering opriep om te naderen voor het aangezicht van de Heere, zich afzonderde tot gebed, en dat de verschijning van de heerlijkheid van de Heere in de wolk vers 10, het teken was van de verhoring van zijn gebed. Zij worden geroepen om te naderen zoals in Jesaja 1:18. 'Komt dan, en laat ons tezamen richten.' God verwaardigt zich om zelfs murmureerders gehoor te verlenen, en zullen wij dan het recht versmaden van onze minderen, als zij geschil met ons hebben? Job 31:13.

a. Hij overtuigt hen van het boze van hun murmuringen. Zij dachten alleen op Mozes en Aäron een blaam te werpen, maar hier wordt hun aangezegd, dat zij in hen God zelf hebben aangevallen. Hier wordt sterk op gewezen, vers 7, 8: "Uw murmuringen zijn niet tegen ons, want dan zouden wij gezwegen hebben, maar tegen de Heere, Hij was het, die u in deze moeilijkheid gebracht heeft, niet wij." Als wij in verzoeking zijn om te murmureren tegen hen, die het middel zijn voor enigerlei ongerief voor ons, hetzij dan terecht of ten onrechte, dan zullen wij goed doen met te bedenken, hoe wij hiermede God zelf laken, want mensen zijn slechts Gods hand. Zij, die zich verzetten tegen de bestraffing en beschuldiging van het woord, in toorn worden ontstoken tegen hun leraren, als deze de vinger leggen op een wond bij hen, weten niet wat zij doen, want hierin twisten zij met hun Maker. Laat dit aan alle murmureren voor altijd het zwijgen opleggen, dat het vermetele goddeloosheid is om tegen God te murmureren, omdat Hij God is, en grote dwaasheid om tegen mensen te murmureren, omdat zij slechts mensen zijn.

b. Hij verzekert hun dat in hun behoeften voorzien zal worden, dat zij, zo telkens sprekende van de vleespotten, die avond nu eens overvloedig vlees hebben zouden, en in de volgende morgen brood, en van nu voortaan elke dag, vers 8, 12. Er zijn velen, van wie wij zeggen dat zij beter gevoed dan onderwezen zijn, maar de Israëlieten werden aldus gevoed, opdat zij onderwezen zouden zijn, Hij voerde hem rondom, Hij onderwees hem, Deuteronomium 32:10, en zie betreffende dit voorbeeld, Deuteronomium 3. "Hij spijsde u met het man. opdat Hij u bekendmaakte dat de mens niet alleen van het brood leeft.

En behalve dat worden hier nog twee dingen genoemd, die Hij door hun het manna te zenden, hen wilde leren:

A. Dan zult gij weten, dat u de Heere uit Egypteland uitgeleid heeft, vers 6. Dat zij uitgeleid waren uit Egypte was duidelijk genoeg, maar zo onbegrijpelijk dom en kortzichtig waren zij, dat zij zeiden dat het Mozes was die hen uitgeleid heeft, vers 3. Nu zond God hun manna, om te bewijzen, dat het niets minder dan de oneindige macht en goedheid van God was, die hen uitgeleid heeft, en die voleindigen kon wat zij heeft begonnen. Indien het slechts Mozes was die hen had uitgeleid uit Egypte, dan zou hij hen niet aldus hebben kunnen spijzen, daarom moeten zij erkennen, dat het het doen van de Heere was omdat dit zo was, en beide waren wonderlijk in hun ogen, en toch hadden zij het nog lang daarna nodig, dat hun gezegd werd, dat "Mozes hun dit brood van de hemel niet had gegeven," Johannes 6:32.

B. Gij zult weten, dat Ik de Heere uw God ben, vers 12. Dit gaf het bewijs van Zijn macht als de Heere, en van Zijn bijzondere gunst jegens hen als hun God. Toen God plagen bracht over de Egyptenaren, was het om hun te doen weten dat Hij de Heere is, toen Hij in de behoeften voorzag van de Israëlieten, was het om hun te doen weten, dat Hij hun God is.

3. Hoe God zelf Zijn heerlijkheid openbaarde om het murmureren van het volk tot zwijgen te brengen en eer te geven aan Mozes en Aäron vers 10. Terwijl Aäron nog sprak verscheen de heerlijkheid van de Heere in de wolk. Men zou denken dat de wolk zelf reeds genoeg was om hen te vervullen met ontzag en hun moed te geven, maar binnen weinige dagen waren zij er

reeds vertrouwd mee geworden, zodat die geen indruk op hen maakte, tenzij er een ongewone schittering in gezien werd. Wat Gods dienstknechten tot ons zeggen, zal ons goed doen, als er de heerlijkheid van de Heere in verschijnt aan onze zielen.

Exodus 16:13 - 21

Nu begint door de onmiddellijke hand van God voor hen voorzien te worden.

I. 's Avonds geeft Hij hun een feestmaal van mals gevogelte, "ge vleugeld gevogelte" Psalm 78:27, en dus geen sprinkhanen, zoals sommigen denken, kwakkels, of patrijzen, of de een of andere wilde vogelsoort kwamen op, en bedekten het leger, zó tam, dat zij er zoveel van konden vangen als zij wilden. Van de goede dingen van het leven geeft God ons niet slechts voor onze nooddrift, maar ook voor onze verlustiging, opdat wij Hem niet alleen dienen, maar dienen met blijdschap.

II. De volgende morgen regende Hij manna op hen, hetwelk hun nu voortaan tot dagelijks brood werd gegeven.

1. Wat voor hen voorzien werd was manna dat neerkwam uit de wolken, zodat zij in zekere zin, gezegd kunnen worden, geleefd te hebben van de lucht. Het kwam neer in dauw die zich oploste, maar was zelf van zo'n vastheid, dat het tot voedende, versterkende spijs kon dienen, zonder toevoeging van iets anders. Zij noemden het manna, man hoe, "Wat is dit?" Hetzij: "Welk een armzalig iets is dit!" in minachting er van, of: "Welk een vreemd ding is dit!" in bewondering er van, of: "Het is iets, het doet er niet toe wat, het is hetgeen God ons toebeschikt heeft, en wij zullen het nemen en er dankbaar voor zijn" vers 14, 15. Het was een aangename spijs de Joden zeggen dat het naar ieders smaak was, hoe verschillend hun smaak overigens ook zijn mocht. Het was gezond voedsel, licht verteerbaar, en zeer nodig (zegt Dr. Grew) om hen van kwalen te bevrijden, waarmee zij naar hij denkt, in de tijd van hun dienstbaarheid min of meer behept waren, en die door een weelderig dieet besmettelijk zouden geworden zijn. Door dit spaarzaam en eenvoudig dieet wordt ons allen geleerd matigheid te betrachten, en verboden naar lekkernijen en keur van spijzen te haken.

2. Zij moesten het elke morgen inzamelen, vers 16, elke dagmaat op haar dag, vers 4. Aldus moeten zij leven van de dagelijkse voorzienigheid van God, zoals de vogelen van de lucht waarvan gezegd is: "Zij allen wachten op U dat Gij hun hun spijs geeft op zijn tijd. Geeft Gij ze hun, zij vergaderen ze." Psalm 104:27, 28, niet vandaag voor morgen, de morgen zal voor het zijne zorgen. Op die dagelijkse regen van manna en het inzamelen ervan, schijnt onze Heiland te zinspelen, als Hij ons leert bidden: "Geef ons heden ons dagelijks brood." Hiermede wordt ons geleerd:

a. Voorzichtigheid en naarstigheid om te voorzien in het brood van ons bescheiden deel voor onszelf en voor ons gezin, wat God genadig geeft moeten wij ijverig verzamelen, rustig arbeidende en ons eigen brood etende, niet het brood van de leegheid noch van het bedrog. Gods milddadigheid laat plaats voor de plicht van mensen. Zo was het zelfs toen er manna regende, zij kunnen niet eten voor zij het ingezameld hebben.

b. Tevredenheid met het genoegzame, zij moeten verzamelen, een ieder naar dat hij eten mag, genoeg is zo goed als een feestmaal, en meer dan genoeg is zo slecht als overlading of oververzadiging. Zij, die het meeste hebben, hebben voor zichzelf slechts voedsel en kleren en vrolijkheid, en zij, die het minste hebben, hebben over het algemeen dit ook, zodat die veel verzamelt niets over heeft, en degene, die weinig verzamelen, niet ontbreekt. Er is geen zo grote onevenredigheid tussen de een en de ander in het gerieflijke en de genieting van de dingen van dit leven als er in de eigenschap en het bezit van alle dingen zelf is.

c. Afhankelijk te zijn van Gods voorzienigheid: "Niemand laat daarvan over tot de morgen, vers 19, laat hen leren naar bed te gaan en rustig te slapen, al hebben zij ook geen stuk brood in hun tent, noch in geheel hun kamp, vertrouwend dat God met de volgende dag hun het dagelijks brood zal brengen". Het was zekerder en veiliger in Gods voorraadschuur dan in hun eigen en zal vandaar zoeter en frisser tot hen komen. Lees hierbij Mattheüs 6:25, "Zijt niet bezorgd voor uw leven," enz. Zie hier de dwaasheid van verzamelen en opleggen. Het manna, dat door sommigen bewaard werd, (die zich verstandiger achtten dan hun naburen, en voor zichzelf wilden zorgen ingeval het op de volgende dag ontbrak) bedierf, er kwamen wormen in, en zo deugde het nergens voor. Datgene blijkt het meest verspild te zijn, hetwelk schrokking en mistrouwend gespaard wordt. Zulke rijkdom is verrot, Jakobus 5:2, 3.

Laat ons nu eens nadenken:

Ten eerste. Over de grote macht van God, die Israël gespijzigd heeft in de woestijn en wonderen tot hun dagelijks brood maakte. Wat kan deze God niet doen, die een tafel toegericht heeft in de wildernis, en haar rijkelijk heeft voorzien voor hen, die getwijfeld hebben, zich afvroegen of Hij het al of niet kon? Psalm 78:19, 20. Nooit was er ergens zo'n markt van levensmiddelen als deze, die voor zoveel honderd duizenden van mensen voedsel leverde zonder geld en zonder prijs. Nooit werd ergens zo open tafel gehouden als God gedurende veertig jaren gedaan heeft in de woestijn, noch werd ergens ooit zo'n vrij en overvloedig onthaal gevonden. De maaltijd, die Ahasveros maakte om "de rijkdom van de heerlijkheid van zijn rijk en de kostelijkheid van het sieraad van zijn grootheid te tonen," Esther 1:4, was, hierbij vergeleken, niets. Er is gezegd in vers 21, als de zon heet werd, zo versmolt het, alsof hetgeen overgebleven was door de hitte van de zon opgetrokken werd in de lucht, om het zaad te wezen voor de oogst van de volgende dag, en zo ging het van dag tot dag.

Ten tweede. Over die voortdurende voorzienigheid Gods "die alle vlees spijze geeft, want zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid," Psalm 136:25. Hij is wel een groot huishouder, die voor alle schepselen voorziet. Dezelfde wijsheid, macht en goedheid, die toen dagelijks voedsel deed voortkomen uit de wolken, doet ook nu in de gestadige loop van de natuur voedsel voortkomen uit de aarde en verleent ons alle dingen rijkelijk om te genieten.

Exodus 16:22 - 31

Hier hebben wij:

1. Een duidelijke aanwijzing voor een zevende - dag - sabbat, niet alleen voor de wetgeving op de berg Sināi, maar vóór de uitvoering van Israël uit Egypte, en dus van het begin, Genesis 2:3. Indien de sabbat thans voor het eerst ingesteld was, hoe zou Mozes dan hebben kunnen verstaan wat God tot hem zei, vers 5, betreffende een dubbele dagmaat, die op de zesde dag verzameld zou worden zonder een uitdrukkelijke vermelding van de sabbat? En hoe kon het volk zo geredelijk de wenk begrijpen, tot verbazing zelfs van de oversten, vers 22, voordat Mozes nog gezegd had dat het geschiedde vanwege de sabbat indien zij niet reeds enige kennis hadden van de sabbat? Het afzonderen van een dag van de zeven voor heilige arbeid, en te dien einde voor de heilige rust, was een goddelijke verordening van dat God de mens op aarde geschapen heeft af en is de oudste van alle positieve wetten. De sabbat te heiligen, dat is zich op de goede oude weg te houden.

2. De dubbele voorraad, die God voor de Israëlieten bereidde en die zij moesten inzamelen op de zesde dag. God gaf hun op de zesde dag voor twee dagen brood, vers 29. Bepalende dat zij op de zevende dag zullen rusten, heeft Hij gezorgd dat zij daar niets bij zouden verliezen, en zo zal ook niemand er ooit iets door verliezen als hij God dient. Op die dag moesten zij inzamelen voor twee dagen en het bereiden, vers 23. De wet was zeer strikt, dat zij op de dag

tevooren, en niet op de sabbatdag, moesten bakken en koken. Dit maakt het voor ons thans niet ongeoorloofd om op de dag van de Heere onze spijzen te bereiden, maar is ons wel een aanduiding om onze huiselijke aangelegenheden zo te regelen, dat zij ons zo min mogelijk belemmeren in ons werk voor de sabbat. Werken van noodzakelijkheid mogen ongetwijfeld op die dag gedaan worden, maar het is wenselijk om zo weinig mogelijk te doen van de dingen, die noodzakelijk zijn voor het tegenwoordige leven, ten einde ons meer toe te leggen op het ene nodige. Wat zij voor hun voedsel op de sabbatdag hielden, bedierf niet, vers 24. Als zij het hielden in weerwil van een gebod, vers 20, stonk het, als zij het hielden in gehoorzaamheid aan een gebod was het vers en goed, want alles wordt geheiligd door het woord van God en door het gebed.

3. Het ophouden van het manna op de zevende dag. God zond het dan niet, en daarom moeten zij het niet verwachten noch uitgaan om het op te zamelen, vers 25, 26. Hieruit bleek dat het door geen natuurlijke oorzaken werd voortgebracht, en dat het bestemd was om een bevestiging te zijn van het goddelijk gezag van de wet, die door Mozes gegeven zal worden. Aldus heeft God afdoende maatregelen genomen om hen de sabbatdag te doen gedenken, zij konden hem niet vergeten, evenmin als de dag van de voorbereiding er voor. Sommigen schijnen op de zevende dag te zijn uitgegaan in de verwachting manna te zullen vinden, vers 27, maar zij vonden er geen, want zij, die willen vinden, moeten zoeken op de bestemde tijd, zoekt de Heere terwijl Hij te vinden is.

Bij deze gelegenheid zei God tot Mozes: Hoelang weigert u Mijn geboden en Mijne wetten te houden? vers 28. Waarom heeft Hij dit tot Mozes gezegd? Hij was niet ongehoorzaam, neen, maar hij was de bestuurder van een ongehoorzaam volk, en God legt het hem ten laste, opdat hij er hen met des te meer ijver om zou bestraffen, en zorg zou dragen dat hun ongehoorzaamheid door geen onachtzaamheid of nalaten van hem veroorzaakt zou worden. Het was wegens hun uitgaan op de zevende dag om manna te zoeken, dat zij aldus bestraft werden. Ongehoorzaamheid, zelfs in het kleine, is zeer tergend. God ijvert voor de eer van Zijn sabbatten. Indien het uitgaan op de sabbat om voedsel te zoeken aldus bestraft werd, dan voorzeker kan het uitgaan op de sabbat enkel en alleen om ons eigen vermaak te zoeken, niet gerechtvaardigd worden.

Exodus 16:32 - 36

God het manna gegeven hebbende tot voedsel voor Zijn volk om hun een voortdurend feestmaal te wezen, wordt ons hier gezegd:

1. Hoe de gedachtenis er aan bewaard bleef, een gomer van dit manna werd in een gouden kruik gedaan, zoals ons in Hebreëen 9:4 wordt gezegd, en bewaard voor de getuigenis, of de ark, toen deze later gemaakt was, vers 32 - 34 Dat dit manna voor vergaan en bederf bewaard bleef, was een blijvend wonder, en daarom ook een des te meer gepaste gedachtenis aan deze wonderdadige spijze. "Het nageslacht zal het brood zien," zegt God, "dat Ik ulieden te eten heb gegeven in deze woestijn", zien welk soort van voedsel het was, en hoeveel ieders deel er van was, opdat het zou blijken, dat zij noch slecht noch schaars gevoed werden, en dan zou richten tussen God en Israël, of hun enigerlei reden gegeven was om te murmureren en of zij zoveel af te geven hadden op hun proviand, en of zij, en hun zaad na hen, niet zeer veel reden hadden om Gods goedheid jegens hen dankbaar te erkennen. Gegeten brood moet niet worden vergeten, Gods wonderen en weldadigheden moeten in eeuwige gedachtenis worden gehouden, ten einde ons aan te moedigen om te allen tijde op Hem te vertrouwen.

2. Hoe die weldaad aanhield zolang zij er behoefte aan hadden. Het manna heeft niet opgehouden voor zij aan de grenzen van Kanaän waren gekomen, waar zij overvloed van brood hadden, vers 35. Zie hoe gestadig en onafgebroken de zorg is van de voorzienigheid

van God, zaaitijd en oogst falen niet, zolang de aarde bestaat. Israël was zeer weerstrevend in de woestijn, maar het manna hield niet voor hen op, en zo regent Hij nog over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. Het manna wordt "geestelijke spijze" genoemd, 1 Corinthiërs 10:3, omdat het een type was van geestelijke dingen in hemelse zaken, Christus zelf is het ware manna, het brood des levens, maar dit manna was daar een type, of afschaduwing van, Johannes 6:49 - 51 Het woord Gods is het manna, waarmee onze zielen gevoed worden Mattheüs 4:4. De vertroosting des Geestes zijn verborgen manna, Openbaring 2:17. Deze komen van de hemel, zoals ook het manna van de hemel is gekomen, en zij onderhouden het geestelijk leven in de ziel, zolang wij ons in de woestijn van deze wereld bevinden. Het is spijs voor Israëlieten, voor diegenen alleen, die de wolk - en vuurkolom volgen.

Het moet ingezameld worden. Christus in het woord moet toegepast worden op de ziel, en de middelen van de genade moeten gebruikt worden, ieder van ons moet voor zichzelf inzamelen, inzamelen in de morgen van onze dagen, de morgen van onze gelegenheden, want als wij die laten voorbijgaan, dan kan het te laat wezen om in te zamelen. Het manna, dat zij verzamelden moest niet opgegaard of opgelegd worden, het moest worden gegeten, zij, die Christus ontvangen hebben moeten door het geloof op Hem leven en teren, Zijn genade niet tevergeefs hebben ontvangen. Er was manna genoeg voor allen, genoeg voor ieder, en niemand had te veel, zo is er in Christus genoegzaamheid en geen overtolligheid. Maar zij, die het manna aten, hebben opnieuw honger gekregen, zijn ten slotte gestorven, en in velen van hen heeft God geen welbehagen gehad, terwijl zij, die door het geloof zich voeden met Christus, nimmermeer zullen hongeren, en niet meer zullen sterven, en in hen heeft God steeds een welbehagen. Geve de Heere ons altijd dit brood!

HOOFDSTUK 17

1 Daarna toog de ganse vergadering van de kinderen Israëls, naar hun dagreizen, uit de woestijn Sin, op het bevel des HEEREN, en zij legerden zich te Rafidim. Daar nu was geen water voor het volk om te drinken. 2 Toen twistte het volk met Mozes, en zeide: Geeft gijlieden ons water, dat wij drinken! Mozes dan zeide tot hen: Wat twist gij met mij? Waarom verzoekt gij de HEERE? 3 Toen nu het volk aldaar dorstte naar water, zo murmureerde het volk tegen Mozes, en het zeide: Waartoe hebt gij ons nu uit Egypte doen optrekken, opdat gij mij, en mijn kinderen, en mijn vee, van dorst deedt sterven? 4 Zo riep Mozes tot de HEERE, zeggende: Wat zal ik dit volk doen? Er feilt niet veel aan, of zij zullen mij stenigen. 5 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Ga heen voor het aangezicht des volks, en neem met u uit de oudsten van Israël; en neem uw staf in uw hand, waarmee gij de rivier sloegt, en ga heen. 6 Zie, Ik zal aldaar voor uw aangezicht op de rotssteen in Horeb staan; en gij zult op de rotssteen slaan, zo zal er water uitgaan, dat het volk drinke. Mozes nu deed also voor de ogen der oudsten van Israël. 7 En hij noemde de naam dier plaats Massa en Meriba, om de twist der kinderen Israëls, en omdat zij de HEERE verzocht hadden, zeggende: Is de HEERE in het midden van ons, of niet? 8 Toen kwam Amalek en streed tegen Israël in Rafidim. 9 Mozes dan zeide tot Jozua: Kies ons mannen, en trek uit, strijd tegen Amalek; morgen zal ik op de hoogte des heuvels staan, en de staf Gods zal in mijn hand zijn. 10 Jozua nu deed, als Mozes hem gezegd had, strijdende tegen Amalek; doch Mozes, Aaron en Hur klommen op de hoogte des heuvels. 11 En het geschiedde, terwijl Mozes zijn hand ophief, zo was Israël de sterkste; maar terwijl hij zijn hand nederliet, zo was Amalek de sterkste. 12 Doch de handen van Mozes werden zwaar; daarom namen zij een steen, en legden dien onder hem, dat hij daarop zat; en Aaron en Hur ondersteunden zijn handen, de een op deze, de ander op de andere zijde; also waren zijn handen gewis, totdat de zon onderging. 13 Alzo dat Jozua Amalek en zijn volk krenkte, door de scherpste des zwaards.

14 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Schrijf dit ter gedachtenis in een boek, en leg het in de oren van Jozua, dat Ik de gedachtenis van Amalek geheel uitdelgen zal van onder de hemel. 15 En Mozes bouwde een altaar; en hij noemde deszelfs naam: De HEERE is mijn Banier! 16 En hij zeide: Dewijl de hand op de troon des HEEREN is, zo zal de oorlog des HEEREN tegen Amalek zijn, van geslacht tot geslacht!

In dit hoofdstuk vinden wij twee gebeurtenissen vermeld.

I. De voorziening van drinkwater voor het leger van Israël.

1. Zij hadden gebrek aan water in de woestijn, vers 1.
2. Wegens dit gebrek twistten zij met Mozes, vers 2, 3.
- 3 Mozes riep tot God, vers 4.
- 4 God beval hem op de rots te slaan en er water uit te doen voortkomen, Mozes deed dit, vers 5, 6.
- 5 Het noemen van de plaats naar die gebeurtenis, vers 7.

II. Het verslaan van het leger van Amalek.

1. De overwinning behaald door het gebed van Mozes, vers 8 - 12.
2. Door het zwaard van Jozua, vers 13. 3 De gedachtenis daarvan opgeschreven, vers 14 - 16. En deze dingen, die hun wedervaren, zijn geschreven ons ter lering in onze geestelijke reis en strijd.

Exodus 17:1 - 7

I. Hier is de verlegenheid, waarin de kinderen Israëls zich bevonden vanwege gebrek aan water. Tevoren waren zij reeds eenmaal in een zelfde benauwdheid geweest, en nu zijn zij het voor de tweede maal, vers 1. Zij reisden overeenkomstig het bevel van de Heere geleid door de wolk - en vuurkolom, en toch kwamen zij toen aan een plaats, waar geen water voor hen

was om te drinken. Wij kunnen ons in de weg van onze plicht bevinden, en toch moeilijkheden ondervinden en in benauwdheid komen waarin Gods voorzienigheid ons brengt ter beproeving van ons geloof, en opdat God verheerlijkt zal worden in onze uitredding.

II. Hun ontevredenheid en mistrouwen bij deze gelegenheid. In vers 3 wordt gezegd: het volk dorstte naar water. Als zij geen water hadden om te drinken, dan moesten zij wel dorst hebben, maar hiermee wordt aangeduid, niet alleen dat zij water nodig hadden en onder het ongemak leden van het gebrek eraan maar dat hun lust er naar nog gescherpt werd door hun hartstocht: zij waren heftig en ongeduldig in hun begeerte, hun dorst maakte hen beledigend en gewelddadig. Natuurlijke lusten en begeerten, ook die het vurigst zijn, moeten onder het bedwang en de leiding gehouden worden van godsdienst en verstand. Let op de taal van die ongeregelde begeerte.

1. Zij eisen van Mozes dat hij in hun nood zal voorzien, vers 2. Geeft gij ons water, dat wij drinken, dit eisende als iets dat hij hun schuldig was maar met het sterke vermoeden, dat hij niet bij machte was om die schuld te betalen. Omdat zij van brood voorzien waren, eisen zij ook van water voorzien te worden en voor hen, die door geloof en gebed een leven leiden van afhankelijkheid van God is de ene gunst ook werkelijk het onderpand voor een andere gunst en dan kan er met ootmoed op gepleit worden. Maar de ondankbaren en ongelovigen hebben reden te denken, dat het misbruik van vroegere gunsten het verbeuren is van verdere gunsten, "laat hen niet menen, dat zij iets ontvangen zullen van de Heere," Jakobus 1:7, maar zij zijn geheel bereid alles te vragen, alles te eisen.

2. Zij twistten met hem, omdat hij hen uitgeleid heeft uit Egypte, alsof hij, in plaats van hen te bevrijden, slechts de bedoeling had hen te vermoorden, terwijl toch niets hatelijker of laaghartiger kon zijn, vers 3. Velen, die niet slechts het goede bedoelden voor hun geslacht, maar het ook deden, zagen aldus hun beste diensten verkeerd voorgesteld, waardoor hun geduld door een ondankbaar, onnadenkend volk op de proef werd gesteld. Hun toorn tegen Mozes werd zo heftig, dat het niet veel scheelde of zij gingen hem stenigen, vers 4. Veel voortreffelijke werken had hij hun getoond, om welk van die stenigen zij hem? Johannes 10:32. Onbedwongen hartstochten, geprikkeld door onbevredigde lusten, maken de mensen soms schuldig aan de grofste ongerijmdheden, zodat zij handelen als waanzinnigen, die brandhouten, pijlen en dood onder hun beste vrienden werpen.

3. Zij begonnen te twijfelen of God wel met hen was, vers 7, zij verzochten de Heere, zeggende: "Is de Heere in het midden van ons, of niet? Is Jehovah onder ons bij die naam, waarmee Hij zich in Egypte aan ons bekend heeft gemaakt?" Zij twijfelen aan Zijn wezen, Zijn bestaan, zij vragen of er al of niet een God is, zij betwijfelen Zijn algemene voorzienigheid, of die God de wereld regeerde, en Zijn bijzondere belofte, of Hij die wel aan hen zal vervullen. Dit wordt hun verzoeken van God genoemd, hetgeen betekent, niet slechts een wantrouwen van God in het algemeen maar een wantrouwen van Hem nadat zij zulke bewijzen hadden ontvangen van Zijn macht en goedheid ter bevestiging van Zijn belofte. Eigenlijk denken zij dat Mozes een bedrieger was - evenals ook Aäron - ,dat de wolk - en vuurkolom slechts een zinsbedrog was - dat die lange reeks van wonderen, die hen hadden verlost, gediend en gevoed, een aaneenschakeling van bedriegerijen was - en de belofte van Kanaän een bespotten van hen, dit alles was zo, indien de Heere niet in hun midden was. Het is een tergend beledigen van God als wij Zijn tegenwoordigheid in twijfel trekken en Zijn voorzienigheid of belofte, in het bijzonder als Zijn Israël dit doet, dat zo heel bijzonder verplicht is op Hem te vertrouwen.

III. Wat Mozes deed, toen hij aldus aangevallen en beledigd werd.

1. Hij bestrafte de murmureerders, vers 2. Wat twist gij met mij? Let er op met hoeveel zachtmoedigheid hij tot hen spreekt, het was goed, dat hij een man was van buitengemene zachtmoedigheid, want anders zou hun woest onstuimig gedrag veroorzaakt hebben, dat hij zichzelf niet meester bleef. Het is dwaasheid om hartstocht met hartstocht te beantwoorden, want dat maakt wat slecht is nog slechter, maar een zacht antwoord keert de grimmigheid af. Hij toont hun tegen wie hun murmureringen gericht zijn, en dat de verwijtingen, die zij hem deden, God zelf troffen. Gij verzoekt de Heere, dat is "door Zijn macht te wantrouwen, stelt gij Zijn geduld op de proef, en verwekt Hem aldus tot toorn."

2. Hij doet zijn beklag bij God, vers 4. Zo riep Mozes tot de Heere, deze dienstknecht kwam, en boodschapte deze dingen aan zijn Heere, Lukas 14:21. Als de mensen ons onrechtvaardig laken en met ons twisten, dan zal het een grote verlichting voor ons wezen om tot God te gaan, en door het gebed Hem de zaak voor te leggen en het dan verder aan Hem over te laten, als de mensen ons niet willen horen, zal God naar ons horen, als hun slecht gedrag tegen ons onze gemoedsrust verstoort, zullen Gods vertroosting ons kalmte en vrede geven. Mozes bidt God om hem te leren wat hij doen moet, want hij was ten einde raad hij kon zelf noch in hun behoefte voorzien noch het opbruisen van hun hartstochten tot bedaren brengen, God alleen kon dit. Hij wijst op het gevaar, waarin hij zich bevindt: "daar feilt niet veel aan, of zij zullen mij stenigen, Heere, zo U iets gelegen is aan het leven van Uw dienstknecht, zo treed dan nu tussenbeide."

IV. Gods genadig verschijnen om hen te helpen, vers 5, 6. Hij beveelt Mozes voor het volk uit te gaan, zich op zijn post te wagen al is het ook dat zij er van spreken hem te stenigen. Hij moet zijn staf meenemen, niet (zoals God het hem rechtvaardig had kunnen gebieden) om de een of andere plaag op te roepen om hen te kastijden voor hun wantrouwen en murmureren, maar om water voor hen tevoorschijn te brengen. O hoe groot is het geduld en de lankmoedigheid Gods tegenover tergende zondaren! Hij overlaadt met weldaden hen, die Hem arbeid maken met hun zonden, onderhoudt hen, die strijd tegen Hem voeren reikt hun de hand van Zijn milddadigheid, die ten eerste de verzenen tegen Hem verheven hebben. Aldus leert Hij ons om, indien onze vijand hongert, hem te spijzigen, en indien hem dorst, zoals Israël nu dorstte, "hem te drinken te geven." Romeinen 12:20 - Mattheüs 5:44, 45. Zal Hij falen aan hen, die op Hem bouwen, als Hij zo milddadig was, zelfs voor hen, die Hem verzochten? Indien God aan Mozes slechts een waterput in de woestijn had geweest, zoals Hij er niet ver vandaar een aanklager heeft geweest, Genesis 21:19, dan zou dit al een grote gunst geweest zijn, maar, ten einde Zijn macht te tonen, zowel als Zijn mededogen, en het tot een wonder van goedertierenheid te maken, gaf Hij hun water uit een rots. Hij wees Mozes aan waar hij gaan moest, en beval hem de oudsten van Israël mee te nemen om getuigen te zijn van hetgeen gedaan werd, ten einde zelf overtuigd te wezen en anderen tot de overtuiging te brengen, dat God voorzeker in het midden van hen was.

Hij beloofde hem, dat Hij hem aldaar in de wolk der heerlijkheid zou ontmoeten (ten einde hem aan te moedigen) en gebod hem de rots te slaan. Mozes gehoorzaamde, en onmiddellijk kwam er water in grote overvloed uit de rots, dat in stromen en rivieren door het kamp vloeide Psalm 78:15, 16, en hen volgde overal waar zij in de woestijn heengingen, het wordt een watervloed genoemd, en "een waterfontein," Psalm 114:8. God toonde Zijn zorg voor Zijn volk door hun water te geven, als zij het nodig hadden, Hij toonde Zijn macht door water uit een rots te doen komen, en Hij bewees eer aan Mozes, door te gebieden dat het water er uit zou vloeien, nadat hij de rots geslagen had. Dit heldere water, dat uit de rots voortkwam wordt "honing en olie" genoemd, Deuteronomium 32:13, omdat de dorst van het volk het

dubbel aangenaam maakte, komende toen zij er de grootste behoefte aan hadden, was het als honing en olie voor hen. Waarschijnlijk heeft het volk kanalen gegraven om het te leiden, en vijvers om het er in te verzamelen, op dezelfde wijze als zij lang daarna, door het dal van Baca gaande het tot een fontein hebben gesteld, Psalm 84:7.

Laat ons hieruit leren te leven in:

1. Afhankelijkheid van de voorzienigheid van God, zelfs in de grootste moeilijkheid of benauwdheid. God kan fonteinen voor ons openen waar wij ze het minst verwachten, "rivieren in de wildernis," Jesaja 43:20, omdat Hij in de woestijn een weg legt, vers 19. Zij, die zich in deze woestijn op de weg van God houden, kunnen op Hem vertrouwen om voor hen te voorzien. Zolang wij de wolk - en vuurkolom volgen zullen ons zeer zeker het goede en de weldadigheden volgen, zoals het water uit de rots.

2. In afhankelijkheid van Christus' genade "die steenrots was Christus, " 1 Corintiërs 10:4. De genade en vertroosting van de Geest worden vergeleken bij "stromen van levend water" Johannes 7:38, 39, 4:14. Deze vloeien uit Christus, die de Rots is, geslagen door de wet van Mozes, want Hij is geworden onder de wet. Niets zal voorzien in de behoeften, en de begeerten vervullen van een ziel, dan water uit de rots, deze fontein, die geopend is. De genoegens van de zinnen zijn modderig water, geestelijke verlustingen zijn water uit de rots, zuiver, helder en verfrissend, stromen van geneugten.

V. Bij die gelegenheid werd aan deze plaats een nieuwe naam gegeven om de gedachtenis te bewaren, niet van de zegen, waardoor in hun behoefte voorzien werd (het water, dat hen volgde, volstond hiervoor) maar van de zonde van hun murmuring: Massa, verzoeking omdat zij God verzochten, Meriba, strijd, of twist, omdat zij twistten met Mozes, vers 7. Er werd dus de herinnering bewaard van zonde zowel tot schande van de zondaren zelf (zonde laat een vlek achter op de naam) als tot waarschuwing aan hun zaad om zich te wachten van te zondigen in de gelijkheid van hun overtreding.

Exodus 17:8 - 16

Wij hebben hier de geschiedenis van de oorlog met Amalek, die wij kunnen veronderstellen de eerste geweest te zijn, waarvan melding was gemaakt in "het boek van de oorlogen van de Heere," Numeri 21:14. Amalek was de eerste van de natiën die tegen Israël streden, Numeri 24:20. Let hier op:

I. Amaleks aanslag. Hij kwam uit en streed tegen Israël, vers 8. De Amalekieten waren afstammelingen van Ezau, die Jakob haatte vanwege het geboorterecht en de zegen, en die poging nu was een daad van de erfelijke vijandschap, een kwaadwilligheid, die in het bloed zat, en nu wellicht ten toppunt was gekomen omdat de belofte in vervulling ging. Beschouw dit:

1. Als Israëls beproeving, zij hadden getwist met Mozes, vers 2, en nu zendt God de Amalekieten om met hen te twisten, strijd naar buiten is de rechtvaardige straf van twist en ontevredenheid van binnen.

2. Als Amaleks zonde, aldus wordt het gerekend, Deuteronomium 25:17, 18. Zij hebben hen niet stoutmoedig in het front aangevallen, zoals een dapper, edelmoedig vijand gedaan zou hebben, maar zonder dat Israël hun enige reden of aanleiding er toe gegeven had, vielen zij laaghartig de achterhoede aan, en sloegen de zwakken, die moe en mat waren en zich niet konden verweren of ontkomen. Hierin hebben zij de macht getart, die zo kortelings de Egyptenaren had verslagen en verdaan, maar het was tevergeefs, dat zij een leger aanvielen,

hetwelk bewaakt en geproviandeerd werd door wonderen. Voorwaar, zij wisten niet wat zij deden.

II. De strijd van Israël met Amalek voor hun noodzakelijke verdediging tegen de aanvallers, en daarin:

1. De post, aangewezen aan Jozua, van wie nu voor het eerst melding wordt gemaakt. Hij wordt tot opperbevelhebber benoemd in deze veldtocht, ten einde opgeleid te worden voor de dienst, waartoe hij bestemd was na de dood van Mozes, en een krijgsman te zijn van zijn jeugd af. Thans wordt hem bevolen een afdeling, of detachement, te vormen van de uitgelezenen Israëlieten, een keurbende, om er de Amalekieten mee terug te drijven, vers 9. Toen de Egyptenaren hen vervolgden, moest Israël stilstaan, en zien wat God zou doen, maar nu werden zij geroepen om zelf hun krachten in te spannen. God moet vertrouwd worden in de keuze en het gebruik van de middelen.

2. De post door Mozes ingenomen, vers 9. Ik zal op de hoogte van de heuvel staan, en de staf Gods zal in mijn hand zijn. Zie hoe God Zijn volk bekwaam maakt voor, en roept tot, verschillende arbeid ten dienste van Zijn kerk. Jozua strijdt, Mozes bidt, en beide dienen Israël. Mozes ging op tot de hoogte van de heuvel en waarschijnlijk heeft hij zich zo geplaatst, dat hij door Israël gezien kon worden, daar hield hij de staf Gods op in zijn hand, die wonder werkende staf, die de plagen had opgeroepen over Egypte en onder welke Israël uit het huis van de dienstbaarheid is getogen. Die staf hield Mozes omhoog:

a. Voor Israël om hen te bemoedigen en aan te vuren. De staf was opgeheven als een banier om de krijgers aan te moedigen, die zouden kunnen opzien en zeggen: "Daar ginds is de staf en daar ginds is de hand, die hem gebruikte, toen zulke heerlijke dingen voor ons gewerkt werden." Het strekt zeer tot aanmoediging van ons geloof om na te denken over de grote dingen, die God voor ons gedaan heeft, het oog te laten gaan over de gedenktekenen van Zijn gunst.

b. Voor God, als om een beroep te doen op Hem: "Is de strijd niet van de Heer? Is Hij niet machtig om te helpen, en verbonden om te helpen? Getuige deze staf, waarvan, aldus opgeheven zijnde, de stem luidt: Ontwaak, ontwaak, trek sterkte aan, gij arm van de Heere, zijt gij niet, die Rahab uitgehouwen hebt?" Mozes was niet slechts een banierdrager, maar een voorbidder, pleitende bij God om voorspoed en overwinning. Als het leger optrekt tegen de vijand, dan moeten vurige gebeden opgezonden worden tot de God van de legerscharen om met hen te zijn. Hier is het, dat het biddend legioen het verpletterend legioen blijkt te zijn. Daar in Salem, in Zion, waar het gebed gedaan werd, daar werd de overwinning behaald, "aldaar heeft Hij verbroken de vurige pijlen van de boog," Psalm 76:3, 4.

Merk op:

A. Hoe Mozes vermoeid werd, vers 12. Mozes' handen werden zwaar, door langdurig opgeheven of uitgestrekt te zijn zal de sterkste arm eindelijk falen. Het is God alleen, wiens hand nog uitgestrekt is. Wij bevinden niet, dat Jozua's handen zwaar werden van strijden, maar Mozes handen werden zwaar door bidden. Hoe geestelijker een arbeid is hoe meer onderhevig wij er aan zijn om te falen en te verslappen. Biddend werk, als het geschiedt met inspanning van de geest en vurigheid van liefde, zal bevonden worden zwaar werk te zijn, want hoewel de geest gewillig is, is het vlees zwak, maar onze grote Voorbidder in de hemel wordt niet moede of mat, al is Hij ook voortdurend hiermede bezig.

B. Welke invloed door Mozes' staf op de veldslag werd uitgeoefend, vers 11. Het geschiedde, terwijl Mozes zijn hand ophief, in het gebed (zo luidt het in de Chaldeeuwse parafrase) zo was Israël de sterkste, maar terwijl hij zijn hand neerliet van het gebed, zo was Amalek de sterkste. Om Israël er van te overtuigen, dat de hand van Mozes (met wie zij zoëven nog

hadden getwist) meer toebracht tot hun veiligheid dan hun eigen handen, zijn staf meer dan hun zwaarden, rijst en daalt hun voorspoed al naar gelang Mozes zijn handen opheft of neerlaat. Gedurende enige tijd scheen de krijgskans onzeker, totdat de overwinning beslist werd voor Israël. Zelfs ten opzichte van de beste zaak moeten teleurstellingen verwacht worden als een matiging voor de blijdschap over het succes, hoewel de strijd van de Heere is, kan Amalek voor een tijd de overhand hebben, de reden was, dat Mozes zijn handen neerliet. De zaak van de kerk is gemeenlijk min of meer voorspoedig, naarmate de vrienden van de kerk min of meer krachtig zijn in het geloof, en vurig zijn in het gebed.

C. De zorg, die toen gedragen werd om Mozes te ondersteunen. Toen hij niet langer staan kon, zat hij neer, niet op een fraaie statige zetel, maar op een steen, vers 12. Toen hij zijn handen niet kon ophouden, wilde hij dat zij hem ondersteunden, om ze op te houden. Mozes, de man Gods, is blijde met de hulp van Aäron, zijn broer, en van Hur, die naar sommigen denken, zijn zwager was, de echtgenoot van Mirjam. Wij moeten niet schromen om hulp te vragen van anderen, of hulp te verlenen aan anderen, want wij zijn elkaars leden. Mozes' handen, aldus ondersteund waren gewis, totdat de zon onderging, en hoewel het met veel moeite was, dat hij volhield, werd de gewilligheid van zijn geest door God aangenomen. Ongetwijfeld was het voor het volk een grote bemoediging om Jozua met hen op het slagveld te zien, en Mozes boven hen op de hoogte van de heuvel, beide is Christus voor ons, onze Jozua, de overste leidsman van onze zaligheid, die onze strijd strijdt, en onze Mozes, die hierboven eeuwig leeft om voor ons te bidden, dat ons geloof niet ophoude.

III. De nederlaag van Amalek. Voor een tijdje was de overwinning onzeker tussen de legers, soms had Israël de overhand en soms Amalek, maar Israël heeft de overwinning behaald, vers 13. Hoewel Jozua streed onder zeer ongunstige omstandigheden, zijn soldaten waren ongedisciplineerd, slecht gewapend, lang gewend aan slavernij en zeer geneigd tot murmureren, heeft God door hen toch een grote verlossing gewerkt, en Amalek zijn onbeschaamdheid duur laten betalen. Wapens bereid tegen het Israël van God, zullen niet lang voorspoedig zijn en ten slotte verbroken worden. De zaak van God en van Zijn Israël zal de overwinning wegdragen. Hoewel God de overwinning gaf, wordt toch gezegd dat Jozua Amalek en zijn volk krenkte, omdat Jozua een type was van Christus, en dezelfde naam droeg, en in Hem is het, dat wij meer dan overwinnaars zijn. Het was Zijn arm alleen die de overheden en machten heeft uitgetogen geheel hun macht heeft verbroken.

IV. De trofeeën van deze overwinning opgericht.

1. Mozes droeg zorg dat God de eer er voor toegebracht zou worden, vers 15. In plaats van een triomfboog op te richten ter ere van Jozua (hoewel het een loffelijke staatkunde zou geweest zijn hem eer aan te doen) bouwt hij een altaar ter eer van God, en wij kunnen veronderstellen, dat het geen altaar was zonder offer, maar hetgeen het zorgvuldigst vermeld word is het opschrift, dat op het altaar werd geplaatst Jehovah - nissi - De Heere is mijn banier, en waarschijnlijk een toespeling was op het opheffen van de staf van God als een banier in dit gevecht. De tegenwoordigheid en macht van Jehovah waren de banier, waaronder zij dienst namen, door welke zij bezielde en samen verenigd bleven, en die zij daarom ten dage van hun triomf hebben opgericht. In de naam van onze God moeten wij steeds onze banieren oprichten, Psalm 20:6. Het is betamelijk, dat Hij, die al het werk doet, er al de lof voor ontvangt.

2. God droeg zorg dat het nageslacht er al de vertroosting en al het voordeel van zou hebben. "Schrijf dit ter gedachtenis in een boek, schrijf het, en leg het in de oren van Jozua, hem moet deze gedachtenis toevertrouwd worden, om haar aan de volgende geslachten over te leveren."

Mozes moet nu een dagboek, een journaal beginnen te houden van de gebeurtenissen. Het is voor het eerst, dat wij in de Schrift melding vinden gemaakt van schrijven, en misschien is het bevel er toe niet gegeven dan nadat de wet op stenen tafelen was geschreven. Schrijf het "in perpetuum rei memoriam - opdat de gebeurtenis in eeuwige gedachtenis blijve", hetgeen geschreven is blijft.

a. Schrijf hetgeen gedaan is, wat Amalek tegen Israël gedaan heeft, schrijf in gal hun bittere haat, schrijf in bloed hun wrede aanval, laat het nooit worden vergeten, noch wat God gedaan heeft voor Israël door hen te redden van Amalek. Laat de toekomstige eeuwen weten, dat God strijdt voor Zijn volk, en dat wie hen aanraakt Zijn oogappel aanraakt.

b. Schrijf wat gedaan moet worden.

(1). Dat in verloop van tijd Amalek geheel uitgeroeid zal worden, vers 14, dat hij slechts in de geschiedenis herdacht zal worden. Amalek had de naam van Israël willen uitroeien, zodat er niet meer aan gedacht zou worden, Psalm 83. 5, 8, en daarom stelt God hem niet alleen hierin teleur, maar delgt zijn naam uit. Schrijf het ter bemoediging van Israël, dat wanneer ook de Amalekieten hen zullen kwellen of verontrusten, Israël toch ten slotte zeker zal juichen in de val van Amalek. Dit vonnis werd gedeeltelijk uitgevoerd door Saul, 1 Samuel 15, en geheel en al door David, 1 Samuel 30, 2 Samuel 1:1, 8:12.

(2). Dat God intussen voortdurend een twist zou hebben, met hem, vers 16, omdat de hand van Amalek tegen de troon van de Heere is dat is tegen het leger van Israël, waarin de Heere regeert, en dat de plaats was van Zijn heiligdom, en daarom een troon van de heerlijkheid, een hoogheid van het eerste aan genoemd is, Jeremia 17:12, zal de oorlog van de Heere tegen Amalek zijn van geslacht tot geslacht. Dit werd geschreven tot een aanwijzing voor Israël, om nooit een verbond te maken met de Amalekieten maar hen als onverzoenbare vijanden te beschouwen, die het verderf gewijd zijn. Amaleks verderf was het type van het verderf van alle vijanden van Christus en Zijn koninkrijk. Al wie strijden tegen het Lam, zullen door het Lam overwonnen worden.

HOOFDSTUK 18

1 Toen Jethro, priester van Midian, schoonvader van Mozes, hoorde al wat God aan Mozes, en aan Israël, Zijn volk, gedaan had: dat de HEERE Israël uit Egypte uitgevoerd had; 2 Zo nam Jethro, Mozes' schoonvader, Zippora, Mozes' huisvrouw (nadat hij haar wedergezonden had), 3 Met haar twee zonen, welker enes naam was Gersom (want hij zeide: Ik ben een vreemdeling geweest in een vreemd land); 4 En de naam des anderen was Eliezer, want, zeide hij, de God mijns vaders is tot mijn Hulp geweest, en heeft mij verlost van Farao's zwaard. 5 Toen nu Jethro, Mozes' schoonvader, met zijn zonen en zijn huisvrouw, tot Mozes kwam, in de woestijn, aan de berg Gods, waar hij zich geleverd had, 6 Zo zeide hij tot Mozes: Ik, uw schoonvader Jethro, kom tot u, met uw huisvrouw, en haar beide zonen met haar. 7 Toen ging Mozes uit, zijn schoonvader tegemoet, en hij boog zich, en kuste hem; en zij vraagden de een de ander naar de welstand, en zij gingen naar de tent. 8 En Mozes vertelde zijn schoonvader alles, wat de HEERE aan Farao en aan de Egyptenaren gedaan had, om Israëls wil; al de moeite, die hun op dien weg ontmoet was, en dat hen de HEERE verlost had. 9 Jethro nu verheugde zich over al het goede, hetwelk de HEERE Israël gedaan had; dat Hij het verlost had uit de hand der Egyptenaren. 10 En Jethro zeide: Gezegend zij de HEERE, Die ulieden verlost heeft uit de hand der Egyptenaren, en uit Farao's hand; Die dit volk van onder de hand der Egyptenaren verlost heeft! 11 Nu weet ik, dat de HEERE groter is dan alle goden; want in de zaak, waarin zij trotselijk gehandeld hebben, was Hij boven hen. 12 Toen nam Jethro, de schoonvader van Mozes, Gode brandoffer en slachtofferen; en Aaron kwam, en al de oversten van Israël, om brood te eten met de schoonvader van Mozes, voor het aangezicht Gods.

13 Doch het geschiedde des anderen daags, zo zat Mozes om het volk te richten, en het volk stond voor Mozes, van de morgen tot de avond. 14 Als de schoonvader van Mozes alles zag, wat hij het volk deed, zo zeide hij: Wat ding is dit, dat gij het volk doet? Waarom zit gij zelf alleen, en al het volk staat voor u, van de morgen tot de avond? 15 Toen zeide Mozes tot zijn schoonvader: Omdat dit volk tot mij komt, om God raad te vragen. 16 Wanneer zij een zaak hebben, zo komt het tot mij, dat ik richte tussen de man en tussen zijn naaste; en dat ik hun bekend make Gods instellingen en Zijn wetten. 17 Doch de schoonvader van Mozes zeide tot hem: De zaak is niet goed, die gij doet. 18 Gij zult geheel vervallen, zo gij, als dit volk, hetwelk bij u is; want deze zaak is te zwaar voor u, gij alleen kunt het niet doen. 19 Hoor nu mijn stem, ik zal u raden, en God zal met u zijn; wees gij voor het volk bij God, en breng gij de zaken voor God; 20 En verklaar hun de instellingen en de wetten, en maak hun bekend de weg, waarin zij wandelen zullen, en het werk, dat zij doen zullen. 21 Doch zie gij om, onder al het volk, naar kloeke mannen, God vrezende, waarachtige mannen, de gierigheid hatende; stel ze over hen, oversten der duizenden, oversten der honderden, oversten der vijftigen, oversten der tien. 22 Dat zij dit volk te allen tijde richten; doch het geschiede, dat zij alle grote zaken aan u brengen, maar dat zij alle kleine zaken richten; verlicht also uzelf, en laat hen met u dragen. 23 Indien gij deze zaak doet, en God het u gebiedt, zo zult gij kunnen bestaan; zo zal ook al dit volk in vrede aan zijn plaats komen.

24 Mozes nu hoorde naar de stem van zijn schoonvader, en hij deed alles, wat hij gezegd had. 25 En Mozes verkoos kloeke mannen, uit gans Israël, en maakte hen tot hoofden over het volk; oversten der duizenden, oversten der honderden, oversten der vijftigen, en oversten der tien; 26 Dat zij het volk te allen tijde richtten, de harde zaak tot Mozes brachten, maar zij alle kleine zaak richtten. 27 Toen liet Mozes zijn schoonvader trekken; en hij ging naar zijn land. Dit hoofdstuk handelt over Mozes zelf en over zijn eigen familieaangelegenheden.

I. Jethro, zijn schoonvader, brengt zijn vrouw en kinderen tot hem, vers 1 - 6.

II. Mozes ontvangt zijn schoonvader met grote achting, vers 7, met goede gesprekken, vers 11, met een offer en een maaltijd, vers 12.

III. Jethro geeft hem raad voor het behandelen van de zaken, als een richter in Israël, namelijk om zich door richters van lagere rang te laten bijstaan, vers 13 - 23

IV. Na enige tijd volgt Mozes zijn raad op, vers 24 - 26, en toen scheidden zij, vers 27.

Exodus 18:1 - 6

Wij kunnen wel aannemen dat dit voorval plaats heeft gehad, zoals het hier verhaald is vóór de wetgeving, en niet, zoals sommigen denken, in verband met hetgeen verhaald is in Numeri 10:11, 29 enz. Tevoren zijn reeds offeranden geofferd, bij die, welke hier vermeld worden, is het opmerkelijk, dat Jethro gezegd wordt ze te hebben genomen, en niet Aäron. En wat betreft Jethro's raad aan Mozes, om richters onder hem aan te stellen er wordt wel te kennen gegeven dat de aanleiding om hem die raad te geven des anderen daags was maar hieruit volgt toch niet, dat Mozes die zaak niet later, na de wetgeving, geregeld heeft zoals het in Deuteronomium 1:9 is meegedeeld. Het is duidelijk dat Jethro zelf niet wilde, dat hij deze verandering in het bestuur zou brengen, voordat hij er instructies van God voor had ontvangen vers 23, en die heeft hij niet dan enige tijd later ontvangen. Jethro komt:

I. Om Israël geluk te wensen met zijn bevrijding, en in het bijzonder om zijn schoonzoon Mozes zijn blijdschap te kennen te geven wegens de eer, die God hem heeft aangedaan, en nu acht Jethro zich wel beloond voor de vriendelijkheid, die hij aan Mozes had bewezen en dat zijn dochter beter gehuwd was dan hij had kunnen verwachten. Jethro heeft wel moeten vernemen, hetgeen waarvan het gehele land weerklonk, namelijk het heerlijk verschijnen van God voor Israël, vers 1, en hij komt om er naar te vragen ten einde er vollediger over ingelicht te worden, zie Psalm 111:2, en zich met hen te verblijden, als iemand, die oprechte hoogachting had voor hen en eerbied voor hun God. Hoewel hij, als Midianiet, niet met hen moest delen in het beloofde land, deelde hij toch in hun blijdschap over hun verlossing. Aldus kunnen wij andere vertroosting en zegeningen tot de onze maken, door evenals God, lust te hebben in de vrede van Zijn knechten.

II. Om aan Mozes zijn vrouw en kinderen te brengen. Hij schijnt hen teruggezonden te hebben, waarschijnlijk wel van de herberg waar de afkeer van zijn vrouw van de besnijdenis, hem bijna het leven heeft gekost, Hoofdstuk 4:25. Hij zond hen naar huis bij zijn schoonvader, vreemde dat zij hem nog verder een belemmering zouden zijn, hij voorzag de ontmoedigingen, die hij aan het hof van Farao zou ondervinden, en daarom wilde hij niemand van zijn eigen gezin bij zich hebben. Hij behoorde tot de stam, die tot zijn vader zei: ik zie hem niet, als er werk voor God gedaan moest worden, Deuteronomium 33:9. Zo moesten ook Christus' discipelen, als zij moesten uitgaan op een onderneming, niet zeer ongelijk aan die van Mozes, vrouw en kinderen verlaten, Mattheüs 19:29. Maar hoewel er een reden kon zijn voor een tijdelijke scheiding tussen Mozes en zijn vrouw, moeten zij toch, zodra het kon, weer bij elkaar komen. Het is de wet voor die betrekking: "Gij mannen, woont bij uw vrouwen," 1 Petrus 3:7.

Wij kunnen veronderstellen dat Jethro zijn dochter gaarne bij zich had en haar kinderen beminde, toch wil hij haar niet terughouden van haar man, noch de kinderen van hun vader, vers 5, 6. Mozes moest zijn gezin bij zich hebben, ten einde, als hij de kerk Gods regeerde, een goed voorbeeld te geven van een goed en verstandig regeren van zijn eigen huis, 1 Timotheüs 3:5. Aan Mozes was nu veel eer en veel zorg opgelegd, en het was passend dat zijn vrouw bij hem zou zijn, om in beide met hem te delen. Er wordt hier nota genomen van de betekenisvolle namen van zijn twee zonen.

1. De naam van de oudste was Gersom vers 3 een vreemdeling. Mozes bedoelde hier niet alleen een herinnering aan zijn eigen toestand, maar ook een memorandum aan zijn zoon van zijn toestand, want wij zijn allen vreemdelingen op aarde, gelijk onze vaders het waren.

Mozes had een oudoom, die bijna dezelfde naam droeg, "Gerson, een vreemdeling," want deze was wel in Kanaän geboren, Genesis 46:11, maar zelfs daar hebben de patriarchen beleden vreemdelingen te zijn.

2. De anderen noemde hij Eliëzer, vers. 4. Mijn God is een hulp, zoals wij het vertalen. Dit ziet terug op zijn redding van Farao, toen hij vluchtte na de Egyptenaar verslagen te hebben. Maar indien dit de zoon was, (zoals sommigen denken) die in de herberg besneden werd, dan zou ik het veeleer vertalen in de zin van voorwaarts te zien, daar het oorspronkelijke die vertaling toelaat: De Heere is mijn hulp, en zal mij redden van het zwaard van Farao, want hij had reden om te vrezen dat dit tegen hem getrokken zou worden, toen hij Israël uit zijn dienstbaarheid ging verlossen. Als wij een moeilijke arbeid voor God op ons nemen dan is het goed om ons te bemoedigen in God als onze hulp, Hij, die verlost heeft, zal nog verder verlossen.

Exodus 18:7 - 12

Let hier:

I. Op de vriendelijke begroeting tussen Mozes en zijn schoonvader, vers 7. Hoewel Mozes een profeet van de Heere was, een groot profeet en koning in Jeshurun, betoonde hij zijn schoonvader toch een zeer nederige eerbied. Hoe het God in Zijn voorzienigheid ook behaagd moge hebben ons te bevorderen en te verhogen, moeten wij toch altijd nauwgezet eer geven aan wie eer toekomt, en nooit met minachting neerzien op onze arme bloedverwanten. Zij, die hoog staan in de gunst van God, zijn hierdoor niet ontheven van de plicht, die zij tegenover de mensen hebben, noch zal dit een trotse, hooghartige houding in hen rechtvaardigen. Mozes ging Jethro tegemoet, boog zich voor hem en kuste hem. De godsdienst doet geen goede manieren teniet. Zij vroegen elkaar naar hun welstand. Zelfs van het vriendelijk: hoe gaat het u, dat tussen hen gewisseld werd, wordt nota genomen, als de uitdrukking van wederkerige liefde en vriendschap.

II. Mozes' verhaal aan zijn schoonvader van de grote dingen die God voor Israël gedaan heeft, vers 8. Dit was een zaak waarvoor Jethro gekomen was, namelijk om vollediger en meer in bijzonderheden te weten wat hij bij algemeen gerucht gehoord had. Gesprekken over de grote daden van God zijn nuttige gesprekken, zij zijn goed en "tot nuttige stichting", Psalm 105:2. Vergelijk Psalm 145:11, 12. Het vragen naar en het vertellen van hetgeen is voorgevallen, om er dan met elkaar over te spreken, is niet slechts een geoorloofde wijze van onderhoud, maar kan ook zeer nuttig en voordelig zijn, als er leidingen van de voorzienigheid van God in worden opgemerkt, en de werking en strekking er van in die verschillende voorvallen worden nagegaan.

III. De indrukken, door dit verhaal teweeggebracht op Jethro.

1. Hij wenste het Israël van God geluk, vers 9. Jethro nu verheugde zich. Hij verheugde zich niet slechts in de eer, die zijn schoonzoon was aangedaan, maar over al het goede, hetwelk de Heere Israël gedaan had, vers 9. Openbare zegeningen zijn de vreugde voor hen, aan wie het openbare welzijn ter harte gaat. Terwijl de Israëlieten zelf murmureerden in weerwil van al Gods goedertierenheid over hen was hier een Midianiet, die zich verheugde. Dit was niet de enige keer dat het geloof van de heidenen het ongeloof van de Israëlieten beschaamd maakte, zie Mattheüs 8:10. Toeschouwers waren meer getroffen door de gunsten, die God aan Israël heeft bewezen, dan zij, die deze gunsten ontvangen hebben.

2. Hij verheerlijkte de God Israëls, vers 10 "Gezegend zij Jehovah" (want bij die naam is Hij nu bekend) "die u, Mozes en Aäron verlost heeft uit de hand van Farao, zodat hij wel tot uw

dood besloten heeft, maar zijn besluit niet ten uitvoer heeft kunnen brengen, en door uw bediening het volk verlost heeft". Wat het ook zij, dat ons vreugde veroorzaakt, God moet er de eer voor ontvangen.

3. Hierdoor werd zijn geloof bevestigd, en hij nam deze gelegenheid waar om er plechtig belijdenis van te doen, vers 11. Nu weet ik dat de Heere groter is dan alle goden. Laat ons letten:

a. Op hetgeen hij geloofde: dat de God van Israël groter is dan alle voorgewende, alle valse goden, die zich goddelijke eer aanmatigen. Hij brengt hen tot zwijgen, onderwerpt hen, is hun te sterk, en daarom is Hij de enig levende en ware God. Hij is ook hoger dan alle vorsten en potentaten (die ook goden genoemd worden) en Hij heeft een onbetwistbaar gezag over hen en een onweerstaanbare macht om hen te besturen, over hen te heersen. Hij doet met hen wat Hem behaagt, en wordt aan hen verheerlijkt, hoe groot en machtig zij ook zijn.

b. De bevestiging en toeneming van zijn geloof. Nu weet ik, hij wist het tevoren, maar nu wist hij het beter, zijn geloof groeide op tot volle verzekerdheid, nu hij er zo'n nieuw bewijs van heeft gezien. Diegenen sluiten hun ogen voor het helderste licht, die niet weten dat de Heere groter is dan alle goden.

c. De grond, waarop hij het bouwde want in de zaak, waarin zij trots gehandeld hebben, de tovenaars en de afgoden, die de Egyptenaren aanbaden, of wel, Farao en zijn rijksgroten, (beiden hebben God tegengestaan, en zich als Zijn mededingers opgeworpen) was Hij boven hen. De tovenaars waren in het nauw gebracht, de afgoden geschud, Farao was vernederd, zijn macht verbroken, en in weerwil van al hun samenspanning is het Israël van God uit hun handen gered. Vroeg of laat zal God tonen dat Hij boven hen is, die door hun trotse handelen met Hem strijden. Die zich tegen God verhoogt, zal vernederd worden.

IV. De uitdrukkingen van hun vreugde en dankbaarheid, zij oefenden gemeenschap met elkaar in een feestmaal en in offerande, vers 12. Daar Jethro Israëls belangen van harte toegedaan was, werd hij, ofschoon hij een Midianiet was, graag toegelaten tot gemeenschap met Mozes en de oudsten van Israël, omdat ook deze een zoon van Abraham is, al is het dan ook uit een jonger huis.

1. Zij verenigden zich in het brengen van een dankoffer, Jethro bracht God brandoffers en slachtoffers, en waarschijnlijk heeft hij ze zelf geofferd, want hij was priester in Midian en een aanbidder van de ware God, en het priesterschap was in Israël nog niet vastgesteld. Wederzijdse vriendschap wordt geheiligd door gezamenlijke aanbidding. Het is voor bloedverwanten en vrienden zeer kostelijk om, als zij samenkomen, zich te verenigen in de geestelijke offerande van gebed en lofzegging, als elkaar ontmoetende in Christus, het middelpunt van hun eenheid.

2. Zij verenigden zich aan een maaltijd ter verheuging, een maaltijd na het offer. Mozes heeft bij deze gelegenheid zijn vrienden en bloedverwanten uitgenodigd tot een feestmaal in zijn eigen tent, een loffelijke gewoonte onder vrienden, die Christus zelf niet slechts goedgekeurd maar aangeprezen heeft, door Zijn aanneming van dergelijke uitnodigingen. Het was een matig feestmaal, zij aten brood, dit brood was, naar wij kunnen onderstellen, manna. Jethro moet dat brood van de hemel zien en proeven, en hoewel hij een heiden, iemand uit de volken, is, is hij er even welkom toe als iedere Israëliet, zo zijn ook nu nog de heidenen welkom aan Christus, het brood des levens. Die maaltijd werd op godvruchtige wijze gehouden. zij aten brood voor het aangezicht van God, in sobere dankbare gemoedsstemming, in de vrees voor God, en hun tafelgesprekken waren zoals zij betaamden aan heiligen. Aldus

moeten wij eten en drinken ter eer van God en ons aan tafel gedragen als de zodanigen, die geloven dat Gods oog op ons is.

Exodus 18:13 - 27

Hier zien wij:

I. Mozes' grote ijver en naarstigheid als magistraat. Gebruikt zijnde om Israël te verlossen uit het diensthuis, is hij ook nog verder een type van Christus door gebruikt te worden als wetgever en rechter onder hen.

1. Hij moest op hun vragen antwoorden, hun in twijfelachtige gevallen bekendmaken de wil van God, hun de wetten van God, die reeds gegeven waren, verklaren, wetten betreffende de sabbat, het manna, enz, behalve nog de natuurlijke wetten, betrekking hebbende op godsvrucht en billijkheid, vers 15. Zij kwamen om God raad te vragen, en zeer gelukkig was het voor hen om zo'n orakel te kunnen raadplegen, menigmaal zouden wij wensen, dat wij zo'n zeker, ontwijfelbaar middel hadden om Gods wil te kennen, als wij niet weten wat te doen. Mozes was getrouw beide aan Hem, die hem had aangesteld, als aan hen, die hem raadpleegden, en hij maakte hun Gods inzettingen en Zijn wetten bekend, vers 16. Zijn plicht was, niet wetten te maken, maar hun Gods wetten bekend te maken, zijn plaats was slechts die van een dienstknecht.

2. Hij had geschillen te vereffenen, recht te spreken tussen de man en zijn naaste, vers 16. En als het volk even twistziek was onder elkaar als met God, dan moeten zeker zeer veel gevallen voor hem gebracht zijn, te meer daar hun rechtsgedingen hen op geen kosten joegen. Toen een twist ontstond in Egypte, en Mozes gepoogd heeft de twistenden met elkaar te verzoenen, vroegen zij: Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gezet? Maar nu was het ontwijfelbaar, dat God hem tot een overste en rechter had gezet, en nederig horen zij nu naar hem, die zij toen trots hebben verworpen. Dit was het werk, waartoe Mozes geroepen was, en hij heeft het gedaan:

- a. Met grote behoedzaamheid, hetgeen, naar sommigen denken, aangeduid wordt door zijn houding er bij: hij zat om het volk te richten, vers 13, kalm en bezadigd.
- b. Met grote inschikkelijkheid voor het volk dat voor hem stond, vers 14. Hij was zeer genaakbaar, de geringste Israëliet werd graag toegelaten om zelf zijn zaak voor hem te brengen.
- c. Met grote volharding en oplettendheid.

(1). Hoewel Jethro, zijn schoonvader, bij hem was, dat hem een goed voorwendsel had kunnen zijn om vakantie te nemen, (hij had de rechtszitting voor die dag hebben kunnen verdagen of tenminste verkorten) houdt hij toch zelfs ook op de volgende dag zitting, en wel van de morgen tot de avond. Noodzakelijke arbeid moet altijd voorgaan, en mag dus niet voor het doen van plichtplegingen uitgesteld worden. Wij zouden onze vrienden te veel eer bewijzen als wij aan het genot van hun gezelschap de voorkeur gaven boven onze plicht jegens God.

(2). Hoewel Mozes tot hoge eer was bevorderd heeft hij daarom zijn gemak niet genomen, de last van de zaken en zorgen niet op andere schouders geworpen, neen, hij dacht dat zijn bevordering, in plaats van hem te ontheffen van de dienst, de dienst nog meer verplichtend voor hem maakte. Diegenen denken van zichzelf boven hetgeen betaamt, die het beneden zich achten om goed te doen. Het is de eer zelfs van de engelen om dienstvaardig te zijn.

(3). Hoewel het volk tergend voor hem geweest is, ja gereed was hem te stenigen, Hoofdstuk 17:4, heeft hij zich toch tot aller dienstknecht gemaakt. Als anderen tekortkomen in hun plicht jegens ons, moeten wij toch onze plicht aan hen niet nalaten.

(4). Hoewel hij een oud man was, bleef hij toch van de morgen tot de avond aan het werk en maakte dit tot zijn spijs en drank. God had hem grote kracht gegeven naar lichaam en geest, hetgeen hem in staat stelde om zeer veel werk te kunnen doen, en het te doen met gemak en genot, en ter aanmoediging van anderen om in de dienst van God de kosten te doen en ten koste gegeven te worden, bleek het dat na al zijn arbeid en moeite zijn natuurlijke kracht niet verminderd was. Die de Heere verwachten en Hem dienen, zullen de kracht vernieuwen.

II. De grote wijsheid en bedachtzaamheid van Jethro als een vriend.

1. De methode, door Mozes gevolgd, mishaagde hem, en hij was zo vrijmoedig met hem, dat hij het hem zei, vers 14, 17, 18. Hij dacht dat die arbeid te groot en te zwaar was om door Mozes alleen verricht te worden, dat het nadelig zou zijn voor zijn gezondheid, een te grote vermoeienis voor hem zou wezen, en tevens, dat de bedeling van het recht er verdrietelijk om zou worden voor het volk. En daarom zegt hij hem klaar en duidelijk: Het is niet goed. Er kan zelfs in goed doen een te veel doen zijn, en daarom moet onze ijver geleid worden door voorzichtigheid, opdat van ons goed geen kwaad worde gezegd. Wijsheid is nuttig om ons gedrag te besturen, zodat wij ons niet tevreden houden met minder dan onze plicht, en evenmin op ons nemen wat onze krachten te boven gaat.

2. Hij raadde hem een wijze van bestuur aan, die beter aan het doel zou beantwoorden.

a. Zichzelf moest hij voorbehouden om voor het volk bij God te wezen, vers 19. "Wees gij voor het volk bij God, en breng gij de zaken voor God, dat was een eer, die het niet zou voegen om anderen met hem te laten delen, Numeri 12:6 - 8 Evenzo moet ook alles wat de gehele vergadering in het algemeen betreft, door zijn handen gaan, vers 20. Maar,

b. Dat hij in de verschillende stammen en geslachten rechters moest aanstellen, die moeten rechtspreken tussen de man en zijn naaste, hetgeen met minder luidruchtigheid en meer spoed zou geschieden, dan in de algemene vergadering, die door Mozes zelf gepresideerd werd. Zo moeten zij, als een natie, geregeerd worden door een koning, als opperbestuurder, en door mindere magistraten die door hem aangesteld worden, 1 Petrus 2:13, 14. Aldus zullen vele handen licht werk maken, de rechtszaken zullen spoediger behandeld worden en aan het volk wordt gemak en verlichting bezorgd door de rechtspraak om zo te zeggen, aan hun eigen deur te brengen. Maar toch,

c. Als er gegronde reden voor is, moet men zich van deze lagere rechtbanken op Mozes zelf kunnen beroepen, tenminste, als de rechters zelf met de zaak verlegen waren, vers 22, het geschiede dat zij alle grote zaken aan u brengen. Aldus zou die grote man des te meer nuttig zijn, door alleen in zaken van groot belang gebruikt te worden. De arbeid van personen van zeer grote gaven en hoog aanzien kan zeer bevorderd worden door de hulp van hen, die in alle opzichten hun minderen zijn, en die zij dus niet behoren gering te schatten. Het hoofd heeft de handen en voeten nodig, 1 Corinthe 12:21. Grote mannen moeten er naar streven niet alleen om zelf nuttig te zijn, maar ook anderen nuttig te doen zijn, naar hun gaven en vermogens zijn. Dit is Jethro's raad, waaruit blijkt dat, hoewel Mozes hem overtrof in profetie, hij Mozes overtrof in staatkundig beleid.

Maar aan zijn raad voegt hij twee voorwaarden toe.

A. Dat grote zorg in acht genomen moet worden bij de keuze van de personen, aan wie zo'n ambt opgedragen zou worden, vers 21. Het moeten kloeke mannen zijn. Het was nodig dat het mannen zijn van het beste karakter en van goede bekwaamheid.

Ten eerste. In oordeel en beradenheid, mannen van gezond verstand, die een goed begrip hadden van de zaken, kloeke mannen, die door geen dreigende blikken of geschreeuw verschrikt en van hun stuk worden gebracht. Een helder hoofd en een kloekmoedig hart maken een goede rechter.

Ten tweede. In vroomheid en godsvrucht, godvrezende mannen, die geloven dat er een God boven hen is, wiens oog op hen is en aan wie zij verantwoordelijk zijn, voor wiens oordeel zij ontzag hebben, nauwgezette mannen, die geen laaghartigheid durven begaan al zouden zij het nog zo veilig en in het verborgen kunnen doen. De vrees van God is het beginsel, dat de mens het best zal versterken tegen. de verzoeking om onrechtvaardig te zijn, Nehemia 5:15, Genesis 42:18.

Ten derde. In rechtschapenheid en eerlijkheid, waarachtige mannen, op wiens woord men aan kan, op wiens trouw men kan rekenen, die voor niets ter wereld een leugen zouden zeggen, of het vertrouwen in hen gesteld zouden verraden. Ten vierde. In edele, grootmoedige minachting van wereldlijke rijkdom, de gierigheid hatende, niet slechts geen steekpenningen zoekende, of er naar strevende om zich te verrijken, maar zelfs het denkbeeld er van verafschuwend, deze, deze alleen, is geschikt om een rechter te zijn: "die het gewin van de onderdrukkingen verwerpt, die zijn handen uitschudt, dat zij geen geschenken behouden," Jesaja 33:15.

B. Dat hij op de leiding van God moet achtgeven voor deze zaak vers 23. Indien gij deze zaak doet, en God het u gebiedt. Jethro wist dat Mozes een betere raadsman had dan hij was en naar Zijn raad verwijst hij hem. Raad moet gegeven worden met een ootmoedige onderworpenheid aan het woord en de voorzienigheid van God, die steeds de overhand moeten hebben. Nu heeft Mozes deze raad niet veracht, omdat hij kwam van iemand, die niet, zoals hij, bekend was met de woorden van God en de gezichten van de Almachtige, maar hij hoorde naar de stem van zijn schoonvader, vers 24. Toen hij over de zaak nadacht, zag hij het redelijke in van hetgeen zijn schoonvader gezegd had, en besloot hij het in praktijk te brengen, hetgeen hij spoedig daarna deed, toen hij leiding en onderricht van God in deze zaak had ontvangen. Diegenen zijn niet zo wijs als waarvoor zij gehouden willen worden, die zich te wijs achten om raad aan te nemen, want een wijs man, (een die waarlijk wijs is) zal horen en zal in leer toenemen, en geen goede raad versmaden, al wordt hij ook door een mindere gegeven. Mozes heeft de keuze van de richters niet aan het volk overgelaten, zij hadden reeds genoeg gedaan om te tonen, dat zij niet geschikt daartoe waren, maar hij verkoos en benoemde hen, sommigen voor grotere, anderen voor kleinere afdelingen, terwijl die over de kleinere waarschijnlijk ondergeschikt werden aan hen, die over de grotere aangesteld waren. Wij hebben reden om de regering als een grote weldaad te beschouwen, en God te danken voor wetten en rechters, zodat wij niet zijn als de vissen in de zee, van wie de grote de kleine verslinden.

III. Jethro's terugkeer naar zijn eigen land, vers 27. Ongetwijfeld heeft hij de verbetering meegenomen, die hij heeft opgedaan van de kennis van God, en haar aan zijn naburen voor hen ter lering meegedeeld. Men onderstelt dat de Kenieten, (vermeld in 1 Samuel 15:6) de nakomelingen waren van Jethro, (vergelijk Richteren 1:16) en dat zij daar onder bijzondere bescherming genomen worden om de vriendelijkheid, die hun voorvader aan Israël had bewezen. De welwillendheid, aan Gods volk betoond, zelfs in de kleinste zaken, zal haar loon geenszins verliezen, maar, op zijn laatst, beloond worden in de opstanding.

HOOFDSTUK 19

1 In de derde maand, na het uittrekken der kinderen Israëls uit Egypteland, ten zelfden dage kwamen zij in de woestijn Sinai. 2 Want zij togen uit Rafidim, en kwamen in de woestijn Sinai, en zij legerden zich in de woestijn; Israël nu legerde zich aldaar tegenover dien berg. 3 En Mozes klom op tot God. En de HEERE riep tot hem van de berg, zeggende: Aldus zult gij tot het huis van Jakob spreken, en de kinderen Israëls verkondigen: 4 Gijlieden hebt gezien, wat Ik de Egyptenaren gedaan heb; hoe Ik u op vleugelen der arenden gedragen, en u tot Mij gebracht heb. 5 Nu dan, indien gij naarstig Mijner stem zult gehoorzamen, en Mijn verbond houden, zo zult gij Mijn eigendom zijn uit alle volken, want de ganse aarde is Mijn; 6 En gij zult Mij een priesterlijk koninkrijk, en een heilig volk zijn. Dit zijn de woorden, die gij tot de kinderen Israëls spreken zult. 7 En Mozes kwam en riep de oudsten des volks, en stelde voor hun aangezichten al deze woorden, die de HEERE hem geboden had. 8 Toen antwoordde al het volk gelijkelijk, en zeide: Al wat de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen! En Mozes bracht de woorden des volks weder tot de HEERE. 9 En de HEERE zeide tot Mozes: Zie, Ik zal tot u komen in een dikke wolk, opdat het volk hore, als Ik met u spreek, en dat zij ook eeuwiglijk aan u geloven. Want Mozes had de HEERE de woorden des volks verkondigd.

10 Ook zeide de HEERE tot Mozes: Ga tot het volk, en heilig hen heden en morgen, en dat zij hun klederen wassen, 11 En bereid zijn tegen de derden dag; want op de derden dag zal de HEERE voor de ogen van al het volk afkomen, op de berg Sinai. 12 En bepaal het volk rondom, zeggende: Wacht u op de berg te klimmen, en deszelfs einde aan te roeren; al wie de berg aanroert, zal zekerlijk gedood worden. 13 Geen hand zal hem aanroeren, maar hij zal zekerlijk gestenigd, of zekerlijk doorschoten worden; hetzij een beest, hetzij een man, hij zal niet leven. Als de ramshoorn langzaam gaat, zullen zij op de berg klimmen. 14 Toen ging Mozes van de berg af tot het volk, en hij heiligde het volk; en zij wiesen hun klederen. 15 En hij zeide tot het volk: Weest gereed tegen de derden dag, en nadert niet tot de vrouw.

16 En het geschiedde op de derden dag, toen het morgen was, dat er op de berg donderen en bliksemen waren, en een zware wolk, en het geluid ener zeer sterke bazuin, zodat al het volk verschrikte, dat in het leger was. 17 En Mozes leidde het volk uit het leger, Gode tegemoet; en zij stonden aan het onderste des bergs. 18 En de ganse berg Sinai rookte, omdat de HEERE op denzelven nederkwam in vuur; en zijn rook ging op, als de rook van een oven; en de ganse berg beefde zeer. 19 Toen het geluid der bazuin gaande was, en zeer sterk werd, sprak Mozes; en God antwoordde hem met een stem. 20 Als de HEERE nedergekomen was op de berg Sinai, op de spits des bergs, zo riep de HEERE Mozes op de spits des bergs; en Mozes klom op. 21 En de HEERE zeide tot Mozes: Ga af, betuig dit volk, dat zij niet doorbreken tot de HEERE, om te zien, en velen van hen vallen. 22 Daartoe zullen ook de priesters, die tot de HEERE naderen, zich heiligen, dat de HEERE niet tegen hen uitbreke. 23 Toen zeide Mozes tot de HEERE: Het volk zal op de berg Sinai niet kunnen klimmen, want Gij hebt ons betuigd, zeggende: Bepaal de berg, en heilig hem. 24 De HEERE dan zeide tot hem: Ga heen, klim af, daarna zult gij, en Aaron met u, opklimmen; doch dat de priesters en het volk niet doorbreken, om op te klimmen tot de HEERE, dat Hij tegen hen niet uitbreke. 25 Toen klom Mozes af tot het volk, en zeide het hun aan.

Dit hoofdstuk leidt de plechtigheid in van de wetgeving op de berg Sinai, die een van de treffendste verschijningen was van de goddelijke heerlijkheid, welke ooit in deze lagere wereld gezien werd. Wij hebben hier

- I. De bijzonderheden omtrent tijd en plaats, vers 1, 2. Het verbond tussen God en Israël gevestigd in het algemeen. Het genaderijk voorstel, dat God hun doet, vers 6.
- II. en hun aanneming van dat voorstel vers 7.

- III. Drie dagen tevoren kennis gegeven van het voornemen van God om de wet te geven van uit een dikke wolk, vers 9. Orders gegeven om het volk te bereiden om de wet te ontvangen, vers 10 13 en zorg gedragen om die orders uit te voeren, vers 14,15.
- IV. Een ontzagwekkende verschijning van de heerlijkheid van God op de berg Sinaï, vers 16 - 20.
- V. Stilte uitgeroepen, en strenge orders gegeven aan het volk om zich ernstig en betamelijk te gedragen terwijl God tot hen spreekt, vers 21 - 25 Exodus 19:1 - 8

Hier is:

I. De dagtekening van de grote oorkonde van overeenkomst, waardoor Israël tot een volk, een maatschappij, verenigd werd.

1. De tijd van die dagtekening, vers 1, in de derde maand na het uittrekken van de kinderen van Israël uit Egypte. Men heeft uitgerekend dat de wet gegeven is juist vijftig dagen na hun uittocht uit Egypte, ter herinnering waarvan het pinksterfeest op de vijftigste dag na het Pesach gevierd werd, en dienovereenkomstig werd op de dag van het pinksterfeest, vijftig dagen na de dood van Christus, de Geest uitgestort over de apostelen. In Egypte hadden zij gesproken van een reis van drie dagen in de woestijn naar de plaats waar zij moesten offeren, Hoofdstuk 5:3, maar het bleek een reis te zijn van bijna twee maanden, zo dikwijls hebben wij het mis in onze berekening van tijd, en blijkt het dat het doen van de dingen langer duurt dan wij gedacht hebben.

2. De plaats van de dagtekening: van de berg Sinaï, een plaats door de natuur, niet door de kunst, opmerkelijk gemaakt, want het was de hoogste top van die hele bergketen. Aldus legt God minachting op steden en paleizen en prachtige gebouwen, daar Hij Zijn tent opricht op de top van een hoge berg, in een dorre woestijn, om daar Zijn verbond tot stand te brengen. De berg wordt Sinaï genoemd naar de menigte van doornstruiken, waarmee hij bedekt wast

II. De overeenkomst zelf. Mozes werd op de berg geroepen, (op de top had God Zijn tent opgeslagen, en aan de voet had Israël die van hen opgericht) en werd gebruikt als de middelaar, of eigenlijk slechts als de boodschapper van het verbond, vers 3. Aldus zult gij tot het huis van Jakob spreken, en de kinderen Israëls verkondigen. De geleerde bisschop **Patrick** merkt hier op, dat het volk beide met de naam Jakob en Israël genoemd wordt, om hen er aan te herinneren dat zij, die nog kort geleden even arm en gering waren als Jakob toen hij naar Paddan - Aram ging, nu even groot waren geworden als God hem gemaakt had toen hij van daar terugkwam, rechtvaardig verrijkt met de roef van hem, die hem had verdrukt) en Israël genoemd werd.

Merk nu op:

1. Dat de maker en eerste voorsteller van het verbond God zelf is. Niets werd door dit domme, onnadenkende volk zelf gezegd of gedaan om tot dit verbond te komen, er was geen smeekbede opgezonden tot God om Zijn gunst, maar dit zalig verbond dit charter werd verleend "ex mero motu - zuiver en alleen uit welbehagen van God." In al onze handelingen met God komt vrije genade ons voor met zegeningen van het goede, en al onze vertroosting, ons genot, komt voort, niet uit ons kennen van God maar wel hieruit, dat wij van Hem gekend zijn. Galaten 4:9. "Wij hebben Hem lief", bezoeken Hem en maken een verbond met Hem, "omdat Hij ons eerst liefgehad heeft," ons heeft bezocht en een verbond met ons gemaakt heeft. God is de Alfa, en daarom moet Hij ook de Omega zijn.

2. Dat de voorwaarden van het verbond niet slechts rechtvaardig zijn, en hun geen hardheid opleggen, maar ook vriendelijk en genadig, en waardoor hun de grootste voorrechten en voordelen geschonken worden.

a. Hij herinnert hen aan alles wat Hij voor hen gedaan heeft, vers 4. Hij heeft hun recht gehandhaafd, hen gewroken op hun vervolgers en verdrukken: "Gijlieden hebt gezien wat Ik de Egyptenaren gedaan heb, hoeveel levens opgeofferd werden aan de eer en het belang van Israël", Hij had hun weergaloze voorbeelden gegeven van Zijn gunst jegens hen en Zijn zorg voor hen: Ik heb u op vleugels van arenden gedragen, een verheven uitdrukking van de wonderbare tederheid, die God hun betoond had, zij wordt verklaard in Deuteronomium 32:11, 12. Zij duidt grote snelheid aan, God kwam niet slechts snel om hen te verlossen (toen de bestemde tijd gekomen was, voer Hij op een cherub en vloog) maar Hij spoedde hen naar buiten als het ware op vleugelen, Hij deed het ook met grote gemakkelijheid, met de kracht zowel als met de snelheid van de arend. Van hen, die niet moe of mat worden, wordt gezegd dat zij "opvaren met vleugelen zoals de arenden," Jesaja 40:31. Inzonderheid wordt er Gods bijzondere zorg voor en liefde tot hen mee aangeduid. Zelfs Egypte, die ijzeren oven, was het nest waarin deze jongen uitgebroed werden, waar zij het eerst geformeerd werden als het embryo van een natie. Toen zij door de toeneming van hun getal tot enige rijpheid gekomen waren, werden zij van uit dat nest weggedragen. Andere vogels dragen hun jongen in de klauwen, maar de arend (zegt men) op zijn vleugels, zodat zelfs de schutters, die ze vliegende schieten, de jongen niet kunnen treffen, of zij moeten eerst de ouden schieten. Zo heeft in de Rode Zee de wolk - en vuurkolom, het teken van Gods tegenwoordigheid, zich tussen de Israëlieten en hun vervolgens gesteld, (verdedigingslinies, die niet geforceerd konden worden, een muur, waar niemand door heen kon), en toch was dit nog niet alles: hun weg, aldus geplaveid, aldus bewaakt, was heerlijk, maar hun einddoel was nog heerlijker: Ik heb u tot Mij gebracht. Zij werden niet alleen in een toestand gebracht van vrijheid en eer, maar in verbond en gemeenschap met God. Dit, dit was de heerlijkheid van hun verlossing, gelijk die van de onze door Christus: dat Hij stierf, Hij "de Rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, ten einde ons tot God te brengen."

In al de genaderijke handelwijzen van God in Zijn voorzienigheid en genade is het Zijn doel ons tot Hem terug te brengen, tegen wie wij hebben gerebelleerd, en ons thuis te brengen tot zich, in wie alleen wij gelukkig kunnen zijn. Hij beroept zich op hen, op hun eigen waarneming en ervaring, voor de waarheid, waarop hier met zoveel nadruk wordt gewezen: Gijlieden hebt gezien, wat Ik gedaan heb, zodat zij niet ongelovig konden zijn, zo zij tenminste ook hun eigen ogen niet geloven. Zij zagen dat alles wat gedaan werd, zuiver en alleen het doen van de Heere was. Zij waren het niet, die tot God kwamen, het was God, die hen tot zich bracht. Sommigen hebben zeer juist opgemerkt, dat de Oud Testamentische kerk gezegd wordt gedragen te zijn op vleugels van arenden, waardoor de kracht wordt aangeduid van de bedeling, die ten uitvoer werd gebracht met "een hoge hand en een uitgestrekte arm, " maar die van het Nieuwe Testament wordt gezegd vergaderd te zijn door de Heere Jezus, "zoals een hen haar kuikens bijeenvergadert onder de vleugelen." Mattheüs 23:37, aanduidende de genade en ontferming van die bedeling en de bewonderenswaardige, nederbuigende goedheid en vernedering van de Verlosser.

b. Hij zegt hun klaar en duidelijk wat Hij van hen eist en verwacht, en dat is in een woord: gehoorzaamheid, vers 5. Dat zij naarstig zijn stem zullen gehoorzamen en Zijn verbond houden. Aldus door Hem verlost zijnde eiste Hij dat zij zich door Hem zullen laten regeren. Lang daarna werd op het redelijke van die eis bij hen gepleit, dat ten dage dat Hij hen uitvoerde uit Egypteland, dit de voorwaarde was van het verbond: "Hoort naar Mijn stem," Jeremia 7:23, en er wordt van Hem gezegd, dat Hij hun dit ernstig betuigd heeft, Jeremia 11:4, 7. Alleen hoort, dat is: gehoorzaamt Mijn stem in waarheid, niet in belijdenis en belofte

alleen, niet in voorgeven, maar in waarheid en oprechtheid. God heeft hun wezenlijke gunsten bewezen, en daarom eist Hij wezenlijke gehoorzaamheid.

c. Hij geeft hun de verzekering van de eer, die Hij hun zou schenken, en de goedertierenheid, die Hij hun zou bewijzen, indien zij aldus Zijn verbond zullen houden, vers 5, 6. Zo zult gij Mijn eigendom zijn. Hij noemt generlei bijzondere gunst, zoals bijvoorbeeld hun het land Kanaän te geven, of iets dergelijks, maar Hij drukt het uit in hetgeen, waarin alle andere geluk en zaligheid ligt opgesloten, namelijk dat Hij hun God zal zijn in verbond met hen, en dat zij Hem een volk zullen wezen.

A. God handhaaft hier Zijn soevereiniteit over, en Zijn recht van eigendom in geheel de zichtbare schepping: De hele aarde is van Mij. Daarom had Hij hen niet nodig, Hij, die zo ruim een gebied had, was groot genoeg en gelukkig genoeg zonder zich om zo klein een domein als Israël was te behoeven te bekommeren. Alle natiën van de aarde Zijn eigendom zijnde, kon Hij kiezen welke onder haar Hem behaagde om Zijn bijzonder volk te wezen en als soeverein met haar te handelen.

B. Hij neemt Israël tot Zijn eigendom.

Ten eerste. Als een volk, dat Hem dierbaar is. Gij zult Mijn bijzondere schat zijn, niet dat God door hen verrijkt was, zoals een man verrijkt is door zijn schat: maar het behaagde Hem hen te waarderen, op prijs te stellen, zoals een man zijn schat waardeert, zij waren "kostelijk in Zijn ogen en verheerlijkt," Jesaja 43:4 "de Heere heeft lust aan hen gehad" Deuteronomium 7:1. Hij nam hen onder Zijn bijzondere zorg en bescherming, als een schat die men zorgvuldig bewaart, achter slot en grendel houdt. In vergelijking met hen was de rest van de wereld Hem als onbeduidend, nutteloos goed. Door hun een goddelijke openbaring te geven, inzettingen en rechten en beloften, die ook het eeuwige leven omvatten, door profeten onder hen te zenden en Zijn Geest over hen uit te storten, onderscheidde Hij hen van, en verwaardigde Hij hen boven, alle andere volken. En deze eer hebben al de heiligen, zij zijn Hem een eigen volk, Titus 2:14, de Zijnen, Zijn bijzonder "eigendom ten dage, als Hij Zijn aller-dierbaarste juwelen afzonderen zal," Maleáchi 2:17.

Ten tweede. Als een volk, dat Hem gewijd is, Hem en Zijn eer en Zijn dienst, vers 6, een priesterlijk koninkrijk en een heilig volk. Vergeleken met anderen, waren alle Israëlieten voor God priesters, zo nabij waren zij Hem, Psalm 148:14, zo gebruikt in Zijn onmiddellijke dienst, en zo innige gemeenschap hadden zij met Hem. Toen zij voor het eerst tot een vrij volk waren gemaakt, was het opdat zij als priesters de Heere, hun God offeranden zouden brengen, zij waren onder Gods onmiddellijke regering en bestuur, en de strekking van de wetten, die hun gegeven waren, was hen van anderen te onderscheiden, en hen voor God tot een heilig volk te maken. Aldus zijn alle gelovigen voor God gemaakt tot koningen en priesters, Openbaring 1:6, "een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom," 1 Petrus 2:9.

III. Israëls instemming met die overeenkomst en de voorwaarden, die er aan verbonden zijn.

1. Mozes heeft hun getrouw Gods boodschap overgebracht, vers 7, hij stelde voor hun aangezichten al deze woorden, hij heeft hun niet slechts verklaard wat God hem had opgedragen, maar legde hun de keuze voor, of zij, al of niet, deze beloften op die voorwaarden wilden aannemen. Dat hij deze woorden voor hun aangezichten stelde geeft te kennen, dat hij ze tot hun consciëntie sprak.

2. Zij hebben het voorgestelde verbond geredelijk aangenomen. Zij wilden zich verplichten de stem van God te gehoorzamen, en het als een grote gunst aannemen om Hem tot een

priesterlijk koninkrijk gemaakt te worden. Toen antwoordde al het volk gelijkelijk, "nemine contradicente" zonder dat iemand er tegen sprak: Al wat de Heere gesproken heeft zullen wij doen, vers 8. Aldus sluiten zij de koop, de Heere aannemende om hun tot een God te zijn, en zich overgevend om Hem tot een volk te wezen. O dat er in hen zo'n hart geweest ware! 3. Mozes heeft, als middelaar de woorden van het volk aan God overgebracht vers 8. Aldus openbaart ons Christus, de Middelaar tussen ons en God, als een profeet de wil van God, Zijn wetten en Zijn beloften, en dan offert Hij als een priester, Gode onze geestelijke offeranden, niet slechts van gebed en lofzegging, maar van toegewijde liefde en godvruchtige besluiten, het werk van Zijn eigen Geest in ons. Aldus is Hij de gezegende scheidsman, die Zijn hand op ons beide legt.

Exodus 19:9 - 15

1. God geeft hier aan Mozes Zijn voornemen te kennen om af te komen op de berg Sinaï in een zichtbare verschijning van Zijn heerlijkheid in een dikke wolk, vers 9, want Hij heeft gezegd, dat Hij in de donkerheid zou wonen, 2 Kronieken 6:1, en Hij maakte haar tot Zijn tent. Psalm 18:12, "het vlakke van Zijn troon," toen Hij hem op de berg Sinaï oprichtte, "vasthoudende, en een wolk daarover spreidende," Job 26:9. Deze dikke wolk was er om het nieuwsgierig vragen naar verborgen zaken te verbieden, en een eerbiedige aanbidding te gebieden van hetgeen geopenbaard was. God wilde voor de ogen van al het volk afkomen op de berg Sinaï, vers 11, hoewel zij generlei gelijkenis zouden zien, zullen zij toch genoeg zien om hun de overtuiging te geven dat God waarlijk in hun midden was. En de top van de berg Sinaï was zo hoog dat, naar men onderstelt, niet alleen het kamp van Israël, maar ook de omliggende landen een buitengewone verschijning van heerlijkheid er op konden waarnemen, waardoor schrik en ontzag in hen gewerkt werden. Het schijnt ook bijzonder bedoeld te zijn om eer aan te doen aan Mozes, vers 9, opdat het volk hore als Ik met u spreek, en dat zij ook eeuwig aan u geloven. Aldus werd de gemeenschap eerst gevestigd door een waarneembare verschijning van de goddelijke heerlijkheid, die later meer in stilte voortgezet zou worden door de dienst van Mozes. Evenzo is de Heilige Geest zichtbaar neergedaald op Christus bij Zijn doop en allen, die tegenwoordig waren, hoorden God met Hem spreken, Mattheüs 3:17, opdat zij later zonder de herhaling van zulke zichtbare tekenen, in Hem zouden geloven. Evenzo is ook de Heilige Geest in verdeelde tongen als van vuur op de apostelen neergekomen, Handelingen 2:3, opdat men hen zou geloven.

Merk op: Toen het volk zich bereid had verklaard om de stem van God te gehoorzamen, heeft God beloofd dat zij Zijn stem zouden horen, want "zo iemand wil deszelfs wil doen, die zal hem kennen," Johannes 7:17.

II. Hij gebood Mozes toebereidselen te maken voor deze grote plechtigheid, waarvoor Hij hem twee dagen gaf.

1. Hij moet het volk heiligen, vers 10, zoals Job voormaals heenzond en "zijn zonen heiligde," Job 1:5. Hij moet hun verwachting opwekken door hun kennis te geven wat God doen zou, en hen helpen in hun toebereidselen door hen te zeggen wat zij moeten doen. "Heilig hen", dat is: "Roep hen af van hun gewone bezigheid, en roep hen tot oefeningen van godsvrucht, tot bepeinzing en gebed, opdat zij de wet uit Gods mond met eerbied ontvangen. "Laat hen bereid zijn", vers 11. Als wij in plechtige inzetten tot God naderen, dan moeten wij ons heiligen, en ons er op toebereiden. Afdwalende gedachten moeten teruggeroepen worden, onreine neigingen weerstaan, ontrustende hartstochten bedwongen worden, ja, en alle zorgen omtrent wereldlijke aangelegenheden voor het ogenblik weggedaan worden, opdat onze harten zich verplichten om tot God te naderen. Twee dingen in het bijzonder worden voorgeschreven als tekenen en voorbeelden van hun toebereiding.

a. Ten teken van hun zich reinigen van alle zondige verontreiniging om tot een heilig God te kunnen naderen, moeten zij hun kleren wassen vers 10, en zij deden het, vers 14. Niet alsof God onze kleding aanziet, maar terwijl zij hun kleren wasten, wilde Hij hen doen denken aan het wassen van hun zielen door berouw en bekering van de zonden, die zij in Egypte en sedert hun verlossing begaan hadden. Het betaamt ons om in reine kleren gekleed te zijn, als wij voor grote, aanzienlijke mannen verschijnen, en zo worden reine harten vereist, als wij tot de grote God naderen, die ze even duidelijk ziet als de mensen onze kleren zien. Dit is volstrekt noodzakelijk voor een aanbidding, die voor God welbehaaglijk is, zie Psalm 62:6, Jesaja 1: 16 - 18, Hebreëen 10:22.

b. Ten teken, dat zij zich geheel en al wijden aan oefeningen van de godsvrucht, moeten zij zich gedurende deze drie dagen bij deze gelegenheid onthouden zelfs van wettelijk geoorloofde genietingen, en niet tot de vrouw naderen vers 15. Zie 1 Corinthiërs 7:5.

2. Hij moet de berg afzetten, vers 12, 13. Waarschijnlijk heeft hij een lijn getrokken, of gracht gemaakt rondom de voet van de berg die, op straffe des doods, door niemand overschreden mocht worden. Dit was om te kennen te geven: a. De nederige eerbied, waardoor elk bezielt moet wezen, die God aanbidt. Wij zijn geringe schepselen voor het aangezicht van een grote Schepper, snode zondaars in het oog van een heilig en rechtvaardig Rechter, en daarom betamen ons eerbied en godvruchtigheid, Hebreëen 12:28, Psalm 2:11.

b. De afstand, waarop de aanbidders zich moesten houden onder deze bedeling, waarop wij moeten letten, opdat wij ons voorrecht onder het evangelie des te meer zullen waarderen, daar wij "vrijmoedigheid hebben, om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus," Hebreëen 10:19.

3. Hij moet het volk bevelen acht te geven op het teken, dat hun gegeven zal worden, vers 13. "Als de ramshoorn langzaam gaat, dan moeten zij hun plaatsen innemen aan de voet van de berg, en neerzitten aan Gods voeten", zoals het verklaard wordt in Deuteronomium 33:3. Nooit was zo'n grote vergadering samengeroepen, nooit was er voor zo'n grote vergadering gepredikt, als hier. Geen menselijke stem kon het oor bereikt hebben van zovelen, maar Gods stem heeft ze bereikt.

Exodus 19:16 - 25

Eindelijk is dan nu de gedenkwaardige dag aangebroken, de ontzagwekkende dag van de Heere, de dag van het oordeel, waarin Israël de stem van God hoorde, sprekende uit het midden van het vuur, en levend gebleven is, Deuteronomium 4:33. Nooit tevoren of daarna is zo'n prediking gehoord, als die welke nu gehouden werd voor de kerk in de woestijn. Want:

I. De prediker was God zelf, vers 18, de Heere kwam neer in vuur, en vers 20, de Heere was neergekomen op de berg Sinaï: De Shechina, of heerlijkheid van de Heere verscheen voor de ogen van al het volk, "Hij is blinkende verschenen van het gebergte Paran, en is aangekomen met tienduizenden van de heiligen," Deuteronomium 33:2, dat is: vergezeld, zoals de goddelijke majesteit altijd vergezeld is, door een menigte van heilige engelen, die aan de plechtigheid luister en heerlijkheid moesten bijzetten, en tevens er dienst bij deden. Vandaar dat de wet gezegd wordt "door de bestellingen van de engelen ontvangen te zijn," Handelingen 7:53.

II. De kansel (of liever de troon) was de berg Sinaï, omgeven door een zware wolk, vers 16, en bedekt met rook, vers 18, en zeer bevende. Nu was het, dat de aarde beefde voor het aangezicht van de Heere en de bergen sprongen als rammes, Psalm 114:4, 7, dat "zelfs Sinaï, de ruwe en rotsachtige, wankelde voor het aangezicht van de Heere, de God van Israëls," Richteren 5:5. Nu was het dat "de bergen Hem zagen en beefden," Habakuk 3:10 en getuigen

waren tegen een volk, onbewogen en hard van hart, waarop door niets invloed geoefend kon worden.

III. De vergadering werd samengeroepen door het geluid van een zeer sterke bazuin, vers 16, en die al luider en luider werd, vers 19. Dit geschiedde door de dienst van de engelen, en wij lezen van engelen, die bazuinden, Openbaring 8:6. Het was het geluid van de bazuin, dat al het volk verschrikte, als degenen, die hun schuld kenden en reden hadden te verwachten, dat het geluid van deze bazuin voor hen als een krijgsgeschrei zou zijn.

IV. Mozes bracht de hoorders naar de plaats van bijeenkomst, vers 17. Hij, die hen uitgeleid had uit het diensthuis van Egypte, leidde hen nu om de wet uit Gods mond te horen. Openbare personen zijn openbare zegeningen als zij zich beijveren om de openbare eredienst, dat is de openbare aanbidding van God, te bevorderen. Mozes aan het hoofd van een God aanbeddende vergadering is even waarlijk groot, als Mozes aan het hoofd van een leger te velde.

V. De inleidingen tot de dienst waren donderen en bliksemen, vers 16. Deze waren bestemd om het volk te vervullen met ontzag en hun aandacht op te wekken. Sliepen zij? De donderen zullen hen wekken. Zagen zij heen naar een andere kant? De bliksemen zullen hen aansporen om hun aangezicht te wenden tot Hem, die tot hen sprak. Donderen en bliksemen hebben natuurlijke oorzaken, maar de Schrift leidt er ons op bijzondere wijze toe om er de macht van God en Zijn verschrikking in op te merken. Donder is de stem van God, en bliksem is het vuur van God, beide geschikt om de zintuigen van het gezicht en het gehoor geheel in te nemen, de zintuigen, door welke wij zoveel van onze kennis opdoen.

VI. Mozes is Gods dienstknecht, tot wie gesproken wordt, aan hem wordt bevolen om stilte te gebieden en de vergadering in orde te houden, vers 19. Toen het geluid van de bazuin gaande was en zeer sterk werd, sprak Mozes. Sommigen denken dat het nu was, dat hij zei: "Ik ben erg bevreesd en bevende," Hebr. 12:21, maar God bracht zijn vrees tot bedaren door hem de onderscheidende gunst te betonen van hem tot op de top van de berg te roepen, vers 20, waarmee Hij ook zijn geloof en zijn moed op de proef stelde. Niet zodra was Mozes een eindweegs naar de top van de berg geklommen, of hij werd weer naar beneden gezonden, om het volk te weerhouden van door te breken tot de Heere om te zien, vers 21. Zelfs de priesters, of vorsten, de hoofden van de huizen van hun vaders, die de dienst waarnamen voor hun verschillende families, en daarom op andere tijden gezegd worden tot de Heere te naderen, moeten nu op een afstand blijven en zich met zeer grote voorzichtigheid gedragen. Mozes voert aan dat hun geen verdere orders behoeven gegeven te worden, daar afdoende maatregelen genomen waren om enigerlei indringing te voorkomen, vers 23. Maar God, die hun eigenzinnigheid en vermetelheid kende, en wist wat er nu in het hart van sommigen was, haast hem naar beneden met de last, dat noch de priesters noch het volk het moeten beproeven om door de linies heen te breken en op te klimmen tot de Heere, alleen aan Mozes en Aäron, de mannen, tot wier eer God een welbehagen had, werd dit vergund.

Merk op:

1. Wat het was, dat God hun verbood door te breken om te staren. Er was genoeg gedaan om hun geweten te doen ontwaken, maar het werd hun niet toegelaten om hun ijdele nieuwsgierigheid te bevredigen. Zij mochten zien, maar niet staren, niet turen. Sommigen van hen hebben waarschijnlijk begeerd enigerlei gelijkenis te zien, ten einde te weten hoe een beeld van God te maken, en Hij droeg zorg om dit te voorkomen, want zij hebben geen gelijkenis gezien, Deuteronomium 4:15. In de dingen van God moeten wij niet begeren meer te weten dan God wil, dat wij zullen weten, en Hij heeft ons vergund zoveel te weten als goed

voor ons is. Een begeerte naar verboden kennis was het verderf voor onze eerste ouders. Zij die wijs willen zijn boven hetgeen geschreven is en zich willen indringen in de dingen, die zij niet gezien hebben, hebben de vermaning nodig om niet door te breken en te zien.

2. Onder welke strafbedreiging het hun verboden was: dat de Heere tegen hen uitbreke, vers 22 - 24, en velen van hen vallen. De beperkingen en waarschuwingen van de goddelijke wet bedoelen allen ons welzijn, ons behoeden voor het gevaar, waarin wij ons anders door onze eigen dwaasheid storten zouden. Het is op ons gevaar, als wij heenbreken door de perken die God ons gesteld heeft, ons indringen in hetgeen ons niet vergund is, de lieden van Beth - Semes en Uzza hebben hun vermetelheid duur betaald. En zelfs als wij geroepen worden om tot God te naderen, moeten wij gedenken, dat Hij in de hemel is en wij op de aarde zijn, en dat het ons daarom betaamt eerbied en godvruchtige vrees te betonen.

HOOFDSTUK 20

1 Toen sprak God al deze woorden, zeggende: 2 Ik ben de HEERE uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb. 3 Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben. 4 Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken, van hetgeen boven in de hemel is, noch van hetgeen onder op de aarde is, noch van hetgeen in de wateren onder de aarde is. 5 Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen; want Ik, de HEERE uw God, ben een ijverig God, Die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen, aan het derde, en aan het vierde lid dergenen, die Mij haten; 6 En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben, en Mijn geboden onderhouden. 7 Gij zult de naam des HEEREN uws Gods niet ijdellijk gebruiken; want de HEERE zal niet onschuldig houden, die Zijn naam ijdellijk gebruikt. 8 Gedenkt de sabbatdag, dat gij dien heiligt. 9 Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; 10 Maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN uws Gods; dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uw poorten is; 11 Want in zes dagen heeft de HEERE de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage; daarom zegende de HEERE de sabbatdag, en heiligde denzelfden. 12 Eert uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land, dat u de HEERE uw God geeft. 13 Gij zult niet doodslaan. 14 Gij zult niet echtbreken. 15 Gij zult niet stelen. 16 Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste. 17 Gij zult niet begeren uws naasten huis; gij zult niet begeren uws naasten vrouw, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn os, noch zijn ezel, noch iets, dat uws naasten is.

18 En al het volk zag de donderen, en de bliksemen, en het geluid der bazuin, en de rokenden berg; toen het volk zulks zag, weken zij af, en stonden van verre; 19 En zij zeiden tot Mozes: Spreek gij met ons, en wij zullen horen; en dat God met ons niet spreke, opdat wij niet sterven! 20 En Mozes zeide tot het volk: Vreest niet, want God is gekomen, opdat Hij u verzocht, en opdat Zijn vreze voor uw aangezicht zou zijn, dat gij niet zondigdet. 21 En het volk stond van verre; maar Mozes naderde tot de donkerheid, alwaar God was. 22 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Aldus zult gij tot de kinderen Israëls zeggen: Gij hebt gezien, dat Ik met ulieden van de hemel gesproken heb. 23 Gij zult nevens Mij niet maken zilveren goden, en gouden goden zult gij u niet maken. 24 Maakt Mij een altaar van aarde, en offert daarop uw brandofferen, en uw dankofferen, uw schapen, en uw runderen; aan alle plaats, waar Ik Mijns Naams gedachtenis stichten zal, zal Ik tot u komen, en zal u zegenen. 25 Maar indien gij Mij een stenen altaar zult maken, zo zult gij dit niet bouwen van gehouwen steen; zo gij uw houwijzer daarover verheft, zo zult gij het ontheiligen. 26 Gij zult ook niet met trappen tot Mijn altaar opklimmen, opdat uw schaamte voor hetzelfde niet ontdekt worde.

Alle dingen bereid zijnde voor de plechtige afkondiging van de Goddelijke wet, hebben wij in dit hoofdstuk:

I. De tien geboden zoals God zelf ze gesproken heeft op de berg Sinaï, vers 1 - 17, een even merkwaardig deel van de Schrift als enig ander in het Oude Testament.

II. De indruk hierdoor teweeggebracht op het volk, 18 - 21.

III. Enige bijzondere instructies, die God aan Mozes gegeven heeft, en die door hem aan het volk meegedeeld moesten worden betreffende Zijn aanbidding, vers 22 - 26.

Exodus 20:1 - 11

Hier is:

I. De inleiding, of voorrede, van de schrijver van de wet, Mozes, vers 1. God sprak al deze woorden. De wet van de tien geboden is:

1. Een wet, door God gemaakt. Zij worden opgelegd door de oneindige, eeuwige Majesteit van hemel en aarde. En waar het woord is van de Koning van de koningen, daar, voorzeker is heerschappij.

2. Het is een wet, die Hijzelf gesproken heeft. God heeft velerlei wijzen om tot de kinderen van de mensen te spreken, Job 33:14. Eens of tweemaal, door Zijn Geest, door het geweten, door de leidingen van Zijn voorzienigheid, door Zijn stem, op welke allen wij zorgvuldig acht hebben te geven, maar op geen tijd, bij geen gelegenheid, heeft Hij gesproken op de wijze zoals Hij de tien geboden gesproken heeft, waaraan wij ons daarom te meer moeten houden. Zij waren niet slechts hoorbaar gesproken, (zoals Hij de Verlosser erkende door een stem. van de hemel, Mattheüs 3:17,) maar met zeer grote, ontzagwekkende plechtigheid en pracht. Tevoren had God deze wet reeds gegeven aan de mens (zij was door de natuur in zijn hart geschreven), maar de zonde had dit schrift zo uitgewist, dat het nodig was er op die wijze de kennis van te doen herleven

II. De inleiding van de Maker van de wet. *Ik ben de Heere uw God.* Hiermede:

1. Toont God Zijn gezag om deze wet vast te stellen: "Ik ben de Heere, die u gebied al hetgeen volgt." 2. Hij stelt zich voor als het enige voorwerp van Godsdienstige verering, die in de eerste vier geboden verplichtend wordt gesteld. Zij worden hier gebonden aan gehoorzaamheid met een drievoudig snoer, dat, naar men zou denken, niet haast verbroken kan worden.

a. Omdat God de Heere - Jehovah is, uit - en in zichzelf bestaande, onafhankelijk, eeuwig, en de fontein van alle zijn en alle macht, waarom Hij het onbetwistbare recht heeft ons te bevelen. Hij, die het aanzijn geeft, mag de wet geven, en daarom is Hij machtig ons te ondersteunen in onze gehoorzaamheid, haar te belonen, en onze ongehoorzaamheid te straffen.

b. Hij was hun God, een God in verbond met hen, hun God met hun eigen toestemming, indien zij nu Zijn geboden niet houden, wie zal ze dan wél houden? Door Zijn belofte had Hij zich onder verplichtingen jegens hen gesteld, en daarom kan Hij rechtvaardig hen door geboden onder verplichtingen stellen jegens Hem. Hoewel dat verbond van bijzondere aard thans niet meer bestaat, is er toch een ander krachtens hetwelk allen, die gedoopt zijn, in betrekking tot Hem zijn gebracht als hun God, en die derhalve onrechtvaardig, ontrouw en zeer onvriendelijk zijn, als zij Hem niet gehoorzamen.

c. Hij heeft hen uit Egypteland uitgeleid, daarom waren zij uit dankbaarheid gehouden en verplicht Hem te gehoorzamen, omdat Hij hun zo'n grote goedheid had bewezen, hen uit zware, harde dienstbaarheid tot een heerlijke vrijheid had gebracht. Zij zelf waren ooggetuigen van de grote dingen, die God gedaan had om hen te verlossen, en zij moesten wel zien dat iedere bijzonderheid er van hun verplichting verhoogde. Zij genoten nu de gezegende vruchten van hun bevrijding, en waren in de verwachting van weldra in Kanaän gevestigd te zijn, konden zij dan iets te veel achten om te doen voor Hem, die zoveel gedaan had voor hen? Ja meer: door hen te verlossen heeft Hij nog een verder recht verkregen om hen te regeren, zij waren hun dienst schuldig aan Hem, aan wie zij hun vrijheid verschuldigd waren, en wie zij nu door aankoop toebehoorden. En aldus heeft Christus, ons verlost hebbende uit de slavernij van de zonde, recht op de beste diensten die wij Hem kunnen bewijzen, Lukas 1:71. Onze banden losgemaakt hebbende, heeft Hij ons verbonden om Hem te gehoorzamen, Psalm 116:16.

III. De wet zelf. Wij hebben in deze verzen de eerste vier van de tien geboden, die onze plicht betreffen jegens God, gewoonlijk de eerste tafel van de wet genoemd. Het was juist dat deze het eerst gesteld zouden worden, omdat de mens een Maker had om lief te hebben, eer hij een

naaste had om lief te hebben, en gerechtigheid en liefde zijn alleen dan welbehaaglijke daden van gehoorzaamheid aan God, als zij voortkomen uit de beginselen van de Godsvrucht. Het is niet te verwachten dat hij, die ontrouw is aan God, getrouw zal zijn aan zijn broeder. Onze plicht nu jegens God bestaat, in een woord, in Hem te eren, dat is: Hem de eer te geven van Zijn naam, de innerlijke verering van onze genegenheden voor Hem, de uitwendige verering van plechtige aanbidding. Daarvan wordt gesproken als van de hoofdsom en inhoud van het eeuwig Evangelie, "Aanbidt God," Openbaring 14:7.

1. Het eerste gebod betreft het voorwerp van onze aanbidding, Jehovah en Hem alleen, vers 3.

Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben. De Egyptenaren en andere omliggende volken hadden vele goden, de schepselen van hun eigen verbeelding, vreemde goden, nieuwe goden, deze wet ging vooraf vanwege deze overtreding, en Jehovah, de God zijnde van Israël, moeten zij Hem geheel aanhangen, en naar geen andere zien, hetzij van hun eigen vinding of ontleend aan hun naburen. Dat was de zonde, waarvan zij het meest in gevaar waren, nu de wereld zo vol was van polytheïsme, dat echter niet anders voorgoed uitgeroeid kon worden dan door het Evangelie van Christus. De zonde tegen dit gebod, waar wij het meest in gevaar van zijn is: aan enigerlei schepsel de eer en heerlijkheid te geven, die alleen aan God toekomen. Hoogmoed maakt een god van het eigen ik, gierigheid maakt van geld een god, zinnelijkheid maakt van de buik een god, al wat meer dan God geacht en bemind, gevreesd en gediend en waarin verlustiging gevonden wordt, of waar meer op gesteund en gerekend wordt, daar maken wij een god van.

Dit verbod sluit een voorschrift of gebod in, dat de grondslag is van geheel de wet, namelijk dat wij de Heere moeten nemen voor onze God, erkennen moeten dat Hij God is, Hem tot de onze moeten aannemen, Hem moeten aanbidden met bewondering en nederige eerbied, onze genegenheden uitsluitend op Hem moeten vestigen. Er wordt in de laatste woorden een reden te kennen gegeven: voor Mijn aangezicht. Dit geeft te kennen: a. Dat wij geen andere god kunnen hebben, of Hij zal het voorzeker weten. Er is geen naast Hem, of hij is voor Hem, dat is voor Zijn aangezicht. Afgodendieners willen verborgen blijven, maar zou God zulks niet onderzoeken? b. Dat het zeer tergend voor Hem is. Het is een zonde, die Hem in het aangezicht trotseert, hetgeen Hij niet kan en niet wil voorbijzien of oogluikend toelaten. Zie Psalm 44:21, 22.

2. Het tweede gebod betreft de inzettingen van de aanbidding, of de wijze, waarop God aangebeden wil worden. Het is passend, dat Hij die zou voorschrijven en bepalen. Hier is: A. Het verbod. Het wordt ons hier verboden om zelfs de waren God in of door beelden te aanbidden, vers 4, 5.

a. De Joden dachten (tenminste na de ballingschap) dat het hun hiermede verboden was om enigerlei beeld of schilderij te maken, hoe ook genaamd. Vandaar dat zelfs de beelden, die de Romeinse legers op hun vaandels en banieren hadden, een gruwel voor hen genoemd werden, Mattheüs 24:15 inzonderheid als zij in de heilige plaats opgericht werden. Het is zeker, dat er het maken van enigerlei beeld van God door verboden wordt, ("want bij wien, zult gij God vergelijken?" Jesaja 40:18 - 25) of het beeld van enigerlei schepsel voor Godsdienstige doeleinden, dit wordt genoemd "de waarheid Gods te veranderen in de leugen," Romeinen 1:25, want een beeld is een leugenleraar, het geeft ons te verstaan, dat God een lichaam heeft, terwijl Hij een oneindige Geest is, Habakuk 2:18. Er wordt ons ook mee verboden beelden van God te maken in onze gedachten, of onze verbeelding, alsof Hij een mens was zoals wij. Onze Godsdienstige aanbidding moet bestuurd worden door de kracht des geloofs, niet door de kracht van de verbeelding. Zij moeten niet zulke beelden of schilderijen maken als die door

de heidenen aanbeden werden, opdat zij niet in verzoeking komen om ze ook te aanbidden. Wie bewaard wil worden voor zonde moet zich wachten voor de gelegenheid er toe.

b. Zij moeten er zich niet nu en dan voor buigen, dat is: er enigerlei eer of achting aan bewijzen, en nog veel minder ze gestadig dienen door er reukwerk aan te offeren, of door een andere daad van Godsdienstige aanbidding. Als zij hun gebed richten tot de ware God, dan moeten zij geen beeld voor ogen hebben, om hen hiertoe aan te vuren, of er hen bij behulpzaam te zijn. Al is het ook dat er bedoeld wordt om de Godsdienstige verering in God te doen eindigen, zou het Hem toch niet welgevallig zijn, als zij door een beeld tot Hem kwam. De beste en oudste wetgevers onder de heidenen verboden het oprichten van beelden in hun tempels, het was in Rome verboden door Numa, een heidens vorst, maar in Rome bevolen door de paus, een Christelijk bisschop, maar hierin antichristelijk. Het gebruik van beelden in de Roomse kerk tot op de huidige dag is zo blijkbaar in strijd met de letter van dit gebod, en het is zo onmogelijk om het er mee in overeenstemming te brengen, dat zij uit hun catechismus en uit al hun gebedenboeken, die zij het volk in handen geven, dit gebod weglaten, er de reden van samenvoegende met het eerste, en zo noemen zij het derde gebod het tweede, het vierde het derde enz., om nu echter het getal tien te behouden, verdelen zij het tiende in tweeën. Aldus hebben zij twee grote boosheden gedaan, waarin zij volharden, en waarvan zij zich niet willen bekeren: zij doen af van Gods woord, en voegen toe aan Zijn eredienst.

B. De redenen om aan dit verbod kracht bij te zetten, vers 5, 6, welke zijn:

(1). Gods ijver omtrent Zijn aanbidding: "Ik de Heere Jehovah en uw God, ben een ijverig God, inzonderheid ten opzichte van de dingen van die aard." Het geeft de zorg te kennen, die Hij draagt voor Zijn inzettingen, Zijn haat tegen afgoderij en alle valse godsdienst, Zijn misnoegen op afgodendienaars, en dat Hij alles wat in Zijn eredienst de schijn heeft van afgoderij, of er toe leidt, een belediging acht. IJverzucht is scherpziend. Daar afgoderij geestelijk overspel is, zoals zij in de Schrift dikwijls wordt voorgesteld, wordt Gods misnoegen er tegen zeer juist ijverzucht of jaloersheid genoemd. Indien nu God hierin jaloers is, dan moeten wij het ook zijn en er voor terugschrikken om God op een andere wijze aanbidding te brengen, dan Hij in Zijn woord bepaald heeft.

(2). De straf van de afgodendienaars, God beschouwt hen als Hem hatende hoewel zij misschien voorgeven Hem lief te hebben. Hij zal hun ongerechtigheid bezoeken, dat is: Hij zal haar zeer streng straffen, niet slechts als een verbreken van Zijn wet, maar als een belediging van Zijn majesteit, een schending van het verbond, en een slag, gericht tegen de wortel van allen Godsdienst. Hij zal haar bezoeken aan de kinderen, dat is: wijl dit een zonde is waardoor in kerken of gemeenten het licht van de kandelaar geweerd wordt, haar een scheidbrief wordt gegeven, zullen met de ouders ook de kinderen uit het verbond en de gemeenschap met God gestoten worden, zoals eerst met de ouders ook de kinderen er in werden opgenomen. Of wel, Hij zal zo'n oordeel brengen over een gemeente, een volk, dat het de volslagen ondergang van de gezinnen tengevolge zal hebben. Als afgodendienaars oud worden, zodat zij de kinderen zien tot in het derde of vierde geslacht, dan zal het een kwelling zijn voor hun ogen en een hartzeer, om ze allen te zien vallen door het zwaard, of hen gevangelijk in slavernij te zien voeren. Het is ook niet onrechtvaardig in God, als Hij (zo de ouders stierven in hun ongerechtigheid, en de kinderen in hun voetstappen treden en in de valse aanbidding volharden, omdat zij die van hun ouders bij overlevering ontvangen hebben) de mate van de ongerechtigheid vol zijnde, komt om in Zijn oordelen met hen af te rekenen, en dan ook de afgoderijen in rekening brengt, waaraan hun vadersen zich hebben schuldig gemaakt. Hoewel Hij een afgodisch volk lang verdraagt, zal Hij het toch niet altijd verdragen,

maar in het vierde geslacht - op zijn laatst - zal Hij beginnen te bezoeken. Kinderen zijn dierbaar aan hun ouders, om nu de mensen van afgoderij terug te houden, en te tonen hoe zeer God er een afkeer van heeft, wordt er niet alleen een schandmerk door ingedrukt op de geslachten, maar de oordelen Gods kunnen er om over de arme kinderen gebracht worden, als de ouders reeds lang dood zijn.

C. De gunst, die God aan Zijn getrouwe aanbidders betonen zal: Hij doet barmhartigheid aan duizenden personen, duizenden geslachten dergenen, die Hem liefhebben en Zijn geboden onderhouden. Hiermede wordt aangeduid, dat hoewel het tweede gebod naar de letter slechts een verbod is van valse godsdiensten, het toch ook een voorschrift bevat om God te aanbidden in al de verordeningen, die Hij ingesteld heeft. Gelijk het eerste gebod de innerlijke aanbidding vereist van liefde en verlangen van blijdschap, hoop en bewondering, zo vereist het tweede gebod de uitwendige aanbidding van gebed en lofzegging, en een plechtig achtgeven op Zijn woord. Zij, die God in waarheid liefhebben, zullen het tot hun voortdurende zorg en streven maken om Zijn geboden te onderhouden, inzonderheid die welke betrekking hebben op Zijn eredienst. Zij, die God liefhebben en deze geboden onderhouden, zullen genade ontvangen om ook Zijn andere geboden te onderhouden. De evangelische aanbidding zal invloed oefenen op allerlei evangelische gehoorzaamheid. God heeft genade weggelegd voor de zodanigen, zelfs zij hebben genade nodig, en kunnen niet pleiten op verdienste, en genade zullen zij ook vinden bij God, genaderijke bescherming in hun gehoorzaamheid, en een genaderijke beloning er voor. Deze genade zal zich uitstrekken tot duizenden, veel verder dan de toorn, bedreigd tegen hen, die Hem haten, want die reikt slechts tot het derde of vierde geslacht. De stromen van genade vloeien thans even vol en vrij en fris als ooit tevoren.

3. Het derde gebod betreft de wijze van onze aanbidding, dat zij geschieden moet met alle mogelijke eerbied en ernst, vers 7.

Wij hebben hier:

A. Een streng verbod: Gij zult de Naam des Heeren uws Gods niet ijdel gebruiken.

Er wordt verondersteld dat zij, Jehovah voor hun God aangenomen hebbende, melding zullen maken van Zijn naam, (want alle volken zullen wandelen, elk in de Naam zijns gods) dit gebod hun een nodige waarschuwing geeft om hem niet ijdel te vermelden, en die waarschuwing is nu nog even nodig als ooit tevoren. Wij gebruiken Gods Naam ijdel:

a. Door geveinsdheid, belijdenis doende van Gods Naam en zeggende er achtung en eerbied voor te hebben, terwijl wij naar die belijdenis niet leven. Zij, die de Naam van Christus noemen, maar niet afstaan van ongerechtigheid, zoals die Naam hen verplicht dit te doen noemen hem ijdel, hun aanbidding is ijdel Mattheüs 15:7 - 9, hun slachtoffers zijn ijdel Jesaja 1:11, 13, hun Godsdienst is ijdel, Jakobus 1:26.

b. Door verbreking van het verbond, als wij beloften doen aan God, onze zielen bindende met de banden van hetgeen goed is en toch de Heere onze geloften niet houden dan gebruiken wij Zijn Naam ijdel, Mattheüs 5:33. Het is dwaasheid, en God heeft geen welbehagen in dwazen, Prediker 5:4, en Hij laat zich niet bespotten, Galaten 6:7.

c. Door roekeloos zweren, de Naam van God of een van Zijn hoedanigheden noemende in de vorm van een eed, zonder dat er een rechtmatige oorzaak voor is of zonder behoorlijke aandacht des geestes, maar slechts als een stopwoord, zonder enig doel of wel met een verkeerd doel.

d. Door vals te zweren hetgeen, naar sommigen denken, voornamelijk bedoeld is in de letter van het gebod, aldus was het vanouds verklaard, Mattheüs 5:33 :Gij zult niet valselijk zweren. Een deel van de Godsdienstige eerbied, die de Joden geleerd was aan God te bewijzen, was:

bij Zijn Naam te zweren. Deuteronomium 10:20. Maar is stede van Hem eer te bewijzen, beledigden zij Hem, als zij Hem tot Getuige aanriepen van een leugen.

e. Door de Naam van God lichtvaardig te gebruiken, zonder acht te slaan op de ontzaglijke betekenis ervan. De ontheiliging van de vormen van gebed is zowel verboden als de ontheiliging van de vormen van zweren, evenals ook de ontheiliging van de dingen, waarbij God zich bekendmaakt. Zijn woord, of Zijn inzettingen, hetzij men ze gebruikt als bezweringsformules of in scherts, ook aldus wordt de Naam van God ijdel gebruikt.

B. Een zware straf: De Heere zal niet onschuldig houden.

Magistraten, die andere overtredingen straffen, kunnen zich wel niet geroepen achten, om hier kennis van te nemen, omdat dit niet direct schade doet aan iemands bezitting of aan de openbare vrede, maar God, die ijvert voor Zijn eer, zal het niet voorbijzien. De zondaar kan zich wel onschuldig houden en denken dat er geen kwaad insteekt, en dat God hem daarvoor nooit tot verantwoording zal roepen, maar om dit denkbeeld te voorkomen, wordt de bedreiging aldus uitgedrukt: God zal hem niet onschuldig houden, zoals hij hoopt. Maar er is nog meer in opgesloten, namelijk dat God zelf de wreker zal zijn om hen te straffen, die Zijn Naam ijdel gebruiken: en zij zullen bevinden dat het vreeslijk is in de handen van de levende God te vallen.

4. Het vierde gebod betreft de tijd van de aanbidding Gods.

God moet dagelijks gediend en geëerd worden, maar een dag van de zeven moet in het bijzonder aan Zijn eer en aanbidding gewijd worden en doorgebracht in Zijn dienst. Hier is:

A. Het gebod zelf, vers 8. Gedenk de sabbatdag, dat gij die heiligt, en, vers 10, dan zult gij geen werk doen. Er wordt mee aangenomen, dat de sabbat tevoren was ingesteld, wij lezen, dat God van de beginne de zevende dag gezegend en geheiligd heeft, Genesis 2:3, zodat dit geen vaststellen was van een nieuwe wet, maar het doen herleven van een oude wet.

a. Er wordt hun gezegd welke dag het is, die zij Godsdienstig moeten waarnemen, een zevende, na zes dagen van arbeid. Of dit nu de zevende was, gerekend van de eerste zevende, of van de dag van hun komen uit Egypte, of wel beide, is niet zeker, maar nu was hun de juiste dag bekend gemaakt, Hoofdstuk 16:23, en van die dag af gerekend moesten zij de zevende waarnemen.

b. Hoe hij waargenomen moet worden.

Ten eerste. Als een dag van rust, op die dag moesten zij generlei werk doen in hun beroep of wereldlijke aangelegenheden.

Ten tweede. Als een heilige dag afgezonderd tot eer van de heilige God, en besteed moeten worden in heilige oefeningen van de Godsvrucht. God heeft, door hem te zegenen, hem heilig gemaakt, zij moeten, door hem plechtig te zegenen, de dag heilig houden, en hem niet vervreemden voor andere doeleinden dan die voor welke het onderscheid tussen die dag en andere dagen gemaakt was.

c. Wie hem moeten waarnemen. Gij, en uw zoon, en uw dochter. De vrouw wordt niet genoemd, omdat zij verondersteld wordt een te zijn met haar man, en bij hem te zijn, en zo hij de sabbat heiligt dan wordt als zeker waargenomen, dat zij zich met hem zal verenigen. Maar de overigen van het gezin worden afzonderlijk vermeld, kinderen en dienstdieneren moeten de sabbat houden overeenkomstig hun leeftijd en vermogen. Hierin evenals in andere zaken, de Godsdienst betreffende, wordt verwacht, dat de hoofden van de gezinnen zorgdragen, niet alleen om zelf de Heere te dienen, maar dat ook hun huizen Hem zullen dienen, of dat het tenminste niet door hun verzuim is, zo zij het niet doen Jozua 24:15. Zelfs de vreemdelingen, of Jodengenoten, moeten een verschil maken tussen die dag en andere dagen, hetgeen, hoewel

het hun enig bedwang oplegde, toch een gelukkige aanduiding bleek te zijn van Gods voornemen van de genade, om na verloop van tijd de heidenen in te brengen in de kerk, opdat zij delen mochten in de weldaden van de sabbat. Vergelijk Jesaja 56:6, 7. God neemt kennis van hetgeen wij doen, inzonderheid van hetgeen wij doen op sabbatdagen, al zouden wij ons ook ergens bevinden, waar wij vreemdelingen zijn.

d. Een bijzonder memorandum op die plicht gelegd: Gedenk hem. Er wordt mee te kennen gegeven, dat de sabbat tevoren ingesteld en waargenomen werd, maar in hun dienstbaarheid in Egypte hadden zij òf de berekening er van verloren, òf zij werden door hun aandrijvers teruggehouden van hem waar te nemen, òf zij hadden door grote ontaarding en onverschilligheid in Godsdienstige zaken er de waarneming van nagelaten, en daarom was het nodig hen er aan te herinneren. Verzuimde plichten blijven plichten, niettegenstaande ons verzuim. Het geeft ook te kennen, beide dat wij geneigd zijn hem te vergeten en dat het ons belang is hem te gedenken. Sommigen menen dat het ook de voorbereiding aanduidt, die wij voor de sabbat moeten maken, wij moeten er aan denken voordat hij komt, opdat wij, als hij gekomen is, hem heiligen en er de plicht van waarnemen.

B. De redenen van dit gebod.

a. Wij hebben tijd genoeg voor onszelf op de zes andere dagen: zes dagen zult gij arbeiden. Wij hebben tijd genoeg om onszelf te dienen in deze zes dagen, laat ons op de zevende God dienen, en tijd genoeg om ons te vermoeien, op de zevende zal het een vriendelijkheid zijn ons tot rusten te verplichten.

b. Dit is Gods dag, het is de sabbat des Heeren uws Gods, niet slechts ingesteld door Hem maar gewijd aan Hem, het is heiligschennis hem te vervreemden, de heiliging er van zijn wij schuldig.

c. Hij is bestemd ter gedachtenis aan de schepping van de wereld, en moet dus waargenomen worden ter ere van de Schepper, als een verbinden van onszelf om Hem te dienen, en een aanmoediging om op Hem te vertrouwen, die hemel en aarde gemaakt heeft. Door de heiliging van de sabbat verklaarden de Joden, dat zij de God aanbaden, die de wereld gemaakt heeft, en aldus onderscheidten zij zich van alle andere volken, die goden aanbaden welke zij zelf gemaakt hadden.

d. God heeft ons een voorbeeld gegeven van rust na zes dagen van arbeid, Hij rustte op de zevende dag. Hij had een welbehagen in zichzelf, en verheugde zich in het werk van Zijn handen, om ons te leren om op die dag een welbehagen te hebben in Hem, ons in Hem te verlustigen, en Hem de heerlijkheid toe te brengen voor Zijn werk Psalm 92:5. De sabbat begon in de voleindiging van het werk van de schepping zo zal de eeuwige sabbat beginnen in de voleindiging van het werk van de voorzienigheid en verlossing, en wij nemen de wekelijkse sabbat waar in de verwachting van deze, zowel als ter herinnering aan die, en in beide ons schikkende naar Hem, die wij aanbidden.

e. Hij zelf heeft de sabbatdag gezegend en hem geheiligd, Hij heeft er eer op gelegd, door hem voor zich af te sonderen, het is de geheiligde des Heeren, die te eren is, en Hij heeft er zegeningen op gesteld, die Hij ons heeft aangemoedigd om van Hem te verwachten in de Godsdienstige waarneming van die dag, het is de dag, die de Heere gemaakt heeft, laat ons dan niet doen wat wij kunnen om hem af te breken, Hij heeft hem gezegend, geëerd en geheiligd, laat ons hem niet ontheiligen, onteren, en datgene gelijkstellen met de gewone tijd, hetwelk door Gods zegen aldus geëerd en onderscheiden werd.

Exodus 20:12 - 17

Wij hebben hier de wetten van de tweede tafel, zoals zij gewoonlijk genoemd worden, de laatste zes van de tien geboden welke onze plicht bevatten jegens onszelf en jegens elkaar en

een verklaring zijn van het tweede grote gebod: gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Gelijk Godsvrucht een wezenlijk bestanddeel is van algemene gerechtigheid, zo is rechtvaardigheid tegenover mensen een onmisbaar bestanddeel van de ware Godsdienst. Godsvrucht en eerlijkheid moeten samengaan.

I. Het vijfde gebod betreft onze plichten tegenover onze bloedverwanten; de plicht van kinderen jegens hun ouders, is de enige die bijzonder genoemd wordt: Eert uw vader en uw moeder, waarin opgesloten ligt:

1. Een betamelijke achting voor hun persoon, een innerlijke waardering van hen, welke zich bij alle gelegenheden naar buiten openbaart in ons gedrag jegens hen: "een ieder zal zijn moeder en zijn vader vrezen" Leviticus 19:3, wij moeten hen ontzien, Hebréeën 12:9. Het tegenovergestelde hiervan is hen te bespotten en te verachten, Spreuken 30:17.

2. Gehoorzaamheid aan hun wettige bevelen, aldus wordt het verklaard in Efeziërs 6:1 - 3, Gij kinderen, zijt uw ouderen gehoorzaam, komt als zij u roepen, gaat als zij u zenden, doet wat zij u gebieden, laat af van hetgeen zij u verbieden, en doet dit, als kinderen, blijmoedig en uit een beginsel van liefde. Al hebt gij ook gezegd: "Wij willen niet", zo hebt daarna berouw daarvan en gehoorzaamt, Mattheüs 21:29.

3. Onderworpenheid aan hun bestraffingen en onderrichtingen, niet slechts aan de goeden en zachtmoedigen, maar ook aan de harden, uit gewetensdrang tegenover God.

4. Over zich te beschikken naar de raad en de leiding en met de toestemming van de ouders, hun goed niet vervreemdende dan met hun goedkeuring.

5. In alles er naar strevende om de troost te wezen hunner ouders, en hun de ouderdom licht te maken, hen onderhoudende als zij dit nodig hebben, hetgeen onze Heiland zegt inzonderheid de bedoeling te zijn van dit gebod, Mattheüs 15:4 - 6 De reden, aan dit gebod toegevoegd, is een belofte: opdat uw dagen verlengd worden in het land, dat u de Heere uw God geeft. Daar Hij in de inleiding tot de geboden Zijn uitvoeren van hen uit Egypte vermeld heeft als een reden voor hun gehoorzaamheid, maakt Hij hier, aan het begin van de tweede tafel, melding van Zijn inbrengen van hen in Kanaän als nog een reden hiervoor, dat goede land moeten zij, nu zij zich in de woestijn bevinden, in hun gedachten voor hun ogen hebben. Als zij in dat land gekomen zullen zijn, moeten zij ook gedenken dat zij wèl acht hadden te geven op zichzelf, en dat, zo zij zich niet goed gedroegen, hun dagen verkort zullen worden in dat land, de dagen van bijzondere personen, die er van afgesneden zullen worden, zowel als de dagen hunner natie, die er uit verdreven zal worden. Maar hier wordt een lang leven in dat goede land in het bijzonder beloofd aan gehoorzame kinderen. Zij, die hun plicht betrachten jegens hun ouders, zullen zeer waarschijnlijk het genot hebben van hetgeen hun ouders voor hen vergaderen en hun nalaten, zij, die hun ouders ondersteunen, zullen bevinden dat God, de Vader van allen hen zal ondersteunen.

Deze belofte is verklaard in Efeziërs 6:3. "Opdat het u welga," en "dat gij lang leeft op de aarde." Zij, die in nauwgezetheid voor God dit en de overige van Gods geboden houden, kunnen er zeker van wezen dat het hun zal welgaan, en dat zij zolang op de aarde zullen leven, als de oneindige Wijsheid het goed voor hen acht, en zo hun dagen op aarde verkort mochten wezen, zal hun dit overvloedig vergoed worden in eeuwig leven, het hemelse Kanaän dat God hun geven zal.

II. Het zesde gebod betreft ons leven en het leven van onze naasten, vers 13. "Gij zult niet doodslaan, gij zult niets onrechtvaardig doen dat schadelijk of nadelig is voor de gezondheid,

het welzijn en het leven van uzelf, of van anderen". Dit is een van de wetten van de natuur, en er werd zeer krachtig op aangedrongen in de wetten, die aan Noach en zijn zonen werden gegeven, Genesis 9:5, 6. Het verbiedt geen doden in wettige krijg, of in noodwendige zelfverdediging, of het ter dood brengen van misdadigers op bevel van de overheid want dit alles strekt tot bewaring van het leven, maar het verbiedt alle boosaardigheid en haat jegens iemands persoon (want die zijn broeder haat is een doodslager) en alle persoonlijke wraakoefening, die hieruit voortkomt, evenals alle roekeloze toorn door plotselinge terging of belediging, of kwetsing in woord of daad, of bedoeling, in hartstocht of drift. Onze Heiland geeft de verklaring hiervan in Mattheüs 5:22. En het verbiedt, als hetgeen het ergste is van alles, vervolging, het bloed te vergieten van de onschuldigen en de heiligen, die op de aarde zijn.

III. Het zevende gebod betreft onze eigen en onzes naasten kuisheid, vers 14. Gij zult niet echtbreken, vers 14. Onze Heiland plaatst het voor het zesde gebod, Markus 10:19. Gij zult geen overspel doen, gij zult niet doden, want onze kuisheid moet ons zo lief zijn als het leven en wij moeten even bevreesd zijn voor wat het lichaam verontreinigt, als voor hetgeen het lichaam doodt. Dit gebod verbiedt alle daden van onreinheid, met al de vleselijke lusten die deze daden teweegbrengen en krijg voeren tegen de ziel, en al die praktijken of gewoonten, welke deze vleselijke lusten opwekken en koesteren, zoals aanzien, om te begeren, dat, zegt ons Christus, door dit gebod verboden wordt, Mattheüs 5:28.

IV. Het achtste gebod betreft onze eigen of onzes naasten bezittingen, vers 15. Gij zult niet stelen. Hoewel God hun onlangs geboden en toegelaten had de Egyptenaars te beroven, bij wijze van rechtvaardige weerwraak heeft Hij toch niet bedoeld of gewild, dat zij dit als een precedent zouden stellen, en dat het hun aldus vergund zou wezen elkaar te beroven. Dit gebod verbiedt ons ons te beroven van hetgeen wij hebben, door een zondig uitgeven of doorbrengen, of van het gebruik en genot er van door een zondig sparen, en anderen te beroven, door de oude landpalen te verzetten, onzes naasten rechten te verkorten, hem het goed te ontnemen van zijn persoon, zijn huis of zijn akker, met geweld of tersluiks, bij koop of verkoop hem te verschalken, niet terug te geven wat geleend of gevonden is, rechtmatige schulden achter te houden, evenals ook huurpenningen en loon. En het verbiedt ons wat het ergste van alles is: het publiek te beroven in de munt en 's lands inkomsten, of in hetgeen aan de instandhouding van de Godsdienst gewijd is.

V. Het negende gebod betreft onze eigen en onzes naasten goede naam, vers 16. Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste. Dit verbiedt:

1. Vals te spreken omtrent enigerlei zaak, liegen, dubbelzinnig spreken, of op enigerlei wijze iets te verzinnen dat ten doel heeft anderen te bedriegen.
2. Onrechtvaardig tegen onze naaste te spreken, ten nadele van zijn eer en goeden naam, en:
3. Hetgeen de schuld van beide deze overtredingen in zich sluit. Valse getuigenis tegen hem af te leggen, hem dingen ten laste leggende, waarvan hij niets weet, hetzij onder ede voor het gerecht, waardoor het derde gebod, en het zesde, of achtste overtreden wordt, zowel als dit negende, of buiten het gerecht, in gewone gesprekken, lasteren, kwaadspreken, praatjes rondstrooien, verzwaren hetgeen verkeerd gedaan is, het verkeerde erger voorstellen dan het eigenlijk is, en op enigerlei wijze onze reputatie op te bouwen op de ruïne van die onzes naasten.

VI. Het tiende gebod raakt de wortel, vers 17. Gij zult niet begeren. De vorige geboden verbieden stilzwijgend alle begeerte om te doen hetgeen voor onze naaste schadelijk is, dit verbiedt alle onmatig begeren naar hetgeen ons gerieflijk of aangenaam is. "Ach had ik maar

het huis van deze of die! Had ik maar de vrouw van die man! Had ik maar de bezitting, het land, het buitengoed van die man!" Dit is zeer zeker de taal van de ontevredenheid met hetgeen wij zelf hebben, en van afgunst op hetgeen een ander heeft, en dat zijn de zonden, die hier voornamelijk verboden worden. Toen door Gods genade aan Paulus de schellen van de ogen zijn afgevallen, heeft hij gezien, dat deze wet: Gij zult niet begeren al die ongeregelde lusten en begeerten verbiedt, die de eerstgeborenen zijn van onze verdorven natuur, het eerste opkomen van de zonde, die in ons woont, en het begin van alle zonde, die door ons bedreven wordt, dat is de begeerlijkheid, die hij zegt niet geweten te hebben zonde te zijn, indien dit gebod, toen het in de kracht er van tot zijn consciëntie kwam, het hem niet had getoond, Romeinen 7:7. God geve ons allen ons aangezicht te zien in de spiegel van deze wet, en ons hart onder haar bestuur te stellen! Exodus 20:18 - 21

Merk op:

I. De buitengewone verschrikking, waarmee de wet gegeven was, nooit was iets met zo ontzaglijke pracht en plechtigheid gesproken, op ieder woord werd nadruk gelegd, de volzinnen gepauzeerd, en die tussenpozen gingen vergezeld van donderen en bliksemen, veel luider en veel schitterender ongetwijfeld dan gewoonlijk. En waarom is de wet op die vreselijke wijze, met zo aangrijpende, ontzaglijke plechtigheid gegeven?

1. Het was bedoeld om eens voor altijd een door de zinnen waarneembare openbaring te geven van de heerlijke majesteit Gods ter ondersteuning van ons geloof hieromtrent, opdat wij, wetende de schrik des Heeren, bewogen zullen worden om in Zijn vreze te leven.

2. Het was een proeve, of voorbeeld, van de verschrikkingen bij het algemene oordeel wanneer de zondaren ter verantwoording geroepen zullen worden wegens hun overtreden van deze wet. De bazuin van de aartsengel zal dan een alarm blazen, om de komst des Rechters aan te kondigen, en een vuur zal voor Zijn aangezicht verteren.

3. Het was een aanduiding van de verschrikking, teweeggebracht door de overtuiging van zonde, welke de wet geeft in de consciëntie, ten einde de ziel te bereiden voor de vertroosting des Evangelies. Aldus werd de wet door Mozes gegeven op zo'n wijze, dat de mensen er door verschrikt en verootmoedigd werden, opdat de genade en de waarheid, welke door Jezus Christus zijn geworden, des te meer welkom zouden zijn. De apostel beschrijft uitvoerig dit voorbeeld van de verschrikking van die bedeling om er onze voorrechten als Christenen des te helderder door te doen uitkomen in het licht, de vrijheid en de blijdschap van de Nieuwtestamentische bedeling, Hebreeën 12:18 en verv.

II. De indruk, die voor het ogenblik op het volk er door teweeggebracht werd, hun hart zou ook wel heel stomp en verstijfd geweest moeten zijn, indien zij er niet door aangedaan waren.

1. Zij weken af en stonden van verre, vers 18. Eer God begon te spreken, drongen zij vooruit om te zien, Hoofdstuk 19:21, maar nu waren zij voor goed genezen van deze vermetelheid en hadden zij geleerd op hun plaats te blijven.

2. Zij baden dat het woord tot hen niet meer zou gedaan worden, Hebreeën 12:19, maar verzochten dat God tot hen zou spreken door Mozes, vers 19. Hiermede verplichtten zij zich om te berusten in het middelaarschap van Mozes, zij zelf benoemden hem als een geschikt persoon om te handelen tussen hen en God, en beloofden naar hem als Gods boodschapper te horen. Hiermede leren zij ook ons te berusten in, en in te stemmen met, de methode, die de oneindige Wijsheid volgt van tot ons te spreken door mensen als wij zelf zijn, wier verschrikking ons niet zal beroeren, en wier hand over ons niet zwaar zal zijn. Eenmaal heeft

God het beproefd om onmiddellijk tot de kinderen van de mensen te spreken, maar het bleek dat zij het niet konden dragen, zij werden daardoor veeleer van God weggedreven, dan dat zij er door tot Hem gebracht werden, en zoals in de uitkomst gebleken is, heeft het hen wel verschrikt, maar toch niet teruggehouden van afgoderij, want spoedig daarna hebben zij het gouden kalf aanbeden. Laat ons dus tevreden zijn met de onderrichtingen, ons gegeven door de Schrift en de bediening des Evangelies, want indien wij deze niet geloven, zouden wij ook niet bewogen worden, al zou God in donderen en bliksemen tot ons spreken, zoals Hij op de berg Sinaï gedaan heeft, hier werd deze zaak dus beslist.

III. De bemoediging, die Mozes hun gaf door hun Gods bedoeling te verklaren in deze verschrikking, vers 20. Vreest niet, dat is: "Denkt niet dat de donderen en bliksemen bestemd of bedoeld zijn u te verderven," want dat was het, dat zij vreesden, vers 19, opdat wij niet sterven. Donderen en bliksemen waren een van de plagen over Egypte, maar Mozes wilde dat zij niet zouden denken, dat deze donderen en bliksemen op dezelfde boodschap tot hen waren uitgezonden, als tot de Egyptenaren, neen, zij waren gezonden:

1. Om hen te beproeven, te zien hoe het hun zou aanstaan om met God zelf te handelen zonder een middelaar, en hen aldus te doen zien, hoe bewonderenswaardig Gods keuze voor hen was, door Mozes in dat ambt te stellen. Sedert Adam op het horen van Gods stem in de hof gevlucht is, heeft de zondige mens het niet kunnen verdragen om, hetzij tot God te spreken, of onmiddellijk van Hem te horen.

2. Om hen bij hun plicht te houden, en hun zondigen tegen God te voorkomen. Hij bemoedigt hen, zeggende: Vreest niet, maar zegt hun toch, dat God aldus tot hen sprak opdat Zijn vreze voor hun aangezicht zou zijn. Wij moeten niet vrezen met schrik, of ontzetting - met de vrees, die pijn heeft, die slechts voor het ogenblik op de verbeelding werkt en ons doet beven, dienstbaarheid teweegbrengt, ons verraadt aan Satan en vervreemdt van God, maar wij moeten altijd eerbied in ons hart hebben voor Gods majesteit, vreze voor Zijn ongenoegen, en gehoorzaam achtgeven op Zijn soeverein gezag over ons. Die vreze zal ons opwekken en aansporen tot onze plicht, ons zorgzaam en voorzichtig maken in onze wandel, en aldus "beroerd te zijn en niet te zondigen," Psalm 4:4.

IV. De voortgang van hun gemeenschapsoefening met God door het middelaarschap van Mozes, vers 21. Terwijl het volk van verre bleef staan, bewust van schuld, en bevreesd voor Gods toorn, naderde Mozes tot de donkerheid, hij werd gedrongen om te naderen, zoals de eigenlijke betekenis is van het woord. Uit zichzelf durfde Mozes niet naar de dikke duisternis gaan, indien God hem niet geroepen en aangemoedigd had, en, gelijk sommigen van de rabbijnen onderstellen, een engel gezonden had om hem bij de hand te nemen en hem er heen te voeren. Aldus is van de grote Middelaar gezegd: "Ik zal hem doen naderen," Jeremia 30:21, en door Hem is het, dat ook wij toegang hebben, Efeziërs 3:12.

Exodus 20:22 - 26

Mozes heengegaan zijnde naar de donkerheid, alwaar God was, sprak God daar alleen tot zijn oren, in stilte en zonder verschrikking, al hetgeen nu volgt tot aan het einde van hoofdstuk 23, hetgeen over het algemeen een verklaring is van de tien geboden, en hij moest dit, eerst mondeling en later in geschrift, overbrengen aan het volk. De wetten, vervat in deze verzen, hebben betrekking op de eredienst Gods.

I. Het wordt hun hier verboden beelden te maken ter aanbidding, vers 22, 23. Gij hebt gezien, dat Ik met ulieden van de hemel gesproken heb, (zo groot was Zijn vriendelijke minzaamheid, veel groter dan van een machtig aards vorst, als hij gemeenzaam tot een troep bedelaars zou

spreken) gij zult nevens Mij geen zilveren goden maken. Deze herhaling van het tweede gebod komt hier voor, hetzij:

1. Als wijzende op hetgeen God voornamelijk bedoelde met hem op deze wijze de wet te geven, namelijk op hun bijzondere neiging tot afgoderij, en het zeer bijzondere zondige van die misdaad. Tien geboden had God hun gegeven, maar Mozes krijgt bevel om hun in het bijzonder de eerste twee in te prenten. Zij moeten er geen van vergeten, maar deze twee moeten zij zeer bijzonder gedenken.

Of: 2. Als wijzende op hetgeen terecht afgeleid kan worden van Gods spreken tot hen, zoals Hij tot hen gesproken heeft. Hij had hun genoeg overtuigende bewijzen gegeven van Zijn tegenwoordigheid in hun midden, zij hadden het niet nodig beelden van Hem te maken alsof Hij afwezig ware. Daarenboven: zij hadden alleen gezien, dat Hij tot hen sprak, zij hadden generlei gelijkenis gezien, zodat zij generlei beeld van God konden maken. En dat Hij zich alleen door de stem aan hen openbaarde, heeft het hun duidelijk getoond, dat zij zodanig beeld niet moesten maken, maar hun gemeenschap met God moesten onderhouden door Zijn woord, en op geen andere wijze.

Er worden hier twee argumenten aangeduid tegen het aanbidden van beelden.

a. Dat zij hiermede God zouden beledigen, te kennen gegeven in dit: Gij zult nevens Mij niet maken zilveren goden. Al geven zij ook voor ze slechts te aanbidden als voorstellingen van God, maken zij ze in werkelijkheid toch tot mededingers van God, hetgeen Hij niet zou dulden of verdragen.

b. Dat zij hiermede zichzelf zouden misleiden, te kennen gegeven in dit: en gouden goden zult gij u niet maken, denkende dat zij u zullen helpen in uw aanbidding, zult gij haar in werkelijkheid verderven en uzelf bedriegen. In het eerst schijnen zij hun beelden ter aanbidding van goud en zilver gemaakt te hebben, voorgevende dat zij door het kostbare van deze metalen God eerden, en om zich door de glans en de schittering er van onder de indruk te brengen van Zijn heerlijkheid, maar zelfs hierin hebben zij de waarheid Gods veranderd in de leugen, en zo werden zij rechtvaardig langzamerhand overgeleverd aan zo'n kracht van de dwaling, dat zij beelden van hout en steen gingen aanbidden.

II. Hier wordt hun een voorschrift gegeven voor het maken van altaren ter Godsverering. Het is bedoeld voor altaren bij sommige gelegenheden, zoals zij er nu oprichtten in de woestijn, voordat de tabernakel gebouwd was en later bij sommige plotselinge gelegenheden voor een tijdelijk gebruik, zoals het altaar, gebouwd door Gideon, Richteren 6:24, door Manoach, Richteren 13:19, door Samuël, 1 Samuel 7:17, en door vele anderen. Wij kunnen onderstellen dat, nu het volk van Israël zo ontroerd en getroffen was door Gods glorievolle openbaring van zichzelf aan hen, als zij geweest schijnen te zijn, er velen onder hen waren die onder grote drang van Godsdienstige ijver Gode offeranden wilden brengen, en dewijl er, om te kunnen offeren, een altaar nodig was, wordt hun hier bevolen:

1. Hun altaren zeer eenvoudig te maken, hetzij van aarde, of van ongehouwen steen, vers 24, 25. Om niet in verzoeking te komen van aan een gesneden beeld te denken, mogen zij niet eens een vorm of gestalte geven aan de stenen, waarvan zij hun altaren maakten maar moesten die, zoals zij waren, ruw op elkaar stapelen. Daar deze regel voorgeschreven werd voor de inzetting van de ceremoniële wet, wordt hiermede te kennen gegeven dat, na het einde van het tijdperk van deze wet, eenvoudigheid als het schoonste versiersel aangenomen zal worden van de uitwendige dienst van de Godsverering, en dat de Evangelische eredienst met geen uitwendige pracht of schittering gepaard moet gaan. De heerlijkheid des heilighdoms heeft geen verf nodig, en diegenen bewijzen aan de bruid van Christus geen dienst, die haar, zoals de kerk van Rome doet, in hoerenversiersel kleden, een altaar van aarde is het beste.

2. Hun altaren zeer laag te maken, vers 26, zodat zij er niet met trappen behoeften op te klimmen. Hoe hoger het altaar was en hoe meer nabij de hemel, hoe welbehaaglijker het offer zou zijn, was een dwaas denkbeeld van de heidenen, die daarom hoge plaatsen verkozen, in tegenstelling hiervan en om te tonen dat het de verheffing des harten is en niet van het offer, waar God op ziet, wordt hun hier bevolen hun altaren zeer laag te maken. Wij kunnen aannemen dat de altaren, die zij in de woestijn oprichtten, en ook andere, die slechts tijdelijk dienst deden, bestemd waren voor het offer van een enkel dier maar het altaar in Salomo's tempel, dat veel langer en breder gemaakt moest worden, opdat er vele offers tegelijk op gebracht konden worden, was tien ellen hoog, opdat de hoogte er van in goede evenredigheid zou zijn met de lengte en breedte, en om daarop te komen waren er trappen nodig, die echter ongetwijfeld zo ingericht waren, dat er de ongelegenheid door voorkomen werd, waarvan hier gesproken wordt, namelijk het ontdekken hunner schaamte.

III. Hun wordt hier de verzekering gegeven van Gods genadig aannemen van hun dienst van de Godsvrucht, overal waar die geschiedt in overeenstemming met Zijn wil, vers 24. Aan alle plaats, daar Ik Mijns naams gedachtenis stichten zal, of waar Mijn Naam herdacht wordt dat is: waar Ik vereerd en aanbeden word in oprechtheid, zal Ik tot u komen en zal u zegenen. Later heeft God een bijzondere plaats gekozen om Zijns Naams gedachtenis te stichten, maar nu die plaats onder het Evangelie weggenomen is, en de mensen aangemoedigd worden om overal te bidden, herleeft deze belofte in haar volle kracht, namelijk dat, overal waar Gods volk in Zijn Naam samenkomt om Hem te aanbidden, Hij in hun midden zijn zal. Hij zal hen eren door Zijn tegenwoordigheid en hen belonen met de gaven van Zijn genade, Hij zal tot hen komen en hen zegenen, en meer dan dit behoeven wij niet te begeren tot versiering of opluistering van onze plechtige samenkomsten.

HOOFDSTUK 21

1 Dit nu zijn de rechten, die gij hun zult voorstellen. 2 Als gij een Hebreeuwsen knecht kopen zult, die zal zes jaren dienen; maar in het zevende zal hij voor vrij uitgaan, om niet. 3 Indien hij met zijn lijf ingekomen zal zijn, zo zal hij met zijn lijf uitgaan; indien hij een getrouwd man was, zo zal zijn vrouw met hem uitgaan. 4 Indien hem zijn Heere een vrouw gegeven, en zij hem zonen of dochteren geboort zal hebben, zo zal de vrouw en haar kinderen haars heren zijn, en hij zal met zijn lijf uitgaan. 5 Maar indien de knecht ronduit zeggen zal: Ik heb mijn Heere, mijn vrouw en mijn kinderen lief, ik wil niet vrij uitgaan; 6 Zo zal hem zijn Heere tot de goden brengen, daarna zal hij hem aan de deur, of aan de post brengen; en zijn Heere zal hem met een priem zijn oor doorboren, en hij zal hem eeuwiglijk dienen. 7 Wanneer nu iemand zijn dochter zal verkocht hebben tot een dienstmaagd, zo zal zij niet uitgaan, gelijk de knechten uitgaan. 8 Indien zij kwalijk bevalt in de ogen haars heren, dat hij haar niet ondertrouwd heeft, zo zal hij haar doen lossen; aan een vreemd volk haar te verkopen zal hij niet vermogen, dewijl hij trouweloos met haar gehandeld heeft. 9 Maar indien hij haar aan zijn zoon ondertrouwt, zo zal hij met haar doen naar het recht der dochteren. 10 Indien hij voor zich een andere neemt, zo zal hij aan deze haar spijs, haar deksel, en haar huwelijksplicht niet onttrekken. 11 En indien hij haar deze drie dingen niet doet, zo zal zij om niet uitgaan, zonder geld. 12 Wie iemand slaat, dat hij sterft, die zal zekerlijk gedood worden. 13 Doch die hem niet nagesteld heeft, maar God heeft hem zijn hand doen ontmoeten, zo zal Ik u een plaats bestellen, waar hij henen vliede. 14 Maar indien iemand tegen zijn naaste moedwillig gehandeld heeft, om hem met list te doden, zo zult gij denzelven van voor Mijn altaar nemen, dat hij sterve. 15 Zo wie zijn vader of zijn moeder slaat, die zal zekerlijk gedood worden. 16 Verder, zo wie een mens steelt, hetzij dat hij dien verkocht heeft, of dat hij in zijn hand

gevonden wordt, die zal zekerlijk gedood worden. 17 Wie ook zijn vader of zijn moeder vloekt, die zal zekerlijk gedood worden. 18 En wanneer mannen twisten, en de een slaat de ander met een steen, of met een vuist, en hij sterft niet, maar valt te bedde; 19 Indien hij weder opstaat, en op straat gaat bij zijn stok, zo zal hij, die hem sloeg, onschuldig zijn; alleen zal hij geven hetgeen hij verzuimd heeft, en hij zal hem volkomen laten helen. 20 Wanneer ook iemand zijn dienstknecht of zijn dienstmaagd met een stok slaat, dat hij onder zijn hand sterft, die zal zekerlijk gewroken worden. 21 Zo hij nochtans een dag of twee dagen overeind blijft, zo zal hij niet gewroken worden; want hij is zijn geld. 22 Wanneer nu mannen kijven, en slaan een zwangere vrouw, dat haar de vrucht afgaat, doch geen dodelijk verderf zij, zo zal hij zekerlijk gestraft worden, gelijk als hem de man der vrouw oplegt, en hij zal het geven door de rechters. 23 Maar indien er een dodelijk verderf zal zijn, zo zult gij geven ziel voor ziel, 24 Oog voor oog, tand voor tand, hand voor hand, voet voor voet. 25 Brand voor brand, wond voor wond, buil voor buil. 26 Wanneer ook iemand het oog van zijn dienstknecht, of het oog van zijn dienstmaagd slaat, en verderft het, hij zal hem vrij laten gaan voor zijn oog. 27 En indien hij een tand van zijn dienstknecht, of een tand van zijn dienstmaagd uitslaat, zo zal hij hem vrijlaten voor zijn tand. 28 En wanneer een os een man of een vrouw stoot, dat hij sterft, zal de os zekerlijk gestenigd worden, en zijn vlees zal niet gegeten worden; maar de Heere van de os zal onschuldig zijn. 29 Maar indien de os te voren stotig geweest is, en zijn Heere is daarvan overtuigd geweest, en hij hem niet bewaard heeft, en hij doodt een man of een vrouw, zo zal die os gestenigd worden, en zijn Heere zal ook gedood worden. 30 Indien hem losgeld opgelegd wordt, zo zal hij tot lossing zijner ziel geven naar alles, wat hem zal opgelegd worden; 31 Hetzij dat hij een zoon gestoten heeft, of een dochter gestoten heeft, naar dat recht zal hem gedaan worden. 32 Indien de os een knecht of een dienstmaagd stoot, hij zal zijn Heere dertig zilverlingen geven, en de os zal gestenigd worden. 33 En wanneer iemand een kuil opent, of wanneer iemand een kuil graaft, en hij dekt hem niet toe, en een os of ezel valt daarin; 34 De Heere des kuils zal het vergelden; hij zal aan deszelfs Heere het geld wederkeren; doch dat dode zal zijns wezen. 35 Wanneer nu iemands os de os van zijn naaste kwetst, dat hij sterft, zo zal men de levenden os verkopen, en het geld daarvan half en half delen, en de dode zal men ook half en half delen. 36 Of is het kennelijk geweest, dat die os van te voren stotig was, en zijn Heere heeft hem niet bewaard, zo zal hij in alle manier os voor os vergelden; doch de dode zal zijns wezen.

De wetten, in dit hoofdstuk vermeld hebben betrekking op het vijfde en zesde gebod, en hoewel zij niet in alles passen bij onze instellingen, in het bijzonder ten opzichte van dienstbaarheid, en de strafbepalingen er aan verbonden voor ons niet bindend zijn, zijn zij toch van groot nut voor de verklaring van de zedelijke wet en de regels van het natuurlijk recht. Er zijn hier verschillende uitbreidingen,

I. Van het vijfde gebod, welke bijzondere betrekkingen betreffen.

1. De plicht van meesters jegens hun dienstboden! hun dienstknechten, vers 2 - 6, en dienstmaagden, vers 7 - 11.
2. De straf van ongehoorzame kinderen, die hun ouders slaan, vers 15, of hen vloeken, vers 17.

II. Van het zesde gebod, dat verbiedt geweld te plegen aan een mens. Hier zijn wetten:

1. Betreffende moord, vers 12 - 14.
2. Het stelen van mensen, vers 16.
3. Twist en aanranding, vers 18, 19.
4. Het tuchtigen van dienstknecht of dienstmaagd, vers 20, 21.
5. Het slaan van een zwangere vrouw, vers 22, 23.
6. De wet van de wedervergelding, vers 24, 25.

7. Het verminken van een dienstknecht of een dienstmaagd, vers 26, 27.
8. Het stoten van een os, vers 28 - 32.
9. Schade door het openen van een kuil, vers 33, 34.
10. Het stoten, of vechten van vee, vers 35, 36.

Exodus 21:1 - 11

Het eerste vers is de algemene titel, of opschrift, van de wetten, die in dit en de volgende twee hoofdstukken vervat zijn, sommige ervan hebben betrekking op de Godsverering, maar de meeste raken de verhouding tussen mens en mens. Daar hun regering zuiver theocratisch was, is hetgeen in andere staten door de menselijke wijsheid wordt bepaald, onder hen door Goddelijke verordening vastgesteld, zodat de inrichting hunner regering bijzonder geschikt was om hen gelukkig te maken. Deze wetten worden rechten genoemd, omdat zij door oneindige wijsheid en in billijkheid samengesteld zijn, en omdat hun rechters daarnaar recht moesten spreken. God heeft ze aan Mozes overgegeven, en hij moest ze overgeven aan het volk. In de twijfelachtige gevallen, die tot nu toe waren voorgekomen, heeft Mozes er God in het bijzonder naar gevraagd zoals blijkt in Hoofdstuk 18:15, maar nu heeft God hem algemene inzettingen of landswetten gegeven om naar deze in bijzondere gevallen uitspraak te doen, en die uitspraak ook toe te passen op gelijksoortige gevallen, die kunnen voorkomen en dezelfde reden hebbende, ook onder dezelfde regel komen.

Hij begint met de wetten betreffende dienstknechten, en gebiedt hun barmhartigheid en gematigdheid jegens hen. De Israëlieten waren kort tevoren nog zelf slaven geweest, en opdat zij, nu zij niet slechts hun eigen heren en meesters zijn geworden, maar ook meesters van dienstknechten, hun dienstknechten niet zullen gaan mishandelen, zoals zij zelf door de Egyptische aandrijvers mishandeld en met hardheid geregeerd werden, zijn er door deze wetten voorzieningen gemaakt voor een zachte, vriendelijke behandeling van dienstknechten of slaven. Als zij, die macht over ons hadden, beledigend of hard voor ons waren, dan zal ons dit volstrekt niet verontschuldigen, als wij evenzo beledigend en hard zijn voor hen, over wie wij macht hebben, integendeel onze misdaad wordt er door verzwaaard, omdat wij in zo'n geval lichter onze ziel in de plaats van hun ziel kunnen stellen, dat is kunnen komen in hun gevoel.

Hier is

1. Een wet betreffende dienstknechten, verkocht, hetzij door henzelf, of door hun ouders uit armoede, of door de rechters als straf voor hun misdaden, zelfs deze mochten - als zij Hebreëen waren - op zijn langst slechts zeven jaren in slavernij zijn, want men nam aan dat zij gedurende die tijd genoeg voor hun dwaasheid of misdaad geboet hadden. Aan het einde van zeven jaren moest de knecht of vrij uitgaan, vers 2, 3, of zijn dienstbaarheid zou van nu voortaan zijn eigen keus zijn, vers 5, 6. Indien hem door zijn meester een vrouw was gegeven en hij bij deze kinderen had, dan mocht hij ze of verlaten en zelf vrij uitgaan, of, indien hij vrouw en kinderen zo liefhad, dat hij liever met hen in dienstbaarheid wilde blijven dan zonder hen in vrijheid te komen, dan moest hij zijn oor aan de deurpost laten doorboren, en dienen tot aan de dood zijns meesters of tot aan het jubeljaar. Door deze wet heeft God aan de Hebreeuwse dienstknechten geleerd een edele liefde te hebben voor vrijheid, want zij zijn de vrijgelatenen des Heeren, er moest een schandmerk geplaatst worden op hem, die de vrijheid weigert als hij haar kan verkrijgen, al is het ook, dat zijn weigering voortkomt uit overwegingen, die anderszins loffelijk zijn. Zo moeten Christenen, duur gekocht zijnde en geroepen tot vrijheid, geen dienstknechten worden van de mensen, noch van de lusten van de mensen 1 Corinthiërs 7:23. Er is een vrije en vorstelijke geest, die ten eerste helpt om een Christen te ondersteunen, Psalm 51:14. Evenzo heeft Hij aan de Hebreeuwse meesters geleerd hun arme dienstknechten niet te vertreden, wetende dat zij niet slechts door hun geboorte hun

gelijken waren, maar dit binnen weinige jaren weer zouden worden. Zo moeten Christenmeesters hun gelovige dienstknechten met achting beschouwen, Filemon : 16. Deze wet zal ons voorts ook nuttig zijn om het recht in het licht te stellen, dat God heeft op de kinderen van gelovige ouders, als zodanig, en de plaats, die zij hebben in Zijn kerk. Door de doop zijn zij ingeschreven onder Zijn dienstknechten, omdat zij ingeborenen zijn van Zijn huis, zijn zij Hem geboren, Ezechiël 16:20. David erkent zich als Gods dienstknecht, daar hij de zoon was van Zijn dienstmaagd, Psalm 116:16, en daarom aanspraak hebbende op bescherming, Psalm 86:16.

Deze wet verklaart ook de verplichting, die de grote Verlosser op zich genomen heeft om het werk van onze verlossing te volbrengen, want Hij zegt: "Gij hebt mij de oren doorboord," Psalm 40:7, hetgeen een toespeling is op deze wet. Hij had Zijn Vader lief, en Zijn gevangen bruid en de kinderen, die Hem waren gegeven, en Hij wilde niet vrij uitgaan van het verlossingswerk, dat Hij op zich had genomen, maar verbond zich om voor eeuwig te dienen, Jesaja 42:1, 4. Veel meer reden nog hebben wij om ons aldus eeuwig tot Gods dienst te verbinden, wij hebben alle reden om onze Meester en Zijn werk lief te hebben, onze oren aan Zijn deurposten te laten doorboren, als degenen, die niet begeren vrij uit te gaan uit Zijn dienst maar er al meer en meer vrij voor en in gevonden te worden, Psalm 84:11.

2. Betreffende dienstmaagden, die haar ouders uit grote armoede, verkocht hadden toen zij nog zeer jong waren, aan de zodanigen, die haar, naar zij hoopten, zouden huwen als zij opgegroeid waren. Indien zij dit niet deden, dan mochten zij haar niet aan vreemdelingen verkopen, maar er zich veeleer op toeleggen om haar de teleurstelling te vergoeden, indien zij het wèl deden, dan moesten zij haar behoorlijk onderhouden, vers 7 - 11 Aldus heeft God voorzien voor het welzijn en de goede Naam van de dochters Israëls, en aan de mannen geleerd aan hun vrouwen, als het zwakste vat, eer te geven, al waren zij ook van nog zo geringe afkomst, 1 Petrus 3:7.

Exodus 21:12 - 21

Hier is:

1. Een wet betreffende moord. God had onlangs gezegd: Gij zult niet doodslaan, en hier bepaalt Hij:

a. De straf voor moedwillige doodslag, vers 12. Als het gebeurt dat een mens iemand slaat, hetzij in plotseling opkomende drift, of met voorbedachten rade, dat hij sterft, dan moet in zo'n geval de overheid er voor zorgen, dat de moordenaar ter dood gebracht zal worden, overeenkomstig de aloude wet, Genesis 9:6. Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door de mens vergoten worden. God, die door Zijn voorzienigheid het leven geeft en onderhoudt, beschermt het door Zijn wet, zodat barmhartigheid, betoond aan een moedwillige moordenaar, wezenlijk wreedheid is jegens geheel de overige mensheid. God zegt hier dat een zodanige zelfs van voor Zijn altaar weggenomen moet worden, vers 14, waarheen hij gevlucht is om er bescherming te vinden, en, zo God hem niet wil beschermen, zo laat hem naar de kuil toevlieden, men ondersteune hem niet.

b. Tot hulp en verlichting van hen, die iemand bij ongeluk gedood hebben, "per infortunium -" zoals onze landswet het uitdrukt, als men bij het verrichten van een geoorloofde, wettige daad, zonder iemands leed te willen of te wensen, een ander doodt, of, gelijk het hier omschreven wordt, als God hem zijn hand heeft doen ontmoeten, want er geschiedt niets bij geval, wat ons toevallig schijnt, is verordeneerd door Gods voorzienigheid, voor wijze en heilige doeleinden, die voor ons verborgen zijn. Voor zo'n geval heeft God vrijsteden verordeneerd ter bescherming van hen, wier ongeluk het was, en niet hun schuld, de dood van een ander veroorzaakt te hebben, vers 13. Voor ons, die geen andere bloedwrekers kennen dan

de magistraten, is de wet zelf een voldoende vrijplaats voor hen, wier hart onschuldig is al zijn hun handen ook schuldig, en dus hebben wij geen andere vrijplaatsen nodig.

2. Betreffende weerspannige kinderen: het wordt hier tot een halsmisdad gesteld, die dus met de dood gestraft moet worden, dat kinderen:

a. Hun ouders slaan, vers 15 hetzij met bloedstorting of met kneuzing. Of

b. hun ouders vloeken, vers 17, als zij daarbij zoals de rabbijnen zeggen, de Naam van God ontheiligd hebben. Het ongehoorzame gedrag van kinderen tegenover hun ouders is een zware terging van God, ons aller Vader, en als de mensen het niet straffen, dan zal Hij het. Diegenen hebben wel alle deugd afgelegd en zich aan alle slechtheid overgegeven, die zozeer door de banden van kinderlijke eerbied en gehoorzaamheid heengebroken zijn, dat zij in woord of daad hun eigen ouders mishandelen. Welk juk zullen zij dragen, die dit juk hebben afgeschud? Laat de kinderen er zich voor wachten om in hun hart gedachten te koesteren, die naar ongehoorzaamheid en minachting leiden, want de rechtvaardige God doorgrondt het hart.

3. Hier is een wet tegen mensenroof, vers 16, zo wie een mens, man, vrouw of kind, steelt, met de bedoeling hem aan de heidenen te verkopen, (want geen Israëliet zou hem kopen) werd door deze wet ter dood veroordeeld, hetgeen bekrachtigd wordt door de apostel, 1 Timotheüs 1:10 waar mensendieven gerekend worden onder die boosdoeners, tegen wie door Christelijke vorsten wetten gemaakt moeten worden.

4. Er wordt hier zorg gedragen, dat voor lichamelijke schade, die iemand wordt toegebracht, al heeft zij ook niet de dood ten gevolge, vergoeding gegeven wordt, vers 18, 19. Hij, die de schade veroorzaakte, moet verantwoordelijk worden gehouden, en betalen, niet alleen voor de geneeskundige behandeling, maar ook voor het verlies van tijd, waaraan de Joden toevoegen, dat hij ook een beloning of vergoeding moet geven voor de geleden pijn, en voor het gebrek, zo dit ontstaan mocht wezen.

5. Er worden voorschriften gegeven hoe te handelen indien een dienstknecht of een dienstmaagd sterft door de tuchtiging van zijn of haar meester. Die dienstknecht moet geen Israëliet zijn, maar een heidense slaaf, zoals de negers van onze planters, en er wordt verondersteld, dat hij hem slaat met een stok, en niet met iets, dat naar alle waarschijnlijkheid een dodelijke wonde zal veroorzaken. Indien de knecht echter sterft onder zijn hand, moet hij om zijn wreedheid worden gestraft naar het goedvinden van de rechters na overweging van de omstandigheden, vers 20. Maar zo hij na de tuchtiging nog een of twee dagen blijft leven, dan wordt verondersteld, dat de meester genoeg gestraft is door het verlies van zijn dienstknecht, vers 21. Onze wet verklaart de dood van een dienstknecht door zijns meesters redelijke tuchtiging, slechts toevallige manslag. Laat alle meesters er zich wel voor wachten om hun dienstboden te tiranniseren, het Evangelie leert hun zelfs dreiging na te laten, Efeziërs 6:9, met de Godvruchtige Job bedenkende, "Wat zou ik doen, als God opstond?" Job 31:13 - 15

Exodus 21:22 - 36

I. Merk hier op de bijzondere zorg, welke de wet droeg voor zwangere vrouwen, dat haar geen letsel worde toegebracht, dat een miskraam tengevolge kan hebben. De wet van de natuur verplicht ons reeds zeer teder en zorgzaam te zijn in zo'n geval, opdat boom en vrucht niet tezamen verwoest worden, vers 22, 23. Zwangere vrouwen, die aldus onder de bijzondere bescherming van Gods wet gesteld zijn, kunnen, als zij in Zijn vreze leven zich nog onder de bijzondere bescherming van Gods voorzienigheid geloven, en hopen zalig te worden in kinderen te baren. Bij deze gelegenheid komt de algemene wet van de wedervergelding voor,

waarnaar onze Heiland verwijst in Mattheüs 5:38, "Oog om oog." Nu wordt de uitoefening of toepassing van deze wet hiermee:

1. Niet gesteld in handen van particuliere personen, alsof iedereen zichzelf mocht wreken, hetgeen een algemene verwarring zou teweegbrengen, en de mensen als de vissen van de zee zou maken. De inzetting van de ouden schijnt er die verdorven uitlegging aan te hebben gegeven, waar tegenover onze Heiland ons gebiedt, beledigingen en aangedaan onrecht te vergeven en niet op wraak te zinnen Mattheüs 5:39.

2. Brengt God zelf deze wet dikwijls ten uitvoer in de loop van Zijn voorzienigheid, daar Hij in vele gevallen de straf aan de zonde doet beantwoorden, zoals in Richteren 1:7, Jesaja 33:1, Habakuk 2:13, Mattheüs 26:52.

3. Behoren magistraten het oog te hebben op deze regel bij het straffen van misdadigers ten einde recht te doen aan hen, aan wie onrecht gedaan werd. De aard, de hoedanigheid en de mate van het onrecht, dat geschied is, moeten beschouwd en wèl overwogen worden, opdat aan de verongelijken voldoening verschaft worde, en anderen weerhouden worden van hetzelfde kwaad te doen, hetzij dat een oog voor een oog worde gegeven, of dat het verbeurde oog door een som geld gelost worde. Wie onrecht doet, moet verwachten dat hij op de een of andere wijze "het onrecht zal dragen, dat hij gedaan heeft," Colossenzen 3:25. Soms doet God van de mensen geweld op hun eigen hoofd nederdalen, Psalm 7:17, en magistraten zijn hierin de dienaren van Zijn gerechtigheid, en zij moeten "het zwaard niet tevergeefs dragen," Romeinen 13:4.

II. De zorg, die God droeg voor dienstknechten. Als hun meesters hen verminkten, al bestond dit slechts in het uitslaan van een tand, dan had dit hun vrijlating tengevolge, vers 26, 27. Dit was bedoeld:

1. Om te voorkomen dat zij mishandeld werden. De meesters zullen er zich voor wachten geweld aan hen te plegen, ten einde hun diensten niet te verliezen.

2. Om hen te vertroosten, als zij mishandeld werden. Het verlies van een van de ledematen zal hun het verkrijgen hunner vrijheid zijn, hetgeen wel kan opwegen tegen de geleden pijn of versmaadheid. Ja meer:

III. Zorgt God ook voor ossen? Ja, dit blijkt uit de volgende wetten in dit hoofdstuk, en dat Hij het doet om onzentwil, 1 Corinthiërs 9:9 - 10. De Israëlieten wordt hier aangewezen, wat te doen:

1. Ingeval van kwetsing teweeggebracht door ossen, of een ander dier, want de wet was ongetwijfeld bedoeld voor alle gelijksoortige gevallen.

a. Als een voorbeeld van Gods zorg voor het menselijk leven, (hoewel het leven des mensen duizendmaal verbeurd is aan de Goddelijke gerechtigheid) en ten teken van Zijn afschuw van de zonde van moord, moest een os, als hij een man, vrouw of kind doodde, gestenigd worden, vers 28. En omdat het voor de mindere schepselen de grootste eer is, de mens dienstig te wezen, wordt aan het misdadige dier die eer ontzegd, zijn vlees zal niet gegeten worden. Aldus wilde God dat er in het hart Zijns volks een ingewortelde afschuw zou wezen van moord en van alles, dat barbaars is.

b. Om de mensen zorg te doen dragen, dat hun vee geen schade of letsel veroorzaakt, maar dat door alle mogelijke middelen het kwaad voorkomen zal worden. Indien de eigenaar van het dier wist, dat het kwaadaardig was, dan komt de schade, die het alles aanricht voor zijn rekening, en naar de omstandigheden van de zaak blijken te zijn, moet hij of ter dood gebracht worden, of met een som gelds zijn leven vrijkopen, vers 29 - 32 Sommigen van onze oude

boeken maken dit volgens de landswet in Engeland tot een halsstraffelijke misdaad, en geven er deze reden voor: "Door zijn beest in vrijheid te laten, terwijl hij wist dat het kwaadaardig was, toont de eigenaar, dat hij wilde dat er kwaad gedaan zou worden". Het is niet genoeg, dat wij zelf geen kwaad doen, wij moeten er ook voor zorgen, dat geen kwaad gedaan worde door hen, die wij er van kunnen terughouden, hetzij mens of beest.

2. In geval van kwetsing, veroorzaakt aan ossen, of aan ander vee. Indien zij in een kuil vallen en er omkomen, moet hij, die de kuil geopend heeft, het verlies vergoeden, vers 33 - 34 Wij moeten ons wachten, niet slechts van te doen hetgeen schade zal veroorzaken, maar ook van te doen hetgeen schade kan veroorzaken. Het is niet genoeg om geen kwaad te bedenken of te bedoelen, wij moeten er ons ook op toeleggen om kwaad te voorkomen, want anders worden wij mee schuldig aan de schade, die onze naaste lijdt. Kwaad, gedaan uit haat of boosaardigheid, is de grote overtreding, maar kwaad, gedaan of veroorzaakt door onachtzaamheid en uit gebrek aan nadenken en zorg, is ook niet zonder schuld, er moet aan gedacht worden met leedwezen naar de mate van het kwaad, dat gedaan is, en in het bijzonder moeten wij niets doen waardoor wij mee schuldig worden aan de zonden van anderen, door aanstoot of ergernis te geven aan onze broeder en op die wijze hem tot zonde te brengen, Romeinen 14:13. Als dieren vechten, en het een het andere doodt, dan moeten de eigenaars gelijkelijk delen in het verlies, vers 35. Alleen wanneer de eigenaar van het dier, dat het kwaad gedaan heeft, wist dat het kwaadaardig was, dan is hij alleen aansprakelijk voor de schadevergoeding, want hij had het dier òf moeten doden, of bewaren, dat is, het beletten om kwaad te doen vers 36.

Deze wetten dragen het duidelijk kenmerk van billijkheid, en geven regelen van recht, die toen, en ook nu nog gelden voor de beslissing van gelijksoortige twistgedingen tussen mens en mens, maar ik vermoed, dat deze gevallen, eerder dan andere, hier genoemd zijn, sommigen er van zelfs zeer omstandig - omdat het gevallen waren, die toen juist voor Mozes gebracht waren, want in de woestijn, waar zij dicht bij elkaar gelegd waren en hun runderen en schapen bij zich hadden, konden deze ongevallen al licht plaats hebben. Wat ons door deze wetten geleerd wordt is er ons zeer zorgzaam voor te wachten om kwaad te doen, hetzij direct of indirect, maar, zo wij wèl kwaad gedaan hebben, bereid te zijn om vergoeding te geven, opdat niemand iets door ons zal verliezen.

HOOFDSTUK 22

1 Wanneer iemand een os, of klein vee steelt, en slacht het, of verkoopt het, die zal vijf runderen voor een os wedergeven, en vier schapen voor een stuk klein vee. 2 Indien een dief gevonden wordt in het doorgraven, en hij wordt geslagen, dat hij sterft, het zal hem geen bloedschuld zijn. 3 Indien de zon over hem opgegaan is, zo zal het hem een bloedschuld zijn; hij zal het volkomen wedergeven; heeft hij niet, zo zal hij verkocht worden voor zijn dieverij. 4 Indien de diefstal levend in zijn hand voorzeker gevonden wordt, hetzij os, of ezel, of klein vee, hij zal het dubbel wedergeven. 5 Wanneer iemand een veld, of een wijngaard laat afweiden, en hij zijn beest daarin drijft, dat het in eens anders veld weidt, die zal het van het beste zijns velds en van het beste zijns wijngaards wedergeven. 6 Wanneer een vuur uitgaat, en vat de doornen, zodat de koornhoop verteerd wordt, of het staande koorn, of het veld; hij, die de brand heeft aangestoken, zal het volkomen wedergeven. 7 Wanneer iemand zijn naaste geld of vaten te bewaren geeft, en het wordt uit diens mans huis gestolen; indien de dief gevonden wordt, hij zal het dubbel wedergeven. 8 Indien de dief niet gevonden wordt, zo zal de Heere des huizes tot de goden gebracht worden, of hij niet zijn hand aan zijns naasten have gelegd heeft. 9 Over alle zaak van onrecht, over een os, over een ezel, over klein vee, over kleding, over al het verlorene, hetwelk iemand zegt, dat het zijn is, beider zaak zal voor de goden komen; wien de goden verwijzen, die zal het aan zijn naaste dubbel wedergeven. 10 Wanneer iemand aan zijn naaste een ezel, of os, of klein vee, of enig beest te bewaren geeft, en het sterft, of het wordt verzeerd, of weggedreven, dat het niemand ziet; 11 Zo zal des HEEREN eed tussen hen beiden zijn, of hij niet zijn hand aan zijns naasten have geslagen heeft; en derzelver Heere zal dien aannemen; en hij zal het niet wedergeven. 12 Maar indien het van hem zekerlijk gestolen is, hij zal het zijn Heere wedergeven. 13 Is het gewisselijk verscheurd, dat hij het brenge tot getuige, zo zal hij het verscheurde niet wedergeven. 14 En wanneer iemand van zijn naaste wat begeert, en het wordt beschadigd, of het sterft; zijn heer daar niet bij zijnde, zal hij het volkomen wedergeven. 15 Indien zijn heer daarbij geweest is, hij zal het niet wedergeven; indien het gehuurd is, zo is het voor zijn huur gekomen.

16 Wanneer nu iemand een maagd verlost, die niet ondertrouwd is, en hij ligt bij haar, die zal haar zonder uitstel een bruidschat geven, dat zij hem ter vrouwe zij. 17 Indien haar vader ganselijk weigert haar aan hem te geven, zo zal hij geld geven naar de bruidschat der maagden.

18 De toveres zult gij niet laten leven. 19 Al wie bij een beest ligt, die zal zekerlijk gedood worden.

20 Wie de goden offert, behalve de HEERE alleen, die zal verbannen worden. 21 Gij zult ook de vreemdeling geen overlast doen, noch hem onderdrukken; want gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland.

22 Gij zult geen weduwe noch wees beledigen. 23 Indien gij hen enigszins beledigt, en indien zij enigszins tot Mij roepen, Ik zal hun geroep zekerlijk verhoren; 24 En Mijn toorn zal ontsteken, en Ik zal ulieden met het zwaard doden; en uw vrouwen zullen weduwen, en uw kinderen zullen wezen worden. 25 Indien gij Mijn volk, dat bij u arm is, geld leent, zo zult gij tegen hetzelve niet zijn, als een woekeraar; gij zult op hetzelve geen woeker leggen. 26 Indien gij enigszins uws naasten kleed te pand neemt, zo zult gij het hem wedergeven, eer de zon ondergaat; 27 Want dat alleen is zijn deksel, het is zijn kleed over zijn huid; waarin zou hij liggen? Het zal dan geschieden, wanneer hij tot Mij roept, dat Ik het zal horen; want Ik ben genadig! 28 De goden zult gij niet vloeken, en de oversten in uw volk zult gij niet lasteren.

29 Uw volheid en uw tranen zult gij niet uitstellen; de eerstgeborene uwer zonen zult gij Mij geven. 30 Desgelijks zult gij doen met uw ossen en met uw schapen; zeven dagen zullen zij bij hun moeder zijn, op de achtsten dag zult gij ze Mij geven. 31 Gij nu zult Mij heilige lieden zijn; daarom zult gij geen vlees eten, dat op het veld gescheurd is, gij zult het de hond voorwerpen.

De wetten van dit hoofdstuk hebben betrekking:

- I. Op het achtste gebod, betreffende diefstal, vers 1 - 4 Overtreding door vee, vers 5, schade door vuur, vers 6, toebetrouwd goed, vers 7 - 13 Het lenen van vee, vers 14, 15, of geld, vers 25 - 27
- II. Op het zevende gebod. Tegen hoererij, vers 16, 17, beestachtigheid, vers 19.
- III. Op de eerste tafel, verbiedende toverij, vers 18, afgoderij, vers 20. Bevelende de eerstelingen van de vruchten te offeren, vers 29, 30
- IV. Op de armen, vers 21 - 24.

- V. Op het burgerlijk bestuur, vers 23.
- VI. Op het bijzondere van de Joodse natie, vers 31.

Exodus 22:1 - 6

Hier zijn de wetten:

1. Betreffende diefstal, welke zijn:

- a. Indien iemand vee steelt (waarin de rijkdom van die tijd voornamelijk bestaan heeft) en dit vee in zijn bezit gevonden wordt, dan moet hij het dubbel weergeven, vers 4. Aldus moet hij vergoeding doen voor het onrecht en lijden om de misdaad. Naderhand werd echter bepaald dat, zo de dief in zijn consciëntie getroffen was en vrijwillig bekentenis deed voordat het uitkwam, en vóór er door anderen een onderzoek naar was ingesteld, hij slechts het gestolene moest weergeven, plus een vijfde deel, Leviticus 6:4, 5.
- b. Indien hij het schaap of de os, door hem gestolen, heeft geslacht of verkocht en daardoor in zijn misdaad volhard heeft dan moet hij vijf ossen voor een os en vier schapen voor een schaap weergeven, vers 1, meer voor een os dan voor een schaap, omdat de eigenaar behalve al het andere nut ook de dagelijkse arbeid van zijn os verloren heeft. Deze wet leert ons dat bedrog en onrecht, wel verre van de mens te verrijken, hem juist verarmen. Als wij eens anders goed onrechtmatig verkrijgen en behouden, dan zal dit niet slechts als vanzelf bederven of tenietgaan, maar ook hetgeen ons eigendom was verteren.
- c. Indien hij niet instaat was vergoeding te doen, dan moet hij als slaaf worden verkocht, vers 3. Het gerechtshof moest dit doen, en waarschijnlijk werd dan aan de beroofde het geld gegeven. Zo worden bij ons misdadigers in sommige gevallen tot deportatie naar de plantages veroordeeld, aan welke plaatsen alleen Engelsen weten wat slavernij is.
- d. Indien een dief ergens des nachts inbrak, en daarbij gedood werd, dan was zijn bloed op zijn eigen hoofd, en moest niet geëist worden van de hand desgenen, die hem doodde, vers 2. Gelijk hij, die een onwettige daad doet, de schuld draagt van het kwaad, dat er uit volgt voor anderen, zo draagt hij ook de schuld van het kwaad, dat er uit volgt voor hemzelf. Eens mensens huis is zijn kasteel, en de wet van God zowel als de wet van de mensen stelt er een wacht op, die het aanvalt, doet het op zijn eigen gevaar. Indien het echter dag was toen de dief gedood werd, moet hij, die hem doodde er verantwoordelijk voor worden gehouden, vers 3, tenzij hij het gedaan heeft in noodwendige zelfverdediging. Wij moeten teergevoelig zijn voor het leven, zelfs van slechte mensen, de magistraat moet ons recht doen, wij mogen ons niet zelf wreken.

2. Betreffende het wederrechtelijk komen op eens anders erf, vers 5. Hij, die moedwillig zijn vee op zijns buurmans veld brengt, moet vergoeding doen met het beste van zijn eigen veld. Onze wet maakt een veel groter verschil tussen deze en andere diefstallen, dan de wet van Mozes. De Joden hebben het dus als een algemene regel aangenomen, dat schadevergoeding altijd gegeven moet worden van het beste, en dat niemand vee moet houden, waarvan het waarschijnlijk is dat het op het erf van zijn burens zal komen, of hun schade zal veroorzaken. Wij moeten meer zorgdragen om geen kwaad te doen dan om geen kwaad te lijden, want kwaad of onrecht te lijden is slechts een beproeving, maar kwaad of onrecht te doen is een zonde, en zonde is altijd erger dan beproeving of verdrukking.

3. Betreffende schade, aangericht door brand. vers 6. Hij, die slechts de bedoeling had doornen te verbranden, kan medeschuldig worden aan het verbranden van koren, en moet niet onschuldig worden gehouden. Mensen van een vurige, driftige aard moeten wèl toezien, opdat zij, voorgevende slechts onkruid te willen uitroeien, ook niet tegelijk de tarwe uitroeien. Indien de brand schade heeft veroorzaakt, moet hij, die hem aangestoken heeft, er verantwoordelijk voor worden gehouden, al zou men niet kunnen bewijzen dat hij bedoeld

heeft onheil te stichten. De mensen moeten boeten voor hun onachtzaamheid, zowel als voor hun kwaadwilligheid. Wij moeten ons er voor wachten een twist te beginnen, want, hoewel het slechts van weinig belang schijnt, weten wij toch niet hoe groot een vuur er door aangestoken kan worden, waarvan wij de schuld moeten dragen, indien wij met hem, die veinst te razen, vuursprankels, pijlen en dodelijke dingen werpen, en voorgeven niets kwaads te bedoelen. Het zal ons zeer oplettend en zorgzaam maken, als wij bedenken, dat wij verantwoordelijk zijn, niet alleen voor het kwaad, dat wij direct doen, maar ook voor het kwaad, dat wij door onachtzaamheid veroorzaken.

Exodus 22:7 - 15

Deze wetten hebben betrekking:

1. Op aanvertrouwd goed, vers 7 - 13 Indien iemand iets toevertrouwt, bijvoorbeeld aan een bode of besteller, om ergens heengebracht te worden, of aan de houder van een pakhuis, om bewaard te worden, of vee aan een boer om op zijn land te grazen tegen een behoorlijke vergoeding, en indien men in de persoon aan wie het goed overgegeven wordt voor een dergelijk doeleinde, zeer bijzonder vertrouwen stelt, en zulk goed wordt gestolen of verloren beschadigd of bedorven, en het blijkt dat het niet de schuld was van de bewaarder, dan moet de eigenaar het verlies dragen, maar indien de bewaarder bevonden wordt ontrouw te zijn geweest, dan moet deze genoodzaakt worden vergoeding te doen. De bewaarder moet voor de rechters onder ede verklaren onschuldig te zijn, indien het een geval is, waarbij geen ander bewijs van onschuld overgelegd kan worden, en dan moeten de rechters naar bevind van zaken handelen en uitspraak doen.

Dit leert ons:

- a. Dat wij zeer zorgzaam moeten zijn voor alles wat ons toevertrouwd werd, even zorgzaam als voor ons eigen goed. Het is onrechtvaardig en laaghartig, en waarover iedereen schande roept, misbruik te maken van vertrouwen.
- b. Dat er zo'n algemeen gebrek is aan waarheid en gerechtigheid op de aarde, dat er maar al te veel reden of aanleiding is om de eerlijkheid van de mensen te verdenken, als het in hun belang is om oneerlijk te zijn.
- c. Dat "de eed tot bevestiging een einde is van alle tegenspreken," Hebrëen 6:16. Het wordt des Heeren eed genoemd, vers 11, omdat men zich op Hem beroept, niet slechts als getuige van de waarheid, maar als wreker van onrecht en bedrog. Van hen, die door een onrechtvaardige daad hun naasten schade toebrachten, kan men toch hopen, dat hun geweten toch nog niet zó verdorven is, dat zij de eed des Heeren zullen ontheiligen, want de God van de waarheid tot getuige te roepen van een leugen is een zonde, waarvoor het natuurlijk geweten evenzeer terugschrikt als voor iedere andere zonde. Reeds in aloude tijden werd de eed heilig gehouden, en dit is een duidelijk bewijs van het algemene geloof in een God, een voorzienigheid en een toekomst oordeel.
- d. Dat de magistratuur een instelling Gods is, bestemd onder andere om de mensen te helpen in het ontdekken van het betwiste recht en het verkrijgen van geweigerd recht, en voor de beslissing van de rechters behoort men grote eerbied te hebben.
- e. Dat er geen reden is waarom iemand zou moeten lijden voor hetgeen zijn schuld niet is, meesters behoren dit te bedenken in hun handelwijze met hun dienstknechten, en niet straffen als schuld wat slechts een ongeluk was, en dat zij, in de plaats hunner dienstknechten zijnde, ook niet hadden kunnen voorkomen.

2. Betreffende leringen, vers 14, 15. Gesteld, iemand leent zijn nabuur een span ossen, als hij tegenwoordig is bij het gebruik er van, of voor het lenen beloning ontvangt, dan moet hij het verlies dragen zo die ossen enigerlei letsel bekomen. Maar indien de eigenaar uit vriendelijkheid en zonder er loon voor te ontvangen, zijn vee ter leen heeft gegeven, en

daarbij zo'n vertrouwen in de lener gesteld heeft, dat hij het hem buiten zijn tegenwoordigheid liet gebruiken, dan moet, zo de dieren letsel ondervinden, de lener de schade vergoeden. Laat ons hieruit leren zeer zorgzaam te zijn voor goed dat ons geleend is, en er geen misbruik van maken, want dit zou niet slechts onrecht, maar laag en ondankbaar zijn, daar het goed met kwaad vergeldt. Veel liever moeten wij het verlies willen dragen, dan dat iemand schade lijdt door zijn vriendelijkheid jegens ons. "Ach mijn heer! want het was geleend," 2 Koningen 6:5.

Exodus 22:16 - 24

Hier is:

1. Een wet, welke bepaalt dat hij, die een jonge dochter verleidt, haar moet huwen, vers 16, 17. Indien zij aan iemand anders ondertrouwd was, dan moest de verleider gedood worden. Deuteronomium 22:23, 24, maar hier onderstelt de wet haar als niet verloofd zijnde. Indien haar vader echter weigert haar aan hem te geven, dan moet hij voor de belediging en schande haar aangedaan, schadevergoeding geven in geld. Door deze wet wordt het huwelijk geëerd, en zij toont tevens hoe onbetamelijk het is, dat kinderen trouwen zonder de toestemming hunner ouders. Hier zelfs, waar de Goddelijke wet het huwelijk beveelt, beide als straf voor hem, die het onrecht gedaan heeft, en als een beloning voor haar, die het onrecht geleden heeft, was het toch onder uitdrukkelijk voorbehoud van de rechten des vaders, indien hij zijn toestemming weigerde, dan mocht het huwelijk niet plaatshebben.

2. Een wet waarbij toverij tot een halsmisdad verklaard wordt. vers 18. Toverij geeft niet slechts aan de duivel de eer, die aan God alleen toekomt, maar trotseert de Goddelijke voorzienigheid, voert krijg tegen Gods regering, en legt zijn werk in de hand des duivels, van hem verwachende goed of kwaad te doen, en hem aldus tot de god van deze wereld makende. Rechtvaardig werd dit dus met de dood gestraft, inzonderheid onder een volk, dat gezegend was met een Goddelijke openbaring, en voor hetwelk boven alle andere volken door de Goddelijke voorzienigheid gezorgd werd. Onze wet verklaart het raadplegen, aanroepen, of gebruiken van, of het sluiten van een verbond met, enigerlei boze geest, tot welk doeleinde het ook zij, het doen van bezweringen of het beoefenen van toverij, tot een halsstraffelijke misdaad zonder uitzondering van personen, want ook zij die tot de geestelijke stand behoorden, konden zich niet beroepen op hun voorrecht van niet voor een wereldlijke rechtbank gedaagd te kunnen worden. Ook het voorgeven om aanwijzing te kunnen doen waar gestolen of verloren goederen gevonden kunnen worden, of iets dergelijks, is een ongerechtigheid, strafbaar voor het gerecht, en bij herhaling voor de tweede maal moest het met de dood worden gestraft. Hierin wordt de rechtvaardigheid van onze wet ondersteund door Gods wet.

3. Onnatuurlijke verfoeiselen worden hier ook halsstraffelijk gemaakt, zodanige dieren in de gedaante van mensen, als die zich daaraan schuldig maken, zijn ongeschikt om te leven, vers 19. Al wie bij een beest ligt, zal zeker gedood worden.

4. Ook afgoderij wordt tot een halsstraffelijke misdaad gemaakt, vers 20. Daar God verklaard heeft ten opzichte van deze zaak een ijverig God te zijn, moeten ook de burgerlijke overheden dit wezen, en al die personen, geslachten en plaatsen in Israël volstrekt uitroeien en verderven, die enige god aanbidden buiten de Heere. Deze wet zou de treurige afval van het Joodse volk in latere tijden hebben kunnen voorkomen, indien zij, die haar gehandhaafd en toegepast moesten hebben, niet de voorgangers en aanvoerders waren geweest in de overtreding er van.

5. Een waarschuwing tegen verdrukking. Omdat zij, die gemachtigd waren andere misdaden te straffen, zelf het meest in gevaar waren die misdaden te begaan, houdt God het straffen er van in Zijn eigen handen.

a. Vreemdelingen moeten niet mishandeld worden, vers 21, niet verongelijkt worden in het recht door de magistraten, niet bedrogen worden bij het sluiten van contracten, hun onwetendheid of nooddrift moet men niet ten eigen bate aanwenden, en zij moeten niet bespot of gekweld, niet vertreden of met minachting behandeld worden, zij moeten het hen niet tot een verwijt maken, dat zij vreemdelingen zijn, want dit alles is kwelling of overlast, en het zou vreemdelingen ontmoedigen om onder hen te komen wonen, of het zou hen stijven in hun vooroordelen tegen hun Godsdienst waartoe zij hen door zachtheid en vriendelijkheid moeten trachten te bekeren. De reden opgegeven, waarom zij vriendelijk moeten zijn degenen vreemdelingen, is: Gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland, en wist toen wat het was om gekweld en verdrukt te worden. Menselijkheid is een van de wetten van de Godsdienst, en gebiedt ons in het bijzonder om teder en barmhartig te zijn jegens hen, die in ongunstige omstandigheden zijn, ons mededogen uit te strekken tot vreemdelingen, en tot hen, jegens wie wij geen verplichting van verwantschap of bekendschap hebben. Zij, die voor ons vreemdelingen zijn, zijn bekend aan God, en Hij bewaart hen, Psalm 146:9. Zij, die de Godsdienst belijden, behoren er zich op toe te leggen om vreemdelingen te verplichten, dat is, hun dienst te bewijzen, opdat zij alsoo hun Godsdienst in hun goede mening aanbevelen, en zij moeten zich wachten van iets te doen, dat hen er toe kan brengen om er kwaad van te denken, of kwaad te denken van de belijders er van, 1 Petrus 2:12. Als zij, die zelf in armoede en benauwdheid hebben verkeer, door Gods voorzienigheid verrijkt en verruimd zijn geworden, moeten zij zeer bijzondere tederheid betonen aan hen, die zich nu in dezelfde omstandigheden bevinden als waarin zij geweest zijn, en moeten nu aan hen doen, wat zij gewenst hebben dat hun gedaan zou worden.

b. Weduwen en vaderlozen moeten niet mishandeld worden, vers 22. Gij zult hen niet beledigen, dat is: "Gij zult hen vertroosten en helpen, en bereid zijn om hun bij alle gelegenheden vriendelijkheid te bewijzen." Als hun rechtmatige eisen gesteld worden, moet men toch hun toestand in aanmerking nemen, daar zij degenen verloren hebben, die voor hen zouden opgetreden zijn om hen te beschermen. Zij worden verondersteld onbekend te zijn met het doen van zaken, ontbloot te zijn van raad, beschroomd en teergevoelig te zijn, en daarom moeten zij met vriendelijkheid en medelijden behandeld worden, hun geen hardheid worden aangedaan, waartegen een echtgenoot of een vader hen zou beschut hebben.

Want:

(1). God neemt bijzonder kennis van hun zaak, vers 23. Niemand anders hebbende om zich op te beroepen, of bij wie te klagen, zullen zij tot God roepen, en Hij zal hun geroep zeker verhoren want Zijn wet en Zijn voorzienigheid zijn beschermers en voogden voor de weduwen en wezen, en zo de mensen zich niet over hen ontfermen en hen niet willen horen, zal Hij het wèl. Het is een grote troost voor hen die beledigd en verdrukt worden door de mensen, dat zij een God hebben, tot wie zij zich kunnen wenden, en die meer zal doen dan hun gehoor verlenen, en het behoorde een verschrikking te wezen voor de verdrukken, dat het geroep van de armen tegen hen opgaat tot God, dat Hij zeker zal horen. Ja meer:

(2). Hij zal streng afrekenen met hen die hen verdrukken, al is het ook, dat zij er aan ontkomen om door de mensen gestraft te worden, zal Gods rechtvaardig oordeel hen toch vervolgen en achterhalen, vers 24. Mensen, die enig besef hebben van rechtvaardigheid en eer zullen zich de zaak aantrekken van de zwakken en hulpelozen, wie onrecht gedaan is, en zal de rechtvaardige God dit dan niet doen? Let op het billijke van het vonnis, dat hier uitgesproken wordt over hen die weduwen en wezen verdrukken: hun vrouwen zullen

weduwen en hun kinderen wezen worden en de Heere wordt bekend door die oordelen, welke Hij ook nu nog soms uitvoert.

Exodus 22:25 - 31

Hier is:

1. Een wet tegen afpersing bij het lenen.

a. Zij moeten geen woeker nemen voor geld, dat iemand uit armoede geleend heeft, vers 25 zoals bijvoorbeeld in het geval waarvan wij lezen in Nehemia 5:1 - 7. In de wet op het jubeljaar is ook aldus voorzien geworden ten opzichte van de onvervreemdbare eigendom van de geslachten. Van een volk, dat weinig of geen handelsbetrekkingen had, kon men veronderstellen, dat zij niet anders geld leenden dan uit noodzaak om in hun onmiddellijke behoeften te voorzien. Maar het was hun vergund om woeker te nemen van vreemdelingen die zij evenwel hierbij niet mochten verdrukken. Strikt genomen schijnt deze wet dus bijzonder bestemd geweest te zijn voor de Joodse staat, maar naar de billijkheid van haar strekking verplicht zij ook ons om barmhartigheid te bewijzen aan hen, die ons iets verschuldigd zijn, en om in hun verlies te willen delen, als het hun met het door ons geleende geld tegenloopt, zowel als in hun winst als zij er voorspoed mee hebben. Op deze voorwaarde komt het voor even wettig te zijn om interest te nemen van geld, waarmee een ander zich moeite geeft, en dat door hem vermeerderd wordt, maar waarmee hij zich in zijn handel blootstelt aan verlies, als het wettig is om de pacht te ontvangen van mijn land, waarmee de pachter zich moeite geeft, dat hij verbetert en aldus meer winstgevend maakt, maar waarbij ook hij zich evenzeer blootstelt aan het gevaar van verlies door een slechte oogst of door andere oorzaken.

b. Zij moeten geen dekens of ander beddengoed van een arme in pand nemen, maar indien zij het wél deden, moesten zij het toch vóór de nacht, dat is dus vóór het naar bed gaan, teruggeven, vers 26, 27. Zij, die zelf zacht en warm liggen, moeten aan het harde, koude logies denken, waarmee vele armen zich moeten behelpen, en niets doen om hetgeen hard is nog harder te maken, of aan de beproefden nog meer beproeving toe te voegen.

2. Een wet tegen minachting van het gezag, vers 28. De goden zult gij niet vloeken, dat is: de rechters en magistraten, of overheidspersoneel, wegens hun tenuitvoerlegging van deze wetten. Zij moeten hun plicht doen, wie er ook door moge lijden. Magistraten behoren de smaad van de mensen niet te vrezen, noch hun beschimpingen, maar zolang zij een zuiver geweten bewaard hebben, ze te verachten. Maar zij, die hen smaden, omdat zij de kwaden een vrees zijn, smaden hiermede God zelf, en zullen zeer veel te verantwoorden hebben. Wij zien hen met zeer zwarte kleuren afgeschilderd en met een zwaar oordeel bedreigd, die "de heerschappij verwerpen en de heerlijkheden lasteren," Judas: 8. Vorsten en magistraten zijn onze vaders, die het vijfde gebod ons gebiedt te eren en verbiedt te smaden. Paulus past deze wet toe op zichzelf en erkent, dat hij "de overste zijns volks niet vloeken" mag neen, al was de overste toen zijn zeer onrechtvaardige vervolger, Handelingen 23:5, zie Prediker 10:20.

3. Een wet betreffende het offeren van hun eerstelingen aan God, vers 29, 30. Dit was tevoren reeds bevolen, Hoofdstuk 13, en hier wordt het bevel hernieuwd: De eerstgeborene uwer zonen zult gij Mij geven, en nog veel meer reden hebben wij om onszelf en alles wat wij hebben aan God te geven, die "Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar Hem voor ons allen heeft overgegeven." Zij moeten niet uitstellen om hun eerste rijpe koren te offeren, want als wij onze plicht uitstellen, dan is er gevaar dat wij hem geheel nalaten, en door de eerste gelegenheid te laten voorbijgaan, in de verwachting dat er wel een andere komen zal, laten wij Satan toe ons van al onze tijd te beroven. Laat jonge lieden dus niet uitstellen om aan God de eerstelingen te offeren van hun tijd en van hun kracht, opdat hun uitstel geen afstel worde

door de bedriegelijkheid van de zonde, en de meer gelegen tijd, die zij zich beloven, nooit komt. Toch wordt bepaald dat de eerstelingen van hun vee Gode niet gewijd moesten worden voor de achtste dag na hun geboorte, omdat zij dan pas ergens nut toe waren. God is de eerste en de beste en daarom moet Hem het eerste en het beste gegeven worden.

4. Er wordt een onderscheid gesteld tussen de Joden en andere volken: Gij nu zult Mij heilige lieden zijn, en een teken van die eervolle onderscheiding is gesteld in hun spijs, daarom zult gij geen vlees eten, dat op het veld gescheurd is door beesten, niet slechts omdat het ongezond is, maar omdat het laag is en vrekkig, iets dat beneden hen is, die Gode heilige lieden moesten zijn, om de resten te eten, die roofdieren hebben laten liggen. Wij, die Gode geheiligd zijn moeten niet kieskeurig zijn voor spijs en drank, maar nauwgezet, ons niet voedende zonder vreze, maar etende en drinkende naar regel, de regel van soberheid en matigheid, ter ere Gods.

HOOFDSTUK 23

1 Gij zult geen vals gerucht opnemen; en stelt uw hand niet bij de goddeloze, om een getuige tot geweld te zijn. 2 Gij zult de menigte tot boze zaken niet volgen; en gij zult niet spreken in een twistige zaak, dat gij u neigt naar de menigte, om het recht te buigen. 3 Ook zult gij de geringe niet voortrekken en zijn twistige zaak. 4 Wanneer gij uws vijands os, of zijn dwalenden ezel, ontmoet, gij zult hem denzelven ganselijk wederbrengen. 5 Wanneer gij uws haters ezel onder zijn last ziet liggen, zult gij dan nalatig zijn, om het uwe te verlaten voor hem? Gij zult het in alle manier met hem verlaten. 6 Gij zult het recht uws armen niet buigen in zijn twistige zaak. 7 Zijt verre van valse zaken; en de onschuldige en gerechte zult gij niet doden; want Ik zal de goddeloze niet rechtvaardigen. 8 Ook zult gij geen geschenk nemen; want het geschenk verblindt de zienden, en het verkeert de zaak der rechtvaardigen. 9 Gij zult ook de vreemdeling niet onderdrukken; want gij kent het gemoed des vreemdelings, dewijl gij vreemdelingen geweest zijt in Egypteland. 10 Gij zult ook zes jaar uw land bezaaien, en deszelfs inkomst verzamelen; 11 Maar in het zevende zult gij het rusten en stil liggen laten, dat de armen uws volks mogen eten, en het overige daarvan de beesten des velds eten mogen; also zult gij ook doen met uw wijngaard, en met uw olijfbomen.

12 Zes dagen zult gij uw werken doen; maar op de zevenden dag zult gij rusten; opdat uw os en uw ezel ruste, en dat de zoon uwer dienstmaagd en de vreemdeling adem scheppe. 13 In alles, wat Ik tot ulieden gezegd heb, zult gij op uw hoede zijn; en de Naam van andere goden zult gij niet gedenken; uit uw mond zal hij niet gehoord worden!

14 Drie reizen in het jaar zult gij Mij feest houden. 15 Het feest van de ongezuurde broden zult gij houden; zeven dagen zult gij ongezuurde broden eten (gelijk Ik u geboden heb), ter bestemder tijd in de maand Abib, want in dezelve zijt gij uit Egypte getogen; doch men zal niet ledig voor Mijn aangezicht verschijnen. 16 En het feest des oogstes, der eerste vruchten van uw arbeid, die gij op het veld gezaaid zult hebben. En het feest der inzameling, op de uitgang des jaars, wanneer gij uw arbeid uit het veld zult ingezameld hebben. 17 Drie malen des jaars zullen al uw mannen voor het aangezicht des Heeren HEEREN verschijnen. 18 Gij zult het bloed Mijns offers met geen gedeseemde broden offeren; ook zal het vette Mijns feestes tot op de morgen niet vernachten. 19 De eerstelingen der eerste vruchten uws lands zult gij in het huis des HEEREN uws Gods brengen. Gij zult het bokje niet koken in de melk zijner moeder. 20 Ziet, Ik zende een Engel voor uw aangezicht, om u te behoeden op dezen weg, en om u te brengen tot de plaats, die Ik bereid heb. 21 Hoedt u voor Zijn aangezicht, en weest Zijner stem gehoorzaam, en verbittert Hem niet; want Hij zal ulieder overtredingen niet vergeven; want Mijn Naam is in het binnenste van Hem. 22 Maar zo gij Zijner stem naarstiglijk gehoorzaamt, en doet al wat Ik spreken zal, zo zal Ik uwer vijanden vijand, en uwer wederpartijders wederpartij zijn. 23 Want Mijn Engel zal voor uw aangezicht gaan, en Hij zal u inbrengen tot de Amorieten, en Hethieten, en Ferezieten, en Kanaänieten, Hevieten, en Jebusieten; en Ik zal hen verdelgen.

24 Gij zult u voor hun goden niet buigen, noch hen dienen; ook zult gij naar hun werken niet doen; maar gij zult ze geheel afbreken, en hun opgerichte beelden ganselijk vermorzelen. 25 En gij zult de HEERE uw God dienen, zo zal Hij uw brood en uw water zegenen; en Ik zal de krankheden uit het midden van u weren. 26 Er zal geen misdragtige, noch onvruchtbare in uw land zijn; Ik zal het getal uwer dagen vervullen. 27 Ik zal Mijn schrik voor uw aangezicht zenden, en al het volk, tot hetwelk gij komt, versaaagd maken; en Ik zal maken, dat al uw vijanden u de nek toekeren. 28 Ik zal ook horzelen voor uw aangezicht zenden; die zullen van voor uw aangezicht uitstoten de Hevieten, de Kanaänieten en de Hethieten. 29 Ik zal hen in een jaar van uw aangezicht niet uitstoten, opdat het land niet woest worde, en het wild gedierte boven u niet vermenigvuldigd worde. 30 Ik zal hen allengskens van uw aangezicht uitstoten, totdat gij gewassen zijt en het land erft.

31 En Ik zal uw landpalen zetten van de zee Suf tot aan de zee der Filistijnen, en van de woestijn tot aan de rivier; want Ik zal de inwoners van dat land in uw hand geven, dat gij hen voor uw aangezicht uitstoot. 32 Gij zult met hen, noch met hun goden, een verbond maken. 33 Zij zullen in uw land niet wonen, opdat zij u tegen Mij niet doen zondigen; indien gij hun goden dient, het zal u voorzeeker tot een valstrik zijn.

Dit hoofdstuk bevat en besluit de handelingen van de eerste zitting (als ik dit eens zo noemen mag) op de berg Sinaï. Hier zijn:

I. Enige wetten van algemene verplichting, in het bijzonder betrekking hebbende op het negende gebod, tegen het geven van een valse getuigenis, vers 1, en het geven van een vals oordeel, vers 2, 3, 6 - 8. Ook een wet om goed te doen aan onze vijanden, vers 4 - 5, en geen vreemdelingen te verdrukken, vers 9.

II. Sommige wetten voor de Joden: het sabbatjaar, vers 10, 11 de drie jaarlijkse feesten, vers 14 - 17, met enige wetten, die daarop betrekking hebben.

III. Genaderijke beloften van de voltooiing van het werk, dat God voor hen heeft begonnen, op voorwaarde van hun gehoorzaamheid, vers 20 - 24. Dat Hij hen voorspoedig zal maken, vers 25, 26. Dat Hij hen in het bezit zal stellen van Kanaän, vers 27 - 31 Maar zij moeten zich niet vermengen met andere volken, vers 32, 33.

Exodus 23:1 - 9

Hier zijn:

I. Waarschuwingen betreffende rechterlijke handelingen. Het was niet genoeg dat zij goede wetten hadden, betere dan ooit een volk gehad heeft, er moet ook zorg worden gedragen voor de behoorlijke rechtsbedeling in overeenstemming met deze wetten.

1. De getuigen worden hier gewaarschuwd om noch een onschuldige te doen vervolgen door een vals gerucht van hem te verspreiden en de algemene mening tegen hem in te nemen, noch behulpzaam te zijn in de vervolging van een onschuldige of van iemand, van wie men niet weet dat hij schuldig is, door hun hand te stellen bij de goddeloze tot het afleggen van een eed, als getuige tegen hem, vers 1. Valse getuigenis tegen iemand af te leggen in een zaak, waarbij zijn leven gemoeid is, daarin is al de schuld gelegen van liegen, meinedigheid, kwaadwilligheid, diefstal, moord, nog vermeerderd met de schandvlek van aan dit alles de schijn te geven van rechtvaardigheid, en van vele anderen mee in die schuld te betrekken. Er is nauwelijks een boze daad, waaraan iemand bij mogelijkheid schuldig kan zijn, waarin een grotere samenknoping van ongerechtigheid gelegen is dan hierin. Maar het eerste gedeelte van deze waarschuwing strekt zich ook uit tot gewone gesprekken, en niet alleen tot gerechtelijke handelingen, zodat lasteren en kwaadspreken een soort van valse getuigenis afleggen is. Iemands goede Naam is evenzeer overgeleverd aan de genade van elk gezelschap, als zijn leven aan de genade van rechter en gezworenen, zodat hij, die willens en wetens een vals gerucht verspreidt tegen zijn naaste, inzonderheid indien dit gerucht tot wijze en Godvruchtige mensen komt, op wier achting men grote prijs stelt, evenzeer zondigt tegen de wetten van waarheid, gerechtigheid en barmhartigheid, als iemand die een valse getuigenis aflegt - nog vermeerderd met dit kwaad, dat hij het niet in de macht laat van de benadeelde persoon om zich recht te verschaffen. En het opnemen of aannemen van een vals gerucht is even slecht als het verspreiden er van, het lasteren en kwaadspreken zou niet zoveel onheil teweegbrengen als het teweegbrengt, indien het niet aangemoedigd werd. Soms kunnen wij het niet vermijden om een vals gerucht te horen, maar wij moeten het niet opnemen, dat is: wij moeten het niet horen met genoegen, zoals degenen, die zich verblijden in de ongerechtigheid, en zolang er nog enige reden is om aan de waarheid er van te twijfelen, moeten wij er geen geloof aan slaan. Dat is liefde voor de goede Naam van onze naaste, dat is doen aan hem, zoals wij wensen dat ons gedaan zal worden.

2. Wij hebben hier een waarschuwing aan de rechters om het recht niet te verkeren.

a. Zij moeten zich door geen macht of menigte er toe laten leiden tegen hun geweten vonnis te vellen, vers 2. Onder de Joden werden rechtszaken onderzocht door een rechtbank of hof van justitie, en het oordeel naar meerderheid van stemmen uitgesproken, waarbij dan iedere rechter handelt naar de waarheid zoals zij hem na een strikt en onpartijdig onderzoek voorkomt te zijn, al zou ook het geschreeuw van de menigte, of de uitspraak van de "Rabbim"

(een woord, dat wij vertalen door "menigte") de oudsten en meest eerbaren onder de rechters daaraan tegenovergesteld zijn. Daarom moest bij de Joden (evenals bij ons) de jongste van de rechters het eerst zijn stem uitbrengen, opdat het gezag van de oudste daarbij geen invloed op hem zal uitoefenen. Rechters moeten geen aanzien des persoons hebben, geen aanzien hebben van de persoon noch van de partijen, noch van hun mederechters. Het eerste gedeelte van dit vers geeft ook een algemene regel voor alle mensen, zowel als voor de rechters, namelijk de menigte niet te volgen tot boze zaken. Het algemene gebruik zal nooit een verontschuldiging zijn voor kwade praktijken, de brede weg is er nooit veiliger of beter om, omdat velen daarop gaan. Wij moeten vragen wat wij behoren te doen, niet wat de meerderheid doet, want wij moeten geoordeeld worden door onze Meester, niet door onze mededienstknechten, en wij betonen de mensen al te veel beleefdheid, als wij ter wille van hun gezelschap de brede weg met hen bewandelen, die ten verderve leidt.

b. Zij moeten het recht niet buigen, neen, ook niet ten gunste van de arme vers 3. In alle gevallen moet recht gedaan en onrecht gestraft worden, uit liefde of medelijden mag het recht niet verkort en het onrecht niet voorbijgezien worden. Als een arme slecht is en een slechte daad doet, dan is het een dwaas medelijden, om hem er beter om te doen varen vanwege zijn armoede, Deuteronomium 1:16 - 17

c. Evenmin moeten zij het recht verkeren ten nadele van een arme, of toelaten dat hem onrecht gedaan wordt, omdat hij niet bij machte is zich recht te verschaffen. In zulke gevallen moeten de rechters zelf advocaten worden voor de armen, inzover hun zaak eerlijk en goed is, vers 6 : "Gij zult het recht uws armen niet buigen, gedenkt dat zij uw armen zijn, been van uw been, uw arme naasten, uw arme broeders, laat hen er dus niet te slechter om varen, dat zij arm zijn."

d Zij moeten terugschrikken voor de gedachte van behulpzaam te zijn in een slechte zaak, vers 7. "Weest verre van valse zaken, houd er u niet slechts vrij van, noch acht het voldoende om te zeggen dat gij er geen belang bij hebt, er niet mee hebt te maken, maar houd u er ver van, vrees het als een gevaarlijke strik. Gij zoudt voor niets ter wereld de onschuldigen en rechtvaardigen met uw eigen handen willen doden, houdt u dan verre van een valse zaak want gij weet niet of zij hier niet in eindigen zal, en de rechtvaardige God zal zodanige boosheid niet ongestraft laten, Ik zal de goddeloze niet rechtvaardigen," dat is: "Ik zal hem veroordelen, die anderen onrechtvaardig veroordeelt." De rechters zelf zijn aan de groten Rechter verantwoordelijk.

e. Zij moeten geen steekpenningen aannemen, vers 8. Niet slechts moeten zij door geen geschenk bewogen worden om een onrechtvaardig oordeel uit te spreken, of de schuldige vrij te spreken of iemands recht af te wijzen, maar zij moeten niet eens een geschenk aannemen, opdat het geen kwade invloed op hen uitoefene, of hen zou verlokken om - al bedoelen zij dit ook niet - tegen hun geweten te handelen, want het geschenk heeft een verwonderlijke strekking om hen, die anders het goede bedoelen, blind te maken voor het kwade.

f. Zij moeten geen vreemdeling verdrukken, vers 9. Hoewel de vreemdelingen geen land onder hen mochten beërven, moet hun toch recht gedaan worden het hunne in vrede door hen genoten kunnen worden, en zo hun onrecht geschiedt moet hun recht gedaan worden, al zijn zij ook vervreemd van het burgerschap Israëls. Het is een voorbeeld van de billijkheid van onze wet dat als een vreemdeling voor het gerecht komt wegens enigerlei misdaad, behalve verraad, de ene helft van de gezworenen vreemdelingen zullen zijn, zo hij dit verlangt. Zij noemen dit een verhoor "per medietatem lingae," een vriendelijke voorziening van te beletten,

dat vreemdelingen verdrukt worden. De reden, welke hier er voor gegeven wordt, is dezelfde als in Hoofdstuk 22:21. Gij zijt vreemdelingen geweest, hier nog op uitnemende wijze versterkt door het argument: gijlieden kent het gemoed des vreemdelings, gij weet iets van de smart en de angsten eens vreemdelings, en wel door droeve ervaring en daarom kunt gij, verlost zijnde, zoveel gemakkelijker uw ziel in de plaats van zijn ziel stellen.

II. Geboden betreffende vriendelijkheid jegens onze naasten. Wij moeten bereid zijn om, als de gelegenheid er zich toe aanbiedt, aan een ieder alle goede diensten te bewijzen, je zelfs aan hen, die ons kwaad hebben gedaan, vers 4, 5. Het gebod om onze vijanden lief te hebben en wel te doen aan degenen, die ons haten is niet alleen een nieuw, maar een oud gebod Spreuken 25:21, 22. Leid hieruit af, dat:

1. Zo wij deze vriendelijkheid moeten bewijzen aan een vijand, wij haar nog veel eerder moeten bewijzen aan een vriend, al is het ook dat hier alleen een vijand genoemd wordt, omdat van de veronderstelling wordt uitgegaan, dat men voor niemand onvriendelijk zal zijn, dan voor de zodanigen tegen wie men een bijzondere wrok koestert.

2. Zo het verkeerd is het verlies of de schade niet te voorkomen van een vijand, het nog veel erger is, om hem schade of verlies te veroorzaken aan hemzelf of aan zijn bezittingen.

3. Zo wij het verdwaalde vee van onze naaste moeten terugbrengen, wij ons nog veel meer moeten beijveren, om door zachte vermaningen en verstandige raadgevingen onze naasten zelf terug te brengen, als zij naar een zondige weg zijn afgedwaald, zie Jakobus 5:19, 20. En zo wij moeten trachten een gevallen ezel op te richten, dan moeten wij nog veel meer door vertroosting en bemoediging een terneer gebogen hart zien op te richten, zeggende de onbedachtzamen van hart: Weest sterk. Wij moeten het welzijn van anderen bevorderen zoals ons eigen welzijn, Filippenzen 2:4. "Wanneer gij zegt: Zie wij weten dat niet, zal Hij, die de harten weegt, dat niet merken, en die uw ziel gadeslaat, zal Hij het niet weten?" Zie Spreuken 24:11, 12.

Exodus 23:10 - 19

Hier is:

I. De instelling van het sabbatjaar, vers 10, 11. Ieder zevende jaar moest het land rusten, zij moeten aan het begin des jaars ploegen noch zaaien, en dus konden zij aan het einde des jaars geen grote oogst verwachten, wat er vanzelf groeide moest om zo te zeggen van de hand in de tand gaan en niet bewaard of opgelegd worden. Nu was dit bedoeld:

1. Om te tonen welk een vruchtbaar land het was, waarin God hen bracht, daar zo'n talrijk volk overvloedig onderhoud kon verkrijgen uit de voortbrengselen van zo'n klein land, zonder handel met het buitenland, en er toch nog ieder zevende jaar de opbrengst van kon missen.

2. Om hen te herinneren aan hun afhankelijkheid van God, hun grote landheer, en hun verplichting om de vruchten des lands te gebruiken naar Zijn aanwijzing. Aldus wilde Hij hun gehoorzaamheid op de proef stellen in een zaak, die zeer van nabij hun belang raakte. Later zullen wij zien dat hun ongehoorzaamheid aan dit gebod het verbeuren van de belofte tengevolge had, 2 Kronieken 36:21.

3. Om hun te leren vertrouwen te hebben in de voorzienigheid Gods, en te geloven dat, zolang zij hun plicht deden, het gewas van het zesde jaar genoeg levensonderhoud zou opleveren voor twee jaren, gelijk het manna van de zesde dag genoeg spijs opleverde voor twee dagen. Aldus moeten zij leren "niet bezorgd te zijn voor hun leven," Mattheüs 6:25. Als wij

verstandig en naarstig zijn in onze zaken, dan kunnen wij vertrouwen dat Gods voorzienigheid ons het brood van de dag op dezelfde dag geven zal.

II. De herhaling van de wet van het vierde gebod betreffende de wekelijkse sabbat vers 12. Zelfs in het jaar van de rust moeten zij niet denken dat de sabbat gelijk was aan de andere dagen, ook in dat jaar moest hij Godsdienstig worden waargenomen, maar aldus hebben sommigen gepoogd de waarneming van de sabbat weg te nemen door voor te geven, dat elke dag een sabbatdag moet zijn.

III. Alle eerbied voor de goden van de heidenen wordt hier streng verboden, vers 13. Hieraan gaat een algemene waarschuwing vooraf welke betrekking heeft op al deze geboden In alles, wat Ik tot ulieden gezegd heb, zult gij op uw hoede zijn. Wij zijn in gevaar om naar rechts en links te dwalen, en het is op ons gevaar zo wij dit doen, daarom is het ons nodig goed uit te zien. Een mens kan zich door achteloosheid in het verderf storten, maar zonder grote zorg en voorzichtigheid kan hij zich niet redden. Daar afgoderij een zonde was, waartoe zij zeer geneigd waren, en die een zware verzoeking voor hen was, moeten zij in het bijzonder er naar streven om de gedachtenis aan de goden van de heidenen uit te wissen, alle vormen van bijgelovige spreekwijzen moeten in onbruik bij hen komen en worden vergeten, zij moeten ze niet anders dan met afschuw en verfoeiing noemen. Het zou te wensen zijn dat in Christelijke scholen en academiën (want het is tevergeefs om in dit opzicht aan een hervorming van de schouwburgen te denken) de namen en verhalen van heidense godheden, of liever demonen, niet zo dikwijls en zo gemeenzaam gebruikt werden als zij zijn, zelfs met nog enige eerbied, soms nog wel in de vorm van aanroeping. Wij hebben voorzeker Christus niet aldus geleerd IV. Het plechtig vieren van hun Godsdienstige feesten en hun verschijnen daarbij voor Gods aangezicht in de plaats, die Hij verkiezen zal, wordt hier streng geboden, vers 14 - 17 1. Drie maal per jaar moesten alle mannen samenkomen in een heilige samenroeping, ten einde elkaar beter te kennen en lief te hebben, en hun gemeenschap met elkaar als een geëerd en bijzonder volk op te houden.

2. Zij moeten verschijnen voor het aangezicht des Heeren, vers 17, om zich Hem voor te stellen, ziende naar de plaats waar Zijn eer woonde, en Hem als hun Opperheer hulde te doen, van wie en onder wie zij al hun bezittingen hadden.

3. Zij moeten tezamen feest houden voor het aangezicht des Heeren, tezamen eten en drinken ten teken van hun blijdschap in God en hun dankbare bewustheid van Zijn goedheid jegens hen, want "men maakt maaltijden om te lachen," Prediker 10:19. O welk een goede Meester dienen wij die het ons ten plicht heeft gesteld om voor Zijn aangezicht vrolijk te zijn, en Zijn dienstknechten onthaalt als zij dienst doen! Laat men nooit een Godsdienst droefgeestig noemen, waarvan de plechtige diensten plechtige feesten zijn.

4. Zij moeten niet ledig voor Gods aangezicht verschijnen, vers 15. Zij moeten het een of ander vrijwillig offer brengen ten teken van hun eerbied voor, en dankbaarheid aan hun grote weldoener. Gelijk zij toen niet met ledige handen mochten komen, zo moeten wij niet met een ledig hart komen om God te aanbidden, onze ziel moet vervuld zijn van genade met Godvruchtige genegenheden, met heilige begeerten naar Hem, en toewijding van onszelf aan Hem, want in zulke offeranden heeft God een welbehagen.

5. Het paasfeest, het pinksterfeest en het Loofhuttenfeest waren de drie tijden, bepaald voor hun verschijning voor het aangezicht des Heeren, dus in de lente, de zomer en de herfst, niet in het midden van hun oogsttijd, omdat zij dan op andere wijze bezig waren, zodat zij geen

reden hadden om te zeggen, dat Hij hen Hem heeft doen dienen met spijsoffer, of hen vermoeid heeft met wierook.

V. Er worden hier enige bijzondere aanwijzingen gegeven omtrent de drie feesten, hoewel niet zo volledig als later.

1. Op het paasfeest was het hun niet geoorloofd met gedeseemd brood te offeren, want op dat feest moest al het gedeseemde weggeworpen worden, en het vet van het offer mocht niet tot de morgen bewaard worden, opdat het niet zou bederven, vers 18.

2. Op het pinksterfeest, bij het begin van hun oogst, moesten zij de eerstelingen van de eerste vruchten aan God brengen, door welke Godvruchtige offerande de gehele oogst geheiligd werd, vers 19.

3. Op het feest van de inzameling, zoals het genoemd wordt, vers 16, moeten zij Gode dank brengen voor de oogstzegeningen, die zij hadden ontvangen, en van Hem afhankelijk zijn voor de volgende oogst, en niet denken, dat zij nut of voordeel zouden verkrijgen door het bijgelovig gebruik van sommigen van de heidenen, die, naar men zegt, bij het eindigen van hun oogst een bokje kookten in de melk van zijn moeder, en dit melkkooksel onder het uitspreken van toverformules op hun tuinen en akkers sprenkelden, om ze vruchtbaar te maken voor het volgende jaar. Israël moest zulke dwaze gewoonten verafschuwen.

Exodus 23:20 - 33 Drie genaderijke beloften worden hier aan Israël gedaan om hen aan te sporen tot hun plicht en er hen in aan te moedigen, en aan iedere belofte zijn enige noodzakelijke bevelen en waarschuwingen toegevoegd.

I. Er wordt hier beloofd, dat zij geleid en bewaard zullen worden op hun weg door de woestijn naar het land van de belofte: *Ziet Ik zend een engel voor uw aangezicht*, vers 20, Mijn engel, vers 23, een geschapen engel, zeggen sommigen, een dienaar van Gods voorzienigheid, gebruikt voor de leiding en bescherming van het kamp van Israël. Opdat het zou blijken, dat God zeer bijzonder zorg voor hen droeg, droeg Hij aan een van Zijn voornaamste dienaren op om hen te begeleiden en te zorgen, dat hun niets ontbrak. Anderen zijn van mening, dat het de Zoon van God was, de Engel des verbonds, want van de Israëlieten in de woestijn wordt gezegd, dat zij Christus veracht hebben, en wij kunnen Hem even goed Gods boodschapper onderstellen en de Verlosser van de kerk vóór Zijn menswording, als "het Lam, geslacht van voor de grondlegging van de wereld." En wij kunnen te eerder denken dat het Hem behaagd heeft om de verlossing en leiding van Israël op zich te nemen daar deze typen waren van Zijn grote onderneming.

Er wordt beloofd, dat deze gezegende Engel hen zal behoeden op deze weg, hoewel die eerst door de woestijn en later door des vijands land liep. Aldus zal Gods geestelijk Israël behoed worden in de woestijn van deze aarde, en tegen de aanvallen van de poorten van de hel. Er wordt ook beloofd, dat Hij hen brengen zal naar de plaats, die God niet alleen voor hen bestemd, maar bereid heeft, en aldus heeft Christus een plaats bereid voor Zijn volgelingen, en zal hen er voor bewaren, want Hij is getrouw aan Hem, die Hem gesteld heeft.

II. Het gebod, toegevoegd aan deze belofte, is, dat zij moeten achtgeven op, en gehoorzaam zijn aan, deze Engel, die God voor hun aangezicht zou zenden, vers 21. "Hoed u voor zijn aangezicht, en wees van zijn stem gehoorzaam in alles, verbitter hem niet, in iets, het is op uw gevaar zo gij het doet, want hij zal ulieder overtredingen niet vergeven." Christus is de oorzaak van de zaligheid alleen van hen, die Hem gehoorzamen. Het woord van bevel luidt: Hoort Hem, Mattheüs 17:5. Onderhoud wat Hij heeft geboden, Mattheüs 28:19. Onze

noodzakelijke afhankelijkheid van de Goddelijke macht en goedheid moet ons tot gehoorzaamheid bewegen. Wij doen wel ons er voor te wachten onze beschermer en weldoener te verbitteren, want als onze schaduw van ons is geweken en de stromen van Zijn goedertierenheid afgesneden worden, dan is het met ons gedaan, dan zijn wij verloren. Daarom: "Hoedt u voor zijn aangezicht en gedraag u jegens hem met allen mogelijke eerbied en voorzichtigheid. Vreest de Heere en Zijn goedheid." Christus zal getrouw zijn aan hen, die Hem getrouw zijn, en de zaak omhelzen van hen, die Hem aanhangen, vers 22. Ik zal uwer wederpartijders wederpartij zijn. Het zal een aanvallend en verdedigend verbond zijn, zoals dat met Abraham, "Ik zal zegenen die u zegenen, en vervloeken die u vloekt." Aldus behaagt het God om Zijn belangen en Zijn vriendschap ineen te strengelen met die van Zijn volk. Er is beloofd dat zij een goede vestiging zullen hebben in het land Kanaän, dat zij nu hoopten (hoewel het anders uitkwam) binnen weinige maanden in hun bezit te zullen hebben, vers 24 - 26 Merk op:

1. Hoe redelijk de voorwaarden zijn van deze belofte - alleen dat zij hun eigen God zullen dienen, die ook de enige ware God is, en niet de goden van de volken, die geen goden waren, en die zij ook hoegenaamd geen reden hadden te eren. Zij moeten niet alleen hun goden niet aanbidden, maar die geheel afbreken ten teken van hun afschuw voor afgoderij, hun vast besluit om zelf nimmer afgoden te aanbidden, en hun zorg om te beletten dat anderen ze zullen aanbidden, zoals de bekeerde toverkunstenaars "hun boeken verbrand hebben," Handelingen 19:19.

2. Hoe rijk de bijzonderheden zijn van deze belofte.

a. Het aangename van hun spijs: Hij zal uw brood en uw water zegenen, en Gods zegen zal brood en water meer verkwikkend en voedzaam maken dan een vette maaltijd van reine wijnen, die gezuiverd zijn, zonder die zegen.

b. Het voortduren van hun gezondheid, Ik zal de krankheden uit het midden van u weren, ze of voorkomen, of wegnemen. Het land zal niet bezocht worden door epidemische ziekten, die zeer vreeslijk zijn en soms landen verwoest hebben.

c. Het toenemen van hun welvaart, hun vee zal niet onvruchtbaar zijn en niet misdrachtig, hetgeen als een bewijs van voorspoed genoemd wordt, Job 21:10.

d. Het verlengen van hun leven tot aan een hoge ouderdom: "Ik zal het getal uwer dagen verruimen, en zij zullen niet door een ontijdige dood in het midden worden afgesneden". Aldus heeft de Godzaligheid de belofte des tegenwoordigen levens.

III. Er wordt hun beloofd dat zij hun vijanden zullen overwinnen en ten onder brengen, namelijk de tegenwoordige bezitters van het land Kanaän, die uitgedreven moeten worden om plaats te maken voor hen. Dit zal God doen:

1. Krachtdadig, door Zijn macht, vers 27, 28, niet zozeer door het zwaard en de boog van Israël, als wel door de verschrikking, die Hij over de Kanaänieten zal doen komen. Ofschoon zij zo hardnekkig waren, dat zij zich aan Israël niet wilden onderwerpen, hun land niet aan hen wilden overlaten en zelf elders heengaan, hetgeen zij hadden kunnen doen, waren zij toch zó ontmoedigd, dat zij niet tegen hen bestand waren. Dit voltooide hun verderf, de duivel had zo grote macht in hen, dat zij wilden weerstaan, maar God had zo grote macht over hen, dat zij het niet konden. Ik zal Mijn schrik voor uw aangezicht zenden, en zij die geschrikt zijn, vrezen en zullen spoedig vliden. Heirscharen van horzelen baanden de weg voor de heirscharen Israëls, van zo geringe, nietige schepselen kan God gebruik maken om de vijanden Zijns volks te kastijden, zoals in de plagen van Egypte. Als het God behaagt, kunnen horzelen evengoed als leeuwen Kanaänieten uitdrijven, Jozua 24:12.

2. Hij wilde het trapsegewijs doen, met wijsheid, vers 29, 30, niet terstond en op eenmaal, maar langzamerhand. Gelijk de Kanaänieten in het bezit bleven totdat Israël een volk was geworden, zo moet er ook nog een overblijfsel van hen zijn totdat Israël zo talrijk was geworden, dat zij het gehele land konden vervullen. De wijsheid Gods wordt opgemerkt in de trapsegewijs voortgang van de belangen van de kerk. Het is in wezenlijke goedertierenheid jegens de kerk, dat haar vijanden slechts langzamerhand ten onder worden gebracht, want aldus blijven wij op onze hoede en in voortdurende afhankelijkheid van God. Zo wordt ook het bederf uit het hart van Gods volk verdreven, niet tegelijk en op eenmaal, maar langzamerhand, de oude mens is gekruisigd en sterft dus langzaam. In Zijn voorzienigheid stelt God het dikwijls uit om genade te geven, omdat wij er nog niet rijp voor zijn. Kanaän heeft ruimte genoeg om Israël te ontvangen, maar Israël is niet talrijk genoeg om Kanaän te bezetten, wij zijn niet nauw in God, als wij nauw zijn, zijn wij het in onszelf. Het land Kanaän is hun beloofd in zijn volle uitgestrektheid, vers 31, dat zij echter niet in bezit kregen voor de tijd van David en zij hebben het door hun zonden spoedig weer verloren.

Het gebod, toegevoegd aan deze belofte, is dat zij geen vriendschap moeten sluiten of gemeenzame omgang hebben met de afgodendienaars, vers 32, 33. Afgodendienaars mogen niet eens in hun land verblijf houden, tenzij dan dat zij hun afgoderij verzaken. Aldus moeten zij de smaad vermijden van gemeenzaam te zijn met aanbidders van valse goden en het gevaar van er toe te komen om die met hen te aanbidden. Door gemeenzame omgang met afgodendienaars zal de vrees voor en de afschuw van de zonde verminderen en langzamerhand uitslijten, zij zullen er geen kwaad in zien om, uit beleefdheid voor hun vrienden, enige eerbied te betonen voor hun goden, en aldus trapsegewijs in de noodlottige strik geraken. Zij, die voor slechte handelingen bewaard willen blijven, moeten verre blijven van slecht gezelschap: het is gevaarlijk om in een slechte buurt te wonen, anderer zonden zullen, zo wij niet goed toezien, strikken voor ons worden. Wij moeten altijd denken dat ons grootste gevaar komt van hen, die ons tegen God willen doen zondigen. Welke vriendschap ook voorgewend worde, toch is datgene onze ergste vijand, dat ons van onze plicht afhoudt.

HOOFDSTUK 24

1 Daarna zeide Hij tot Mozes: Klim op tot de HEERE, gij en Aaron, Nadab en Abihu, en zeventig van de oudsten van Israël; en buigt u neder van verre! 2 En dat Mozes alleen zich nadere tot de HEERE, maar dat zij niet naderen; en het volk klimme ook niet op met hem. 3 Als Mozes kwam en verhaalde aan het volk al de woorden des HEEREN, en al de rechten, toen antwoordde al het volk met een stem, en zij zeiden: Al deze woorden, die de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen. 4 Mozes nu beschreef al de woorden des HEEREN, en hij maakte zich des morgens vroeg op, en hij bouwde een altaar onder aan de berg, en twaalf kolommen, naar de twaalf stammen van Israël. 5 En hij zond de jongelingen van de kinderen Israëls, die brandofferen offerden, en de HEERE dankofferen offerden, van jonge ossen. 6 En Mozes nam de helft van het bloed, en zette het in bekkens; en de helft van het bloed spregde hij op het altaar. 7 En hij nam het boek des verbonds, en hij las het voor de oren des volks; en zij zeiden: Al wat de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen en gehoorzamen. 8 Toen nam Mozes dat bloed, en spregde het op het volk; en hij zeide: Ziet, dit is het bloed des verbonds, hetwelk de HEERE met ulieden gemaakt heeft over al die woorden. 9 Mozes nu en Aaron klommen opwaarts, ook Nadab en Abihu, en zeventig van de oudsten van Israël. 10 En zij zagen de God van Israël, en onder Zijn voeten als een werk van saffierstenen, en als de gestaltenis des hemels in Zijn klaarheid. 11 Doch Hij strekte Zijn hand niet tot de afgezonderden van de kinderen Israëls; maar zij aten en dronken, nadat zij God gezien hadden.

12 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Kom tot Mij op de berg, en wees aldaar; en Ik zal u stenen tafelen geven, en de wet, en de geboden, die Ik geschreven heb, om hen te onderwijzen. 13 Toen maakte zich Mozes op, met Jozua, zijn dienaar; en Mozes klom op de berg Gods. 14 En hij zeide tot de oudsten: Blijft gij ons hier, totdat wij weder tot u komen; en ziet, Aaron en Hur zijn bij u; wie enige zaken heeft, zal tot dezelve komen. 15 Toen Mozes op de berg geklommen was, zo heeft een wolk de berg bedekt. 16 En de heerlijkheid des HEEREN woonde op de berg Sinai, en de wolk bedekte hem zes dagen, en op de zevenden dag riep Hij Mozes uit het midden der wolk. 17 En het aanzien der heerlijkheid des HEEREN was als een verterend vuur, op het opperste diens bergs, in de ogen der kinderen Israëls. 18 En Mozes ging in het midden der wolk, nadat hij op de berg geklommen was; en Mozes was op dien berg veertig dagen en veertig nachten.

In de drie vorige hoofdstukken zagen wij hoe Mozes, als middelaar tussen God en Israël, verschillende wetten van God heeft ontvangen. In dit hoofdstuk zien wij hem:

I. Afkomen tot het volk, om hen bekend te maken met de wetten, die hij heeft ontvangen, en hun instemming er mee te vragen, vers 3. Hij schrijft de wetten, en leest ze voor het volk, dat er zijn instemming mee te kennen geeft, vers 4 - 7 waarna hij door offeranden en het sprengen van bloed het verbond tussen hen en God bevestigt, vers 5, 6, 8.

II. Hij keert weer tot God om nadere orders te ontvangen. Toen hij van zijn vorig bezoek was weggezonden, werd hem bevolen terug te komen. Hij doet dit met zeventig van de oudsten, aan wie God Zijn heerlijkheid openbaart vers 9 - 11

III. Aan Mozes wordt bevolen op de berg te komen, vers 12, 13, de overigen worden naar beneden gezonden tot het volk vers 14. De wolk van de heerlijkheid wordt door al het volk op de top van de berg Sinaï gezien, vers 15 - 17, en Mozes is daar bij God veertig dagen en veertig nachten, vers 18.

Exodus 24:1 - 8

De eerste twee verzen bevatten de bepaling voor een tweede zitting op de berg Sinaï om wetten te maken, nadat de eerste zitting geëindigd was. Als er gemeenschap gekomen is tussen God en ons, dan zal die nooit van Zijn zijde ophouden, zo zij niet eerst van onze zijde werd afgebroken. Mozes krijgt bevel om Aaron en zijn zonen en de zeventig oudsten van Israël mee te brengen, opdat zij getuigen zouden zijn van de heerlijkheid Gods en van de gemeenschap met Hem, waartoe Mozes geroepen was, en hun getuigenis het geloof des volks zou bevestigen.

Bij dit naderen tot God:

1. Moeten zij allen grote eerbied betonen: Buigt u neer van verre, vers 1. Eer zij naderden, moesten zij zich neerbuigen. Aldus moeten wij met ootmoedige en plechtige aanbidding tot Gods voorhoven ingaan, naderen als degenen, die hun afstand weten te houden en het neerbuigende van Gods genade bewonderen als Hij ons toelaat tot Hem te naderen. Nadert men tot grote vorsten in een houding des lichaams, die van diepe eerbied getuigt? En zal dan de ziel, die tot God nadert, niet voor Hem neergebogen zijn?

2. Zij moeten opgaan tot de Heere, (en zij, die tot God willen naderen, moeten opklimmen) doch Mozes alleen moet naderbij komen, waarin hij een type is van Christus die, als Hogepriester alleen ingegaan is in het heiligdom. In de volgende verzen hebben wij het plechtig verbond, gemaakt tussen God en Israël en de uitwisseling van de ratificaties, en zeer plechtig was deze handeling, waarin een afschaduwing was van het verbond van de genade tussen God en de gelovigen door Christus.

I. Mozes verhaalde aan het volk de woorden des Heeren, vers 3. Hij heeft hen niet blindelings in het verbond geleid, hun ook geen Godsvrucht geleerd, die de dochter was van de onwetendheid, maar hun al de geboden, algemene en bijzondere, van de vorige hoofdstukken voorgelegd, en hun eerlijk en rond afgevraagd of zij, al of niet, zich aan deze wetten wilden onderwerpen?

II. Eenstemmig heeft het volk instemming betuigd met de voorgestelde voorwaarden, zonder enigerlei voorbehoud of uitzondering: Al deze woorden, die de Heere gesproken heeft, zullen wij doen. Tevoren hadden zij er in het algemeen in toegestemd om onder Gods regering te zijn, Hoofdstuk 19:8, hier geven zij in het bijzonder hun toestemming tot de wetten, die nu gegeven zijn. Och dat zij zo'n hart hadden gehad! Hoe goed zou het zijn, als de mensen altijd zo'n goede gezindheid hadden, als zij soms schijnen te hebben! Velen stemmen in met de wet, maar leven er niet naar, zij hebben er niets tegen in te brengen, en toch laten zij zich niet bewegen om er door geregeerd te worden. De strekking van het verbond is: dat, zo zij de voornoemde geboden willen houden, God de voornoemde beloften zou vervullen. "Gehoorzaamt en weest gelukkig." Hier wordt de koop gesloten.

Merk op:

1. Hoe het geschreven werd in het boek des verbonds: Mozes beschreef al de woorden des Heeren, vers 4, opdat er geen dwaling of vergissing zou zijn, waarschijnlijk heeft hij ze geschreven, zoals God ze hem gedictéerd heeft op de berg. Zodra God zich een volk had afgezonderd in de wereld, regeerde Hij het door een geschreven woord, zoals Hij daarna altijd gedaan heeft, en altijd doen zal, zolang de wereld bestaat en de kerk in haar. Toen nu Mozes de artikelen van overeenkomst tussen God en Israël beschreven had, las hij ze voor de oren des volks, vers 7, opdat zij volkomen kennis zouden hebben van de zaak, en zouden kunnen nagaan, of zij bij nader bedenken ten opzichte van geheel de zaak nog van hetzelfde gevoelen waren. En wij kunnen aannemen dat zij het waren, want hun woorden, vers 7, zijn dezelfde als die zij geweest zijn, vers 3, maar nog iets sterker: Al wat de Heere gesproken heeft (hetzij dan goed of kwaad voor vlees en bloed, Jeremia 42:6), zullen wij doen, dat hadden zij tevoren gezegd, maar nu voegen zij er nog bij: "en gehoorzamen, niet slechts zullen wij doen wat geboden is, maar ook in alles wat nog verder geboden zal worden, zullen wij gehoorzaam zijn. Kloekmoedig besluit, zo zij er slechts bij gebleven waren!

Zie hier: dat Gods verbonden en geboden zo onbetwistbaar rechtvaardig en billijk zijn en zo zeer in ons voordeel, dat, hoe meer wij er over nadenken, en hoe duidelijker en vollediger zij ons voorgesteld worden hoe meer reden wij zullen vinden om er mee in te stemmen en er ons naar te voegen.

2. Hoe het verzegeld werd door het bloed des verbonds, opdat Israël een sterke vertroosting zou hebben door de bekrachtiging van Gods beloften aan hen, en onder sterke verplichtingen zou zijn door de bekrachtiging van hun beloften aan God. Aldus heeft de oneindige Wijsheid middelen beraamd om ons te bevestigen, beide in ons geloof en in onze gehoorzaamheid, opdat wij er in aangemoedigd zullen worden tot onze plicht, en er toe verbonden zullen zijn. Het verbond moet gemaakt worden met offerande, Psalm 50:5, omdat er, sedert de mens gezondigd heeft en de gunst zijns Scheppers heeft verbeurd, geen gemeenschap kan zijn door een verbond, voordat er vriendschap gesloten en verzoening gedaan is door offerande.

a. Om dus toebereidselen er voor te maken dat de partijen over en weer hun zegel zouden hechten aan dit verbond:

(1). Bouwt Mozes een altaar ter ere Gods, hetwelk in al de altaren, die gebouwd werden, voornamelijk bedoeld was en dat in de eerste plaats in het oog moest gehouden worden bij het verbond, dat zij nu stonden te bezegelen. In geen van de handelingen Gods met de kinderen van de mensen kan iets aan Gods volmaaktheden worden toegevoegd, maar zij zijn er allen in geopenbaard en verheerlijkt, daarom wil Hij nu door een altaar voorgesteld worden, om te kennen te geven dat al wat Hij van hen verwachtte was, dat zij Hem zullen eren, en dat zij, Zijn volk zijnde, Hem zouden zijn tot een Naam en tot lof.

(2). Richt hij twaalf pilaren op, naar het getal van de stammen, deze moesten het volk voorstellen, de andere partij in het verbond, en wij kunnen onderstellen, dat zij opgericht werden tegenover het altaar en dat Mozes, als middelaar, daartussen heen en weer ging. Waarschijnlijk heeft iedere stam zijn eigen pilaar opgericht en gekend, en stonden hun oudsten er bij.

(3). Bepaalde hij dat offeranden gedaan zouden worden op het altaar, vers 5, brandofferen en dankofferen, die echter bedoeld waren om verzoening te doen. Het is voor ons van geen belang om te onderzoeken, wie deze jongelingen waren, die gebruikt werden voor de dienst om deze offerande te offeren, want Mozes zelf was de priester, en wat zij deden, deden zij zuiver en alleen als zijn dienaren, op zijn bevel en volgens zijn aanwijzing. Ongetwijfeld waren het mannen, die door hun lichaamskracht geschikt waren voor deze dienst, en door hun rang of aanzien onder het volk het meest geschikt waren voor deze eer.

b. De toebereidselen gemaakt zijnde, heeft van weerszijden de bekrachtiging op zeer plechtige wijze plaatsgehad.

A. Een deel van het bloed van het offer, door het volk geofferd, werd op het altaar gesprengd, vers 6, hetgeen te kennen gaf, dat het volk zich in hun leven en bestaan toewijdde aan God en Zijn eer. In het bloed (dat het leven is) van de geslachte offers werden alle Israëlieten Gode als levende offeranden voorgesteld, Romeinen 12:1.

B. Het overige van het bloed van de offerande, die door God was aangenomen, werd of op het volk zelf, vers 8, of op de pilaren gesprengd, die het volk voorstelden, waardoor te kennen werd gegeven, dat God hun genadig Zijn gunst verleende, met al de vruchten of gevolgen dier gunst, en dat Hij hun al de gaven zou geven, die zij konden verwachten van een God, die met hen verzoend en in verbond gekomen is door offerande. Dit deel van de plechtigheid werd aldus verklaard: "zie, dit is het bloed des verbonds, zie hier hoe God het verzegeld heeft om u een God te zijn, en hoe gij verzegeld hebt om Hem een volk te zijn, Zijn beloften aan u en de uwe aan Hem zijn beide ja en amen."

Aldus heeft onze Heere Jezus, de Middelaar des nieuwen verbonds (van wie Mozes een type was) zichzelf als een offerande Gode geofferd hebbende op het kruis, opdat Zijn bloed in waarheid het bloed des verbonds zou zijn het gesprengd op het altaar in Zijn Middelaarsvoorbede, Hebreëen 9:12, en sprengt het op Zijn kerk door Zijn woord en Zijn inzettingen, en de invloeden en werkingen van de Geest van de belofte, door wie wij

verzegeld zijn. Hijzelf scheen te verwijzen naar deze plechtigheid, toen Hij, bij de instelling van het Avondmaal, zei: "Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament," (of Verbond) "in Mijn bloed." Vergelijk hiermede Hebr. 9:19, 20.

Exodus 24:9 - 11

Daar het volk bij hun onderwerping aan de plechtigheid van de besprenging met bloed, telkens en nogmaals hun welbehagen verklaard hadden in God en Zijn wet, geeft God hun hier in hun vertegenwoordigers enige bijzondere tekenen van Zijn gunst jegens hen want God ontmoet de vrome en die gerechtigheid doet, en laat hun toe meer in Zijn nabijheid te komen dan zij konden verwachten. Zo vinden wij in de Nieuw Testamentische kerk de vier dieren en de vier en twintig ouderlingen geëerd met plaatsen rondom de troon, daar zij door God gekocht zijn met het bloed van het Lam, dat in het midden van de troon is, Openbaring 4:4 - 6 :8,9.

Merk op:

1. *Zij zagen de God Israëls*, vers 10, dat is: er werd hun een blik gegeven op Zijn heerlijkheid in licht en vuur, hoewel zij geen gelijkenis zagen en Zijn wezen, welk geen mens gezien heeft, noch zien kan, 1 Timotheüs 6:16. Zij zagen de plaats, waar de God Israëls stond (aldus Johannes 1:18) iets dat een gelijkenis nabij kwam, maar het toch niet was. Wat zij nu ook zagen zeker was het niet iets, waarvan een beeld of schilderij gemaakt kon worden, maar het was toch genoeg om hun de overtuiging te geven, dat God in waarheid in hun midden was. Er wordt niets beschreven dan wat onder Zijn voeten was, want onze denkbeelden van God zijn alle beneden Hem, en zeer verre van voldoende. Zij zagen niet zoveel als Gods voeten, maar onder de glans, die zij zagen (zoals zij nooit tevoren noch daarna gezien hebben, en als de voetbank, of voetstuk ervan) een uiterst rijk en prachtig plaveisel, alsof het van saffieren of hemelsblauw vervaardigd was. De hemelen zelf zijn het plaveisel van Gods paleis, en Zijn troon is boven het uitspansel. Zie hoeveel beter wijsheid is dan de kostelijke onyx of de saffieren, want de wijsheid is van eeuwigheid Gods vermaking geweest, Spreuken 8:30, en was in Zijn schoot, maar de saffieren zijn het plaveisel onder Zijn voeten, laat ons daar al de rijkdom van deze wereld leggen, maar niet in ons hart.

2. Hij strekte Zijn hand niet tot de afgezonderden van de kinderen Israëls, vers 11. Hoewel zij mensen waren heeft de verblindende pracht van Zijn heerlijkheid hen niet overstelpt, zij was getemperd, Job 26:9, en zij werden zo versterkt, Daniel 10:19, dat zij in staat waren haar te verdragen. Ja, hoewel zij zondige mensen waren en blootgesteld aan Gods gerechtigheid, heeft Hij Zijn straffende, wrekende hand toch niet tot hen uitgestrekt, zoals zij gevreesd hadden. Als wij bedenken welk een verterend vuur God is, en welke stoppelen wij zijn voor Zijn aangezicht, dan zullen wij reden hebben te zeggen in als ons naderen tot Hem: Het zijn de goedertierenheden des HEEREN, dat wij niet vernield zijn.

3. Zij zagen God en zij aten en dronken. Hun leven was niet alleen gespaard, maar zij hadden ook hun kracht, hun moed, hun lichamelijk welzijn behouden, hun blijdschap werd er niet door verminderd, integendeel, zij nam er door toe, zij werd er door verhoogd. Zij hielden een feestmaaltijd van het offer voor het aangezicht des HEEREN, ten teken van hun blijmoedige instemming met het Verbond, dat nu gesloten was, en hun dankbaar aannemen van de weldaden ervan, en hun gemeenschap met God als gevolg van dit Verbond. Aldus eten en drinken de gelovigen met Christus aan Zijn tafel, Lukas 22:30. Zalig zij, die brood zullen eten in het Koninkrijk van onze Vader, en er van de nieuwe wijn zullen drinken.

Exodus 24:12 - 18

De openbare plechtigheid van het bezegelen van het Verbond nu voorbij zijnde, wordt Mozes geroepen om nadere instructies te ontvangen welke wij in de volgende hoofdstukken zullen vinden.

1. Hij wordt geroepen op de berg, en bleef er gedurende zes dagen op enige afstand. Hij ontvangt het bevel, vers 12 : "Kom tot Mij op de berg, en wees aldaar", dat is: Verwacht daar lang te zullen blijven. Zij, die gemeenschap met God willen hebben, moeten niet alleen tot de inzettingen komen, zij moeten er ook bij blijven. Zalig zij, die in Zijn huis wonen, niet, die er slechts nu en dan een bezoek brengen. Kom op de berg, en Ik zal u een wet geven, om hen te onderwijzen. Mozes onderwees hun niets anders dan wat hij van de HEERE had ontvangen, en hij ontving niets van de HEERE dan wat hij hun onderwees, want hij was getrouw zowel aan God en aan Israël, en heeft niets ervan verminderd, noch er iets aan toegevoegd, maar zich nauwkeurig aan zijn instructies gehouden. Daar hij nu deze orders ontvangen had: Stelde hij Aäron en Hur aan om rechters te zijn in zijn afwezigheid, om vrede en orde te houden in de vergadering, vers 14 Toen hij opklom tot de berg, wilde hij de zorg van de regering achterlaten, opdat zijn geest niet afgeleid zou worden, maar hij wilde het volk toch niet laten als schapen zonder herder, nee, zelfs niet gedurende enige dagen. Goede vorsten bevinden dat de regering een voortdurende zorg voor hen is, en hun volk bevindt haar een voortdurende zegen te zijn.

2. Nam hij Jozua mee naar de berg, vers 13. Jozua was zijn dienaar, en het zal hem aangenaam wezen hem als metgezel bij zich te hebben gedurende de zes dagen, die hij op de berg bleef, eer God hem riep. Jozua zal zijn opvolger wezen, en daarom werd hij aldus voor het volk boven de overige oudsten geëerd, opdat zij hem later des te zeker als hun leidsman en bestuurder zullen aannemen, en aldus werd hij voorbereid tot de dienst door opgeleid te wezen in gemeenschap met God. Jozua was een type van Christus, en, (zoals de geleerde bisschop Pearson terecht opmerkt) Mozes neemt hem mee op de berg, omdat er zonder Jezus, in wie al de schatten van wijsheid en kennis verborgen zijn, geen inzicht kan wezen in de verborgenheden van de hemel en geen toegang tot de heerlijke tegenwoordigheid Gods.

3. Een wolk bedekte de berg gedurende zes dagen, een zichtbaar teken van Gods bijzondere tegenwoordigheid aldaar, want Hij toont zich aan ons op zulk een wijze, dat Hij zich tegelijk voor ons verborgen houdt. Hij laat ons zoveel weten, dat wij verzekerd zijn van Zijn tegenwoordigheid, macht en genade, maar tevens geeft Hij ons te kennen dat wij Hem niet volkomen kunnen ontdekken. Gedurende deze zes dagen bleef Mozes wachten om in de audiëntiezaal geroepen te worden, vers 15, 16. Aldus heeft God het geduld van Mozes op de proef gesteld en zijn gehoorzaamheid aan het bevel, vers 12, "Wees aldaar". Indien Mozes - evenals Saul, 1 Samuel 13:8, 9 het wachten moe was geworden en gezegd had: Wat zou ik verder op de HEERE wachten, dan zou hem de eer ontgaan zijn van in de wolk te gaan, maar gemeenschap met God is wel waard om er op te wachten. En het is goed dat wij ons met plechtige tussenpozen tot plechtige inzettingen begeven, Psalm 108:2.

Op de zevende dag, waarschijnlijk de Sabbatdag, wordt hij in de wolk geroepen, vers 16. Nu opende zich de dikke wolk, ten aanzien van geheel Israël, en de heerlijkheid des HEEREN verscheen als een verterend vuur vers 17. God, ja onze God, is een verterend vuur, en als zodanig heeft het Hem behaagd zich te openbaren bij de wetgeving, opdat wij, wetende de schrik des HEEREN, bewogen worden om Hem te gehoorzamen, en er door toe bereid mogen worden voor de vertroosting van het Evangelie, en de genade en waarheid, die door Jezus Christus zijn geworden, ons des te meer welkom zullen zijn. Nu was:

1. Mozes ingaan tot de wolk zeer verwonderlijk. Mozes ging in het midden van de wolk, vers 18. Het was een buitengewone kalmte van gemoed, die Gods genade hem door deze zes dagen van voorbereiding geschonken had want anders zou hij de wolk niet hebben durven binnengaan, zeker niet, toen zij als in verterend vuur uitbrak. Mozes was er zich van verzekerd dat Hij, die hem riep, hem zou beschermen, en, zelfs in die heerlijke eigenschappen Gods, die voor de goddelozen de grootste verschrikking zijn, kunnen de heiligen zich met nederige eerbied verblijden. Hij, die in gerechtigheden wandelt en die billijkheden spreekt, kan bij dit verterend vuur wonen, zo als ons gezegd wordt in Jesaja 33:14,15. Er zijn personen en er zijn werken, die bestand zijn tegen het vuur, 1 Corinthiërs 3:12 en verv. en sommigen, die vrijmoedigheid zullen hebben tot God.

2. Zijn blijven in de wolk is niet minder verwonderlijk, hij was er veertig dagen en veertig nachten. Het schijnt wel dat de zes dagen, vers 16, geen deel uitmaakten van de veertig, want gedurende deze zes dagen was Jozua bij Mozes, die van het manna at en dronk uit de beek, vermeld in Deuteronomium 9:21, en terwijl zij samen waren, heeft Mozes waarschijnlijk met hem gegeten en gedronken, maar toen Mozes in het midden van de wolk geroepen werd, liet hij Jozua buiten, die terwijl hij op Mozes terugkomst wachtte, dagelijks bleef eten en drinken, doch van nu af aan bleef Mozes vasten. Ongetwijfeld zou God wat Hij nu aan Mozes te zeggen had in een dag hebben kunnen zeggen, maar tot verhoging van de plechtigheid van de zaak heeft Hij hem veertig dagen en veertig nachten bij zich op de berg gehouden. Hierin wordt ons geleerd veel tijd door te brengen in gemeenschapsoefening met God, en te achten dat die tijd het best besteed is, die aldus doorgebracht werd. Zij, die de kennis willen verkrijgen van Gods wil, moeten hem dag en nacht overdenken.

HOOFDSTUK 25

1 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: 2 Spreek tot de kinderen Israëls, dat zij voor Mij een hefoffer nemen. Van alle man, wiens hart zich vrijwillig bewegen zal, zult gij Mijn hefoffer nemen. 3 Dit nu is het hefoffer, hetwelk gij van hen nemen zult: goud, en zilver, en koper; 4 Als ook hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen, en geiten haar. 5 En roodgeverfde ramsvellen, en dassenvellen; en sittimhout; 6 Olie tot de luchter, specerijen ter zalfolie, en tot roking welriekende specerijen; 7 Sardonixstenen, en vervullende stenen tot de Efod, en tot de borstlap. 8 En zij zullen Mij een heiligdom maken, dat Ik in het midden van hen wone. 9 Naar al wat Ik u tot een voorbeeld dezes tabernakels, en een voorbeeld van al deszelfs gereedschap wijzen zal, even also zult gijlieden dat maken. 10 Zo zullen zij een ark van sittimhout maken; twee ellen en een halve zal haar lengte zijn, en anderhalve el haar breedte, en anderhalve el haar hoogte. 11 En gij zult ze met louter goud overtrekken, van binnen en van buiten zult gij ze overtrekken; en gij zult op dezelve een gouden krans maken rondom heen. 12 En giet voor haar vier gouden ringen, en zet die aan haar vier hoeken, also dat twee ringen op de ene zijde derzelve zijn, en twee ringen op haar andere zijde. 13 En maak handbomen van sittimhout, en overtrek ze met goud. 14 En steek de handbomen in de ringen, die aan de zijde der ark zijn, dat men de ark daarmede drage. 15 De draagbomen zullen in de ringen der ark zijn; zij zullen er niet uitgetogen worden. 16 Daarna zult gij in de ark leggen de getuigenis, die Ik u geven zal. 17 Gij zult ook een verzoendeksel maken van louter goud; twee ellen en een halve zal deszelfs lengte zijn, en anderhalve el deszelfs breedte. 18 Gij zult ook twee cherubim van goud maken; van dicht goud zult gij ze maken, uit de beide einden des verzoendeksels. 19 En maak u een cherub uit het ene einde aan deze zijde, en de anderen cherub uit het andere einde aan gene zijde; uit het verzoendeksel zult gijlieden de cherubim maken, uit de beide einden van hetzelfde. 20 En de cherubim zullen hun beide vleugelen omhoog uitbreiden, bedekkende met hun vleugelen het verzoendeksel; en hun aangezichten zullen tegenover elkander zijn; de aangezichten der cherubim zullen naar het verzoendeksel zijn. 21 En gij zult het verzoendeksel boven op de ark zetten, nadat gij in de ark de getuigenis, die Ik u geven zal, zult gelegd hebben. 22 En aldaar zal Ik bij u komen, en Ik zal met u spreken van boven het verzoendeksel af, van tussen de twee cherubim, die op de ark der getuigenis zijn zullen, alles, wat Ik u gebieden zal aan de kinderen Israëls.

23 Gij zult ook een tafel maken van sittimhout; twee ellen zal haar lengte zijn, en een el haar breedte, en een el en een halve zal haar hoogte zijn. 24 En gij zult ze met louter goud overtrekken; gij zult ook een gouden krans daaraan maken, rondom heen. 25 Gij zult ook een lijst rondom daaraan maken, een hand breed; en gij zult een gouden krans rondom derzelver lijst maken. 26 Ook zult gij vier gouden ringen daaraan maken; en gij zult de ringen zetten aan de vier hoeken, die aan derzelver vier voeten zijn zullen. 27 Tegenover de lijst zullen de ringen zijn, tot plaatsen voor de handbomen, om de tafel te dragen. 28 Deze handbomen nu zult gij van sittimhout maken, en gij zult dezelve met goud overtrekken; en de tafel zal daaraan gedragen worden. 29 Gij zult ook maken haar schotelen, en haar rookschalen, en haar platelen, en haar kroezen (met welke zij bedekt zal worden); van louter goud zult gij ze maken. 30 En gij zult op deze tafel altijd het toonbrood voor Mijn aangezicht leggen.

31 Gij zult ook een kandelaar van louter goud maken. Van dicht werk zal deze kandelaar gemaakt worden, zijn schacht, en zijn rietjes; zijn schaaltes, zijn knopen, en zijn bloemen zullen uit hem zijn. 32 En zes rieten zullen uit zijn zijden uitgaan; drie rieten des kandelaars uit zijn ene zijde, en drie rieten des kandelaars uit zijn andere zijde. 33 In het ene riet zullen drie schaaltes zijn, gelijk amandelnoten, een knoop en een bloem; en drie schaaltes, gelijk amandelnoten in een ander riet, een knoop en een bloem; also zullen die zes rieten zijn, die uit de kandelaar gaan. 34 Maar aan de kandelaar zelve zullen vier schaaltes zijn, gelijk amandelnoten, met zijn knopen, en met zijn bloemen. 35 En daar zal een knoop zijn onder twee rieten, uit denzelven uitgaande; ook een knoop onder twee rieten, uit denzelven uitgaande; nog een knoop onder twee rieten, uit denzelven uitgaande; also zal het zijn met de zes rieten, die uit de kandelaar uitgaan. 36 Hun knopen en hun rieten zullen uit hem zijn; het zal altemaal een enig dicht werk van louter goud zijn. 37 Gij zult hem ook zeven lampen maken, en men zal zijn lampen aansteken, en doen lichten aan zijn zijden. 38 Zijn snuiters en zijn blusvaten zullen louter goud zijn. 39 Uit een talent louter goud zal men dat maken, met al dit gereedschap. 40 Zie dan toe, dat gij het maakt naar hun voorbeeld, hetwelk u op de berg getoond is.

Met dit hoofdstuk begint het bericht van de orders en instructies, die God aan Mozes op de berg gegeven heeft voor de oprichting van de tabernakel tot eer van God, en het gereedschap ervan. Wij hebben hier:

I. Orders om voor dit doel een collecte te houden onder het volk, vers 1 – 9.

II. Bijzondere instructies:

1. Betreffende de "ark des verbonds", vers 14 - 22.
2. De tafel der toonbroden vers 22 - 30.
3. De gouden kandelaar, vers 31 - 40.

Exodus 25:1 - 9

Wij kunnen veronderstellen dat Mozes toen hij in het midden van de wolk ging en zo lang verbleef, waar de heilige engelen de Shechina, of Goddelijke majesteit, vergezelden, zeer heerlijke dingen zag en hoorde betreffende de bovenwereld, maar het waren dingen, die het niet geoorloofd of mogelijk is uit te spreken, en daarom heeft hij in het bericht omtrent de handelingen aldaar, niets gezegd om de nieuwsgierigheid te bevredigen van hen, die willen intreden in dingen, die zij niet gezien hebben maar alleen datgene geschreven, wat hij tot de kinderen Israëls zeggen moest. Want de Schrift is bestemd om ons te besturen in onze plicht niet om ons hoofd te vullen met bespiegelingen, of onze verbeelding te strelen. In deze verzen geeft God aan Mozes Zijn bedoeling te kennen in het algemeen, dat de kinderen Israëls Hem een heiligdom zouden bouwen, daar Hij van plan is onder hen te wonen, vers 8, en sommigen denken, dat er tevoren wel altaren en bosjes waren, die gebruikt werden voor de Godsverering, maar dat er onder geen volk of natie een huis of tempel gebouwd was voor zulke heilige doeleinden, eer deze tabernakel door Mozes werd opgericht, en dat al de tempels, die naderhand zo beroemd zijn geworden onder de heidenen, door deze tabernakel ontstaan zijn, en naar het model ervan werden gebouwd. God had het volk van Israël verkoren om Hem een bijzonder volk te zijn (boven alle andere volken) onder wat een Goddelijke openbaring en, in overeenstemming daarmee, een eredienst gevestigd zou worden, terwijl Hij zelf hun Koning zou wezen.

Als hun Koning had Hij hun reeds wetten gegeven voor hun regering, en voor hun gedrag en handelingen ten opzichte van elkaar met enige algemene regelen voor de Godsverering naar het licht van de rede en van de wet van de natuur, in de tien geboden en de daarop volgende verklaring ervan. Maar dit werd niet voldoende geacht om hen van andere volken te onderscheiden, of om te beantwoorden aan de volle uitgestrektheid van het verbond, dat God met hen zou aangaan om hun God te zijn en daarom: Beveelt Hij dat een koninklijk paleis voor Hem zou opgericht worden onder hen, dat hier een heiligdom, of heilige plaats, of woning, genoemd wordt, waarvan gezegd is in Jeremia 17:12 : "Een troon der heerlijkheid", een hoogheid van het eerste aan, is de plaats van ons heiligdom. Dit heiligdom moet beschouwd worden: Als behorende tot het ceremonieel van de kerkelijke instellingen in overeenstemming met die bedeling, welk bestond in vleselijke inzettingen Hebreeën 9:10, vandaar dat het een werelds heiligdom genoemd wordt, Hebreeën 9:1. God heeft er als Israëls Koning Zijn hof in gehouden.

a. Daar heeft Hij Zijn tegenwoordigheid onder hen geopenbaard, en het was bestemd om een teken te zijn van Zijn tegenwoordigheid, opdat, zolang dit in hun midden was, zij nooit meer zouden vragen: Is de HEERE in ons midden, of niet? En daar zij in de woestijn in tenten woonden, werd bevolen dat zelfs dit koninklijk paleis een tabernakel zou zijn, opdat het met hen zou kunnen gaan, en een voorbeeld zou zijn van de neerbuigendheid van de Goddelijke gunst.

b. Daar gebod Hij Zijn onderdanen Hem hun opwachting te maken met hun hulde en offers. Daarheen moesten zij gaan om Zijn orakelen te raadplegen, daar moesten zij Hem offers

brengen, en daar moest heel Israël samenkomen om de God Israëls gezamenlijk eer te bewijzen. Als typisch de heilige plaatsen met handen gemaakt, waren een tegenbeeld van het ware, Hebreeën 9:24

De Evangeliekerk is de ware tabernakel, welke de HEERE heeft opgericht, en geen mens, Hebreeën 8:2 Het lichaam van Christus, in en door wat Hij verzoening gedaan heeft was de meerdere en volmaaktere tabernakel, Hebreeën 9:11. Het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond, als in een tabernakel. Toen nu Mozes dit paleis zou oprichten, was het nodig, dat hij eerst instructies zou ontvangen ten opzichte vanwaar hij de materialen zou verkrijgen en vanwaar het voorbeeld of model, want hij kon dat paleis niet bouwen door zijn eigen vernuft en niet op zijn eigen kosten, daarom worden hem hier voor beide zaken aanwijzingen gegeven. Het volk moet hem voorzien van de materialen, niet door een hun opgelegde belasting, maar door een vrijwillige bijdrage.

Dat is de eerste zaak, betreffende welke hier orders gegeven worden, vers 2. "Spreek tot de kinderen Israëls, dat zij voor Mij een heffer nemen", en zij hadden alle mogelijke redenen om dit te doen, want: Het was God zelf, die hen niet alleen bevrijd had, maar verrijkt met de roof van de Egyptenaren, Hij had hun gezegd gouden en zilveren vaten van hen te eisen, en Hij had het hart van de Egyptenaren bewogen om ze hun te geven, zodat zij van Hem hun rijkdom hadden, daarom was het raadzaam, dat zij die rijkdom Hem zouden wijden, voor Hem zouden gebruiken, en aldus dankbaar de gunsten zouden erkennen, die zij ontvangen hadden. Het beste gebruik, dat wij van onze wereldlijke rijkdom kunnen maken is: God er mee te eren in werken van Godsvrucht en barmhartigheid. Als wij gezegend worden met bijzondere voorspoed in onze zaken, dan kan met recht verwacht worden, dat wij iets meer doen dan gewoonlijk voor de eer van God, en onze winst, in een evenredig deel er van, aan de HEERE van de hele aarde zullen wijden, Micha 4:13.

Het heiligdom, dat gebouwd stond te worden, was bestemd voor hun welzijn, hun geestelijk welvaren, en daarom behoorden zij er de kosten van te dragen. Zij zouden het voorrecht onwaardig zijn, indien zij onwillig waren er de last van te dragen. Zij konden echt wel vrijgevig zijn voor de eer van God, daar zij geheel kosteloos woonden, en er dagelijks voor hen en hun gezin voedsel uit de hemel regende. Ook wij moeten erkennen dat wij alles van Gods milddadigheid ontvangen, en dus alles ter Zijner eer moeten gebruiken. Daar wij van Hem leven, behoren wij voor Hem te leven. Deze offeranden moeten gewillig en van harte gegeven worden. Dat is: Er werd hun niet voorgeschreven wat of hoeveel zij moesten geven, het werd overgelaten aan hun grootmoedigheid, opdat zij hun liefde zouden kunnen tonen voor het huis Gods en de dienst er van, en het doen zouden met een heilige wedijver, en opdat de ijver van weinigen velen zou verwekken, 2 Corinthiërs 9:2. Wij moeten niet slechts vragen: "Wat moeten wij doen?" maar: "Wat mogen wij doen voor God?" Wat zij gaven moesten zij blijmoedig geven, niet met tegenzin en morren, want God heeft een blijmoedige gever lief, 2 Corinthiërs 9:7. Wat wij voor de dienst van God uitgeven, moeten wij achten goed besteed te zijn.

Er wordt hier in bijzonderheden genoemd welke dingen gegeven moeten worden, vers 3 - 7, het zijn zaken, die alle voor de tabernakel benodigd zijn, en voor de dienst ervan. Sommigen maken de opmerking, dat er goud, zilver en koper moest wezen, maar geen ijzer, want dat is een oorlogsmetaal, en dit moest een huis des vredes wezen. Alles wat gegeven werd, was zeer kostbaar en fraai en van het beste in zijn soort, want God, die de beste is moet het beste hebben. God zelf zal hem voorzien van het voorbeeld, het model, vers 9. "Naar al wat Ik u tot een voorbeeld dezes tabernakels, en een voorbeeld van al deszelfs gereedschap wijzen zal, even also zult gijlieden dat maken". God toonde er hem een nauwkeurig plan van in miniatuur waaraan hij zich in alle bijzonderheden heeft te houden. Zo heeft Ezechiël in een visioen de vorm van het huis en zijn gestalte gezien, Ezechiël 43:11. Al wat in de dienst van God gedaan wordt, moet naar Zijn aanwijzing gedaan worden, en niet anders. Maar God heeft hem niet

alleen het model getoond, maar hem ook gezegd hoe de tabernakel te formeren overeenkomstig dat model, in alle delen er van waarover hij in dit en de volgende hoofdstukken duidelijk handelt.

Toen Mozes aan het begin van Genesis de schepping van de wereld moest beschrijven, heeft hij, hoewel zij zulk een groots wonderbaar gebouw is, bestaande uit zo'n groot aantal en zo'n grote verscheidenheid van bijzonderheden, er toch slechts een zeer kort en algemeen bericht van gegeven, niets, in vergelijking met wat de wijsheid van deze wereld verlangd en verwacht zou hebben van iemand, die door Goddelijke openbaring heeft geschreven, maar als hij er toe komt om de tabernakel te beschrijven, dan doet hij het met de grootst - mogelijke nauwkeurigheid. Hij, die ons geen bericht gaf van de lijnen en cirkels van de aardbol, van de diameter van de aarde, van de hoogte en de grootte der sterren, heeft ons zeer bijzonder en nauwkeurig de maat opgegeven van iedere plank en elk gordijn van de tabernakel, want Gods kerk en ingestelde eredienst zijn Hem kostelijker en van meer belang dan al het overige van de wereld. En de Schriften zijn geschreven, niet om de werken de natuur te beschrijven - een algemene beschouwing ervan is voldoende om ons tot de kennis en de dienst van de Schepper te leiden - maar om ons bekend te maken met de methoden van de genade en de dingen, die zuiver en alleen zaken zijn van Goddelijke openbaring. De zaligheid van de toekomstige staat is meer ten volle voorgesteld onder het denkbeeld van een nieuw Jeruzalem, dan onder het denkbeeld van nieuwe hemelen en een nieuwe aarde.

Exodus 25:10 - 22

De eerste bevelen gelden het maken van de ark en haar toebehoren, het gereedschap van "het heilige der heiligen", en het bijzondere teken van Gods tegenwoordigheid, de tabernakel werd gemaakt om haar te bevatten. De ark zelf was een kist, waarin de twee "tafelen der wet", beschreven met de vinger Gods, als in een eervolle plaats, werden neergelegd en zorgvuldig bewaard. Nauwkeurig zijn er de afmetingen van geboden. Als de Joodse el, zoals sommige geleerden hebben uitgerekend, drie en zestig centimeter lang was, dan was de kist, of kabinet, ongeveer ruim anderhalf meter lang, bijna een meter breed en bijna een meter diep. Zij werd van buiten en van binnen overtrokken met dunne platen van goud. Er was een kroon of krans van goud omheen, met ringen en staven om haar te dragen, en de getuigenis moest erin neergelegd worden, vers 10 - 16 De "tafelen der wet" worden "de getuigenis" genoemd, omdat God er Zijn wil. Dat Hij hun deze wet gaf, was ten teken van Zijn gunst ten opzichte van hen, en hun aanneming er van was ten teken van hun onderworpenheid en gehoorzaamheid aan Hem. Deze wet was een getuigenis aan hen, om hen te leiden en te besturen in hun plicht, en zal een getuigenis tegen hen zijn, als zij overtreden. De ark wordt "ark der getuigenis" genoemd, Hoofdstuk 30:6, en de tabernakel, "de tabernakel der getuigenis", Numeri 10:11, Handelingen 7:44. Ook het Evangelie van Christus wordt een "getuigenis" genoemd, Mattheüs 24:14.

Er is op te merken: Dat de "tafelen der wet" zorgvuldig in de ark bewaard werden, om ons te leren zeer hoge waardering te hebben voor het Woord van God, het te bewaren in ons hart, het in onze innerlijke gedachten te hebben, zoals de ark in het heilige der heiligen geplaatst werd. Het geeft ook te kennen de zorg, welke Gods voorzienigheid altijd gehad heeft en altijd hebben zal om de gedachtenis van de Goddelijke openbaring in de kerk te bewaren zodat zelfs in de laatste dagen de ark van Zijn Verbond in Zijn tempel gezien zal worden. Zie Openbaring 11:19. Dat deze ark het voornaamste teken was van Gods tegenwoordigheid, wat ons leert, dat het eerste en grote blijk en verzekering van Gods gunst is, dat Zijn wet in ons hart wordt geschreven. God woont waar deze heerst, Hebreëen 8:10. Dat er gezorgd was om de ark overal waar zij heengingen te kunnen meedragen hetgeen ons te kennen geeft, dat wij overal waar wij heengaan onze Godsdienst mee moeten nemen, steeds de liefde van de Heere Jezus en Zijn wet met ons moeten omdragen. De genadetroon of verzoendeksel, was het deksel van

de ark, gemaakt van louter goud in nauwkeurige overeenstemming met de afmetingen van de ark, vers 17 - 21 Dit verzoendeksel was een type van Christus, de grote Verzoening, wiens genoegdoening ten volle beantwoordt aan de eisen van de wet, onze overtredingen bedekt, en zich stelt tussen ons en de vloek, dien wij verdiend hebben. Aldus is Hij het einde van de wet tot rechtvaardigheid. De gouden cherubs werden bevestigd aan het verzoendeksel en vormden er één geheel mee, hun vleugels er over uitspreidende vers 18. Men onderstelt dat deze cherubs de heilige engelen moesten voorstellen, die steeds de Shechina, of Goddelijke Majesteit, vergezelden, speciaal bij de wetgeving, niet door enige beeltenis van een engel maar door het een of ander embleem van de engelennatuur, waarschijnlijk een van de vier aangezichten, vermeld in Ezechiël 1:10. Die aangezichten waren naar elkaar gericht, en zagen beiden neerwaarts op de ark, terwijl hun vleugels zo uitgestrekt waren, dat zij elkaar aanraakten. De apostel noemt hen de cherubim van de heerlijkheid, die het verzoendeksel beschaduwden, Hebreeën 9:5.

Het geeft hun dienen van de Verlosser te kennen, voor wie zij gediensstige geesten waren, hun bereidwilligheid om Zijn wil te doen, hun bijzondere tegenwoordigheid in de vergadering van de heiligen, Psalm 68:18, 1 Corinthiërs 11:10, en hun begeerte om in de verborgenheden van het Evangelie te zien, 1 Petrus 1:12. God wordt gezegd te wonen, of te zitten, tussen de cherubim op het verzoendeksel, Psalm 80:1. Daar belooft Hij Mozes bij hem te zullen komen en met hem te spreken, vers 22. Daar zal Hij wetten geven, en daar zal Hij audiëntie verlenen, zoals een vorst op zijn troon, en aldus toont Hij zich bereid om met ons verzoend te zijn in en door het middelaarschap van Christus. Zinspelende op dit verzoendeksel worden wij gezegd met vrijmoedigheid toe te gaan tot de troon van de genade, Hebreeën 4:16, want wij zijn niet onder de wet, die bedekt is, maar onder de genade, die geopenbaard is, haar vleugels zijn uitgestrekt, en wij worden genodigd onder de schaduw ervan te komen, Ruth 2:12.

Exodus 25:23 – 30

Hier wordt:

1. Bevolen, dat een tafel gemaakt zal worden van hout met goud overtrokken, welke tafel staan moest, niet in het "heilige der heiligen", (daar was niets anders dan de ark met haar toebehoren) maar in het buitenste deel van de tabernakel, het "heilige" genaamd, Hebreeën 9:2, vers 23 en verv. Daar moeten ook de gewone dingen zijn van een buffet, borden, schalen en lepels, enz, en die alle moesten van goud zijn, vers 29.

2. Deze tafel moest altijd gedekt wezen en voorzien van "toonbrood", vers 30, of "brood van het aangezicht", twaalf broden, een voor elke stam, gelegd in twee rijen, zes op een rij, zie de betreffende wet in Leviticus 24:5 en verv. Omdat de tabernakel Gods huis was, waarin, naar het Hem behaagde te zeggen, Hij onder hen zou wonen, wilde Hij tonen dat Hij een goede tafel hield. Het was normaal, dat in het koninklijk paleis een koninklijke tafel zou zijn. Volgens sommigen moesten de twaalf broden de twaalf stammen vertegenwoordigen, aan God voorgesteld als Zijn volk, en de tarwe Zijn dorsvloer, zoals zij genoemd worden, Jesaja 21:10. Zoals de ark Gods tegenwoordigheid betekende onder hen, zo betekenden de twaalf broden hun voorgesteld zijn aan God. Dit brood was bestemd: Om een dankbare erkenning te zijn van Gods goedheid ten opzichte van hen door hun hun dagelijks brood te geven, manna in de woestijn, waar Hij een tafel voor hen had toe bereid, en in Kanaän het koren van het land. Hiermede erkenden zij hun afhankelijkheid van Gods voorzienigheid, niet alleen voor het koren op het veld, waarvoor zij dank brachten in de offerande van de schoof van de eerstelingen, maar ook voor het brood in hun huizen, daar, als zij het in huis gebracht hadden, God er niet in geblazen heeft, Haggaï 1:9. Christus heeft ons geleerd elke dag te bidden voor het brood van de dag. Een teken te zijn van hun gemeenschap met God, daar dit brood op Gods tafel van hetzelfde koren bereid was als het brood op hun eigen tafel, hebben God en

Israël, als het ware, tezamen gegeten, als een onderpand van vriendschap en gemeenschapsoefening, Hij hield avondmaal met hen, en zij met Hem. Om een type te wezen van de geestelijke voorzienigheid, welke gemaakt is in de kerk door het Evangelie van Christus voor allen, die voor God tot priesters zijn gemaakt. In het huis van onze Vader is overvloed van brood, een brood voor iedere stam. Allen, die in Gods huis wonen zullen verzadigd worden met de vettigheid van Zijn huis, Psalm 36:9.

Goddelijke vertroostingen zijn voor heilige zielen een aanhoudende feestmaaltijd, in weerwil van hen, voor wie de "tafel des HEEREN" en haar spijs (omdat het eenvoudig brood is) verachtelijk zijn Maleáchi 1:12. Christus heeft een tafel in zijn Koninkrijk, waaraan al Zijn heiligen voor altijd met Hem zullen eten en drinken, Lukas 22:30. Het volgende, dat voor het bouwen en in orde brengen van Gods paleis bevolen was, was het vervaardigen van een kostbare, fraaie kandelaar, geheel van goud, niet hol maar massief.

De bijzondere aanwijzingen, die er hier voor worden gegeven, tonen:

1. Dat hij erg prachtig was, een mooi sieraad voor de plaats. Er waren zes takken aan, die allen van de voornaamste schacht uitgingen, en niet alleen hun schaaltes hadden (om de olie en de aangestoken pit te bevatten) en aldus noodzakelijk waren, maar ook knopen en bloemen tot versiering.

2. Dat hij erg gerieflijk was, en op uitnemende wijze beraamd, zowel om licht te verspreiden, als om de tabernakel zuiver te houden van rook en walm.

3. Dat hij van grote betekenis was. De tabernakel had geen vensters om het daglicht binnen te laten, al zijn licht was het licht van de kandelaar of luchter, waardoor de betrekkelijke duisternis van deze bedeling wordt aangeduid. Terwijl de Zon van de gerechtigheid nog niet was opgegaan, en de morgenster uit de hoogte Zijn kerk nog niet bezocht heeft, heeft God zich toch niet zonder getuigen gelaten, en hen niet zonder onderricht. Het gebod was een lamp, en de wet een licht, en de profeten waren de takken van die lamp, welke in de verschillende eeuwen aan de Oud Testamentische kerk licht hebben gegeven. In vergelijking met wat zij in de hemel zijn zal, is de kerk nog duister zoals de tabernakel geweest is, maar het woord Gods is de kandelaar, een licht, schijnende in een duistere plaats, 2 Petrus 1:19, en wel zou de wereld zonder dat licht een erg duistere plaats zijn. De Geest Gods wordt in Zijn verschillende gaven en genadebedelingen vergeleken bij de zeven lampen, welke brandende zijn voor de troon, Openbaring 4:5.

De kerken zijn gouden kandelaars, de lichten van de wereld, voorhoudende het "woord des levens", zoals de kandelaar het licht, Filippenzen 2:15, 16. De leraren moeten de lampen aansteken en zorgen dat zij helder branden, vers 37, door de Schriften te openen. De schat van het licht is nu in aarden vaten gelegd, 2 Corintheërs 4:6, 7. De rieten of takken, van de kandelaar spreidden zich uit naar elke kant, om de verspreiding aan te duiden van het licht van het evangelie naar alle zijden door de Evangeliebediening, Mattheüs 5:14, 15. Er is verscheidenheid van gaven, maar dezelfde Geest geeft ze aan een ieder tot wat van nut is. Eindelijk. Temidden van deze instructies wordt aan Mozes een uitdrukkelijke waarschuwing gegeven om er zich voor te wachten van zijn voorbeeld af te wijken, vers 40. Zie dan toe, dat gij het maakt naar hun voorbeeld, hetwelk u op de berg getoond is. Niets werd aan zijn eigen vinding of verbeelding overgelaten, noch aan de vinding of verbeelding van de werklieden, noch aan de zin of de mening van het volk, de wil van God moet tot in de kleinste bijzonderheden nauwkeurig worden waargenomen.

Aldus zijn:

- a. alle leidingen van Gods voorzienigheid in nauwkeurige overeenstemming met Zijn raadsbesluiten, en nooit verschilt de kopie van het origineel. De oneindige Wijsheid brengt nooit verandering in haar maatregelen, wat voorgenomen werd, zal voorzeker volvoerd worden.
- b. Moeten al Zijn inzettingen waargenomen worden naar Zijn voorschriften. Christus' instructie aan Zijn discipelen is hieraan gelijk, Mattheüs 28:19, lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb.

HOOFDSTUK 26

1 de tabernakel nu zult gij maken van tien gordijnen, van fijn getweernd linnen, en hemelsblauw, en purper, en scharlaken, met cherubim; van het allerkunstelijkste werk zult gij ze maken. 2 De lengte van een gordijn zal van acht en twintig ellen zijn, en de breedte ener gordijn van vier ellen; al deze gordijnen zullen een maat hebben. 3 Er zullen vijf gordijnen samengevoegd zijn, de een aan de andere; wederom zullen er vijf gordijnen samengevoegd zijn, de een aan de andere. 4 En gij zult hemelsblauwe striklisjes maken aan de kant van de ene gordijn, aan het uiterste, in de samenvoeging; also zult gij ook doen aan de uitersten kant der gordijn, aan de tweede samenvoegende. 5 Vijftig striklisjes zult gij aan de ene gordijn maken, en vijftig striklisjes zult gij maken aan het uiterste der gordijn, dat aan de tweede samenvoegende is; deze striklisjes zullen het ene aan het andere samenvatten. 6 Gij zult ook vijftig gouden haakjes maken, en zult de gordijnen samenvoegen, de ene aan de andere, met deze haakjes, opdat het een tabernakel zij. 7 Ook zult gij gordijnen uit geiten haar maken tot een tent over de tabernakel; van elf gordijnen zult gij die maken. 8 De lengte ener gordijn zal dertig ellen zijn, en de breedte ener gordijn vier ellen; deze elf gordijnen zullen een maat hebben. 9 En gij zult vijf dezer gordijnen aan elkander bijzonder voegen, en zes dezer gordijnen bijzonder; en de zesde dezer gordijnen zult gij dubbel maken, recht voorop de tent. 10 En gij zult vijftig striklisjes maken aan de kant van de ene gordijn, het uiterste in de samenvoeging, en vijftig striklisjes aan de kant van de gordijn, die de tweede samenvoegende is. 11 Gij zult ook vijftig koperen haakjes maken, en gij zult de haakjes in de striklisjes doen, en gij zult de tent samenvoegen, dat zij een zij. 12 Het overige nu, dat overschiet aan de gordijnen der tent, de helft der gordijn, die overschiet, zal overhangen, aan de achterste delen des tabernakels. 13 En een el van deze, en een el van gene zijde van hetgeen, dat overig zijn zal aan de lengte van de gordijnen der tent, zal overhangen aan de zijden des tabernakels, aan deze en aan gene zijde, om dien te bedekken.

14 Gij zult ook voor de tent een deksel maken van roodgeverfde ramsvellen, en daarover een deksel van dassenvellen. 15 Gij zult ook tot de tabernakel staande berderen maken, van sittimhout. 16 De lengte van een berd zal tien ellen zijn, en een el en een halve el zal de breedte van elk berd zijn. 17 Twee houvasten zal een berd hebben, als sporten in een ladder gezet, het ene nevens het andere; also zult gij het met al de berderen des tabernakels maken. 18 En de berderen tot de tabernakel zult gij aldus maken: twintig berderen naar de zuidzijde zuidwaarts. 19 Gij zult ook veertig zilveren voeten maken onder de twintig berderen; twee voeten onder een berd, aan zijn twee houvasten, en twee voeten onder een ander berd, aan zijn twee houvasten. 20 Er zullen ook twintig berderen zijn aan de andere zijde des tabernakels, aan de noorderhoek, 21 Met hun veertig zilveren voeten; twee voeten onder een berd, en twee voeten onder een ander berd. 22 Doch aan de zijde des tabernakels tegen het westen zult gij zes berderen maken. 23 Ook zult gij twee berderen maken tot de hoekberderen des tabernakels, aan de beide zijden. 24 En zij zullen van beneden als tweelingen samengevoegd zijn; zij zullen ook als tweelingen aan het oppereinde deszelfs samengevoegd zijn, met een ring; also zal het met de twee berderen zijn; tot twee hoekberderen zullen zij zijn. 25 Also zullen de acht berderen zijn met hun zilveren voeten, zijnde zestien voeten; twee voeten onder een berd, wederom twee voeten onder een berd. 26 Gij zult ook richelen maken van sittimhout; vijf aan de berderen van de ene zijde des tabernakels; 27 En vijf richelen aan de berderen van de andere zijde des tabernakels; alsook vijf richelen aan de berderen van de zijde des tabernakels, aan de beide zijden westwaarts. 28 En de middelste richel zal midden aan de berderen zijn, doorschietende van het ene einde tot het andere einde. 29 En gij zult de berderen met goud overtrekken, en hun ringen (de plaatsen voor de richelen) zult gij van goud maken; de richelen zult gij ook met goud overtrekken. 30 Dan zult gij de tabernakel oprichten naar zijn wijze, die u op de berg getoond is. 31 Daarna zult gij een voorhang maken, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen; van het allerkunstelijkste werk zal men dien maken, met cherubim. 32 En gij zult hem hangen aan vier pilaren van sittim hout, met goud overtogen; hun haken zullen van goud zijn; staande op vier zilveren voeten. 33 En gij zult de voorhang onder de haakjes hangen, en gij zult de ark der getuigenis aldaar binnen de voorhang brengen; en deze voorhang zal ulieden een scheiding maken tussen het heilige, en tussen het heilige der heiligen.

34 En gij zult het verzoendeksel zetten op de ark der getuigenis, in het heilige der heiligen. 35 De tafel nu zult gij zetten buiten de voorhang, en de kandelaar tegen de tafel over, aan de ene zijde des tabernakels, zuidwaarts; maar de tafel zult gij zetten aan de noordzijde. 36 Gij zult ook aan de deur der tent een deksel maken, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen,

geborduurd werk. 37 En gij zult tot dit deksel vijf pilaren van sittim hout maken, en die met goud overtrekken; hun haken zullen van goud zijn; en gij zult hun vijf koperen voeten gieten.

Mozes ontvangt hier instructies:

1. Betreffende de binnengordijnen van de tabernakel en de samenvoeging van deze gordijnen, vers 1 - 6.
2. Betreffende de buitengordijnen, die van geitehaar moesten wezen ter versterking van de binnengordijnen, vers 7 - 13.
3. Betreffende het deksel om de tabernakel te beveiligen tegen het weer, vers 14.
4. Betreffende de berderen of stijlen, die opgericht moesten worden om de gordijnen te dragen, met hun voeten en richels, vers 14 - 30.
5. Betreffende de afscheiding tussen het "heilige" en het "heilige der heiligen", vers 31 - 35 6. Betreffende de "voorhang" voor de ingang, vers 36,37. Deze bijzonderheden, die zo uitvoerig vermeld zijn, schijnen thans van weinig nut voor ons te zijn, daar zij echter van zo groot nut waren voor Mozes en Israël, en God het passend heeft geacht om er de herinnering van te bewaren tot op onze tijd, behoren wij ze niet voorbij te zien. Zelfs de hoge oudheid van dit bericht maakt het eerwaardig.

Exodus 26:1 - 6

Het huis moest een tabernakel of tent wezen zoals soldaten er thans gebruiken in het kamp, een eenvoudige, zowel als beweegbare woning, en toch had de ark Gods geen betere, totdat Salomo vier honderd tachtig jaren later de tempel bouwde, 1 Koningen 6:1 - 2. God heeft aldus Zijn tegenwoordigheid onder hen geopenbaard in een tabernakel:

1. Om zich te voegen naar hun tegenwoordige toestand in de woestijn, opdat Hij overal waar zij heengingen bij hen zou zijn. God schikt de tekenen van Zijn gunst en genade naar de noden en behoeften van Zijn volk, al naar hun staat of toestand is van voorspoed of tegenspoed, van gevestigd of nog ongevestigd te zijn. "Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn", Jesaja 43:2.

2. Om de toestand voor te stellen van Gods kerk in deze wereld, het is een tabernakel - of tenttoestand, Psalm 15:1. Wij hebben hier geen blijvende stad, daar wij vreemdelingen zijn in deze wereld, en op reis zijn naar een betere, zullen wij niet gevestigd wezen voor wij in de hemel zijn. Kerkvoorrechten zijn roerende goederen, die van de ene plaats naar de andere gaan, het Evangelie is aan geen plaats gebonden, de kandelaar is in een tent en kan gemakkelijk weggenomen worden, Openbaring 2:5. Als wij de tabernakel op prijs stellen en het voorrecht ervan goed gebruiken, dan zal hij ons vergezellen overal waar wij heen gaan, maar zo wij hem veronachtzamen en onteren, dan zal hij, waar wij ook zijn, ons verlaten. "Wat heeft Mijn beminde in Mijn huis te doen?" Jeremia 11:15. De gordijnen van de tabernakel moesten zeer kostbaar zijn, van het beste in zijn soort, fijn getweernd linnen, in zeer fraaie, lieflijke kleuren, hemelsblauw, en purper en scharlaken. Er moesten cherubim op geborduurd worden, vers 1, om aan te duiden dat de engelen Gods zich legeren rondom de kerk, Psalm 34:8. Zoals er cherubim waren op het verzoendeksel, zo waren zij ook rondom de tabernakel, want wij zien de engelen, niet slechts rondom de troon, maar ook rondom de ouderlingen Openbaring 5:11. Er moesten twee gordijnen zijn, ieder van vijf banen, aan elkaar genaaid en de twee gordijnen moesten met gouden haakjes samengevoegd worden, zodat zij dan een tabernakel vormden, vers 6.

Zo zijn ook de kerken van Christus, hoewel zij vele zijn, toch één, daar zij bekwaam samengevoegd Zijn in heilige liefde, en "bekwamelijk samengevoegd zijnde, opwast tot een heiligen tempel in de Heere:" Efeziërs 2:21, 22, 4:16. Deze tabernakel was erg klein, maar bij

de prediking van het Evangelie wordt de kerk geboden de plaats van haar tent wijd te maken en de gordijnen van haar woning uit te breiden, Jesaja 54:2.

Exodus 26:7 - 14 Aan Mozes wordt hier bevel gegeven om een dubbele bedekking voor de tabernakel te maken, opdat het er niet zal inregenen, en de schoonheid van die fraaie gordijnen niet bedorven zouden worden.

1. Er moest een bedekking wezen van geitenharen gordijnen, die van alle zijden iets ruimer waren dan de binnengordijnen, omdat zij deze moesten insluiten, en waarschijnlijk op een kleine afstand ervan geplaatst waren vers 7 en verv. Die buitengordijnen moesten met koperen haakjes aan elkaar bevestigd worden. Daar de stof minder kostbaar was, waren de haakjes ook van geen kostbaar metaal en de koperen haakjes konden hier evengoed aan het doel beantwoorden als de gouden. De band van de eenheid kan even sterk wezen tussen gordijnen van geitehaar als tussen gordijnen van purper en scharlaken.

2. Daar moest nog een andere bedekking voor wezen, en wel een dubbele, vers 14, een van roodgeverfde ramsvellen, waarschijnlijk bereid met de wol er nog op, nog een van dassenvellen, zoals onze vertaling van het woord is, maar het schijnt eerder een soort van sterk leer geweest te zijn (zeer fijn echter) want wij lezen, dat daar de beste schoenen van gemaakt werden, Ezechiël 16:10. Merk hier nu op: Dat het buitenste van de tabernakel ruw en grof was, de schoonheid ervan was in de binnengordijnen. Zij, in wie God woont, moeten er naar streven om beter te zijn dan zij schijnen te wezen. Geveinsden keren de beste zijde naar buiten, zoals witgepleisterde graven, maar "des Konings dochter is geheel verheerlijkt inwendig", Psalm 45:14, in het oog van de wereld is zij zwart, zoals de tenten van Kedar, maar in Gods oog is zij mooi, zoals de gordijnen Salomo's, Hooglied 1:5. "Laat ons versiersel zijn dat van de verborgen mens des harten", het onverderfelijk versiersel, namelijk van een zachtmoedige en stille geest, die kostelijk is voor God, 1 Petrus 3:4. Dat, waar God Zijn heerlijkheid plaatst, Hij er een beschutting voor maakt, op de woningen van de rechtvaardigen zal een beschutting wezen, Jesaja 4:5,6. De bescherming van Gods voorzienigheid zal altijd op de heerlijkheid van het Heiligdom wezen. Gods tent is ons een verberging ten dage van het kwaad. Psalm 27:5.

Exodus 26:15 - 30.

Zeer bijzondere aanwijzingen worden hier gegeven voor de berderen of stijlen van de tabernakel, die de gordijnen moesten dragen zoals de pinnen van een tent, die stevig en sterk moeten zijn, Jesaja 54:2. Deze stijlen hadden houvasten, die gestoken moesten worden in de openingen, welke er voor gemaakt waren in de zilveren voeten. God droeg er zorg voor om alles sterk te hebben, zowel als schoon, in Zijn tabernakel. Gordijnen zonder stijlen zouden met elke wind heen en weer zijn gegaan, maar het is goed om het hart bevestigd en versterkt te hebben door genade, die is als de stijlen om de gordijnen van onze belijdenis op te houden, welke anders niet lang stand zou kunnen houden. De stijlen werden van boven en beneden door gouden ringen samengevoegd, vers 24, en bevestigd met richelen, die door de gouden krammen of ringen aan iedere stijl heengestoken moesten worden, vers 26. De stijlen en richels moesten alle rijk verguld wezen, vers 29. Zo was alles in de tabernakel zeer prachtig, in overeenstemming met de staat van kindsheid van de kerk, daar zulke dingen zeer geschikt waren om kinderen te behagen, het hart van de aanbidders te vervullen van eerbied voor de Goddelijke heerlijkheid en hen onder de indruk te brengen van de grootheid van die Vorst, die zei: "Hier zal Ik wonen".

In toespeling hierop wordt van het nieuwe Jeruzalem gezegd, dat het van zuiver goud is, Openbaring 21:18. Maar de bouwers van de Evangeliekerk zeiden: "Zilver en goud hebben wij niet", en toch heeft de heerlijkheid van hun gebouw die van de tabernakel zeer verre

overtroffen, 2 Corintheërs 3:10,11. Hoeveel kostelijker is wijsheid dan goud! Er worden hier geen orders gegeven voor de vloer van de tabernakel, waarschijnlijk bestond hij uit planken, want wij kunnen niet denken, dat zij binnen al die fraaie gordijnen op de koude of natte grond traden. Indien dit echter wel zo was, dan kan het ons herinneren aan hoofdst. 20:24. "Maak Mij een altaar van aarde."

Exodus 26:31 - 37

Hier wordt bevel gegeven om twee voorhangen te maken.

1. De ene moet dienen tot afscheiding tussen het heilige en het heilige der heiligen, welke dus niet alleen belette, dat iemand daarbinnen zou gaan, maar zelfs om er in te zien vers 31,33. Onder die regeling was de Goddelijke genade omsluitend, maar nu zien wij haar met ongedekten aangezicht, 2 Corintheërs 3:18. De apostel zegt ons in Hebr. 9:8 wat de betekenis was van deze voorhang, er werd door te kennen gegeven, dat de ceremoniële wet "degenen, die daar toegaan, nimmermeer kan heiligen", Hebr. 10:1, en dat het zien ervan de mensen niet naar de hemel zou brengen. De weg van het heiligdom was nog niet openbaar gemaakt, zolang de eerste tabernakel nog stand had, leven en onsterfelijkheid waren verborgen totdat zij door het Evangelie aan het licht werden gebracht, wat daarom aangeduid werd door het scheuren van die voorhang bij de dood van Christus, Mattheüs 27:51. Thans hebben wij vrijmoedigheid om in te gaan in het heiligdom. In alle daden van de Godsvrucht door het bloed van Jezus, maar die ons toch ook verplicht tot heilige eerbied en een nederig besef van onze afstand.

2. De tweede voorhang was bestemd voor buitendeur van de tabernakel, vers 36,37. Door deze eerste voorhang gingen de priesters dagelijks om te offeren in het heilige, maar niet het volk, Hebr. 9:6. Deze voorhang was de enige beschutting van de tabernakel tegen dieven en rovers, die er gemakkelijk doorheen hadden kunnen gaan, want die deur was niet gesloten of gegrendeld, en de menigte van kostbare zaken in de tabernakel zou een verzoeking voor hen zijn, gelijk men allicht zou denken. Maar door hem aldus open te laten waren: a. De priesters en Levieten zoveel te meer verplicht om er streng wacht over te houden, en b. Zou God Zijn zorg tonen over Zijn kerk op aarde hoewel zij zwak en weerloos is, en voortdurend blootgesteld aan gevaar. Als het God behaagt, zal een gordijn een even sterke beschutting en bescherming zijn voor Zijn huis als koperen deuren en ijzeren grendelen.

HOOFDSTUK 27

1 Gij zult ook een altaar maken van sittimhout; vijf ellen zal de lengte zijn, en vijf ellen de breedte (vierkant zal dit altaar zijn), en drie ellen zijn hoogte. 2 En gij zult zijn hoornen maken op zijn vier hoeken; uit hetzelfde zullen zijn hoornen zijn, en gij zult het met koper overtrekken. 3 Gij zult het ook potten maken, om zijn as te ontvangen, ook zijn schoffelen, en zijn besprengbekkens, en zijn krauwelen, en zijn koolpannen; al zijn gereedschap zult gij van koper maken. 4 Gij zult het een rooster maken van koperen netwerk; en gij zult aan dat net vier koperen ringen maken aan zijn vier einden. 5 En gij zult het onder de omloop des altaars van beneden opleggen, alzo dat het net tot het midden des altaars zij. 6 Gij zult ook handbomen maken tot het altaar, handbomen van sittimhout; en gij zult ze met koper overtrekken. 7 En de handbomen zullen in de ringen gedaan worden, alzo dat de handbomen zijn aan beide zijden des altaars, als men het draagt. 8 Gij zult hetzelfde hol van planken maken; gelijk als Hij u op de berg gewezen heeft, alzo zullen zij doen. 9 Gij zult ook de voorhof des tabernakels maken; aan de zuidhoek zuidwaarts, zullen aan de voorhof behangselen zijn van fijn getweernd linnen; de lengte ener zijde zal honderd ellen zijn. 10 Ook zullen zijn twintig pilaren, en derzelver twintig voeten, van koper zijn; de haken dezer pilaren, en hun banden zullen van zilver zijn. 11 Alzo zullen ook aan de noorderhoek, in de lengte, de behangsels honderd ellen lang zijn; en zijn twintig pilaren, en derzelver twintig voeten, van koper; de haken der pilaren, en derzelver banden zullen van zilver zijn. 12 En in de breedte des voorhofs, aan de westerhoek, zullen behangselen zijn van vijftig ellen; hun pilaren tien, en derzelver voeten tien. 13 Van gelijken zal de breedte des voorhofs, aan de oosterhoek oostwaarts, van vijftig ellen zijn. 14 Alzo dat er vijftien ellen der behangselen op de ene zijde zijn; hun pilaren drie, en hun voeten drie; 15 En vijftien ellen der behangselen aan de andere zijde; hun pilaren drie, en hun voeten drie. 16 In de poort nu des voorhofs zal een deksel zijn van twintig ellen, hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen, geborduurd werk; de pilaren vier, en hun voeten vier. 17 Al de pilaren des voorhofs zullen rondom met zilveren banden bezet zijn; hun haken zullen van zilver zijn, maar hun voeten zullen van koper zijn. 18 De lengte des voorhofs zal honderd ellen zijn, en de breedte doorgaans vijftig, en de hoogte vijf ellen, van fijn getweernd linnen; maar hun voeten zullen van koper zijn. 19 Aangaande al het gereedschap des tabernakels, in al deszelfs dienst, ja, al zijn pennen, en al de pennen des voorhofs, zullen van koper zijn. 20 Gij nu zult de kinderen Israëls gebieden, dat zij tot u brengen reine olie van olijven, gestoten tot de luchter, dat men geduriglijk de lampen aansteke. 21 In de tent der samenkomst, van buiten de voorhang, die voor de getuigenis is, zal ze Aaron en zijn zonen toerichten, van de avond tot de morgen, voor het aangezicht des HEEREN; dit zal een eeuwige inzetting zijn voor hun geslachten, vanwege de kinderen Israëls.

In dit hoofdstuk worden voorschriften gegeven: Betreffende het koperen altaar voor de brandoffers, vers 1 - 8. Betreffende de voorhof van de tabernakel en de gordijnen ervan, vers 9 - 19. Betreffende de olie voor de luchter, vers 20,21.

Exodus 27:1 - 8

Zoals God in de tabernakel Zijn tegenwoordigheid wilde openbaren onder Zijn volk, zo moesten zij Hem daar hun hulde en aanbidding brengen, niet in de tabernakel zelf, (daar moesten alleen de priesters als Gods huisdienaren binnengaan) maar in de voorhof van de tabernakel, waar zij als gewone onderdanen kwamen. Daar moest een altaar opgericht worden, waarop zij hun offeranden moesten brengen, en waarop de priesters ze aan God moesten offeren. Dit altaar moest hun gaven heiligen, vandaar moesten zij God hun diensten bieden, zoals Hij hun van het verzoendeksel Zijn orakelen gaf, en aldus werd er een gemeenschap geopend tussen God en Israël. Aan Mozes worden hier bevelen gegeven ten opzichte van:

1. De afmetingen ervan, het was vierkant, vers 1.
2. De hoornen ervan, die tot nut en sieraad waren, vers 2, de offers werden met touwen aan de hoornen van het altaar gebonden, en tot de hoornen van het altaar vluchtten boosdoeners om er bescherming te vinden.
3. De materialen, het was van hout, overtrokken met koper, vers 1,2.

4. De gereedschappen ervan, die alle van koper moesten wezen.

5. Het rooster, dat geplaatst was in de holte in het midden van het altaar, waarop het vuur was en het offer verbrand werd. Hij was gemaakt van netwerk van koper, als een zeef, en in de holte geplaatst, om het vuur beter te doen branden, en opdat de as in de holte van het altaar zou kunnen vallen, vers 4,5.

6. De handbomen, om het te dragen, vers 6,7.

Eindelijk, wordt hij verwezen naar het voorbeeld, dat hem getoond is, vers 8.

Dit koperen altaar nu was een type van Christus, stervende om verzoening te doen voor onze zonden: het hout zou door het vuur van de hemel verteerd zijn, indien het niet beveiligd was door het koper, en de menselijke natuur van Christus zou de toorn Gods niet hebben kunnen dragen, indien zij niet door een Goddelijke kracht ondersteund was geworden. Christus heeft zich voor de kerk als haar altaar geheiligd, Johannes 17:19, en door Zijn middelaarschap heiligt Hij nog dagelijks de diensten van Zijn volk, die ook macht hebben van dit altaar te eten, daar zij er als geestelijke priesters aan dienen. Tot de hoornen van dit altaar nemen arme zondaren de toevlucht, als zij door de gerechtigheid worden vervolgd, en daar zijn zij veilig krachtens het offer, dat er geofferd is.

Exodus 27:9 - 19

Voor het altaar moest een plein of voorhof wezen, ingesloten door gordijnen van het fijnste linnen, dat voor tenten gebruikt werd. Naar de gewone berekening van de ellen was deze voorhof ongeveer vijftig meter lang en vijf en twintig breed, ongeveer, of eigenlijk iets minder. Op vaste afstanden werden pilaren geplaatst in voeten van koper, de pilaren moesten voorzien zijn van zilveren banden of lijsten waarin zilveren spanhaken waren, om er de linnen gordijnen aan te bevestigen, het gordijn dat tot deur diende, moest fraaier zijn dan de andere, vers 16. Deze voorhof was een type van de kerk, omheind en onderscheiden van het overige van de wereld. De omheining werd ondersteund door pilaren, aanduidende de vastigheid van de kerk, omhangen met fijn linnen, dat gezegd wordt de rechtvaardigmaking van de heiligen te zijn, Openbaring 19:8. Dat waren de voorhoven, waarnaar David verlangde, en waarin hij begeerde te wonen, Psalm 84:3,11, en waar Gods volk inging met lof en dankzegging, Psalm 100:4, maar deze voorhof kon slechts een klein getal van aanbidders bevatten, thans zijn, Gode zij dank, onder het Evangelie, de heiningen weggenomen, het is Gods wil dat men overal, aan alle plaatsen, zal bidden, en er is plaats voor allen, die aan welke plaats het ook zij de Naam van Jezus Christus aanroepen.

Exodus 27:20 - 21

In het vijf en twintigste hoofdstuk lezen wij van de kandelaar, en hier wordt gedurig bevolen dat de lampen er gedurig in moeten branden, want anders zou hij nutteloos zijn. In iedere kandelaar behoort een brandend en schijnend licht te wezen, kandelaars zonder kaarsen of lampen zijn als fonteinen zonder water, of als regenloze wolken. Nu moest:

1. Het volk in de olie voorzien, van het volk moeten de dienaren des HEEREN hun onderhoud hebben. Of liever, de reine olie betekende de genadegaven des Geestes, die aan alle gelovigen meegedeeld worden uit Christus, de goede olijfboom, uit wiens volheid wij ontvangen Zacharia 4:11,12, en zonder wie ons licht niet kan schijnen voor de mensen.

2. De priesters moesten de lampen aansteken en verzorgen, het behoorde tot hun dagelijkse dienst om ze altijd te doen branden, nacht en dag, zo is het het werk van de Evangeliedienaren om, door de prediking en verklaring der Schrift (die als een lamp zijn) de kerk, Gods tabernakel op aarde, te verlichten, en de geestelijke priesters in de dienst van God te onderwijzen. Het moet een eeuwige inzetting zijn, dat de lampen van het woord even nauwkeurig worden aangestoken als het reukwerk van gebed en lofzegging wordt geofferd.

HOOFDSTUK 28

1 Daarna zult gij uw broeder Aaron, en zijn zonen met hem, tot u doen naderen uit het midden der kinderen Israëls, om Mij het priesterambt te bedienen: namelijk Aaron, Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar, de zonen van Aaron. 2 En gij zult voor uw broeder Aaron heilige klederen maken, tot heerlijkheid en tot sieraad. 3 Gij zult ook spreken tot allen, die wijs van hart zijn, die Ik met de geest der wijsheid vervuld heb, dat zij voor Aaron klederen maken, om hem te heiligen, dat hij Mij het priesterambt bediene. 4 Dit nu zijn de klederen, die zij maken zullen: een borstlap, en een Efod, en een mantel, en een rok vol oogjes, een hoed en een gordel; zij zullen dan voor uw broeder Aaron heilige klederen maken, en voor zijn zonen, om Mij het priesterambt te bedienen. 5 Zij zullen ook het goud, en hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen nemen; 6 En zullen de Efod maken van goud, hemelsblauw, en purper, scharlaken en fijn getweernd linnen, van het allerkunstelijkste werk. 7 Hij zal twee samenvoegende schouderbanden hebben aan zijn beide einden, waarmede hij samengevoegd zal worden. 8 En de kunstelijke riem zijns Efods, die op hem is, zal zijn gelijk zijn werk, van hetzelfde, van goud, hemelsblauw en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen. 9 En gij zult twee sardonixstenen nemen, en de namen der zonen van Israël daarop graveren. 10 Zes van hun namen op een steen, en de zes overige namen op de anderen steen, naar hun geboorten; 11 Naar steensnijderswerk, gelijk men de zegelen graveert, zult gij deze twee stenen graveren, met de namen der zonen van Israël; gij zult ze maken, dat zij omvat zijn in gouden kastjes.

12 En gij zult de twee stenen aan de schouderbanden des Efods zetten, zijnde stenen ter gedachtenis voor de kinderen Israëls; en Aaron zal hun namen op zijn beide schouders dragen, ter gedachtenis, voor het aangezicht des HEEREN. 13 Gij zult ook gouden kastjes maken, 14 En twee ketentjes van louter goud; gelijk-eindigende zult gij die maken, gedraaid werk; en de gedraaide ketentjes zult gij aan de kastjes hechten. 15 Gij zult ook een borstlap des gerichts maken, van het allerkunstelijkste werk, gelijk het werk des Efods zult gij hem maken; van goud, hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en van fijn getweernd linnen zult gij hem maken. 16 Vierkant zal hij zijn, en verdubbeld; een span zal zijn lengte zijn, en een span zijn breedte. 17 En gij zult vervullende stenen daarin vullen, vier rijen stenen, een rij van een Sardis, een Topaas en een Karbonkel; dit is de eerste rij. 18 En de tweede rij van een Smaragd, een Saffier, en een Diamant. 19 En de derde rij, een Hyacint, Agaat en Amethyst. 20 En de vierde rij van een Turkoois, en een Sardonix, en een Jaspis; zij zullen met goud ingevat zijn in hun vullingen. 21 En deze stenen zullen zijn met de twaalf namen der zonen van Israël, met hun namen; zij zullen als zegelen gegraveerd worden, elk met zijn naam; voor de twaalf stammen zullen zij zijn.

22 Gij zult ook aan de borstlap gelijk-eindigende ketentjes van gedraaid werk uit louter goud maken. 23 Gij zult ook aan de borstlap twee gouden ringen maken; en gij zult de twee ringen aan de twee einden van de borstlap zetten. 24 Dan zult gij de twee gedraaide gouden ketentjes in de twee ringen doen, aan de einden van de borstlap. 25 Maar de twee einden der twee gedraaide ketentjes zult gij aan die twee kastjes doen; en gij zult ze zetten aan de schouderbanden van de Efod, recht op de voorste zijde van dien. 26 Gij zult nog twee gouden ringen maken, en zult ze aan de twee einden des borstlaps zetten; inwendig aan zijn rand, die aan de zijde van de Efod zijn zal.

27 Nog zult gij twee gouden ringen maken, die gij zetten zult aan de twee schouderbanden van de Efod, beneden aan de voorste zijde, tegenover zijn voege, boven de kunstelijken riem des Efods. 28 En zij zullen de borstlap met zijn ringen aan de ringen van de Efod opwaarts binden, met een hemelsblauw snoer, dat hij op de kunstelijken riem van de Efod zij; en de borstlap zal van de Efod niet afgescheiden worden. 29 Alzo zal Aaron de namen der zonen van Israël dragen aan de borstlap des gerichts, op zijn hart, als hij in het heilige zal gaan, ter gedachtenis voor het aangezicht des HEEREN gedurig. 30 Gij zult ook in de borstlap des gerichts de Urim en de Thummim zetten, dat zij op het hart van Aaron zijn, als hij voor het aangezicht des HEEREN ingaan zal; alzo zal Aaron dat gericht der kinderen Israëls gedurig op zijn hart dragen, voor het aangezicht des HEEREN.

31 Gij zult ook de mantel des Efods geheel van hemelsblauw maken. 32 En het hoofdgat deszelven zal in het midden daarvan zijn; dit gat zal een boord rondom hebben van geweven werk; als het gat eens pantsiers zal het daaraan zijn, dat het niet gescheurd worde. 33 En aan deszelfs zomen zult gij granaatappelen maken van hemelsblauw, en van purper, en van scharlaken, aan zijn zomen rondom, en gouden schelletjes rondom tussen dezelve. 34 Dat er een gouden schelletje, daarna een granaatappel zij; wederom een gouden schelletje, en een granaatappel, aan de zomen des mantels rondom. 35 En

Aaron zal denzelven aanhebben, om te dienen; opdat zijn geluid gehoord worde, als hij in het heilige, voor het aangezicht des HEEREN, ingaat, en als hij uitgaat, opdat hij niet sterf. 36 Verder zult gij een plaat maken van louter goud, en gij zult daarin graveren, gelijk men de zegelen graveert: De HEILIGHEID DES HEEREN! 37 En gij zult dezelve aanhechten met een hemelsblauw snoer, also dat zij aan de hoed zij; aan de voorste zijde des hoeds zal zij zijn. 38 En zij zal op het voorhoofd van Aaron zijn, opdat Aaron drage de ongerechtigheid der heilige dingen, welke de kinderen Israëls zullen geheiligd hebben, in alle gaven hunner geheiligde dingen; en zij zal gedurig aan zijn voorhoofd zijn, om henlieden voor het aangezicht des HEEREN aangenaam te maken. 39 Gij zult ook een rok vol oogjes maken, van fijn linnen; gij zult ook de hoed van fijn linnen maken; maar de gordel zult gij van geborduurd werk maken. 40 Voor de zonen van Aaron zult gij ook rokken maken, en gij zult voor hen gordels maken; ook zult gij voor hen mutsen maken, tot heerlijkheid en sieraad. 41 En gij zult die uw broeder Aaron en ook zijn zonen aantrekken; en gij zult hen zalven, en hun hand vullen, en hen heiligen, dat zij Mij het priesterambt bedienen.

42 Maak hun ook linnen onderbroeken, om het vlees der schaamte te bedekken; zij zullen zijn van de lenden tot de dijen. 43 Aaron nu en zijn zonen zullen die aanhebben, als zij in de tent der samenkomst gaan, of als zij tot het altaar treden zullen, om in het heilige te dienen; opdat zij geen ongerechtigheid dragen en sterven. Dit zal een eeuwige inzetting zijn, voor hem, en zijn zaad na hem.

De orders waren gegeven voor het in orde maken van de plaats van de openbare aanbidding, wordt nu zorg gedragen voor de priesters die als de huisdienaren van de God Israëls in die veilige plaats de dienst moesten verrichten. Hij huurde dienaren als een teken van Zijn voornemen om onder hen te wonen. In dit hoofdstuk

1. Doet Hij keuze van de personen, die Zijn dienaren zullen zijn, vers 1. Bepaalt Hij hun livrei. Hun werk was heilig, en zo moeten ook hun kleren heilig zijn, en in overeenstemming met de heerlijkheid van het huis, dat nu opgericht stond te worden vers 2 – 4.
2. Hij bepaalt de kledij van Zijn opperste dienaar, de hogepriester, die zeer kostbaar was. Een Efod en gordel, vers 5 - 14. Een borstlap des gerichts, vers 15 - 29, waarin de Urim en Thummim gezet moeten zijn, vers 30. De mantel des Efods, vers 31 - 35 De hoed vers 36 - 39.
3. De kleren van de mindere priesters, vers 40, 43. En ook deze waren schaduwen van toekomstige goederen.

Exodus 28:1 - 4

Wij hebben hier: Aäron en zijn zonen tot priesters benoemd, vers 1. Tot nu toe was ieder hoofd van een huisgezin de priester van zijn eigen gezin, en offerde, als hij er reden toe vond, op aarden altaren, maar nu de huisgezinnen van Israël tezamen tot een volk waren geworden en er een tabernakel der samenkomst stond opgericht te worden als een zichtbaar middelpunt van hun eenheid, was het nodig dat een openbaar priesterschap zou worden ingesteld. Mozes, die tot nu toe de dienst had verricht, en daarom onder de priesters gerekend wordt, Psalm 99:6, had genoeg te doen om, als hun profeet de orakelen voor hen te raadplegen en, als hun vorst, hen te richten. Het was ook zijn begeerte niet om al de ere - ambten voor zich te houden of het priesterambt, het enige, dat erfelijk was voor zijn eigen familie te bewaren, maar het was hem zeer aangenaam om zijn broeder Aäron met dit ambt bekleed te zien, en zijn zonen na hem, terwijl - hoe groot hij ook was - zijn eigen zonen na hem slechts Levieten zijn zouden. Het is een voorbeeld van de nederigheid van die grote man, en een bewijs hoe oprecht hij de eer en heerlijkheid Gods op het oog had, dat hij weinig acht sloeg op de bevordering of het aanzien van zijn eigen familie. Aäron, die nederig zijn jongere broeder tot profeet had gediend en dat ambt niet had afgewezen, Hoofdstuk 7:1, wordt nu bevorderd om een priester, een hogepriester voor God, te zijn, want Hij zal verhogen die zichzelf vernederen. Ook kon niemand zichzelf die eer aannemen, "maar die van God geroepen

wordt", Hebrreeën 5:4. God had van Israël, in bijzonder, gezegd dat zij Hem een priesterlijk koninkrijk zullen zijn, Hoofdstuk 19:6.

Omdat het echter nodig was dat zij, die het altaar bedienen, zich geheel en al aan die dienst zullen wijden, en omdat wat ieders werk is, spoedig niemands werk wordt, heeft God een familie onder hen verkoren, om een familie van priesters te zijn, de vader en zijn vier zonen, en uit Aärons lenden zijn al de priesters van de Joodse kerk voortgekomen, van wie wij zo dikwijls lezen, beide in het Oude en het Nieuwe Testament. Heerlijk en gezegend is het, als wezenlijke heiligheid, zoals deze ceremoniële heiligheid, van vader op zoon, van ouders op kinderen overgaat.

De kleren van de priesters worden hier voorgeschreven tot heerlijkheid en tot sieraad, vers 2. Er moeten sommige van de kostbaarste materialen voor genomen worden, vers 5, en de beste werkmeeesters moeten gebruikt worden om ze te vervaardigen, wier bekwaamheid God als een bijzondere gave voor dit doel ten eerste zou verhogen, vers 3. Uitnemendheid, zelfs in gewone bedrijven, is een gave Gods, zij komt van Hem en, als er gelegenheid toe is, moet zij voor Hem gebruikt worden. Hij, die de landman onderricht van de wijze, en hem leert onderwijst ook de koopman en de handwerksman, en beide behoren dus God te eren met hun gave en hun gewin. De menselijke geleerdheid behoort zeer bijzonder de dienst van het priesterschap gewijd te worden en gebruikt tot sieraad van hen, die de heilige dingen bedienen. De kleren, hier voorgeschreven, zijn: Vier, die beide de hogepriester en de mindere priesters droegen, namelijk de linnen onderbroek, de linnen rok, de linnen gordel die er aan bevestigd was, en de muts of tulband, die van de hogepriester wordt hoed genoemd. Vier anderen, die alleen de hogepriester moest dragen, namelijk de Efod met de kunstige riem, de borstlap des gericht, de mantel met de gouden schelletjes en de granaatappelen aan het benedeneinde, en de gouden plaat op zijn voorhoofd.

Deze heerlijke kleren werden voorgeschreven: Opdat de priesters zelf aan de waardigheid van hun ambt herinnerd zullen worden, en zich met betamelijkheid zullen gedragen. Opdat het volk hierdoor een heilige, diepe eerbied zou opvatten voor die God, wiens dienstknechten in zo grote luister verschenen. Opdat de priesters typen zouden zijn van Christus die zich Gode onstraffelijk heeft opgeofferd, en van alle Christenen, die met het sieraad der heiligheid zijn aangedaan, waarmee zij God zijn toegewijd. Onder het Evangelie moet nu beide van leraren en van Christenen, het versiersel niet bestaan in goud of paarden, of kostelijke kleding, maar in de "klederen des heirs" en de "mantel der gerechtigheid", Jesaja 61:10, Psalm 132:9,16. Zoals de vuile kleren van Jozua, de hogepriester, de ongerechtigheid betekenden, die zijn priesterschap aankleefde, en zorg werd gedragen om het ervan te reinigen, Zacheria 3:3 - 4, zo betekenden deze heilige kleren de volmaakte reinheid van het priesterschap van Christus, Hij is heilig, rein, en onbesmet.

Exodus 28:5 - 14

Hier worden voorschriften gegeven betreffende de Efod, het buitenste kledingstuk van de hogepriester, de mindere priesters droegen een linnen Efod, Exodus 28:5 39:2. Samuël droeg er een toen hij een kind was, 1 Samuel 2:18, en David toen hij huppelde voor de ark, 2 Samuel 6:14. Maar die, welke de hogepriester droeg, werd een gouden Efod genoemd, omdat er zeer veel goud in geweven was. Het was een korte rok zonder mouwen, dicht om het lijf gesloten door een kunstige riem van dezelfde stof, vers 6 - 8, de schouderbanden werden samengevoegd door twee kostbare stenen, in goud gevat, een op iedere schouder, op welke stenen de namen van de zonen Israëls gegraveerd waren, vers 9 - 12.

In toespeling hierop is:

1. Christus, onze Hogepriester, verschenen aan Johannes omgord aan de borsten met een gouden gordel, zoals de kunstige riem van de Efod, Openbaring 1:13. "Want gerechtigheid zal

de gordel Zijner lendenen zijn, ook zal de gordel Zijner lendenen zijn.", Jesaja 11:5. en moet ook de onze wezen, Efeziërs 6:14. Hij is omgord met kracht voor het werk onzer verlossing, en is er toe bereid.

2. De heerschappij wordt gezegd op zijn schouders te zijn, Jesaja 9:5, zoals Aäron de namen van geheel Israël in kostelijke stenen op zijn schouders had. Zichzelf en Zijn Vader stelt Hij een heerlijke gemeente voor Efeziërs 5:27. Hij heeft macht om haar te steunen, invloed om haar aan te bevelen, en het is in Hem dat zij met eer en gunst gedacht wordt, Hij draagt haar op Zijn schouders ter gedachtenis vers 12, ten teken van Zijn verschijning voor God als de vertegenwoordiger van geheel Israël en hun voorspraak.

Exodus 28:15 - 30

I. Het voornaamste sieraad van de hogepriester was deze borstlap, een kostbaar stuk stof, kunstig gewerkt in goud en purper, enz, twee span lang en een span breed, zodat hij, verdubbeld of omgevouwen zijnde, een span was in het vierkant, vers 16. Hij was bevestigd aan de Efod met gedraaide ketentjes van goud, vers 13, 14, 22, en verv, zowel aan de bovenzijde als aan de benedenzijde, zodat de borstlap niet afgescheiden werd van de Efod, vers 28. De Efod was het kleed van dienst, de "borstlap des gericht" was een embleem van eer, die twee mogen volstrekt niet gescheiden worden. De stammen Israëls werden in twaalf edelgesteenten in Gods gunst aanbevolen, vers 17 - 21, 29 Sommigen opperen de vraag of Levi een edelgesteente had, waarop zijn Naam was gegraveerd. Indien niet, dan werden Efraïm en Manasse van elkaar onderscheiden, zoals Jakob gezegd had dat zij zijn zouden, en de hogepriester zelf het hoofd van de stam van Levi zijnde, was die stam ook voldoende vertegenwoordigd. Indien er wèl een steen was voor Levi, wat te kennen gegeven wordt door het bevel, dat zij naar hun geboorten gegraveerd moesten zijn, vers 10, dan waren Efraïm en Manasse een in Jozef. Aäron moest hun namen op zijn hart dragen, ter gedachtenis voor het aangezicht des HEEREN, geduriglijk vers 29, gesteld zijnde voor de mensen om hen te vertegenwoordigen in de dingen, die bij God te doen zijn, en hierin was hij een type van onze grote Hogepriester, die altijd voor ons in de tegenwoordigheid Gods verschijnt.

1. Hoewel het aan het volk verboden was nabij te komen en zij op een afstand moesten blijven, zijn zij toch door de hogepriester, die hun namen op zijn borstlap had, tot het "heilige der heiligen" ingegaan, en evenzo gaan de gelovigen, terwijl zij op aarde zijn, niet slechts in tot het "heilige der heiligen", maar door het geloof zijn zij "mede gezet in de hemel in Christus Jezus", Efeziërs 2:6.

2. De Naam van elke stam was in een edelgesteente gegraveerd, om aan te duiden hoe kostelijk de gelovigen zijn in Gods ogen, en hoe verheerlijkt, Jesaja 43:4. "Zij zullen ten dage als Ik Mijn aller-dierbaarste juwelen afzonderen zal, Mij een eigendom zijn", Maleáchi 3:17, zegt de Heere. Hoe klein of gering de stam ook was, er was een edelgesteente voor in de borstlap van de hogepriester. Zo zijn ook al de heiligen dierbaar aan Christus, en Hij verlustigt zich in hen, die de heerlijken der aarde zijn, al worden zij ook door de mensen "gelijk gerekend aan de aarden flessen", Klaagliederen 4:2.

3. De hogepriester had de namen van de stammen beide op zijn schouders en op zijn borst, waarmee beide de kracht en de liefde worden te kennen gegeven, waarmee onze Heere Jezus voorbede doet voor de Zijnen. Hij draagt hen niet slechts met almachtige kracht in Zijn armen, maar hij draagt ze op Zijn hart, zoals hier de uitdrukking is vers 29, draagt ze in Zijn schoot, Jesaja 40:11, met de tederste liefde. Hoe na moest Christus Naam zijn aan ons hart, daar het Hem behaagt de onze zo nabij de Zijne te hebben, en welk een troost is het voor ons

bij al ons spreken tot God, dat de grote Hogepriester onzer belijdenis de namen van geheel Zijn Israël op het hart draagt voor het aangezicht des Heeren, ter gedachtenis, die aan God voorstellende als het volk Zijner keuze, die aangenomen zullen zijn in de Geliefde! Laat geen goede Christenen vrezen dat God hen heeft vergeten, of er aan twijfelen, dat Hij bij alle gelegenheden hunner gedenkt, daar zij niet slechts in Zijn handpalm gegraveerd zijn, Jesaja 49:16, maar gegraveerd in het hart van de grote Voorspraak. Zie Hooglied 8:6.

II. De Urim en Thummim, door welke in twijfelachtige gevallen de wil van God werd bekendgemaakt, werden in deze borstlap gezet, die daarom de borstlap des gerichts genoemd wordt, vers 30. Urim en Thummim betekenen licht en recht. Over wat zij waren hebben de geleerden vele gissingen gedaan, wij hebben geen reden om te denken dat zij iets waren, dat Mozes moest maken bij wat hem tevoren bevolen was, zodat of God zelf ze gemaakt heeft en ze aan Mozes heeft gegeven om ze in de borstlap te doen, Leviticus 8:8, of er wordt niets meer bedoeld dan een verklaring van het verdere gebruik van wat al bevolen was om gemaakt te worden. Ik denk dat de zin als volgt gelezen kan worden: En gij zult geven of toevoegen aan de borstlap des gerichts de verlichtingen en volkomenheden en zij zullen op het hart van Aäron zijn, dat is: "Hij zal de gave ontvangen met het vermogen om de wil Gods te kennen en bekend te maken in alle moeilijke, twijfelachtige zaken betreffende de burgerlijke en kerkelijke staat van het volk."

Hun regering was een theocratie, God was hun Koning, de hogepriester was, onder God, hun bestuurder, de Urim en Thummim waren zijn kabinetsraad. Mozes heeft waarschijnlijk op de borstlap geschreven, of er in doen weven, deze woorden: Urim en Thummim, om aan te duiden, dat de hogepriester, deze borstlap aanhebbende, en in elke moeilijke omstandigheid het openbare welzijn rakende, God om raad vragende, geleid zal worden om de maatregelen te nemen, of de raad te geven, die door God goedgekeurd zal worden. Als hij voor de ark stond, (maar buiten de voorhang) heeft hij waarschijnlijk, evenals Mozes, Hoofdstuk 25:22, instructies ontvangen, die van het verzoendeksel tot hem kwamen. Aldus scheen Pinehas gedaan te hebben, Richteren 20:27, 28. Indien hij op een afstand was van de ark, zoals Abjathar toen hij de HEERE vroeg voor David, 1 Samuel 23:6 en verv, dan werd het antwoord gegeven, of door een stem van de hemel, of liever, door een aandrift in het gemoed, de geest, van de hogepriester, wat misschien te kennen is gegeven in deze uitdrukking: Alzo zal Aäron de namen der zonen Israëls dragen aan de borstlap des gerichts, op zijn hart, als hij in het heilige zal gaan, ter gedachtenis voor het aangezicht des HEEREN gedurig. vers 29. Dit orakel was van groot nut voor Israël, Jozua heeft het geraadpleegd, en waarschijnlijk hebben ook de Richteren, ha hem, dit gedaan. In de ballingschap is de borstlap verloren geraakt, en daarna nooit hersteld, ofschoon dit wel verwacht scheen te worden, Ezra 2:63, want Hattirsatha zei, dat zij van de heiligste dingen niet zouden eten, totdat er een priester stond met Urim en met Thummim.

Maar het was een schaduw van toekomstige goederen en Christus is het wezen. Hij is ons orakel, door Hem heeft God in deze laatste dagen Zichzelf en Zijn wil aan ons bekend gemaakt, Hebreeën 1:1, Johannes 1:18. In Hem concentreert zich de Goddelijke openbaring, en door Hem komt zij tot ons, Hij is het Licht, het ware licht, de getrouwe getuige, de waarheid zelf, en van Hem ontvangen wij de Geest der waarheid, die ons in alle waarheid leidt. De samenvoeging van de borstlap met de Efod geeft te kennen, dat Zijn profetisch ambt gegrond was in Zijn priesterschap, en het was door de verdienste van Zijn dood, dat Hij voor zich deze eer heeft verkregen en voor ons deze gunst. Het was "het Lam, dat geslacht is, dat waardig werd geacht het boek te nemen en zijn zegelen te openen", Openbaring 5:9.

Exodus 28:31 - 39

1. Hier worden voorschriften gegeven betreffende de mantel voor de Efod, vers 31 - 35 Hij werd gedragen onder de Efod, en reikte tot aan de knieën, zonder mouwen, en hij werd aangedaan over het hoofd, en aan beide zijden waren openingen om er de armen door te steken, of, zoals Maimonides hem beschrijft: hij was aan de zijden niet dichtgenaaid. Het gat van boven waar het hoofd door gestoken werd, was zorgvuldig omboord, opdat de mantel bij het aandoen niet zou scheuren. Bij de aanbidding Gods moet alles zorgvuldig vermeden worden wat het hart van de aanbidders zou kunnen afleiden, of wat de dienst verachtelijk zou kunnen maken. Rondom aan de zomen van de mantel werden gouden schelletjes gehecht, en een voorstelling van granaatappelen, vervaardigd van draad van verschillende kleuren. De granaatappelen dienden tot versiering van de mantel, en het geklank van de schelletjes was een teken voor het volk in de voorhof, als hij in het heilige ging om reukwerk te offeren, dat zij zich dan tegelijkertijd tot het gebed konden begeven, Lukas 1:10, om alzo hun instemming en medewerking te geven aan zijn offerande, en hun hoop te kennen te geven, dat hun gebed, zoals het reukwerk, dat hij offerde, tot God zou opgaan. Aaron moet nabij komen in de voor hem bepaalde kleren, opdat hij niet sterve. Het is voor hem gevaarlijk als hij het doet op een andere dan de hem voorgeschreven wijze. Dit leert ons dat wij de Heere moeten dienen met vreze en heilig ontzag, als die weten dat wij verdienen te sterven en in gevaar zijn om vergissingen te begaan. Sommigen zien in de schelletjes van de heilige mantel een type van het geklank van Christus Evangelie in de wereld, dat bekend maakt dat Hij binnen de voorhang voor ons is getreden. "Welgelukzalig is het volk, dat het geklank kent," Psalm.89:16. De toevoeging van granaatappelen, een geurige vrucht, duidt de lieflijke reuk aan van het Evangelie, zowel als het geklank ervan, want het is een reuk "des levens ten leven." De kerk wordt een *paradijs van granaatappelen* genoemd, Hooglied 4:13.

2. Betreffende de gouden plaat, bevestigd aan Aarons voorhoofd, waarop gegraveerd moet zijn: *Heiligheid des Heeren*, vers 36, 37, of de heiligheid van Jehovah. Hierdoor moet Aaron er aan herinnerd worden, dat God heilig is en dat zijn priesters heilig moeten zijn. Heiligheid is Zijn huis, en zijn huisgezin sierlijk. De hogepriester moet zich afgezonderd houden van alle besmetting, gewijd zijn aan God, aan Zijn dienst en Zijn eer, en ook al zijn dienstverrichtingen moeten heilig zijn. Allen die in Gods huis verkeren, moeten Heiligheid des Heeren op hun voorhoofd dragen, dat is: zij moeten heilig zijn, toegewijd aan de Heere, en in alles wat zij doen Zijn heerlijkheid op het oog hebben. Dit moet gezien worden op hun voorhoofd, in een openlijke belijdenis van hun betrekking tot God, als degenen, die zich niet schamen dit te bekennen, en in een wandel in de wereld, die hieraan beantwoordt. Het moet gegraveerd worden als het graveersel op een zegel, zo diep en zo duurzaam, niet geschilderd, zodat het weggewist kan worden, maar oprecht en blijvend, zodanig moet onze heiligheid voor de Heere zijn.

Aaron moet dit op zijn voorhoofd hebben, opdat hij de ongerechtigheid van de heilige dingen drage, vers 38 en om henlieden voor het aangezicht des Heeren aangenaam te maken. Hierin was hij een type van Christus, de grote Middelaar tussen God en de mens, door wie wij gemeenschap hebben met God, want:

a. Door Hem wordt ons hetgeen verkeerd is in onze dienst vergeven. De Goddelijke wet is streng en nauwkeurig, in vele dingen komen wij tekort in onze plicht, zodat wij ons wel bewust moeten zijn, dat er aan onze heilige dingen veel ongerechtigheid kleeft, als wij het goede willen doen, ligt het kwade ons bij, en dit zou, indien God met ons in het gericht wilde treden, ons verderf zijn. Maar Christus, onze Hogepriester, draagt deze ongerechtigheid, draagt haar voor ons, zodat Hij haar van ons wegdraagt, en door Hem wordt zij ons vergeven, wordt zij ons niet toegerekend.

b. Door Hem wordt hetgeen goed is Gode aangenaam gemaakt, onze persoon, ons werk zijn Gode welbehaaglijk vanwege Christus voorbede en tussenkomst, en niet anders, 1 Petrus 2:5. Omdat Hij Heiligheid is voor de Heere beveelt Hij allen, die deelhebben aan Zijn gerechtigheid en bekleed zijn met Zijn Geest, in de gunst van God. Daarom heeft Hij gezegd dat het om onzentwil is, dat Hij zich heeft geheiligd, Johannes 17:19. Daar wij nu "zo'n Hoge priester hebben, gaan wij met vrijmoedigheid toe tot de troon der genade," Hebreëen 4:14 - 16 3. De overige kledingstukken worden slechts genoemd, maar er was niets merkwaardigs aan. De geborduurde rok van fijn linnen was het binnenste van de priesterkledij, hij reikte tot de voeten, en de mouwen tot aan de polsen, en was aan het lichaam bevestigd door een geborduurde gordel. De hoed, of diadeem, was van linnen, zoals vanouds de koningen in het oosten ze gedragen hebben, hiermede het koningsambt van Christus afschaduwende. Hij "is een Priester op Zijn troon," een Priester met een kroon, Zacheria 6:13. Deze twee heeft God saamgevoegd, en wij moeten ze niet willen scheiden.

Exodus 28:40 - 43

Wij hebben hier:

1. Bijzondere orders omtrent de kledij van de mindere priesters. Zij moesten rokken hebben en gordels en mutsen van dezelfde stof als die van de hogepriester, maar er was een verschil van vorm tussen hun mutsen en zijn hoed. De hunne en de zijne waren tot heerlijkheid en sieraad, vers 40, opdat zij een groot aanzien zouden hebben bij hun bediening, maar al die heerlijkheid was niets in vergelijking met de heerlijkheid van de genade, die schoonheid was niets in vergelijking met de schoonheid van de heiligheid, waarvan deze heilige kleren een type waren. Inzonderheid wordt hun bevolen om bij hun bediening linnen onderbroeken te dragen, vers 42. Dit leert ons zedigheid en welvoeglijkheid te betrachten in kledij en houding, altijd, maar inzonderheid bij de openbare eredienst, 1 Corintiërs 11:5, 6, 10, Het geeft ook te kennen hoe grote behoefte onze ziel heeft aan een bedekking, opdat "de schaamte onzer naaktheid niet gezien worde." 2. Een algemene regel betreffende de kleren, die zowel de hogepriester als de mindere priesters aan moesten hebben bij hun eerste ordening of heiliging, als teken dat zij met dit ambt bekleed waren, vers 41, en daarna bij al hun ambtsverrichtingen moesten dragen, maar niet op andere tijden, vers 43, en dit wel op hun risico, opdat zij geen ongerechtigheid dragen en sterven.

Zij die zich schuldig maken aan nalatigheid in plicht, zowel als aan nalaten of verzuim van plicht, zullen hun ongerechtigheid dragen. Als de priesters de ingestelde dienst verrichten en het niet doen in de voorgeschreven kledij, dan is het (zeggen de Joodse geleerden) alsof een vreemde het deed, "en de vreemde, die nadert, zal gedood worden." God zal ook geen vermetelheid en oneerbiedigheid voorbijzien, zelfs niet in hen, die Hij het dichtst tot Hem doet naderen. Indien Aaron zelf minachting betoont voor de Goddelijke instelling, dan zal hij ongerechtigheid dragen, en sterven. Voor ons zijn deze kleren een type van:

a. "De gerechtigheid van Christus, " indien wij niet in deze voor God verschijnen, dan zullen wij "ongerechtigheid dragen en sterven." Wat hebben wij op het bruiloftsfeest te doen, zonder een bruiloftskleed? Of aan Gods altaar zonder de kledij van Zijn priesters? Mattheüs 22:12, 13.

b. "De wapenrusting Gods," voorgeschreven in Efeziërs 6:13. Als wij het wagen die wapenrusting af te leggen, dan zullen onze geestelijke vijanden de dood veroorzaken van onze ziel, en ons bloed zal op ons hoofd zijn. Zalig dus hij, die waakt en zijn kleren bewaart. Openbaring 16:15. Eindelijk. Dit wordt gezegd een eeuwige inzetting te zijn, dat is: zij moet duren, zolang het priesterschap duurt. Maar het voortdurende, het eeuwige er van is in het wezen, de substantie, waarvan deze dingen de schaduwen zijn geweest.

HOOFDSTUK 29

1 Dit nu is de zaak, die gij hun doen zult, om hen te heiligen, dat zij Mij het priesterambt bedienen: neem een var, het jong eens runds, en twee volkomen rammen; 2 En ongezuurd brood, en ongezuurde koeken, met olie gemengd, en ongezuurde vladen, met olie bestreken; van tarwemeelbloem zult gij dezelve maken. 3 En gij zult ze in een korf leggen, en zult ze in de korf toebrengen, met de var en de twee rammen. 4 Alsdan zult gij Aaron en zijn zonen doen naderen aan de deur van de tent der samenkomst; en gij zult hen met water wassen. 5 Daarna zult gij de klederen nemen, en Aaron de rok, en de mantel des Efods, en de Efod, en de borstlap aandoen; en gij zult hem omgorden met de kunstelijken riem des Efods. 6 En gij zult de hoed op zijn hoofd zetten; de kroon der heiligheid zult gij aan de hoed zetten. 7 En gij zult de zalfolie nemen, en op zijn hoofd gieten; also zult gij hem zalven. 8 Daarna zult gij zijn zonen doen naderen, en zult hen de rokken doen aantrekken. 9 En gij zult hen met de gordel omgorden, namelijk Aaron en zijn zonen; en gij zult hun de mutsen opbinden, opdat zij het priesterambt hebben tot een eeuwige inzetting. Voorts zult gij de hand van Aaron vullen, en de hand zijner zonen. 10 En gij zult de var nabij brengen voor de tent der samenkomst; en Aaron en zijn zonen zullen hun handen op het hoofd van de var leggen. 11 En gij zult de var slachten voor het aangezicht des HEEREN, voor de deur van de tent der samenkomst. 12 Daarna zult gij van het bloed des vars nemen, en met uw vinger op de hoornen des altaars doen; en al het bloed zult gij uitgieten aan de bodem des altaars. 13 Gij zult ook al het vet nemen, hetwelk het ingewand bedekt, en het net over de lever, en beide nieren en het vet, dat aan dezelve is, en gij zult ze aansteken op het altaar. 14 Maar het vlees des vars, en zijn vel, en zijn drek, zult gij met vuur verbranden, buiten het leger; het is een zondoffer. 15 Daarna zult gij de enen ram nemen, en Aaron en zijn zonen zullen hun handen op het hoofd des rams leggen; 16 En gij zult de ram slachten, en gij zult zijn bloed nemen, en rondom op het altaar sprengen. 17 En de ram zult gij in zijn delen delen; en gij zult zijn ingewand en zijn schenkelen wassen, en op zijn delen, en op zijn hoofd leggen. 18 Alzo zult gij de gehelen ram aansteken op het altaar; het is een brandoffer de HEERE, tot een liefelijken reuk, het is een vuuroffer de HEERE.

19 Daarna zult gij de anderen ram nemen, en Aaron en zijn zonen zullen hun handen op des rams hoofd leggen; 20 En gij zult de ram slachten, en van zijn bloed nemen, en doen het op het rechter oorlapje van Aaron, en op het rechteroorlapje van zijn zonen, desgelijks op de duim hunner rechterhand, en op de groten teen huns rechervoets; en dat bloed zult gij op het altaar sprengen, rondom heen. 21 Dan zult gij nemen van het bloed, dat op het altaar is, en van de zalfolie, en gij zult op Aaron en op zijn klederen sprengen, en op zijn zonen en op de klederen zijner zonen met hem; opdat hij geheiligt zij, en zijn klederen, ook zijn zonen, en de klederen zijner zonen met hem. 22 Daarna zult gij van de ram nemen het vet mitsgaders de staart, ook het vet, dat het ingewand bedekt, en het net der lever en de beide nieren, met het vet, dat aan dezelve is, en de rechterschouder; want het is een ram der vulofferen; 23 En een broodbol, en een koek geolied brood, en een vlade, uit de korf der ongezuurde broden, die voor het aangezicht des HEEREN zijn zal; 24 En leg ze alle op de handen van Aaron, en op de handen zijner zonen, en beweeg ze ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN. 25 Neem ze daarna van hun hand, en steek ze aan op het altaar, op het brandoffer, tot een liefelijken reuk voor het aangezicht des HEEREN; het is een vuuroffer de HEERE. 26 En neem de borst van de ram der vulofferen, die van Aaron is, en beweeg hem ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN; en het zal u ten dele zijn. 27 En gij zult de borst des beweegoffers heiligen, en de schouder des hefoffers, die bewogen, en die opgeheven zal zijn van de ram des vuloffers, van hetgeen dat Aarons, en van hetgeen dat zijner zonen is. 28 En het zal voor Aaron en zijn zonen zijn tot een eeuwige inzetting vanwege de kinderen Israëls; want het is een hefoffer; en het hefoffer vanwege de kinderen Israëls zal zijn van hun dankofferen; hun hefoffer zal voor de HEERE zijn.

29 De heilige klederen nu, die van Aaron zullen geweest zijn, zullen van zijn zonen na hem zijn, opdat men hen in dezelve zalve, en dat men hun hand in dezelve vulle. 30 Zeven dagen zal hij ze aantrekken, die uit zijn zonen in zijn plaats priester zal worden, die in de tent der samenkomst gaan zal, om in het heilige te dienen. 31 Gij zult de ram der vulling nemen, en gij zult zijn vlees in de heilige plaats zieden. 32 Aaron nu en zijn zonen zullen het vlees van dezen ram eten, en het brood, dat in de korf zal zijn, bij de deur van de tent der samenkomst. 33 En zij zullen die dingen eten, met welke de verzoening zal gedaan zijn, om hun hand te vullen, en om hen te heiligen; maar een vreemde zal ze niet eten, want ze zijn heilig. 34 En indien er wat overblijven zal van het vlees der vulofferen, of van dit brood, tot aan de morgen, zo zult gij het overgeblevene met vuur verbranden; het zal niet gegeten worden, want het is heilig. 35 Gij zult dan aan Aaron en aan zijn zonen alzo doen, naar alles, wat Ik u

geboden heb; zeven dagen zult gij hun hand vullen. 36 Gij zult ook des daags een var des zondoffers bereiden, tot de verzoeningen, en gij zult het altaar ontzondigen, mits doende de verzoening over hetzelfde; en gij zult het zalven, om het te heiligen. 37 Zeven dagen zult gij verzoening doen voor het altaar, en zult het heiligen; alsdan zal dat altaar een heiligheid der heiligheden zijn; al wat het altaar aanroert, zal heilig zijn. 38 Dit nu is het, wat gij op het altaar bereiden zult: twee lammeren, die eenjarig zijn, des daags, geduriglijk. 39 Het ene lam zult gij des morgens bereiden; maar het andere lam zult gij bereiden tussen de twee avonden. 40 Met een tiende deel meelbloem, gemengd met een vierendeel van een hin gestoten olie; en tot drankoffer een vierde deel van een hin wijn, tot het ene lam. 41 Het andere lam nu zult gij bereiden tussen de twee avonden; gij zult daarmee doen gelijk met het morgenspijsoffer, en gelijk met het drankoffer deszelven, tot een liefelijken reuk; het is een vuuroffer de HEERE. 42 Het zal een gedurig brandoffer zijn bij uw geslachten, aan de deur van de tent der samenkomst, voor het aangezicht des HEEREN; aldaar zal Ik met ulieden komen, dat Ik aldaar met u spreke. 43 En daar zal Ik komen tot de kinderen Israëls; opdat zij geheilgd worden door Mijn heerlijkheid. 44 En Ik zal de tent der samenkomst heiligen, mitsgaders het altaar; Ik zal ook Aaron en zijn zonen heiligen, opdat zij Mij het priesterambt bedienen. 45 En Ik zal in het midden der kinderen Israëls wonen, en Ik zal hun tot een God zijn. 46 En zij zullen weten, dat Ik de HEERE hun God ben, Die hen uit Egypteland uitgevoerd heb, opdat Ik in het midden van hen wonen zou; Ik ben de HEERE, hun God.

In dit hoofdstuk worden bijzondere orders gegeven:

I. Omtrent de heiliging van de priesters en van het altaar, vers 1 - 37

II. Betreffende het dagelijkse offer, vers 38 - 41 Daaraan worden genaderijke beloften toegevoegd, dat God tot hen zal komen en hen zal zegenen, vers 42 - 46 Exodus 29:1 - 37

Hier is:

I. De wet betreffende de bevestiging van Aaron en zijn zonen in het priesterambt, hetgeen met zeer veel plechtigheid moet geschieden opdat zij zelf diep doordrongen zullen zijn van de grootheid van het werk, waartoe zij geroepen waren, en opdat ook het volk zou leren het ambt ten eerste te eren, en niemand zou proberen er zich in te dringen. De plechtigheden, die daarbij waargenomen moeten worden, zijn volledig en nauwkeurig bepaald, omdat zo iets tevoren niet gedaan was, en omdat het een eeuwige inzetting moest wezen, dat de hogepriester aldus gewijd moest worden.

1. Het werk nu, dat gedaan moest worden was de wijding van de personen, door God verkoren om priesters te zijn, waarin zij zich geheel en al toewijdden aan de dienst van God en waarin God Zijn aanneming van hen te kennen gaf, en aan het volk bekend werd gemaakt, dat zij zelf die eer niet aannamen om priesters te zijn, maar dat zij "van God geroepen waren," Hebr. 5:4, 5. Aldus werden zij onderscheiden van de gewone mensen, afgezonderd en onttrokken aan gewone diensten of werkzaamheden, teneinde alleen in de onmiddellijke dienst van God werkzaam te wezen. Allen, die in de dienst van God gebruikt worden, moeten Hem geheilgd zijn. Eerst moet de persoon door God worden aangenomen, en dan zal zijn werk Hem welbehagelijk wezen.

De Hebreeuwse uitdrukking voor wijden, is: de hand vullen, vers 9. Gij zult Aärons hand vullen, en de hand van zijn zonen en de ram van de inwijding is de ram van de vuloffers, vers 22, 26. Hun heiliging is hun volmaking, van Christus wordt gezegd dat Hij "in eeuwigheid volmaakt of geheilgd" is, Hebr. 7:28. Die uitdrukking hier is waarschijnlijk daaraan ontleend, dat het offer van de wijding de priesters in hun hand gegeven werd, om het voor de Heere te bewegen, vers 24.

Maar er wordt mee te kennen gegeven:

a. Dat leraren de handen vol hebben, zij hebben geen tijd om te beuzelen, omdat hun werk zo groot zo veelomvattend, zo gestadig is.

b. Dat hun de handen gevuld moeten worden. Noodzakelijkerwijs, zij moeten iets hebben om te offeren, en zij kunnen het in zichzelf niet vinden, het moet hun van boven gegeven worden. Zij kunnen het hart van het volk niet vervullen, tenzij God hun de handen vult, zij moeten dus tot Hem gaan, en uit Zijn volheid ontvangen.

2. God verordeneerde Mozes om die wijding te verrichten. Hoewel de hogepriester voor de mensen gesteld werd, moest toch het volk hem niet wijden, Mozes, de dienstknecht van de Heere en hierin Zijn agent, moest dit doen. Volgens de bijzondere aanwijzing van God, moest hij nu het werk van de priester verrichten, daarom werd het deel van het offer van de priesters, hier tot het zijne verordeneerd, vers 26.

3. De plaats, waar die wijding moest geschieden, was aan de deur van de tent der samenkomst, vers 4. Het heeft God behaagd in de tabernakel te wonen, het volk kwam in de voorhof, zodat de deur tussen de voorhof en de tabernakel de meest geschikte plaats was, om hen te wijden, die als middelaars moesten zijn tussen God en de mens, en dus tussen beide moesten staan, en - als het ware - op beide hun handen moesten leggen. Zij werden geheiligd aan de deur, want zij moeten deurwachters zijn.

4. Het geschiedde met velerlei plechtigheden.

a. Zij moeten gewassen worden, vers 4 hetgeen betekende dat zij, die de vaten van de Heere dragen, rein moeten zijn, Jesaja 52:11. Zij, die de heiligmaking voleindigen, moeten zich reinigen van alle besmetting van het vlees en de geest, 2 Corinthiërs 7:1, Jesaja 1:16 - 18. Zij werden nu geheel en al gewassen, maar later, als zij ingingen om te dienen, dan moesten zij alleen hun handen en voeten wassen, Hoofdstuk 30:19, want die gewassen is heeft niet meer van node, Johannes 13:10.

b. Zij moesten met de heilige kleren bekleed worden, vers 5, 6, 8, 9, om aan te duiden dat het niet genoeg was, dat zij de besmetting van de zonde wegdeden, maar de genadegaven van de Geest moesten aandoen, "bekleed moesten zijn met gerechtigheid," Psalm 132:9. Zij moesten gegord zijn, als mannen bereid en bekrachtigd voor hun werk, en zij moesten bekleed en gekroond zijn, als mannen, die hun werk en ambt hun ware eer achten.

c. De hogepriester moest gezalfd worden met de heilige zalfolie vers 7, opdat de kerk vervuld moge worden van en zich moge verlustigen in de lieflijke reuk van zijn bediening, (want olie en reukwerk verblijdt het hart) en ten teken van de uitstorting van de Geest over hem, om hem voor zijn werk bekwaam te maken. Broederlijke liefde wordt vergeleken bij deze olie, waarmee Aaron gezalfd was, Psalm 133:2. De mindere priesters worden gezegd gezalfd te zijn Hoofdstuk 30:30, niet zoals de hogepriester, op hun hoofd, Leviticus 21:10, maar de olie was vermengd met het bloed, dat op hun kleren gesprengd werd.

d. Er moesten offers voor hen geofferd worden. Het verbond van het priesterschap moest, zoals alle andere verbonden, gemaakt worden met offerande.

A. Er moest een zondoffer voor hen geofferd worden, om verzoening over hen te doen, vers 10 - 14 De wet stelde hen tot priesters, die zwakheid hadden, en daarom moesten zij eerst offeren voor hun eigen zonde, eer zij verzoening konden doen voor het volk, Hebréeën 7:27, 28. Zij moesten hun handen op het hoofd van het offer leggen, vers 10, belijdende dat zij verdienden te sterven voor hun eigen zonde, en begerende dat het slachten van het dier hun schuld zou verzoenen, en in hun plaats als verzoening aangenomen zou worden. Er werd mee gedaan als met de andere zondoffers, met dat verschil echter, dat terwijl het vlees van de andere zondoffers door de priesters werd gegeten, Leviticus 10:18, als teken dat de priesters de zonde van het volk hadden weggenomen, dit vlees geheel en al verbrand moest worden buiten het leger, vers 14, om de onvolkomenheid aan te duiden van de bedeling van de wet,

(zoals de geleerde bisschop Patrick opmerkt) want de zonden van de priesters zelf konden door deze offeranden niet weggenomen worden, zij moeten een betere hogepriester en een beter offer verwachten.

B. Er moet een brandoffer wezen, een ram, die geheel verbrand moest worden, tot eer van God, ten teken van hun algehele toewijding aan God en Zijn dienst, als levende offeranden, ontstoken met het vuur en opstijgende in de vlam van heilige liefde, vers 15 - 18 Het zondoffer moest eerst geofferd worden en daarna het brandoffer, want voordat de schuld weggenomen is, kan geen Gode welbehaaglijke dienst verricht worden, Jesaja 6:7.

C. Er moest een hefoffer gebracht worden. Het wordt de ram der inwijding genoemd, of van het vuloffer, omdat daarin meer dan in de twee andere gelegen was voor deze bijzondere gelegenheid. In het brandoffer had God de eer van hun priesterschap, in dit offer hadden zij de vertroosting er van, en als teken van een wederzijds verbond tussen God en hen.

Ten eerste. Het bloed van het offer was verdeeld tussen God en hen, vers 20, 21, een deel van het bloed werd rondom het altaar gesprengd, en een ander deel er van werd op hen gesprengd, op hun lichaam, vers 20, en op hun kleren, vers 21. Aldus werd het voordeel van de verzoening, gedaan door het offer, op hen toegepast en aan hen verzekerd en geheel hun persoon, van het hoofd tot de voeten, tot de dienst van God geheiligd. Het bloed werd op de uiterste lichaamsdelen gedaan om aan te duiden dat het gehele lichaam, als het ware, ingesloten was en ingenomen werd voor God, het oorlapje en de grote teen niet uitgezonderd. Wij achten, dat het bloed en de olie, op de kleren gesprengd, ze bevlekte, maar de heilige olie en het bloed van het offer, op hun kleren gesprengd, moeten er juist als de schoonst mogelijke versiering van beschouwd worden, want zij betekenden het bloed van Christus en de genadegaven van de Geest, die de schoonheid van de heiligheid uitmaken en voltooien en ons Gode aanbevelen, wij lezen van kleren wit gemaakt in het bloed van het Lam.

Ten tweede. Het vlees van het offer met het daaraan verbonden spijsoffer, werd eveneens verdeeld tussen God en hen, opdat (het zij met eerbied gezegd) God en zij tezamen als aan een feestmaal aanzitten ten teken van vriendschap en gemeenschap met elkaar.

1. Een gedeelte er van moest eerst voor de Heere bewogen en dan op het altaar verbrand worden, een deel van het vlees, vers 22, en een deel van het brood, want brood en vlees moeten samengaan, vers 23, die werden eerst in de handen van Aaron gelegd om heen en weer bewogen te worden, ten teken dat zij Gode geofferd zijn, (die, hoewel ongezien, ons toch van alle zijden omgeeft) en dan werden zij op het altaar verbrand vers 24, 25, want het altaar moest Gods deel van het offer verteren. Aldus heeft God Aaron en zijn zonen toegestaan om Zijn dienaren te zijn, te dienen aan Zijn tafel, daar Hij de spijs van Zijn altaar uit hun handen aannam. Hier komt, in een tussenzin als het ware, de wet betreffende het deel van de priesters van de hefoffers later, de borst en schouder, die nu gedeeld waren, Mozes had de borst en de schouder werd, als Gods deel, op het altaar verbrand, vers 26 – 28.

2. Het andere deel, beide van het vlees van de ram en van het brood, moesten Aaron en zijn zonen eten aan de deur van de tabernakel, vers 31 - 33, om te kennen te geven dat Hij hen niet alleen dienstknechten noemt, maar vrienden, Johannes 15:15. Hij hield avondmaal met hen, en zij met Hem. Hun eten van de dingen waarmee de verzoening gedaan was, betekende hun verkregen hebben van de verzoening, zoals de uitdrukking luidt, Romeinen 5:11, hun dankbaar aannemen van het voorrecht, de weldaad er van, en hun vreugdevolle gemeenschap met God, hetgeen de ware betekenis en bedoeling was van een offermaaltijd. Als er iets van was overgebleven, dan moest dit verbrand worden, opdat het niet zou bederven en om aan te duiden, dat het een buitengewoon hefoffer was.

Eindelijk. De tijd, die in deze wijding moest doorgebracht worden: zeven dagen zult gij hun handen vullen, vers 35. Hoewel al de plechtigheden op de eerste dag verricht werden moesten zij toch hun wijding als niet voltooid beschouwen voor het einde van de zevende dag, hetgeen plechtigheid toevoegde aan hun toelating en een afstand stelde tussen deze en hun vorige staat, en hen verplichtte om als met een pauze in te gaan tot hun werk, waardoor zij tijd hadden om over het gewicht en de ernst er van na te denken. Dit moest ook in latere tijden aldus waargenomen worden vers 30. Hij, die Aaron in het hogepriesterschap moest opvolgen, moet zeven dagen de heilige kleren aandoen, ten teken van een wel overwogen en trapsgewijs ingaan tot zijn ambt, en opdat er een sabbat over hem zou gaan in zijn wijding.

Bij deze eerste wijding moest op elke dag van de zeven een stier geofferd worden tot zondoffer, vers 36, hetgeen hun te kennen moest geven:

- a. Dat het van het hoogste belang voor hen was, vergeving van zonden te ontvangen, en dat zij, hoewel verzoening gedaan was en zij er de vertroosting van hadden, toch het boetvaardig besef van zonde moesten behouden, en er dikwijls belijdenis van moesten doen.
- b. Dat die offers, welke aldus dag aan dag gebracht werden om verzoening te doen, toch degenen, die daar toegaan, nimmermeer konden heiligen, immers zouden zij dan opgehouden hebben te offeren, zoals de apostel zegt in Hebreeën 10:1, 2. Daarom moeten zij "een betere hoop verwachten."

Deze wijding nu van de priesters was een schaduw van toekomstige goederen.

Ten eerste. Onze Heere Jezus is de grote Hogepriester van onze belijdenis, van God geroepen om dit te zijn, tot in eeuwigheid geheiligd, gezalfd met de Geest boven Zijn medegenoten, weshalve Hij de Messias, de Christus genaamd wordt, bekleed met de heilige kleren, ja met schoonheid en heerlijkheid, geheiligd door Zijn eigen bloed, niet met dat van stieren of bokken, Hebreeën 9 - 12, geheiligd door lijden Hebreeën 2:10. Zo was dit dan in Hem een eeuwige inzet, vers 9.

Ten tweede. Alle gelovigen zijn in geestelijke zin priesters, om geestelijke offeranden op te offeren, 1 Petrus 2:5, gewassen in het bloed van Christus, en aldus Gode gemaakt tot priesters, Openbaring 1:5, 6. Ook zijn zij bekleed met de schoonheid van de heiligheid en hebben de zalving ontvangen, 1 Johannes 2:27. Hun handen zijn gevuld met werk, dat zij voortdurend hebben te doen, en het is door Christus, het grote offer, dat zij tot deze dienst gewijd zijn. Zijn bloed, gesprengd op het geweten, reinigt het van dode werken, opdat zij, als priesters, de levende God dienen. De Geest van God is (zoals Ainsworth opmerkt) de vinger Gods genoemd, Lukas 11:20, vergeleken met Mattheüs 12:28 en door Hem wordt de verdienste van Christus krachtig toegepast op onze zielen, zoals Mozes hier met zijn vinger het bloed op Aaron moest doen. Er wordt ook te kennen gegeven dat Evangeliedienaren plechtig afgezonderd moeten worden tot hun dienstwerk, met grote ernst en na rijp beraad, als degenen die gebruikt worden in een groot werk, en op een post van grote verantwoordelijkheid worden gesteld.

II. De wijding van het altaar scheen samen te vallen met die van de priesters, en de zondoffers die gedurende zeven dagen, dagelijks geofferd werden, golden het altaar zowel als de priesters vers 36, 37. Er werd verzoening gedaan voor het altaar. Hoewel het altaar niet kon zondigen en, nog niet gebruikt zijnde, ook niet verontreinigd was door de zonden van het volk, kan er toch, sedert de val, Gode geen heiliging geschieden, of er moet eerst verzoening gedaan worden voor zonde, die ons zowel onwaardig als ongeschikt maakt om voor God gebruikt te worden. Het altaar werd ook geheiligd, niet slechts afgezonderd tot heilig gebruik, maar zó heilig gemaakt, dat het de gaven heiligde, die er op geofferd werden, Mattheüs 23:19.

Christus is ons altaar, Hij heeft zich om onzentwil geheiligd, opdat wij en onze verrichtingen geheiligd en Gode welbehaaglijk zullen zijn, Johannes 17:19.

Exodus 29:38 - 46

Hier is:

1. De dagelijkse dienst bepaald: iedere morgen en iedere avond moest een lam geofferd worden, elk met een spijsoffer, beide door vuur, als een gedurig brandoffer bij hun geslachten, vers 38 - 41 Of er nu al of niet andere offers geofferd werden, deze moesten bepaald en altijd geofferd worden op algemene kosten, tot voordeel en tot vertroosting van geheel Israël, om verzoening te doen voor hun dagelijkse zonden, en als erkenning jegens God voor hun dagelijkse zegeningen. Dat was hetgeen de eis was van elke dag. Het wegnemen van dit dagelijks offer door Antiochus, gedurende zoveel avonden en morgens, was de grote ramp van de kerk, voorzeggd in Daniel 8:11. Dit nu was:

a. Een type of afschaduwing van de voortdurende voorbede van Christus, in de kracht van Zijn genoegdoening voor de voortdurende heiliging van Zijn kerk, hoewel Hij zich eenmaal geofferd heeft, is die ene offerande een voortdurend offer geworden.

b. Dit leert ons Gode elke dag, des morgens en des avonds, de geestelijke offeranden te offeren van gebed en lofzegging in nederige erkenning van onze afhankelijkheid van Hem en onze verplichtingen aan Hem. Ons dagelijks gebed moet beschouwd worden als het noodzakelijkste van ons dagelijks werk, en het lieflijkste in onze dagelijkse genietingen, welke bezigheden wij ook hebben, dit mag nooit, morgen noch avond, verzuimd worden, de tijd om te bidden moet even nauwkeurig gehouden worden als de tijd om spijs te gebruiken. De dagelijkse offers waren als dagelijkse maaltijden in Gods huis, en daarom was er ook altijd brood en wijn bij. Diegenen laten hun eigen zielen verhongeren, die zich niet voortdurend tot de troon van de genade begeven.

2. Grote en dierbare beloften van Gods gunst zijn hier gedaan aan Israël en van de tekenen van Zijn bijzondere tegenwoordigheid onder hen, zolang zij Zijn inzettingen onderhielden. Hij spreekt als een welbehagen hebbende in die bepaling van het dagelijks offer, want vóór Hij tot de volgende wetten en verordeningen overgaat, geeft Hij hun deze beloften. Het is het standvastige in de Godsdienst, dat er de lieflijkheid, de vertroosting van is. Hij belooft:

a. Dat Hij gemeenschap met hen zal onderhouden, niet alleen tot Mozes zou komen om met hem te spreken, maar tot de kinderen Israëls zal komen, vers 43, om de dagelijkse offeranden aan te nemen, die voor hun behoefte gebracht worden. God zal niet falen tot hen te komen, die Hem naarstig zoeken in de inzettingen, die Hij zelf verordineerd heeft.

b. Dat Hij heerlijkheid zou toevoegen aan Zijn instellingen, de tabernakel, het altaar, het priesterschap, vers 43, 44, bezit zou nemen van hetgeen Hem geheiligd was. Hetgeen geheiligd is tot eer en heerlijkheid Gods, zal door Zijn heerlijkheid geheiligd worden. Als wij doen hetgeen van ons is, dan zal God doen wat van Hem is, en hetgeen Hem in oprechtheid wordt overgegeven, ook voor zich geschikt maken.

c. Dat Hij onder hen zou wonen als een God, die in verbond met hen is, en hun gewisse en troostrijke kentekenen zou geven van Zijn bijzondere gunst jegens hen, en van Zijn tegenwoordigheid onder hen, vers 45, 46. Ik zal in het midden van de kinderen Israëls wonen. Waar God de tabernakel van Zijn inzettingen opricht, zal Hij zelf wonen: "Ziet, Ik ben met ulieden al de dagen," Mattheüs 28:20. Zij, die in Gods huis wonen, zullen ervaren dat God met hen is. Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen weten dat Ik dat ben. Diegenen zijn waarlijk gelukkig die door het verbond deelhebben in God als hun God, en het troostrijke blijk en bewijs daarvan hebben. Als wij dit hebben, dan hebben wij genoeg, meer behoeven wij niet om gelukkig te zijn.

HOOFDSTUK 30

1 Gij zult ook een reukaltaar des reukwerks maken; van sittimhout zult gij het maken. 2 Een el zal zijn lengte zijn, en een el zijn breedte, vierkant zal het zijn, maar twee ellen deszelfs hoogte; uit hetzelfde zullen zijn hoornen zijn. 3 En gij zult het met louter goud overtrekken, zijn dak en deszelfs wanden rondom, als ook zijn hoornen; en gij zult het een gouden krans rondom maken. 4 Gij zult ook twee gouden ringen daaraan maken, onder zijn krans; aan zijn twee zijden zult gij dezelve maken, aan zijn beide zijden; en zij zullen zijn tot plaatsen voor de handbomen, dat men het daarmede drage. 5 De draagbomen nu zult gij van sittimhout maken, en gij zult die met goud overtrekken. 6 En gij zult het zetten voor de voorhang, die voor de ark der getuigenis zijn zal; voor het verzoendeksel, hetwelk zijn zal boven de getuigenis, waarheen Ik met u samenkomen zal. 7 En Aaron zal daarop aansteken welriekende specerijen; allen morgen, als hij de lampen wel zal toegericht hebben, zal hij dezelve aansteken. 8 En als Aaron de lampen aansteken zal, tussen de twee avonden, zal hij dat aansteken; het zal een gedurig reukwerk zijn, voor het aangezicht des HEEREN, bij uw geslachten. 9 Gij zult geen vreemd reukwerk op hetzelfde aansteken, noch brandoffer, noch spijsoffer; gij zult ook geen drankoffer daarop gieten. 10 En Aaron zal eens in het jaar over deszelfs hoornen verzoening doen, met het bloed des zondoffers der verzoeningen; eens in het jaar zal hij verzoening daarop doen bij uw geslachten; het is heiligheid der heiligheden de HEERE!

11 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: 12 Als gij de som van de kinderen Israëls opnemen zult, naar de getelden onder hen, zo zullen zij een iegelijk de verzoening zijner ziel de HEERE geven, als gij hen tellen zult; opdat onder hen geen plage zij, als gij hen tellen zult. 13 Dit zullen zij geven, al die tot de getelden overgaat, de helft eens sikkels, naar de sikkels des heiligheden (deze sikkels is twintig gera); de helft eens sikkels is een heffoffer de HEERE. 14 Al wie overgaat tot de getelden, van twintig jaren oud en daarboven, zal het heffoffer des HEEREN geven. 15 De rijke zal het niet vermeerderen, en de arme zal niet verminderen van de helft des sikkels, als gij het heffoffer des HEEREN geeft om voor uw zielen verzoening te doen. 16 Gij dan zult het geld der verzoeningen van de kinderen Israëls nemen, en zult het leggen tot de dienst van de tent der samenkomst; en het zal de kinderen Israëls ter gedachtenis zijn, voor het aangezicht des HEEREN, om voor uw zielen verzoening te doen. 17 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende: 18 Gij zult ook een koperen wasvat maken, met zijn koperen voet, om te wassen; en gij zult het zetten tussen de tent der samenkomst, en tussen het altaar, en gij zult water daarin doen; 19 Dat Aaron en zijn zonen zich daaruit wassen, hun handen en voeten. 20 Wanneer zij in de tent der samenkomst zullen gaan, zo zullen zij zich met water wassen, opdat zij niet sterven; of wanneer zij tot het altaar naderen, om te dienen, dat zij het vuuroffer de HEERE aansteken; 21 Zij zullen dan hun handen en voeten wassen, opdat zij niet sterven; en dit zal hun een eeuwige inzetting zijn, voor hem en zijn zaad, bij hun geslachten.

22 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: 23 Gij nu, neem u de voornaamste specerijen, de zuiverste mirre, vijfhonderd sikkels, en specerijkaneel, half zoveel namelijk tweehonderd en vijftig sikkels, ook specerijkalmus, tweehonderd en vijftig sikkels; 24 Ook kassie, vijfhonderd, naar de sikkels des heiligheden, en olie van olijfbomen een hin; 25 En maak daarvan een olie der heilige zalving, een zalf, heel kunstiglijk gemaakt, naar apothekerswerk; het zal een olie der heilige zalving zijn. 26 En met dezelve zult gij zalven de tent der samenkomst, en de ark der getuigenis. 27 En de tafel met al haar gereedschap, en de kandelaar met zijn gereedschap, en het reukaltaar; 28 En het altaar des brandoffers, met al zijn gereedschap, en het wasvat met zijn voet. 29 Gij zult ze alsoo heiligen, dat zij heiligheid der heiligheden zijn; al wat ze aanroert, zal heilig zijn. 30 Gij zult ook Aaron en zijn zonen zalven, en gij zult hen heiligen, om Mij het priesterambt te bedienen. 31 En gij zult tot de kinderen Israëls spreken, zeggende: Dit zal Mij een olie der heilige zalving zijn bij uw geslachten. 32 Op geens mensen vlees zal men ze gieten; gij zult ook naar haar maaksel geen dergelijke maken; het is heiligheid, zij zal ulieden heiligheid zijn. 33 De man, die zulk een zalf maken zal als deze, of die daarvan op wat vreemds doet, die zal uitgeroeid worden uit zijn volken. 34 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Neem tot u welriekende specerijen, mirresap, en oniche, en galban, deze welriekende specerijen, en zuiveren wierook; dat elk bijzonder zij. 35 En gij zult een reukwerk ener zalf daaruit maken, naar het werk des apothekers, gemengd, rein, heilig. 36 En gij zult van hetzelfde heel klein pulver stoten, en gij zult daarvan leggen voor de getuigenis in de tent der samenkomst, waarheen Ik tot u komen zal; het zal ulieden heiligheid der heiligheden zijn. 37 Doch naar het maaksel dezes reukwerks, hetwelk gij gemaakt zult hebben, zult gijlieden voor uzelfen geen maken; het zal u

heiligheid zijn voor de HEERE. 38 De man, die dergelijke maken zal, om daaraan te rieken, die zal uitgeroeid worden uit zijn volken.

In dit hoofdstuk worden aan Mozes verdere instructies gegeven:

I. Betreffende het reukaltaar, vers 1 - 10.

II. Betreffende het losgeld, dat de Israëlieten te betalen hadden, als zij geteld werden, vers 11 - 16

III. Betreffende het koperen wasvat, dat voor de priesters opgesteld werd om er zich in te wassen vers 17 - 21

IV. Betreffende het bereiden van de zalfolie en het gebruik er van, vers 22 - 33.

V. Betreffende het reukwerk, dat op het gouden altaar gebrand moest worden, vers 34 - 38.

Exodus 30:1 - 10

De orders betreffende het reukaltaar zijn:

1. Dat het gemaakt moest worden van hout en bedekt met goud, louter goud, ongeveer een meter hoog en een halve meter in het vierkant, met hoornen aan de hoeken, een gouden krans rondom, met ringen en draagbomen van goud om het te kunnen dragen, vers 1 - 5 Het blijkt niet dat dit altaar een rooster had, om er de as door te laten vallen ten einde deze weg te kunnen nemen, maar als zij reukwerk brandden, dan werd een gouden wierookvat gebracht met kolen er in, en op het altaar geplaatst, en in dat wierookvat werden de specerijen gebrand, en daarmee werden dan de kolen weggebracht, zodat er geen kolen en geen as op het altaar vielen. De afmetingen van het reukaltaar in Ezechiëls tempel zijn het dubbele van het altaar, dat hier verordineerd wordt, Ezechiël 41, en daar wordt het een houten altaar genoemd, en wordt geen melding gemaakt van goud, om aan te duiden, dat in Evangelietijden het reukwerk geestelijk moet wezen, de eredienst eenvoudig, en de dienst van God verruimd en uitgebreid, want "allerwege zal Zijn Naam reukwerk toegebracht worden," Maleáchi 1:11.

2. Dat het voor de voorhang geplaatst moest worden, aan de buitenzijde van dit afscheidsel, maar vóór het verzoendeksel, dat binnen de voorhang was, vers 6. Want hoewel hij, die de dienst deed aan het altaar, het verzoendeksel niet kon zien, daar de voorhang hem het gezicht er op belette, moesten zijn ogen toch daarheen gericht zijn, en ook het reukwerk daarheen gericht worden, om ons te leren dat, hoewel wij met onze lichamelijke ogen de troon van de genade niet zien kunnen, (die gezegende troon van de genade, want het is zulk een troon van de heerlijkheid, dat God in Zijn ontferming over ons er een wolk over heen spreidt) wij ons toch in het gebed er voor moeten plaatsen door het geloof, er ons gebed heen moeten richten, er op moeten zien.

3. Dat Aaron welriekende specerijen op dit altaar moet branden, iedere morgen en iedere avond, tēkens ongeveer een half pond, hetgeen bestemd was, niet alleen om de kwalijkriekende geur van het vlees, dat dagelijks op het koperen altaar verbrand werd, weg te nemen, maar tot eer van God, en om het welbehaaglijke voor Hem aan te duiden van de diensten van Zijn volk, en het genoegen, dat zij smaken in Hem te dienen, vers 7, 8. Zoals door de offeranden op het koperen altaar verzoening gedaan werd voor hetgeen gedaan was, dat God mishaaide, zo werd door de offerande op dit altaar, als het ware, wat zij goed gedaan hadden, Gode aanbevolen, want wat voor ons van het grootste belang is bij God, is bevrijd te zijn van schuld en als rechtvaardig aangemerkt te zijn in Zijn ogen.

4. Dat er niets anders dan reukwerk op geofferd moest worden, en geen ander reukwerk dan het voorgeschrevene, vers 9. God wil dat Zijn dienst niet anders verricht wordt dan zoals Hij hem bepaald heeft.

5. Dat dit altaar eens in het jaar gereinigd moest worden met het bloed van het zondoffer, dat op de hoornen er van gedaan moest worden, en wel op de verzoendag, vers 10. Zie Leviticus 16:18, 19. De hogepriester moest dit doen als hij uit het heilige der heiligen kwam. Hij zal van het bloed van de stier en van het bloed van de bok nemen, en doen het rondom op de hoornen van het altaar, en hij zal daarop van dat bloed zevenmaal sprengen, en hij zal dat reinigen en heiligen van de onreinigheden van de kinderen Israëls. Dit was om hun te kennen te geven, dat de zonden van de priesters, die aan dit altaar de dienst verrichtten, en van het volk, voor hetwelk zij de dienst verrichtten, een ceremoniele onreinheid er op brachten waarvan het met het bloed van de verzoening gereinigd moest worden.

Dit reukaltaar was een type of afschaduwing:

a. Van het Middelaarschap van Christus. Het koperen altaar in de voorhof was een type van Christus, stervende op de aarde, het gouden altaar in het heilige was een type van Christus voorbede in de hemel krachtens Zijn genoegdoening. Dit altaar stond vóór het verzoendeksel, want Christus verschijnt voor ons in de tegenwoordigheid Gods, Hij is "onze Voorspraak bij de Vader," 1 Johannes 2:1 en Zijn voorbede is voor God een lieflijke reuk. Aan dit altaar was een krans of kroon gehecht, want Christus treedt tussenbeide als een Koning: "Vader, Ik wil," Johannes 17:24.

b. Van de gebeden van de heiligen, van welke gebeden gezegd wordt, dat zij als reukwerk voor Gods aangezicht gesteld worden, Psalm 141:2. Gelijk de rook van het reukwerk opsteeg, zo moeten onze begeerten naar God opgaan in gebed, ontstoken door het vuur van heilige liefde en andere Godvruchtige bewegingen van de ziel. Terwijl de priester reukwerk brandde, bad het volk, Lukas 1:10 waardoor te kennen wordt gegeven, dat gebed het ware reukwerk is. Dit reukwerk werd dagelijks geofferd, het was een gedurig reukwerk, vers 8, want wij moeten altijd bidden, dat is: wij moeten bepaalde, vastgestelde tijden hebben voor gebed, 's morgens en 's avonds tenminste, en het nooit verzuimen, maar aldus bidden zonder ophouden. De lampen werden toegericht of aangestoken op dezelfde tijd als het reukwerk werd gebrand, om ons te leren dat het lezen van de Schrift (dat ons licht, onze lamp is) een deel uitmaakt van ons dagelijks werk, en gewoonlijk met ons gebed en onze lofzegging samen moet gaan. Als wij tot God spreken, moeten wij horen wat God zegt tot ons en aldus is de gemeenschapsoefening compleet. De gebeden van geheiligde zielen zijn Gode welbehaaglijk, als een lieflijke reuk, Openbaring 5:8, maar het is het reukwerk, dat Christus er aan toevoegt, dat ze welbehaaglijk maakt, Openbaring 8:3, en Zijn bloed dat de schuld verzoent, die ook onze beste diensten kleeft. En zo het hart en het leven niet heilig zijn, "is zelfs reukwerk een gruwel," Jesaja 1:13, en die het offert is "als een, die een afgod zegent," Jesaja 66 - 3.

Exodus 30:11 - 16

Sommigen maken de opmerking dat de herhaling van deze woorden: de Heere sprak tot Mozes, hier en later, vers 17, 22, 34, te kennen geeft dat God deze voorschriften niet aan Mozes gegeven heeft op de berg in een aaneengeschaalde rede, maar met veel tussenpozen, hem tijd gevende om, hetzij op te schrijven wat tot hem gezegd was, of tenminste, het in zijn geheugen te prenten. Christus heeft Zijn discipelen instructies gegeven, naarmate zij instaat waren ze te horen. Hier wordt hem bevolen geld te heffen van het volk bij wijze van hoofdgeld, zoveel per hoofd, ten dienste van de tabernakel. Dit moest hij doen, als hij het volk telde. Sommigen denken dat dit alleen betrekking heeft op de eerste telling van het volk, bij de oprichting van de tabernakel, en dat deze belasting moest aanvullen wat er bij de vrijwillige gaven nog ontbrak om het werk te voltooien, of liever voor het begin van de dienst in de tabernakel. Anderen zijn van mening dat dit later bij de een of andere moeilijke omstandigheid herhaald werd, en altijd bij de telling van het volk, en dat David gezondigd

heeft door die belasting niet te heffen, toen hij het volk geteld heeft. Vele Joodse schrijvers echter, en anderen naar of in overeenstemming met hen, zijn van mening, dat het een jaarlijkse schatting was, maar dat die begon toen Mozes voor het eerst het volk geteld heeft. Dit was het geld van de schatting, hetwelk Christus betaald heeft, ten einde geen aanstoot te geven aan Zijn tegenstanders, Mattheüs 17:24, toen Hij echter een goede reden aanvoerde, waarom Hij er van vrijgesteld had moeten worden. In elke stad werden mannen aangesteld om jaarlijks deze betaling te innen.

1. De schatting, die betaald moest worden, was een halve sikkil, ongeveer vijf en zeventig cent van ons geld. De rijken moesten niet meer geven, en de armen niet minder, vers 15, om te kennen te geven dat de zielen van rijken en armen even kostbaar zijn, en dat God "geen aannemer des persoons is," Handelingen 10:34, Job 34:19. In andere offeranden moesten de mensen geven naar hun vermogen, maar deze schatting was losgeld voor de ziel, om voor de ziel verzoening te doen, en moet dus voor allen gelijk wezen, want de rijken hebben Christus evenzeer van node als de armen, en de armen zijn Hem even welkom als de rijken. Beiden droegen zij gelijk bij tot de tempeldienst, omdat beide er evenveel belang bij hadden en er gelijk door bevoorrecht werden. In Christus en Zijn inzettingen "ontmoeten rijken en armen elkaar, de Heere heeft hen gemaakt," Spreuken 22:2, en de Heere Christus heeft beide verlost. De Joden zeggen: "Indien iemand weigerde deze schatting te betalen, dan was hij niet in de verzoening begrepen."

2. Deze schatting moest betaald worden tot verzoening van de ziel, opdat onder hen geen plaag zij. Hiermede erkennen zij dat zij hun leven van God hebben ontvangen, dat zij hun leven aan Hem verbeurd hebben, en dat zij afhankelijk waren van Zijn macht en Zijn lankmoedigheid voor de verlenging er van, en zo brachten zij hulde aan de God van hun leven, en hebben zij de plagen afgebeden, die hun zonden verdiend hadden.

3. Die schatting moest geheven worden om ten dienste van de tabernakel te worden gebruikt, vers 16. Met dit geld kochten zij offeranden, meelbloem, reukwerk, wijn, olie, brandstof, zout, priesterkleden, en alle andere dingen, waarbij de gehele vergadering belang had. Zij, die het voorrecht hebben, dat Gods tabernakel onder hen is, moeten bereid zijn er de kosten van te dragen, en niet onwillig zijn om tot de noodzakelijke onkosten van de openbare eredienst bij te dragen. Aldus moeten wij de Heere eren met onze bezittingen, en achten dat datgene het beste besteed is, wat in de dienst van God wordt besteed. Geld kan voorzeker wel geen "verzoening doen voor de zielen," maar het kan gebruikt worden tot eer van Hem, die de verzoening gedaan heeft, en tot instandhouding van de dienst van het Evangelie, waardoor de verzoening wordt aangeboden en toegepast.

Exodus 30:17 - 21

Hier worden orders gegeven:

1. Voor het maken van een wasvat van koper, een groot vat, dat een goede hoeveelheid water kon bevatten, en bij de deur van de tabernakel geplaatst moest worden, vers 18. Men veronderstelt dat de koperen voet zo gemaakt was dat hij het water kon opvangen, dat er uit het wasvat ingelaten werd door pijpen of kranen. Toen hadden zij alleen voor de priesters een wasvat om er zich bij te wassen, maar nu is er voor ons een fontein geopend voor Juda en Jeruzalem om er zich in te wassen, Zacharia 13:1, een onuitputtelijke "bron van levend water," zodat het onze eigen schuld is als wij onrein blijven.

2. Voor het gebruik van dit wasvat. Aaron en zijn zonen moeten aan dit wasvat hun handen en voeten wassen, telkens als zij binnen gingen om de dienst te verrichten, iedere morgen

tenminste, vers 19 - 21. Daartoe werd elke dag fris water in het wasvat gedaan. Al hebben zij zich in hun eigen huizen ook nog zo schoon gewassen, toch was dit niet voldoende, zij moeten zich wassen bij het wasvat, omdat dit ter wassing verordeneerd was, 2 Koningen 5:12 - 14.

Dit had ten doel:

a. Om hun reinheid te leren in hun dienstverrichtingen, hen te vervullen van eerbied voor Gods heiligheid en van vrees voor de besmetting van de zonde. Zij moesten niet slechts gewassen en rein gemaakt worden toen zij tot de dienst geordend werden, zij moesten zich wassen en rein blijven, rein gehouden worden telkens als zij ingingen om te dienen. "Hij alleen zal staan in Gods plaats der heiligheid, die rein van handen en zuiver van hart is." Psalm 24:3, 4.

b. Het is om ons te leren bij ons dagelijks dienen van God dagelijks ons berouwen van de zonde te vernieuwen, en ons gelovig toepassen van Christus bloed op onze zielen tot vergeving van onze zonden, want wij struikelen allen in veel dingen en verontreinigen ons, Johannes 13:8 - 10, Jakobus 3:2. Dit is de voorbereiding, die wie moeten maken voor plechtige inzettingen. "Reinigt de handen en zuivert de harten, en naakt dan tot God", Jakobus 4:8. Het is een toespeling op deze wet, als David zegt Psalm 26:6. "Ik was mijn handen in onschuld, en ik ga rondom Uw altaar, o Heere!" Exodus 30:22 - 38 Hier worden voorschriften gegeven betreffende de samenstelling van de heilige zalfolie en het reukwerk, dat bij de dienst in de tabernakel gebruikt moest worden. Daarmee moest God worden geëerd, en daarom wilde Hij de bereiding ervan bepalen, want er komt niets tot God dan wat van Hem komt.

1. Hier wordt bevolen de heilige zalfolie te bereiden, met een nauwkeurige opgave van de bestanddelen en de hoeveelheid, die er voor gebruikt moesten worden, vers 23 - 25 De uitleggers zijn het over deze dingen niet eens onder elkaar. In het algemeen houden wij het voor zeker, dat zij het best en geschiktst waren voor het doel, dit moest wel, nu de Goddelijke wijsheid ze heeft bestemd voor de eer van God. Zij moest bereid worden "secundum artem - heel kunstig gemaakt" naar apothekerswerk vers 25, De specerijen, die allen tezamen ongeveer vijftig pond bedroegen, moesten getrokken worden op de olie, die ongeveer vijf of zes kwart bedroegen, en daarna gezeefd worden, waardoor een heerlijke, lieflijke geur in de olie achterbleef. Met deze olie moest Gods tent en al het huisraad er van gezalfd worden, ook de priesters bij hun wijding. vers 26 - 30.

Dit moest zo blijven bij hun geslachten, vers 31. Volgens de overlevering der Joden heeft deze olie, door Mozes zelf bereid, geduurd tot bijna aan de ballingschap, maar bisschop Patrick toont het onwaarschijnlijke van deze overlevering aan en onderstelt dat zij telkens opnieuw naar dit voorschrift bereid werd, want Salomo werd er mee gezalfd, 1 Koningen 1:39, en ook anderen van de koningen, en al de hogepriesters, en wel met zo'n grote hoeveelheid, dat zij afdroop naar de zoom van hun kleren, en wij lezen van het bereiden van deze olie 1 Kronieken 9:30. Allen zijn het er echter over eens, dat er in de tweede tempel niets van deze heilige olie was, hetgeen wellicht daaraan toegeschreven kan worden, dat zij het denkbeeld koesterden, dat het niet geoorloofd was haar te maken. Gods voorzienigheid heeft dit gebrek aan deze olie aldus bestuurd als een voorteken van de betere zalving, namelijk die van de Heilige Geest in Evangelietijden, waarvan de verscheidenheid van de gaven afgeschaduwd werd door deze verschillende geurige bestanddelen. Om de voortreffelijkheid van heiligheid aan te duiden, was er in de tabernakel dat wat in de hoogste graad aangenaam was, zowel voor het gezicht als voor de reuk. Christus Naam wordt gezegd een olie te zijn, die uitgestort wordt Hooglied 1:3, en de goede Naam van Christenen is beter dan goede olie, Prediker 7:1.

2. Het reukwerk, dat op het gouden altaar gebrand werd, was ook uit welriekende specerijen bereid, hoewel niet uit zo kostbare en zeldzame, als die, waarvan de zalfolie was samengesteld, vers 34, 35. Dit reukwerk werd eens in het jaar bereid, (zeggen de Joden) een pond voor elke dag van het jaar, en nog drie pond meer voor de verzoendag, wanneer het gebruikt werd. Het moest tot heel klein pulver gestoten worden, aldus heeft het de Heere behaagd de Verlosser te verbrijzelen, toen Hij zich tot een lieflijke reuk heeft geofferd. Betreffende deze beide bereidingen wordt hier dezelfde wet gegeven, vers 32, 33, 37, 38, namelijk dat voor gewoon gebruik dergelijke olie en dergelijk reukwerk niet gemaakt mochten worden. Aldus wilde God in het hart van Zijn volk eerbied bewaren voor Zijn inzettingen, en ons leren geen ding te ontheiligen of te misbruiken, waarmee God zich bekendmaakt, zoals diegenen gedaan hebben, die zichzelf (tot hun eigen gewoon vermaak) gelijk David instrumenten der muziek uitdachten, Amos 6:5. Het is een grote belediging van God om met het woord en de heilige inzettingen Gods te schertsen. Hetgeen zeer bijzonder van God is, mag niet als iets gewoons gebruikt worden.

HOOFDSTUK 31

1 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: 2 Zie, Ik heb met name geroepen Bezaleel, de zoon van Uri, de zoon van Hur, van de stam van Juda. 3 En Ik heb hem vervuld met de Geest Gods, met wijsheid, en met verstand, en met wetenschap, namelijk in alle handwerk; 4 Om te bedenken vernuftigen arbeid; te werken in goud, en in zilver, en in koper, 5 En in kunstige steensnijding, om in te zetten, en in kunstige houtsnijding, om te werken in alle handwerk. 6 En Ik, zie, Ik heb hem bijgevoegd Aholiab, de zoon van Ahisamach, van de stam van Dan; en in het hart van een iegelijk, die wijs van hart is, heb Ik wijsheid gegeven; en zij zullen maken al wat Ik u geboden heb. 7 Namelijk de tent der samenkomst, en de ark der getuigenis, en het verzoendeksel, dat daarop zal zijn, en al het gereedschap der tent; 8 En de tafel, met haar gereedschap; en de louteren kandelaar, met al zijn gereedschap; en het reukaltaar; 9 Ook des brandoffers altaar, met al zijn gereedschap; en het wasvat met zijn voet; 10 En de amtsklederen, en de heilige klederen van de priester Aaron, en de klederen van zijn zonen, om het priesterambt te bedienen; 11 Ook de zalfolie, en het reukwerk van welriekende specerijen voor het heiligdom; naar alles, wat Ik u geboden heb, zullen zij het maken.

12 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: 13 Gij nu, spreek tot de kinderen Israëls, zeggende: Gij zult evenwel mijn sabbatten onderhouden; want dit is een teken tussen Mij en tussen ulieden, bij uw geslachten; opdat men wete, dat Ik de HEERE ben, Die u heilige. 14 Onderhoudt dan de sabbat, dewijl hij ulieden heilig is! Wie hem ontheiligt, zal zekerlijk gedood worden; want een ieder, die op denzelfden enig werk doet, die ziel zal uitgeroeid worden uit het midden harer volken. 15 Zes dagen zal men het werk doen; doch op de zevenden dag is de sabbat der rust, een heiligheid des HEEREN! Wie op de sabbatdag arbeid doet, zal zekerlijk gedood worden. 16 Dat dan de kinderen Israëls de sabbat houden, de sabbat onderhoudende in hun geslachten, tot een eeuwig verbond. 17 Hij zal tussen Mij en tussen de kinderen Israëls een teken in eeuwigheid zijn; dewijl de HEERE, in zes dagen, de hemel en de aarde gemaakt, en op de zevenden dag gerust en Zich verkwikt heeft. 18 En Hij gaf aan Mozes, als Hij met hem op de berg Sinai te spreken geëindigd had, de twee tafelen der getuigenis, tafelen van steen, beschreven met de vinger Gods.

God nadert hier tot het slot van hetgeen Hij aan Mozes te zeggen had op de berg, waar hij nu veertig dagen en veertig nachten bij Hem geweest is, en toch wordt niets meer vermeld van hetgeen in al die tijd tot hem gezegd is, dan wat wij in de zes vorige hoofdstukken gelezen hebben. In dit hoofdstuk:

I. Bepaalt Hij welke werkmeesters gebruikt zullen worden voor het bouwen en meubileren van de tabernakel vers 1 - 11

II. Herhaalt Hij de wet van de sabbat en de Godsdienstige waarneming er van, vers 12 - 17

III. Geeft Hij hem bij het scheiden de twee tafelen der getuigenis, vers 18.

Exodus 31:1 - 11

God had geboden dat zeer veel fraai werk aan de tabernakel gedaan moest worden, het volk moest in de materialen voorzien, maar wie zal er nu de vereiste vorm aan geven? Mozes zelf was onderwezen in al de wijsheid van de Egyptenaren, ja, hij was zeer vertrouwd met de woorden van God en de gezichten van de Almachtige, maar hij kon niet graveren of borduren. Wij kunnen veronderstellen dat er onder de Israëlieten zeer vernuftige mannen gevonden werden, daar zij echter al hun dagen in de slavernij van Egypte hadden doorgebracht, kunnen wij niet denken dat iemand van hen in deze kunsten onderwezen was. Zij wisten tichelstenen te maken en met leem te werken, maar met goud werken en diamanten snijden, daar waren zij niet bij grootgebracht. Hoe zou het werk gedaan kunnen worden met de vereiste netheid en nauwkeurigheid, als zij geen goudsmiden of juweliers hadden, niet anders dan metselaars of opperlieden? Wij kunnen veronderstellen dat er velen waren, die wel graag voor dit werk gebruikt wilden worden, en hun best zouden doen, maar het zal moeilijk zijn iemand te vinden, die bekwaam is om het te besturen: "Wie was tot deze dingen bekwaam?" Maar God zorgt ook voor deze zaak.

I. Hij benoemt de personen, die gebruikt moeten worden, opdat er geen strijd of twist zou zijn over voorrang of bevordering, en geen afgunst op hen, die aangesteld werden, daar God zelf hen verkiest.

a. Bezaleël moet de architect zijn, of de werkmeester, vers 2. Hij was van de stam van Juda, een stam, in wiens eer God een welgevallen had, een kleinzoon van Hur, waarschijnlijk wel dezelfde Hur, die geholpen had om Mozes hand op te houden in de strijd tegen Amalek, Hoofdstuk 17, en nu was deze gedurende de afwezigheid van Mozes met Aaron belast met het bestuur over het volk, Hoofdstuk 24:14. Uit dit geslacht, dat in aanzien was in Israël, werd deze werkmeester gekozen, en hierdoor werd er niet weinig eer aan toegevoegd, doordat een lid er van voor de dienst van de tabernakel gebruikt werd, al was het dan ook slechts als handwerksman. Volgens de overlevering van de Joden was Hur de echtgenoot van Mirjam, en in dat geval was het nodig, dat God zelf hem voor deze dienst aanwees, opdat men Mozes niet van partijdigheid voor zijn familie zou verdenken, daar zijn broeder Aaron tot het priesterschap was bevorderd. God wil eer toevoegen aan Mozes bloedverwanten, en toch doen blijken dat deze geen eer neemt voor zichzelf of voor zijn familie, maar dat dit zuiver en alleen des Heeren doen is.

b. Na Bezaleël en als ambtgenoot met hem wordt Aholiab aangesteld, vers 6. Twee zijn beter dan een. Christus heeft Zijn discipelen, die de Evangelietabernakel moesten oprichten, twee aan twee uitgezonden, en wij lezen van Zijn twee getuigen. Aholiab was van de stam van Dan, die een van de minst aanzienlijke van de stammen was, opdat de stammen van Juda en Levi niet opgeblazen zouden worden, alsof alle bevordering hun alleen toekwam. Om scheuring te voorkomen in het lichaam "heeft God aan dat deel overvloediger eer gegeven, dat er gebrek aan heeft," 1 Corinthiërs 12:24. "Het hoofd kan tot de voeten niet zeggen: ik heb u niet van node." Hiram, die de hoofdwerkman was bij de bouw van Salomo's tempel, was ook uit de stam van Dan, 2 Kronieken 2:14.

c. Er waren ook anderen, die, onder hen, voor de verschillende werken van de tabernakel in dienst genomen werden, vers 6. Als God werk te doen heeft, zal het Hem nooit aan werktuigen ontbreken om het te doen, want alle harten, en ook alle hoofden, zijn onder Zijn oog en in Zijn hand, en diegenen kunnen zich goedsmoeds tot enigerlei dienst van God begeven en er in voortgaan, die reden hebben om te denken dat Hij hen er op de een of andere wijze toe geroepen heeft, want hen die Hij roept, zal Hij bekwaam maken en helpen.

2. Hij maakt deze personen bekwaam voor de dienst, vers 3. Ik heb hem vervuld met de Geest Gods, en, vers 6, in het hart van een iegelijk, die wijs van hart is, heb Ik wijsheid gegeven. Bekwaamheid in gewone kunsten en werkzaamheden is de gave van God, van Hem komt het vermogen en de aanwending er van. Hij is het, die "de wijsheid in het binnenste heeft gezet," Job 38:36. Hij is het, die de landman onderricht over de juiste wijze, Jesaja 28:26, en evenzo ook de koopman en de ambachtsman, en Hij moet er de lof voor ontvangen. God deelt Zijn gaven onderscheidenlijk uit, de ene aan die, een andere aan iemand anders, en allen ten goede van het hele lichaam, zowel van het mensdom als van de kerk. Mozes was van allen de bekwaamste om Israël te regeren, maar Bezaleël was bekwaamer dan hij om de tabernakel te bouwen. Het algemene welzijn wordt zeer bevorderd door de verscheidenheid van de gaven van de mensen en neigingen, het genie van sommigen leidt hen er toe om nuttig te zijn op de ene wijze, en dat van anderen op een andere wijze, "doch deze dingen alle werkt een en dezelfde Geest, :1 Corinthiërs 12:11. Dit voorkomt hoogmoed, afgunst, minachting en vleselijke eerezucht, en versterkt de band van wederzijdse liefde. Hen, die door God tot enigerlei dienst worden geroepen, zal Hij òf vinden en ontdekken, òf er bekwaam toe maken. Als God de opdracht geeft zal Hij, al naar het werk is, er ook de bekwaamheid toe verlenen. Het werk, dat hier gedaan moest worden, was de tabernakel maken en de gereedschappen er

van, die hier in bijzonderheden opgenoemd worden, vers 7 en verv. En daarvoor werden de personen, die er voor gebruikt werden, bekwaam gemaakt om te werken in goud, en zilver, en koper.

Toen Christus Zijn apostelen uitzond om de Evangelietabernakel op te richten, heeft Hij Zijn Geest over hen uitgestort, teneinde hen bekwaam te maken om in vreemde talen te spreken en de wonderbare werken Gods te verkondigen, niet om op metaal te werken, maar op mensen. Zoveel voortreffelijker waren die gaven, als de tabernakel, die zij moesten oprichten, meerder en volmaakter was, dan die in de woestijn werd opgericht, Hebreeën 9:11.

Exodus 31:12 - 18

Hier is:

I. Een streng gebod voor de heiliging van de sabbatdag, vers 13 - 17. De wet van de sabbat was hun voor iedere andere wet gegeven, bij wijze van voorbereiding, Hoofdstuk 16:23. Die wet was ingevoegd in de zedelijke wet met het vierde gebod, en toegevoegd aan de rechterlijke wet, Hoofdstuk 23:12. Hier wordt zij gevoegd bij het eerste gedeelte van de ceremoniële wet, omdat de waarneming van de sabbat in waarheid de omheining is van geheel de wet, als daar geen gewetenszaak van wordt gemaakt, dan zal men spoedig alle Godsvrucht en eerlijkheid laten varen, want in de zedelijke wet staat zij in het midden tussen de twee tafelen. Sommigen opperen het denkbeeld, dat zij hier om een andere reden herhaald wordt. Er waren nu orders gegeven om de tabernakel op te richten en te meubileren voor de dienst van God, en met alle mogelijke spoed, maar opdat zij nu niet zouden denken, dat de aard van het werk en de spoed die vereist was, hen rechtvaardigen zouden om er op sabbatdagen aan te werken, teneinde er zoveel eerder mee klaar te zijn, wordt deze waarschuwing intijds ingelast: Gij zult evenwel Mijn sabbatten onderhouden. Hoewel zij zich moesten spoeden met het werk, moeten zij toch niet meer haast maken dan geoorloofd is, zelfs tabernakelwerk moet wijken voor sabbatsrust, zozeer ijvert God voor de eer van Zijn sabbatten. Let hier op hetgeen betreffende de sabbatdag gezegd wordt.

1. Door de verklaring van de aard, de betekenis van en de bedoeling met de sabbat, legt God er eer op, en leert Hij ons hem te waarderen. Verschillende dingen worden hier van de sabbat gezegd.

a. Het is een teken tussen Mij en ulieden, vers 13, en wederom, vers 17. De inzetten van de sabbat was een sterk voorbeeld van Gods gunst over hen, en een teken dat Hij hen van alle andere volken had onderscheiden, en hun Godsdienstig onderhouden van de sabbat was een groot voorbeeld van hun eerbied voor en hun gehoorzaamheid aan Hem. Door die dag onder hen te heiligen heeft God hun doen weten dat Hij hen geheiligd heeft, hen voor zich en Zijn dienst heeft afgezonderd anders zou Hij hun Zijn heilige sabbatten niet geopenbaard hebben tot steun van de Godsdienst onder hen. Of, het kan verwijzen naar de wet betreffende de sabbat: Onderhoudt de sabbat opdat men wete dat Ik de Heere ben, die u heilig. Als God door Zijn genade ons hart neigt om de wet van het vierde gebod te houden, dan zal dit een bewijs wezen dat er door Zijn Geest een goed werk in ons gewrocht is. Als wij Gods dag heiligen, dan is dit een teken tussen Hem en ons, dat Hij ons hart geheiligd heeft, daarom is het de hoedanigheid van de welgelukzalige mens, "dat hij de sabbat houdt, zodat hij die niet ontheiligt," Jesaja 56:2. Door na zes dagen van arbeid een dag van de zeven waar te nemen getuigden en verklaarden de Joden dat zij de God aanbaden, die in zes dagen de wereld gemaakt heeft en op de zevende heeft gerust, en zo onderscheidde zij zich van andere volken, die na eerst de sabbat verloren te hebben, welke ingesteld was tot een gedachtenis aan de schepping, langzamerhand ook de kennis verloren van de Schepper, en aan het schepsel de eer gaven, die Hem alleen toekomt.

b. Hij is ulieden heilig, vers 14, dat is: "hij is bedoeld tot uw nut zowel als tot Gods eer, " de sabbat is gemaakt om de mens. Of: "hij moet heilig door u geacht worden en aldus worden waargenomen, en gij moet het als heiligschennis beschouwen om hem te ontwijden."

c. Het is de sabbat der rust, een heiligheid des Heeren, vers 15. Hij is afgezonderd van gewoon gebruik en bestemd voor de eer en de dienst van God, en door de waarneming er van wordt ons geleerd te rusten van wereldlijke bezigheden en de dienst van het vlees, en onszelf met alles wat wij zijn, hebben en kunnen doen, aan Gods eer en heerlijkheid te wijden.

d. Hij moest waargenomen worden in hun geslachten, in alle tijden, tot een eeuwig verbond, vers 16. Het was een van de duurzaamste tekenen van het verbond tussen God en Israël.

2. De wet van de sabbat, zij moeten hem onderhouden, vers 13, 14, 16, hem houden als een schat, als een toevertrouwd pand, hem waarnemen, hem bewaren, hem bewaren voor ontheiliging, hem bewaren als een teken tussen God en hen, hem houden en hem nooit loslaten, er nooit van scheiden. De heidenen hadden jaarlijkse feesten tot eer van hun goden, maar het was bijzonder eigen aan de Joden om een wekelijks feestdag te hebben, daarom moeten zij hem zorgvuldig onderhouden.

3. De reden van de sabbat, want Gods wetten worden niet slechts gesteund door het hoogste gezag, maar ook door de beste redenen. Gods eigen voorbeeld is de grote reden, vers 17. Gelijk het werk van de schepping het waard is om aldus herdacht te worden, zo is de grote Schepper het waard om aldus te worden nagevolgd door een heilige rust op de zevende dag na zes dagen van arbeid, inzonderheid daar wij hopen in nog verdere gelijkvormigheid met hetzelfde voorbeeld weldra met Hem van al onze arbeid te rusten.

4. De straf, gesteld op de overtreding van deze wet. Een ieder, die de sabbat ontheiligt door hierop enig werk te doen, buiten werken van Godsvrucht en barmhartigheid, die ziel zal uitgeroeid worden uit het midden van haar volk, vers 14, wie op de sabbatdag arbeid doet, zal zeker gedood worden, vers 15. De magistraat moet hem afsnijden met het zwaard van de gerechtigheid, indien de misdaad bewezen kan worden, maar indien niet, of indien de magistraat nalatig is, zijn plicht niet doet, dan zal God zelf het werk ter hand nemen en hem afsnijden door een slag van uit de hemel, en zijn gezin zal uitgeroeid worden uit Israël. De minachting en ontheiliging van de sabbatdag is een misdaad, die door de rechters gestraft moet worden, en zo de mensen haar niet straffen, zal God het doen, hier of hiernamaals, tenzij de misdadiger er zich van bekeert.

II. Het geven van de twee tafelen der getuigenis aan Mozes. God had hem deze tafelen beloofd, toen Hij hem op de berg riep, Hoofdstuk 24:12 en thans, nu Hij hem naar beneden zond, gaf Hij ze hem, om ze zorgvuldig en met eerbied in de ark te leggen, vers 18.

1. De tien geboden, die God ten aanhore van het gehele volk op de berg Sinai had gesproken, waren nu geschreven, "in perpetuum rei memoriam - ter eeuwige gedachtenis," omdat hetgeen geschreven is, blijft.

2. Zij waren geschreven op tafelen van steen, bereid, niet door Mozes, naar het schijnt, (want in Hoofdstuk 24:12 wordt te kennen gegeven dat hij ze geschreven vond toen hij op de berg ging) maar, naar sommigen denken, door de dienst van de engelen. De wet was op stenen tafelen geschreven, om er het altijd durende van aan te duiden, (wat kan verondersteld worden langer te duren dan hetgeen op steen geschreven en bewaard is?) en tevens om op de hardheid

van ons hart te wijzen, men zou lichter in steen kunnen schrijven, dan iets dat goed is in ons zondig en verdorven hart te schrijven.

3. Zij waren beschreven met de vinger Gods, dat is: door Zijn onmiddellijke wil en macht, zonder het gebruik van een werktuig. Het is God alleen, die de wet in het hart kan schrijven, Hij geeft een vlezen hart en dan schrijft Hij door Zijn Geest die de vinger Gods is, in vlezen tafelen des harten, 2 Corintheërs 3:3.

4. Zij waren geschreven op twee tafelen, bestemd om ons te leiden en te sturen in onze plicht jegens God en de mensen.

5. Zij worden tafelen der getuigenis genoemd, omdat deze geschreven wet getuigde, beide de wil van God hen betreffende en Zijn welwillendheid voor hen, en een getuigenis zal wezen tegen hen, indien zij ongehoorzaam zijn.

6. Zij werden gegeven aan Mozes, waarschijnlijk met de last om ze, eer hij ze in de ark legde, in het openbaar te tonen, opdat zij door allen gezien en gelezen zouden worden, en aldus hetgeen zij met het oor hadden gehoord, weer in de herinnering gebracht zou worden. Alzo is de wet door Mozes gegeven, maar de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden.

HOOFDSTUK 32

1 Toen het volk zag, dat Mozes vertoog van de berg af te komen, zo verzamelde zich het volk tot Aaron, en zij zeiden tot hem: Sta op, maak ons goden, die voor ons aangezicht gaan; want dezen Mozes, dien man, die ons uit Egypteland uitgevoerd heeft, wij weten niet, wat hem geschied zij. 2 Aaron nu zeide tot hen: Rukt af de gouden oorsierselen, die in de oren uwer vrouwen, uwer zonen, en uwer dochteren zijn; en brengt ze tot mij. 3 Toen rukte het ganse volk de gouden oorsierselen af, die in hun oren waren; en zij brachten ze tot Aaron. 4 En hij nam ze uit hun hand, en hij bewierp het met een griffie, en hij maakte een gegoten kalf daaruit. Toen zeiden zij: Dit zijn uw goden, Israël! die u uit Egypteland opgevoerd hebben. 5 Als Aaron dat zag, zo bouwde hij een altaar voor hetzelve; en Aaron riep uit, en zeide: Morgen zal de HEERE een feest zijn! 6 En zij stonden des anderen daags vroeg op, en offerden brandoffer, en brachten dankoffer daartoe; en het volk zat neder om te eten en te drinken; daarna stonden zij op, om te spelen. 7 Toen sprak de HEERE tot Mozes: Ga heen, klim af! want uw volk, dat gij uit Egypteland opgevoerd hebt, heeft het verdorven. 8 En zij zijn haast afgeweken van de weg, dien Ik hun geboden had, zij hebben zich een gegoten kalf gemaakt; en zij hebben zich voor hetzelve gebogen, en hebben het offerande gedaan, en gezegd: Dit zijn uw goden, Israël, die u uit Egypteland opgevoerd hebben. 9 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Ik heb dit volk gezien, en zie, het is een hardnekkig volk! 10 En nu, laat Mij toe, dat Mijn toorn tegen hen ontsteke, en hen vertere; zo zal Ik u tot een groot volk maken. 11 Doch Mozes aanbad het aangezicht des HEEREN zijns Gods, en hij zeide: O HEERE! waarom zou Uw toorn ontsteken tegen Uw volk, hetwelk Gij met grote kracht, en met een sterke hand, uit Egypteland uitgevoerd hebt? 12 Waarom zouden de Egyptenaars spreken, zeggende: In kwaadheid heeft Hij hen uitgevoerd, opdat Hij hen doodde op de bergen, en opdat Hij hen vernielde van de aardbodem? Keer af van de hittigheid Uws toorns, en laat het U over het kwaad Uws volks berouwen. 13 Gedenk aan Abraham, aan Izak en aan Israël, Uw knechten, aan welke Gij bij Uzelven gezworen hebt, en hebt tot hen gesproken: Ik zal uw zaad vermenigvuldigen als de sterren des hemels; en dit gehele land, waarvan Ik gezegd heb, zal Ik aan ulieder zaad geven, dat zij het erfelijk bezitten in eeuwigheid. 14 Toen berouwde het de HEERE over het kwaad, hetwelk Hij gesproken had Zijn volk te zullen doen. 15 En Mozes wendde zich om, en krom van de berg af, met de twee tafelen der getuigenis in zijn hand; deze tafelen waren op haar beide zijden beschreven, zij waren op de ene en op de andere zijde beschreven. 16 En diezelfde tafelen waren Gods werk; het geschrift was ook Gods geschrift zelf, in de tafelen gegraveerd. 17 Toen nu Jozua des volks stem hoorde, als het juichte, zo zeide hij tot Mozes: Er is een krijgsgeschrei in het leger. 18 Maar hij zeide: Het is geen stem des geroeps van overwinning, het is ook geen stem des geroeps van nederlaag; ik hoor een stem van zingen bij beurte. 19 En het geschiedde, als hij aan het leger naderde, en het kalf, en de reien zag, dat de toorn van Mozes ontstak, en dat hij de tafelen uit zijn handen wierp, en dezelve beneden aan de berg verbrak. 20 En hij nam dat kalf, dat zij gemaakt hadden, en verbrandde het in het vuur, en vermaalde het, totdat het klein werd, en strooide het op het water, en deed het de kinderen Israëls drinken.

21 En Mozes zeide tot Aaron: Wat heeft u dit volk gedaan, dat gij zulk een grote zonde over hetzelve gebracht hebt? 22 Toen zeide Aaron: De toorn mijns heren ontsteke niet! gij kent dit volk, dat het in de boze ligt. 23 Zij dan zeiden tot mij: Maak ons goden, die voor ons aangezicht gaan, want dezen Mozes, dien man, die ons uit Egypteland opgevoerd heeft, wij weten niet, wat hem geschied zij. 24 Toen zeide ik tot hen: Wie goud heeft, die rukke het af, en geve het mij; en ik wierp het in het vuur, en dit kalf is er uit gekomen.

25 Als Mozes zag, dat het volk ontbloot was, (want Aaron had het ontbloot tot verkleining onder degenen, die tegen hen hadden mogen opstaan), 26 Zo bleef Mozes staan in de poort des legers, en zeide: Wie de HEERE toebehoort, kome tot mij! Toen verzamelden zich tot hem al de zonen van Levi. 27 En hij zeide tot hen: Alzo zegt de HEERE, de God van Israël: Een ieder doe zijn zwaard aan zijn heup; gaat door en keert weder, van poort tot poort in het leger, en een iegelijk dode zijn broeder, en elk zijn vriend, en elk zijn naaste! 28 En de zonen van Levi deden naar het woord van Mozes; en er vielen van het volk, op dien dag, drie duizend man. 29 Want Mozes had gezegd: Vult heden uw handen de HEERE; want elk zal zijn tegen zijn zoon, en tegen zijn broeder; en dit, opdat Hij heden een zegen over ulieden geve! 30 En het geschiedde des anderen daags, dat Mozes tot het volk zeide: Gijlieden hebt een grote zonde gezondigd; doch nu, ik zal tot de HEERE opklimmen; misschien zal ik een verzoening doen voor uw zonde.

31 Zo keerde Mozes weder tot de HEERE, en zeide: Och, dit volk heeft een grote zonde gezondigd, dat zij zich gouden goden gemaakt hebben. 32 Nu dan, indien Gij hun zonden vergeven zult! doch zo niet, zo delg mij nu uit Uw boek, hetwelk Gij geschreven hebt.

33 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Dien zou Ik uit Mijn boek delgen, die aan Mij zondigt. 34 Doch ga nu heen, leid dit volk, waarheen Ik u gezegd heb; zie, Mijn Engel zal voor uw aangezicht gaan! doch ten dage Mijns bezoeken, zo zal Ik hun zonde over hen bezoeken! 35 Aldus plaagde de HEERE dit volk, omdat zij dat kalf gemaakt hadden, hetwelk Aaron gemaakt had.

Dit hoofdstuk bevat een zeer treurige onderbreking van het verhaal van de vestiging van de kerk en van de Godsdienst onder de Joden. Alles ging uitnemend voor die gelukkige vestiging: God had zich zeer gunstrijk betoond, en het volk scheen tamelijk leerzaam en volgbaar te zijn. Mozes had nu bijna zijn veertig dagen op de berg doorgebracht en, naar wij kunnen veronderstellen, vleide hij zich een zeer blij en hartelijk welkom te zullen ontvangen bij zijn terugkomst in het leger Israëls, en met de spoedige oprichting van de tabernakel onder hen. Maar zie, de zonde van Israël wendt deze goede dingen van hen af, en stuit de stroom van Gods gunsten. De zonde die dit kwaad aanrichtte - wie zou het gedacht hebben? was het aanbidden van een gouden kalf. Het huwelijk tussen God en Israël stond voltrokken te worden, maar Israël speelt de hoer, en zo wordt het dan gebroken, en het zal niet gemakkelijk zijn het weer te herstellen.

Hier is

I. De zonde van Israël, en in het bijzonder van Aaron om het gouden kalf tot een god te maken, vers 1 - 4, en het te aanbidden, vers 5, 6.

II. De kennis, die God er van geeft aan Mozes die nu bij Hem was op de berg vers 7 - 8, en het vonnis van Zijn toorn over hen, vers 9 - 10.

III. De voorbede, die Mozes terstond voor hen deed op de berg, vers 11 - 13, en het overwinnen van die voorbede vers 14.

IV. Zijn afkomen van de berg, en hoe hij ooggetuige werd van hun afgoderij, vers 15 - 19, in afschuw waarvan en als uitdrukking van een rechtvaardige toorn, hij de tafelen verbrak, vers 19, en het gouden kalf verbrandde, vers 20.

V. De ondervraging van Aaron over deze zaak, vers 21 - 24

VI. De straf, voltrokken aan de aanvoerders van deze afgoderij, vers 25 - 29

VII. De voorbede, die Mozes nog verder voor hen doet, ten einde Gods toorn van hen af te wenden, vers 30 - 32, en het uitstel van straf, dat toen werd verleend, met het voorbehoud om nog nader met hen af te rekenen.

Exodus 32:1 - 6

Terwijl Mozes op de berg was, en de wet van God ontving, had het volk tijd om na te denken over hetgeen hun reeds overgeleverd was, en zich voor te bereiden op hetgeen hun nog verder geopenbaard zou worden, en voor dat werk was een tijdsbestek van veertig dagen krap genoeg. Maar in plaats hiervan bevonden zich onder hen degenen, die reeds het plan beraamden, om de wetten, die zij hadden ontvangen, te verbreken. Op de negen en dertigste dag van de veertig is het complot van rebellie tegen de Heere tot uitvoering gekomen. Hier is:

I. Een luidruchtig, onstuimig verzoek van het volk aan Aaron, die gedurende de afwezigheid van Mozes met het bestuur van het volk belast was, vers 1. Sta op, maak ons goden, die voor ons aangezicht gaan.

1. Zie hier de kwade uitwerking van Mozes afwezigheid, indien God hem niet had geroepen om weg te gaan en op de berg te blijven, dan zou hij niet geheel en al vrij van blaam geweest zijn. Zij, die het opzicht hebben over anderen, zoals magistraten, leraren of hoofden van huisgezinnen, moeten zich niet, zonder rechtmatige oorzaak, van hen verwijderen, opdat de Satan over hen geen voordeel krijge.

2. Zie de woede en het geweld van een volksmenigte, als zij onder de invloed komt van en verdorven wordt door degenen, die er op uit zijn haar te bedriegen. Waarschijnlijk waren het in het eerst slechts weinigen, die deze inval hadden, terwijl velen, die hier nooit aan gedacht zouden hebben, indien het hun niet ingeblazen was geworden, er toe gebracht werden om hen op hun verderfelijke weg te volgen, en nu was terstond de gehele menigte met die stroom meegevoerd, zodat de enkelen die het voorstel verafschuwden, er niet eens tegen durfden protesteren. "Ziet, een klein vuur hoe grote hoop hout het aansteekt!"

Wat was er nu met deze onbezonnen volksmenigte?

a. Zij waren het moe op het beloofde land te wachten. Zij dachten dat zij te lang bij de berg Sinaï opgehouden werden, hoewel zij daar zeer veilig en zeer gerieflijk gelegerd waren, goed gevoed en goed onderwezen werden, maar zij verlangden met ongeduld voorwaarts te gaan. Zij hadden een God die met hen bleef, en Zijn tegenwoordigheid onder hen openbaarde in de wolk - en vuurkolom, maar dat was hun niet genoeg, zij moeten een God hebben, die voor hun aangezicht gaat, zij willen zich heenspoeden naar het land, "vloeiende van melk en honing", en kunnen niet wachten om hun Godsdienst mee te nemen. Zij, die op Gods raad vooruit willen lopen, zijn gewoonlijk overhaast en onbezonnen met hun eigen raad. Wij moeten eerst wachten op Gods wet, eer wij Zijn beloften aangrijpen. Zij, die geloven haasten niet, haasten niet meer dan voor welslagen nodig is.

b. Zij waren het moe om op Mozes terugkomst te wachten. Toen hij de berg op ging, had hij hun niet gezegd, (want God had het hem niet gezegd) hoe lang hij weg zou blijven. Toen hij nu langer wegbleef dan zij dachten, hebben sommige slechte lieden, ik weet niet welke, vermoedens geopperd over dit langdurige wegblijven, hoewel zij toch in zijn afwezigheid volkomen goed verzorgd waren. Deze Mozes, die man, die ons uit Egypteland uitgevoerd heeft, wij weten niet wat deze geschied zij.

Merk op:

A. Hoe minachtend zij spreken van zijn persoon, deze Mozes. Zo ondankbaar zijn zij aan Mozes, die zo'n tedere zorg voor hen heeft, en zo handelen zij in tegenwerking met God. Terwijl God er een welgevallen in heeft hen te eren, hebben zij er een welgevallen in hem te smaden, en dit nog wel bij Aaron, zijn broeder, en nu zijn onderkoning. De grootste verdiensten kunnen de mensen niet vrijwaren van de grootste smaadheden en beledigingen in deze ondankbare wereld.

B. Met hoeveel achterdocht zij spreken van zijn vertoeven: Wij weten niet wat deze geschied zij. Zij dachten dat hij of verteerd was door het vuur, of de honger dood was gestorven uit gebrek aan voedsel, alsof die God, die hen voedde en onderhield die zo onwaardig waren, niet zou zorgen voor de bescherming en het onderhoud van Mozes, Zijn gunstgenoot. Sommigen van hen, die wel gaarne goed over Mozes wilden denken, opperden misschien het denkbeeld dat hij, gelijk Henoch, opgenomen was in de hemel, terwijl anderen, die niet kwaad genoeg van hem konden denken, de mening te kennen gaven dat hij meer op zich had genomen dan hij kon volbrengen, niet voort kon gaan met zijn onderneming, en tot zijn schoonvader was teruggekeerd om diens kudde te hoeden. Al deze vermoedens en meningen waren volkomen ongegrond en ongerijmd. Het was gemakkelijk te zeggen wat hem was geschied, wat er van hem geworden was. Hij was gezien, gaande in de wolk, en de wolk, waarin hij gegaan was, werd nog door geheel Israël op de top van de berg gezien, zij hadden alle reden om tot de gevolgtrekking te komen dat hij daar veilig was, indien het de Heere behaagd had hem te doden, zou Hij hem zulke gunsten niet betoond hebben.

Zo hij lang verwijlde, het was omdat God hem zeer veel had te zeggen, voor hun welzijn, hij woonde op de berg als hun gezant, en hij zou voorzeker terugkeren, zodra hij de zaken had

afgedaan, waarvoor hij er heengegaan was, en toch gebruiken zij dit voorwendsel voor hun goddeloos voorstel. Wij weten niet wat hem geschied zij. Zij, die besloten zijn kwaad te denken, al hebben zij ook alle reden om goed te denken, zullen gewoonlijk voorgeven dat zij niet weten wat te denken. Misvattingen of verkeerde uitleggingen van het toeven van onze Verlosser veroorzaken veel goddeloosheid. Onze Heere Jezus is opgegaan tot de berg van de heerlijkheid, waar Hij voor ons in de tegenwoordigheid van God verschijnt, maar het is buiten ons gezicht, dat de hemelen Hem moeten bevatten, Hem moeten verbergen, opdat wij zullen leven door het geloof. Daar is Hij lang geweest, daar is Hij nog, en nu zeggen de ongelovigen dat zij "niet weten wat Hem geschied zij", en zij vragen: "Waar is de belofte van Zijn toekomst?" 2 Petrus 3:4. alsof Hij, omdat Hij nog niet gekomen is, nooit komen zal. De boze dienstknecht verstout zich, moedigt zich aan in zijn goddeloosheid door de gedachte: "Mijn heer vertoeft te komen."

Als wij het wachten moe worden, stelt ons dit bloot aan zeer veel verzoeken. Daarmee begon Sauls verderf, hij wachtte op Samuël tot het laatste uur van de bestemde tijd, maar had toen het geduld niet om dit uur uit te blijven wachten, 1 Samuel 13:8 en verv, en zo hier Israël, als zij slechts een dag langer gewacht hadden, dan zouden zij gezien hebben wat aan Mozes geschied was. De Heere is een God van het gericht, er moet op Hem gewacht worden totdat Hij komt, gewacht worden, al is het ook dat Hij vertoeft, en dan zullen wij onze arbeid, onze moeite, niet verliezen, want Hij zal gewis komen, Hij zal niet achterblijven.

c. Zij waren het wachten moe op een Goddelijke inzetting van de Godsverering onder hen, want dat was het, waar zij nu op wachtten. Er was hun gezegd dat zij op deze berg God zouden dienen, en de pracht en plechtigheid van deze dienst zal hun voorzeker bijzonder behagen, maar omdat die niet zo spoedig ingesteld werd als zij wensten, wilden zij nu met hun eigen vernuft tekenen uitdenken van Gods tegenwoordigheid onder hen, en er in roemen, en een eredienst hebben van hun eigen vinding, zoals zij hem waarschijnlijk onder de Egyptenaren hadden gezien, want Stefanus zegt, dat zij, toen zij tot Aaron zeiden: "Maak ons goden, met hun harten weerkeerden naar Egypte," Handelingen 7:39, 40. Het was wel een vreemd, zonderling voorstel: Sta op maak ons goden. Als zij niet wisten wat er van Mozes was geworden, dachten dat hij verloren, omgekomen, was, dan was het betamelijk van hen geweest om een plechtige rouw gedurende enige dagen voor hem uit te roepen, maar zie, hoe spoedig zo'n grote weldoener vergeten is. Indien zij gezegd hadden: "Mozes is omgekomen, maak iemand tot regeerder over ons," er zou nog enig gezond verstand in hun voorstel zijn geweest, ofschoon zeer veel ondankbaarheid aan de nagedachtenis van Mozes, en minachting van Aaron en Hur, die in zijn afwezigheid tot rechters waren aangesteld. Maar te zeggen: "Mozes is omgekomen, maak ons een god," was de grootst - mogelijke ongerijmdheid. Was Mozes hun god? Heeft hij ooit voorgegeven dit te zijn? Wat er nu ook van Mozes geworden moge zijn, was het niet blijkbaar dat God nog met hen was? Hadden zij ook maar een schijn van reden om in twijfel te trekken dat Hij hun leger leidde, die hen elke dag zo wel van spijs voorzag? Konden zij een andere god hebben, die hen zo goed verzorgde, als Hij hen verzorgd heeft, ja hen thans verzorgde? En toch: Maak ons goden, die voor ons aangezicht gaan! Goden? Hoe velen willen zij er hebben? Is een niet genoeg? Maak ons goden, en welk goed zullen goden van hun makelij hun doen? Zij willen goden hebben om voor hun aangezicht te gaan, die niet verder gaan kunnen dan zij gedragen worden! Zo ellendig versuft, dom en bedwelmd zijn afgodendienaars, "zij razen naar de afgoden," Jeremia 50:38.

II. Hier is Aärons eis van hun sieraden, vers 2. Brengt mij uw gouden oorsierselen, vers 2. Wij vinden niet dat hij een woord sprak om hun voorstel af te keuren, hij heeft hun onbeschaamdheid niet bestraft, heeft niet met hen geredeneerd om hen van de zonde en dwaasheid er van te overtuigen, neen, hij scheen het voorstel goed te keuren, en toonde zich

niet ongenegen om hun ter wille te zijn. Men zou willen hopen dat hij in het eerst slechts bedoelde te schertsen, en door hun een belachelijk beeld voor te stellen, het voorstel zelf bespottelijk te maken en er de dwaasheid van aan te tonen, maar indien dit zo is, dan bleek hieruit, dat met de zonde niet valt te schertsen, daar dit even gevaarlijke gevolgen heeft, als voor een vlieg om om de vlam van een kaars te zweven. Sommigen hebben de liefderijke veronderstelling gemaakt dat Aaron, toen hij hun zei hun oorsierselen af te rukken en ze hem te brengen, de bedoeling had het voorstel te doen vallen, gelovende dat hun begeerte er hen wel toe zou kunnen brengen om het goud uit de beurs te verkwisten om er een afgod van te maken, Jesaja 46:6 maar dat hun hoogmoed, hun ijdelheid, hen echter niet zou toelaten om zich van hun gouden oorsierselen te ontdoen. Maar het is niet veilig om te willen onderzoeken hoe ver de zondige lusten van de mensen hen op een zondige weg zullen voeren, en wat het hun kosten zal. Hier tenminste bleek het een zeer gevaarlijke proefneming.

III. Wij hebben hier het maken van het gouden kalf, vers 3,4.

1. Het volk bracht hun oorsierselen tot Aaron, wiens eis er van, inplaats van hen te ontmoedigen in hun voornemen, hen misschien veeleer heeft gesterkt in hun bijgelovigheid, en het denkbeeld bij hen opwekte dat het goud, uit hun oren genomen, zeer aangenaam, zeer welgevallig zou wezen, om er een zeer te waarderen god van te maken. Laat nu hun bereidwilligheid om afstand te doen van hun sieraden om er een god van te maken, ons beschamen wegens onze vrekkingheid voor de dienst van de ware God. Zijn zij niet teruggedeinsd voor de kosten van hun afgoderij? En zullen wij dan met tegenzin de kosten van onze eredienst dragen, zo'n goede zaak laten kwijnen door er het nodige aan te onthouden? 2. Aaron smolt hun oorsierselen, en na er een vorm voor bereid te hebben goot hij het gesmolten goud er in en bracht het toen tevoorschijn in de gestalte van een os, of een kalf terwijl hij er met een graveerstift de laatste hand aan legde. Sommigen denken dat Aaron dit beeld koos als teken van de Goddelijke tegenwoordigheid, omdat hij het hoofd en de hoornen van een os een geschikt zinnebeeld achtte van de Goddelijke macht, maar toch, daar het zo'n eenvoudig en geheel gewoon ding was, hoopte dat het volk niet zo dom zou wezen om het te gaan aanbidden. Maar het is waarschijnlijk dat zij van de Egyptenaren geleerd hadden, zich aldus de Godheid voor te stellen, want in Ezechiël 20:8 wordt gezegd: "niemand verliet de drekgoden van Egypte," en in Hoofdstuk 23:8: "Zij verliet ook niet haar hoererijen, gebracht uit Egypte," en in Psalm 106:20: "Zij veranderden hun eer in de gedaante van een os, die gras eet," en aldus maakten zij hun dwaasheid bekend als te zijn boven die van andere afgodendienaren, die het heil van de hemel aanbaden.

IV. Een kalf bij Horeb gemaakt hebbende "bogen zij zich voor een gegoten beeld," Psalm 106:19.

1. Aaron, die zag dat het volk verzot was op hun kalf, was bereid hen nog verder ter wille te zijn, en zo bouwde hij er een altaar voor, en riep een feest uit ter ere er van, een inwijdingsfeest. Toch noemt hij het een feest voor Jehovah, want hoe dom zij ook waren toch verbeeldden zij zich niet, dat dit beeld zelf een god was, noch bedoelden zij hun aanbidding bij het beeld te eindigen of te bepalen, zij maakten het slechts als een voorstelling van de ware God, die zij in en door dat beeld bedoelden te aanbidden, en toch heeft hun dit niet tot verontschuldiging gestrekt voor hun grove afgoderij, evenmin als het de papisten zal verontschuldigen, die voorgeven dat zij niet het beeld, maar door het beeld God aanbidden, en zich aldus tot zulke afgodendienaars en aanbidders van het gouden kalf maken, waarvan het feest als een feest voor Jehovah werd uitgeroepen zodat ook de onwetendste en onnadenkendste zich hieromtrent niet zou kunnen vergissen.

2. Het volk is ijverig genoeg om dit feest te vieren, vers 6. Zij stonden de volgende dag vroeg op, om te tonen welk een welgevallen zij hadden in deze plechtigheid en, naar de aloude ritus van de aanbidding en Godsverering, offerden zij brandoffer aan deze nieuwbakken godheid, en hielden een feestmaal van het offer. Aldus ten koste van hun oorsierselen hun god gemaakt hebbende, pogen zij nu ten koste van hun schapen en runderen deze god gunstig voor zich te stemmen. Hadden zij die offeranden onmiddellijk aan Jehovah gebracht, zonder de tussenkomst van een beeld, zij zouden - voorzoveel ik weet - aangenomen zijn, Hoofdstuk 20:24, maar met een door hen gemaakt beeld, als een symbool van Gods tegenwoordigheid, en zo de waarheid Gods veranderd hebbende in de leugen, waren deze offeranden een verfoeisel. Als van hun afgoderij in het Nieuwe Testament wordt gesproken, wordt het verhaal van hun feestmaal op het offer aangehaald, 1 Corinthiërs 10:7: "Het volk zat neer om te eten en om te drinken" wat er nog over was van het offer, "en zij stonden op om te spelen, " de dwaas te spelen, de brooddronkene te spelen. Zoals de god is, zo is zijn verering. Zij zouden geen kalf tot hun god gemaakt hebben, indien zij niet eerst van hun buik een god gemaakt hadden, maar als de god belachelijk is, is het geen wonder dat de dienst scherts en vermakelijkheid is, "verijldeld geworden zijnde in hun overleggingen," werden zij ook ijdel in hun godsverering, zo groot was deze ijdelheid.

Nu was het:

a. Vreemd, dat iemand van het volk en inzonderheid dat zo'n groot aantal van hen zo iets zouden doen. Hadden zij niet kort tevoren in deze zelfde plaats de stem gehoord van de Heere God van uit het midden van het vuur tot hen sprekende, en zeggende: Gij zult u geen gesneden beeld maken? Hadden zij de donderslagen niet gehoord, de bliksemen niet gezien, de aardbeving niet gevoeld, die de ontzagwekkende pracht en plechtigheid waren, waarmee deze wet was gegeven? Zijn zij er niet in het bijzonder voor gewaarschuwd om zich gouden goden te maken, Hoofdstuk 20:23. Ja meer, hadden zij zelf niet een plechtig verbond gemaakt met God, en Hem beloofd dat zij alles wat Hij tot hen gesproken had zullen doen en gehoorzamen Hoofdstuk 24:7. En dan toch, eer zij zich nog bewogen hadden van de plaats, waar dit verbond plechtig bevestigd was, eer de wolk weg was van de top van de berg Sinai, aldus een uitdrukkelijk gebod te overtreden in trotsering van de uitdrukkelijke bedreiging, dat deze ongerechtigheid bezocht zal worden aan hen en hun kinderen - wat zullen wij daarvan denken? Het is een duidelijk bewijs, dat de wet hen evenmin kon heiligen als rechtvaardigen, door haar is de kennis van de zonde, maar niet de genezing er van. Dit wordt te kennen gegeven door de nadruk, die gelegd wordt op de plaats, waar die zonde bedreven werd, Psalm 106:19, "Zij maakten een kalf bij Horeb," dezelfde plaats, waar de wet was gegeven. Anders was het met hen, die het Evangelie ontvingen, zij hebben zich onmiddellijk "bekeerd van de afgoden," 1 Thessalonicensen 1:9.

b. Het was inzonderheid vreemd, dat Aaron zozeer de hand heeft gehad in deze zonde dat hij het kalf gemaakt heeft, en het feest heeft uitgeroepen. Is dat Aaron, de geheiligde des Heeren, de broeder van Mozes, Zijn profeet, Aaron, die zo wel kon spreken, Hoofdstuk 4:14, en toch geen enkel woord spreekt tegen deze afgoderij? Is dit de man, die niet slechts de plagen van Egypte had gezien, maar gebruikt was om ze op te roepen, alsmede het oordeel, volvoerd aan de goden van de Egyptenaren? Hoe! en dan toch zelf die verlaten afgedankte afgoderij van Egypte navolgen. Hoe konden zij zeggen: Dit zijn uw goden Israël, die u uit Egypteland opgevoerd hebben, als zij aldus de afgoderij van Egypte meebrachten? Is dit Aaron, die met Mozes op de berg is geweest, Hoofdstuk 19:24, 24:9, en wist dat zelfs daar generlei gelijkenis was gezien, waarnaar een beeld geformeerd kon worden? Is dit Aaron, aan wie gedurende de afwezigheid van Mozes de zorg over het volk was toevertrouwd? Is hij behulpzaam bij deze rebellie tegen de Heere? Hoe was het mogelijk, dat hij ooit zo'n zondige daad kon doen? Hij

moet er of op vreemde wijze als door overvallen zijn, het gedaan hebben toen hij half in slaap was, of er toe gebracht zijn door schrik en angst voor de in woede ontstoken, miltzieke volksmenigte. Volgens een overlevering van de Joden heeft zijn ambtgenoot Hur er zich tegen verzet, en werd toen door het volk gestenigd, (waarom wij later nooit meer van hem lezen) en heeft dit Aaron verschrikt en hem tot toegeven bewogen.

En God heeft hem aan zichzelf overgelaten,

(1). Om ons te leren wat de besten der mensen, aldus aan zichzelf overgelaten, zijn, opdat wij aflaten van de mens en opdat hij, die meent te staan, toezie dat hij niet valle.

(2). Aaron was toen door Goddelijke aanwijzing bestemd voor het hoge ambt van het priesterschap, hoewel hij het niet wist heeft Mozes op de berg het wél geweten, opdat hij zich nu niet bovenmate zou verheffen door de eer, die hem werd aangedaan, was aan een engel des satans toegelaten hem te overwinnen, opdat de herinnering hieraan hem zijn leven lang nederig zou houden. Hij, die zich eens zover oenteerde dat hij een altaar bouwde voor een gouden kalf, moet erkennen dat hij ten enenmale de eer onwaardig is om aan het altaar Gods te dienen, en die eer dus zuiver en alleen aan Gods vrije genade te danken heeft. Alzo werd aan alle hoogmoed en aan alle roemen voor altijd het zwijgen opgelegd, en is uit een slechte zaak iets goeds voortgekomen. Ook werd hierdoor aangetoond, dat de wet tot hogepriesters gesteld heeft mensen, die zwakheid hebben, en voor hun eigen zonden moesten offeren.

Exodus 32:7 - 14

Hier:

I. Maakt God Mozes bekend met hetgeen in zijn afwezigheid in het leger voorviel, vers 7, 8. Hij zou het hem eerder hebben kunnen medelen, zodra er de eerste stap toe gedaan was, en hem ijlings naar beneden kunnen zenden om het te voorkomen, maar om wijze en heilige doeleinden liet Hij het tot die hoogte komen, en zond hem toen naar beneden om het te straffen. Het is geen schande voor de heiligheid van God, dat Hij toelaat dat zonde bedreven wordt, daar Hij haar niet slechts weet te weerhouden, als Hem dit behaagt, maar haar ook dienstbaar weet te maken aan Zijn eigen doeleinden, aan Zijn eigen eer en heerlijkheid. Let op hetgeen God hier tot Mozes zegt betreffende deze zonde.

1. Zij hebben zich verdorven. Zonde is het verderf of bederf van de zondaar, en het is een zelfbederf, een ieder wordt verzocht, als hij door zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt.

2. Zij zijn afgeweken van de weg. Zonde is een afwijking van de weg van onze plicht naar een bijweg. Toen zij beloofden te zullen doen al wat God hun zou gebieden, zijn zij zo goed mogelijk op weg gegaan, maar nu gingen zij aan het dwalen, zij weken af.

3. Dat zij haastig waren afgeweken, spoedig nadat hun de wet was gegeven en zij beloofd hadden haar te gehoorzamen, spoedig nadat God zulke grote dingen voor hen gedaan had, en hun Zijn vriendelijke voornemens had te kennen gegeven om nog grotere voor hen te doen. Zij vergaten haast Zijn werken. Het is zeer tergend, zeer ergerlijk om, nadat wij ons verbond met God vernieuwd hebben, of een bijzondere zegen van Hem hebben ontvangen, haastig in zonde te vallen.

4. Hij zegt hem nauwkeurig wat zij gedaan hebben: zij hebben een gouden kalf gemaakt en zich er voor gebogen. De zonden, die verborgen zijn voor onze regeerders, zijn naakt en geopend voor God. Hij ziet wat zij niet kunnen ontdekken, en er is geen slechtheid van de

wereld voor Hem verborgen. Wij zouden het niet kunnen dragen om ook maar het duizendste deel van de terging te zien, die God dagelijks ziet, en toch zwijgt.

5. Hij schijnt hen te verstoten, daar Hij tot Mozes zegt: Zij zijn uw volk, dat gij uit Egypteland hebt opgevoerd, alsof Hij zei: "Ik wil generlei betrekking tot hen erkennen, noch enigerlei belang in hen, laat er niet gezegd worden dat zij Mijn volk zijn, of dat Ik hen uit Egypteland heb opgevoerd." Zij, die zich verderven, onteren zich niet slechts, maar zij maken dat God zich voor hen schaamt, ja zich zelfs de goedheid en vriendelijkheid schaamt, die Hij hun heeft bewezen.

6. Hij zendt hem met alle mogelijke spoed tot hen naar beneden, Ga heen, klim af. Zelfs zijn gemeenschapsoefening met God moet hij afbreken, om heen te gaan en zijn plicht te doen als magistraat van het volk, dat heeft ook Jozua moeten doen, Jozua 7:10. Alles is voortreffelijk op zijn tijd.

II. Hij geeft Zijn ongenoegen tegen Israël te kennen vanwege deze zonde, en het besluit van Zijn gerechtigheid om hen te verdelgen, vers 9, 10.

1. Hij beschrijft dit volk in hun ware hoedanigheid: "Het is een hardnekkig volk", ongeschikt om onder het juk te komen van de Goddelijke wet, beheerst, als het ware, door een geest van tegenspraak, afkerig van alle goed en geneigd tot alle kwaad, halsstarrig gekant tegen alle methodes voor hun genezing." De rechtvaardige God ziet niet slechts wat wij doen, maar wat wij zijn, niet slechts de daden van ons leven, maar de gezindheid van ons hart, en die heeft Hij bij al Zijn handelingen op het oog.

2. Hij verklaart wat zij rechtvaardig verdiend hebben - dat Zijn toorn tegen hen zal ontsteken, om hen terstond te verteren, en hun Naam van onder de hemel weg te doen, Deuteronomium 9:14, niet slechts hen uit het verbond te werpen, maar hen te verjagen van uit de wereld. Zonde stelt ons bloot aan de toorn Gods, en die toorn zal - zo hij niet door Goddelijke ontferming gestild wordt - ons verbranden als stoppelen. Het ware rechtvaardig van God om het recht zijn loop te laten gaan tegen zondaren, en hen op het ogenblik zelf dat zij de zonde bedrijven, af te snijden, en indien Hij het deed, het zou noch een verlies voor Hem zijn, noch Hem onteren.

3. Hij verlangt van Mozes (hoewel op zeer zachtmoedige wijze) niet voor hen tussenbeide te treden, "En nu, laat Mij toe." Wat deed Mozes, of wat kon hij doen, om God te beletten hen te verteren? Als God besluit een volk te verlaten, en het raadsbesluit van het verderf is uitgegaan, dan kan geen tussenbeide - treden, geen voorbede, dit verhinderen, Ezechiël 14:14, Jeremia 15:1. Maar God wilde aldus de grootheid van Zijn rechtvaardig ongenoegen tegen hen te kennen geven, zoals mensen, die niet willen dat men bij hen pleit voor degenen, jegens wie zij besloten zijn streng te wezen. Aldus heeft Hij ook het gebed willen eren, te kennen gevende, dat niets dan Mozes voorbede hen van de ondergang kon redden, opdat hij een type zou zijn van Christus, door wiens Middelaarsvoorbede alleen, God de wereld met zichzelf wilde verzoenen. Opdat Mozes voorbede des te krachtiger en heerlijker zou uitkomen, biedt God hem aan, hem, zo hij in deze zaak niet tussenbeide wilde komen, tot een groot volk te maken, hetzij Hij in verloop van tijd een volk zou verwekken uit zijn lenden, of wel, op de een of andere wijze een groot volk onder zijn leiding en bestuur zou brengen, zodat hij niets zou verliezen bij hun verderf. Indien Mozes enghartig, zelfzuchtig van aard ware geweest, hij zou dit aanbod hebben aangenomen, maar hij geeft de voorkeur aan Israëls redding en behoud boven de bevordering van zijn eigen gezin. Hier was een man, die geschikt is om te regeren.

III. Mozes bidt God vurig voor hen, vers 11 - 13 Hij aanbad het aangezicht des Heeren zijns Gods. Indien God niet de God Israëls wilde genoemd worden, dan hoopte hij toch dat hij Hem zijn God mocht noemen. De invloed, die wij hebben bij de bron der genade moeten wij gebruiken voor de kerk Gods, niet voor onze eigen vrienden. Nu staat Mozes in de bres om de toorn Gods af te wenden, Psalm 106:23. Zeer verstandig handelde hij naar de wenk, die God hem gaf, toen Hij zei: Laat Mij toe, hetgeen wel zijn voorbede schijnbaar verbood, maar in werkelijkheid haar aanmoedigde, door te tonen welke macht het gebed van het geloof heeft bij God. In zo'n geval "ontzet Hij zich omdat er geen voorbidder is," Jesaja 59:16.

Merk op:

1. Zijn gebed, vers 12. Keer af van de hittigheid Uws toorns, niet alsof hij dacht dat God niet rechtvaardig in toorn was ontstoken, maar hij bidt dat God niet in zo'n grote toorn ontstoken zal zijn om hen te verteren. "Laat de barmhartigheid roemen tegen het oordeel, laat het U over het kwaad Uws volk berouwen, verander het vonnis van verderf in een vonnis van tuchtiging."

2. Zijn pleitgronden. Hij vult zijn mond met verdedigingen, niet om God te bewegen, maar om uitdrukking te geven aan zijn eigen geloof, en om zijn vurigheid op te wekken in het gebed. Hij voert aan:

a. Gods belang in hen, de grote dingen, die Hij reeds voor hen gedaan heeft, de menigte van gunsten en wonderen, die Hij aan hen ten koste heeft gelegd, vers 11. God had tot Mozes gezegd, vers 7 :Zij zijn Uw volk, dat gij uit Egypteland opgevoerd hebt, maar Mozes voert hen ootmoedig terug tot God en zegt: "Zij zijn Uw volk, Gij zijt hun Heere en Eigenaar, ik ben slechts Uw dienaar, Gij hebt hen uit Egypteland opgevoerd ik was slechts het werktuig in Uw hand, wat voor hun bevrijding gedaan is, hebt Gij alleen kunnen doen."

Hoewel het feit dat zij Zijn volk waren een reden was, waarom Hij vertoornd op hen kon zijn wegens hun oprichting van een andere god, was het toch ook een reden waarom Hij niet zo toornig op hen moest zijn om hen te verteren. Niets is voor een vader meer natuurlijk dan om zijn zoon te kastijden, maar niets is voor een vader meer onnatuurlijk dan om zijn zoon te doden. En gelijk de betrekking tussen Hem en hen een goede pleitgrond is, ("Zij zijn Uw volk") zo is dit ook de ervaring, die zij hadden van Zijn vriendelijkheid jegens hen: "Gij hebt hen uit Egypteland opgevoerd, hoewel zij onwaardig waren en aldaar "de goden van de Egyptenaren hadden gediend" Jozua 24:15. Indien Gij, niettegenstaande hun zonden in Egypte, dat voor hen gedaan hebt, wilt Gij dit dan vanwege hun zonden van dezelfde soort in de woestijn weer ongedaan maken?"

b. Hij pleit op het belang van Gods eer en heerlijkheid, vers 12 : Waarom zouden de Egyptenaars spreken, zeggende: in kwaadheid heeft Hij hen uitgevoerd? Israël is aan Mozes dierbaar, als zijn geslacht, als zijn bloedverwanten, als de voorwerpen van zijn zorg, maar het is de eer van God, die hem het meest ter harte gaat. Indien Israël kon omkomen zonder dat Gods Naam er door gesmaad wordt, dan zou Mozes er zich toe kunnen brengen om er tevreden onder neer te zitten, maar hij kan het niet verdragen om boze aanmerkingen te horen maken op God, en daarom wijst hij hierop, dringt hij hierop aan, Heere, wat zullen de Egyptenaars zeggen? Hun ogen, evenals de ogen van alle naburige volken, waren thans op Israël gevestigd, vanwege het wonderbare begin van dit volk waren hun verwachtingen omtrent het vervolg van hun loopbaan hoog gespannen, maar indien een volk, zo wonderbaarlijk verlost, plotseling ten ondergang zou worden gebracht, wat zou de wereld er dan van zeggen, inzonderheid de Egyptenaars, die zo'n onverzoenbare haat koesterden tegen

Israël en tegen Israëls God? Zij zullen zeggen: "God was of zwak en kon de verlossing, die Hij was begonnen, niet voltooien, of wispelturig en wilde het niet, Hij heeft hen uitgevoerd naar die berg, niet om te offeren, zoals werd voorgegeven, maar om geofferd te worden." Zij zullen niet in aanmerking nemen dat Israël door zijn zonde dit verderf over zich heeft gebracht, dat hun terging Gods handelwijze rechtvaardigde, maar zij zullen er reden genoeg in vinden om te juichen, dat God en Zijn volk niet samen overeen konden komen, en dat God datgene gedaan heeft, wat zij - de Egyptenaren - wensten dat gedaan zou worden. Gelijk de heiliging van Gods Naam onze eerste bede moet wezen, (zij is dit in het gebed onzes Heeren) zo moet zij ook onze grote pleitgrond zijn, Psalm 79:9. "Werp de troon Uwer heerlijkheid niet neer," Jeremia 14:21, zie ook Jeremia 33:8, 9. En als wij getroost hierop willen pleiten bij God als een reden, waarom Hij ons niet zal verdelen, dan moeten wij er bij onszelf op pleiten als een reden, waarom wij niet tegen Hem moeten zondigen: Wat zullen de Egyptenaars zeggen? Wij behoren er altijd tegen te waken dat de Naam en de eer Gods om onzentwil gelasterd worden.

c. Hij pleit op Gods belofte aan de aartsvaders, dat Hij hun zaad zal vermenigvuldigen, en hun het land Kanaän tot een erfelijke bezitting zal geven, en deze belofte bevestigd heeft door een eed, een eed bij zichzelf, daar Hij bij niemand die groter was, kon zweren, vers 13. Gods beloften moeten ons tot pleitgrond dienen in ons gebed, want wat Hij beloofd heeft, is Hij machtig om te volbrengen, en de eer van Zijn waarheid en trouw is gemoeid met de volbrenging er van. "Heere, indien Israël uitgedelgd wordt, wat zal er dan worden van de belofte? Zal die door hun ongeloof teniet worden gedaan? Dat zij verre!" Aldus moeten wij alleen aan God onze bemoediging in het bidden ontleen.

IV. God matigt genadig de strengheid van het vonnis, en het berouwde Hem over het kwaad, hetwelk Hij gesproken had Zijn volk te zullen doen, vers 14, hoewel Hij besloot hen te straffen, wilde Hij hen toch niet verdoen. Zie hier:

1. De kracht van het gebed, God laat zich overwinnen door het nederige, gelovige aandringen der voorbidders.

2. De ontferming van God over arme zondaars en hoe bereid Hij is om hun vergeving te schenken. Aldus heeft Hij, behalve Zijn eed nog andere bewijzen gegeven, dat Hij geen lust heeft in de dood van zondaars, want niet slechts vergeeft Hij hun op hun berouw, maar Hij spaart hen op het gebed van anderen voor hen.

Exodus 32:15 - 20

I. Wij zien hier de gunst van God jegens Mozes door hem de twee tafelen der getuigenis toe te vertrouwen, die, hoewel zij van gewoon steen waren, toch oneindig kostbaarder zijn geweest dan al de edelgesteenten op Aärons borstlap. Men kon ze niet gelijk aan de topaas van Morenland waarden. God zelf heeft zonder de dienst van mens of engel - voorzover blijkt tenminste - de tien geboden op deze tafelen geschreven, op haar beide zijden, sommige op de ene tafel, en sommige op de andere, zodat zij als een boek samengevouwen waren, om ze in de ark te leggen.

II. De vertrouwelijkheid tussen Mozes en Jozua. Terwijl Mozes in de wolk was, als in de troonzaal, bleef Jozua zo nabij als hij mocht in de antichambre, als het ware, wachtende totdat Mozes naar buiten kwam, teneinde gereed te zijn om hem te dienen, en hoewel hij gedurende veertig dagen geheel alleen was (waarschijnlijk gevoed met manna), was hij het wachten toch niet moede, zoals het volk, maar toen Mozes afkwam, ging hij tot hem, en niet eerder. En hier wordt ons gezegd welke verklaring zij gaven van het geraas, dat uit het leger tot hen kwam,

vers 17, 18. Hoewel Mozes zo lang in onmiddellijk gesprek en omgang met God was geweest, heeft hij het toch niet versmaad om vrij en vertrouwelijk met Jozua te spreken. Zij, die door God verhoogd worden, worden er door Hem voor bewaard om opgeblazen te zijn. En hij versmaadde het ook niet om over de zaken van het leger te spreken. Toen Paulus in de derde hemel was opgetrokken, waar hij onuitsprekelijke woorden gehoord heeft, was hij er de kerk op aarde niet minder indachtig om. Jozua, die een krijgsman was en het bevel voerde over het leger van Israël, vreesde dat er een krijgsgescrei was in het kamp, en in dat geval zou hij gemist worden, maar Mozes, die door God was ingelicht, wist de geluiden beter te onderscheiden, en bemerkte dat het de stem van zingen bij beurt was, maar het blijkt niet dat hij aan Jozua zei wat hij wist van de gelegenheid of aanleiding van hun zingen, want wij moeten niet snel en ijverig zijn om de fouten van de mensen te verkondigen, zij zullen spoedig genoeg bekend worden.

III. Het groot en rechtvaardig misnoegen van Mozes tegen Israël wegens hun afgoderij. Wetende wat hij verwachten kon, bespeurde hij weldra het gouden kalf, en het spel of het feest van het volk daarbij. Hij zag hoe vrolijk zij konden zijn in zijn afwezigheid, hoe spoedig hij vergeten was, en hoe weinig zij aan hem of zijn terugkomst dachten. Hij kon hun dit terecht ten kwade duiden als een belediging van hemzelf, maar dat was wel het minste in de reden van zijn toorn, hij heeft het ten kwade geduid als een belediging van God en de ergernis van zijn volk. Zie welk een verandering het is neer te komen van de berg van de gemeenschapsoefening met God, om te spreken en om te gaan met een wereld, "die in het boze ligt." In God zien wij niets dan hetgeen rein en lieflijk is, in de wereld niets dan hetgeen vuil en ergerlijk is.

Mozes was de zachtmoedigste man op aarde, en toch is, toen hij het kalf en de reien zag, zijn toorn ontstoken. Het is geen verbreken van de wet van de zachtmoedigheid om ons ongenoegen te tonen over de goddeloosheid van de wereld. Diegenen zijn toornig en zondigen niet, die alleen toornen tegen de zonde, niet als gepleegd tegen hen, maar tegen God. Efeziërs is vermaard wegens zijn lijdzaamheid, maar "kan toch de kwaden niet verdragen," Openbaring 2:2. Het betaamt ons koel te blijven voor onze eigen zaak, maar warm te zijn voor Gods zaak. Mozes toonde zich zeer toornig, beide door het breken van de tafelen en het verbranden van het kalf, teneinde door de uiting van die sterke verontwaardiging bij het volk een besef te doen ontwaken van het zware van de zonde, waaraan zij zich schuldig hadden gemaakt, die zij zeker wel zeer gering geacht zouden hebben, indien hij niet zo'n grote toorn aan de dag had gelegd, als iemand wie het ernst is, om hen er van te overtuigen.

1. Om hen te overtuigen dat zij de gunst van God verbeurd en verloren hadden, verbrak hij de tafelen, vers 19. Hoewel God wist van hun zonde, eer Mozes afkwam van de berg, heeft Hij hem toch niet bevolen de tafelen achter te laten, maar gaf ze hem, om ze in zijn hand mee te nemen, opdat het volk zien zou hoe bereid God was om hen in Zijn verbond op te nemen, en dat niets anders dan hun eigen zonde dit verhinderde. Maar toch gaf Hij het hem in het hart om, toen Efraïms ongerechtigheid ontdekt was, (zoals de uitdrukking luidt in Hoséa 7:1,) om de tafelen voor hun ogen te verbreken, (zoals er staat in Deuteronomium 9:17) opdat het gezicht daarvan een grotere uitwerking bij hen teweeg zou brengen en hen zou vervullen van schaamte bij het zien van de zegeningen, die zij hadden verloren. En daar zij zich nu schuldig hadden gemaakt aan zo'n klaarblijkelijke schending van het verdrag, dat tussen God en hen gesloten stond te worden, werden de geschriften er van verscheurd, juist toen het ogenblik daar was om er het zegel aan te hechten. Het is het grootste teken van Gods ongenoegen tegen een persoon of een volk, als Hij Zijn wet van hen wegneemt. Het verbreken der tafelen is het verbreken van de stok "Lieflijkheid, en Samenbinders," Zacharia 11:10, 14, het laat een volk zonder kerk, prijsgegeven aan het verderf. Sommigen denken dat Mozes gezondigd heeft door

de tafelen te verbreken, en merken daarbij op dat, als mensen toornig zijn, zij gevaar lopen Gods geboden te verbreken, maar het schijnt veeleer een daad van gerechtigheid dan van drift of hartstocht geweest te zijn, en wij vinden niet dat hijzelf er later met leedwezen of berouw over gesproken heeft, Deuteronomium 9:17.

2. Om hen er van te overtuigen, dat zij de toevlucht hadden genomen tot een god, die hen niet kon helpen, verbrandde hij het kalf, vers 20, versmolt het en vergruisde het toen tot stof. En opdat er door het gehele leger kennis van genomen zou worden, dat het tot poeder was gemaakt, strooide hij het op het water, dat zij allen dronken. Opdat het zou blijken "dat een afgod niets is in de wereld," 1 Corinthiërs 8:4, vermaalde hij het tot atomen, opdat het zoveel mogelijk tot niets zou worden. Om te tonen dat valse goden hun aanbidders niet kunnen helpen, toonde hij dat deze hier zichzelf niet kon redden. Jesaja 46:1,2. En om ons te leren dat alle overblijfselen van afgoderij vernietigd moeten worden en de namen van Baälim weggenomen behoren te worden tot aan het stof toe, waartoe het vergruisde was verstrooid. Vijsel van goud is kostbaar (zeggen wij) en moet daarom zorgvuldig bijeenvergaderd worden, maar het vijsel van het gouden kalf was afschuwelijk en moest met verfoeiing weggegooid worden, verstrooid worden. Aldus moeten de zilveren en gouden afgoden weggegooid worden voor de mollen en de vleermuizen, Jesaja 2:20, 30:22. en Efraïm zal zeggen: "Wat heb ik meer met de afgoden te doen?" Zijn vermengen van dit poeder met hun drank betekende dat de vloek, die zij hierdoor over zichzelf hadden gebracht, zich onder al hun genietingen zal mengen en ze hun zal verbitteren, hij zal als water hun ingewanden binnendringen, en als olie hun gebeente. "Die afkerig van hart is zal van zijn wegen verzadigd worden," hij zal drinken wat hij gebrouwen heeft. Dat zijn in waarheid wateren van Mara geweest.

Exodus 32:21 - 29

Nadat Mozes zijn rechtvaardige toorn getoond had vanwege de zonde van Israël, door de tafelen te verbreken en het kalf te verbranden, gaat hij er nu toe over om met de zondaren af te rekenen en hen ter verantwoording te roepen, hierin handelende als vertegenwoordiger van God, die niet slechts een heilig God is en de zonde haat, maar een rechtvaardig God, en door Zijn eer gehouden is om haar te straffen, Jesaja 59:18.

I. Hij begint met Aaron, zoals God begon met Adam, omdat hij de voornaamste persoon was, hoewel niet de eerste in de overtreding, maar er toe overgehaald werd. Merk hier op:

1. De rechtmatige bestraffing, die Mozes hem geeft. vers 21. Hij beveelt niet dat hij gedood zal worden, zoals zij, die de aanstokers zijn geweest van de zonde, vers 27. Er zal een zeer groot verschil gemaakt worden tussen hen, die zich hoogmoedig in de zonde gestort hebben, en hen, die er in zwakheid als door verrast en overvallen werden, tussen hen, die de ongerechtigheid nalopen als zij van hen vliedt, en hen, die overvallen worden door de zonde, waarvoor zij vlieden, zie Galaten 6:1. Niet dat Aaron niet verdiend had afgesneden te worden vanwege deze zonde, en ook afgesneden zou zijn, indien Mozes niet met name voor hem voorbede had gedaan, zoals blijkt uit Deuteronomium 9:20. En nadat hij bij God overwonnen had om hem te redden van het verderf, brengt hij hem hier zijn zonde onder het oog, teneinde hem tot berouw en bekering te brengen.

Hij wil Aaron doen nadenken

a. Over hetgeen hij gedaan had aan zijn volk. Gij hebt zo'n grote zonde over het volk gebracht. De zonde van de afgoderij is een grote zonde, zo'n grote zonde, dat het boze er van niet uitgedrukt kan worden. Van het volk, als de eerste voorstellers er van, kan gezegd worden dat het de zonde over Aaron heeft gebracht, doch waar hij een magistraat was, die haar

behoorde tegen te gaan, en er toch behulpzaam in was, kan in waarheid gezegd worden, dat hij de zonde over het volk gebracht heeft, omdat hij er hun hart in verhard en hun handen in gesterkt heeft. Het is een slechte zaak voor regeerders om het volk toe te geven in hun zonden en datgene te steunen, waarvoor zij een afschrikking behoorden te wezen. Merk hier op in het algemeen dat zij, die zonde brengen over anderen, hetzij door hen er toe te verleiden, of er hen in te steunen en aan te moedigen, meer kwaad doen dan zij weten, in werkelijkheid haten wij degenen, die wij tot zonde brengen of in wie wij zonde verdragen, Leviticus 19:17. Zij, die in zonde delen, brengen hun deelgenoten ten val, ja zij brengen elkaar ten val.

b. Wat hem er toe bewoog. Wat heeft u dit volk gedaan? Hij neemt aan dat het iets meer dan gewoons moet geweest zijn, dat Aaron er toe bracht om zo iets te doen, aldus een verontschuldiging voor hem zoekende, daar hij wist dat zijn hart oprecht was. " Wat hebben zij gedaan? Hebben zij u beleefd en vriendelijk toegesproken, u bepraat om dit te doen, en mishaaft gij uw God om het volk te behagen? Hebben zij u overwonnen door dringend aanhouden, en is er zo weinig vastheid in u overgebleven, dat gij u op de stroom van een volksgeroep liet meevoeren?" Wij moeten ons nooit in zonde laten leiden door iets dat een mens ons zeggen of doen kan, want het zal ons niet rechtvaardigen te zeggen, dat wij er toe geleid zijn. De mensen kunnen ons slechts verleiden tot zonde, maar zij kunnen er ons niet toe dwingen. De mensen kunnen ons slechts doen ontzetten, zo wij niet toegeven, maar zij kunnen ons niet schaden.

2. De beuzelachtige verontschuldiging, die Aaron voor zich aanvoert. Wij willen hopen dat hij later van zijn berouw over deze zonde op betere wijze getuigd heeft dan hij nu deed, want in hetgeen hij nu zegt hoort men al heel weinig de taal van een boetvaardige. Als een rechtvaardige valt, zal hij weer opstaan, maar wellicht niet snel of spoedig.

a. Hij bidt alleen de toorn af van Mozes, terwijl hij in de eerste plaats Gods toorn had moeten afbidden: Mijns heren toorn ontsteke niet, vers 22.

b. Hij geeft al de schuld aan het volk: Het ligt in het boze. Zij zeiden tot mij: Maak ons goden. Het is ons van nature eigen te trachten aldus de schuld van ons af te schuiven, het zit ons in het bloed, Adam en Eva hebben dit gedaan, de zonde is een zaak, die niemand als de zijne wil erkennen. Aaron was nu de voornaamste magistraat en had macht over het volk, en toch voert hij aan dat het volk hem overmeesterd had, hij, die macht en gezag had om hen onder bedwang te houden, had zo weinig vastberadenheid, dat hij toegaf aan hun wil.

c. Het is nog gelukkig als hij met zijn onnodige herhaling van het hatelijke vermoeden van het volk: Deze Mozes, die ons uit Egypteland opgevoerd heeft, wij weten niet wat hem geschied zij, geen berisping van Mozes bedoeld heeft alsof hij, door zo lang op de berg te blijven, mee schuldig was aan de zonde.

d. Hij vergoelijkt en verbergt zijn eigen deel in de zonde, alsof hij hun slechts gezegd had hun goud af te rukken, dat zij bij zich hadden, alsof hij slechts een haastige proef wilde nemen voor het ogenblik, en te zien wat hij dan doen kon met het goud, dat later komen zou, en kinderachtig geeft hij te kennen, dat toen hij het goud in het vuur wierp, het, hetzij bij toeval, of door toverkunsten van sommigen van het "vermengde volk" (zoals de waan is van Joodse schrijvers) in die vorm er uit kwam. Maar geen woord zegt hij van zijn graveren en vormen er van vers 24. Maar Mozes maakt het aan alle eeuwen en tijden bekend wat hij gedaan heeft, vers 4 al wil hij het zelf niet bekennen. "Die zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn," want vroeg of laat zullen zij ontdekt worden. En dit was nu alles wat Aaron voor zich te zeggen had, hij zou beter gedaan hebben met niets te zeggen, want zijn verontschuldiging verzwaarde slechts zijn schuld, en toch wordt hij niet slechts gespaard, maar bevorderd, waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel meer overvloedig geweest.

II. Vervolgens moet het volk geoordeeld worden wegens deze zonde. De komst van Mozes heeft spoedig hun spel bedorven en hun reien in sidderen veranderd. Zij, die door hun dreigen Aaron tot toegeven in hun zonde hadden bewogen, durfden Mozes niet in het aangezicht te zien, noch de geringste tegenstand bieden aan de strengheid, die hij gepast oordeelde te gebruiken tegen de afgod en de afgodendienaars. Het is niet onmogelijk de zonden, die met vermetele hoogmoed gepleegd werden, verachtelijk te doen voorkomen, als de onbeschaamde bedrivers er van afdeinzen, overstelpt door hun eigen beschaming. "Een koning, zittende op de troon van het gericht, verstroot alle kwaad met zijn ogen."

Wij hebben hier te letten op twee dingen:

1. Hoe zij door hun zonde aan schande waren blootgesteld, het volk was ontbloot, vers 25, niet zozeer omdat sommigen van hen hun oorsierselen hadden verloren, (dat was van geen betekenis) maar omdat zij hun oprechtheid hadden verloren, en onder het smadelijk verwijt lagen van ondankbaarheid jegens hun beste weldoener, en een verraderlijke opstand tegen hun rechtmatige Heere. Het was een schande voor hen, en een onuitwisbare vlek, dat zij "hun eer veranderden in de gedaante van een os, die gras eet." Andere volken roemden dat zij trouw waren aan hun valse goden, wèl mag Israël dan blozen, dat zij ontrouw waren aan de ware God. Aldus waren zij ontbloot, beroofd van hun sieraden, aan minachting prijsgegeven: ontdaan van hun wapenrusting en blootgesteld aan beledigingen. Zo zijn onze eerste ouders, nadat zij gezondigd hadden, naakt geworden tot hun schande. Zij, die God onteren, brengen in werkelijkheid de grootste oneer over zichzelf. Dat heeft Israël hier gedaan, en het smartte Mozes dit te zien, hoewel zij zelf er geen smart over gevoelden. Hij zag, dat zij ontbloot waren.

2. De maatregelen, door Mozes genomen, om die smaad af te wentelen, niet door de zonde te verbergen, maar door haar te straffen en er aldus tegen te getuigen. Wanneer het hun ook voor de voeten zou geworpen worden, dat zij "een kalf hadden gemaakt bij Horeb," konden zij hun smaders dan antwoorden, dat het wel waar was dat zij dit gedaan hadden, maar dat er toen ook gerechtigheid aan hen voltrokken werd. De regering heeft die zonde niet geduld en heeft de zondaren niet ongestraft gelaten. Zij hebben het gedaan, maar het is hun duur te staan gekomen, zij hebben er voor geboet. Zo, zegt God, zult gij het boze uit uw midden wegdoen, Deuteronomium 13:5.

Merk hier op:

a. Door wie wraak geoefend werd.

Door de kinderen van Levi, vers 26, 28 niet onmiddellijk door Gods hand, zoals op Nadab en Abihu, maar door het zwaard van de mensen, om hun te leren dat afgoderij een misdaad is bij de rechters, daar het een verzaken is van de God van boven, Job 31:28, Deuteronomium 13:9. Het moest gedaan worden door het zwaard van hun eigen broeders, opdat het doen van de gerechtigheid nog meer ter ere van het volk zou zijn. En indien zij nu in de handen van de mensen moeten vallen, dan is dit nog beter dan voor het aangezicht van hun vijanden te moeten vluchten. De onschuldigen moeten geroepen worden om de schuldigen te straffen, opdat het voor hen zelf een zoveel krachtiger waarschuwing zal zijn om op een andere tijd niet hetzelfde te doen. En dat zij tot zo'n onaangename dienst geroepen werden, die hun wel zeer tegen de borst moest stoten, namelijk om hun naaste vrienden te doden, was tevens een straf voor henzelf, omdat zij niet eerder tegen de zonde waren opgetreden, om haar te voorkomen. De Levieten inzonderheid werden gebruikt om die strafoefening te voltrekken, want het schijnt dat er van hen meer waren dan van al de andere stammen die zich hadden vrijgehouden van de besmetting, hetgeen zoveel prijzenswaardiger was omdat Aaron, het hoofd van hun stam, er zo diep in betrokken was.

Nu wordt ons hier gezegd:

A. Hoe de Leviëten tot deze dienst werden geroepen. Mozes bleef staan in de poort van het leger, de plaats van het gericht. Daar heeft hij, als het ware, "een banier opgericht vanwege de waarheid," om krijgslieden te werven voor God. Wie de Heere toebehoort kome tot mij, riep hij. De afgodendienaars hadden het gouden kalf opgericht als hun banier, en nu richt Mozes tegenover hen de zijne op. Nu trok Mozes de kleren der wraak aan, deed hij de ijver aan als een mantel, en riep allen, die aan Gods zijde waren, om terstond op te komen tegen het gouden kalf. Hij roept niet uit zoals Jehu: "Wie is met mij? 2 Koningen 9:32, om de belediging te wreken, die mij aangedaan is?" maar: Wie is voor de Heere? Het was Gods zaak, die hij omhelsde tegen de boosdoeners, Psalm 94:16. Er zijn in de wereld twee grote belangen, en de kinderen van de mensen staan het een of het andere voor. Het belang van zonde en boosheid is het belang van de duivel, en alle goddeloze mensen staan dat belang voor, het belang van waarheid en heiligheid is Gods belang, dat door alle Godvruchtige mensen wordt voorgestaan en tussen die twee kan men niet onpartijdig blijven. Voor ons allen is het van het grootste belang om te onderzoeken of wij voor de Heere zijn of niet. Zij, die voor Hem zijn, zijn vergelijkenderwijs slechts weinigen in getal, en soms schijnt hun aantal nog geringer dan het in werkelijkheid is. Soms roept God hen, die voor Hem zijn, om als getuigen voor Hem op te treden, als krijgslieden of als voorbidders.

B. Hoe hun deze dienst werd opgedragen, vers 27. Een iegelijk dode zijn broeder, dat is: "Doodt allen, waarvan gij weet dat zij hebben deelgenomen aan het maken en aanbidden van het gouden kalf, al waren zij ook uw naaste bloedverwanten of dierbaarste vrienden." De misdaad was in het openbaar gepleegd, de Leviëten zagen wie van hun bekenden er deel aan hadden genomen, en daarom hadden zij geen nadere aanwijzing nodig dan hun eigen kennis, wie zij moesten doden. En waarschijnlijk waren de meesten van de schuldigen als zodanig bekend bij sommigen van de Leviëten, die met de voltrekking van het vonnis belast waren. Het schijnt echter dat zij alleen diegenen moesten doden, die buiten waren, op de straten van het leger, want men kon hopen dat zij, die zich in hun tenten hadden teruggetrokken, zich schaamden over hetgeen zij gedaan hadden, en zich met berouw in het hart op de knieën hadden begeven. Diegenen zijn opgeschreven ten verderve, die volharden in de zonde, "zich niet schamen omdat zij gruwel bedreven hebben," Jeremia 8:12. Maar hoe durfden de Leviëten tegen zo'n grote menigte uitgaan, die waarschijnlijk nog in woede was ontstoken wegens het verbranden van hun kalf?

Dit kan gemakkelijk verklaard worden. Schuldbesef ontnam de misdadigers de moed, en een Goddelijke opdracht heeft de wrekers van het kwaad aangemoedigd. En wat hen ook nog bezielde was, dat Mozes gezegd had: Vult heden uw handen de Heere - dat is wijdt u heden aan Zijn dienst - opdat Hij heden een zegen over ulieden geve, hiermede te kennen gevende, dat zij op weg waren om bevorderd te worden, en dat, zo zij zich bij deze gelegenheid wilden onderscheiden, dit aangenomen zou worden als "een toewijding van zichzelf aan de Heere" en Zijn dienst, zodat dit aan hun stam een altijddurende eer zou toevoegen. Hen, die zich wijden aan de Heere, zal Hij voor zich afzonderen. Zij, die de plicht doen, zullen de waardigheid ontvangen, en als wij bijzondere diensten doen voor God, zal Hij ons bijzondere zegeningen schenken. Er was een zegen bestemd voor de stam van Levi, en nu zegt Mozes: "Wijdt u de Heere, opdat gij instaat zijt die zegen te ontvangen." De Leviëten moesten behulpzaam zijn bij het offeren van offeranden aan God, en nu moeten zij beginnen met het offeren van deze offeranden aan de eer van de Goddelijke gerechtigheid. Zij, die de dienst moeten verrichten in de heilige zaken, moeten niet slechts oprecht en ernstig zijn, maar ook warm en ijverig, stout en kloekmoedig voor God en Godsvrucht.

Aldus moeten alle Christenen, maar inzonderheid leraren, "vader en moeder verlaten," en de dienst en het belang van Christus ver boven de naaste en dierbaarste betrekkingen stellen,

want indien wij hen boven Christus liefhebben, dan zijn wij zijns niet waardig. Zie hoe de ijver van de Levieten geprezen wordt, Deuteronomium 33:9.

b. Op wie wrake geoefend wordt.

Daar vielen van het volk op die dag omtrent drieduizend man. Waarschijnlijk waren dit slechts weinigen in vergelijking met de velen, die schuldig waren, maar dit waren de mannen, die de opstand hadden aangevoerd, en die dus genomen werden om als afschrikwekkend voorbeeld gesteld te worden voor de anderen. Zij, die 's morgens juichten en dansten, lagen 's avonds te sterven, badende in hun bloed, zo'n plotselinge verandering maken Gods oordelen soms met zondaren, die gerust en vrolijk zijn in hun zonde, zoals met Belsazar, door het schrift op de muur. Dit is geschreven tot onze waarschuwing, 1 Corinthiërs 10.7 : "Wordt geen afgodendienaars, gelijkewijs als sommigen van hen." Exodus 32:30 - 35 Gerechtigheid geoefend hebbende over de voornaamste overtreders, handelt Mozes nu verder met het volk en met God.

I. Met het volk om hen tot berouw en bekering te brengen, vers 30. Sommigen waren gedood, maar opdat nu de overigen niet zouden denken dat zij, omdat zij van de doodstraf vrijgesteld waren, nu ook als schuldeloos beschouwd werden, zegt Mozes hier tegen de overlevenden: Gijlieden hebt een grote zonde gezondigd. Het is de plicht van de leraren aan het volk hun zonden te tonen en de grootheid van hun zonden. "Gij hebt gezondigd, en daarom zijt gij verloren, als uw zonden niet worden vergeven, " zonder een Zaligmaker, voor eeuwig verloren. Het is een grote zonde, en daarom is er groot verdriet over nodig, want het brengt u in groot gevaar. Om hun de grootheid van hun zonde te doen gevoelen, wijst hij er hen op dat het een zeer moeilijke zaak zal zijn, om de twist, die God hierover met hen had, te doen ophouden.

1. Het kon niet gedaan worden, tenzij hijzelf opklimt tot de Heere voor dat doel, om de Heere even lang en even plechtig op te wachten, als hij gedaan heeft om de wet te ontvangen. Maar:
2. Zelfs op die wijze was het slechts, misschien, dat hij verzoening voor hen zou kunnen doen. De zaak stond uiterst hachelijk. Het moet ons overtuigen van het grote kwaad, dat er is in de zonde, dat hij, die het ondernam om verzoening te doen dit geheel geen gemakkelijke zaak vond, hij moet opklimmen tot de Heere met zijn eigen bloed om verzoening te doen. Het boze van de zonde blijkt in de prijs van de vergeving. Maar het was toch een bemoediging voor het volk, (nadat hun gezegd was dat zij een grote zonde hadden gezondigd) te horen dat Mozes, die zoveel invloed had in de hemel en zo'n ware, oprechte liefde had voor hen, wilde opklimmen tot de Heere, om verzoening voor hen te doen. Met overtuiging van zonde moet vertroosting gepaard gaan, eerst moet men doorwonden, en dan genezen, toon het volk de grootheid van hun zonde, en geef hun dan kennis van de verzoening, en geef hun hoop op genade. Mozes wil opklimmen tot de Heere, hoewel het slechts misschien is, dat hij verzoening zal doen. Christus, de grote Middelaar, ging met grotere verzekerdheid, want Hij was in de schoot van de Vader en kende Zijn raad volkomen.

Maar voor ons, arme smekelingen, is het nog bemoediging genoeg in ons gebed om bijzondere zegeningen, dat wij ze misschien zullen verkrijgen, al hebben wij er ook geen volstrekke of bepaalde belofte voor, Zefanja 2:3. "Misschien zult gij geborgen worden." In ons gebed voor anderen moeten wij ootmoedig, dringend en vurig zijn, al is het ook slechts met de gedachte: "of hun God te eniger tijd bekering gawe," 2 Timotheus 2:25.

II. Hij doet voorbede bij God, om genade te verkrijgen, waarbij wij hebben op te merken:

1. Hoe aandoenlijk zijn gebed was. Zo keerde Mozes weer tot de Heere, niet om nadere instructies te ontvangen omtrent de tabernakel, er waren nu geen besprekingen meer over deze

zaak. Aldus geven de zonden van de mensen en de dwaasheden werk aan hun vrienden en leraren, onaangenaam werk menigmaal, en grote onderbrekingen in het werk, waarin zij zich verlustigen.

In zijn gebed geeft Mozes uitdrukking:

a. Aan zijn grote afschuw van de zonden van het volk, vers 31. Hij spreekt als iemand, die geheel overstelpt is van de afschuw er van: Och! dit volk heeft een grote zonde gezondigd. God had hem het eerst er van gesproken, vers 7, en nu spreekt hij er God van, bij wijze van een klacht. Hij noemt hen niet "Gods volk", hij wist dat zij onwaardig waren aldus genoemd te worden, maar "dit volk", dit verraderlijk, ondankbaar volk, zij hebben zich gouden goden gemaakt. Het is voorwaar een grote zonde om van goud onze god te maken, zoals diegenen doen, die het tot hun hoop maken en er hun hart op stellen. Hij onderneemt het niet om de zonde te verontschuldigen of te verkleinen, maar wat hij tot hen gezegd had om hen van de zonde te overtuigen, zegt hij tot God om haar te belijden: Zij hebben een grote zonde gezondigd. Hij kwam niet om verontschuldigungen te maken, maar om verzoening te doen, "Heere, vergeef de zonde, want zij is groot". Psalm 25:11.

b. Zijn grote begeerte naar het welzijn van het volk, vers 32. Nu dan de zonde is niet te groot om door oneindige genade vergeven te worden, en daarom: indien Gij hun zonde vergeven zult. Welnu, Mozes, wat dan? Het is een korte, afgebroken uitdrukking: "Indien Gij dit zult, begeer ik niets meer, indien Gij het zult, zult Gij geloofd en geprezen worden, ik zal voldaan en gelukkig zijn, en dus overvloedig beloond voor mijn tussenbeide treden." Het is een uitdrukking zoals die van de wijngaardenier, Lukas 13:9: "indien hij vrucht zal voortbrengen, " of "indien Gij vergeven zult," is zoveel als: "Ach! dat Gij wildet vergeven!" zoals in Lukas 19:42. "Och of gij ook bekende"! gelijk is aan: "Hadt gij toch maar bekend." Doch zo niet, indien het raadsbesluit is uitgegaan, en er geen verhelpen aan is, als zij aan het verderf moeten worden overgegeven, indien de straf, die reeds aan velen voltrokken is, niet volstaat, 2 Corinthiërs 2:6 maar allen uitgedelgd moeten worden, zo bid ik U, delg mij nu uit Uw boek, dat Gij geschreven hebt, dat is: "Indien zij afgesneden worden, zo laat mij met hen afgesneden worden en evenmin als zij in Kanaän komen. Indien geheel Israël moet omkomen, zo wil ik gaarne met hen omkomen, laat dan het land van de belofte mij niet toevallen door overleving."

Deze uitdrukking kan opgehelderd worden door Ezechiël 13:9, waar dit bedreigd wordt tegen de valse profeten: Zij zullen in het geschrift van het huis Israëls niet geschreven worden, en in het land Israëls niet komen. God had aan Mozes gezegd dat Hij hem, zo hij in deze zaak niet tussenbeide wilde treden, tot een groot volk zou maken, vers 10.

"Neen," zegt Mozes, "het is zó ver van mij af, dat ik mijn Naam en mijn geslacht opgebouwd zou willen zien op de ruïne van Israël, dat ik veeleer verkies met hen onder te gaan. Kan ik hun verderf niet voorkomen, laat het mij dan tenminste niet zien, Numeri 11 - 15, laat mij niet geschreven zijn ten leven, Jesaja 4:3, noch met hen, die getekend zijn ter bewaring, laat mij ten grave nederdalen." Aldus drukt hij zijn tedere liefde uit voor zijn volk, en is een type van de goede Herder, die "Zijn leven stelt voor de schapen," Johannes 10:11, die om de overtreding van Zijn volk afgesneden werd uit het land van de levenden, Jesaja 53:8, uitgeroeid werd maar niet voor Hemzelf, Daniel 9:26.

Hij is ook een voorbeeld van belangstelling voor openbare aangelegenheden, ijver voor het algemeen welzijn, inzonderheid voor hen, die openbare ambten bekleden. Alle bijzondere belangen moeten achterstaan bij het welzijn van het algemeen. Het is niet van groot belang wat er van ons in de wereld wordt en van ons gezin, als het de kerk Gods maar wel gaat, en er vrede zij in Israël. Aldus dringt Mozes bij God aan om vergeving, worstelt hij met God, niet zeggende: "Zo Gij niet wilt vergeven, zijt Gij òf onrechtvaardig òf onvriendelijk", neen dat is

verre van hem, maar: "Indien niet, zo laat mij sterven met de Israëlieten, en dat de wil van de Heere geschiede."

2. Merk op, hoe overtuigend zijn gebed was.

a. God wilde hem niet aan zijn woord houden, neen, Hij wil niemand uitdelgen uit Zijn boek dan hen, die door hun ongehoorzaamheid de eer verbeurd hebben om er in opgeschreven te zijn, vers 33, de ziel, die zondigt, zal sterven, en niet de onschuldigen voor de schuldigen. Ook dit was een aanduiding van genade jegens het volk, dat zij niet allen tezamen verdelgd zouden worden, maar alleen diegenen die de hand hebben gehad in de zonde. Aldus won Mozes langzamerhand veld. God wilde hem niet terstond de volle verzekering geven dat Hij met hen verzoend was, opdat zij, indien de troost van de vergeving al te gemakkelijk verkregen werd, zich niet zouden verstouten om nogmaals iets dergelijks te doen, en zij zich niet genoeg bewust zouden zijn van het kwaad van de zonde. De vertroosting werd terughoudend, opdat de overtuiging van zonde des te dieper tot hen zou doordringen. En God wilde hierdoor ook het geloof en de ijver oefenen van Mozes, hun grote voorbidder. En voorts: op Mozes bede belooft God voort te gaan met Zijn vriendelijk voornemen om hun het land Kanaän te geven, het land, waarvan Hij hun gesproken had, vers 34. Daarom zendt Hij Mozes naar hen terug om hen er heen te leiden, hoewel zij hem niet waardig waren, en Hij belooft dat Zijn engel voor hun aangezicht zal gaan, een geschapen engel, die gebruikt werd in de gewone dienst van het rijk van de voorzienigheid, wat te kennen gaf, dat zij niet moeten verwachten, dat er in het vervolg iets buiten de weg van de gewone voorzienigheid voor hen gedaan zal worden, niets buitengewoons. Mozes heeft later een belofte gekregen van Gods bijzondere tegenwoordigheid met hen, Hoofdstuk 33:14, 17, maar voor het ogenblik was dit alles, waarvoor hij heeft overwonnen.

b. Toch dreigt Hij deze zonde tegen hen te zullen gedenken, als Hij later reden zal hebben om hen voor andere zonden te straffen: ten dage van Mijn bezoeking, zal Ik aan hen hun zonde bezoeken, deze zonde met de overigen. De volgende maal, dat Ik de roede ter hand zal nemen, zullen zij ook nog voor deze zonde een striem ontvangen. Er is een gezegde onder de Joden, dat hierop gegrond is namelijk dat van nu voortaan geen oordeel over Israël gekomen is, of er was nog een ons van het tot stof vergruisde gouden kalf in. Ik zie in de Schrift geen grond voor de mening van sommigen, dat God hen niet met zo'n menigte van offeranden en andere ceremoniële inzettingen belast zou hebben, indien zij Hem niet getergd hadden door hun aanbidding van het gouden kalf. Integendeel, Stefanus zegt dat "God, toen zij een kalf maakten, zich keerde en hen overgaf, dat zij het heil des hemels dienden," Handelingen 7:41, 42, zodat de vreemde neiging van dat volk tot afgoderij een rechtvaardig oordeel over hen was wegens hun maken en aanbidden van het gouden kalf, een oordeel, waarvan zij, vóór de Babylonische gevangenschap, nooit geheel vrij waren. Zie Romeinen 1:23 - 25 Velen, die niet terstond tijdens hun zonden afgesneden worden, worden bewaard voor een latere dag van afrekening, de wraak is langzaam maar zeker.

Voor het ogenblik plaagde de Heere dit volk, vers 35, waarschijnlijk door een pestilentie of een andere aanstekelijke ziekte, die een boodschapper was van Gods toorn en een voorproef van erger. Aaron maakte het kalf, en toch wordt gezegd dat het volk het gemaakt heeft, omdat zij het aanbaden. "Deos qui rogat, ille facit - Hij, die om goden vraagt, maakt ze." Aaron werd niet geplaagd, maar het volk, want hij heeft gezondigd door zwakheid, zij hebben trots, met opgeheven hand, gezondigd, en dat maakt een zeer groot verschil, niet altijd merkbaar voor ons, maar duidelijk voor God, wiens oordeel daarom, daarvan zijn wij zeker, naar waarheid is. Aldus heeft Mozes overwonnen om een uitstel te verkrijgen en een verzachting van de straf, maar hij kon de toorn van God niet geheel afwenden, hetgeen (naar sommigen denken) de onmacht aantoonde van de wet van Mozes om de mensen met God te verzoenen, en onze vrede

met Hem te volmaken. Dat te doen was weggelegd voor Christus in wie alleen God de zonde zo vergeeft, dat Hij haar niet meer gedenkt.

HOOFDSTUK 33

1 Voorts sprak de HEERE tot Mozes: Ga heen, trek op van hier, gij en het volk, dat gij uit Egypteland opgevoerd hebt, naar het land, dat Ik Abraham, Izak en Jakob gezworen heb, zeggende: Aan uw zaad zal Ik het geven; 2 En Ik zal een Engel voor uw aangezicht zenden (en Ik zal uitdrijven de Kanaänieten, de Amorieten, en de Hethieten, en de Ferezieten, de Hevieten, en de Jebusieten), 3 Naar het land, dat van melk en honig is vloeiende; want Ik zal in het midden van u niet optrekken; want gij zijt een hardnekkig volk; dat Ik u op dezen weg niet vertere. 4 Toen het volk dit kwade woord hoorde, zo droegen zij leed; en niemand van hen deed zijn versiersel aan zich. 5 En de HEERE had tot Mozes gezegd: Zeg tot de kinderen Israëls: Gij zijt een hardnekkig volk; in een ogenblik zou Ik in het midden van ulieden optrekken, en zou u vernielen; doch nu, legt uw sieraad van u af, en Ik zal weten, wat Ik u doen zal. 6 De kinderen Israëls dan beroofden zichzelf van hun versierselen, verre van de berg Horeb.

7 En Mozes nam de tent, en spande ze zich buiten het leger, ver van het leger afwijkende; en hij noemde ze de Tent der samenkomst. En het geschiedde, dat al wie de HEERE zocht, uitging tot de tent der samenkomst, die buiten het leger was. 8 En het geschiedde, wanneer Mozes uitging naar de tent, stond al het volk op, en een ieder stelde zich in de deur zijner tent; en zij zagen Mozes na, totdat hij de tent ingegaan was. 9 En het geschiedde, als Mozes de tent ingegaan was, zo kwam de wolkkolom nederwaarts, en stond in de deur der tent, en Hij sprak met Mozes. 10 Als het volk de wolkkolom zag staan in de deur der tent, zo stond al het volk op, en zij bogen zich, een ieder in de deur zijner tent.

11 En de HEERE sprak tot Mozes aangezicht aan aangezicht, gelijk een man met zijn vriend spreekt; daarna keerde hij weder tot het leger; doch zijn dienaar Jozua, de zoon van Nun, de jongeling, week niet uit het midden der tent. 12 En Mozes zeide tot de HEERE: Zie, Gij zegt tot mij: Voer dit volk op! maar Gij laat mij niet weten, wien Gij met mij zult zenden; daar Gij gezegd hebt: Ik ken u bij name! en ook: Gij hebt genade gevonden in Mijn ogen! 13 Nu dan, ik bidde, indien ik genade gevonden heb in Uw ogen, zo laat mij nu Uw weg weten, en ik zal U kennen, opdat ik genade vinde in Uw ogen; en zie aan, dat deze natie Uw volk is! 14 Hij dan zeide: Zou Mijn aangezicht moeten meegaan, om u gerust te stellen? 15 Toen zeide hij tot Hem: Indien Uw aangezicht niet meegaan zal, doe ons van hier niet optrekken! 16 Want waarbij zou nu bekend worden, dat ik genade gevonden heb in Uw ogen, ik en Uw volk? Is het niet daarbij, dat Gij met ons gaat? Alzo zullen wij afgezonderd worden, ik en Uw volk, van alle volk, dat op de aardbodem is.

17 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Ook deze zelfde zaak, die gij gesproken hebt, zal Ik doen, dewijl gij genade gevonden hebt in Mijn ogen, en Ik u bij name ken. 18 Toen zeide hij: Toon mij nu Uw heerlijkheid! 19 Doch Hij zeide: Ik zal al Mijn goedigheid voorbij uw aangezicht laten gaan, en zal de Naam des HEEREN uitroepen voor uw aangezicht; maar Ik zal genadig zijn, wien Ik zal genadig zijn, en Ik zal Mij ontfermen, over wien Ik Mij ontfermen zal.

20 Hij zeide verder: Gij zoudt Mijn aangezicht niet kunnen zien; want Mij zal geen mens zien, en leven. 21 De HEERE zeide verder: Zie, er is een plaats bij Mij; daar zult gij u op de steenrots stellen. 22 En het zal geschieden, wanneer Mijn heerlijkheid voorbij zal gaan, zo zal Ik u in een kloof der steenrots zetten; en Ik zal u met Mijn hand overdekken, totdat Ik zal voorbijgegaan zijn. 23 En wanneer Ik Mijn hand zal weggenomen hebben, zo zult gij Mijn achterste delen zien; maar Mijn aangezicht zal niet gezien worden!

In dit hoofdstuk hebben wij nog een nader bericht omtrent het middelaarschap van Mozes tussen God en Israël tot herstelling van de scheur, die de zonde tussen hen had doen ontstaan.

- I. Hij brengt hun een zeer verootmoedigende boodschap van God, vers 1 - 3, 5, die een goede uitwerking op hen heeft, en helpt om hen toe te bereiden voor genade, vers 4 - 6
- II. Hij vestigt een gemeenschap tussen God en hen, en beide God en het volk geven hun goedkeuring van die gemeenschap te kennen, God door neer te komen in een

wolkkolom, en het volk door aan de deuren van hun tenten te aanbidden, vers 7 - 11.

III. Hij is vurig in gebed tot God en heeft overwonnen.

1. Voor een belofte van Zijn tegenwoordigheid bij het volk, vers 12 - 17.
2. Om een blik op Zijn heerlijkheid voor hemzelf, vers 18 - 23

Exodus 33:1 - 6

I. Hier is de boodschap, die God door Mozes zond aan de kinderen Israëls, waarin het voortduren van Zijn ongenoegen tegen hen te kennen wordt gegeven, en hoe slecht zij bij God stonden aangeschreven. Dit moet hij hun tot hun verdere verootmoediging doen weten.

1. Hij geeft hun een vernederende naam, door hun hun waar karakter voor te houden, een hardnekkig volk, vers 3, 5. "Ga heen," zegt God tot Mozes, "ga heen, en zeg hun dat zij dit zijn." Hij, die hen beter kent dan zij zichzelf kennen, zegt dit van hen. God zou hen onder het juk van Zijn wet gebracht hebben, en onder de band van Zijn verbond, maar hun nek was te stijf om hem te buigen. God zou hen genezen hebben van hun verdorven verdraaide neigingen, en hen recht hebben gesteld, maar zij waren eigenzinnig en hardnekkig, en haatten de tucht, en wilden niet dat God over hen zou heersen. God oordeelt de mensen naar hun geestesgezindheid. Wij weten wat de mens doet, God weet wat hij is, wij weten wat uit de mens voortkomt, God weet wat in de mens is, en niets mishaaft Hem meer dan hardnekkigheid, gelijk bij kinderen niets meer voor ouders en onderwijzers onaangenaam is dan halsstarrigheid.

2. Hij zegt hun wat zij verdienen, namelijk dat Hij in een ogenblik in het midden van hen zal komen om hen te verteren, vers 5. Indien Hij met hen gedaan had naar hun zonde, Hij zou hen door een haastig verderf verdaan hebben. Zij, die vergeving van God hebben ontvangen moeten weten, wat hun zonde verdiend heeft, en hoe rampzalig zij geweest zouden zijn, indien zij niet begenadigd waren geworden, opdat Gods genade zoveel meer verheerlijkt zal worden.

3. Hij zegt hun heen te gaan naar het land Kanaän, vers 1. De berg Sinaï, waar zij zich nu bevonden, was de plaats, bestemd voor de oprichting van Gods tabernakel en de plechtige eredienst onder hen, dat was nog niet geschied, zodat God, door hun te bevelen op te trekken, te kennen geeft dat het niet geschieden zal. Laat hen heengaan, zoals zij nu zijn, en aldus uitgedrukt, was het een te kennen geven van Gods ongenoegen.

4. Hij draagt hen over aan Mozes, als het volk, dat hij uit Egypteland had uitgevoerd, en laat het aan hem over om hen naar Kanaän te brengen.

5. Hoewel Hij belooft Zijn verbond met Abraham gestand te doen, door hun Kanaän te geven, ontzegt Hij hun toch de buitengewone tekenen van Zijn tegenwoordigheid, als die, waarmee zij tot nu toe bevoorrecht waren, en laat hen onder de gewone leiding van Mozes, hun vorst, en het gewone geleide van een beschermengel. Ik zal een engel voor uw aangezicht zenden als uw beschermer, want anders zouden de boze engelen u verderven, vers 2, 3, niet alsof een engel geduldiger en meedogender zou zijn dan God, maar hun beledigen van een engel zou niet zo tergend en gruwzaam zijn als hun beledigen van de Shechinah of Goddelijke Majesteit zelf. Hoe groter voorrechten wij hebben, hoe groter ons gevaar is, zo wij ze niet gebruiken en er naar leven.

6. Hij spreekt als iemand, die niet weet wat hun te doen, welke weg met hen in te slaan. De gerechtigheid zei: Roei hen uit, verteer hen, de genade zei: "Hoe zou Ik u overgeven, o Efraïm?" Hoséa 11:8. Welnu, zegt God, leg uw sieraad van u af, en Ik zal weten wat Ik u doen zal, dat is: "Neem de houding aan van een boetvaardige, opdat de twist tot uw voordeel worde beslecht, en de barmhartigheid moge roemen tegen het oordeel" vers 5. Roepstemmen tot bekering zijn duidelijke aanwijzingen, dat genade bedoeld wordt. Indien het de Heere behaagde ons te doden dan weet de gerechtigheid wel wat te doen met een hardnekkig volk, maar God heeft geen lust aan de dood van de zondaren, laat hen zich bekeren, en dan zal de goedertierenheid weten wat te doen.

II. De droefheid van het volk bij het ontvangen van deze boodschap, het was een kwade tijding voor hen, te horen dat Gods bijzondere tegenwoordigheid niet met hen zou zijn, en daarom:

1. Droegen zij leed, vers 4, treurden zij om hun zonde, die God er toe gebracht had zich van hen terug te trekken, en daarover treurden zij als over de zwaarste straf op hun zonde. Toen drie duizend van hen tegelijk door het zwaard van de Levieten werden neergeveld, vinden wij niet dat zij hierover treurden (daar zij hoopten dat dit zou bijdragen om hun schuld te verzoenen) maar toen God hun Zijn gunstrijke tegenwoordigheid ontzegde, treurden zij in bitterheid des harten. Van al de bittere vruchten en gevolgen van de zonde is hetgeen ware boetvaardigen het meest betreuren en het meest vrezen, Gods wijken van hen. God had beloofd dat Hij, niettegenstaande hun zonde hun het land zou geven, vloeiende van melk en honing. Maar zij konden hier slechts weinig blijdschap in smaken, zo Hij niet met hen was. Zonder Zijn tegenwoordigheid zal Kanaän zelf geen lieflijk, aangenaam land wezen, daarom moeten zij, indien deze hun ontbreekt, leed dragen.

2. Hebben zij, die nog ontkleed waren, ten teken van schaamte en verootmoediging hun versierselen niet aangedaan, vers 4, en zij, die gekleed waren, beroofden zichzelf van hun versierselen ver van de berg Horeb, vers 6, van verre staande, zoals de tollenaar, Lukas 18:13. God gebod hun, hun sieraad af te leggen, vers 5, en zij deden het, zowel om in het algemeen hun diep leedwezen te tonen, als om in het bijzonder een heilige wraak te oefenen op zichzelf daar zij hun oorsierselen hadden gegeven om er het gouden kalf van te maken. Zij, die hun sieraden wilden afstaan ter bekostiging van hun zonde, konden wel niet minder doen dan hun sieraden afleggen ten teken van hun berouw er van en schaamte er over. Als de Heere der heirscharen roept tot geweën en tot rouwklage, dan moeten wij aan die roepstem gehoor geven, en niet alleen ons onthouden van begeerlijke spijs, Daniël 10:3 maar ook onze sieraden afleggen, zelfs die, welke op andere tijden betamelijk zijn, zijn toch niet passend om gedragen te worden op dagen van verootmoediging of in tijden van openbare rampen, Jesaja 3:18.

Exodus 33:7 - 11

I. Hier is, tot hun verdere verootmoediging nog een teken van ongenoegen, hun gegeven. Mozes nam de tent, niet zijn eigen tent voor zijn gezin, maar de tent, waarin hij audiëntie gaf, rechtszaken hoorde en God raadpleegde, het gemeentehuis, als het ware, van hun leger, en spande haar buiten het leger, ver van het leger afwijkende, vers 7, om hun te kennen te geven dat zij zich haar onwaardig hadden gemaakt, en dat zij, tenzij er vrede tussen hen was, niet tot hen zou terugkeren. God wilde hun aldus doen weten, dat Hij verschil met hen had, "de Heere is verre van de goddelozen." Aldus is de heerlijkheid des Heeren geweken van de tempel, toen hij verontreinigd was door de zonde, Ezechiël 10:4, 11:23. Het is een teken dat God toornig is, als Hij Zijn tabernakel wegneemt, want Zijn inzettingen zijn vruchten van Zijn gunst en tekenen van Zijn tegenwoordigheid, zolang wij die hebben, hebben wij Hem onder ons. Deze tent was misschien een plan, of liever model van de tabernakel, die later opgericht werd, een

vluchtige schets naar het voorbeeld, dat hem op de berg getoond was, bestemd tot leiding of voorlichting voor de werklieden en intussen gebruikt als een tent van samenkomst tussen God en Mozes voor de openbare aangelegenheden. Deze tent werd op een afstand van het leger gespannen, om het volk het verlies te doen gevoelen van het heerlijke gebouw, dat, indien zij hun eigen weldadigheid niet hadden verlaten voor valse ijdelheden, in hun midden opgericht zou zijn. Laat hen zien wat zij verbeurd hebben.

II. Er worden hun echter vele bemoedigingen gegeven om te hopen, dat God nog met hen verzoend zal worden.

1. Hoewel de tent verplaatst was, zal toch ieder, die de Heere wenst te zoeken, haar mogen volgen, vers 7. Particuliere personen werden, evengoed als Mozes, genodigd en aangemoedigd om zich als voorbidders tot God te wenden bij deze gelegenheid. Er was hun een plaats aangewezen om heen te gaan buiten het leger, om God te bidden tot hen weer te keren. Evenzo werden, toen Ezra (een tweede Mozes) voor Israël bad, tot hem verzameld allen, "die voor de woorden van de God Israëls beefden," Ezra 9:4. Als God voornemens is genade te bewijzen, wekt Hij op tot gebed. "Hij wil hierom van het huis Israëls verzocht worden," Ezechiël 36:37, en, geloofd zij Zijn Naam Hij kan gezocht worden, en zal ook de zwakste voorbede niet afwijzen. Ieder Israëliet, die de Heere zoekt, was welkom in deze tent, evengoed als Mozes, de man Gods.

2. Mozes nam op zich middelaar te zijn tussen God en Israël. Hij ging uit naar de tent, de plaats der onderhandeling, opgericht waarschijnlijk tussen hen en de berg, vers 8, en hij ging in de tent, vers 9. Het moest wel goed gaan met de zaak, die zo goed behartigd was, als hun rechter (onder God) hun voorspraak wordt, en hij, die aangesteld was om hun wetgever te zijn, een voorbidder voor hen is, dan is er hoop voor Israël betreffende deze zaak.

3. Het volk scheen in een zeer goede gemoedsstemming te zijn, en zeer bereid tot verzoening.

a. Als Mozes uitging naar de tent, zag het volk hem na, vers 8, ten teken van hun eerbied voor hem, die zij tevoren geminacht hadden, en van hun algehele afhankelijkheid van zijn middelaarschap. Hieruit bleek, dat zij zeer bezorgd waren over de zaak, begerig naar vrede met God, en verlangend om te weten wat het einde, het gevolg zou zijn. Zo zagen de discipelen onze Heere Jezus na, toen Hij opvoer om in te gaan in het heilige, niet met handen gemaakt, totdat "een wolk Hem wegnam van hun ogen," zoals hier Mozes. En wij moeten Hem evenzo met het oog van het geloof daarheen volgen, waar Hij in de tegenwoordigheid van God voor ons verschijnt, en dan zullen wij de vrucht genieten van Zijn middelaarschap.

b. Als zij de wolkkolom, het symbool van Gods tegenwoordigheid, zagen om met Mozes samen te komen, zo stond al het volk op, en zij bogen zich, een ieder in de deur van zijn tent vers 10. Hiermede gaven zij te kennen:

(1). Hun nederige aanbidding van de Goddelijke Majesteit, die zij voortaan altijd zullen vereren en niet meer de gouden goden.

(2). Hun blijde dankbaarheid aan God, dat het Hem behaagde hun dit teken ten goede te doen, en hun hoop te geven op verzoening, want indien het Hem behaagde hen te doden, Hij zou hun zulke dingen niet getoond hebben, zou hun zo'n middelaar niet verwekt hebben, noch hem zo hebben ondersteund.

(3). Hun hartelijke instemming met Mozes, als hun voorspraak in alles wat hij voor hen zou beloven, en hun verwachting van een troostrijke en gelukkige uitslag van deze onderhandeling. Aldus moeten wij God aanbidden in onze tenten, met het oog op Christus, als de Middelaar. Hun aanbidden aan de deuren van hun tenten gaf duidelijk te kennen, dat zij

zich niet schaamden om in het openbaar hun eerbied te betonen aan God en Mozes, daar zij in het openbaar het kalf hadden aangebeden.

4. In Mozes heeft God zich met Israël verzoend, en Hij betoonde zich zeer bereid om vrede met hen te hebben.

a. God ontmoette Mozes op de plaats van de onderhandeling, vers 9. De wolkkolom, die weggegaan was van het leger, toen het door afgoderij verontreinigd was, keerde nu terug tot deze tent op enige afstand van het leger, dus tragsgewijze terugkomende. Indien ons hart uitgaat tot God om Hem te ontmoeten, dan zal Hij genadig afkomen om ons te ontmoeten.

b. God sprak met Mozes, vers 9 sprak tot hem aangezicht aan aangezicht, gelijk een man met zijn vriend spreekt, vers 11, hetgeen aanduidt dat God zich aan Mozes openbaarde, niet slechts met grotere helderheid en blijkbaarheid van Goddelijk licht, dan tot iemand anders van de profeten, maar ook met sterker uitdrukkingen van bijzondere liefde en genade. Hij sprak, niet als een vorst tot een onderdaan, maar als een man tot zijn vriend, die hij liefheeft, en wie hij in zoetheit heimelijk raadpleegt. Het was een grote aanmoediging voor Israël om te zien dat hun voorspraak zo'n grote gunstgenoot was, en opdat zij er door bemoedigd zouden worden, keerde Mozes weer tot het leger, om aan het volk te zeggen welke hoop hij had om de zaak tot een goed einde te brengen, en dat zij niet moeten wanhopen indien hij lang zou wegblijven. Maar omdat hij voornemens was spoedig tot de tent der samenkomst terug te keren, liet hij er Jozua, want het voegde niet, dat de plaats ledig zou zijn, zolang de wolkkolom in de deur stond vers 9, Indien God iets uit deze wolk had te zeggen, terwijl Mozes afwezig was, was Jozua daar, gereed en bereid om het te horen.

Exodus 33:12 - 23

Mozes is nu teruggekeerd naar de deur van de tent, een ootmoedig en dringend smekeling om twee zeer grote gunsten, en als een vorst heeft hij macht bij God en verkrijgt deze beide gunsten. Hierin was hij een type van Christus de grote Voorbidder, die de Vader altijd hoort.

I. Hij bidt zeer vurig en dringend tot God om de gunst van Zijn tegenwoordigheid met Israël gedurende hun verdere tocht naar Kanaän in weerwil van hun tergingen. Het volk had door hun zonde de toorn van God verdiend, en Mozes had reeds verkregen, dat die afgewend werd, Hoofdstuk 32:14. Maar zij hadden ook Gods gunstrijke tegenwoordigheid verbeurd en al de vertroosting en weldaden daarvan, en nu bidt Mozes om die tegenwoordigheid bij vernieuwing te mogen hebben. Zo verkrijgen wij door de voorbede van Christus niet slechts het wegnemen van de vloek, maar de verzekering van een zegen, wij zijn niet slechts gered van het verderf, maar verkrijgen het recht op de eeuwige gelukzaligheid.

Merk op hoe bewonderenswaardig Mozes zijn zaak ordent voor God, en zijn mond vult met argumenten. Welk een waardering geeft hij te kennen van Gods gunst, welk een zorg voor Gods heerlijkheid en het welzijn van Israël. Zie, hoe hij pleit, en hoe hij slaagt in zijn pleiten.

1. Hoe hij pleit.

a. Hij wijst met aandrang op de opdracht, die God hem had gegeven om Zijn volk op te voeren, vers 12. Daarmee begint hij: "Heere, Gij zelf zijt het, die mij gebruikt tot deze dienst, en zult Gij er mij dan niet in erkennen, er niet in steunen? Ik ben op de weg van mijn plicht, zult Gij dan niet met mij zijn op die weg?" Als God iemand roept tot een bijzondere dienst, dan zal Hij er hem voorzeker de nodige hulp voor verlenen. "Heere, Gij hebt mij bevolen een groot werk te doen en nu weet ik niet hoe er mee voort te gaan en hoe het ten einde te brengen." Zij die in oprechtheid bedoelen en trachten hun plicht te doen, kunnen in het geloof God vragen om licht en kracht om het te doen.

b. Hij gebruikt de invloed, die hij zelf bij God heeft, en Gods genadige verzekeringen van vriendelijkheid jegens hem. Gij hebt gezegd: *Ik ken u bij name, als een bijzonder vriend en vertrouweling*, en ook: *gij hebt genade gevonden in Mijn ogen*, vers 13. De gunst, die God voor het volk had te kennen gegeven, hadden zij verbeurd, daarop kon nu niet verder gewezen worden, daarom legt Mozes in zijn pleiten de nadruk op hetgeen God tot hem had gezegd, en hoewel hij erkent het onwaardig te zijn hoopt hij toch dat hij er de vrucht niet van verbeurd heeft. Hiermede grijpt hij dus God aan. "Heere, indien Gij ooit iets voor mij wilt doen, zo doe dit voor het volk." Zo stelt onze Heere Jezus zich in Zijn voorbede de Vader voor als degene, in wie Hij altijd een welbehagen heeft, en zo verkrijgt Hij genade voor ons, op wie Hij rechtvaardig misnoegd is, worden wij aangenomen in de Geliefde.

Aldus zullen mannen, beziel met ijver voor het volk dat aan hun hoede is toevertrouwd, gaarne hun invloed bij God en mensen gebruiken om het algemene welzijn te bevorderen.

Let op hetgeen, waarom hij aldus ernstig en dringend bidt: laat mij Uw weg weten, opdat ik wete, en ik zal U kennen, opdat ik genade vinde in Uw ogen. De Goddelijke leiding is een van de beste blijken van Goddelijke gunst. Hieraan kunnen wij weten dat wij "genade vinden in Gods ogen," als wij genade vinden in ons hart om ons te leiden en op te wekken in de weg van onze plicht. Gods goed werk in ons is de onfeilbare ontdekking van Gods liefde tot ons.

c. Hij geeft ook te kennen dat het volk, hoewel uiterst onwaardig, toch in betrekking staat tot God: *"Zie aan, dat deze natie Uw volk is*, een volk, waarvoor Gij grote dingen gedaan hebt, dat Gij U hebt verlost en in Uw verbond hebt opgenomen, Heere, zij zijn de Uwen, verlaat hen niet." De beledigde vader zegt bij zichzelf: "Mijn kind is dwaas en ondeugend, maar het is mijn kind en ik kan het niet verlaten." d. Hij geeft te kennen op hoe hoge prijs hij de tegenwoordigheid van God stelt. Toen God zei: Zou Mijn aangezicht moeten meegaan? grijpt hij dit woord aan, als hetgeen waar hij niet zonder leven of bewegen kan, vers 15. Indien Uw aangezicht niet meegaan zal, doe ons van hier niet optrekken. Hij spreekt als iemand, die terugschrikt voor het denkbeeld om zonder Gods tegenwoordigheid voorwaarts te moeten gaan, wetende dat hun tochten niet veilig konden zijn, en hun legeringen niet lieflijk, indien God niet met hen was. Het is beter neer te liggen en te sterven in de woestijn, dan zonder Hem voorwaarts te gaan naar Kanaän. Zij, die Gods gunsten weten te waarderen, zijn het best toebereid om ze te ontvangen.

A. Merk op hoe het Mozes ernst is in deze zaak, hij bidt en smeekt als iemand, die niet afgewezen wil worden. "Hier zullen wij blijven, totdat wij Uw gunst deelachtig worden," zoals Jakob: "Ik zal u niet laten gaan, tenzij gij Mij zegent." En merk op hoe hij al meer en meer concessies van God verkrijgt, de vriendelijke wenken die hij ontvangt maken hem nog dringender. Aldus moeten Gods genadige beloften en de genade, die Hij ons reeds schenkt, niet alleen ons geloof aanmoedigen, maar ons tot vurigheid opwekken in het gebed. e. Hij besluit met een argument, ontleend aan Gods heerlijkheid, vers 16. "Waarbij zou nu bekend worden aan de volken, wier ogen op ons gevestigd zijn, dat ik en Uw volk (met hetwelk al mijn belangen vereenzelvigd zijn) genade hebben gevonden in Uw ogen, onderscheidende gunst, die ons afgezonderd doet zijn van alle volken, die op de aardbodem zijn. Hoe zal het blijken, dat wij in waarheid aldus geëerd zijn? Is het niet daarbij, dat Gij met ons gaat? Niets minder dan dat kan hieraan beantwoorden. Laat er nooit gezegd worden, dat wij een bijzonder volk zijn en hogelijk bevoorrecht, want wij staan slechts op gelijke bodem met de overigen van onze naburen, tenzij Gij met ons gaat, een engel met ons te zenden volstaat niet." Ongetwijfeld heeft Mozes in de geest gelet op de plaats, die woestijn, waarin God hen geleid had, en waarin zij voorzeker zullen dwalen en omkomen, indien God hen verlaat. Gods bijzondere tegenwoordigheid met ons in deze woestijn hier op aarde, door Zijn Geest en Zijn genade, om ons te leiden, te beschermen en te vertroosten, is het zekerste onderpand van Zijn

bijzondere liefde tot ons en zal strekken tot Zijn eer en heerlijkheid, zowel als tot ons voordeel.

B. Merk op hoe hij wel slaagt. Hij verkreeg een verzekering van Gods gunst:

a. Voor hemzelf, vers 14. "Ik zal u geruststellen, Ik zal zorgen dat gij gerust kunt zijn omtrent deze zaak, gij zult voldaan zijn." Mozes is nooit in Kanaän gekomen en toch heeft Hij hem gedaan overeenkomstig de belofte, die Hij lang daarna aan Daniël heeft gegeven: "Gij, ga heen tot het einde, want gij zult rusten," Daniel 12:13.

b. Voor het volk om zijnentwil. Mozes was niet tevreden met het antwoord, dat alleen voor hemzelf gunst inhield, hij is niet gerust, of hij moet ook voor het volk een belofte verkrijgen. Godvruchtige, edelmoedige mensen achten het niet genoeg, dat zij zelf naar de hemel gaan, zij wensen, dat ook al hun vrienden er zullen komen. En ook hierin heeft Mozes overwonnen, vers 17. Ook deze zaak, die gij gesproken hebt, zal Ik doen. Mozes wordt niet berispt als een onredelijke bedelaar, die met niets tevreden is, neen, hij wordt aangemoedigd. Zolang hij vraagt, geeft God, geeft mild, en verwijt hem niets. Zie de kracht van het gebed, en laat er u door opwekken om te vragen, te bidden, te zoeken en te kloppen aan te houden in het gebed, altijd te bidden en niet te vertragen. Zie de rijkdom van Gods goedheid, als Hij reeds veel gedaan heeft, is Hij toch bereid om nog meer te doen: ook deze zaak zal Ik doen - boven hetgeen wij kunnen bidden of denken.

Zie in dit type het overwinnende van Christus voorbede, nu Hij eeuwig leeft om die voorbede te doen voor allen, die door Hem tot God komen, en zie de grond of oorzaak van dit overwinnen, het is zuiver en alleen Zijn eigen verdienste, niets in hen, voor wie Hij bidt, het is: *daar gij genade hebt gevonden in Mijn ogen*. En nu is de zaak tot stand gekomen, God is volkomen met hen verzoend, Zijn tegenwoordigheid in de wolkkolom keert tot hen terug, en zal met hen blijven. Alles is wederom wel, en van nu voortaan horen wij niet meer van het gouden kalf. Heere, wie is een God gelijk Gij, die de ongerechtigheid vergeeft? II. Dit punt verkregen hebbende, bidt hij nu om Gods heerlijkheid te mogen zien, en wordt ook in deze zaak verhoord.

Merk op:

1. De ootmoedige bede van Mozes, vers 18. *Toon mij nu Uw heerlijkheid*. Mozes was nu onlangs bij God geweest op de berg, had daar geruime tijd vertoefd, en zo'n innige gemeenschap gesmaakt met God als ooit iemand aan deze zijde van de hemel gesmaakt heeft, en toch verlangt hij naar nog meer bekendheid met Hem. Hoewel zij, die krachtadig geroepen zijn tot de kennis van God en tot gemeenschap met Hem, niets anders verlangen dan God, verlangen zij echter al meer en meer van Hem totdat zij er toe komen om te kennen, gelijk zij gekend zijn. Mozes had verwonderlijk bij God overwonnen voor de ene gunst na de andere en zijn voorspoed in het gebed gaf hem vrijmoedigheid om nog altijd voort te gaan met God te zoeken. Hoe meer hij had, hoe meer hij vroeg. Als wij ons in een goede gemoedsstemming bevinden voor de troon van de genade dan moeten wij trachten die te behouden en te gebruiken, en het ijzer smeden terwijl het heet is. Toon mij Uw heerlijkheid. Doe mij haar zien, zoals er eigenlijk staat in het oorspronkelijke. "Maak haar op de een of andere wijze zichtbaar voor mij, en stel mij instaat het gezicht er van te kunnen verdragen." Niet alsof hij zo onwetend was om te denken, dat het wezen van God met lichamelijke ogen gezien kon worden, maar, tot nu toe slechts een stem uit de wolk - en vuurkolom gehoord hebbende, begeert hij thans een voorstelling te zien van de Goddelijke heerlijkheid, zulk een als God geschikt achtte om er hem mee te begunstigen. Het was niet voegzaam, dat het volk enigerlei gelijkenis zou zien, als de Heere tot hen sprak, opdat zij zich niet zouden verderven, maar hij hoopte, dat het zien van zo'n gelijkenis voor hem dat gevaar niet zou opleveren. Het

was iets meer dan hij tot nu toe gezien had, dat Mozes begeerde. Indien dit zuiver en alleen was tot ondersteuning van zijn geloof en zijn Godsvrucht, dan was die begeerte loffelijk, maar er was misschien wel een bijmengsel in van menselijke zwakheid. God wil dat wij wandelen door geloof, niet door aanschouwen in deze wereld, en het geloof is uit het gehoor. Sommigen denken dat Mozes een gezicht begeerde te hebben op Gods heerlijkheid als een teken, dat Hij verzoend was, en als een onderpand van de tegenwoordigheid, die Hij hem had beloofd, maar dat hij niet wist wat hij vroeg.

2. Het genaderijk antwoord van God op deze bede.

a. Hij weigerde hetgeen niet voegzaam was om toegestaan te worden, en wat Mozes niet kon dragen, vers 20. Gij zoudt Mijn aangezicht niet kunnen zien. Een volkomen ontdekking van de heerlijkheid Gods zou de vermogens van ieder sterfelijk mens, zelfs ook van Mozes, overweldigen en hem overstelpen. De mens is gering, is dit onwaardig, zwak, en hij zou het niet kunnen verdragen, schuldig, en kan niet anders dan het vrezen. Het is uit medelijden met onze zwakheid, dat God "het vlakke van Zijn troon vasthoudt, en er Zijn wolk over spreidt" Job 26:9. God had hier gezegd, hier, dat is in deze wereld, dat Zijn aangezicht niet gezien zal worden, vers 23. Dat is een eer, die voor de toekomstige staat is weggelegd om het eeuwig geluk uit te maken van heilige zielen. Indien de mensen in deze staat wisten wat het is, zij zouden er zonder niet tevreden kunnen leven. Er is een kennen en genieten van God, waarop wij moeten wachten, totdat wij in een andere wereld zijn gekomen, waar wij "Hem zullen zien gelijk Hij is," 1 Johannes 3:2. Laat ons intussen de hoogte van hetgeen wij van God weten aanbidden, en de diepte van hetgeen wij niet weten. Lang tevoren had Jakob er met verwondering van gesproken, dat hij God had gezien van aangezicht tot aangezicht en dat toch zijn ziel gered was. Genesis 32:30. De zondige mens vreest het gezicht van God als zijn Rechter, maar heilige zielen, "door de Geest des Heeren naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd zijnde, aanschouwen met ongedekt aangezicht de heerlijkheid des Heeren," 2 Corinthiërs 3:18.

b. Hij stond hem toe hetgeen hem overvloedig kon voldoen.

(1). Hij zou horen wat hem genoeg zou doen, vers 19. Ik zal al Mijn goedheid voorbij uw aangezicht laten gaan. Hij had hem heerlijke voorbeelden gegeven van Zijn goedheid door met Israël verzoend te zijn, maar dat was slechts goedheid in de stroom nu zal Hij hem goedheid tonen in de bron, al Zijn goedheid. Dit was een voldoende verhooring van zijn bede: "Toon mij Uw heerlijkheid," zegt Mozes, "Ik zal u Mijn goedheid tonen," zegt God. Gods goedheid is Zijn heerlijkheid, en Hij wil dat wij Hem kennen aan de heerlijkheid van Zijn genade, meer dan aan de heerlijkheid van Zijn majesteit, want wij moeten "vrezend komen tot de Heere en tot Zijn goedheid," Hosea 3:5. Wat inzonderheid de heerlijkheid is van Gods goedheid is de vrijmacht er van, dat Hij genadig zal zijn wie Hij genadig zal zijn, dat Hij, als volstrekt Eigenaar het verschil zal maken, dat Hem behaagt bij het verlenen van Zijn gaven, niemands schuldenaar is en aan niemand rekenschap behoeft te geven. (Mag Hij met het Zijne niet doen wat Hij wil?) dat ook al Zijn redenen voor genade ontleend zijn aan Hemzelf, niet aan enigerlei verdienste in Zijn schepselen, gelijk Hij zich ontfermt over wie Hij wil, zo ontfermt Hij zich omdat Hij het wil. Er is nooit gezegd: Ik zal toornig zijn op wie Ik toornig zijn zal, want Zijn toorn is altijd rechtvaardig en heilig, maar: Ik zal genadig zijn wien Ik genadig ben, want Zijn genade is altijd vrij. Nooit veroordeelt Hij naar voorrecht, maar wel behoudt Hij naar voorrecht. De apostel haalt dit aan in Romeinen 9:15, als antwoord aan hen, die God beschuldigen van onrechtvaardigheid in Zijn geven van genade aan sommigen, terwijl Hij haar aan anderen rechtvaardig onthoudt.

(2). Mozes zal zien wat hij zal kunnen dragen en wat hem genoeg zal zijn. De zaak wordt zo geschikt, dat Mozes veilig en toch ook voldaan zal zijn.

Ten eerste. Veilig in een kloof van de steenrots, vers 21 - 22, daar was hij beschut tegen het verblindend licht en het verterend vuur van Gods heerlijkheid. Dat was de steenrots in Horeb, waaruit water kwam, en waarvan gezegd is: en de steenrots was Christus, 1 Corintheërs 10:4. Het is in de kloof van die steenrots, waarin wij beveiligd zijn tegen de toorn Gods die ons anders zou verteren, God zelf zal hen beschermen, die daar aldus verborgen zijn. En het is alleen door Christus, dat wij kennis hebben van de heerlijkheid Gods. Alleen diegenen kunnen haar zien tot hun vertroosting die staan op deze rots en er een toevlucht in gevonden hebben.

Ten tweede. Hij was tevreden met een gezicht op Zijn achterste delen vers 23. Hij zou meer van God zien dan ooit iemand op aarde van Hem gezien heeft, maar niet zoveel als diegenen van Hem zien, die in de hemel zijn. Het aangezicht van de mens is de zetel van majesteit, en de mensen worden gekend aan hun gelaat, daarin hebben wij het volle gezicht op de mensen. Dat gezicht op God mocht Mozes niet hebben maar wel zo'n gezicht als wij hebben van een mens, die ons voorbij is gegaan, zodat wij slechts zijn rug zien, zodat wij (gelijk wij zeggen) een blik op hem hebben. Er kan van ons niet gezegd worden dat wij op God zien, maar veeleer dat wij naar Hem zien, Genesis 16:13, want wij zien duister door een spiegel, als wij zien wat God heeft gedaan in Zijn werken, de gangen bemerken van onze God, onze Koning, dan zien wij, als het ware, Zijn achterste delen. De besten kennen aldus slechts ten dele, en wij kunnen onze spraak niet ordenen betreffende God vanwege duisternis, niet meer dan wij een mens kunnen beschrijven, wiens aangezicht wij nooit gezien hebben. Nu werd aan Mozes slechts vergund de achterste delen te zien, maar lang daarna toen hij getuige was van Christus verheerlijking op de berg, zag hij Zijn gelaat, Zijn aangezicht blinken als de zon. Als wij getrouw gebruik maken van de ontdekkingen die God van zich geeft, terwijl wij hier zijn zal ons weldra een heerlijker tafereel geopend worden, want wie heeft, aan die zal gegeven worden.

HOOFDSTUK 34

1 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Houw u twee stenen tafelen, gelijk de eerste waren, zo zal Ik op de tafelen schrijven dezelfde woorden, die op de eerste tafelen geweest zijn, die gij gebroken hebt. 2 En wees bereid tegen de morgenstond; dat gij in de morgenstond op de berg Sinai klimt, en stel u aldaar voor Mij, op de top des bergs. 3 En niemand zal met u opklimmen; dat er ook niemand gezien worde op de gansen berg; ook het kleine vee, noch runderen zullen tegenover dezen berg niet weiden. 4 Toen hieuw hij twee stenen tafelen, gelijk de eerste; en Mozes stond des morgens vroeg op, en klom op de berg Sinai, gelijk als hem de HEERE geboden had; en hij nam de twee stenen tafelen in zijn hand. 5 De HEERE nu kwam nederwaarts in een wolk, en stelde Zich aldaar bij hem; en Hij riep uit de Naam des HEEREN. 6 Als nu de HEERE voor zijn aangezicht voorbijging, zo riep Hij: HEERE, HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid. 7 Die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, Die de ongerechtigheid, en overtreding, en zonde vergeeft; Die de schuldige geenszins onschuldig houdt, bezoekende de ongerechtigheid der vaderen aan de kinderen, en aan de kindskinderen, in het derde en vierde lid. 8 Mozes nu haastte zich en neigde het hoofd ter aarde, en hij boog zich.

9 En hij zeide: Heere! indien ik nu genade gevonden heb in Uw ogen, zo ga nu de Heere in het midden van ons, want dit is een hardnekkig volk; doch vergeef onze ongerechtigheid en onze zonde, en neem ons aan tot een erfdeel!

10 Toen zeide Hij: Zie, Ik maak een verbond; voor uw ganse volk zal Ik wonderen doen, die niet geschapen zijn op de ganse aarde, noch onder enige volken; also dat dit ganse volk, in welks midden gij zijt, des HEEREN werk zien zal, dat het schrikkelijk is, hetwelk Ik met u doe. 11 Onderhoudt gij hetgeen Ik u heden gebiede! zie, Ik zal voor uw aangezicht uitdrijven de Amorieten, en de Kanaänieten, en de Hethieten, en de Ferezieten, en de Hevieten, en de Jebusieten. 12 Wacht u, dat gij toch geen verbond maakt met de inwoner des lands, waarin gij komen zult; dat hij misschien niet tot een strik worde in het midden van u. 13 Maar hun altaren zult gij liden omwerpen, en hun opgerichte beelden zult gij verbreken, en hun bossen zult gij afhouden. 14 (Want gij zult u niet buigen voor een anderen god; want des HEEREN Naam is Ijveraar! een ijverig God is Hij!) 15 Opdat gij misschien geen verbond maakt met de inwoner van dat land; en zij hun goden niet nahoeren, noch hun goden offerande doen, en hij u nodigende, gij van hun offerande etet. 16 En gij voor uw zonen vrouwen neemt van hun dochteren; en hun dochteren, haar goden nahoerende, maken, dat ook uw zonen haar goden nahoeren. 17 Gij zult u geen gegoten goden maken.

18 Het feest der ongezuurde broden zult gij houden; zeven dagen zult gij ongezuurde broden eten, gelijk Ik u geboden heb, ter gezetter tijd der maand Abib; want in de maand Abib zijt gij uit Egypte uitgegaan. 19 Al wat de baarmoeder opent, is Mij; ja, al uw vee, dat mannelijk zal geboren worden, openende de baarmoeder van het grote en kleine vee. 20 Doch de ezel, die de baarmoeder opent, zult gij met een stuk klein vee lossen; maar indien gij hem niet zult lossen, zo zult gij hem de nek breken. Al de eerstgeborenen uwer zonen zult gij lossen, en men zal voor Mijn aangezicht niet ledig verschijnen. 21 Zes dagen zult gij arbeiden, maar op de zevenden dag zult gij rusten; in de ploegtijd en in de oogst zult gij rusten. 22 Het feest der weken zult gij ook houden, zijnde het feest der eerstelingen van de tarweoogst, en het feest der inzameling, als het jaar om is. 23 Al wat mannelijk is onder u zal driemaal in het jaar verschijnen voor het aangezicht des Heeren HEEREN, de God van Israël. 24 Wanneer Ik de volken voor uw aangezicht uit de bezitting zal verdrijven, en uw landpalen verwijderen, dan zal niemand uw land begeren, terwijl gij henen opgaan zult, om te verschijnen voor het aangezicht des HEEREN uws Gods, driemaal in het jaar. 25 Gij zult het bloed van Mijn slachtoffer niet offeren met gedeseemd brood; het slachtoffer van het paasfeest zal ook niet vernachten tot de morgen. 26 De eerstelingen van de eerste vruchten uws lands zult gij in het huis des HEEREN uws Gods brengen. Gij zult het bokje in de melk zijner moeder niet koken.

27 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Schrijf u deze woorden; want naar luid dezer woorden heb Ik een verbond met u en met Israël gemaakt. 28 En hij was aldaar met de HEERE, veertig dagen en veertig nachten; hij at geen brood, en hij dronk geen water; en Hij schreef op de tafelen de woorden des verbonds, de tien woorden. 29 En het geschiedde, toen Mozes van de berg Sinai afging (de twee tafelen der getuigenis nu waren in de hand van Mozes, als hij van de berg afging), zo wist Mozes niet, dat het vel zijns aangezichts glinsterde, toen Hij met hem sprak. 30 Als nu Aaron en al de kinderen Israëls Mozes aanzagen, ziet, zo glinsterde het vel zijns aangezichts; daarom vreesden zij tot hem toe te treden. 31 Toen riep Mozes hen; en Aaron, en al de oversten in de vergadering keerden weder tot

hem; en Mozes sprak tot hen. 32 En daarna traden al de kinderen Israëls toe; en hij gebod hun al wat de HEERE met hem gesproken had op de berg Sinai. 33 Alzo eindigde Mozes met hen te spreken, en hij had een deksel op zijn aangezicht gelegd. 34 Doch als Mozes voor het aangezicht des HEEREN kwam, om met Hem te spreken, zo nam hij het deksel af, totdat hij uitging; en nadat hij uitgegaan was, zo sprak hij tot de kinderen Israëls, wat hem geboden was. 35 Zo zagen dan de kinderen Israëls het aangezicht van Mozes, dat het vel van het aangezicht van Mozes glinsterde; derhalve deed Mozes het deksel weder op zijn aangezicht, totdat hij inging om met Hem te spreken.

In het vorige hoofdstuk heeft God aan Mozes Zijn verzoening met Israël te kennen gegeven, en hier geeft Hij er de bewijzen van door Zijn verbond en gemeenschap met hen te vestigen. Wij hebben in dit hoofdstuk vier voorbeelden van Zijn vernieuwde gunst jegens hen.

I. De bevelen, die Hij aan Mozes geeft om de volgende morgen op de berg te komen, en twee stenen tafelen mee te brengen, vers 1 - 4.

II. Zijn ontmoeten van hem aldaar en het uitroepen van zijn naam, vers 5.

III. De instructies, die Hij hem aldaar gaf, en zijn omgang met hem gedurende veertig dagen, zonder tussenpoos, vers 10 - 28

IV. De eer, die Hij op hem legde, toen Hij hem met blinkend aangezicht naar beneden zond, vers 29 - 35. En in dit alles handelde God met Mozes als openbaar persoon en middelaar tussen Hem en Israël en als een type van de grote Middelaar.

Exodus 34:1 - 4

Het verdrag, dat gesloten stond te worden tussen God en Israël, plotseling verbroken door hun aanbidden van het kalf. Nu de vrede hersteld was, moeten de onderhandelingen er over opnieuw aanvangen, niet bij het punt waar zij gebleven waren, maar van voren af aan. Zo moeten afvalligen zich bekeren en de eerste werken doen, Openbaring 2:5.

1. Mozes moet zich bereiden voor het vernieuwen van de tafelen, vers 1. Tevoren had God zelf in de tafelen voorzien en er op geschreven, thans moet Mozes zich de tafelen houwen en God zal er alleen op schrijven. Zo waren, bij het eerste schrijven van de wet op het hart van de mens in de staat van de onschuld, zowel de tafelen als het schrift het werk van God maar toen die tafelen door de zonde verbroken en het schrift uitgewist werd, en de Goddelijke wet bewaard moest blijven in de Schrift, heeft God gebruik gemaakt van de dienst van de mensen, en wel het eerst van Mozes. Maar de profeten en apostelen hebben slechts de tafelen gehouwen, als het ware, het schrift was nog Gods schrift, want alle Schrift is van God ingegeven.

Toen God met hen verzoend was, gebod Hij dat de tafelen vernieuwd moesten worden, hetgeen ons duidelijk zegt:

a. Dat zelfs onder het Evangelie van de vrede en verzoening met God door Christus, (waarvan Mozes bemiddeling een type was) de zedelijke wet voor de gelovigen verbindend is gebleven. Christus heeft ons wel verlost van de vloek van de wet, maar niet van het gebod ervan, want wij zijn nog onder de wet van Christus. Toen onze Heiland in Zijn bergrede de zedelijke wet verklaarde en haar bevrijdde van de verdorven uitleggingen, waarmee de schriftgeleerden en Farizeen haar hadden verbroken, Mattheüs 5:19, heeft Hij in werkelijkheid de tafelen vernieuwd en ze gelijk gemaakt aan de eerste dat is: de wet tot haar oorspronkelijke bedoeling teruggebracht.

b. Dat het beste blijk en bewijs dat wij vergeving van zonde en vrede met God hebben daarin bestaat, dat de wet in ons hart is geschreven. Het eerste teken, dat God gaf van Zijn verzoening met Israël, was het vernieuwen van de tafelen van de wet, en zo is het eerste

artikel van het nieuwe verbond: Ik zal Mijn wet in uw hart schrijven, Hebréeën 8:10, en dan volgt in vers 12 :Want Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn.

c. Dat wij, zo wij willen dat God de wet in ons hart schrijft, ons hart moeten bereiden om dat schrift te ontvangen. Het stenen hart moet gehouwen worden door overtuiging van en verootmoediging over zonde, Hoséa 6:5. De overvloed van boosheid moet afgelegd worden, Jakobus 1:21, het hart moet effen wezen, zodat het woord er plaats in kan vinden. Dienovereenkomstig heeft Mozes de tafelen van steen of van lei, want ze waren zo dun en licht, dat Mozes ze beide in zijn hand kon dragen, uitgehouwen, en wat hun afmetingen betreft, die moeten iets kleiner - misschien niet veel - geweest zijn dan de ark, waarin zij neergelegd werden, dus ruim een meter lang, en drie vierde breed. Er schijnt niets bijzonder kunstigs geweest te zijn in de vorm, want er was niet veel tijd voor. Mozes was er mee gereed om ze de volgende morgen mee te nemen naar de berg. Hun schoonheid moeten zij niet hebben van de mens, maar van de vinger Gods.

2. Mozes moet wederom naar de top van de berg gaan en zich daar voor God stellen, vers 2. Hoewel de afwezigheid van Mozes en zijn langdurig verblijf op de berg nu onlangs de aanleiding waren van hun maken van het gouden kalf, heeft God daarom Zijn maatregelen niet veranderd, neen, hij moet op de berg komen en er even lang vertoeven als tevoren, om nu te zien of zij geleerd hadden te wachten. Om het volk eerbied in te boezemen wordt hun bevolen op een afstand te blijven, en niemand moet met Mozes op de berg gaan, vers 3. Zij hadden gezegd Hoofdstuk 32:1. Wij weten niet wat hem geschied zij, en God wil het hun niet doen weten. Zo stond Mozes dan des morgens vroeg op, vers 4, om naar de bestemde plaats te gaan om te tonen hoe begerig hij was om zich voor God te stellen, en dat hij geen tijd wilde verliezen. Het is goed om ons vroegtijdig tot oefening van de Godsvrucht te begeven, de morgenstond is voor die oefening even gunstig als voor de beoefening van letteren of wetenschap.

Exodus 34:5 - 9

Niet zodra was Mozes op de top van de berg, of God ontmoette er hem, vers 5. De Heere kwam nederwaarts door een zichtbaar teken van Zijn tegenwoordigheid en tentoonspreiding van Zijn heerlijkheid. Zijn neerkomen duidt Zijn goedheid, Zijn inschikkelijkheid aan, Hij vernedert zich om kennis te nemen van hen die zich verootmoedigen om met Hem te wandelen, Psalm 113:6. Heere, wat is de mens, dat Gij hem aldus bezoekt? Hij kwam neerwaarts in de wolk, waarschijnlijk wel de wolkkolom, die tot nu toe vóór Israël was heengegaan en de dag tevoren Mozes ontmoet had aan de deur van de tent van de samenkomst. Deze wolk moest Mozes vervullen met eerbied en ontzag, opdat de gemeenzaamheid, die hem toegestaan was, geen minachting zou baren. De discipelen werden bevreesd, als die in de wolk ingingen. Dat Hij een wolk tot Zijn tent maakte gaf te kennen dat, hoewel Hij veel van zichzelf bekendmaakte, er echter nog veel meer verborgen bleef. Merk nu op:

I. Hoe God Zijn Naam uitriep, vers 6, 7. Hij deed het "in transitu - als Hij hem voorbijging." Een bepaald en blijvend zien van God is weggelegd voor de toekomstige staat, het beste wat wij in deze wereld hebben is slechts voorbijgaand. God deed nu wat Hij daags tevoren aan Mozes beloofd had namelijk dat Zijn heerlijkheid hem zou voorbijgaan, Hoofdstuk 33:22. Hij riep de Naam van de Heere uit, de Naam waarmee Hij zich bekend wilde maken. Hij had zich aan Mozes bekendgemaakt in de heerlijkheid van Zijn zelfbestaan en zelfgenoegzaamheid, toen Hij die Naam uitriep: Ik ben, die Ik ben, thans maakt Hij zich bekend in de heerlijkheid van Zijn genade en goedheid en algenoegzaamheid. Nu God een tweede editie van de wet zal geven, laat Hij deze bekendmaking er als voorrede aan voorafgaan. Want het is Gods genade

en goedertierenheid, die de wet geeft. De vergeving van Israëls zonde in hun aanbidding van het gouden kalf zal nu bezegeld worden en door Zijn verklaring zal God hun bekendmaken, dat Hij vergeving schonk, "ex mero motu - bloot en alleen uit Zijn eigen welbehagen," niet om wille van hun verdienste, maar uit Zijn eigen neiging om te vergeven. De uitroeping er van duidt de algemene uitgestrektheid aan van Gods genade, Hij is niet slechts goed voor Israël, maar goed voor allen, laat allen dit opmerken. Wie oren heeft om te horen, die hore en wete en gelove.

1. Dat de God, met wie wij te doen hebben, een grote God is. Hij is Jehovah, de Heere, die Zijn bestaan heeft in en uit zichzelf en de fontein is van alle zijn, "Jehova El, de Heere, de sterke God," een God van almachtige kracht, en de oorsprong van alle kracht en macht. Dit wordt uitgesproken vóór de tentoonspreiding van Zijn genade, om ons te leren zelfs van Gods genade en goedheid te spreken met grote ernst en een heilig ontzag, en om ons aan te moedigen op die goedertierenheid te steunen en te betrouwen. Het is de goedertierenheid niet van een mens, die broos en zwak, vals en wispelturig is, maar de goedertierenheid des Heeren, van de Heere God, en daarom zijn het gewisse weldadigheden, vrijmachtige goedertierenheden, goedertierenheden, die vertrouwd maar niet verzocht, dat is: misbruikt mogen worden.

2. Dat Hij een goede God is. Zijn grootheid en goedheid verklaren elkaar. Opdat de verschrikking van Zijn grootheid ons niet zal doen vrezen, wordt ons gezegd hoe goed Hij is, en opdat wij van Zijn goedheid geen misbruik zullen maken, door een al te grote vrijmoedigheid, die dan in vrijpostigheid ontaardt, wordt ons gezegd hoe groot Hij is. Vele woorden zijn hier als opeengehoopt, om ons bekend te maken met en te overtuigen van Gods goedheid en om te tonen hoezeer Zijn goedheid zowel Zijn heerlijkheid als Zijn verlustiging is, en toch zonder onnodige herhaling.

a. Hij is "barmhartig." Dit duidt Zijn medelijden aan, Zijn ontferming als van een vader over zijn kinderen. Dit wordt het eerst genoemd, omdat het het eerste rad is in al de voorbeelden van Gods liefde en welbehagen in de gevallen mens, wiens rampzaligheid hem tot een voorwerp maakt van medelijden, Richteren 10:16, Jesaja 63:9. Laat ons dan geen harde gedachten hebben van God en geen harde harten voor onze broeders.

b. Hij is "genadig." Dit duidt beide vrijwilligheid en vriendelijkheid aan, het geeft te kennen dat Hij niet slechts medelijden heeft met Zijn schepselen, maar een welgevallen in hen en in goedgevoelen aan hen, en wel uit eigen beweging, en niet om iets dat in hen is. Zijn barmhartigheid is genade, vrije genade, dit leert ons niet slechts meedogend te zijn maar ook vriendelijk en beleefd, 1 Petrus 3:8.

c. Hij is "lankmoedig." Dit is een deel van Gods goedheid, dat door de slechtheid van de zondaars nodig wordt. Israël had dit nodig gemaakt, zij hebben Zijn geduld op de proef gesteld en ervaren. Hij is lankmoedig, dat is: traag tot toorn, en wacht met de uitoefening van Zijn gerechtigheid, Hij wacht om genadig te zijn, en verlengt de tijd voor de aanbidding van Zijn genade.

d. Hij is "groot van weldadigheid en waarheid." Dit duidt overvloedige goedheid aan, die onze verdienste, ons denken en ons spreken te boven gaat. De bronnen van de genade zijn altijd vol, de stromen van de genade zijn steeds vloeiende, er is in God genade genoeg, genade voor allen, genade voor ieder, genoeg voor altijd. Het duidt beloofde goedheid aan, goedheid en waarheid tezamen gevoegd, goedheid verbonden door belofte, en Zijn getrouwheid, verpand als waarborg er van. Hij doet niet slechts goed, maar door Zijn belofte wekt Hij onze verwachting er van op, zelfs verplicht Hij zich om genade te betonen.

e. Hij "bewaart de weldadigheid aan vele duizenden."

Dit geeft te kennen:

- a. Genade, die zich uitstrekt over duizenden van mensen, als Hij aan sommigen geeft, houdt Hij nog over voor anderen, en is nooit uitgeput. Hij heeft genade genoeg voor al de duizenden van Israël als zij vermenigvuldigd zijn, als het zand van de zee zullen wezen in menigte.
- b. Genade als bij onvervreemdbaar erfrecht vastgesteld op duizenden van geslachten, waarop de einden van de eeuwen gekomen zijn, ja de lijn daarvan loopt parallel met de eeuwigheid zelf.

f. Hij vergeeft "ongerechtigheid, overtreding en zonde." De vergevende genade wordt in bijzonderheden genoemd, omdat daarin de Goddelijke genade het meest verheerlijkt wordt en omdat deze het is, die de deur opent voor alle andere gaven van de Goddelijke genade, en omdat Hij daar nu onlangs zo'n groot bewijs van had gegeven. Hij vergeeft misdaden van allerlei soort: ongerechtigheid, overtreding en zonde, Hij vermenigvuldigt Zijn vergeving en bij Hem is veel verlossing.

3. Dat Hij een heilig en rechtvaardig God is. Want:

- a. Hij houdt de schuldige geenszins voor onschuldig. Sommigen lezen dit zo dat er een verzachting in de toorn door wordt te kennen gegeven, zelfs als Hij straft: "Als Hij ontledigt, zal Hij niet geheel woest maken," dat is: "Hij gaat niet over tot het uiterste, zodat er geen herstel meer is." Zoals wij het lezen, moeten wij het zo verklaren, dat Hij voor de schuldigen geenszins de ogen sluit, alsof Hij geen kennis nam van hun zonde. Of wel: Hij zal de onboetvaardige schuldigen, die nog voortgaan in hun zonde, niet onschuldig houden, Hij zal de schuldigen niet onschuldig houden zonder dat aan Zijn gerechtigheid wordt voldaan en zonder de noodzakelijke verdediging van de eer van Zijn regering.
- b. Hij bezoekt de ongerechtigheid van de vaderen aan de kinderen. Hij kan het rechtvaardig doen, want alle zielen zijn van Hem, en er is in de zonde een boosheid die het bloed bederft. Soms zal Hij het doen, inzonderheid tot straf van afgodendienaars. Aldus toont Hij Zijn haat tegen de zonde en Zijn misnoegen er over, toch zal Hij niet eeuwig de toorn behouden, maar bezoekt de ongerechtigheid slechts tot aan het derde en vierde geslacht, terwijl Hij weldadigheid bewaart voor duizenden. En dit is Gods Naam tot in eeuwigheid, en dit is Zijn gedachtenis van geslacht tot geslacht.

II. Hoe Mozes deze bekendmaking, die God van zichzelf heeft gedaan heeft ontvangen. Het schijnt dat Mozes dit als een genoegzame verhoring heeft beschouwd van zijn bede, dat God hem Zijn heerlijkheid zou tonen, want wij lezen niet, dat hij in de kloof van de steenrots is gegaan, om vandaar het gezicht te hebben op Gods achterste delen. Misschien was dit hem genoeg en begeerde hij niets meer, gelijk wij ook niet lezen dat Thomas zijn hand in Christus zijde heeft gestoken, hoewel Christus hem uitnodigde om dit te doen. Nu God aldus Zijn Naam heeft uitgeroepen, zegt Mozes: "Het is genoeg, ik verwacht niets meer totdat ik in de hemel kom," tenminste heeft hij het niet behoorlijk geacht te verhalen wat hij gezien heeft. Nu wordt ons hier gezegd:

1. Welke indruk het op hem gemaakt heeft vers 8. Mozes nu haastte en neigde het hoofd ter aarde en hij boog zich. Hiermede gaf hij te kennen:

- a. Zijn nederige eerbied en aanbidding van Gods heerlijkheid, Hem de ere gevende van die naam, welke Hij aldus heeft uitgeroepen. Zelfs de goedheid van God moet door ons met diepe eerbied en heilig ontzag worden beschouwd.
- b. Zijn blijdschap in de ontdekking, die God van zichzelf heeft gedaan, en zijn dankbaarheid er voor. Wij hebben reden om dankbaar Gods goedheid jegens ons te erkennen, niet slechts in

de voorbeelden, die Hij er ons van gegeven heeft, maar ook in de bekendmaking, die Hij er van gedaan heeft door Zijn woord, niet slechts dat Hij ons genadig is en zijn zal, maar dat het Hem behaagt het ons te doen weten.

c. Zijn heilige onderworpenheid aan de wil van God, ons bekend gemaakt in deze verklaring, instemmende met Zijn gerechtigheid, zowel als met Zijn genade, zichzelf en Zijn volk Israël stellend onder het bestuur en de leiding van zo'n God zoals Jehovah zich nu bekend heeft gemaakt. Laat deze God onze God zijn, eeuwiglijk en altoos.

2. Welk gebruik hij er van heeft gemaakt. Onmiddellijk heeft hij er een gebed op gegrond vers 9, en een zeer ernstig, liefdevol gebed is het:

a. Om de tegenwoordigheid van God met Zijn volk Israël in de woestijn: Heere, indien ik nu genade gevonden heb in Uw ogen, zo ga nu de Heere in het midden van ons, want Uw tegenwoordigheid is alles in alles voor onze veiligheid en onze voorspoed.

b. Om vergeving van zonde, vergeef onze ongerechtigheid en onze zonde, want anders kunnen wij niet verwachten, dat Gij met ons zult gaan. En:

c. Om de voorrechten van een bijzonder volk. "Neem ons aan tot een erfdeel, waarop Gij bijzonder het oog zult hebben, waarover Gij zorg zult hebben, en waarin Gij U zult verlustigen." Deze dingen had God reeds aan Mozes beloofd, er hem de verzekering van gegeven, en toch bidt hij erom, niet als twijfelend aan de oprechtheid van Gods schenkingen maar als iemand, die ze gaarne bevestigd wil zien. Gods beloften zijn bedoeld en bestemd, niet om ons gebed te doen ophouden, maar om er ons in te besturen en toe aan te moedigen. Zij, die goede hoop hebben door genade, dat hun zonden vergeven zijn moeten toch blijven bidden om vergeving, om de vernieuwing van hun vergeving, en om er al meer en meer de verzekerdheid van te hebben in hun ziel. Hoe meer wij zien van Gods goedheid, hoe meer wij ons moeten schamen om onze zonden en hoe meer begerig wij moeten zijn om deel te hebben aan die goedheid.

God had aan het einde van de bekendmaking gezegd, dat Hij de ongerechtigheid aan de kinderen zou bezoeken, en dit nu bidt Mozes af: Heere, vergeef hun niet slechts, maar ook hun kinderen, en laat onze verbondsbetrekking met U als een erfdeel overgaan op ons nageslacht. Zo heeft Mozes als een man, aan wie het algemeen welzijn werkelijk ter harte gaat, gebeden zelfs voor de kinderen, die nog geboren moesten worden. Maar het is wel een vreemde pleitgrond, die hij aanvoert: want dit is een hardnekkig volk. God had dit als een reden gegeven, waarom Hij niet met hen wilde gaan, Hoofdstuk 33:3. "Ja", zegt Mozes, "daarom juist is het nodig, dat Gij met ons gaat, want hoe slechter zij zijn hoe nodiger Uw tegenwoordigheid onder hen is, hoe meer behoefte zij hebben aan Uw tegenwoordigheid en genade om hen beter te maken." Mozes ziet hen zo hardnekkig, dat hij voor zich evenmin geduld als macht heeft om met hen te handelen. "Daarom, Heere, kom Gij onder ons, en blijf met ons, want anders zullen zij nooit ontzag blijven behouden. Gij zult hen sparen en verdragen want Gij zijt God, en geen mens, Hoséa 11:9.

Exodus 34:10 - 17

Nu de verzoening tot stand gekomen is wordt er een verbond van vriendschap gemaakt tussen God en Israël. De verraders zijn niet slechts begenadigd, maar bevorderd en wederom tot gunstgenoten gemaakt. Wèl mag de verzekering daarvan ingeleid worden door het woord: "Zie," een woord, dat aandacht en bewondering aanduidt. Zie, Ik maak een verbond. Toen het verbond verbroken werd, was het Israël, dat het verbrak, nu het staat vernieuwd te worden, is het God, die het maakt. Indien er twist is, moeten wij er al de schuld van dragen, als er vrede is, moet aan God al de eer en heerlijkheid er voor worden toegebracht. Hier nu is:

1. Gods deel van het verbond, wat Hij voor hen doen zal, vers 10,11.

a. In het algemeen. Voor uw ganse volk zal Ik wonderen doen. Verbondszegeningen zijn wonderen, Psalm 98:1, wonderen in het rijk van de genade, die, welke hier vermeld worden, waren wonderen in het rijk van de natuur: het opdrogen van de Jordaan het stilstaan van de zon, enz. In waarheid wonderen, want zij waren zonder precedent, zonder voorbeeld, die niet geschapen zijn op de ganse aarde, zij waren de vreugde van Israël en de bevestiging van hun geloof. Uw volk zal zien en erkennen des Heeren werk. En zij waren de schrik van hun vijanden, het is schrikkelijk, wat Ik doen zal. Ja, zelfs Gods eigen volk zal ze zien met verbazing.

b. In het bijzonder: Ik zal voor uw aangezicht uitdrijven de Amorieten. Als Koning van de volken rukt God sommigen uit om anderen te planten, als Koning van de heiligen maakte Hij plaats voor de wijnstok, die Hij heeft overgebracht uit Egypte, Psalm 80:9, 10. Aan Israëls belangen worden koninkrijken opgeofferd, Jesaja 43:3, 4.

2. Hun deel van het verbond: Onderhoudt gij hetgeen, dat Ik u heden gebied. Wij kunnen het voorrecht, de weldaad, van de beloften niet verwachten, tenzij wij nauwgezet de geboden onderhouden. De twee grote geboden zijn:

a. Gij zult u niet buigen voor een andere God, vers 14, geen Goddelijke eer bewijzen aan enig schepsel, of aan enigerlei naam, een schepsel van de verbeelding. Er wordt een goede reden aan toegevoegd: het is op uw risico zo gij het doet, want de Heere, wiens Naam is IJveraar, is een ijverig God, even gevoelig voor de zaken van Zijn Godsdienst, als de man voor de eer van het huwelijksbed. Jaloersheid wordt de grimmigheid des mans genoemd, Spreuken 6:34, maar zij is Gods heilig en rechtvaardig ongenoegen. Diegenen kunnen God niet op de rechte wijze aanbidden, die niet Hem alleen aanbidden.

b. "Gij zult u geen gegoten goden maken, vers 17, gij zult de waren God niet door of in beelden aanbidden." Dat was de zonde, waarin zij nu onlangs waren gevallen, en daarom worden zij daar inzonderheid tegen gewaarschuwd.

Om deze twee geboden worden hier omheiningen gemaakt:

(1). Opdat zij niet in verzoeking zouden komen andere goden te aanbidden, moeten zij niet in betrekking komen van verwantschap of vriendschap met hen, die het deden, vers 12. "Wacht u, want gij bevindt u in de proeftijd, het is een zonde, waartoe gij neiging hebt, en die u lichtelijk zal omringen, weest dus zeer op uw hoede, en onthoudt u zorgvuldig van alle schijn van dit kwaad, of van een naderen er toe, dat gij toch geen verbond maakt met de inwoners des lands." Indien God, in vriendelijkheid voor hen, de Kanaänieten uitdreef, dan behoren zij in gehoorzaamheid aan God, hen niet te herbergen. Wat kon van hen geëist worden, dat meer redelijk en billijk was? Indien God oorlog voert tegen de Kanaänieten, moet Israël geen vrede met hen sluiten. Indien God er voor zorgt, dat de Kanaänieten hun heren niet worden, laat hen er dan voor zorgen, dat zij geen strikken voor hen worden. Het was in hun burgerlijk belang om de verovering van het land te voltooien, zozeer gaat God te rade met ons welvaren in de wetten, die Hij ons geeft. Inzonderheid moeten zij er zich voor wachten om onderlinge huwelijken met hen aan te gaan, vers 15, 16. Als zij hun kinderen huwden, dan liepen zij gevaar om ook hun goden te huwen, zo groot is het bederf van onze natuur, dat er veel meer waarschijnlijkheid is dat de slechten de goeden zullen verleiden, dan dat de goeden de slechten zullen bekeren. De weg van de zonde loopt bergafwaarts, wie een verbond hebben met afgodendienaars zullen langzamerhand liefde krijgen voor afgoderij, en zij, die er toe overgehaald werden om van het afgodenofer te eten, zullen er eindelijk toe komen om aan de afgoden te offeren. "Obsta principiis - Smoor het kwaad in de geboorte."

(2). Om niet in verzoeking te komen zich gegoten goden te maken moeten zij die, welke zij gevonden hebben, ten enenmale vernielen met alles wat tot hen behoorde, de altaren en de

bossen, vers 13, opdat zij, indien zij ze lieten staan, in verloop van tijd er niet toe zouden komen om ze of te gebruiken, of ze na te maken, of in hun verfoeiing van en vrees voor afgoderij te verflauwen. De overblijfselen van afgoderij moeten vernietigd worden als zijnde een belediging van de heilige God, en een grote schande voor de menselijke natuur. Laat er nooit gezegd worden dat mensen, die aanspraak maken op verstand, zich ooit aan zulke ongerijmdheid schuldig gemaakt hebben, dat zij zich goden gemaakt hebben en die hebben aanbeden.

Exodus 34:18 - 27

Hier is een herhaling van verschillende bepalingen, die tevoren reeds gemaakt zijn inzonderheid met betrekking tot hun plechtige feesten. Toen zij het kalf hadden gemaakt, riepen zij een feest uit ter ere daarvan, opdat zij dit nu nooit weer zouden doen, wordt hun hier bevolen de feesten te houden die God ingesteld heeft. De mensen behoeven zich van hun Godsdienst niet te laten aftrekken door de verzoeking van vrolijkheid want wij dienen een Meester, die in zeer ruime mate voorzien heeft, om Zijn dienstknechten blijdschap en vrolijkheid te doen hebben, ernstige Godsvrucht is een voortdurend feest en voortdurende blijdschap in God.

1. Een dag in de week moeten zij rusten vers 21, zelfs in de ploegtijd en in de oogst, de drukste tijden van het jaar. Alle wereldlijke bezigheden moeten plaatsmaken voor die heilige rust, het oogstwerk zal er te voorspoediger om gaan als in de oogsttijd de sabbatdag Godsdienstig wordt waargenomen. Hierdoor moeten wij tonen dat wij aan gemeenschap met God en aan onze plicht jegens Hem de voorkeur geven boven oogstwerk en oogstvreugde.

2. Driemaal in het jaar moeten zij feestvieren, vers 23, dan moesten zij voor het aangezicht des Heeren, de Gods Israëls, verschijnen. In al ons naderen tot God moeten wij het oog op Hem hebben:

a. als de Heere God, volzalig, groot en heerlijk, opdat wij Hem met eerbied en Godvruchtige vrees aanbidden.

b. Als de God Israëls, een God in verbond met ons, opdat wij aangemoedigd zijn om op Hem te vertrouwen en Hem te dienen met blijdschap. Wij zijn altijd voor Gods aangezicht, maar in heilige plichten moeten wij ons stellen voor Zijn aangezicht, zoals dienstknechten om orders te ontvangen, zoals smekelingen om gunsten te vragen, en wij hebben reden om beide te doen met blijdschap. Maar nu zou het denkbeeld kunnen opkomen dat wanneer alle mannen uit het gehele land waren opgegaan ter aanbidding in de plaats, die God zou verkiezen, het land blootgesteld zou zijn aan invallen van hun naburen, en wat zal er dan worden van de arme vrouwen en kinderen, de zieken en de ouden van dagen, die men thuis moet laten? "Vertrouwt die toe aan God, vers 24, niemand zal uw land begeren, zij zullen het niet slechts niet aanvallen zij zullen daar zelfs niet eens aan denken."

Alle harten zijn in Gods hand en onder Zijn bedwang. Hij kan beslag leggen, niet slechts op wat de mensen doen, maar ook op hun begeerten. Kanaän was een begeerlijk land, en de naburige volken waren begerig genoeg, en toch zegt God: "Zij zullen het niet begeren." Laat ons alle zondige begeerten tegen God en Zijn heerlijkheid in ons eigen hart beteugelen, en dan vertrouwen dat Hij alle zondige begeerten in het hart van anderen tegen ons en onze belangen zal ten onder houden. De weg van de plicht is de veilige weg. Als wij God dienen zal Hij ons bewaren, en zij, die het met Hem wagen, zullen nooit iets verliezen. Zolang wij in Gods werk gebruikt worden, zijn wij onder Zijn bijzondere bescherming, zoals edellieden en parlementsleden hebben wij het voorrecht van niet gearresteerd te mogen worden.

De drie feesten met hun aanhangsels worden hier genoemd.

Ten eerste. Het Pascha en het feest van de ongezuurde broden, ter gedachtenis aan hun verlossing uit Egypte, en daaraan is de wet van de lossing van de eerstgeborenen toegevoegd, vers 18 - 20 Dit feest werd ingesteld, Hoofdstuk 12:15 en er nogmaals op aangedrongen in Hoofdstuk 23:15.

Ten tweede. Het feest van de weken, dat is: het pinksterfeest, zeven weken na het pascha, en daarmee wordt de wet van de eerstelingen verbonden.

Ten derde. Het feest van de inzameling aan het eind van het jaar dat het Loofhuttenfeest was, vers 22, ook daarvan had Hij reeds tevoren gesproken, Hoofdstuk 23:16.

Wat betreft de wetten, die hier herhaald worden, vers 25, 26: die tegen het gedesemde heeft betrekking op het pascha, die van de eerstelingen op het pinksterfeest, en daarom heeft die betreffende het niet koken van het bokje in de melk van zijn moeder naar alle waarschijnlijkheid betrekking op het feest van de inzameling, waarbij God niet wilde, dat zij de bijgelovige plechtigheid zouden waarnemen, die zij waarschijnlijk bij de Egyptenaren of bij andere naburige volken gezien hadden om er hun oogst mee te zegenen. Met deze wetten, die hier herhaald zijn, is waarschijnlijk alles wat tevoren tot hem gezegd was op de berg, ook herhaald en werd hem ook wederom het voorbeeld van de tabernakel getoond, want de ontsteltenis en ontstemming, die het gouden kalf in zijn gemoed hadden teweeggebracht, zouden ook wel enige verwarring bij hem hebben kunnen doen ontstaan in de denkbeelden omtrent hetgeen hij gezien en gehoord had, en er iets van uitgewist kunnen hebben in zijn herinnering. Het was ook ten teken van een volkomen verzoening, en om aan te tonen dat geen tittel of jota van de wet voorbij zal gaan, maar dat alles zorgvuldig bewaard zou worden door de grote Middelaar, die niet gekomen is om de wet te ontbinden, maar te vervullen, Mattheüs 5:17, 18.

En bij het einde wordt aan Mozes bevolen:

1. Deze woorden te schrijven, vers 27, opdat het volk er door een herhaalde lezing beter bekend mee zou worden, en zij aan de toekomstige geslachten zouden worden overgeleverd, nooit kunnen wij Gode genoeg dankbaar zijn voor het geschreven woord.

2. Wordt hem gezegd dat God volgens deze woorden een verbond zal maken met Mozes en met Israël, niet onmiddellijk met Israël, maar met hen in Mozes als middelaar. Aldus is het verbond van de genade gemaakt met de gelovigen door Christus, die gegeven is tot "een verbond des volks," Jesaja 49:8. En gelijk hier het verbond was gemaakt volgens het gebod, zo is het ook nu nog, want door de doop zijn wij in het verbond gebracht, opdat ons geleerd wordt te onderhouden alles wat Christus ons geboden heeft, Mattheüs 28:19, 20.

Exodus 34:28 - 35

I. Hier is het verblijf van Mozes op de berg, waar hij wonderdadig onderhouden werd, vers 28. Hij was daar in zeer innige gemeenschap met God, zonder tussenpoos of stoornis, veertig dagen en veertig nachten, en hij achtte dit niet lang. Als wij moe zijn van een paar uur, doorgebracht om van God te horen en in Zijn aanbidding, dan moeten wij eens bedenken hoeveel dagen en nachten Mozes met Hem doorgebracht heeft, en van de eeuwige dag, die wij hopen door te brengen met Hem te loven. Gedurende al die tijd heeft Mozes gegeten noch gedronken. Hoewel hij er de vorige maal zo lang vastende werd gehouden, heeft hij deze tweede maal toch niet voor zoveel dagen mondvorraad meegenomen maar geloofde dat de mens niet bij brood alleen leeft, en hij bemoedigde zich met de ervaring, die hij had opgedaan van de waarheid hiervan. Zolang is hij zonder spijs of drank (en waarschijnlijk ook zonder slaap) gebleven, want:

1. De kracht Gods heeft hem ondersteund, zodat hij er geen behoefte aan had. Hij, die het lichaam heeft gemaakt, kon het ook zonder de gewone middelen voeden, want die middelen gebruikt Hij, maar Hij is er niet aan gebonden. Het leven is meer dan het voedsel.

2. Zijn gemeenschap met God onderhield hem, zodat hij geen voedsel begeerde. Hij had een spijs om te eten, die de wereld niet kende want het was zijn spijs en drank het woord Gods te horen en te bidden. De overvloedige voldoening, die zijn ziel smaakte in het woord Gods en in de gezichten van de Almachtige, deden hem het lichaam en de genoegens er van vergeten. Als God Zijn gunstgenoot Mozes wilde onthalen, dan was het niet met spijs en drank, maar met Zijn licht, Zijn wet en Zijn liefde, met de kennis van Hemzelf en van Zijn wil, en toen heeft de mens in waarheid engelenbrood gegeten. Zie hier wat wij het grootste, het wenselijkste genot moeten achten, het koninkrijk Gods is niet spijs en drank, noch de overvloed, noch het aangename er van, maar rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap door de Heilige Geest. Gelijk Mozes, zo hebben ook Elia en Christus veertig dagen en veertig nachten gevast, hoe meer wij van de genietingen van de zinnen gestorven zijn, hoe beter en hoe meer wij voor de genietingen van de hemel zijn bereid.

II. Mozes afkomen van de berg, zeer verrijkt en wonderbaarlijk versierd.

1. Hij kwam af, verrijkt met de kostelijkste schat, want hij bracht de twee tafelen van de wet mede, geschreven met de vinger Gods, vers 28, 29. Het is een grote gunst, dat ons de wet gegeven is, "die gunst werd aan Israël bewezen," Psalm 147:19, 20. Het is een grote eer om gebruikt te worden om Gods wet aan anderen over te leveren, deze eer werd aan Mozes bewezen.

2. Hij kwam neer, versierd met de heerlijkste schoonheid, want het vel van zijn aangezicht glinsterde, vers 29. Bij dit verblijf op de berg hoorde hij alleen wat hij tevoren had gehoord maar hij zag meer van de heerlijkheid Gods, en deze met ongedekt aangezicht aanschouwd hebbende, was hij nu ook enigmater naar "hetzelfde beeld in gedaante veranderd," 2 Corinthiërs 3:18. De vorige keer kwam hij af van de berg met de heerlijkheid van een magistraat om Israëls afgoderij te kastijden, thans met de heerlijkheid van een engel, met tijdingen van vrede en verzoening. Toen kwam hij neer met een roede, nu in de geest van de zachtmoedigheid.

Dit nu kan beschouwd worden:

A. Als een grote eer, die aan Mozes werd bewezen, opdat het volk nooit meer zijn zending in twijfel zou trekken, gering over hem zou denken of spreken. Hij droeg zijn geloofsbrieven in zijn gelaat, dat, naar sommigen denken, zolang hij leefde nog overblijfselen bleef behouden van deze heerlijkheid en wellicht bijgedragen heeft tot het krachtige van zijn ouderdom. Het oog kon niet verdonkerd worden, dat God had gezien, het gelaat niet door rimpels worden doorploegd, dat geblonken had met Zijn heerlijkheid. De Israëlieten konden hem niet in het aangezicht zien, of zij moesten er zijn opdracht op lezen: Alzo werd gedaan aan de man, tot wiens eer de Koning een welbehagen had. Toch hebben zij daarna nog tegen hem gemurmureerd, want op zich zelf zullen ook de meest tastbare bewijzen geen hardnekkig ongeloof overwinnen. Het blinken van Mozes gelaat was een grote eer voor hem, toch was dit geen heerlijkheid in vergelijking met de uitnemende heerlijkheid. Wij lezen van onze Heere Jezus niet alleen dat Zijn aangezicht blonk als de zon, maar ook Zijn gehele lichaam want "Zijn kleding werd wit en zeer blinkende," Lukas 9:29. Maar toen Hij afkwam van de berg, heeft Hij die heerlijkheid geheel afgelegd, daar Hij wil dat wij wandelen door geloof en niet door aanschouwen.

B. Het was ook een grote gunst jegens het volk en een aanmoediging voor hen, daar hun hiermede de verzekering werd gegeven, dat hij was aangenomen, en zij door hem. Zo is de verhoging van Christus, onze Voorspraak bij de Vader, de grote steun van ons geloof.

C. Het was de uitwerking van het gezicht dat hij op God heeft gehad.

Gemeenschap met God:

a. Doet het gelaat blinken en schitteren. Ernstige Godsvrucht brengt een schittering, een glans op het aangezicht van een mens, die eerbied en liefde afdwingt.

b. Het moet het aangezicht doen schitteren in algemene heiligheid, als wij met God op de berg zijn geweest, wij moeten ons licht laten schijnen voor de mensen in ootmoed, zachtaardigheid en al de blijken van een hemelse wandel. Aldus moet de lieflijkheid van de Heere, onze God, over ons zijn, in heilig sieraad, opdat allen met wie wij omgaan aan ons zien, dat wij met Jezus geweest waren, Handelingen 4:13.

Omtrent dit glinsteren van Mozes aangezicht hebben wij nu op te merken:

Ten eerste. Dat Mozes zelf er zich niet van bewust was, vers 29, hij wist niet dat het vel van zijn aangezicht glinsterde. Aldus is het:

1. Het ongeluk van sommigen, dat hun aangezicht glinstert van wezenlijke genade, maar dat zij het niet weten en er dus de vertroosting niet van hebben. Hun vrienden zien veel van God in hen, maar zij zelf zijn geneigd te denken dat zij geen genade hebben.

2. Er zijn anderen, van wie het aangezicht blinkt van uitnemende gaven, maar hun nederigheid belet hun dit te weten en er door opgeblazen te zijn. Met welke schoonheid God ons ook moge versieren, toch moeten wij altijd vervuld zijn van zo'n ootmoedig besef van onze onwaardigheid en menigerlei tekortkoming dat wij hetgeen ons gelaat doet blinken voorbijzien en vergeten.

Ten tweede. Dat Aaron en de kinderen Israëls het zagen, en bevreesd waren, vers 30. De waarheid er van werd getuigd door een menigte van getuigen, die zich ook het ontzagwekkende er van bewust waren. Het verblindde hun ogen niet slechts, maar vervulde hen van zo'n ontzag, dat zij genoodzaakt waren terug te gaan, waarschijnlijk waren zij in onzekerheid of het een teken was van Gods gunst of van Zijn misnoegen, en hoewel het hoogstwaarschijnlijk een teken was ten goede, vreesden zij toch het ergste omdat zij zich zozeer van schuld bewust waren, inzonderheid bij de herinnering aan de houding, waarin Mozes hen vond, toen hij de vorige maal van de berg was afgekomen. Heiligheid zal eerbied afdwingen, maar de bewustheid van zonde maakt dat de mensen bevreesd zijn voor hun vrienden, en zelfs voor hetgeen in werkelijkheid een gunst voor hen is.

Ten derde. Dat Mozes een deksel op zijn aangezicht legde, toen hij bemerkte dat het glinsterde, vers 33, 35.

1. Dit is voor ons een les van bescheidenheid en ootmoed. Wij moeten er mee tevreden zijn, dat wat er voortreffelijks in ons is, in de schaduw blijft, dat er een sluier over geworpen wordt, niet begerende een schoon gelaat te tonen naar het vlees. Zij, die waarlijk begerig zijn om door God erkend en aangenomen te worden, zullen ook begeren dat mensen hen niet opmerken of toejuichen. "Qui bene laterit, bene vixit - Er is een lofwaardig zich verbergen."

2. Het leert aan Evangeliedienaren zich te voegen naar de vatbaarheid van hun hoorders en voor hen te prediken naar zij in staat zijn de prediking te begrijpen. Laat een sluier geworpen worden over al die kunst en al die geleerdheid, die eerder tot vermaak strekken dan tot stichting, en laat de sterken zich neerbuigen tot de zwakheid van de zwakken.

3. Dat deksel, die sluier, betekende het duistere van die bedeling. Er was in de ceremoniële inzettingen veel van Christus en de genade van het Evangelie, maar er was een deksel op, zodat de kinderen Israëls niet duidelijk de toekomende goederen konden zien, waarvan de wet een schaduw had. Het was schoonheid, die omsluiert was, goud in de mijn, een parel in de schelp, maar, Gode zij dank, door het Evangelie zijn leven en onsterfelijkheid aan het licht gebracht, het deksel is weggenomen van het Oude Testament, maar het blijft nog op de harten van hen, die hun ogen sluiten voor het licht. Aldus wordt deze Schriftuurplaats verklaard door de apostel in 2 Corinthiërs 3:13 - 15.

Ten vierde. Dat hij, als hij inging voor het aangezicht des Heeren, om met Hem te spreken in de tent van de samenkomst, het deksel afnam, vers 34. Dan was dat deksel niet nodig, en voor God moet iedereen ongesluiert verschijnen, want alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen van Hem, met wie wij te doen hebben en het is dwaasheid om iets voor Hem te willen bedekken of verbergen. Als wij komen om ons voor de Heere te stellen, moet iedere sluier afgeworpen worden. Dit betekende ook, gelijk het verklaard wordt in 2 Corinthiërs 3:16, dat wanneer een ziel tot de Heere bekeerd wordt, "het deksel wordt weggenomen," opdat zij met ongedekt aangezicht Zijn heerlijkheid zal aanschouwen. En als wij voor de Heere komen in de hemel om daar voor altijd met Hem te spreken, dan zal de sluier weggenomen worden, niet slechts van de Goddelijke heerlijkheid, maar van ons hart en van onze ogen, opdat wij zien gelijk wij gezien, en kennen gelijk wij gekend zijn.

HOOFDSTUK 35

1 Toen deed Mozes de ganse vergadering der kinderen Israëls verzamelen, en zeide tot hen: Dit zijn de woorden, die de HEERE geboden heeft, dat men ze doe. 2 Zes dagen zal men het werk doen; maar op de zevenden dag zal ulieden heiligheid zijn, een sabbat der rust de HEERE; al wie daarop werk doet, zal gedood worden. 3 Gij zult geen vuur aansteken in enige uwer woningen op de sabbatdag. 4 Verder sprak Mozes tot de ganse vergadering der kinderen Israëls, zeggende: Dit is het woord, dat de HEERE geboden heeft, zeggende: 5 Neemt van hetgeen, dat gijlieden hebt, een hefoffer de HEERE; een ieder, wiens hart vrijwillig is, zal het brengen, ten hefoffer des HEEREN: goud, en zilver, en koper; 6 Als ook hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen, en geiten haar; 7 En roodgeverfde ramsvellen, en dassenvellen, en sittimhout; 8 En olie tot de luchter, en specerijen ter zalfolie, en tot roking welriekende specerijen; 9 En sardonixstenen, en vervullende stenen, tot de Efod en tot de borstlap.

10 En allen, die wijs van hart zijn onder ulieden, zullen komen, en maken alles, wat de HEERE geboden heeft: 11 De tabernakel, zijn tent en zijn deksel, zijn haakjes en zijn berderen, zijn richelen, zijn pilaren, en zijn voeten; 12 De ark en haar handbomen, het verzoendeksel en de voorhang des deksels; 13 De tafel en haar handbomen, en al haar gereedschap, en de toonbroden; 14 En de kandelaar tot het licht, en zijn gereedschap, en zijn lampen, en de olie tot het licht; 15 En het reukaltaar, en zijn handbomen, en de zalfolie, en het reukwerk van welriekende specerijen; en het deksel der deur aan de deur des tabernakels; 16 Het altaar des brandoffers, en de koperen rooster, dien het hebben zal, zijn handbomen, en al zijn gereedschappen; het wasvat en zijn voet. 17 De behangselen des voorhofs, zijn pilaren en zijn voeten; en het deksel van de poort des voorhofs; 18 De nagelen des tabernakels, en de pennen des voorhofs, met derzelver zelen; 19 De ambtsklederen om in het heilige te dienen, de heilige klederen van de priester Aaron, en de klederen zijner zonen, om het priesterambt te bedienen.

20 Toen ging de ganse vergadering der kinderen Israëls uit van voor het aangezicht van Mozes. 21 En zij kwamen, alle man, wiens hart hem bewoog, en een ieder, wiens geest hem vrijwillig maakte, die brachten des HEEREN hefoffer tot het werk van de tent der samenkomst, en tot al haar dienst, en tot de heilige klederen. 22 Zo kwamen dan de mannen met de vrouwen, alle vrijwilligen van hart; zij brachten haken, en oorsierselen, en ringen, en spanselen, alle gouden vaten; en alle man, die een gouden beweegoffer de HEERE offerde, 23 En alle man, bij wien gevonden werd hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen, en geiten haar, en roodgeverfde ramsvellen, en dassenvellen, die brachten ze. 24 Allen, die een hefoffer van zilver of koper offerden, die brachten het ten hefoffer des HEEREN; en allen, bij welke sittimhout gevonden werd, brachten het tot alle werk van de dienst. 25 En alle vrouwen, die wijs van hart waren, sponnen met haar handen, en zij brachten het gesponnene, de hemelsblauwe zijde, en het purper, het scharlaken, en het fijn linnen. 26 En alle vrouwen, welker hart haar bewoog in wijsheid, die sponnen het geiten haar. 27 De oversten nu brachten sardonixstenen en vulstenen, tot de Efod en tot de borstlap; 28 En specerijen en olie, tot de luchter en tot de zalfolie, en tot roking welriekende specerijen. 29 Alle man en vrouw, welker hart hen vrijwillig bewoog te brengen tot al het werk, hetwelk de HEERE geboden had te maken door de hand van Mozes; dat brachten de kinderen Israëls tot een vrijwillig offer de HEERE.

30 Daarna zeide Mozes tot de kinderen Israëls: Ziet, de HEERE heeft met name geroepen Bezaleel, de zoon van Uri, de zoon van Hur, van de stam van Juda. 31 En de Geest Gods heeft hem vervuld met wijsheid, met verstand, en met wetenschap, namelijk in alle handwerk; 32 En om te bedenken vernuftigen arbeid, te werken in goud, en in zilver, en in koper, 33 En in kunstige steensnijding, om in te zetten, en in kunstige houtsnijding; om te werken in alle vernuftige handwerk. 34 Hij heeft hem ook in zijn hart gegeven anderen te onderwijzen, hem en Aholiab, de zoon van Ahisamach, van de stam van Dan. 35 Hij heeft hen vervuld met wijsheid des harten, om te maken alle werk eens werkmeesters, en des aller-vernuftigsten handwerkers, en des borduurders en hemelsblauw, en in purper, in scharlaken, en in fijn linnen, en des wevers; makende alle werk, en bedenkende vernuftigen arbeid.

Hetgeen gezegd en gedaan had moeten worden toen Mozes voor de eerste maal van de berg af kwam indien het gouden kalf niet alles in wanorde had gebracht, begint nu eindelijk, nadat met grote moeite de verzoening tot stand was gebracht, gezegd en gedaan te worden, en met

de grote zaak van de oprichting van de eredienst Gods kan nu zonder stoornis worden voortgegaan.

I. Mozes geeft aan Israël de instructie, ontvangen van God, die een onmiddellijk waarnemen vereisen.

1. Betreffende de sabbat, vers 1 - 3.

2. Betreffende de bijdragen, die gegeven moesten worden voor de oprichting van de tabernakel, vers 4 - 9.

3. Betreffende het maken van de tabernakel en zijn gereedschappen, vers 10 - 19 II. Het volk brengt zijn bijdragen, vers 20 - 29

III. De aanstelling van de hoofdwerklieden, vers 30 - 35

Exodus 35:1 - 19

In Hoofdstuk 34:32 is gezegd in het algemeen: Mozes gebood hun al wat de Heere met hem gesproken had. Maar omdat de oprichting en de meubilering van de tabernakel het werk was, waartoe zij zich nu terstond moesten begeven, worden de orders hiervoor in bijzonderheden genoemd.

1. De ganse vergadering wordt samengeroepen, vers 1, dat is: de hoofden en bestuurders van de vergadering, de vertegenwoordigers van de verschillende stammen, die van Mozes de instructies moeten ontvangen, zoals hij ze van de Heere had ontvangen, en ze aan het volk moeten medelen. Zo heeft Johannes, toen hem bevolen was aan de zeven gemeenten te schrijven wat hem geopenbaard was, het geschreven aan de engelen, of dienaren van de gemeenten.

2. Mozes gebood hun alles (dit en niets anders) wat de Heere hem geboden had. Aldus betoonde hij zich getrouw, beide aan God en Israël, tussen wie hij een boodschapper en middelaar was. Indien hij er iets aan had toegevoegd of veranderd, of er van verminderd had, dan zou hij aan beide ontrouw zijn geweest. Maar nu beide zijden hem een opdracht gegeven hebben, heeft hij die getrouw volvoerd. Toch was hij slechts getrouw als een dienstknecht, maar "Christus als de Zoon," Hebréeën 3:5, 6.

3. Hij begint met de wet van de sabbat, omdat daarop in de instructies, die hij had ontvangen, zeer de nadruk was gelegd, vers 2, 3. Zes dagen zal men het werk doen, werk voor de tabernakel, het werk van de dag, dat nu overdag gedaan moet worden, en zij hadden weinig anders te doen in de woestijn, waar zij noch veldarbeid, noch koopmanschap hadden, niet voor voedsel en kleren hadden te zorgen. Maar op de zevende dag mag geen slag werk gedaan worden, neen, niet aan het werk voor de tabernakel, de eer van de sabbat ging die van het heiligdom te boven, was ouder en duurzamer. Dat moet een heilige dag zijn, gewijd aan God, en niet doorgebracht met gewone werkzaamheden, het is een sabbat van de rust. Het is een sabbat van de sabbatten, zoals sommigen de tekst lezen, meer geëerd en meer voortreffelijk dan al de andere feesten, en zal ze alle overleven.

Een sabbat van sabbattisme, zoals anderen die woorden lezen, een type van het sabbattisme, of de rust, beide geestelijke en eeuwige, die daar overblijft voor het volk van God, Hebréeën 4:9. Het is een sabbat van de rust, dat is: waarin een rusten van alle wereldlijke arbeid zorgvuldig en nauwkeurig waargenomen moet worden. Het is een sabbat en een kleine sabbat, zoals sommigen van de Joden hier willen lezen, niet slechts de hele dag als een sabbat waarnemende, maar nog een uur vóór het begin, en een uur na het einde er van, die zij er van hun eigen tijd bijvoegen, en een kleine sabbat noemen, om te tonen hoe verheugd zij waren over de nadering van de sabbat, en hoe ongaarne zij er van scheidden. Het is een sabbat van de rust, maar het is een rust voor de Heere, aan wiens eer hij gewijd moet wezen. Er wordt

hier een straf gesteld op het verbreken er van: al wie daarop werk doet, zal gedood worden, en een bijzonder verbod om vuur te ontsteken op de sabbat voor dienstwerk, zoals van een smid, of loodgieter, enz.

4. Hij beveelt dat er toebereidselen zullen gemaakt worden voor de oprichting van de tabernakel. Er moesten twee dingen gedaan worden:

a. Allen, die er toe instaat waren, moesten er bijdragen voor geven. Neemt van hetgeen gijlieden hebt een hefoffer, vers 5. de tabernakel moest aan de eer Gods worden gewijd en gebruikt in Zijn dienst, en daarom was dat wat gebracht werd voor de oprichting en meubilering er van een hefoffer voor de Heere. Onze goedheid raakt niet tot God, maar wat gegeven wordt ter bevordering van Zijn koninkrijk en de belangen daarvan onder de mensen wil Hij aannemen als een offer gebracht aan Hemzelf en Hij eist zodanige erkenning, dat wij alles van Hem ontvangen, en zodanig bewijs, dat wij alles aan Hem willen wijden. De regel is: Een ieder, wiens hart vrijwillig is, zal het brengen.

Het was geen belasting, die hun opgelegd werd, maar een vrijwillige bijdrage, om ons te kennen te geven:

A. Dat God ons juk niet zwaar heeft gemaakt. Hij is een Vorst, die Zijn onderdanen geen zware lasten oplegt, en zich niet doet dienen met spijsoffer, maar trekt met mensenkoorden, en het aan onszelf overlaat om te oordelen hetgeen recht is. In Zijn regering is geen oorzaak tot klacht, want Hij heerst niet met strengheid.

B. Dat God een blijmoedige gever liefheeft, en dat vrijwillige offeranden Hem het meest welbehaaglijk zijn. Die diensten zijn Hem welgevallig die komen "uit een gewillig hart van een gewillig volk," Psalm 110:3.

b. Allen, die bekwaam waren, moesten werken, vers 10. Allen die wijs van hart zijn onder ulieden, zullen komen en maken. Zie hoe God Zijn gaven onderscheidenlijk uitdeelt, en, "een iegelijk, gelijk hij gawe ontvangen heeft, also bediene hij die," 1 Petrus 4:10. Zij, die rijk waren, moesten materialen brengen om ze te bewerken, zij, die vernuftig waren, moesten de tabernakel dienen met hun verstand of vernuft, gelijk zij elkaar nodig hadden, zo had de tabernakel hen beide nodig, 1 Corinthiërs 12:7,21. Het werk moest wel voorspoedig voortgaan, als sommigen hielpen met hun beurs, anderen met hun handen, en beide met een gewillig hart. Gelijk Mozes hun gezegd had wat gegeven moet worden, vers 5 - 9, zo duidt hij hun ook onder algemene hoofden aan wat gemaakt moet worden, vers 11 - 19, opdat zij, als zij zagen hoeveel werk zij voor zich hadden, er zich met kracht en ijver op zouden toelagen en alle handen vlug in de weer zouden zijn. En het gaf hun zo'n denkbeeld van het gebouw, dat ontworpen was, dat het wel niet anders kon, of zij moesten wensen het voltooid te zien.

Exodus 35:20 - 29

Daar Mozes hun nu de wil van God bekend had gemaakt, gingen zij naar huis en brachten hetgeen zij gehoord hadden terstond in praktijk, vers 20. O mocht elke vergadering na het horen van het woord Gods, aldus heengaan met het vaste besluit om er daders van te zijn! Merk hier op:

I. De offeranden, die gebracht werden voor de dienst van de tabernakel vers 21 enz. Betreffende die vele en velerlei zaken kan gezegd worden:

1. Dat zij hun offeranden terstond hebben gebracht. Zij gingen naar hun tenten om terstond hun offeranden te halen, en verlangden geen tijd om er zich over te bedenken, opdat door uitstel hun ijver niet zou bekoelen. De plicht, waarvan God ons overtuigt en waartoe Hij ons roept, behoren wij met alle spoed te volbrengen. Geen tijd zal er geschikter voor wezen dan de tegenwoordige tijd.

2. Er wordt gezegd, dat hun geest hen vrijwillig maakte, vers 21 en hun hart, vers 29. Wat zij deden, deden zij gaarne en uit een goed beginsel. Zij waren gewillig, en het was geen uitwendige drijfveer, maar hun geest, die hen gewillig maakte. Het was uit een beginsel van liefde tot God en Zijn dienst, een begeerte naar Zijn tegenwoordigheid met hen in Zijn inzettingen, dankbaarheid voor de grote dingen die Hij voor hen gedaan had, geloof in Zijn belofte voor hetgeen Hij nog verder voor hen doen zou, of tenminste uit de tegenwoordige overweging van deze dingen, dat zij gewillig waren om te offeren. Wat Wij geven en doen voor God is Hem welbehaaglijk als het voortkomt uit een goed beginsel in het hart en de geest.

3. Als er gezegd wordt dat zovelen vrijwillig van hart waren, vers 22 en hun offers brachten, dan schijnt het, dat sommigen niet vrijwillig van hart waren, die hun goud meer beminden dan hun God en er geen afstand van wilden doen, neen, ook niet voor de dienst van de tabernakel. Er zijn zodanigen, die Israëlieten genoemd willen worden en zich toch noch door de billijkheid van de zaak, noch door Gods verwachting van hen en het goede voorbeeld van degenen, die hen omringen, laten bewegen om iets af te staan ten behoeve van de belangen van Gods koninkrijk. Zij zijn voor de ware Godsdienst, mits hij goedkoop is en hun niets kost.

4. De offeranden waren van verschillende aard, naar zij hadden. Zij, die goud en edelgesteenten hadden brachten ze, niet achtende dat iets te goed of te kostbaar was om af te staan voor de eer van God. Zij, die geen edelgesteenten hadden, brachten geitehaar en ramsvellen. Indien wij niet zoveel voor God kunnen doen als anderen, dan moeten wij daarom niet stilzitten en niets doen. Indien de geringere offeranden, die naar ons vermogen zijn, ons niet zoveel roem of aanzien verwerven onder de mensen, zullen zij toch door God worden aangenomen en Hem welbehaaglijk zijn, "die eist naar hetgeen iemand heeft, niet naar hetgeen hij niet heeft," 2 Corinthiërs 8:12. Twee penningskens van de arme weduwe waren Gode meer welbehaaglijk dan vele talenten van de rijke man. God ziet meer op het hart van de gever dan op de waarde van de gave.

5. Veel van hetgeen zij offerden bestond in hun sieraden, haken en oorsierselen en ringen en spanselen, vers 22, zelfs de vrouwen hebben die afgestaan. Vergeet ook een jonkvrouw haar versiersel? Zij hebben ze in zoverre vergeten, dat zij de versiering van het heiligdom stelden boven de versiering van hen zelf. Laat dit ons leren in het algemeen, om, als God er ons toe roept, voor Hem afstand te doen van hetgeen ons dierbaar is, hetgeen waarop wij prijsstellen en waarnaar wij ons schatten, inzonderheid onze versierselen af te leggen en ons er in te verloochenen, als zij hetzij aanstoot geven aan anderen of onze hoogmoed voeden. Als wij deze Evangelieregelen betreffende onze kledij, 1 Timotheüs 2:9, 10, 1 Petrus 3, te streng vinden, dan vrees ik dat wij nauwelijks zouden doen wat deze Israëlieten gedaan hebben. Indien zij achtten dat hun sieraden goed besteed waren aan de tabernakel, zullen wij dan niet achten dat het gebrek aan versierselen ruimschoots vergoed wordt door de genadegaven van de Geest? Spreuken 1:9.

6. Wij kunnen veronderstellen dat de kostbare dingen, die zij offerden, meestal afkomstig waren van de roof van de Egyptenaren, want in Egypte zijn de Israëlieten arm gehouden, totdat zij bij het scheiden die dingen geëist hebben. En wij kunnen veronderstellen, dat de oversten betere dingen hadden, vers 27 omdat zij, daar zij meer invloed hadden op de Egyptenaren, grotere sommen hebben geëist. Wie zou ooit gedacht hebben dat de schatten van Egypte zó goed besteed zouden worden! Maar aldus heeft God dikwijls de aarde de vrouw te

hulp doen komen, Openbaring 12:16. Het was door een bijzondere leiding van de voorzienigheid Gods en Zijn belofte, dat de Israëlieten al die buit verkregen, en daarom was het hoogst passend, dat zij een deel er van zouden toewijden aan de dienst van die God, aan wie zij het alles verschuldigd waren. "Een ieder geve naar dat hij welvaren verkregen heeft," 1 Corinthiërs 16:2. Buitengewone voorspoed moet dankbaar erkend worden door buitengewone offeranden.

Pas dit toe op menselijke geleerdheid, kunsten en wetenschappen, die aan de Egyptenaren, als het ware, ontleend zijn. Zij, die daarmee verrijkt zijn, moeten ze wijden aan de dienst van God en Zijn tabernakel, zij kunnen gebruikt worden als hulpmiddelen om de Schriften te verstaan, als sieraden of dienstmaagden van de godgeleerdheid. Maar dan moet er grote zorg voor worden gedragen, dat Egypte's goden niet met Egyptes goud vermengd worden. Hoewel Mozes onderwezen was in alle wijsheid van de Egyptenaren heeft hij daarom ook maar niet in het minst het voorbeeld willen verbeteren, dat hem op de berg getoond was. Het meubileren van de tabernakel met de schatten van Egypte was wellicht een teken ten goede voor de heidenen, die in de volheid des tijds in de Evangelietabernakel gebracht zullen worden, en hun zilver en goud met hen, Jesaja 60:9, en gezegd zal worden: "Gezegend zij Mijn volk, de Egyptenaars," Jesaja 19:25.

7. Wij kunnen veronderstellen dat de herinnering aan de offers, die zij gebracht hebben voor het gouden kalf, hen zoveel ijveriger heeft gemaakt om deze offeranden te brengen. Zij, die toen hun oorsierselen hadden afgestaan wilden nu hun berouw hierover tonen door hun overige kostbaarheden te geven voor de dienst van God. "Een bedroefd zijn naar God werkt zodanig een wrake," 2 Corinthiërs 7:11. En zij, die zich rein hadden gehouden van deze afgoderij, zeiden bij zichzelf: "Zijn zij zo ijverig geweest in het offeren aan een afgod, en zullen wij dan achterblijven of karig zijn in onze offeranden aan de Heere?" Aldus is er zelfs uit dat kwaad nog iets goeds voortgekomen.

II. Het werk, dat gedaan werd ten dienste van de tabernakel, vers 25. De vrouwen sponnen met haar handen, sommigen sponnen fijn werk in blauw en purper, anderen grof werk in geitewool, en toch wordt ook daarvan gezegd, dat het gedaan werd in wijsheid, vers 26. Gelijk het niet slechts rijke gaven zijn, zo is het ook niet slechts fijn werk, dat Gode welbehaaglijk is. Er wordt hier nota genomen van het werk van de Godvruchtige vrouwen, evengoed als van het werk van Bezaleël en Aholiab. De geringste dienst, die tot eer van God volbracht wordt, zal een eervolle beloning verkrijgen. Van Maria's zalven van Christus hoofd zal tot haar gedachtenis gesproken worden, Mattheüs 26:13, en er wordt een register gehouden van de vrouwen, die in de Evangelietabernakel gearbeid hebben, Filippenzen 4:3, en medewerksters zijn geweest met Paulus in Christus Jezus Romeinen 16:3. Het behoort tot de hoedanigheden van de deugdzame vrouw, "dat zij haar handen uitsteekt naar de spil," Spreuken 31:19. Deze bezigheid werd hier tot een Godvruchtig gebruik aangewend, zoals dit ook nu nog kan geschieden, (al behoeven wij ook geen gordijnen te maken voor de tabernakel) door de liefdadigheid na te volgen van Dorkas, die rokken en kleren maakte voor de weduwen, Handelingen 9:39. Zelfs zij, die het vermogen niet hebben om in barmhartigheid te geven, kunnen toch in liefde en barmhartigheid arbeiden, en zo kunnen de armen de armen helpen, en zij, die niets anders hebben dan hun ledematen en hun zinnen, kunnen zeer barmhartig zij in de arbeid van de liefde.

Exodus 35:30 - 35

Hier is de Goddelijke aanstelling van de voornaamste werkmeesters, opdat er geen twist zij om het ambt, en opdat allen, die in het werk gebruikt werden, er leiding in zullen ontvangen

van, en er rekenschap van zullen geven aan, deze algemene opzieners, want God is een God van orde, en niet van verwarring.

Merk op:

1. Hen, die God met name geroepen heeft tot deze dienst, heeft Hij vervuld met de Geest Gods, vers 30, 31, om hen er bekwaam voor te maken. Bekwaamheid in wereldlijke werkzaamheden is "Gods gave, en komt van boven," Jakobus 1:17. Van Hem is het vermogen en het kunnen gebruiken er van. Aan Zijn eer en heerlijkheid moet alle kennis worden gewijd en wij moeten er ons op toeleggen om Hem er mee te dienen. Het werk was buitengewoon, waarvoor Bezaleël bestemd was, en daarom werd hij er op buitengewone wijze voor bekwaam gemaakt, en zo werden de apostelen toen zij aangesteld werden als bouwmeesters om de Evangelietabernakel op te richten vervuld met de Geest Gods in wijsheid en verstand.

2. Zij werden aangesteld, niet slechts om te bedenken, maar om te werken, vers 32, in alle werk, vers 35. Zij, die grote gaven hebben en bekwaam zijn om anderen te leiden en te onderrichten, moeten niet denken dat dit luiheid of ledigheid bij hen zal verontschuldigen. Velen zijn vernuftig genoeg in het bedenken van werk voor anderen, en weten te zeggen wat deze man en die man doen moet, maar de lasten, die zij anderen opleggen, willen zij zelf met hun vinger niet verroeren. Deze zullen gerekend worden tot de luie dienstknechten.

3. Zij moesten niet slechts zelf werken en denken, maar ook anderen onderwijzen, vers 34. Bezaleël had niet slechts macht om te bevelen, hij moet zich moeite geven om te onderwijzen. Zij, die regeren en besturen, moeten ook onderwijzen, en zij, aan wie God kennis heeft gegeven moeten bereid en gewillig zijn om haar mee te delen tot nut van anderen, niet begerende er het monopolie van te hebben.

HOOFDSTUK 36

1 Toen wrocht Bezaleel en Aholiab, en alle man, die wijs van hart was, in denwelken de HEERE wijsheid en verstand gegeven had, om te weten, hoe zij maken zouden alle werk ten dienste des heiligdoms naar alles, dat de HEERE geboden had. 2 Want Mozes had geroepen Bezaleel en Aholiab, en alle man, die wijs van hart was, in wiens hart God wijsheid gegeven had, al wiens hart hem bewogen had, dat hij toetrad tot het werk, om dat te maken. 3 Zij dan namen van voor het aangezicht van Mozes het ganse hefoffer, hetwelk de kinderen Israëls gebracht hadden, tot het werk van de dienst des heiligdoms, om dat te maken; doch zij brachten tot hem nog allen morgen vrijwillig offer. 4 Derhalve kwamen alle wijzen, die al het werk des heiligdoms maakten, ieder man van zijn werk, hetwelk zij maakten; 5 En zij spraken tot Mozes, zeggende: Het volk brengt te veel, meer dan genoeg is ten dienste des werks, hetwelk de HEERE te maken geboden heeft.

6 Toen gebood Mozes, dat men een stem zoude laten gaan door het leger, zeggende: Man noch vrouw make geen werk meer ten hefoffer des heiligdoms! Alzo werd het volk teruggehouden van meer te brengen. 7 Want der stoffe was denzelven genoeg tot het gehele werk, dat te maken was; ja, er was over. 8 Alzo maakte een ieder wijze van hart, onder degenen, die het werk maakten, de tabernakel van tien gordijnen, van getweernd fijn linnen, en hemelsblauw, en purper, en scharlaken met cherubim; van het allerkunstelijkste werk maakte hij ze. 9 De lengte ener gordijn was van acht en twintig ellen, en de breedte ener gordijn van vier ellen; al deze gordijnen hadden een maat. 10 En hij voegde vijf gordijnen, de ene aan de andere; en hij voegde andere vijf gordijnen, de ene aan de andere. 11 Daarna maakte hij striklisjes van hemelsblauw aan de kant ener gordijn, aan het uiterste in de samenvoeging; hij deed het ook aan de uitersten kant der tweede samenvoegende gordijn. 12 Vijftig striklisjes maakte hij aan de ene gordijn, en vijftig striklisjes maakte hij aan het uiterste der gordijn; dat aan de tweede samenvoegende was; deze striklisjes vatten de ene aan de andere. 13 Hij maakte ook vijftig gouden haakjes, en voegde de gordijnen samen, de ene aan de andere, met deze haakjes, dat het een tabernakel werd. 14 Verder maakte hij gordijnen van geiten haar, tot een tent over de tabernakel; van elf gordijnen maakte hij ze. 15 De lengte ener gordijn was dertig ellen, en vier ellen de breedte ener gordijn; deze elf gordijnen hadden een maat. 16 En hij voegde vijf gordijnen samen bijzonder; wederom zes dezer gordijnen bijzonder. 17 En hij maakte vijftig striklisjes aan de kant van de gordijn, de uiterste in de samenvoeging; hij maakte ook vijftig striklisjes aan de kant van de gordijn der andere samenvoeging. 18 Hij maakte ook vijftig koperen haakjes, om de tent samen te voegen, dat zij een ware. 19 Ook maakte hij voor de tent een deksel van roodgeverfde ramsvellen, en daarover een deksel van dassenvellen. 20 Hij maakte ook aan de tabernakel berderen van staand sittimhout. 21 De lengte van een berd was tien ellen, en ene el en ene halve el was de breedte van elk berd. 22 Twee houvasten had een berd, als sporten in een ladder gezet, het ene nevens het andere; alzo maakte hij het met al de berderen des tabernakels. 23 Hij maakte ook de berderen tot de tabernakel; twintig berderen naar de zuidzijde zuidwaarts. 24 En hij maakte veertig zilveren voeten onder de twintig berderen; twee voeten onder een berd, aan zijn twee houvasten, en twee voeten onder een ander berd, aan zijn twee houvasten. 25 Hij maakte ook twintig berderen aan de andere zijde des tabernakels, aan de noorderhoek. 26 Met hun veertig zilveren voeten; twee voeten onder een berd, en twee voeten onder een ander berd. 27 Doch aan de zijde des tabernakels tegen het westen, maakte hij zes berderen. 28 Ook maakte hij twee berderen tot hoekberderen des tabernakels, aan de beide zijden. 29 En zij waren van beneden als tweelingen samengevoegd, zij waren ook als tweelingen aan deszelfs oppereinde samengevoegd met een ring; alzo deed hij met die beide, aan de twee hoeken. 30 Alzo waren er acht berderen met hun zilveren voeten, zijnde zestien voeten: twee voeten onder elk berd. 31 Hij maakte ook richelen van sittimhout; vijf aan de berderen der ene zijde des tabernakels; 32 En vijf richelen aan de berderen van de andere zijde des tabernakels; alsook vijf richelen aan de berderen des tabernakels, aan de beide zijden westwaarts. 33 En hij maakte de middelste richel doorschietende in het midden der berderen, van het ene einde tot het andere einde. 34 En hij overtrok de berderen met goud, en hun ringen (de plaatsen voor de richelen) maakte hij van goud; de richelen overtrok hij ook met goud. 35 Daarna maakte hij een voorhang van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen; van het allerkunstelijkste werk maakte hij denzelven, met cherubim. 36 En hij maakte daartoe vier pilaren van sittim hout, die hij overtrok met goud; hun haken waren van goud, en hij goot hun vier zilveren voeten. 37 Hij maakte ook aan de deur der tent een deksel van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen, geborduurd werk; 38 En de vijf pilaren daarvan, en hun haken; en hij overtrok hun hoofden en derzelver banden met goud; en hun vijf voeten waren van koper.

In dit hoofdstuk:

- I. Wordt met het werk aan de tabernakel begonnen, vers 1 - 4.
- II. Wordt geboden, dat het volk zou ophouden met gaven te brengen vers 5 - 7
- III. Is een bijzonder bericht van het maken van de tabernakel: de fijne gordijnen, vers 8 - 13, en de grove, vers 14 - 19 de stijlen, vers 20 - 30, de richels, vers 31 - 34, de voorhang, vers 35, 36. Het deksel of de voorhang voor de deur, vers 37, 33.

Exodus 36:1 - 7

Wij zien hier:

I. Dat de werklieden zich zonder uitstel aan de arbeid begaven. Toen werkten zij, vers 1. Toen God hen bekwaam gemaakt had voor het werk, hebben zij er zich terstond toe begeven. De talenten, die ons toevertrouwd zijn, moeten niet opgelegd maar besteed worden, niet verborgen in een zweetdoek, maar gebruikt om er handel mede te doen. Waarvoor hebben wij al onze gaven, indien niet om er goed mede te doen? Zij begonnen toen Mozes hen riep, vers 2. Zelfs zij, die door God bekwaam werden gemaakt voor de dienst van de tabernakel, en wier hart Hij er toe geneigd heeft, moeten toch wachten op een regelmatige roeping er voor hetzij een buitengewone, zoals die van predikers en apostelen, of een gewone, zoals die van herders en leraars. En merk op wie zij waren, die Mozes riep, zij waren het in wier hart God wijsheid gegeven had voor dat doel, boven hun natuurlijke aanleg of bekwaamheid, en wier hart hen bewogen had dat zij toetraden tot het werk om dat te maken, met alle ernst en voortvarendheid.

Diegenen worden geroepen voor het bouwen van de evangelie tabernakel, die God door Zijn genade geschikt heeft gemaakt voor het werk, en die vrij zijn om zich er toe te begeven. Bekwaamheid en gewilligheid (met vastberadenheid) zijn de twee zaken, die in aanmerking komen bij het roepen van leraren. Heeft God hun niet slechts kennis, maar ook wijsheid gegeven? Want zij, die zielen willen vangen, moeten wijs zijn, hun hart moet hen bewegen om tot het werk te komen, en niet slechts tot de eer, om het te doen, en niet alleen om er over te praten. Laat hen er toe komen met een vast voornemen des harten, en ermee voortgaan. De materialen, die het volk gegeven had werden door Mozes aan de werklieden overgegeven, vers 3. Zij konden geen tabernakel scheppen, dat is: hem uit niets maken, en zij konden niet werken, of zij moesten iets hebben om op te werken, wij bevinden, dat het volk de materialen tot Mozes bracht, en dat Mozes ze de werklieden in handen gaf. Kostelijke zielen zijn de materialen van de evangelie tabernakel, zij worden gebouwd tot een geestelijk huis, I Petrus 2:5, te dien einde moeten zij zich tot een vrijwillig offer aan de Heere brengen, tot Zijn dienst, Romeinen 15:16, en dan worden zij overgegeven aan de zorg van Zijn dienstknechten als bouwers, om geformeerd en bewerkt te worden tot hun stichting en toeneming in heiligheid, totdat zij allen, evenals de gordijnen van de tabernakel, komen "tot de eenheid van het geloof om een heilige tempel te zijn in de Heer" Efeziërs 2:21, 22, 4:12, 13.

II. De bijdragen gestuit. Het volk bracht nog iedere morgen vrijwillig offer, vers 3. Wij moeten het altijd tot ons ochtendwerk maken om de Heere onze offeranden te brengen, de geestelijke offeranden van gebed en lofzegging, en een verbroken hart, dat zich geheel en al aan de Heere overgeeft. Dat is het, hetwelk de plicht van iedere dag eist. Gods ontfermingen zijn elke morgen nieuw, en dat behoren ook onze offeranden te zijn. Waarschijnlijk waren er sommigen, die in het eerst traag waren om hun offeranden te brengen, maar de ijver van hun burens heeft hen opgewekt en beschaamd gemaakt. De ijver van sommigen heeft er velen verwekt. Er zijn mensen, die tevreden zijn om te volgen, maar niet graag voorgaan in een goed werk. Het beste is om ijverig te zijn, maar: beter laat dan nooit. Of wellicht waren er sommigen, die reeds bij het begin geofferd hebben, maar bij het nadenken er over er

genoegen in smaakten en nu nog meer offerden, zó ver was het van hen om spijt te hebben van hetgeen zij geofferd hadden dat zij hun contributie verdubbelden. Geef aldus in liefde en barmhartigheid een deel aan zeven, ja ook aan acht, veel gegeven hebbende, geef nog meer.

Let nu op:

1. De eerlijkheid van de werklieden. Toen zij hun berekening hadden gemaakt voor het werk en bevonden dat er reeds genoeg materialen voor waren, maar dat het volk er mee voortging, en nog altijd meer bracht, gingen zij allen tezamen tot Mozes om hem te zeggen, dat er geen bijdragen meer nodig waren, vers 4, 5. Indien zij het hunne hadden gezocht. dan hadden zij nu een mooie gelegenheid om zich te verrijken met de gaven van het volk want zij zouden het werk hebben kunnen maken en wat er overbleef tot hun eigen voordeel hebben kunnen aanwenden als emolumenten aan hun betrekking verbonden. Maar het waren mannen van oprechtheid, die het verachtten om zo iets mins te doen, als het volk uit te zuigen, en zich te verrijken met hetgeen geofferd werd aan de Heere. Het zijn wel de grootste bedriegers, die bedriegers zijn van het volk en het publiek benadelen. Indien velen te vermoorden erger is dan een enkelen te vermoorden dan is het, naar diezelfde regel, een veel groter misdaad om kerk of staat te beroven, dan om een enkele persoon te bestelen. Maar deze werklieden waren niet slechts bereid om rekenschap te geven van hetgeen zij hadden ontvangen, maar zij wilden niet meer ontvangen dan zij nog nodig hadden, opdat zij niet of in verzoeking, of onder verdenking zouden komen, van het voor zichzelf te nemen. Dezen waren mannen, die wisten wanneer zij genoeg hadden.

2. De vrijgevigheid van het volk. Hoewel zij zagen hoe zeer veel reeds bijgedragen was, bleven zij toch nog meer offeranden brengen totdat het hun bij proclamatie verboden werd, vers 6, 7. Een zeldzaam geval! De meesten hebben een prikkel nodig om hen tot liefdadigheid te bewegen, weinigen slechts hebben een teugel nodig om er hen in tegen te gaan, maar deze hier hadden behoefte aan die teugel. Had Mozes er naar gestreefd zich te verrijken, hij zou hen hebben laten voortgaan met hun offeranden te brengen, om, toen het werk gedaan was, wat er overbleef voor zich te houden, maar ook hij stelde het belang van het publiek boven zijn eigen belang, en hierin was hij een goed voorbeeld voor allen, die een post van vertrouwen bekleden. In vers 6 wordt gezegd, dat het volk teruggehouden werd van meer te brengen, zij beschouwden het als een dwang, die hun werd opgelegd om niet meer te mogen doen voor de tabernakel, zo groot was de ijver van deze mensen, die gaven naar hun vermogen, ja boven hun vermogen, de collectanten "met vele vermaning biddende, dat zij de gaven zouden aannemen", 2 Corinthiërs 8:3, 4. Dat waren de vruchten van een eerste liefde, maar in deze laatste tijden is de liefde zozeer verkild, dat wij er zulke dingen niet van kunnen verwachten.

Exodus 36:8 - 13

Het eerste werk, waarmee zij begonnen, was de bouw van het huis, dat moet gedaan worden, eer er de meubilering van kan geschieden. Dit huis was niet van hout en steen gemaakt, maar van gordijnen, kunstig geborduurd en aan elkaar gevoegd. Dit diende om een type te wezen van de toestand van de kerk in deze wereld, het paleis van Gods koninkrijk onder de mensen.

1. Hoewel zij op aarde is, is zij toch niet gegrond in de aarde, zoals een huis, neen, Christus' koninkrijk is niet van deze wereld, noch er in gegrond.

2. Zij is gering en beweegbaar en in een toestand van strijd. Herders wonen in tenten, en God is de Herder van Israël. Krijgslieden verblijven in tenten, en de Heere is een krijgsman, en Zijn kerk marcheert door het land van een vijand, en moet zich al strijdende een weg banen.

De koningen van de aarde mengen zich met de ceder, Jeremia 22:15, dat is: wonen in huizen van cederhout, maar de ark van God was slechts onder gordijnen gehuisvest.

3. Maar er is een schoonheid in heiligheid, de gordijnen waren geborduurd, en zo is de kerk van God versierd met de genadegaven van de Geest, een kleding van gouden borduursel, Psalm 45:14.

4. De onderscheidene vergaderingen van gelovigen zijn verenigd tot een lichaam, en zoals hier, worden zij allen tot een tabernakel, want er is één Heere, één geloof en één doop.

Exodus 36:14 - 34

1. De schuilplaats en bijzondere bescherming waaronder de kerk zich bevindt, worden hier aangeduid door de gordijnen van geitenhaar, die over de tabernakel gespreid waren en de bedekking daar overheen van ramsvellen en dassenvellen, vers 14 - 19 God heeft voor Zijn volk "een hut voorzien tot een schaduw overdag tegen de hitte, en tot een toevlucht en tot een verbergings tegen de vloed en tegen de regen," Jesaja 4:6, zij zijn gewapend tegen alle weer, de zon en de maan zal hen niet steken, en zij zijn beschermd tegen de stormen van de goddelijke toorn, "de hagel, die de toevlucht van de leugen zal wegvagen," Jesaja 28:17. Zij, die in Gods huis wonen, zullen bevinden dat, al is de storm ook nog zo geweldig en het druipen nog zo gestadig, het er toch niet inregent.

2. De kracht en de bestendigheid van de kerk, hoewel zij slechts een tabernakel is, worden aangeduid door de stijlen en richels, die de gordijnen ondersteunden, vers 20 - 34 De stijlen waren samengevoegd en aan elkaar verbonden door de richels, die er doorheen schoten, want de eenheid van de kerk en de hartelijke samenstemming van hen, die er de steun van zijn, dragen zeer veel bij tot haar kracht en vastigheid.

Exodus 36:35 - 38

Bij het bouwen van een huis is zeer veel te doen aan de deuren en beschotten, in de tabernakel kwamen zij overeen met de rest van het gebouw, en waren gordijnen en voorhangen om tot afscheiding - of scheidingsmuren te dienen.

1. Er was een voorhang gemaakt om het heilige te scheiden van het heilige der heilige vers 35, 36. Hiermede werden het duistere en de afstand aangeduid van die bedeling, in vergelijking met die van het Nieuwe Testament dat ons de heerlijkheid van God duidelijker doet zien en ons nodigt tot haar toe te treden, alsmede de duisternis en de afstand van onze tegenwoordige staat, in vergelijking met de hemel, waar wij voor altijd met de Heere zullen wezen, en Hem zullen zien gelijk Hij is.

2. Er was een voorhang, die tot deur moest dienen van de tabernakel, vers 37, 38. Bij deze deur kwam het volk samen, hoewel het hun verboden was er in te gaan, want zolang wij in deze tegenwoordige staat zijn, moeten wij zo dicht tot God naderen als wij kunnen. .

HOOFDSTUK 37

1 Alzo maakte Bezaleel de ark van sittimhout; twee ellen en een halve was haar lengte, en anderhalve el haar breedte, en anderhalve el haar hoogte. 2 En hij overtrok ze met louter goud, van binnen en van buiten; en hij maakte ze een gouden krans rondom. 3 En hij goot voor dezelve vier gouden ringen, aan haar vier hoeken, alzo dat twee ringen op derzelver ene zijde waren, en twee ringen op haar andere zijde. 4 En hij maakte handbomen van sittimhout, en hij overtrok ze met goud. 5 En hij stak de handbomen in de ringen, aan de zijden der ark, om de ark te dragen. 6 Hij maakte ook een verzoendeksel van louter goud; twee ellen en een halve was deszelfs lengte, en anderhalve el deszelfs breedte. 7 Ook maakte hij twee cherubim van goud; van dicht werk maakte hij ze, uit de beide einden des verzoendeksels. 8 Een cherub uit het ene einde aan deze zijde, en de anderen cherub uit het andere einde aan gene zijde; uit het verzoendeksel maakte hij de cherubim, uit deszelfs beide einden. 9 En de cherubim waren de beide vleugelen omhoog uitbreidende, bedekkende met hun vleugelen het verzoendeksel; en hun aangezichten waren tegenover elkander; de aangezichten der cherubim waren naar het verzoendeksel.

10 Hij maakte ook een tafel van sittimhout; twee ellen was haar lengte, en een el haar breedte; en een el en een halve haar hoogte. 11 En hij overtrok ze met louter goud; en hij maakte een gouden krans daaraan, rondom. 12 Hij maakte daaraan ook een lijst rondom, een hand breed; en hij maakte een gouden krans rondom derzelver lijst. 13 Hij goot ook vier gouden ringen daaraan; en hij zette de ringen aan de vier hoeken, die aan derzelver vier voeten waren. 14 Tegenover de lijst waren de ringen tot plaatsen voor de handbomen, om de tafel te dragen. 15 Hij maakte ook de handbomen van sittimhout; en hij overtrok ze met goud, om de tafel te dragen. 16 En hij maakte het gereedschap, dat op de tafel zijn zoude, haar schotelen, en haar reukschalen, en haar kroezen, en haar platelen (met welke zij bedekt zoude worden), van louter goud.

17 Hij maakte ook een kandelaar van louter goud. Van dicht werk maakte hij dezen kandelaar, zijn schacht, en zijn rieten; zijn schaaltes, zijn knopen, en zijn bloemen waren uit hem. 18 Zes rieten nu gingen uit zijn zijden; drie rieten des kandelaars uit zijn ene zijde, en drie rieten des kandelaars uit zijn andere zijde. 19 In het ene riet waren drie schaaltes, gelijk amandelnoten, een knoop en een bloem; en drie schaaltes, gelijk amandelnoten in een ander riet, een knoop en een bloem; alzo waren die zes rieten, die uit de kandelaar gingen. 20 Maar aan de kandelaar zelven waren vier schaaltes, gelijk amandelnoten, met zijn knopen, en met zijn bloemen. 21 En daar was een knoop onder twee rieten, uit denzelven uitgaande; ook een knoop onder twee rieten, uit denzelven uitgaande; nog een knoop onder twee rieten, uit denzelven uitgaande; alzo was het met de zes rieten, die uit denzelven uitgingen. 22 Hun knopen en rieten waren uit hem; het was altemaal een enig dicht werk van louter goud. 23 En hij maakte hem zeven lampen; zijn snuiters en zijn blusvaten waren van louter goud. 24 Hij maakte denzelven uit een talent louter goud, met al zijn vaten.

25 En hij maakte het reukaltaar van sittimhout; een el was zijn lengte en een el zijn breedte, vierkant, maar twee ellen zijn hoogte; uit hetzelfde waren zijn hoornen. 26 En hij overtrok het met louter goud, zijn dak, en zijn wanden rondom, alsook zijn hoornen; en hij maakte het een gouden krans rondom. 27 Hij maakte ook twee gouden ringen daaraan, onder zijn krans, aan zijn twee hoeken, aan zijn beide zijden, tot plaatsen voor de handbomen, dat men het daarmede droeg. 28 En hij maakte de handbomen van sittimhout, en hij overtrok ze met goud.

29 Hij maakte ook de heilige zalfolie, en het reukwerk der zuiverste welriekende specerijen, naar apothekerswerk.

Bezaleel en zijn werklieden zijn nog druk bezig met het maken van:

I. De ark met het verzoendeksel en de cherubs, vers 1 - 9.

II. De tafel met haar toebehoren, vers 10 - 16.

III. De kandelaar met zijn toebehoren, vers 17 - 24.

IV. Het gouden reukaltaar vers 25 - 28.

V. De heilige olie en het reukwerk vers 29. De bepalingen en voorschriften daarvan hebben wij tevoren gehad in Hoofdstuk 25 en 30.

Exodus 37:1 - 9

Men zou het vreemd kunnen vinden dat Mozes na zo volledig de instructies te hebben meegedeeld, die hem op de berg voor het maken van deze dingen gegeven waren, nu ook het maken er van even volledig mededeelt, terwijl hij toch volstaan kon hebben met te zeggen dat al deze dingen nauwkeurig gemaakt werden naar de voorschriften, die hij hun had overgegeven. Wij houden er ons van verzekerd dat Mozes, toen hij door goddelijke ingeving geschreven heeft, geen ijdele herhalingen heeft gebruikt, er zijn geen ijdele woorden in de Schrift. Waarom moeten dan aan dit verhaal zoveel hoofdstukken gewijd worden, die wij in verzoeking zijnde overvloedig en vervelend te vinden?

Maar wij moeten bedenken:

1. Dat Mozes oorspronkelijk voor het volk van Israël heeft geschreven, voor hetwelk het van groot nut zal wezen om dikwijls te lezen en te horen van die heilige schatten, welke hun toevertrouwd waren. Die verschillende versierselen van de tabernakel mochten zij niet zien maar alleen de priesters, en daarom was het nodig dat zij hun zo nauwkeurig en volledig beschreven werden. Hetgeen zij telkens en nogmaals moesten lezen, was opdat zij niet in gebreke zouden blijven om het te doen, telkens en nogmaals geschreven. Zo zijn ook in het Nieuwe Testament passages in de geschiedenis van Christus door twee of drie en sommige door vier, van de evangelisten verhaald, en om dezelfde reden. De grote dingen van Gods wet en evangelie moeten ons telkens en nogmaals ingeprent worden. Dezelfde dingen aan u te schrijven, zegt Paulus, "is mij niet verdrietig, en het is u zeker," Filippenzen 3:1.

2. Mozes heeft aldus willen tonen hoe grote zorg hij en zijn werklieden genomen hebben om alles nauwkeurig te maken naar het voorbeeld, dat hem op de berg getoond was. Tevoren ons het origineel gegeven hebbende, geeft hij ons nu de kopie, opdat wij ze met elkaar vergelijken, en dan zien hoe nauwkeurig zij met elkaar overeenstemmen. Aldus beroept hij zich op iedere lezer ten opzichte van zijn getrouwheid aan Hem, die hem gesteld heeft in geheel Zijn huis, en in alle delen er van, Hebreeën 3:5. En aldus leert hij ons acht te geven op al Gods geboden, ja op iedere tittel en jota er van.

3. Hiermede wordt ook te kennen gegeven dat God behagen schept in de oprechte gehoorzaamheid van Zijn volks, en er nauwkeurig rekening van houdt, en dat die in de opstanding van de rechtvaardigen tot hun eer zal vermeld worden. Niemand kan zo stipt zijn in plichtsbetrachting, of God zal even stipt zijn in kennis er van te nemen. Hij is "niet onrechtvaardig dat Hij ons werk en de arbeid van de liefde zal vergeten," ook niet in een enkel voorbeeld er van, Hebreeën 6:10.

4. De geestelijke schatten en schoonheid van de evangelie tabernakel worden hiermede aan onze veelvuldige beschouwing aanbevolen. Ga rondom dit Sion, en beschouw het telkens en wederom, hoe meer gij de heerlijkheid van de kerk aanschouwt, hoe meer gij ze zult bewonderen en liefhebben. De handvest van haar voorrechten en het verhaal van haar inrichting zijn het overwaardig om meermalen gelezen te worden. In deze verzen hebben wij een bericht van het maken van de ark, met de heerlijke en betekenisvolle dingen, die er bij behoorden, het verzoendeksel en de cherubs.

Beschouw deze drie dingen tezamen, en zij stellen u de heerlijkheid voor van een heilig God, oprechtheid van een heilig hart, en de gemeenschap, die er tussen hen is door een Middelaar.

1. Het is de heerlijkheid van een heilig God dat Hij woont tussen de cherubs, dat is. dat Hij voortdurend vergezeld is van, en aangebeden wordt door, de heilige engelen, wier snelheid aangeduid werd door de vleugels van de cherubs, terwijl hun eensgezindheid en samenwerking in hun dienst hierdoor aangeduid werden, dat hun aangezichten naar elkaar gericht waren.

2. Het is de aard van een oprecht hart, dat het, evenals de ark van de getuigenis, de wet van God in zich verborgen heeft en haar bewaart. Door Jezus Christus, het grote zoenoffer, is verzoening gedaan en een gemeenschap gevestigd tussen ons en God. Hij stelt zich tussen ons en Gods ongenoegen, en dat niet alleen, maar door Hem verkrijgen wij recht op Gods gunst. Als Hij Zijn wet in ons hart schrijft, zal Hij ons tot een God zijn, en dan zullen wij Hem tot een volk wezen. Van het verzoendeksel zal Hij ons onderwijzen, daar zal Hij ons aannemen en zich genadig betonen tegenover onze ongerechtigheid, en onder de schaduw van Zijn vleugelen zullen wij veilig en gerust wezen.

Exodus 37:10 - 24

1. Wij hebben hier het maken van de tafel waarop de toonbroden gestadig gelegd moesten worden. God is een goede huishouder, die Zijn tafel altijd wél voorzien houdt. Is de wereld Zijn tabernakel? Zijn genade heeft er een tafel in aangericht voor alle gelovigen een tafel wél voorzien met het brood van het leven. Maar let er op, hoe ver de bedeling van het evangelie die van de wet overtreft. Er was toen wel een tafel bereid, doch slechts voorzien van toonbroden, brood om aan te zien, maar niet om er zich mede te voeden zolang het op die tafel lag, en daarna mochten alleen de priesters het eten, maar aan de tafel, die Christus in het nieuwe verbond heeft aangericht, zijn alle ware christenen genodigde gasten, en tot hen wordt gezegd: "Komt, o vrienden, komt, eet van Mijn brood." Hetgeen waarop de wet slechts een blik gaf van uit de verte, daar geeft het evangelie de genieting van.

2. Het maken van de kandelaar, die niet van hout was met goud overtrokken, maar geheel en al geslagen werk van louter goud, vers 17 - 22 Dit betekende het licht van de goddelijke openbaring, waarmee Gods kerk op aarde (die Zijn tabernakel is onder de mensen) altijd verlicht is geweest, daar zij altijd voorzien werd van verse olie van Christus, de goede olijfbom, Zacharia 4:2, 3. Gods openbaringen van zichzelf in deze wereld zijn slechts kaarslicht vergeleken met het daglicht van de toekomstige staat. De Bijbel is een gouden kandelaar, hij is van louter goud, Psalm 19:11, daarvan wordt licht verspreid naar ieder deel van Gods tabernakel, opdat Zijn geestelijke priesters er bij kunnen zien om de Heere te dienen, de dienst in Zijn heiligdom te verrichten. Deze kandelaar heeft niet slechts zijn schaaltes voor het noodzakelijk gebruik, maar ook zijn knopen en bloemen tot versiering, er zijn vele dingen, waarmee God het voegzaam geoordeeld heeft Zijn woord te versieren en waarvan wij evenmin de reden kunnen aanduiden, als wij een reden kunnen aanduiden voor deze knopen en bloemen, en toch zijn wij er zeker van, dat zij er tot een goed doeleinde bijgevoegd werden. Laat ons God loven voor deze kandelaar, er voortdurend het oog ophebben en er voor vrezen, dat hij uit zijn plaats geweerd zal worden.

Exodus 37:25 - 29

1. Wij hebben hier het maken van het reukaltaar, waarop dagelijks reukwerk gebrand moest worden, hetgeen beiden de gebeden van de heiligen en de voorbede van Christus aanduidt, aan welke het welbehaaglijke van hun gebeden en de verhoring er van te danken zijn. De ringen en handbomen en al het toebehoren van dit altaar waren met goud overtrokken, en al het vaatwerk van de tafel en de gereedschappen van de kandelaar waren van goud, want die werden gebruikt in het heilige. God is de beste, en wij moeten Hem dienen met het beste, dat wij hebben, maar het beste, waarmee wij Hem in Zijn voorhoven op aarde kunnen dienen, is slechts als koper, vergeleken bij het goud - de zondeloze en vlekkeloze volmaaktheid, waarmee Zijn heiligen Hem zullen dienen in Zijn heilige plaats hierboven.

2. Het bereiden van het reukwerk, dat op dit altaar gebrand moest worden, en de heilige zalfolie, vers 29, naar dit apothekerswerk, Hoofdstuk 30:22. enz. God heeft aan Bezaleël ook deze kunst geleerd, zodat hij, hoewel hij er tevoren niet mede bekend was, deze dingen toch naar apothekerswerk bereidde, even bekwaam en nauwkeurig alsof hij voor dit beroep was opgeleid. Waar God wijsheid en genade geeft, daar zal het de mens van God volmaakt doen zijn, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.

HOOFDSTUK 38

1 Hij maakte ook het brandofferaltaar van sittimhout; vijf ellen was deszelfs lengte, en vijf ellen zijn breedte, vierkant, en drie ellen zijn hoogte. 2 En hij maakte deszelfs hoornen op zijn vier hoeken; uit hetzelfde waren zijn hoornen; en hij overtrok het met koper. 3 Hij maakte ook al het gereedschap des altaars, de potten, en de schoffelen, en de besprengbekkens, en de krauwelen, en de koolpannen; al zijn vaten maakte hij van koper. 4 Ook maakte hij aan het altaar een rooster van koperen netwerk, onder zijn omloop, van beneden tot zijn midden toe. 5 En hij goot vier ringen aan de vier einden des koperen roosters, tot plaatsen voor de handbomen. 6 En hij maakte de handbomen van sittimhout, en hij overtrok ze met koper. 7 En hij deed de handbomen in de ringen, aan de zijden des altaars, dat men het met dezelve droeg; hij maakte hetzelfde hol van planken. 8 Hij maakte ook het koperen wasvat, met zijn koperen voet, van de spiegels der te hoop komende vrouwen, die te hoop kwamen voor de deur van de tent der samenkomst.

9 Hij maakte ook de voorhof, aan de zuidhoek zuidwaarts; de behangselen tot de voorhof waren van fijn getweernd linnen, van honderd ellen. 10 Hun twintig pilaren en derzelver twintig voeten, waren van koper; de haken dezer pilaren en hun banden waren van zilver. 11 En aan de noorderhoek honderd ellen, hun twintig pilaren en derzelver twintig voeten waren van koper; de haken der pilaren en derzelver banden waren van zilver. 12 En aan de westerhoek waren behangselen van vijftig ellen, hun pilaren tien en derzelver voeten tien; de haken der pilaren en hun banden waren van zilver. 13 En aan de oosterhoek tegen de opgang waren vijftig ellen. 14 De behangselen aan deze zijde waren vijftien ellen, derzelver pilaren drie en hun voeten drie. 15 En aan de andere zijde van de deur des voorhofs, van hier en van daar, waren behangselen van vijftien ellen; hun pilaren drie en derzelver voeten drie. 16 Al de behangselen des voorhofs waren rondom van fijn getweernd linnen. 17 De voeten nu der pilaren waren van koper, de haken der pilaren, en hun banden waren van zilver, en het overdeksel hunner hoofden was van zilver, en al de pilaren des voorhofs waren met zilver omtogen. 18 En het deksel van de poort des voorhofs was van geborduurd werk, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen; en twintig ellen was de lengte, en de hoogte in de breedte was vijf ellen, tegenover de behangselen des voorhofs. 19 En hun vier pilaren en derzelver vier voeten waren van koper, hun haken waren van zilver; ook was het overdeksel hunner hoofden en hun banden van zilver. 20 En al de pennen des tabernakels en des voorhofs rondom waren van koper.

21 Dit zijn de getelde dingen van de tabernakel, van de tabernakel der getuigenis, die geteld zijn naar de mond van Mozes, ten dienste der Leviëten, door de hand van Ithamar, de zoon van de priester Aaron. 22 Bezaleel nu, de zoon van Uri, de zoon van Hur, van de stam van Juda, maakte al, dat de HEERE aan Mozes geboden had. 23 En met hem Aholiab, de zoon van Ahisamach, van de stam van Dan, een werkmeester en vernuftig kunstenaar, en een borduurder in hemelsblauw, en in purper, en in scharlaken, en in fijn linnen. 24 Al het goud, dat tot het werk verarbeid is, in het ganse werk des heiligdoms, te weten, het goud des beweegoffers, was negen en twintig talenten, en zevenhonderd en dertig sikkelen, naar de sikkels des heiligdoms. 25 Het zilver nu van de getelden der vergadering was honderd talenten, en duizend zevenhonderd vijf en zeventig sikkelen, naar de sikkels des heiligdoms. 26 Een beka voor elk hoofd, dat is een halve sikkels, naar de sikkels des heiligdoms, van een ieder, die overging tot de getelden, van twintig jaren oud en daarboven, namelijk zeshonderd drie duizend, vijfhonderd en vijftig. 27 En er waren honderd talenten zilver, om te gieten de voeten des heiligdoms, en de voeten des voorhangs; tot honderd voeten waren honderd talenten, een talent tot een voet. 28 Maar uit de duizend zevenhonderd vijf en zeventig sikkelen maakte hij de haken aan de pilaren, en hij overtrok hun hoofden, en omtoog ze met banden. 29 Het koper nu des beweegoffers was zeventig talenten, en twee duizend vierhonderd sikkelen. 30 En hij maakte daarvan de voeten der deur van de tent der samenkomst, en het koperen altaar, en de koperen rooster, dien het had, en al het gereedschap des altaars. 31 En de voeten des voorhofs rondom, en de voeten van de poort des voorhofs, ook al de pennen des tabernakels, en al de pennen des voorhofs rondom.

I. Hier is een bericht van het maken van het koperen altaar vers 1 - 7, en het wasvat, vers 8.

II. Het bereiden van de behangselen tot afsluiting van de plaats, waar de tabernakel staan zou, vers 4 - 20

III. Een korte opgave van het goud, zilver en koper, dat gegeven was en gebruikt voor het maken van de tabernakel, vers 21 - 31

Exodus 38:1 - 8

Bezaleël was gereed gekomen met het gouden werk, dat, hoewel het kostbaarste, toch buiten het gezicht moest blijven in de tabernakel zelf. En nu gaat hij de voorhof maken, die aan alle kanten open lag voor ieders gezicht. De voorhof bevatte twee dingen, die beiden van koper waren.

1. Een brandofferaltair, vers 1 - 7 Daarop moesten al hun offers geofferd worden, en dit was het, dat, zelf door het bestel van God geheiligd zijnde, de gave heiligde, die er in geloof op geofferd werd. Christus was zelf het altaar voor Zijn eigen offer ter verzoening, en dat is Hij ook voor al onze dankoffers. Bij het offeren er van moeten wij het oog hebben op Hem, zoals God het oog op Hem heeft bij het aannemen er van.

2. Een wasvat, om water te houden voor de priesters om er zich ermee te wassen, als zij ingingen om te dienen, vers 8. Dit betekende de voorziening, die in het evangelie van Christus gemaakt is voor de reiniging van onze zielen van de dodelijke besmetting van de zonde door de verdienste en genade van Christus, opdat wij geschikt zouden zijn om de heilige God in heilige plichten te dienen. Hier wordt het gezegd gemaakt te zijn van de spiegels van de vrouwen, die aan de deur van de tent van samenkomst te hoop kwamen.

a. De vrouwen schenen voorbeeldig te zijn geweest in uitnemende godsvrucht, de openbare eredienst ernstiger en meer dikwijls te hebben bijgewoond dan anderen, en daarvan wordt hier voor haar eer nota genomen. Lang daarna is Anna zo'n vrouw geweest, "die niet week uit de tempel, met vasten en bidden, God dienende nacht en dag," Lukas 2:37. In iedere eeuw van de kerk schijnen er sommigen geweest te zijn, die zich door haar ernstige ijverige godsvrucht hebben onderscheiden, en zich daardoor geëerd hebben, want godsdienstige vrouwen zijn in waarheid eerlijke vrouwen, Handelingen 13:50, en dat niet te minder terwijl zij door de spotters van latere tijden domme of dwaze vrouwen genoemd worden. Deze vrouwen waren het waarschijnlijk, die bij deze gelegenheid haar ijver getoond hebben door hulp te bieden bij het werk, dat nu voor de tabernakel gedaan werd. Zij kwamen in hopen bij elkaar, een heerlijk gezicht! om zovelen te zien, zo ijverig en zo eensgezind in het goede werk.

b. Die vrouwen deden afstand van haar spiegels, (welke van het fijnste koper vervaardigd en voor dat doel gepolijst waren) ten dienste van de tabernakel. Die vrouwen welke haar eigen schoonheid bewonderen, als verliefd zijn op haar eigen schaduw, het aantrekken van kleren tot haar voornaamste werk maken, zich daarnaar schatten en in de schatting van anderen aanbevelen, zullen haar spiegels wel zeer node kunnen missen, maar deze vrouwen offerden ze aan God.

Hetzij: (1). Ten teken van haar berouw om haar vroeger misbruiken er van ter voeding van haar hoogmoed en ijdelheid. Nu zij overtuigd waren van haar dwaasheid, en zich aan de dienst van God hadden gewijd bij de deur van de tent van samenkomst, ontdeden zij zich van hetgeen op zichzelf wel geoorloofd en nuttig was, maar voor haar een aanleiding tot zonde was geworden. Zo heeft Maria Magdalena, die een zondares was geweest, toen zij bekeerd en boetvaardig was, Christus' voeten afgedroogd met haar haren. Of:

(2). Ten teken van haar grote ijver voor het werk van de tabernakel, veeleer dan dat de werklieden geen koper genoeg zouden hebben, of niet van de beste soort wilden zij afstand doen van haar spiegels, al konden zij ze ook nauwelijks missen. Gods heerlijkheid en dienst moeten door ons altijd boven onze eigen voldoening of gerieflijkheid gesteld worden. Laat ons nooit klagen over het gebrek aan hetgeen wij voor de eer van God kunnen afstaan.

c. Deze spiegels werden gebruikt voor het maken van het wasvat. Zij werden of op kunstige wijze samengevoegd, of gesmolten en dan opnieuw gegoten, maar waarschijnlijk was het wasvat zo schitterend gepolijst, dat de zijden er van nog tot spiegels dienden, opdat de priesters als zij zich kwamen wassen, hun gelaat konden zien en aldus konden ontdekken of er nog vlekken op waren ten einde ze dan af te wassen. Voor de wassing van berouw en bekering is de spiegel van zelfonderzoek nodig. Het woord van God is een spiegel, waarin wij ons gelaat kunnen zien, zie Jakobus 1:23, en daarmee moeten wij ons hart en leven vergelijken, opdat wij, onze vlekken en gebreken ontdekkende ze mogen afwassen met een bijzondere droefheid, en door de toepassing van Christus' bloed op onze ziel. Hoe nauwkeuriger en vollediger wij zijn in de belijdenis van zonde, hoe meer vertroosting wij gewoonlijk zullen smaken in de bewustheid van de vergeving.

Exodus 38:9 - 20

De muren van de voorhof bestonden, evenals de anderen, uit gordijnen of behangselen, gemaakt naar het voorschrift, dat wij gehad hebben in Hoofdstuk 27:9 en verv. Dit stelde de toestand voor van de Oud Testamentische kerk, zij was een besloten hof, de aanbidders waren toen tot een kleine omtrek beperkt. Maar de omheining slechts uit gordijnen bestaande, werd hiermede te kennen gegeven, dat de beperking van de kerk tot een bijzonder volk niet altijd zou voortduren. De bedeling zelf was een tabernakel - bedeling, beweegbaar, die te bestemder tijd samengerold en weggenomen zal worden, als de plaats van haar tent wijd en haar koorden lang gemaakt zullen worden, om plaats te maken voor de heidenwereld, gelijk voorzegt is in Jesaja 54:2, 3. De kerk hier op aarde is slechts de voorhof van Gods huis, en zalig zijn zij, die deze voorhoven betreden en er bloeien, maar door deze voorhoven gaan wij naar het heilige hierboven. "Zalig zij, die wonen in dit huis Gods, zij zullen Hem gestadig loven." Het omheinen van een voorhof vóór de tabernakel leert ons een trapsgewijs naderen tot God. De dienstdoende priesters meesten door die heilige voorhof heengaan, eer zij in het heilige huis kwamen. Zo moet er vóór het gebruik der plechtige inzettingen een besloten hof zijn van een plechtige voorbereiding, waarin wij onze handen moeten wassen, om aldus toe te gaan met een waarachtig hart.

Exodus 38:21 - 31

Wij hebben hier een uittreksel van de rekening, die de Levieten, op Mozes' bevel, gehouden hebben van het goud, zilver en koper, dat ingebracht was voor de tabernakel en van het gebruik, dat er van gemaakt werd. Ithamar de zoon van Aäron, was aangesteld om die arbeid te verrichten, en zo werd deze door de mindere diensten opgeleid en bekwaam gemaakt voor grotere, vers 21. Bezaleël en Aholiab moesten de rekening opmaken, vers 22, 23 en Ithamar moest haar nazien, en aan Mozes inleveren.

Zij was als volgt:

1. Al het goud was een heffoffer, dat is: een vrijwillig offer, iedereen bracht het naar hij kon en wilde, en het bedroeg negen en twintig talenten en zeven honderd dertig sikkelen, dat naar sommiger berekening volgens de tegenwoordige waarde een miljoen acht honderd duizend gulden aan goud bedroeg. Daarvan werden al het gouden vaatwerk en gereedschappen gemaakt.

2. Het zilver werd geheven bij wijze van belasting. Iedere man was aangeslagen voor een halven sikkkel, een soort van hoofdgeld, dat in alles honderd talenten en zeventien honderd vijf en zeventig sikkelen bedroeg, vers 25, 26. Daarvan werden de voeten gemaakt die de stijlen ondersteunden, zodat zij, als het ware, het fundament van de tabernakel vormden, vers 27. Het zilver had een waarde van ongeveer vier honderd acht duizend gulden. De heffing van goud door vrijwillige bijdragen, en van zilver bij wijze van belasting, toont dat van beiden gebruik

mag worden gemaakt ter bestrijding van openbare uitgaven, mits er geen partijdigheid bij plaatsheeft.

3. Het koper, hoewel minder kostbaar, werd gebruikt, niet slechts voor het koperen altaar, maar ook voor de voeten van de stijlen van het voorhof, die, in andere tenten, waarschijnlijk van hout waren, maar in Jesaja 60:17 is beloofd: "voor hout zal Ik koper brengen." Zie, hoe vrijgevig het volk was, en hoe getrouw de werklieden waren. Hun goed voorbeeld behoort nagevolgd te worden.

HOOFDSTUK 39

1 Zij maakten ook amtskleren, om in het heilige te dienen, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken; ook maakten zij de heilige klederen, die voor Aaron waren, gelijk de HEERE aan Mozes geboden had. 2 Aldus maakte hij de Efod, van goud, hemelsblauw en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen. 3 En zij rekten uit de dunne platen van goud, en sneden het tot draden, om te doen in het midden van het hemelsblauw, en in het midden van het purper, en in het midden van het scharlaken, en in het midden van het fijn linnen, van het allerkunstelijkste werk. 4 Zij maakten samenvoegende schouderbanden daaraan; aan deszelfs beide einden werd hij samengevoegd. 5 En de kunstelijke riem zijns Efods, die daarop was, was gelijk zijn werk, van hetzelfde, van goud, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen, gelijk als de HEERE aan Mozes bevolen had. 6 Zij bereidden ook de sardonixstenen, omvat in gouden kastjes, als zegelgraving gegraveerd, met de namen der zonen van Israël. 7 En hij zette ze op de schouderbanden des Efods, tot stenen der gedachtenis voor de kinderen Israëls, gelijk de HEERE aan Mozes geboden had.

8 Hij maakte ook de borstlap van het allerkunstelijkste werk, gelijk het werk des Efods, van goud, hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen. 9 Hij was vierkant; zij maakten de borstlap dubbel; een span was zijn lengte, en een span was zijn breedte, dubbel zijnde. 10 En zij vulden daarin vier rijen stenen: een rij van een Sardis, een Topaas en een Karbonkel; dit is de eerste rij. 11 En de tweede rij van een Smaragd, een Saffier en een Diamant. 12 En de derde rij van een Hyacint, Agaat, en Amethyst. 13 En de vierde rij van een Turkoois, en een Sardonix, en een Jaspis; omvat in gouden kastjes in hun vullingen. 14 Deze stenen nu, met de namen der zonen van Israël, waren twaalf, met hun namen, met zegelgraving; ieder met zijn naam, naar de twaalf stammen.

15 Zij maakten ook aan de borstlap gelijk - eindigende ketentjes, van gedraaid werk, uit louter goud. 16 En zij maakten twee gouden kastjes, en twee gouden ringen; en zij zetten die twee ringen aan de beide einden des borstlaps. 17 En zij zetten de twee gedraaide gouden ketentjes aan de twee ringen, aan de einden van de borstlap. 18 Doch de twee andere einden der twee gedraaide ketenen zetten zij aan de twee kastjes, en zij zetten ze aan de schouderbanden des Efods, recht op de voorste zijde van dien. 19 Zij maakten ook twee gouden ringen, die zij aan de twee andere einden des borstlaps zetten, inwendig aan zijn boord, die aan de zijde des Efods is.

20 Nog maakten zij twee gouden ringen, die zij zetten aan de twee schouderbanden van de Efod, beneden, aan deszelfs voorste zijde, tegenover zijn andere voege, boven de kunstelijken riem des Efods. 21 En zij bonden de borstlap met zijn ringen aan de ringen van de Efod, met een hemelsblauw snoer, dat hij op de kunstelijken riem van de Efod was; opdat de borstlap van de Efod niet afgescheiden wierd, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had. 22 En hij maakte de mantel des Efods van geweven werk, geheel van hemelsblauw. 23 En het gat des mantels was in deszelfs midden, als het gat eens pantsiers; dit gat had een boord rondom, dat het niet gescheurd wierd. 24 En aan de zomen des mantels maakten zij granaatappelen van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, getweernd. 25 Zij maakten ook schelletjes van louter goud, en zij stelden de schelletjes tussen de granaatappelen, aan de zomen des mantels rondom, tussen de granaatappelen; 26 Dat er een schelletje, daarna een granaatappel was; wederom een schelletje, en een granaatappel; aan de zomen des mantels rondom; om te dienen, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had. 27 Zij maakten ook de rokken van fijn linnen, van geweven werk, voor Aaron en voor zijn zonen; 28 En de hoed van fijn linnen, en de sierlijke mutsen van fijn linnen, en de linnen onderbroeken van fijn getweernd linnen; 29 En de gordel van fijn getweernd linnen, en van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, van geborduurd werk, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had.

30 Zij maakten ook de plaat van de kroon der heiligheid van louter goud, en zij schreven daarop een schrift, met zegelgraving: De HEILIGHEID DES HEEREN. 31 En zij hechtten een snoer van hemelsblauw daaraan, om aan de hoed van boven te hechten, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had. 32 Aldus werd al het werk des tabernakels, van de tent der samenkomst voleind; en de kinderen Israëls hadden het gemaakt naar alles, wat de HEERE aan Mozes geboden had; also hadden zij het gemaakt.

33 Daarna brachten zij de tabernakel tot Mozes, de tent, en al haar gereedschap, haar haakjes, haar berderen, haar richelen, en haar pilaren, en haar voeten; 34 En het deksel van roodgeverfde ramsvellen, en het deksel van dassenvellen, en de voorhang van het deksel; 35 De ark der getuigenis, en haar handbomen, en het verzoendeksel; 36 De tafel, met al haar gereedschap, en de toonbroden; 37 de louteren kandelaar met zijn lampen, de lampen, die men toerichten moest, en al deszelfs gereedschap, en de olie tot het licht; 38 Verder het gouden altaar, en de zalfolie, en het reukwerk van welriekende specerijen, en het deksel van de deur der tent. 39 Het koperen altaar, en de koperen rooster, dien het heeft, deszelfs handbomen, en al zijn gereedschap; het wasvat en zijn voet; 40 De behangselen des voorhofs, zijn pilaren en zijn voeten, en het deksel van de poort des voorhofs, zijn zelen, en zijn pennen, en al het gereedschap van de dienst des tabernakels, tot de tent der samenkomst; 41 De ambtsklederen, om in het heiligdom te dienen, de heilige klederen van de priester Aaron, en de klederen van zijn zonen, om het priesterambt te bedienen. 42 Naar alles, wat de HEERE aan Mozes geboden had, also hadden de kinderen Israëls het ganse werk gemaakt.

43 Mozes nu bezag het ganse werk, en ziet, zij hadden het gemaakt, gelijk als de HEERE geboden had; also hadden zij het gemaakt. Toen zegende Mozes hen.

Dit hoofdstuk geeft ons een bericht van de voleindiging van het werk van de tabernakel.

I. De laatste dingen, die gemaakt werden, waren de heilige kleren. De Efod en de kunstige riem ervan, vers 1 - 5. De sardonixstenen voor de schouderbanden, vers 6, 7. De borstlap met de edelstenen, vers 8 - 21. De mantel van de Efod, vers 22 - 26. De rokken, mutsen en onderbroeken voor de mindere priesters, vers 27 - 29, en de plaat van de kroon van de heiligheid, vers 30, 31.

II. Een kort verslag van het werk, aangeboden aan Mozes, toen alles voleindigd was, vers 32 - 43

Exodus 39:1 - 31

In dit bericht van het vervaardigen van de priesterkleden naar de voorschriften, die er van gegeven waren, Hoofdstuk 28, kunnen wij opmerken:

1. Dat de priesterkleden hier ambtskleden, of dienstkleden, genoemd worden, vers 1. Zij, die gewaden van de eer dragen, moeten ze beschouwen als dienstkleden, want van hen, op wie eer gelegd is, wordt dienst verwacht. Er wordt van hen, die met witte kleden bekleed zijn, gezegd dat zij "voor de troon van God zijn, en Hem dag en nacht dienen in Zijn tempel," Openbaring 7:13, 15. Heilige kleden worden voor de mensen niet gemaakt om er in te slapen, of er trots op straat heen en weer in te gaan, maar om er dienst in te verrichten, en dan zijn zij in waarheid tot heerlijkheid en tot sieraad. De Zoon des mensen zelf is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen.

2. Dat al de zes paragrafen, die een bepaald verslag geven van het maken van deze heilige kleden, eindigen met deze woorden: gelijk de Heere aan Mozes bevolen had, vers 5, 7, 21, 26 - 29, 31. Dit vinden wij in geen der voorafgaande berichten, alsof zij in deze dingen, meer dan in al de andere tot de tabernakel behorende, zeer bijzonder acht hadden gegeven op het voorschrift van de Heere, zowel tot hun volmacht als tot hun leiding. Hiermede wordt aan alle dienstknechten van de Heere een wenk gegeven, om in al hun dienen het woord Gods tot hun richtsnoer te nemen en te handelen in overeenstemming met, en gehoorzaamheid aan, het gebod van God.

3. Dat deze kleren, in overeenstemming met het overige toebehoren van de tabernakel zeer kostbaar en zeer prachtig waren. Aldus werd de kerk in haar jeugd onderwezen en behaagd met de beginselen van deze wereld, maar om nu onder het evangelie, dat de bediening is van de Geest, zodanige prachtige kledij aan te nemen en verplichtend te stellen zoals de kerk van Rome, onder voorwendsel van betamelijkheid en onderwijs, doet, dat is een verraden van de vrijheid, waarmee Christus ons vrijgemaakt heeft dat is de kerk weer onder de dienstbaarheid te brengen van die vleselijke verordeningen, die slechts tot op de tijd van de verbetering waren opgelegd.

4. Dat zij allen schaduwen waren van toekomstige goederen, maar dat het wezen Christus is en de genade van het evangelie, als dus het wezen gekomen is, dan is het dwaasheid om nog aan de schaduw te blijven hangen.

a. Christus is onze grote Hogepriester, toen Hij het werk van onze verlossing op zich nam, heeft Hij de dienstkleding aangedaan. Hij bekleedde zich met de genadegaven van de Geest, die Hij zonder mate ontvangen heeft, Hij heeft zich gegord met de kunstige riem of gordel van de volharding, om met Zijn onderneming voort te gaan, heeft zich belast met geheel Gods geestelijk Israël, droeg hen op Zijn schouders en op Zijn hart, heeft hen in Zijn handpalmen gegraveerd, en hen in de borstlap van de gerechtigheid Zijn Vader voorgesteld. Eindelijk: Hij heeft zich gekroond met heiligheid van de Heere, geheel Zijn onderneming toewijdende aan de eer van de heiligheid van Zijn Vader. Aanzie dan nu hoe groot deze is.

b. Ware gelovigen zijn geestelijke priesters. Het reine lijnwaad, waarvan al hun dienstkleding gemaakt moeten worden, is "de rechtvaardigmaking van de heiligen," Openbaring.19:8, en heiligheid van de Heere moet zo op hun voorhoofd geschreven zijn, dat allen, die met hen omgaan, haar zien en zeggen, dat zij het beeld dragen van de heiligheid van God, en toegewijd zijn aan de lof er van.

Exodus 39:32 - 43

Merk hier op:

I. Dat de bouwers van de tabernakel met bekwame spoed hebben gewerkt. Er waren niet veel meer dan vijf maanden van het begin van het werk tot de voleindiging er van. Hoewel er zeer veel fraai en fijn werk bij was, dat gewoonlijk veel tijd vordert, borduren en graven niet slechts in goud, maar ook in edelgesteenten, hebben zij er toch weinig tijd in doorgebracht. Kerkenwerk gaat gewoonlijk langzaam, maar zij zijn er spoedig mee gereed gekomen, en toch hebben zij het met de grootst - mogelijke nauwkeurigheid gedaan. Want:

1. Er werden vele handen voor gebruikt, en alle werklieden waren eensgezind en hebben niet met elkaar getwist. Dit bespoedigde het werk en maakte het gemakkelijk.

2. De werklieden waren door God onderwezen, en zo bleven zij bewaard voor vergissingen, die vertraging zouden hebben teweeggebracht.

3. Het volk was hartelijk en ijverig voor het werk, en verlangde met ongeduld het voltooid te zien. God had hun hart bereid, en zo geschiedde de zaak spoedig, zie 2 Kronieken 29:36. Volharding en vlijt met blijmoedigheid van geest zullen door de genade Gods in zeer weinig tijds veel goed werk tot stand brengen, in minder tijd zelfs dan men zou denken.

II. Dat zij stipt hun orders opvolgden, en er niet in het minst of geringst van zijn afgeweken. Zij hadden het gemaakt naar alles, wat de Heere Mozes geboden had, vers 32, 42. Gods werk moet in alles gedaan worden naar Zijn wil. Zijn instellingen hebben verzinnselen van mensen niet nodig, noch laten ze toe om ze hetzij te verfraaien of meer aan haar doel te doen

beantwoorden. Gij zult tot dit woord, dat ik u gebied, niet toedoen. God heeft een welbehagen in een gewillige, maar niet in een eigenwillige aanbidding.

III. Dat zij al hun werk tot Mozes brachten, en het aan zijn onderzoek en beoordeling onderwierpen, vers 38. Hij wist wat hij hun bevolen had te maken, en nu werden de bijzonderheden er van genoemd en nagegaan, opdat Mozes zou zien dat zij alles hadden gemaakt niets hadden uitgelaten, en alles gemaakt hadden naar de instructies die hun gegeven waren, en opdat zo er in iets een vergissing begaan mocht zijn die terstond hersteld zou kunnen worden. Aldus betoonden zij eerbied aan Mozes die over hen gesteld was in de Heere, de tegenwerping niet makende, dat Mozes geen verstand had van zulk werk en er dus geen reden was om het aan zijn oordeel te onderwerpen. Neen, die God, die hun zoveel kennis en bekwaamheid had gegeven, om het werk te doen, gaf hun ook zoveel nederigheid in het hart, om bereid te zijn het te laten nazien, en te vergelijken met het model. Mozes was overheidspersoon, en zij wilden eerbied betonen voor zijn plaats en ambt, de geesten van de profeten zijn aan de profeten onderworpen.

En behalve dat: hoewel zij beter dan Mozes het werk wisten te doen, had Mozes toch een beter en nauwkeuriger denkbeeld van het model, dan zij er van hadden, en daarom konden zij met hun werk niet tevreden zijn, tenzij hij er zijn goedkeuring van te kennen gaf. Aldus moeten wij in al de plichten van de godsdienst er naar streven om de Heere welbehaaglijk te zijn.

IV. Dat Mozes na ingesteld onderzoek bevonden heeft, dat alles naar regel en voorschrift gedaan was, vers 43. Beide tot hun en zijn eigen voldoening heeft Mozes geheel het werk nagezien, stuk voor stuk, en zie, zij hadden het gedaan naar het voorbeeld, dat hem op de berg getoond was, want hetzelfde wezen, dat hem het voorbeeld had getoond, had hun hand bestuurd bij het werk. Al de kopieën van Gods genade komen nauwkeurig overeen met het origineel van Zijn raadsbesluiten, wat God in ons en door ons werkt, is de vervulling van het welbehagen van Zijn goedheid, en als de verborgenheid Gods vervuld zal wezen, en al hetgeen Hij gewrocht heeft vergeleken zal worden bij Zijn voornemens en bedoelingen, dan zal het blijken dat: Zie, alles gedaan is naar de raad van Zijn wil, waarvan geen tittel of jota ter aarde zal vallen, geen tittel of jota zal er van afgeweken zijn.

V. Dat Mozes hen zegende.

1. Hij prees hen en gaf hun zijn goedkeuring te kennen van alles wat zij gedaan hadden. Hij heeft geen fouten gevonden waar geen fouten waren, zoals sommigen doen, die denken dat zij aan hun eigen oordeel tekort doen, indien zij ook op het beste werk niets weten aan te merken. In al dat werk zou er waarschijnlijk hier en daar een verkeerde steek gevonden zijn, een lijn die niet geheel recht of niet genoeg gebogen was, hetgeen aan een al te streng of kieskeurig criticus iets te berispen gegeven zou hebben, maar Mozes was te edel van gemoed om kleine fouten te willen zien, waar geen grote aanwezig zijn. Alle regeerders moeten tot prijs zijn dergenen die goed doen, zowel als tot verschrikking der kwaaddoeners. Waarom zou iemand er zich op beroemen, dat hij moeilijk te voldoen is?

2. Hij heeft hen niet alleen geprezen, maar ook voor hen gebeden. Hij zegende hen als gezaghebbende, want hetgeen minder is wordt gezegd van hetgeen meerder is. Wij lezen van geen loon, dat Mozes hun betaalde voor hun werk, maar deze zegen gaf hij hun. Want gewoonlijk is de arbeider wel zijn loon waardig maar in dit geval:

- a. Arbeidden zij voor zichzelf. De eer en de vertroosting, de lieflijkheid van Gods tabernakel onder hen te hebben, zal beloning genoeg zijn. Indien gij wijs zijt, gij zijt wijs voor uzelf.
- b. Van de hemel ontvingen zij hun spijs om niet, voor henzelf en voor hun gezin, en hun kleren verouderden niet aan hen zodat zij geen loon nodig hadden, noch reden hadden het te verwachten. Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet. Onze verplichting om God te dienen, zowel uit gehoorzaamheid aan Hem als in ons eigen belang, moet volstaan om ons op te wekken tot ons werk, al zouden wij ook geen vooruitzicht hebben op loon. Maar:
- c. Deze zegen in de Naam van de Heere was loon genoeg voor al hun werk. Zij, die door God worden gebruikt, zullen door God gezegend worden, en die Hij zegent, zijn in waarheid gezegend. De zegen, dien Hij gebiedt, is leven tot in eeuwigheid.

HOOFDSTUK 40

1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: 2 Op de dag der eerste maand, te weten op de eersten der maand, zult gij de tabernakel, de tent der samenkomst, oprichten. 3 En gij zult aldaar zetten de ark der getuigenis; en gij zult de ark met de voorhang bedekken. 4 Daarna zult gij de tafel daarin brengen, en gij zult schikken wat daarop te schikken is; gij zult ook de kandelaar daarin brengen, en zijn lampen aansteken. 5 En gij zult het gouden altaar ten reukwerk voor de ark der getuigenis zetten; dan zult gij het deksel van de deur des tabernakels ophangen. 6 Gij zult ook het altaar des brandoffers zetten voor de deur van de tabernakel, van de tent der samenkomst. 7 En gij zult het wasvat zetten tussen de tent der samenkomst, en tussen het altaar; en gij zult water daar in doen. 8 Daarna zult gij de voorhof rondom zetten, en gij zult het deksel ophangen aan de poort des voorhofs. 9 Dan zult gij de zalfolie nemen en zalven de tabernakel, en al wat daarin is; en gij zult dezelve heiligen, met al zijn gereedschap, en het zal een heiligheid zijn. 10 Gij zult ook het altaar des brandoffers zalven, en al zijn gereedschap; en gij zult het altaar heiligen, en het altaar zal heiligheid der heiligheden zijn. 11 Dan zult gij het wasvat zalven, en deszelfs voet; en gij zult het heiligen. 12 Gij zult ook Aaron en zijn zonen doen naderen, tot de deur van de tent der samenkomst; en gij zult hen met water wassen. 13 En gij zult Aaron de heilige klederen aantrekken; en gij zult hem zalven, en hem heiligen, dat hij Mij het priesterambt bediene. 14 Gij zult ook zijn zonen doen naderen, en zult hun de rokken aantrekken. 15 En gij zult hen zalven, gelijk als gij hun vader zult gezalfd hebben, dat zij Mij het priesterambt bedienen. En het zal geschieden, dat hun hun zalving zal zijn tot een eeuwig priesterdom bij hun geslachten.

16 Mozes nu deed het naar alles, wat hem de HEERE geboden had; also deed hij. 17 En het geschiedde in de eerste maand, in het tweede jaar, op de eersten der maand, dat de tabernakel opgericht werd. 18 Want Mozes richtte de tabernakel op, en zette zijn voeten, en stelde zijn berderen, en zette zijn richelen daaraan, en hij richtte deszelfs pilaren op. 19 En hij spreidde de tent uit over de tabernakel, en hij zette het deksel der tent daar bovenop, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had. 20 Voorts nam hij, en leide de getuigenis in de ark, en deed de handbomen aan de ark, en hij zette het verzoendeksel boven op de ark. 21 En hij bracht de ark in de tabernakel, en hij hing de voorhang van het deksel op, en bedekte de ark der getuigenis, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had. 22 Hij zette ook de tafel in de tent der samenkomst, aan de zijde des tabernakels tegen het noorden, buiten de voorhang. 23 En hij schikte daarop het brood in orde, voor het aangezicht des HEEREN, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had. 24 Hij zette ook de kandelaar in de tent der samenkomst, recht over de tafel, aan de zijde des tabernakels, zuidwaarts. 25 En hij stak de lampen aan voor het aangezicht des HEEREN, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had. 26 En hij zette het gouden altaar in de tent der samenkomst, voor de voorhang. 27 En hij stak daarop aan reukwerk van welriekende specerijen, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had. 28 Hij hing ook het deksel van de deur des tabernakels. 29 En hij zette het altaar des brandoffers aan de deur des tabernakels, van de tent der samenkomst; en hij offerde daarop brandoffer, en spijsoffer, gelijk de HEERE aan Mozes geboden had. 30 Hij zette ook het wasvat tussen de tent der samenkomst, en tussen het altaar; en hij deed water daarin om te wassen. 31 En Mozes en Aaron, en zijn zonen wiesen daaruit hun handen en hun voeten. 32 Als zij ingingen tot de tent der samenkomst, en als zij tot het altaar naderden, zo wiesen zij zich, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had. 33 Hij richtte ook de voorhof op, rondom de tabernakel en het altaar, en hij hing het deksel van de poort des voorhofs op. Alzo voleindigde Mozes het werk.

34 Toen bedekte de wolk de tent der samenkomst; en de heerlijkheid des HEEREN vulde de tabernakel. 35 Zodat Mozes niet kon ingaan in de tent der samenkomst, dewijl de wolk daarop bleef, en de heerlijkheid des HEEREN de tabernakel vulde. 36 Als nu de wolk opgeheven werd van boven de tabernakel, zo reisden de kinderen Israëls voort in al hun reizen. 37 Maar als de wolk niet opgeheven werd, zo reisden zij niet tot op de dag, dat zij opgeheven werd. 38 Want de wolk des HEEREN was op de tabernakel bij dag, en het vuur was er bij nacht op, voor de ogen van het ganse huis Israëls in al hun reizen.

In dit hoofdstuk

I. worden orders gegeven voor de oprichting van de tabernakel en het brengen van alles wat er toe behoorde op de bestemde plaatsen er voor, vers 1 - 8 en de inwijding er van, vers 9 - 11, en van de priesters, vers 12 - 15

II. Er wordt zorg gedragen, dat dit alles geschiedde, en wel zoals bepaald was, dat het geschieden zou, vers 16 - 33

III. God neemt er bezit van door een wolk, vers 34 - 38 Exodus 40:1 - 15 De materialen en de meubelen van de tabernakel waren nagezien en goedgekeurd, en nu moet her alles in orde gebracht worden.

I. God beveelt hier aan Mozes om de tabernakel op te richten, en de gereedschappen er van op hun plaats te brengen. Hoewel het werk van de tabernakel voltooid was, en alles gereed was voor de oprichting er van, en het volk ongetwijfeld zeer verlangend was, om hem opgericht te zien, wil Mozes het toch niet doen zonder een uitdrukkelijke order er voor. Het is goed om bij iederen stap, die wij doen God voor ons uit te zien gaan. De tijd om dit te doen wordt bepaald op de eerste dag van de eerste maand, vers 2, dus op veertien dagen na, een jaar sedert zij uit Egypte zijn gegaan, en er werd een zeer goed jaar werk gedaan. Waarschijnlijk was het werk juist aan het einde van het jaar klaar, zodat de bepaling van die dag geen, of zo goed als geen, oponthoud voor dit goede werk teweegbracht. Wij moeten geen nodige plicht uitstellen onder voorwendsel van er tot de een of andere merkwaardige dag mede te wachten, de tegenwoordige tijd is de meest gelegen tijd, maar dat de tabernakel opgericht werd op de eerste dag van de eerste maand is een wenk voor ons, dat het goed is om het jaar te beginnen met een goed werk. Laat Hem, die de eerste is, het eerste hebben, en laat de dingen van Zijn koninkrijk het eerst gezocht worden.

In Hizkia's tijd bevinden wij, dat zij de tempel begonnen te heiligen op de eerste dag van de eerste maand, 2 Kronieken 29:17. De nieuwe maan, (die naar hun berekening de eerste dag was van iedere maand) werd met enige plechtigheid door hen gevierd, en daarom was deze eerste nieuwe maan van het jaar aldus van gewicht gemaakt. Bij het begin van een nieuw jaar moeten wij bedenken om God meer en beter te dienen dan in het vorige jaar. Aan Mozes wordt inzonderheid bevel gegeven om het eerst de tabernakel op te richten, waarin God wilde wonen en gediend wilde zijn, vers 2. Daarna om er de ark in te plaatsen en met de voorhang te bedekken. Dan de tafel, de kandelaar en het reukaltaar buiten de voorhang te stellen, vers 4, 5, en het deksel van de deur van de tabernakel op te hangen. Daarna moet in de voorhof het brandofferaltaar en het wasvat geplaatst worden, vers 6, 7. Eindelijk moet hij de gordijnen van de voorhof, en het deksel aan de poort van de voorhof ophangen. En dit alles kon gemakkelijk in een dag gedaan worden, daar, onder de leiding van Mozes ongetwijfeld vele handen gebruikt werden.

2. Hij beveelt Mozes, om, als hij de tabernakel en alles wat er bij behoorde geplaatst had, ze te heiligen door ze te zalven met de olie, die voor dat doel bereid was, Hoofdstuk 30. 25 en verv. Daar was geboden dat het gedaan moest worden, hier dat het nu gedaan moest worden, vers 9 - 11.

Let op, dat ieder ding geheiligd werd, als het op zijn plaats gesteld was, en niet eerder, want niet eerder was het geschikt voor het gebruik, waartoe het bestemd was. Gelijk alles schoon is op zijn tijd, zo is alles ook schoon op zijn plaats.

3. Hij beveelt hem Aäron en zijn zonen te heiligen. Toen de goederen in het huis van de Heere gebracht waren, werden deze eerst gemerkt, en toen werden dienstknechten gehuurd om de vaten van de Heere te dragen, en die in dat ambt gesteld worden, moeten rein zijn, vers 12 - 15. De wet, die nu uitgevoerd moest worden, hadden wij in Hoofdstuk 29. Aldus is het nodig, dat in de zichtbare kerk, die tabernakel van God is onder de mensen, er dienaren zijn om het heiligdom te bedienen, en dat deze de zalving ontvangen.

Exodus 40:16 - 33

Toen de tabernakel en de meubelen er van bereid waren, hebben zij met de oprichting er van niet gewacht totdat zij in Kanaän kwamen, hoewel zij hoopten dat zij er nu spoedig zijn zouden, maar in gehoorzaamheid aan de wil van God, hebben zij hem opgericht in het midden van hun leger, terwijl zij in de woestijn waren. Zij, die in een toestand van onbestendigheid zijn in de wereld, moeten niet denken dat dit hun voortdurende ongodsdienstigheid zal verontschuldigen, alsof het voldoende was dat zij God dienen, als zij beginnen gevestigd te zijn in de wereld. Neen, een tabernakel voor God is een zeer nodige en nuttige metgezel, zelfs in een woestijn, inzonderheid als wij bedenken dat ons dood lichaam in deze woestijn kan vallen, en wij in een andere wereld gevestigd kunnen wezen, eer wij het in deze wereld zijn. De oprichting van de tabernakel vereiste een hele dag werk, de heiliging er van en van de priesters geschiedde enige dagen later. Hier hebben wij slechts een bericht van het werk op die nieuwjaarsdag.

1. Mozes deed niet slechts al wat God hem geboden had te doen maar hij deed het naar de volgorde door God bepaald, want God wil in goede orde gezocht worden.

2. Bij elk onderdeel is een uitdrukkelijke verwijzing naar het goddelijk bevel, waarnaar Mozes zich even zorgvuldig en nauwkeurig regelde als de werklieden, evenals tevoren wordt hier dus in minder dan veertien verzen zeven maal herhaald: gelijk de Heere Mozes geboden had. Mozes zelf heeft, hoe groot een man hij ook was, zich niet vermeten om ook maar in het minst of geringst af te wijken van de inzetting, er iets aan toe te voegen of er van af te nemen. Zij, die het bevelvoeren over anderen, moeten bedenken, dat ook hun Meester in de hemel is, en dat zij doen moeten wat Hij hun gebiedt, en zoals Hij het hun gebiedt.

3. Wat bedekt moest worden, bedekte hij, vers 21, en wat gebruikt moest worden, gebruikte hij terstond, voor het onderricht van de priesters, opdat zij, hem de verschillende diensten zagen verrichten, zouden leren om ze zelf goed en vaardig te kunnen verrichten. Hoewel Mozes eigenlijk geen priester was, wordt hij toch onder de priesters gerekend, Psalm 99:6, en de Joodse schrijvers noemen hem de priester van de priesters. Wat hij deed, deed hij bij bijzondere volmacht en onder de leiding van God veeleer als profeet of wetgever, dan als priester. Hij bracht de raderen in beweging, en toen liet hij het werk verder over aan hen, die er voor aangesteld waren.

a. Toen hij de tafel had geplaatst, heeft hij er het brood in orde op geschikt, vers 23, want God wil nooit Zijn tafel onvoorzien hebben.

b. Zodra hij de kandelaar had geplaatst, stak hij de lampen aan voor het aangezicht van de Heere, vers 25. Zelfs in die duistere bedeling mochten geen kaarsen onaangestoken blijven.

c. Het gouden altaar op zijn plaats zijnde, heeft hij er terstond reukwerk van welriekende specerijen op aangestoken, vers 27, want Gods altaar moet een rokend altaar zijn.

d. Het brandofferaltaar was niet zodra in de voorhof van de tabernakel opgericht, of hij offerde er brandoffer en spijsoffer op, vers 29. Sommigen denken dat dit, hoewel hier vermeld, toch pas later geschiedde, maar mij komt het voor dat hij met de plechtigheid van de wijding terstond is aangevangen hoewel zij niet dan zeven dagen later voltooid was.

e. Zo heeft Mozes ook, toen hij het wasvat gesteld had, er zich de handen en voeten in gewassen. Zo heeft hij in al deze dingen niet slechts de priesters getoond hoe zij hun werk moesten doen, maar ons ook geleerd, dat Gods gaven bestemd zijn om gebruikt te worden, en niet slechts om er vertoning mede te maken. Hoewel de altaren de tafel en de kandelaar nieuw en fris waren, heeft hij toch niet gezegd, dat het jammer was om ze vuil te maken, neen, hij heeft ze terstond in gebruik genomen. Talenten werden gegeven om er handel mede te doen, niet om ze te begraven.

Exodus 40:34 - 38

Gelijk als bij de schepping God, toen Hij de aarde volbracht had, welke Hij bestemd had tot woonplaats van de mens, de mens schiep en er hem in het bezit van stelde, zo is God toen Mozes de tabernakel voleindigd had, die tot woonplaats van God bestemd was onder de mensen, gekomen en heeft er bezit van genomen. De Shechina, het goddelijke eeuwige Woord, hoewel het nog niet vlees was geworden, is toch, als inleiding tot die gebeurtenis, gekomen en heeft onder hen gewoond Johannes 1:14. Dit was van nu voortaan "de plaats van Zijn troon en de plaats van de zolen van Zijn voeten," Ezechiël 43:7, hier woonde Hij, hier regeerde Hij. Door de zichtbare tekenen van Gods komst onder hen om bezit te nemen van de tabernakel, gaf Hij hun het weerkeren van Zijn gunst jegens hen te kennen, die zij door het gouden kalf hadden verbeurd, Hoofdstuk 33:7, alsmede Zijn genadige aanneming van de offeranden die zij gebracht hadden voor de tabernakel, en al de moeite, die zij er zich voor gegeven hadden. Aldus heeft God hen erkend, toonde Hij Zijn welbehagen in hetgeen zij gedaan hadden, en heeft Hij er hen overvloedig voor beloond. God zal wonen onder hen, die Hem een woning bereiden. Het verbroken en verslagen hart, het rein en heilig hart, dat toegerust is tot Zijn dienst en toegewijd is aan Zijn eer, zal Zijn rust zijn tot in eeuwigheid, daar zal door het geloof Christus in wonen, Efeziërs 3:17. Waar God een troon en een altaar heeft in de ziel, daar is een levende tempel. En God zal gewis de werkingen van Zijn eigen genade erkennen en kronen, evenals de waarneming van Zijn eigen inzettingen. Gelijk God zich geopenbaard had op de berg Sinaï, zo heeft Hij zich ook in deze pas opgerichte tabernakel geopenbaard.

In hoofdstuk 24:16 lazen wij, dat de heerlijkheid van de Heere woonde op de berg Sinai, welke gezegd wordt als een verterend vuur te zijn, vers 17, en dat de wolk die heerlijkheid bedekte. Evenzo heeft de wolk, toen God neerkwam om bezit te nemen van Zijn huis, het van buiten bedekt, en van binnen heeft de heerlijkheid van de Heere het vervuld, waarop waarschijnlijk gezinspeeld wordt in Zacharia 2:5, waar God belooft een vurige muur rondom Jeruzalem te zijn, (en de wolkkolom was 's nachts een vuurkolom) en tot heerlijkheid in het midden van haar.

I. De wolk bedekte de tent, diezelfde wolk welke als wagen, of tent, van de Shechina uit Egypte voor hen heen was gegaan, en hen herwaarts had geleid, vestigde zich nu boven de tabernakel, zweefde er over, zelfs op de heetste en helderste dag, want het was geen van de wolken, die door de zon uit elkaar worden gedreven. Deze wolk was bestemd om:

1. Een teken te zijn van de tegenwoordigheid van God, altijd zichtbaar, bij dag en bij nacht, vers 38, voor geheel Israël, zelfs voor hen die zich aan de uiterste hoeken van het leger bevonden, opdat zij haar nooit meer in twijfel zouden trekken, zeggende: Is de Heere in het midden van ons of niet? Diezelfde wolk, welke reeds zo vruchtbaar was in wonderen in de Rode Zee en op de berg Sinai, waaruit zo duidelijk bleek, dat God in waarheid zich daarin bevond was gedurig voor de ogen van het gehele huis van Israël op al hun reizen zodat zij niet te verontschuldigen waren, zo zij hun eigen ogen niet geloofden.

2. Een verberging te zijn voor de tabernakel, en de heerlijkheid van God daarin. God heeft in waarheid onder hen gewoond, maar Hij woonde in een wolk, Voorwaar, Gij zijt een God, die zich verborgen houdt. Geloofd zij God voor het evangelie van Christus, waarin wij allen met ongedekt gezicht de heerlijkheid van de Heere aanschouwen, als in een spiegel, niet in een wolk.

3. Een bescherming te zijn voor de tabernakel. Zij hadden hem beschut met de ene bedekking boven de andere, maar de wolk, die hem bedekte, was met dat al zijn beste beschutting. Zij,

die in het huis van de Heere wonen zijn er verborgen en veilig onder de goddelijke bescherming, Psalm 27:4, 5. Maar hetgeen toen een bijzondere gunst was voor de tabernakel, is beloofd voor iedere woning op de berg Sion, Jesaja 4:5, "want over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen."

4. Om een gids te zijn voor het leger van Israël op hun reis door de woestijn vers 36, 37. Zolang de wolk op de tabernakel bleef, bleven zij stil, reisden zij niet, als zij opgeheven werd, dan volgden zij haar, daar zij geheel onder de leiding van God waren. Daarvan wordt uitvoeriger gesproken in Numeri 9:15 en verv. en lang daarna wordt hier met dankbaarheid en ter ere Gods melding van gemaakt, Nehémia 9:19, Psalm 78:14, PS. 105:39. Vóór de oprichting van de tabernakel hadden de Israëlieten ook de wolk tot hun gids, zij was toen nu eens in de ene en dan weer in een andere plaats, maar van nu voortaan werd zij alleen daar gevonden, en zo heeft de kerk voordat de Schrift geschreven was, van het begin de goddelijke openbaring tot gids gehad, maar sedert de vaststelling van die canon blijft zij daarin als in haar tabernakel, en daar alleen is zij te vinden, evenals bij de schepping het licht, dat op de eerste dag gemaakt was, zich op de vierde dag concentreerde in de zon. Geloofd zij God voor de wet en het getuigenis.

II. De heerlijkheid van de Heere vervulde de tabernakel, vers 34, 35. De Shechina hield nu een ontzagwekkender, majestueuzer intocht in de tabernakel, door welks buitenste delen zij heenging naar het heilige der heiligen, als de audiëntiezaal, en daar zetelde zij tussen de cherubim. Het was in licht en vuur, en (voor zover wij weten) in niets anders, dat de Shechina zich zichtbaar maakte, want God is licht, onze God is een verterend vuur. Daarmee was nu de tabernakel vervuld, maar evenals tevoren de braambos niet verteerd werd, zo werden nu de gordijnen zelfs niet verzengd door dit vuur, want voor hen, die de zalving ontvangen hebben, is de ontzagwekkende majesteit van God niet verderf aanbrengend, niet verwoestend. Toch was dit licht zó verblindend, en het vuur zó vreeslijk, dat Mozes niet kon ingaan in de tent van de samenkomst, voor de deur bleef hij staan, totdat de glans en gloed een weinig afgenomen waren, en de heerlijkheid van de Heere binnen de voorhang was gegaan, vers 35.

Dit toont hoe ontzagwekkend de heerlijkheid en majesteit Gods zijn, en hoe zelfs de grootste en beste van de mensen niet vermogen om voor Hem te bestaan. Het goddelijk licht en vuur, uitgezonden in hun volle kracht, zal de sterkste hoofden overweldigen, en de reinste harten. Maar hetgeen Mozes niet doen kon wijl hij zwak was door het vlees heeft onze Heere Jezus gedaan, die God heeft doen naderen, en die, als de Voorloper, voor ons ingegaan is, en ons genodigd heeft om met vrijmoedigheid toe te gaan tot de troon van de genade. Hij kon 'ingaan in het heiligdom, dat niet met handen gemaakt is' Hebréeën 9:24, ja Hij zelf is de ware tabernakel, vervuld met de heerlijkheid van God, Johannes 1:14, namelijk met de goddelijke genade en waarheid die afgeschaduwd zijn door dit vuur en licht. In Hem heeft de Shechina haar woning tot in eeuwigheid want in Hem woont de volheid van de Godheid lichamelijk. *Geloofd zij God voor Jezus Christus.*